3 Vols

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Getty Research Institute

https://archive.org/details/fredericiruyschi03ruys

Vak 14
183

FREDERICI RUYSCHII,

Anatomiæ & Botanices Profeſsoris, nec non Academiæ Cæſareæ Curioſorum Collegæ

THESAURUS ANATOMICUS OCTAVUS.

Cum Figuris æneis.

HET ACHTSTE ANATOMISCH CABINET

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Profeſſor van de Anatomie en Kruytkunde, als mede Lid van de Keyſerlyke Academie der Natuur-Ontdekkeren.

Met Kopere Platen.

GYMNASIUM

AMSTELÆDAMI,
Apud JOANNEM WOLTERS, 1709.

CELEBERRIMO VIRO

FREDERICO RUYSCHIO

Quum Theſaurum Anatomicum ederet.

Pyramidum moles, & Regum funera Memphis
Iactet in innumeros arte parata dies.
Tu facis, o RUYSCHI, ne ſit minor Amſtela Nilo;
Aut Ptolemaeeas Belga requirat opes.
Ars tua laeſuro non tantum ſubtrahit aevo
Corpora, & hac una ſe pietate probat;
Verum aliis artus hominum, venaſque latentes
Indicat, & coecum prima recludit iter.
Mille modis prodes. Sed inutilis accola Nili
Servat arenoſo corpora furva ſolo:
Corpora, quae durum retinent immota rigorem.
Tu facis in juſſos flectere membra modos.
Pyramides, damnum credam leve, deſtruat aetas;
Ingenii man eant dum monumenta tui

HADRIANUS RELANDUS.

OP DE VERZAAMLING VAN WONDEREN
OF
ANATOMISCHE CABINETTEN,
VAN DEN
SCHRANDEREN, HOOG-GELEERDEN, EN
AL-OM VERMAARDEN HEER
FREDERIK RUYSCH,
HOOG-LEERAAR IN DE SNYKONST EN KRUYDKENNIS
TOT AMSTERDAM.

ELUCET UT RELIQUIS HESPERUS EX ASTRIS.

STa Leſer die dees blaan beſchouwt,
En ſiet de dooden als weer leven,
De kleyne Wereld heel ontvouwt,
Door RUYSCH, die uw dien ſchat komt geven.
Men ſtond verwondert, toen de menſch
Doorkroop zyn eygen ingewanden,
En zyn natuur na zynen wenſch
Wiſt af te beelden met zyn handen;

En

En wroette ſpier en zenuw door,
En zocht ſlagaderen en aderen,
Om kloek op dat doorlugtig ſpoor,
Veel wetenſchappen op te gaderen.
Maar zint dat RUYSCH door *Balzemkunſt*,
Oneyndig meer quam aan te toonen,
Verdiend dit voorig naauw meer gunſt,
Maar deſe *Cabinetten* Kroonen.
Wie hier nog twyffelt, die beſoek
RUYSCH in ſyn huys, daar ſult gy vinden,
Dat gy nooyt zaagt in eenig Boek,
Of ymand ſig dorſt onderwinden.

Artibus ingenuis quæſita eſt gloria multis.

G. GORIS *M. D.*

OP HET GADELOOS
ANATOMISCH CABINET,
GESTOFFEERT DOOR DEN HEERE
FREDERIK RUYSCH,

Med: Doctor, Hoogleeraar der Ontleed- en Kruydkunde, Medelid van de Keizerlyke Maatſchappy.

QUI TERRAS, REGITIS QUI MUNDI FRÆNA TENETIS,
MEMENTOTE MORI.

TReed toe, beſchouwers, ſiet, hoe de grote ontleder
De doorgeleerde RUYSCH, u, hier tot aandacht nood,
En wyſt, konſtlievenden; met tong, lancet, en veder,
Wat nut geſtorvene verſchaffen na hun dood,
Dit Cabinet, gepropt vol duyſend ſeldſaamheden,
Verſchaft d'aandachtigen een Zielsgedachtenis,
Hoe al 't geſchapene geſloopt wort hier beneden,
Schoon, duurſaam, welgemaakt, welvarend', vaſt, en fris,
Hier ſiet men ſtuk, voor ſtuk, de menſchelyke delen,
Met al het ingewand, gebalſemd, en bewaard.
Long, lever, aderen, milt, nieren, bekkenelen,
Gedarmte, muſculen, maag, blaas, zoo net vergaard,
Dit hert, dees tong, dit breyn, dees' zenuwen, dees' ſpieren,
Dees klier, dit herſenvlies, dees galblaas, deſe huyt,
Vertonen Scheppers hand, in 't wonderlyk beſtieren
Des *a* kleenen werelds, die, dit al, in ſich beſluyt.
Treed voort, leergierige, begeeft u verder binnen

Be-

a Microcoſmus, de kleene Wereld, de Menſchen alſoo genaamt.

Beſchouwd eerbiedelyk Gods wonderen, ſiet hier
Der menſchen, kleen, en groot, haar eerſte grond beginnen,
Siet hier een ſchepſelken niet groter als een *b* mier.
Aanmerk, hoovaardige, die aan u broſſe leden,
U halve levenstyd, met los getoy verſpilt,
Leer nutter, bid ik u, de dier'bre tyd beſteden,
Dit ſeggen u, dees doon, ſoo ghy ſlechs horen wildt.
Komt ook, verwatene, geſlagen ongodiſten,
Die alles aan 't geval, op loſſe ſchroeven ſteldt,
Hier, zal het koude Rif, u dwalingen betwiſten,
Vertwyfelde, o, ſiet, u vonnis hier geveldt.
En ghy Godvruchtige, hier kanmen u bewyſen,
Hoe eens, d'almachtigen dees' hier verſpreyde Leën,
Hoe kleen ook, elk by 't ſijn, in tyd, ſal doen verryſen,
In die geſtaltenis des lichaams, als voor heen,
Doch, dit is ſonneklaer, *c* in s'Heeren woord, beſchreven.
Gaat heen, nu kyckeren, verwonderd, en verſet,
Wat, ſtaat te maken zy, op 't menſchelycke leven,
Vertoondt Profeſſor RUYSCH u in ſyn Cabinet.

REGNERUS DE LOVER. *M. D.*

b *Een menſchelyke ſchepſel in dit Cabinet bewaard.*
c *Job: XIX: vers XXVI: XXVII.*

THE-

THESAURUS ANATOMICUS OCTAVUS,

In cujus fundo, ſeu primo Aſſere ſequentia reperiuntur.

N°. I. **C**Iſtula ex ligno Cedrino confecta, in qua continetur Sceleton fœtus humani, recens ſine Cerebro, nati.

Not 1°. Caput oſſeum prorſus deſtituitur cavitate, ita ut ne minimam quidem Cerebri portionem in ſe continuerit.

2°. Non ſolum omnes Colli Vertebræ, verum etiam aliquot ex ſuperioribus Thoracis, poſticâ parte bifidæ, nullâque ſpinali medullâ præditæ; Inferiores autem Thoracis, ut & Lumborum illæſæ; ita ut in inferioribus Vertebris Thoracis exiguam & ſanam portionem ſpinalis Medullæ tantum invenerim; in cavitate Vertebrarum Lumborum, Nervi quoque bene conſtituti erant.

HET AGHSTE ANATOMISCH CABINET,

Op wiens grond, of eerſte Plank, deze navolgende zaaken gevonden werden.

N°. I. **E**En kleen kasje uit Cederen hout gemaakt, waar in bewaard werd, het Geraamte van een jong geboore Kindje, 't welk geen Herſſene in deſſelfs hoofdje had, als het ter Wereld kwam.

Aanmerkt ten eerſten, dat dit Doodshoofdje zonder eenige holligheid bevonden werd, zo dat het niet het allerminſte gedeelte van Herſſene in zig heeft konnen onthouden.

Ten tweede, alle de Wervelbeenderen van den Hals ſijn niet alleen van achteren in tween geſpouwen, en zonder rugmerch, maar ook zelfs eenige van de bovenſte des Borſts; edog de onderſte van de Borſt, als mede die van de Lendene waren welgeſtelt en ongeſchonden: zo dat ik in de onderſte Wervel-beenderen van de Borſt een weinigje welgeſtelde Rugmerg heb gevonden; in de holte der Lendene Wervel beenderen waaren de Zenuwen wel geſtelt.

3°. Cætera oſſa, à naturali magnitudine & conſtitutione neutiquam recedunt.

4°. Quicumque hujus ſceleti figuram videre cupit, inſpiciat Nobiliſſimi Kerkringii *Spicilegium Anatom*: in quo reperitur iconismus, ad hoc Sceleton delineatus, hoc nomine: *Monſtrum cacodæmonis picturæ quam humanæ ſimilius.*

N°. II. Supra dictam ciſtam reperitur & alia ciſtula ex ligno Cedrino confecta, continens tres partes ſuperiores, ſeu ſcutellas Craniorum fœtuum humanorum, quas inter una, cujus Dura Mater à Cranio non ſeparata, & Arteriolis ceraceâ materiâ rubrâ artificioſe repletis, prædita.

Notand: Duræ matris ſinus longitudinalis, poſt artificialem repletionem Arteriolarum, ſimul hic quoque repletus obſervatur, id quod Williſius, ejuſque ſequaces exiſtimant immediate fieri ab Arteriis, ſed contrarium patet in hoc objecto, in quo luculenter videri poteſt, dictam repletionem ſinus longitudinalis immediate proveniſſe ex Venis, non autem ex Arteriis: Arteriis enim repletis, re-

Ten derde, alle de andere beenderen zyn van natuurlyke groote, en ook wel geconditioneert.

Ten vierde, al wie de Figuur van dit geraamte zien wil, die kan dezelve vinden in de (*Spicilegio*) of naleeſing van de Ed: Heer Kerkring, alwaar men dit geraamte na 't leven afgebeeld kan zien, doch kleender als 't leven, met deſe naam, *Een Monſter, 't welk beter een nicker als menſch gelyk is.*

N°. II. Boven dit kasje is nog een ander geplaaſt mede uit Cederen hout, waar in gevonden werden drie opperdelen van Herſſen-pannen, van pas geboore Kindertjens, waar onder een is aan 't welk nog vaſt-ſit het harde Harſſen vlies, waar door de opgevulde ſlagaderen zeer curieus loopen.

Aanmerkt hier, dat de langagtige groef van 't harde Harſſenvlies ook vervult is geworden, wegens de artificieele opvulling der ſlag-Aderen, het geen de Hr. Willis, en ook ſyne navolgers, ſuſtineren, immediatelyk te geſchieden door de Slag-Aderen, maar dat het contrarie daar van waar is, blykt hier klaar in dit voorwerp, waar in men kan zien, dat deſe opvullinge van de langagtige Groef onmiddelyk voortgekomen is uit de Aderen en niet uit de Slag-Aderen: want de Slag-Aderen vervult zynde, zo wier-

replebantur quoque ilicò variis locis Venulæ propter illarum Anaſtomoſes, & ſic tandem deducta eſt ceracea materia ex Arteriis in Venulas, & ex iis in ſinum longitudinalem.

Hæc autem noſtra repletio non fit (uti exiſtimant nonnulli) vi quadam, ſed leniter, & ſic quoque hic cernitur ne vel minima ceraceæ materiæ extravaſatio: Præterea hanc meam aſſertionem confirmabit ceracea hæc materia in ſinu longitudinali hujus objecti, quæ inæqualis, & ceu interrupta cernitur, contra in Arteriolis, ubi æqualis exiſtens, Corallium rubrum repræſentat, & hæc inæqualitas, ſive interruptio ceraceæ materiæ, provenit ſolummodò à ſanguine in ſinum longitudinalem propulſo, qui ſeſe non æqualiter permiſcuit cum ceracea materia.

In ſecunda & tertia ſcutella egregie apparet, quomodo ſtriatim fiat Cranii accretio; id autem non fieri, ex membranis Pericranii aut duræ matris, exiſtimo, ſed ex ſubſtan-

wierden ook aanſtonds de Aderkens op verſcheide plaatzen vervult, wegens haare onderlinge mondelyke vereeningen, en zo is verders deze ſtoffe uit de geſeide Slag-Aderen overgaan tot de Aderen, en uit deze Aderen, in de langwerpige Groef.

Nu deſe onſe opvulling geſchiet niet met eenig gewelt, gelyk zommige voorgeven, maar ſagtjens en met verdrag, hier om is 't ook, datmen niet de allerminſte uitſpatting in dit voorwerp zien kan: daarenboven zo is 't dat deſe waſſige ſtoffe, (die men hier ziet in de langwerpige groef,) myn gevoelen zal verſterken, aangeſien dezelve zeer ongelyk en als gebroken of van een geſcheiden is, in tegendeel zietmenſe hier in de Slag-Aderen egaal, effen, en als rood coraal; en is deze ongelykheyd van waſſige ſtoffe in de geſeide groef voortgekomen wegens het bloet, 't welk tot in de groef voortgedreven zynde, zig niet egaal heeft konnen vermengen met de waſſige ſtoffe.

In het 2de en 3de voorwerp van 't opperſte deſer Herſſen-pannen, kanmen klaarlyk zien de manier en wyze, hoe het Beckeneel omtrent de naaden des Hoofds ſtraalswys komt te groeyen, en zulks komt geenſins voort uit het harde Harſſenvlies, nog ook uyt het vlies, dat het Beckeneel van buy-

ſtantia limoſa inter utramque membranam ſita.

Præterea hic cernere licet, quanta ſit diſtantia oſſium Bregmatis, ut & oſſium Frontis, in jamjam natis, quæ distantia in partu admodum proficua: hanc autem diſtantiam, quæ in aliis major, in aliis minor exiſtit, in ſceletis ab auctoribus non ſatis bene per Figuras expreſſam video: propterea quod id fieri curarunt ad ſicca ſceleta fœtuum, in quibus illud poſt exſiccationem non apparet.

Quomodo etiam ſit conſtituta Fontanella in fœtu vivo, hic quoque optime videri poteſt.

N°. III. Ciſtula ex ligno indico confecta, in cujus repoſitoriis conſervantur varia inteſtinula fœtuum humanorum, vario modo præparata.

N°. IV. Supra dictam ciſtulam reperitur & alia, ex ligno Indico fabricata, inqua cernere licet portionem Thoracis pueri, balſamo induratam.

Not. 1°. parte interiore Mem-

buyten is bekledende, maar uyt een lymige ſtoffe, die tuſſen beide de geſeyde vliezen in ſit.

Daarenboven kan men hier ook zien, hoe groot een diſtantie datter is, tuſſchen de Opperhoofds en Voor-hoofds beenderen van een jong geboore kindje, welke diſtantie, in 't baaren zeer voordelig is; en is deze diſtantie, die in de eene grooter, in d'andere kleender is, van de autheuren in haare afbeeldingen, na ik zie, niet al te wel uitgedrukt, om datze die hebben laten afbeelden na drooge geraamtens van pas geboore Kinderkens, waar in ſig zulks niet vertoond.

Ook kan men hier zien, het waare geſtel van de Fontanelle of opening des Hoofds in pas gebore Kinderkens, en dat zo als 't in 't leven is.

N°. III. Een Kasje uyt Indiaanſch hout gemaakt, in wiens laatjens bewaard werden verſcheide darmkens van kleene Kinderkens, op verſcheide wyzen toebereyd.

N°. IV. Boven dit geſeyde Kasje vindmen een kisje, of vierkante doos uyt zodanig hout ook toebereid, waar in bewaard word een ſtuk van deBorſt van eenKind door het balſemen hart gemaakt.

Aanm: ten eerſte, van binnen is

Membranâ Pleurâ ex parte ſeparatâ, in conſpectum venit membrana Celluloſa, & ſub eâ Perioſtium Coſtarum, ita ut tres reperiantur membranæ in interiore Thoracis facie.

2°. In hoc objecto balſamo indurato, videri quoque poſſunt vaſa Intercoſtalia: repletis enim Arteriis intercoſtalibus, repletæ quoque ſunt, ex eadem repletione, venæ Intercoſtales.

3°. Quomodo ſint diſpoſitæ fibræ Muſculorum intercoſtalium interiorum & exteriorum hic cerni poteſt, ut & unio vaſorum intercoſtalium cum vaſis Mammariis internis.

N°. V. Sequens Ciborium ex eodem ligno confectum, continet Renem humanum prodigioſæ magnitudinis & formæ, lagenam repræſentantem, quam formam præter naturalem ut retineret, illum interne replevi Subere.

N°. VI. Ciſtula ex ligno cedrino concinnata, in cujus

1°. & inferiore repoſitorio reperiuntur officula Auditus, non ſolum adultorum, verum etiam jamjam natorum, & quidem maximo numero: hæc autem

is het Borſt-vlies (*Pleura*) voor een gedeelte geſcheyden van 't volgende Celluleuze-vlies, waar onder dan het Ribben-vlies (*Perioſtium*) in 't gezicht komt, zoo dat'er drie vliezen in de binnenſte oppervlakte van de Borſt gevonden werden.

Ten tweede kan men in dit gebalſemde voorwerp ook zien de tuſſchen-ribbige vaten; want de ſlag-Aderen vervult zynde, zo is 't ook dat te gelyk, door die zelvige opvulling de Aderen vervult zyn geworden.

Ten derde, op wat wyze de draden van de in en uytwendige tuſſchen-ribbige ſpieren geſtelt zyn, zulks kanmen hier ook zien, als mede de vereeniging van de tuſſchen-ribbige vaten met die van de inwendige Mam-tacken.

N°. V. In het volgende kasje, uyt het zelve hout gemaakt, werd gevonden een monſtreuze en zeer groote Nier uit een Menſch, de welke een vles is verbeelende, en om deze forme te houden in ſyn natuurlyk poſtuur, zo heb ikſe met Kurk opgevult.

N°. VI. Een Kasje uyt cederen hout gemaakt in wiens

1. of onderſte laadje gevonden werden de beenderkens van 't gehoor, en dat in een zeer groote quantiteit, deze zyn gehegt op de toppe van de doorne van de doornige kaarſe uyt America met

 ſeer

autem ſpinulis *Cerei ſpinoſi Americani ſpinis longiſſimis*, affixa ſunt, & inſident pedamentulis exiguis ex ligno Indico confectis.

Not: Nonnulla ita ſunt præparata, ut omnia illa, ceu in capite vivo ſint combinata, alia autem ſeorſim ſpinulis inſident, & hæc omnia ita præparata, viſui gratiam conciliant.

Inter illa oſſicula, quæ numeroſa ſunt, reperitur quoque ſpinula, cui affixa ſunt dicta oſſicula, ſed admodum confuſa, extraque ordinem ſibi invicem adhærentia, & hoc è fœtu humano.

Hæc oſſiculorum confuſio, dubio procul, ſurditatem in illo latere cauſaſſet, ſi fœtus ſuperſtes manſiſſet.

2. Repoſitorium continet pedamenta exigua, quibus inſident ope dictarum ſpinularum aliorumque adminiculorum Auditus organa, ſc: Semicirculares tres canales cum ſuo Veſtibulo, Cochlea, ejusque interſtitio oſſeo. &c.

Præterea hic conſpicienda ex

ſeer lange doorne, (*Cerei Amer: ſpinoſi ſpinis longiſſimis*) en zyn deze van onder gehegt, of vaſtgemaakt, op kleene pedeſtalletjes van Indiaans hout.

Aanm. Zommige deſer beenderkens van 't gehoor zyn zodanig vaſtgehegt aan de geſeyde doorntjes, datze haar natuurlyke plaatze verbeelden, zo als die in 't hoofd of in de buſſe (*Capſa*) geplaaſt zyn; andere in tegendeel zyn apart op doorntjes vaſtgehegt, alle het welke zo toebereid zynde, geeft een aangenaamheyt aan de beſchouder.

Onder alle deze voorwerpen, die veel in getal zyn, werd ook een doorntje gevonden, waar aan gehegt zyn de beenderkens van 't gehoor uit een pas geboore Kindje, dewelke onordentelyk aan een vaſt zyn, 't welk ongegetwyfelt een doofheid aan die zyde zoude overoorzaakt hebben, indien 't in het leven had gebleven.

De 2 Laade onthoud in zich kleene pedeſtallekens waar aan vaſtgemaakt zyn met de geſeide doorntjes, en andere behoeftens, de werktuigen van 't gehoor, namentlyk de drie halfmanige Canaalen, met haar portaal (*Veſtibulum*) Slackehuyske, en deſſelfs beening tuſſen ſcheytzel. enz.

Daarenboven kan men hier ook

exhibent oſſa Temporum diverſorum fœtuum humanorum, quorum unum adhucdum oſſiculo Orbiculari, nec non duobus ex oſſiculis Auditus, Sc: Incude & Malleo præditum; Mallei autem manubrium adhuc firmiter connexum Membranæ Tympani plurimis vaſculis ſanguineis ditatæ.

Not: præterea dictam Membranam Tympani in hujus oſſis Orbicularis ambitu, nusquam eſſe læſam, neque interruptam, multo minus, in hoc objecto à natura foramine præditam; & quod nuper Capſam repleverim mercurio vivo, per ductum Euſtachianum adacto, nil autem mercurii exitum ſibi quæſivit, aut viam invenit ad auriculam.

Dari autem in ſtatu naturali aperturam inter dictam membranam & os Orbiculare in homine, nonnulli affirmant, ego autem nunquam reperi.

In eodem repoſitorio, ut & ſequentibus 3°. & 4°. varia ad huc reperiuntur auditus organa, quæ omnia hic recenſere non

ook zien eenige der Tyd-beenderen van jong geboore Kinderkens onder dewelke nog een gevonden word, waar aan nog zitten het ronde beentje (*os Orbiculare*) en ook twee gehoor beenderkens, namentlyk het Hamertje en het Aanbeeltje: Ook is 't Steeltje van 't Hamertje nog vaſtzittende aan 't Trommelvliesje, 't welk met veel bloet-vaatjes verrykt is.

Men moet daarenboven aanmerken, dat het geſeide Trommelvliesje in dit voorwerp nergens gekweſt of afgeſcheide is van 't ronde beentje, veel minder van de natuur met eenige opening is voorſien of begaaft geworden: ook zo heb ik onlangs de holte daar de beenderkens van 't gehoor in zitten (*Capſa*) met quikſilver vervult door de Canaal van *Euſtachius*, maar gants geen quikſilver konde zyn uitgang vinden naar buyten in 't uitwendige oor.

Datter egter in welgeſtelde Menſchen, zo een opening gevonden werd, tuſſchen het Trommelvliesje, en 't Ronde beentje, zulks geven eenige voor, edog ik heb het tot nog toe niet konnen vinden.

De zelfde Laade, als mede de volgende 3 en 4 zyn ook voorzien met verſcheide werktuygen van 't gehoor, dewelke al te zamen hier

non conſultum videtur, propter copiam & temporis penuriam.

N°. VII. Supradictam ciſtulam poſita eſt minor, continens Uterum mulieris in quartum circiter menſem gravidæ, in quo utero hucusque reperitur fœtus, ſimul cum utero balſamo induratus, & ab annis circiter quadraginta & quatuor conſervatus, cum tali inſcriptione:

IN EODEM FORMATUS, DENATUS ET SEPULTUS,

Not: 1°. Uterum muliebrem globoſam rotunditatem acquirere, tempore graviditatis, conſtat: illam autem formam retinuiſſe inter præparationem & balſamationem, arduum ac difficile fuit: quotquod enim ab aliis præparatos vidi, contractos & in aliam formam redactos, offendi.

2°. Eo tempore graviditatis Tubæ, ſeu Oviductus non ſolum, verum etiam ligamenta Teretia, Longa vulgo dicta, multum recedere ab uteri fundo, hic cernere licet.

3.

hier te verhaalen en aan te wyzen, vinde ik niet geraadſaam, ook ſoo en lyd zulks de tyd niet.

N°. VII. Boven dit Kasje is nog een kleender geplaaſt, in zig onthoudende de Lyf-Moeder van een vrou dewelke ontrent 4 Maanden ſwanger was geweeſt, in deze Lyf-moeder werd het Kind nog gevonden, 't welk van my te gelyk met de Lyf-moeder is gebalſemt, en ſteen hard gemaakt zynde, nu van my al over 44 jaren zyn geconſerveert geworden, met dit opſchrift

IN DESELVE GEFORMEERT, GESTORVEN, EN BEGRAVEN.

Aanm. ten eerſte dat het wel ſeker is, dat de Lyf- of Baar-moeder een ronde gedaante aanneemt, ten tyde datſe bevrugt is geworden, maar dat zy die ronte gehouden heeft in't prepareren en balſemen, is van geen kleene conſideratie, ja zeer moejelyk om te doen, immers zo veele als ik 'er voor deze van andere heb gezien, dezelve waaren in een gekrompen, en in een geheele andere gedaante verandert.

Ten tweede. In die tyd van ſwanger gaan, zo iſt, dat de Eyer-wegen niet alleen, maar ook ſelf de rond en lange banden, die gemeenelyk alleen lange banden geheten zyn, verre komen af te wyken van de Grond des Lyfmoeders, en zulke is hier klaar te zien.

Ten

3°. Quam arctè Uteri Vagina cum Inteſtino Recto & Veſica ſit connexa, nulla fere re intercedente, hic videri poteſt; unde Vagina in difficili partu inflammata & gangræna infeſtata, Rectum Inteſtinum & Collum Veſicæ ſimul quoque non raro afficiuntur.

4°. In hac præparatione Veſica naturalem quoque retinuit rotunditatem ſine foveis, quantumvis ſit inflata, balſamo indurata, aperta, & per quadraginta & quatuor annos conſervata: quam difficile autem ſit, ſine foveis illam rotunditatem tamdiu conſervare, norunt illi, qui ſeſe huic operi applicant.

5°. A latere Uteri, dependet à filo ſericeo, portio Veſicæ urinariæ alterius ſubjecti, in qua luculentiſſime videri poteſt obliqua inſertio Uretherum in Veſicam, Valvulæ vicem præſtans.

6°. In quantum elongetur Uteri vagina in gravidis, hic cernere licet, & iſthæc elongatio etiam in exploratione, Indice facta, inter gravidita-

Theſ. VIII. tis

Ten derde, hoe nauw de Scheede des Lyf-moeders haar komt te vereenigen met de regten-Darm en Blaſe, byna zonder het tuſſchenkomen van iets anders, kan men hier zien; waar door de Scheede in een ſwaare baring ontſtoken, en met verſterving beſet zynde, den regten-Darm, als mede de hals van de Blaſe niet zelden te gelyk ook met deſelve quaale aangedaan werden.

Ten vierde, in deze toebereiding heeft ook de Blaas zyne natuurlyke rondte behouden, en dat zonder deuken of putten, hoewelze opgeblazen, door 't balzemen verhart, geopent en 44 jaaren lang zoo is bewaart geworden, en hoe beſwaarlyk het is zonder deuken deze rondte zoo lange jaaren te bewaaren, weten zy alleen, die zig tot dat doen begeven.

Ten vyfde, aan de zyde van dit voorwerp hangt aan een zyde draad een ſtuck van een Blaas van een ander perſoon, waar in klaar te zien is de ſchuynſche inplanting der water-Peezen in de Blaas, 't welk het zelve doet, 't geen de Klapvliezen gewoon zyn te verrichten.

Ten zesde, in hoe verre de Scheede des Lyf-moeders haar komt te verlengen in de bevrugte Vrouwen, ſulks kan men hier ſien; want zoodanig een verlenging met de voorſte vinger onderzogt zynde, geeft onder anderen te-

B ke-

tis ſigna non ſine ratione habetur.

N°. VIII. In fundo hujus Theſauri reperitur quoqueOs Tibiæ cujuſdam hominis, in obſervationibus Anatom. Chirurgicis à me A_o. 1691. in lucem editis, deſcriptum atque depictum: cum autem eo tempore ſculptor dictum os non ſatis accurate expreſſerit, conſultum duxi denuo illud figuris illuſtrare, præſertim cum res adeo rara ſit, ut dubium movere potuerit alicui.

In hoc Oſſe notatu dignum, quod à longo tempore carie exeſo, tandem vi naturæ propullulaverit, ex inveterata iſtius cariei cavitate, fruſtum magnum, teres & cavum. Vid. Tab. 111. Fig. 2, 3, & 4. hujus Theſauri.

Not. præterea Cranium humanum duas habere tabulas, & inter illas, locum obtinere Diplöen, vel lippis ac tonſoribus notum, aſtverò Os Tibiæ in totum non eſſe deſtitutum duabus tabulis & inter eas exigua portione Diplöes, non omnibus notum; fateor quidem

kenen, ook te kennen een Vrou bevrugt te zyn.

No. VIII. Op de grond van dit Cabinet werd ook een Scheenbeen van een Menſch gevonden, 't welk in myne Anatom. en Chirurg. Aanmerkingen in 't Jaar 1691. uytgegeven, beſchreven en afgebeelt ſtaat: en nadien de Plaatſnyder 't zelve niet al te wel verbeeld heeft, zoo ben ik te rade geworden, 't zelve op nieuws weder te doen verbeelden; te meer, alzoo het zoo een raare zaak is, dat ymand daar aan zoude konnen komen te twyfelen.

Het is aanmerkenswaardig dat in ditBeen,('t welk lange tyd door de Bederving uitgegeten zynde,) ten laaſten door de kragt van de natuur,uit desſelfs holte is uitgeworpen een groot en hol ſtuk beens, rondagtig van gedaante. Ziet den 111. Plaat, de 2, 3, en 4. Fig. van dit Cabinet.

Conſidereert daarenboven dat deHerſſen-Panne van een Menſch twee op een leggende Schyven heeft, die men Tafelfs noemt, (*Tabulas*) en dat tuſſchen dezelve een ſpongieus-beenige ſubſtantie ſit, 't welk *Diplöe* geheten is, en dit alles is ſoo gemeen, dat de minſte baartſcheerder daar van niet onkundig is; edog dat het Scheen-

dem illud in omnibus oſſibus Tibiæ non poſſe demonſtrari; attamen in aliquibus locum habere, & à me demonſtrari poſſe, nemini admirationi ſit; ſi quis enim hocce cernere vult, me accedat.

Scheen-been niet te eenemaal daar van ontblood is, ook in eenige Menſchen twee Tafels, en een weinigske van het Diplöe daar in gevonden werd, zulks is aan een yder niet bekent, ik ſta wel toe, dat men het in alle Scheen beenderen niet en kan toonen, egter zo heeft het in zommige plaats, gelyk men zulks te myne huyſe kan zien.

Utramque tabulam Cranii humani in homine adulto non raro quoque confuſam & unitam, invenimus, nulla relictâ Diplöe.

Wy hebben de Herſſen-Panne in een bejaart Menſch meermalen bevonden zonder Deplöe, en de twee Tafels met den anderen vereenigt te zyn.

Illud ſubjectum, ſc. Os Tibiæ, de quo jam ſermo fit, procul dubio duplicem habuit tabulam, & inter illas, Diplöen, inter quas tabulas pus tandem penetravit, Diplöen conſumpſit, & ſic interior tabula, in formâ fiſtulari, à natura extrorſum fuit propulſa.

Dit Scheen-been, waar van wy nu handelen is buiten twyfel ook met twee Tafels, en tuſſchen deſelve met Diplöe voorzien geweeſt, zo dat den etter ten laaſte tuſſen de twee Tafels is gepenetreert, en het Diplöe geconſumeert zynde, zo is de binnenſte Tafel van de buitenſte komen te ſcheiden, en is zo verders van de natuur uitgeworpen in de gedaante van een ronde Fiſtul of Pype.

Clariſſimus D. du Verne, Expertiſſimus Anatomiæ Profeſſor, idem obſervavit, uti mihi relatum, ita ut non raró nobis obveniant talia, quibus, niſi vidiſſemus, calculum non apponeremus.

De zeer welgeoeffende Heer Profeſſor, du Verne, heeft dit voorval, zo my berigt is, ook gehad; zo dat ons niet zelden zodanige voorwerpen voorkomen, daarwe ons zegel niet zouden willen aanhangen, ten waar wy zulks quamen te zien.

Quotidie fere me conveniunt,

Dagelyks komender te mynen

huy-

niunt, qui poſtquam perluſtrarunt meas præparationes, fatentur, ſe nunquam illa fuiſſe credituros, niſi tam luculenter vidiſſent. Vide ut dixi Tab. III. Fig. 2, 3, & 4. Theſaur. VIII.

huyſe, die myne geprepareerde zaken ziende, volmondig zeggen, noit zoude ik het gelooft hebben, zo ik dit zo klaarlyk niet had geſien. Ziet, gelyk boven is geſegt de III Plaat, de 2, 3, en 4. Fig.

ASSER SECUNDUS.

N°. IX. Phiala ſicca, & in ea Inteſtinula tenuia pueri, quibus Meſenterium, vaſis ſanguineis repletis, ditatum, cohæret.

N°. X. Hominis portio Hepatis, Hydrope defuncti.

Not. Hepar totum quantum ex hydatidibus, aqueo-limoſam materiam in ſe continentibus, conſtabat: Omnia enim vaſa & majora & minora, Hepar conſtituentia, in hydatides erant mutata. Vid. Theſaur. præced. VII. ubi fuſius de hac re diſſeruimus.

N°. XI. Phiala ſicca, in qua videre licet portionem Thoracis infantis, balſamo induratam.

Not. 1°. Portio cutis, ab illo ſubjecto dependens, ſcatet

DE II. PLANCK.

N°. IX. Een droog glas met het dunne gedarmte van een Kind, waar aan nog vaſt ſit het Darm-ſcheyl met de opgevulde Bloed-vatiens.

N°. X. Een ſtuk van de Lever van een Waterſugtig Menſch.

Aanm. Dat de gantſche Lever uit Blaasjens was beſtaande, dewelke in haar onthielden een lymwaterige vogt: en alzo waaren alle de Bloedvaten zo groote als kleene, waar uit byna de gantſche Lever is beſtaande, in zodanige Blaaskens verandert. Ziet hier over na het voorgaande VII. Cabinet, waar in verders over deze zaken gehandelt werd.

N°. XI. Een droog glas, en daar in een gedeelte van een Borſt van een Kind, 't welk door het balſemen hard gemaakt is.

Aanm. ten eerſte, dat het afhangende ſtukje Vels, zeer vol is van opge-

tet Arteriolis, tomenti aut goſſypii inſtar tenuibus.

2°. Membrana Pleura, ex parte ſeparata à ſequentibus membranis, ſc. Celluloſa & Perioſtio dependens, hic cernere licet.

N°. XII. Phiala ſicca & in ea duo Ureteres humani, quorum unus naturalem demonſtrat capacitatem; quæ ſtramen craſſum haud ſuperat, alter verò, propter calculorum tranſitum in tantam excrevit capacitatem, ut digitum annularem variis in locis recipere poſſit, & hoc habendum tanquam beneficium naturæ: Calculi enim tranſeuntes Ureteres (id quod non fit ſine magno dolore) illos dilatant & expandunt, & poſt expanſionem, eadem relinquitur capacitas: contrarium obſervamus in Veſica & Utero, poſt urinæ aut fœtus excluſionem, illa enim, ſarcinâ depoſitâ aut expulsâ, in priſtinum ſtatum reducuntur.

N°. XIII. Cubitus & Manus infantis in liquore conſervata, vitæque ſpeciem referentia.

Not.

opgevulde ſlag-Aderkens, die zo fyn zyn als Dons of Catoen.

Ten tweede, dat het Borſt-vlies (*membrana pleura*) voor een gedeelte hier van 't ondergelegene Celluleuſe Vlies, ook van't Beenevlies is geſepareert, en afhangende is.

N°. XII. Een droog glas met twee Water-Peeſen van Menſchen, waar van de eene de natuurlyke geſtalte en wyte, die een ſtroo-galm niet overtreft, komt aan te wyzen. d'Andere in tegendeel, is door de menigvuldige ſteentjes, die daar door zyn gepaſſeert, zo wyt geworden, dat men daar in, op ſommige plaatſen, een pink ſteken kan, en is ſulks te houden voor een beneficie van de natuur: want als de ſteentjes door de Pis-leiders paſſeren ('t welk niet ſonder groote pyne toegaat) zo verwyden zy deſelve, en zettenſe uit, en na der zelver uitzetting, ſo blyven zy alſo verwydert. Het contrarie blykt in de Blaas en Lyf-moeder na het uitdryven van 't Water of Kind, want als die haar ontlaſt hebben, zo krimpen zy weder in, en krygen haar voorgaande geſtalte.

N°. XIII. De Elleboog en Handje van een Kind in een vles met vogt, zodanig toebereid, datze nog ſchynen te leven.

Aanm.

Not. 1°. Manus portionem Piæ matris alterius infantis continet, & à digitis, naturaliter recurvatis, dependet ejuſdem portio, in qua cernere licet tenuitatem Arteriolarum, quæ tomenti aut goſſypii inſtar nobis obveniunt, ſuntque illæ extremitates nil niſi portiones corticis Cerebri ſubſtantiæ; illud autem non tam exactè in conſpectum veniret, niſi ceraceâ materiâ rubrâ eſſent repletæ dictæ extremitates.

Aanm. ten eerſte, dat het Handje een gedeelte van 't dunne Herſſenvlies ſchynt gegrepen te hebben, en alzo hangt 'er een gedeelte van 't zelve van de Vingertjens, die aardig zyn gebogen, af, waar in men de byzondere fynte der Slagaderkens ſien kan, dewelke mede als dons voorkomen, en ſijn derſelver donſige uiteynden niet anders als deeltjens van de ſchorſige ſubſtantie der Herſſene, en ſoude ſulks niet klaar konnen geſien werden, ten ware het in de vogt gelegen was, en dat de Slag-aderkens opgevult waren met een rood-waſſige ſtoffe.

2°. A latere indidi ramulum Rutæ, ut objectum melius in conſpectum veniret, & locum fixum contineret in uno latere phialæ.

Ten tweede, aan de eene zyde heb ik een takje Wynruyt geſtoken, op dat het voorwerp te beter in 't geſigt ſoude komen, ſig nu aan eene zyde houdende.

N°. XIV. Phiala in liquore continens, fœtus balænæ Lactes, quæ mirum in modum ſunt conſtitutæ.

N°. XIV. De Hom van een kleen Walvisje, 't welk in een vles met vogt gelegen, ſeer wonderlyk van maakſel is.

N°. XV. Mulieris, in ſeptimum menſem (ni fallor) gravidæ, Placenta, balſamo indurata, ſupra pedamentum poſita: In qua obſerv. Funiculum umbilicalem à latere & in confinio ſeſe viſui exponere, ſc. pollicem latum à circumferentia, id quod admodum proficuum in Placentæ relaxatione: in hoc enim caſu facillime ſeſe ab

N°. XV. De Moerkoek van een Vrouw, die ontrent ſeven maanden had gedragen: dezelve is hard gebalſemt, ſtaande op een pedeſtal: Ontrent de zelve ſtaat te conſidereren, dat desſelfs Navel-ſtreng na de kant maar een duimbreed van de omtrek ſig geſet heeft, 't welk ſeer voordeelig is in 't krygen van de Koek, na dat het Kind ter wereld is gekomen, want in die gelegentheid, ſcheid ſig de Koek ligt van de Baar-

ab Utero ſeparat, fœtu in lucem edito, ſecus vero, ſi magis à circumferentia recedat & verſus centrum viſui ſeſe offerat: quo in caſu obſtetrices ſæpiſſime manum in Uteri cavitatem immittere coguntur, digitoque Indice Placentam perforare & ab Utero ſeparare. Vide ulterius hac de re obſerv. Anatom. Chirurg.

Not. 1°. Hanc Placentam balſamo induratam, naturalem rotunditatem conſervaſſe, & hoc difficile admodum eſſe nemo negabit.

2°. Omnia vaſa Placentam conſtituentia ceraceâ materiâ ſunt infarcta & repleta, unde reptatus majorum vaſorum jucundo ſpectaculo videri poteſt.

N°. XVI. Phiala ſicca in qua conſervatur Cutis humanæ portio, per quam tot repunt vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ rubr. repleta, ut ſumma rubedine ſit perfuſa; imo microſcopii ope viſa, tomenti aut goſſypii inſtar ſunt tenuia.

N°. XVII. Phiala in liquore conſervans Teſticuli ovini portionem magnam reſolutam.

Not.

Baar-moeder af; in tegendeel wanneer zig de ſtreng ver van den omtrek, en na 't midden van den Koek komt te zetten, dan zyn de Vroetvrouwen genootzaakt haar hand in 't lighaam te brengen, en met haar voorſte vinger de Koek te doorbooren, en zo verders van de Lyfmoer te ſcheiden, hier over kan men nazien myne Anat. Chirurg. aantekeningen.

Aanm. ten eerſte, dat de Moerkoek door het balſemen verhard zynde, haar natuurlyke ronte heeft behouden: dat nu zulks moeyelyk is te doen, zal niemand ligt tegen ſpreeken.

Ten tweede, zyn alle de groote bloet-vaten, waar uyt de Moerkoek is beſtaande, opgevult, zo dat men haare cours met plaiſier kan vervolgen.

N°. XVI. Een droog glas, waar in gevonden werd een ſtuk van 't Vel van een Menſch, waar door zo veel met rood was opgevulde bloet-vaatjens lopen, dat dit Vel byſter rood zig vertoont, en met vergroot glaazen gezien zynde, zo vind men derſelver uiteinden zo fyn als dons of catoen.

N°. XVII. Een glas met vogt in ſig onthoudende een groot ſtuk van de Teſticul van een ſchaap 't welk ik heb ontwonden.

Aanm.

Not. Hominis Teſticulos ex meris vaſculis conſtare nobis primò manifeſtavit Regnerus de Graaf, de re Anatomica optime meritus & mecum intima amicitia, dum viveret, conjunctus.

Illa vaſcula in hominum Teſticulis diſſolutis luculenter in conſpectum venire omnibus quidem notum, ſed hanc Teſticuli portionem nemo ſine admiratione Divinæ Potentiæ adſpiciet, ab vaſculorum copiam eorumque diſſolutionem.

N°. XVIII. Non minori admiratione adſpici poteſt hoc ſubjectum, in liquore conſervatum, ſc. hominis Pia mater, per quam myriades vaſorum ſanguineorum repletorum ſunt diſſeminatæ.

Quicumque viderit hoc ſubjectum, facile illi erit dijudicare milleſimam partem arteriolarum ſufficere nutritioni & calefactioni hujus Membranulæ, Telæ Araneæ ferè inſtar tenuis; itaque alium in uſum ſunt deſtinatæ illarum extremitates ultimæ, ſc. ut Corticalem Cerebri ſubſtantiam conſtituant: Hinc difficilis ſeparatio Piæ matris à corticali ſub-

Aanm. Dat de Teſticulen der mannen uit loutere vaten haar beſtaan hebben, zulks heeft ons de voortreffelyke Ontleder Regnerus de Graaf ontdekt, met wie ik veele jaaren een vrindelyke ommegang heb gehad.

Datmen deze vaten in een Menſche Teſticul zeer klaar zien kan, is een yder genoeg bekent; edog dit ſtuk van de Teſticul kan niemand, als met de allergrooſte verwondering van de Gods vermogentheyt aanſchouwen, wegens de veelheid en ſubtielheid deſer ontdaane vaatjens.

N°. XVIII. Met geen minder verwondering kan men dit ſtuk van 't dunne Herſſen-vlies beſchouwen, waar door heen duizende, ja ontelbare bloedvaatjens paſſeeren.

Al wie dit voorwerp komt te zien, die heeft ligt konnen afnemen, dat het duiſenſte deel dezer ſlag-Aderens genoeg waren, om aan dit vlies 't voedzel en warmte toe te brengen, aangeſien het byna zo dun is in dit voorwerp als het rag van een Spinne, derhalven zo zyn haar uiterſte uiteynden tot een geheel ander gebruik gedeſtineert, namentlyk om de ſchorſſige ſubſtantie van de Herſſene te maken: Hier van komt het ook dat men dit

ſubſtantia in ſtatu ſano; de hiſce plura in præcedentibus Theſaur. & Epiſtolis noſtris.

N°. XIX. Omentum humanum integrum in liquore nitidiſſime conſervatum, in quo ne minimum quidem foraminulum videri poteſt.

N°. XX. Portio Maxillæ ſuperioris fœtus vaccini, in qua videre licet per integumentum, quo obducuntur oſſa ſpongioſa inferiora narium, Vaſa Arterio-mucoſa, denſiſſime conſtipata, & recto ductu decurrentia ad Naſi extremum uſque; vide deſcriptionem ulteriorem in Theſ. VII. ubi pag. 42. videri poteſt delineatio hujus rei in vervece, in totum conveniens cum hoc ſubjecto.

Not. 1°. In hoc ſubjecto Antrum, ab Highmoro Anatomico accuratiſſimo depictum, à me eſſe apertum, ut tenuiſſima membranula Antrum ſuccingens, in conſpectum veniret, & mirum viſu, quanto numero ſint diſperſæ Arteriolæ per dictam membranulam.

Theſ. VIII. 2°. In

dit vlies van de ſchorſſighe ſubſtantie der herſſene, zoo beſwaarlyk kan ſcheyden in een welgeſteltheyd van de zelve in een dood lighaam: hier van is verders gehandelt in de voorgaande Cabinetten, en brieven.

N°. XIX. Het Net van een menſch zeer nettjens bewaart in een vogt, in 't zelve kanmen niet het allerminſte gaatje zien.

N°. XX. Een ſtuk van de Opperkaak uit een onvoldrage kalfje waar in men kan ſien de ſlagader ſnotterige vaten, dewelke door het bekleetzel loopen, waar mede de onderſte-ſponcieuſe beenderen van de neus bedekt zyn; deſe vaten loopen zeer dick en dight by een, en dat met een reghte cours, tot het tipje van de Neus, hier over kan men na zien het VII. Cabinet en deſſelfs Figuur pag. 41. en dat in een hamels opper-kaak, t'enemaal overeenkomende met dit voorwerp.

Aanm. ten 1. Dat in dit voorwerp de ſpelonk van den curieuſe Ontleder Higmorus afgebeelt, van my hier is open gemaakt, ten eynde men het zeer dun vlieske, den geſeyde Spelonke van binnen bekledende, van ons konde gezien werde, en het is verwonderinghs waardigh te zien, hoe zeer veel ſlag-aderkens, door dit geſeyde vliesken komen te paſſeeren.

C Ten

2°. In ductu Lachrymali ſtylus eſt immiſſus, ut ejus curſus & finis conſpicerentur.

N°. XXI. Moles carnea ex utero vetulæ expulſa, quæ minus caute ab aliis pro Mola fuit habita.

Quid autem ſit de ita dicta Mola, fuſius olim deſcripſi, & depingi curavi in obſervat. Anatom. Chirurg. meis. ut & præcedentbus Theſauris.

N°. XXII. Phiala in liquore continens Brachium infantis, vitæ ſpeciem præ ſe ferens, cujus manus naturali geſticulatione & digitis complexis Lacertam Zurinamenſem ab Incolis, *Sauvegarde* dictam, arripit.

N°. XXIII. Phiala ſicca, & in ea portio Inteſtini Ilei & Coli cum annexo Cæco è cane.

Not. conſideratione dignum eſſe, quanta ſit differentia inter Inteſtinum Cœcum canis & hominis, ut & inter Coli valvulas: ſc: in illo Cæcum admodum longum & capax, in hoc valde breve & capax, in Colo canis valvula nulla proprie dicta, ſed ejus loco Circulus, quemadmodum in homine ante

Ten tweede, in de Traan-wegh (*Ductus Lachrymalis*) heb ik een Stilet geſtooken, om alzoo deſſelfs cours en eynde te konnen zien.

N°. XXI. Een vlees-agtighe klomp, dewelke van een oude vrouw uyt haar baar-moeder is afgegaan, welke t'onregt van andere voor een *Mola* aangezien en gehouden wierd.

En wat men te houden heeft voor een zoo genaamde *Mola* kan men na zien in myne Anatom. en Chirurg. Obſervatien, ook in de voorgaande Cabinetten.

N°. XXII. Een vles met voght, waar in gezien word den arm en hand van een kind, 't welk levendigh van couleur is, 't zelve heeft in ſyn handje een Surinaamſe hagedis, van de Inwoondere *Sauvegarde* geheten, en zyn deſſelfs vingertjens van 't kinds handje zoodanigh geboogen tot het aangrypen, als of zy levendig waren.

N°. XXIII. Een droogh glas, en daar in een ſtuk van de boghtighe, en Colyk-darm, als mede de Blinden darm uyt een hond.

Hier ſtaat aan te merken, hoe groot een onderſcheyt, datter is tuſſchen de Blinde-darm van een menſch en die van een hond, als mede tuſſchen de Klap-vlieſen van de Colyk-darm deſer beyde; in die der menſchen is de Blinde-darm zeer kort en ruym, in honden heel langh en wyd. In den ingangh van de Colyk darm vindmen eygentlyk in de honden, geen twee tegens

te repletionem fæcum aut flatuum.

N°. XXIV. Phiala in liquore continens hominis Maxillam inferiorem, cui adhuc Lingua naturali colore perfuſa, annexa eſt.

Not. Ex ſuperficie Linguæ omnes Papillæ nervoſæ egregiè propullulant, & à latere Freni oſcula Ductuum ſalivalium in conſpectum veniunt, in uno latere indidi ſpinulam Cerei ſpinoſi Americani.

N°. XXV. Pueri Cor, balſamo induratum lapidis inſtar, cum trunco Arteriæ magnæ; è quo exeunt parte ſuperiore tres rami ſurſum ſpectantes, quorum medius Carotis ſiniſtra, dextram autem Carotidem videmus oriri ex ſub-clavia dextra, quæ Carotidem quoque promit; ex latere ſiniſtro Arteria Subclavia oritur & ex illa Arteria Vertebralis ſiniſtra, Axillaris, Muſcula, nec non Mam-

gens den andere ſtaande Klapvlieſen, gelyk die in de menſchen haar op doen, na datdeſe darm is vervult met vuyligheyt of met wint, maar in deſſelfs plaats vinden wy een ronde circul, gelyk ook in de menſchen geſien werd als de Colyk-darm opgeblaſen, of met vuyligheden vervult.

N°. XXIV. Een vles waar in te zien is de onderſte Kaak van een menſch, waar aan de Tongh, natuurlyk van couleur, nogh vaſt ſit, en dat in de voght.

Aanmerkt, dat alle Zenuw-tepeltjens hier zeer aardigh, uyt de oppervlakte van de Tongh haar komen te vertoonen, alsmede aan de zyde van 't toomtje des Tonghs de mondekens van de kaaks quylvaten, in een der zelve heb ik een doorntje van de Americaanſche doornighe Kaarſſen (*Cerei Americani ſpinoſi*) geſtoken.

N°. XXV. Het Hart van een jong kintje met deſſelfs ſtronk van de groote ſlag-ader, door het balſemen ſteen-hard geworde zynde; uyt het bovenſte van de groote ſlag-ader komen drie kloeke tacken, dewelke na boven lopen, waar van de middelſte een der twee ſlaap-ſlag-aderen is, namentlyk de linker, de reghter in tegendeel zietmen hier uit de regter ſleutel-beenige ſlagader voort komen: uyt de ſlinker zyde doet ſigh op de Onder ſleutel-beenige, en uyt deſelve de linker wervel-beenige, Onder-oxelighe, de

Mammaria ſiniſtra, & quod notandum hæc omnia ſitum & curſum naturalem obtinent.

Præterea Valvulæ Semi-lunares, aliis minus rectè Sigmoides dictæ, oppido quam bene hic conſpiciuntur; dixi minus rectè, cum in totum cum ſemilunaribus Valvulis conveniant, & entia non ſunt multiplicanda ſine neceſſitate; itaque Valvulæ Venis præpoſitæ in Corde dicendæ ſunt Tricuſpides, quæ autem Arteriis præponuntur Semi-lunares.

In eodem ſubjecto non ſolum quoque Valvulæ Semi-lunares, Arteriæ magnæ præpoſitæ, verum etiam utraque Auricula in conſpectum veniunt.

N°. XXVI. Phiala in liquore continens Piam matrem, cujus Arteriis eleganter repletis, luculenter variis locis annexa vaſculoſa Corticalis Cerebri ſubſtanria videri poteſt.

N°. XXVII. Phiala liquore repleta, in qua videri poteſt portio Thoracis foetus humani, in qua viſibiles ſunt variæ Arteriolæ Intercoſtales externæ, & à me ante hac detectæ, nec

Musculen ook de inwendighe Slinker Mam-ſlaghader, en dat te conſidereren ſtaat, alle deze zaaken hebben haare natuurlyke plaatze en cours.

Daarenboven kan men hier zeer bequamelyk zien de halfmaanighe Klapvlieſen, te onreght by andere *Sigmoides* geheten, ik zegge te onreght, nadien ſy in 't geheel met de halfmaanighe Klap-vlieſen over een komen, en alzoo moetmen geen byzondere naam maken buyten noodzakelykheyd; de Klapvlieſen van 't Hart, dewelke half-maaningh zyn, deze ſtaan in 't uytkomen der ſlag-aderen uit het Hart, en die voor de Aderen des Harts ſtaan zyn alle drie-punrigh.

In het zelvighe voorwerp kanmen niet alleen de half-maanighe Klap-vliezen in 't uytkomen van een groote Slagh-ader zien, maar ook deſſelfs Ooren van 't Hart.

N°. XXVI. Een vles met vogt en daar in het dunne Herſſen-vlies van een menſch, wiens Slag-aderkens zeer curius vervult zynde, men op zommighe plaatzen zeer bekwaam zien kan de ſchorſige ſubſtantie van de Herſſene.

N°. XXVII. Een vles met vogt, waar in gezien werd een ſtuk vande borſt van een kleen kind, waar in ſigh vertonen de uitwendighe Tuſſchen-ribbige ſlag-aderen, dewelke van my ontdekt,

nec non delineatæ in Theſauro 1°.

Not. Arteriolæ per Coſtarum Perioſtium diſſeminatæ, recto fere tramite ſurſum deorſumque reptant; ramuli autem ex iis oriundi & per fibras Muſculorum Intercoſtalium decurrentes, obliquum curſum obſervant, & ſic tractum fibrarum Muſculorum dictorum obſervant, & hoc accuratius videri poteſt in objecto in Theſaur. 1°. poſito.

dekt, en afgemaalt zyn in het eerſte Cabinet.

Aanmerkt dat de ſlag-aderkens, dewelke door het beene-vlies der Ribbens loopen, haar cours by na reght op en nederwaarts houden, de takxkens daarentegen, dewelke uyt haar voortkomen, en den loop der fibren van de Tuſſchen-ribbighe ſpieren volgen, dezelve hebben een ſchuynſe loop, en dat alles is nogh klaarder te zien in het eerſte Cabinet.

N°. XXVIII. Muris ſceleton nitidiſſime præparatum & conſervatum, capiti oſſeo cornicis inſidens. Illud autem caput oſſeum tam ſubtiliter eſt præparatum, ut ne minimum quidem oſſiculum, neque foraminulum viſum effugiat.

N°. XXVIII. Het geraamte van een muys, 't welk zeer net geprepareert en bewaart is; 't zelve zit op 't doods-hoofdje van een kray; 't welk ſo ſubtiel geprepareert is, datter niet het minſte beentje, nogh eenighe natuurlyk gaatje in 't hoofdje is, het geen voor het gezigt verborgen is.

N°. XXIX. Phiala in liquore continens portionem Inteſtini jejuni hominis, qua inverſa in conſpectum veniunt ita dictæ Glandulæ, extra ſuperficiem internam prominentes.

N°. XXIX. Een vles met voght, en daar in een ſtuk van de Nugteren darm uyt een menſch, 't welk het binnenſte buyten waarts gekeert zynde, alle de alzoo genaamde Kliertjens, uytpuylender wyze haar laten zien.

N°. XXX. Phiala ſicca, & in ea, Veſica ovina cum Pene, in quo meatus urinarius in totum deficit, circa Collum Veſicæ autem foramen, per quod urinam excrevit, in conſpectum venit.

In homine ſæpius obſervavi, Glandis partem extimam fuiſſe meatu urinario deſtitutam, foramine exiſtente inter Præputii & Glandis partem inferiorem.

Homines hoc affectu laborantes raro imprægnant uxores, ut

pote ſemine non recto tramite in os Uteri proſiliente, de hac fuſius egi in Theſaur. VI.

N°. XXXI. Portio Jejuni inteſtini humani, in qua circulares protuberantiæ, Valvulæ conniventes Nobiliſſimo Kerckringio dictæ, conſpiciuntur.

In hunc autem finem, non conſervavi hoc ſubjectum, verum ut demonſtrarem quid ſit de ceraceæ materiæ extravaſatione globulorum inſtar; ſc: quando repletiones imperfectè peraguntur, & hoc in præparationibus meis alias nunquam ſeſe viſui offert.

N°. XXXII. Phiala continens duos Lienes ovinos ex uno corpore, quibus, ut à ſe invicem ſepararem, & accuratius videri poſſent, ramum Cichorei ſpinoſi interpoſui.

Multoties nobis occurrunt Lienes, in duas partes diviſi, quos nonnulli pro duobus Lienibus habent; eſt vero pro uno Liene ſunt habendi, quoniam unico tantum ramo ſplenico Arterioſo & Venoſo gaudent.

In his autem contra, quiſque enim

N°. XXXI. Een ſtuk van den Nughteren darm uyt een menſch, waar in de circulaare verheventheden, dewelke den Ed: Heer Kerkring Oog-luykende Klapvlieſen geheten heeft, gezien worden.

Edogh tot dien eynde word dit ſtuk darms niet bewaart, maar alleen om te toonen wat dat daar zy van de uytſpattingh der waſſighe ſtoffe, dewelke haar in 't uyt ſpatten opdoen als kleene bollekens, wanneer men het vervullen der vaten niet behoorlyk doet, en zulkx ziet men ſelden in myne preparatien.

N°. XXXII. Een vles met voght, waar in gezien werden twee ſchapen Milten uyt een lighaam, en op dat ik deſelve wat van den andere zoude ſcheiden, om beter te werden gezien, zoo heb ik tuſſchen haar beyde een tackje van de doornighe cichorey gelegt.

Ons komen dikwils, Milten voor, dewelke als in tween geſpleten of geſpouwen zyn, en voor twee Milten van zommige werden gehouden, maar de ſoodanige moet men voor eene Milt houden, naardien de zelve maar een Milt-ader en Slag-ader hebben.

In deze in tegendeel, heeft yder

enim gaudet propriis ſuis ramis; præterea longe quoque à ſe invicem in corpore erant poſiti.

N°. XXXIII. Phiala in liquore conſervans Lienem foetus humani, cum annexo Stomacho & duodeno.

Not. 1°. In Stomacho videri poteſt quomodo vaſa ſanguinea Coronaria, quam primum appropinquaverunt Stomachi fundum, ilico ſeſe abſcondunt, penitiores & interiores tunicas, præſertim nervoſam, adeuntes.

2°. Non minus in conſpectum venit in hoc ſubjecto Lienis & Stomachi connexio, ope membranæ, vaſis ſanguineis ditatæ, quæ Vaſa brevia dicuntur.

3°. In duodeno, à me aperto, luculenter videndam ſeſe exhibet apertura, Oſtium dicta, per quam Bilis, ut & ſuccus Pancreaticus in Inteſtini dicti cavum ſeſe exonerant: hanc aperturam ſitam eſſe in medio monticuli, inſtar Umbilici hic quoque apparet.

N°. XXXIV. Phiala continens

der ſyn eyge Ader en Slag ader; daar en boven laghen zy verre van een in 't lighaam.

N°. XXXIII. Een vles met voght, waar in te zien zyn de Milt, Maagh en 12 vingerighen darm van een jongh geboore kindje.

Aanm: ten eerſte, dat men in de Croon-bloed-vaten, zoo dra zy aan de grond van de Maagh gekomen zyn aanſtonts haar komen te verbergen, lopende alzoo na de binnenſte vlieſen van de Maagh, en inzonderheit na 't Zenuw-agtigh vlies.

Ten tweede, met een alzoo groote helderheyd kan men hier zien de t'zamenhegtingh des Maaghs met die van de Milt, en dat door een bloed-ryk vlieske, wiens bloed-vatjens korte vaten (*Vaſa brevia*) zyn geheten.

Ten derde, in de 12 vingerighe Darm van my opengemaakt zynde, kan men beſcheydentlyk en perfect zien de openingh of deurgangh, waar door de Gal en Maaghe kuſſens-ſap haar uytſtorten in de holte van de geſeyde Darm; en dat ook deſe openingh geſtelt is, als in 't midden van een verheventheyd of berghsken, als waare het een naveltje, zulkx is hier ook niet duyſter te zien.

N°. XXXIV. Een vles met voght

nens in liquore portionem Placentæ Uterinæ, ceraceâ materiâ ad extremum uſque repletam; in illa non minus ac in præcedentibus luſtrari poteſt, nil Glanduloſi in Placentis reperiri, & cum in tam notabili viſcere nullæ reperiantur Glandulæ, neque in Teſticulis, facile calculum appoſuêre aſſertioni meæ ſpectatores curioſi, quibus cætera viſcera à me præparata oculis corporeis, non autem mentis videre placuerit, & cæcutire noluerint; nihil interim obſtat, quod nonnulli dixerunt, quæſtionem tantum eſſe de nomine, illis autem reponendum, ſi alicui placeat Venam denominare Arteriam, & vice verſa, per me licebit: præſtat verò Glandularum definitionem retinere, quæ nobis ab antiſtitibus tradita eſt, ſc: quod ſunt corpora per ſe ſubſiſtentia, quæ involvuntur peculiari membrana, ad quam alluunt vaſa ſanguinea.

Non minus recedit à vero, ut voluere alii, ſc: Glandulas eſſe circumvolutiones vaſorum ſanguineorum, illud quidem verum eſt in Renibus, & forſan quoque in Glandulis Meſenterii ſc: vaſa ſanguinea

voght in zigh onthoudende een ſtuk van de Moerkoek van een vrouw, tot het uyterſte toe vervult met een waſſighe ſtoffe: in de zelve kan men zo wel als in de voorgaande beſchouwen, datter niets klierighs in de Moer-koeken gevonden werd, en zulkx niet zynde in zoo een groot en aanzienelyk deel, nogh ook in de Teſticulen der mannen, zoo hebben meeſt alle, die myn werk met haar lighaamelyke oogen, en niet met de ooghen des verſtands geſien hebben, (*oculis mentis*) toegeſtaan, dat myn ſtellingh, rakende de genaamde Kliertjens der ingewanden infallibel is: ondertuſſchen zo verhindert my geenzints het zeggen van zommighe, dat zulkx maar alleen een queſtie is wegens de benaminghe, deze antwoorde ik, zoo ymand een Ader wil noemen een Slag-ader, en een Slag-ader een Ader, ik magh zulkx wel lyden, edogh men behoorde zigh te houden aan de bepalingh die van outs gemaakt is, namentlyk dat het lighaamen zyn, die op haar zelve beſtaan, en yder in een particulier vlies beſloten is, tot welk lighaam de bloed-vaten loopen.

Ook zoo wykt niet minder van de waarheyd 't geen andere voorgeven, namentlyk, dat alle de Klieren niet anders zyn als omwindingen van bloed-vaten; dit is wel eenighſints waar ontrent de Nieren, welkers bloed-vaten uyteynden een ronde cours nemen, en

nea talem obtinere reptatum, ſed hoc neutiquam verum eſſe in cæteris viſceribus videri poteſt in omnibus meis Theſauris; nec obſtat quod alii in medium proferant, ſc: in præparatione & ita dicta excarnatione in nihilum à me redigi Glandulas: plurima oſtendam viſcera, quorum vaſorum extrema leniter repleta, ſine, ita dicta excarnatione, à me conſervantur, imo mirari ſatis nequeo eos, qui hoc ævo adhuc loquuntur de excarnatione; olim quidem in uſu fuit apud Anatomicos, enimvero viſcera hoc tempore à me præparantur ſine tali excarnatione, quia plane inepta eſt inveſtigationi, jam relinquo omnia ſicut a Summo Opifice facta ſunt, membranam ambientem ſolummodo auferendo, itaque ſi quis ulterius cæcutire velit per me ſinatur judicioſus.

N°. XXXV. Portio Cerebri in liquore conſervata, poſtquam methodo Vieuſſeniana per quinque horas in oleo fuit decocta, in qua luculentiſſimè patet, Corticis Cerebri ſubſtantiam decoctione in oleo

is 't ook wel in de Klieren van 't Darm-ſcheyl, maar zulkx heeft geen plaats in andere Ingewanden, gelyk men zien kan in alle Cabinetten, ook is 't geen boon waardigh dat anderen voorgeven, namentlyk dat mogelyk in myne præparatien en alzoo genoemde ontvleſingh (*excarnatione*) de kliertjens vernietigt worden. Ik toone veele Ingewanden, welkers bloed-vaten uyteynden ſaghtjens vervult zyn, en zonder eenighe alzoo genoemde excarnatie bewaart worden: Ja ik kan my niet genoegh verwonderen dat men heden ten daghe het woort van excarnatie nogh komt te gebruyken; dat doen is in voorighe tyden van andere, en ook van ons in gebruyk geweeſt, edogh 't zelve is gants en gaar onnut ter onderſoekingh, nu late ik alles geheel, gelyk het den Schepper van 't geheel al gemaakt heeft, alleen het omleggende Vlies afnemende om de vaten te zien; en wil ymand verders blind zyn en blyven, ik zal my daar aan niet gelegen laten zyn.

N°. XXXV. Een ſtuk van de Herſſene in een voght bewaard, na dat het zelve op de manier van de Hr. Vieuſſens, vyf uren in de oly gekookt was, waar in het zeer klaar blykt, dat door het kooken in oly de ſchorſige ſubſtantie van de Herſſene gebragt en

leo, talem in ſtatum eſſe redactam ac mutatam, ut neutiquam apta ſit demonſtrando, nempè Corticem eſſe conſtitutum ex vaſculis ſanguineis, (qua de re prolixius egi in Prodromo Theſaur. VI.) neque Clariſſ. Dom. Vieuſſenium, eſſe habendum auctorem hujus inventionis, ſc: quod Cortex Cerebri ſit vaſculoſus, ſed me, uti omnes hujus ævi Anatomiæ amatores autumant.

N°. XXXVI. Æthiopiſſæ fœtus humanus abortivus quatuor, & quod excurrit, menſium, cujus caput tegitur membrana Amnios.

N°. XXXVII. Hepar pueri integrum, balſamo induratum, & à plurimis annis conſervatum, pedamento innitens, in quo Arterica Hepatica ſolummodo eſt repleta, ut videri poſſet, quomodo producat Arteriam Cyſticam, præterea quicquid in Hepatis facie exteriore demonſtrari poteſt, hic etiam cernere licet.

N°. XXXVIII. Phiala in liquore continens Arteriam Splenicam vitulinam, egregiè præparatam.

N°.

en verandert wert in een ſtaat, in welke het niet mogelyk is het geſtel van de ſchorſſe te vertoonen, dezelve uyt bloedvatjens te beſtaan, van deze zaak heb ik wydloopigh geſchreven in myn voorloper van 't VI Cabinet, zoo dat niet de Hr. Profeſſor Vieuſſens maar ik te houden ben voor den ontdecker van deze zaake, namentlyk dat de ſchorſſe der herſſene beſtaande is uyt bloed-vaatjens, gelyk ook een yder my daar voor is houdende.

N°. XXXVI. Een vles met voght waar in bewaart werd een negrinnetje van ruym vier maanden draghts, wiens hoofdje bedekt is met het Water-vlies (*Amnios*).

N°. XXXVII. Een gehele Lever van een jonge, door het balſemen hard gemaakt, en van over veele jaaren bewaart, ſtaande op een Pedeſtal: deſſelfs Slag-ader is alleen opgevult, om bequamelyk te konnen zien, hoe deſſelfs Galblaas Slag-ader daar uyt voortgebragt werd. Hier en boven kanmen alles zien, wat zigh in de buytenſte oppervlackte van de Lever opdoet.

N°. XXXVIII. Een vles met voght, in zigh onthoudende de Slag-ader van de Milt uyt een kalf, dewelke zeer curieus is toebereyd.

N°.

N°. XXXIX. Pueri Stomachus inflatus, exſiccatus, balſamoque conditus, & à plurimis annis conſervatus, hic ſitu naturali ſupra pedamentum poſitus eſt, ut verus Stomachi ſitus poſſit videri, & hoc omnes auctores in ſuis delineationibus non obſervarunt

N°. XXXIX. De Maagh van een jonghe, dewelke opgeblaſen, gedroogt, gebalſemt, en zeer veele jaaren bewaart is : deſe zit op een Pedeſtal in een poſtuer, gelyk de zelve haar in 't lighaam komt te vertonen, 't welk alle autheuren in haare figuuren niet hebben geobſerveert.

N°. XL. Portio Maxillæ inferioris Infantis in liquore conſervata; in qua cernere licet, in junctura articulationis cum Maxilla ſuperiore reperiri Cartilaginem mobilem & rotundam, articulationi interpoſitam, & valde motui neceſſariam.

N°. XL. Een vles met voght en daar in een gedeelte van de onderſte Kaak van een kleen kind, waar in te ſien is het ronde Kraakbeendje, 't welk tuſſen het gewrigt van de Opper en Onderſte Kaak geplaaſt, en tot de beweeginghaldaar zeer noodzakelyk is.

N°. XLI. Placenta humana integra in liquore conſervata cum ſuo Funiculo umbilicali. Conſiderandum interim hanc ita eſſe reſervatam, ac ſi jamjam corpore eſſet expulſa, ſc: cum ſuo involucro, Uterum ſpectante. De quo ſupra egi in Theſaur. v. vaſis ſanguineis ſolummodo leniter repletis.

N°. XLI. De geheele Moerkoek van een vrouw in een vles met voght bewaart, waar ontrent te conſidereeren ſtaat, datze zodanigh is bewaart, als of die nu eerſt was uytgedreven, en voor den dagh gekomen, namentlyk met deſſelfs vliezen en bekleetzel, waar van voor heen in 't 5de Cabinet gehandelt is; alleen zyn de bloed-vaten van my ſagtjens vervult geworden.

ASSER IV.

De IV PLANK.

N°. XLII. Infantis Caput in liquore conſervatum, vitæ ſpeciem referens.

N°. XLII. Het hoofd van een kind in een heldere voght, 't welk van een levendighe couleur is.

Not. 1°. Prolabia eſſe Nerveo-papilloſa, hic denuo conſtat, integumento, Epithelia dicto, ablato.

2°. Auriculæ præ cæteris vivum habent colorem & conſtitutionem.

3°. Nervi ex cerebro oriundi, quotquot ſunt, hic ſeſe videndos exhibent, ne Patheticis quidem exceptis.

4°. Dura mater, per Capitis fundum diſperſum, ſericum album propter nitorem, repræſentat.

N°. XLIII. Pone hoc Caput reperitur ſceleton Aviculæ nitidiſſimum, in quo ne minimum quidem Oſſiculum deficit, foraminibus naturalibus ubique apertis; & hoc nusquam in aliorum Theſauris inveni.

N°. XLIV. Phiala ſicca, & in ea dimidia pars Renis pueri, colore rubicundo prædita propter vaſorum repletionem.

Not. Arteriæ non ſolum, verum etiam hic apparent illarum continuitates, ſc: in ductus urinoſos, qui ductus urinoſi ſimul quoque ſunt repleti.

N°. XLV,

Aanm: ten eerſte, dat het bekleetzel van de Voorlippen (*prolabia*) weggenomen zynde de Voorlippen Zenuw-teepeligh zyn.

Ten tweede, de Oorkens hebben een byſondere levendige couleur en geſteltenis.

Ten derde, de Zenuwen, die uyt de Herſſene voorkomen kanmen hier allegader zien, de lydende of gemoed-bewegende zelfs niet uytgezondert zynde.

Ten vierde, het harde Herſſen-vlies, door de grond van 't hoofd verſpreyd, is zoo curieus bewaard dat het wel ſchynd witte zyde te zyn.

N°. XLIII. Aghter dit Hoofd doet zigh op het geraamte van een vogeltje, 't welk niet alleen zeer wit is, maar ook zoo ontbreekt geen eenigh beendje daar aan, en kanmen ook alle de natuurlyke gaaten daar in zien, zulkx is my tot nu toe by andere noyt voorgekomen.

N°. XLIV. Een droogh glas met de helft van een doorgeſnede Nier, dewelke door opvullingh rood van couleur is.

Hier in zietmen niet alleen de Slag-aderen, maar ook derzelve continuatien of vervolgen tot in de Pis-canaaltjes, dewelke te gelyk vervult zyn geworden.

N°. XLV.

N°. XLV. Phiala ſicca, in qua conſervatur portio magna Inteſtinorum tenuium foetus immaturi, hanc replevi ceraceâ materiâ albiſſimâ, & hæc viſum allicit propter nitorem.

N°. XLV. Een drooge vles en daar in een groot gedeelte van de dunne darmtjens van een onvoldrage vrugt, deſe heb ik met een wit waſſige ſtoffe vervult, 't welk zeer aardig aan 't geſight voorkomt, wegens deſſelfs nettigheyd.

N°. XLVI. Pone hoc ſubjectum abſconditur, ne oculos omnium ſpectatorum incurrat, fœtus monſtroſus novem circiter menſium, vitæ ſpeciem referens, hujus dextra curva, tribus tantum digitis prædita; pes ejusdem lateris extremus haud pluribus gaudet digitis, Pollice longè à cæteris duobus diſſito: Crus ſiniſtri lateris plane deficit, relicto tantummodo monticulo, qui ex ſiniſtro inguine emergere videtur. E latere ſiniſtro Abdominis propullulat carnea quædam moles, cætera naturaliter ſunt conſtituta.

N°. XLVI. Achter het geſeyde voorwerp werd een monſtreus voldrage kindje verborgen, om niet van een yder geſien te werden, 't zelve heeft wel een levendighe couleur, edogh deſſelfs reghter handje ſtaat zeer krom gebogen, en 't zelve heeft niet meer dan drie vingeren, ook heeft het reghter voetje niet meer als drie toonen, en is deſſelfs groote toon van de andere ſtaande: Aan de linker zyde ontbreekt het geheele been, alleen vertoont zigh daar een kleen heuveltje ontrent de linker lies; als mede aan het weeke des buykx een vleſigh geſwel; alle de andere ledematen zyn wel geſtelt.

N°. XLVII. Phiala liquore repleta, continens portionem inverſam Gulæ teſtudinis, millenis Papillis nervoſis, admodum longis, Papillis nervoſis Buccarum vaccæ æmulantibus, præditam.

N°. XLVII. Een vles met voght, waar in te zien is een omgekeert ſtuk van de Slock-darm uyt een Schilpadde, 't welk van duyſende van Zenuw-tepels voorſien is, deze zyn zeer langh en dick, overeenkomende met die geene, dewelke gevonden werden in de Wangh van een kalf.

Not. Hier

Not. Cum reperiantur Anatomici, qui negant dari Papillas nervoſas in interiore Tunica Gulæ humanæ, propter illarum exiguitatem, quæ uti fateor, in conſpectum non facile veniunt, ſine prægreſſa præparatione, tamen illas dari, & à me ſæpius fuiſſe demonſtratas, nemo poſthac amplius ambiget, qui ultimos Theſauros legerit, & hoc ſubjectum Teſtudinis viderit. vide Theſaur. VIII. fig. IV.

Hier ſtaat aan te merken, dat 'er wel zommighe Ontleders gevonden werden, dewelke van verſtand zyn, dat zoodanighe Zenuwtepeltjens in de Slok-darm van een menſch niet gevonden worden, en zulkx komt voort van wegen haare tederheyd en kleente: ik bekenne wel dat ſy naulyks konnen gezien werden in een menſch, zonder voorgaande præparatien, dat ſy daar eghter gevonden en van my getoont konnen werden is zeker, en daar aan zal niemand langer twyfelen, die myne laaſte Cabinetten zal hebben gezien en geleſen en voornamentlyk dit voorwerp van de Schil-pad. Ziet de IV Figuur van dit Cabinet.

N°. XLVIII. Supra fœtum monſtroſum, reperitur phiala cum ſceleto foetus humani immaturi ſex circiter menſium à cujus manu oſſea dependent Laryngis interiora, ruberrimo colore prædita, propter Arteriolarum repletionem.

N°. XLVIII. Boven het voorgaande monſter werd gevonden een glas, en daar in het geraamte van een onvoldrage kindje van ontrent 6 maanden, van wiens beenigh handje af hangt, de inwendighe geſteltenis van 't Strotten-hoofd, en dat zeer rood wegens opvulling der Slag-aderkens.

N°. XLIX. Phiala ſicca, in qua viſui ſeſe offerunt duo objecta ex gallina deſumpta: quorum unum oſſa ſunt Alæ, quæ per Ancyloſin contra natu-

N°. XLIX. Een droog glas, waar in te zien zyn twee voorwerpen uyt een Hen, waar van 't eene beſtaat uyt twee beenderkens uyt de vleugel, dewelke tegens de natuur te zamen zyn gegroeyt

turæ leges ſunt conjuncta; alterum verò duo ſunt oſſa, quorum alterum fracturam paſſum, à natura ferruminatum, & hoc ſolummodo oſſea ſpongioſa ſubſtantia, Diploes inſtar, deficiente cruſta aut lamina exteriore & duriore, idque propter defectum materiæ, quæ in ſtatu ſano, illud producere ſolet.

groeyt door een beenighe vereninghe; het andere mede uyt twee beenderen uyt de vleugel, waar van het eene, voorheen gebrooken zynde, van de natuur weder aan een gegroeyt is, en dat alleen door een ſponcieus-beenighe ſubſtantie, gelyk men tuſſchen de twee tafels van 't beckeneel ziet, ontbreekende hier alleen de buytenſte en harde ſchorſſe van 't been, en komt zulkx voort wegens gebrek van die ſtoffe, dewelke in een geſonde ſtaat daar toe gevoert werd.

Hinc fit, quod oſſa eo modo imperfectè ſanata, minimam ob cauſam denuo franguntur; & hoc in homine quoque locum habere nullus dubito, cum reperiantur homines, qui poſt oſſium fractorum ferruminationem, facillimo negotio, imo incedendo, in recidivam incidunt, & ſic Chirurgi, etſi inſontes, qui præfuere curationi, male audiunt.

Hier van daan komt het ook dat de beenderen op die wyze onvolmaakt genezen zynde, om de geringhſte oorzaken wederom komen te breken: dat dit ook in de menſchen plaats heeft, daar aan is niet te twyfelen, nadien datter menſchen gevonden werden, die na de geneſingh der been-breuken, zeer light, ja zelfs in 't gaan haar beenderen wederom komen te breken: en zoo komt het dat de Chirurgyns die over zoodanighe breuken gegaan hebben, hoewel onſchuldig, ja ſchoon ſy alles hebben gedaan, 't welk nodig was, t'onregt gelaſtert werden.

N°. L. Pedamentum, cui innituntur duo objecta, ſc: portiones Inteſtini Ilei, Coli, cum

N°. L. Een Pedeſtal, waar op twee voorwerpen geplaaſt zyn, namentlyk de gedeeltens van

cum annexo Cæco, ſuntque deſumpta ex foetu recens nato.

In illis objicitur oculis differentia, quæ exiſtit inter Cæcum hominis adulti, & jam jam nati; ſc: in foetu Colon circa ejus principium diameter magis magisque diminuitur, & ita in Proceſſum vermi-formem degenerat, ut dici nequeat hic aut illic eſt Inteſtinum Cæcum; in adulto vero Cæcum nil niſi protuberantia Coli, è cujus latere emergit Proceſſus Vermiformis.

van de Boghtighe, Colyk, met deſſelfs Blinde-darm, en dat uyt een pas geboore kindje.

In deſe kanmen zien het onderſcheid dat daar is tuſſen die van een bedaagt menſch, en van die dewelke pas geboore zyn: namentlyk in een jong geboore kindje word den Colyk-darm ontrent deſſelfs begin nauwer en nauwer, en alzoo verandert deſelve in 't Worm-wyſe uytſteekzel, zonder datmen zeggen kan, hier of daar is des Blindedarms begin: maar in een bedaagt menſch doet zigh de Blinde-Darm op in de gedaante van een vertrekplaats, met een verheventheyt, uyt wiens zyde dan het Wormwyſe uytſteekzel zigh opdoet.

N°. LI. Phiala ſicca, in qua continetur Hydatis ingens, quæ fuit reperta, à plurimis annis, dependere ab Hepate.

N°. LI. Een droogh glas waar in een conſiderable groote Water-blaas in onthouden werd, dewelke ik over zeer veele jaaren heb gevonden hangende onder aan de Lever van een menſch.

N°. LII. Pedamentum exiguum, cui inſidet Cordis auricula dextra bovis, abhinc circiter triginta annis à me balſamo indurata, & quod notandum, naturalem magnitudinem & formam retinuit, id quod difficillimum factu.

N°. LII. Een Pedeſtalletje waar op geſet is het regter Oor van't Hart van een os, ontrent voor 30 jaaren van my door het balſemen hard gemaakt, waar ontrent te conſidereeren ſtaat, dat het in 't toebereyden zyn natuurlyke groote en forme heeft behouden, 't welk zeer moeyelyk is te doen.

*N°. LIII. Phiala in liquore conſervans Pudenda Pſeudo-hermaphroditi ovini, dico Pſeudo-hermaphroditi, quandoquidem mihi veros hermaphroditos nunquam videre contigit, neque exiſtimo unquam tales ab aliis viſos fuiſſe, propterea quod illud longiſſime recederet ab inſtituto naturæ, & plurimos, ita dictos, hermaphroditos, mihi quidem demonſtrarunt homines, quos pro hermaphroditis habebant; re autem penitius perſpecta, reperi utrumque membrum nunquam ita fuiſſe perfectum, ut ſimul alias imprægnare, & ab aliis imprægnari potuerint; & quod magis eſt, membrum illud quod pro Pene habuerunt, nil erat aliud, quam Clytoridis corpus contra naturæ leges incraſſatum & longius extra Vulvam dependens, quemadmodum hic in ovis pudendo cernere licet.

Memini quoque me viſitaſſe hominem, viginti quatuor circiter annorum, qui prima fronte viſus, videbatur virilis ſexus, cum tamen poſt accuratiorem inſpectionem, ſequioris eſſet.

Membrum, quod dicebatur virile, ſatis longum, propendebat quidem, ſed vero meatus Urinarius deficiebat; quum vultum formoſarum muliercularum adſpiciebat, dicebat quidem hocce membrum ſeſe erigere, contra, ſi in ſexus virilis oculos incideret, an hoc verum fuerit, necne, ambigo, ſaltem non vidi.

Duo quoque Tubercula, ceu Teſtes, reperiebantur in utroque inguine, an veri Teſtes, hæreo, nam cum mihi hoc ſubjectum ovinum traderetur pro hermaphrodito, dicebat mihi lanionis famulus, hic tibi offero hermaphroditum ovinum Teſticulis præditum, verum cum ita dictos Teſticulos examinarem, nil erant, quam tumores adipoſi Teſticulos mentientes; itaque dico nunquam me verum offendiſſe hermaphroditum, quamvis plures, ita dictos, mihi videre licuerit.

In hoc ſubjecto ovino Vulva & meatus urinarius ſunt aperta, non autem ita dicta Glans penis, quæ revera Clytoridis Glans eſt, ea propter quoque imperforata, illa autem pars, quæ dicitur Penis muliebris, vel corpus Clytoridis, ut & Præputium Clytoridis ſatis quoque erant grandia, quemadmodum Fig. V. Theſaur. VIII. indigitat.

N°. LIV. Phiala ſicca & in ea Linguæ Corpus Reticulare Malpichii, nitidiſſime præparatum & cribri inſtar perforatum.

N°. LV. Phiala ſicca continens Membranæ portionem, cujus Arteriolæ tam artificioſe ſunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ, ut nil curioſius unquam viderim; ultimæ enim extremitates ſunt adeo tenues, ut nil tenuius excogitari poſſit, attamen repletæ.

N°. LVI. Phiala ſicca, in qua reſervatur fundus Veſicæ urinariæ foetus vaccini, recens nati, cum Uracho ſuo.

Not. In foetu humano quidem ad digiti transverſi longitudinem, non autem ulterius apertus eſt, in vitulis verò cavitas (ſicuti hic apparet) procerior quidem, an autem in totum tali modo ſit apertus Urachus, ut urinam admittat, in ita dictam Alantoidem, ulterius inquirendum: ſaltem hoc veriſſimum eſt, in homine, tale quid non reperiri.

N°. LVII. Pone dictas phialas reperitur ſepulchrum artificioſe confectum ex oſſibus albiſſimis maxima ex parte fœtuum humanorum, ſaxulis,

N°. LIV. Een drooge vles waar in het Net-wyſe lighaam van Malpichius, 't welk zeer curieus is geprepareert, en als een zeef doorboort.

N°. LV. Een droogh glas 't welk voorzien is met een vlies, wiens Slag-aderen zoo byzonder curieus zyn opgevult met een rood-waſſighe ſtoffe, dat ik noyt yets curieuſer heb geſien, want derſelver uyterſte uyteynden zyn zoo fyn, datmen niets fynders zoude konnen bedenken, en eghter opgevult.

N°. LVI. De grond of opperſte van de Blaas van een pas geboore kalfje, met deſſelfs Pisvat (*Vracho.*)

Aanm: dat dit Pisvat, in de kinderkens die pas geboore zyn, wel ontrent een vinger breed open is, maar niet verder, edogh in kalveren heeft het een verdere openingh, gelyk het hier is blykende, maar of het ook in haar geheel en al doorgangh neemt, tot in het alzo genoemde Pisvlies (*Alontois*) mag men nogh wel verders onderzoeken: altoos, 't is zeker zulks geen plaats te hebben in de on- of pas geboore kinderkens.

N°. LVII. Aghter deſe geſeyde glazen komt ons voor een grafſteede, 't welk konſtig is t'zamen geſteld van zeer witte beenderkens, en voor 't grooſte gedeelte, van die van kleene kin-

lis, membranis, vaſis ſanguineis, inſtar mæandri, repletis.

Not. 1°. Sepulchrum continet Cadaver fœtus humani ſex fere menſium, ab annis viginti circiter, balſamo in Mumiam converſum & lapidis inſtar induratum; hujus caput Corona, ex floribus & fructibus naturalibus confecta, ornatur, ſc: ex *Millefolio Africano fl. luteo*, *Stæchade citrina Hiſpanica*, *Conyza Africana graveolente fl. luteo*, *Meſembrianthemo Afric:* Breynii, *Limonio eleganti*. Rauwolf. *Tanaceto Afric. fl. decuplo minoribus*. Prof. & Collegæ Commelini *Centinodia fl. muſcoſis*. &c

2°. Funiculus umbilicalis quidem abſciſſus, duæ tamen Arteriæ, unaque vena umbilicalis ceu inflatæ luculenter apparent.

3°. Siniſtra continet faſciculum florum naturalium, qui flores colorem naturalem quoque retinuerunt, inter illos reperiuntur flores *Leonuri Cap. bonæ ſpei*, Breynii, Variæ *Gnaphaly* ſpecies: dictus faſciculus, naribus appoſitus, quaſi odorem attrahere vellet.

4°. Fo-

kinderkens, ſteentjens en vlieſen, zeer aardig met opgevulde Slag-aderkens als een borduurwerk doorweven.

Aanm: ten 1 ſte, dat in deſe grafſtede is gelegen een ſteen hart gebalſemt kindje van ontrent ſes maanden dragts, 't welk van my in Mumiam verandert zynde, nu ontrent 20 jaaren lang, bewaart is: deſſelfs hoofdje is gekroont met een croontje van natuurlyke bloemen en vrugten, als daar zyn de *Africaanſe duyzend blad met geele bloemen*, *Arabiſche Stæchas*, *ſterkriekende Afric: Conyza met geele bloemen*, *Afric. Meſembrianthemum* van Breynius, *Limonium* van Rauwolfius, *Afric. Rynvaar met tienmaal kleender bloemkens* van de Hr. Profeſſ: en Collega C. Commelin beſchreven, *Verkens gras met Moſachtighe bloemen*. &c.

Ten tweede, deſes kinds Navelſtrengh is wel afgeſneden, edog beyde de Navel-ſlag-aderen, en de eene Navel-ader kan men nogh zien, als wat opgeblaſen.

Ten derde, in deſſelfs Linker handje heeft het ook een bouquettje van zulke en diergelyke natuurlyke bloemen, waar onder de bloemen van de *Afric. Leonurus* van Breynius en verſcheyde ſoorten van *Gnaphalium* uytſteken, met haar natuurlyke coleur. Dit ruykertje, onder zyn neusje houdende, verbeelt het daar aan te willen rieken.

Ten

4°. Forum, aut operculum ejus, quod notandum, conflatum eſt

1°. Ex ſuperiore parte Cranii humani fœtus, cujus Dura mater, ut & Falx, Cranio naturaliter connata & relicta, ſcatet Arteriolis repletis ceraceâ materiâ rubrâ, & hoc viſum allicit.

2°. Ex lapillis marmoreis & oſſiculis infantum, nec non membranis vaſis ſanguineis repletis.

3°. Inter hæc oſſicula nonnulla adhuc ſunt compoſita, inter quæ oſſea manus, cujus digiti continent ramum Arterioſum craſſum ceu ſcipionem, vel ramum arboris, foliis privatum: omnia oſſa Vertebrarum Colli ſibi invicem adhuc connexa &c.

Pone hoc monumentum poſita ſunt duo ſceleta fœtuum abortivorum gemellorum ſeptem circiter menſium, dictum cadaver ceu deflentia & exululantia, hunc in finem genibus advolutis ſtrophiola ex membranulis, vaſis ſangui-

Ten vierde, de deur of ingang van 't graft, is toegeſtelt

Ten eerſte, uyt het opperſte van 't Bekkeneel van een jongh geboore kindje, wiens harde Harſſen-vlies, en Seyſſe, natuurlyker wyze aan 't Beckeneel nogh vaſt ſittende, zyn zeer wel vervult met roode opgevulde ſlag-aderkens, 't welk het geſighte veel voldoening geeft.

Ten tweede, uyt marmere ſteentjens, en beenderkens van jongh geboore kinderkens, als mede vlieſen met opgevulde bloed-vatjens doorweven.

Ten derde, zommighe deſer beenderkens zyn nogh natuurlyk te zamen gevoeght, onder dewelke ook gevonden werden de beenderkens van de hand, die in haar onthouden een Slag-aderighe dikke tak van een opgevulde Slag-ader, verbeeldende een Stokxke, of wel een bladerlooſe tak van een boom: als mede de Wervelbeenderen van de hals, die onderlingh nogh vereenight zyn. &c.

Agter deſe grafſteede zyn geſteld twee geraamtens van onvoldraage kinderkens, van ontrent 7 maanden, zynde tweelingen, welke het gebalſemde kindje als beſchreyende met geboogde knietjens, de neusdoekjens in haare handjes aan haar oogh-raden houden, welke gemaakt zyn uyt zeer dunne

guineis repletis, ſuperbientia, orbitis occulorum appoſita ſunt.

Cum Reverend. Vir Dr. Herm: Schyn hocce ſepulchrum ita ornatum videret, donavit illud ſequenti epitaphio.

dunne vlieskens, waar door heen zeer veel curieuſe opgevulde ſlag-aderkens paſſeeren.

Wanneer den zeer waardige Hr. Dr. en Leeraar der Mennoniten Herm: Schyn dit graft en deſſelfs toeſtel ſag, vereerde hy 't zelve met dit grafſchrift.

OP 'T SIERLYK ROTSJE,

(Verbeeldende een Grafſtede,)

En het konſtig balſemen der Lyken, door den Vermaarden en Zeer-geleerden Heere

FREDERIK RUYSCH;

Hoogleeraar der Ontleed- en Kruytkunde &c.

Altior es Fato.

IS 't ſpook? of is het ernſt? zie ik de dooden ſchreyen,
En onder eenen vloed van tranen 't lyk geleyen
Huns makkers nae het graf? zie ik hun harten leet,
En beide wang en oog afdroogen met een kleet?
O neen! Hoogleeraar Ruyſch, door ed'le konſt gedreven,
Schenkt aan de dooden zelfs de ſchaduw van het leven;
En ſtreeft natuur voorby door wakkerheid van geeſt,
Die wel de Leeden ſchikt op een gepaſte leeſt,
En in haar nette form en ſchoonheit kan bootſeeren;
Maar haaren ondergang niet veiligen nog weeren,
Wanneer de felle dood den draad des levens ſnyt.
Zie hier ontzielde leen waar aan geen grafworm ryt.
Zie deze dooden eens de wreede dood braveren.
Ai! zie de Tombe: zie de Lyken: zy trotſeren
Verderf en ondergang. Hoe ſierlyk leit dat Lyk!
Een ander Mauſolee! niet opgebouwt uit ſlyk,
Tiras of Metſelwerk; maar Ribben, beenen, ſchonken,
Door Aderen gehegt, en tot een Rots geklonken,
Waar van het Bekkeneel den mond der grafplaats ſluyt.
Maar zagt. Ai! luyſter toe: daar komt een ſoet geluyt
Van onder deze Rots: my klinkt een ſtem in de ooren;
My dunkt, zy roept ons toe, en laat zig aldus hooren.

Beſchouw Aanſchouwers 't Konſtig graf.
Beſchouw 't gebalſemt Lyk ter deegen.
Beſchouw de Rots vry allerwegen,
En pryſt hem die 't dit weezen gaf.
Maar leer uit myne Lykbus ſterven.
Geen balſem hout den ed'len geeſt,
Die leeft gelukkig of bedeeſt,
In God te zien, of dien te derven.
Wilt gy onſterflyk zyn nae 't Leven?
Gy moet den geeſt eerſt Gode geven.

HERMANNUS SCHYN.

Op het zelve.

DEez' Rots verbeelt het graf van een gebalſemt kind,
Niet opgebouwt uit ſteen, maar Ribben, beenen, ſchonken,
Door Aderen gehegt, en tot een Rots geklonken,
Waar van het Bekkeneel den mond der Grafplaats bint.
Swygt oud Egypte van uw balſemen der Lyken,
Heer Ruyſch verdient de Kroon, en gaat met Lauren ſtryken.

HERMANNUS SCHYN.

N°. LVIII. Pedamentum cui innititur portio Venæ Portæ variis locis in ſubſtantiam oſſeam redacta.

N°. LVIII. Een pedeſtalletje waar op geplaaſt is een ſtuk van de Poort-ader des Levers, 't welk op verſcheide plaatze in een beenighe ſelfſtandigheyd verandert is.

N°. LIX. Phiala in liquore continens portionem Cerebelli humani, cujus ſubſtantia corticalis in myriades particulas eſt ſubdiviſa, Vid. hujus Figur: in Epiſt. Anatom. problem XII.

N°. LIX. Een vleſſie met voght, waar in te zien is een ſtuk van 't Agter-breyn van een menſch, wiens ſchorſſighe ſubſtantie in duyzende deeltjens verdeelt is, ziet hier op na de Fig: van de XII voorgeſtelde brief.

N°. LX. Phiala liquore reple-

N°. LX. Een vles met voght waar

pleta, & in ea portio Inteſtini Ilei infantis, cujus Tunica Carnea avulſa, in conſpectum veniunt ejusdem Tunicæ Fibræ carnoſæ circulares.

Præterea cernere licet, quam paucæ ſint Arteriolæ per dictam Tunicam diſtributæ, & contra, quam copioſis Arteriolis gaudeat ſequens Tunica, ſc: Nervoſa.

Cum autem hæc portio Inteſtini in ſui extremo ligata ſit, prominet extra ligaturam portio, cujus Tunica Villoſa, (mihi Papilloſa) conſpicitur rubicundiſſima, præ copia vaſculorum Arterioſorum noſtra methodo repletorum & ita dictas GlandulasInteſtinorum conſtituentium.

N°. LXI. Phiala in qua continetur venenatiſſimum animal, Incolis Ind: orient: Gecko dictum, quod in ore ſuo detinet & quaſi devorare vellet, fœtum humanum trimeſtrem.

N°. LXII. Fœtus humanus quinque circiter menſium, ſexus maſculini, cujus caput ex parte Tunica Amnios, ceu caſſide aut pileo naturali, eſt coöpertum, propter defectum liquoris, cui inna-

waar in te zien is een ſtuk van de boghtighe Darm van een jongelinh, wiens vleſigh vlies weggenomen zynde, zoo doen haar hier op de circulaire of rondlopende draaden (*Fibræ circulares.*)

Daarenboven zoo kan men zien hoe weynigh Slag-aderkens door het geſeyde vlies paſſeren, in tegendeel hoe ſeer het Zenuwagtigh vlies met Slag-aderkens verrykt is.

Nadien ook dit ſtuk darms aan 't eynde is gebonden, zoo ſteekter een gedeelte van 't fluweele vlies, (van my het Tepel-wyze vlies geheten,) buyten uyt, 't welk zeer rood is door de veelheyd der op myne manier opgevulde Slagaderkens, welke de alzoo genaamde klierkens voortbrengen.

N°. LXI. Een vles met voght, 't welk in zigh onthoud een zeer vergiftigh dier, by de Indianen Gecko geheten, 't welk in ſyn bek houd (als wilde het vernielen) een menſche ſchepzelke van ontrent 3 maanden draghts.

N°. LXII. Een kneghtje van ontrent 5 maanden draghts, wiens hoofdje ten deele als van een helmtje is bedekt door 't Watervlies, (*Amnios*) en dat van wegen het gebrek van voght, waar in de kinderen in 's moeders lighaam komen te leggen, en wortzo een kind ge-

natat fœtus, in Utero materno hærens, & hoc minus cautè vulgò dicitur, *het kind is met een helm geboore.* Hocce ſubjectum in liquore conſervatur.

N°. LXIII. Phiala ſicca & in illa portio Inteſtini leporis, cujus Tunica Trochlearis oppido bene hic cerni poteſt.

N°. LXIV. Duæ extremæ portiones Balenæ Penis, in liquore conſervatæ, quarum una à capillo dependens, viſui exhibet corporis nerveo-ſpongioſi majoris fibras, quæ arctius ſibi invicem appoſitæ ſunt, quam in corpore nerveo-ſpongioſo minore, & hoc contrarium in homine.

Inferior & ſecunda portio in phialæ fundo, extremitas ſeu mucro Penis eſt, abſque ulla glande.

N°. LXV. Portio Ovarii teſtudinis, à qua dependent plurima Ova.

N°. LXVI. Foetus humani Facies, quæ ita à me relicta, ſicuti mihi tradita eſt ſc: ſine reductione in ſtatum faciei viventis; hæc autem inſidet por-

gezegt met een helm geboore te zyn, 't welk gants redeloos te houden is: dit voorwerp word in een voght bewaart.

N°. LXIII. Een droogh glas, waar in een ſtuk van 't gedarmte van een haas te zien is, wiens wentel-traps-wyze vlies ſeer wel hier kan geſien werden.

N°. LXIV. Twee ſtucken van de eynde van de Roede eenes walvis, dewelke in een voght gehouden werden, waar van 't eene aan een hayrtje hangende, ons doet zien dat de draaden van 't groote ſponcieus zenuwaghtigh lighaam, veel dighter by een zitten, als dat van 't kleene Sponcieus-zenuwaghtigh lighaam, en zulkx zietmen geheel contrarie in de menſchen.

Het onderſte en tweede gedeelte op de grond leggende is het uytterſte van deſſelfs roede, waar aan geen hoofdje wert gevonden.

N°. LXV. Een gedeelte van de Eyer ſtok van een ſchil-padde, waar aan veel Eyeren nogh hangen.

N°. LXVI. Het Aangeſight van een jongh geboore kindje, 't welk ik zonder præparatie zoo heb gelaten, gelyk het my ter hand geſteld wierd, dat is, zonder het ſtellen in ſtaat van leven; 't

portioni Placentæ Uterinæ, nitidiſſime præparatæ: omnia enim vaſa ad extremum uſque ſunt repleta.

N°. LXVII. Phiala maxima ſicca, in qua continetur Cor humanum magnum, cujus vaſa ſanguinea, ad unum uſque repleta, unde colore rubicundiſſimo perfuſum.

Quomodo autem Arteria magna è Corde exeat, & quot rami ex illa emergant, & furſum aſcendant, hic luculentiſſime videri poteſt.

Præterea omnes trunci Vaſorum Cordis, ſc: Venæ Cavæ aſcendentis & deſcendentis, Venæ & Arteriæ Pulmonalis, Vaſa Coronaria nec non Auriculæ hic in conſpectum veniunt,

Cum autem in Cordis extremo, ſeu cono, ut plurimum multum pinguedinis reperiatur, unde Conus æqualis apparet; in hoc Corde pinguedine àme ablata, cuſpis ſeu conus Cordis in duas partes apparet diviſus,

Hic mihi in mentem venit hiſtoria cujuſdam hominis,qui cultro nuper fuit interemptus ab homine maligno, cujus vulnus extremum circa Papillam

Theſ. VIII. ſini-

't zelve is gelegen op een ſtuk van een Moer-koek, 't welk zeer curieus is toebereyd, alle de uyteynden der vaten opgevult zynde.

N°. LXVII. Een zeer groot droog Glas, waar in te zien is een groot Hart van een menſch,wiens bloed-vaten tot een toe opgevult zyn, waar van het zeer rood van couleur is geworden.

Hoe de groote Slag-ader uyt het Hert voortkomt, als mede hoe veel takken dezelve voortbrengt, die na boven loopen; kan men hier zeer klaar zien.

Daarenboven zoo komen alle de Stronken der vaten van 't Hart ons in 't geſight, namentlyk, die van de Hol-ader, zoo op als nederwaarts gaande, des Longhsaderen en ſlag-aderen, de Kroonvaten, als mede des Harts ooren.

En nadien meerendeels aan de punt van 't Hart, veel vets gevonden werd, waar door het effen en zonder ſcheyding zig vertoont, zo is 't, dat ik van de punt deſes Harte alle het vet heb geſcheyden, waar door het uyterſte, of punt des Harte ſigh in tween komt te ſcheyden.

Hier komt my in de zin, dat ik onlangs bygewoont heb een man, die van ſijn leven met een mes beroofd wierd van een booswight, de uyterlyke wonde deede ſigh op ontrent de linker Te-

F pel,

ſiniſtram inflictum , longitudinem unius unciæ non excedebat, Cor autem à Cono ad baſin fere uſque in duas partes erat diviſum , id quod nunquam me vidiſſe fateor, quantumvis violenta morte extinctorum viſitationi quadraginta & quod excedit annis præfuerim : poſt punctionem (dubio procul) Cor in retractione cultri quoque intercidit.

pel, en deſelve was niet breeder als een duym : eghter vonden wy het Hart van de punt af tot byna aan deszelfs grond (*baſis*) als in tween geklooft, en zulks moet ik bekennen noyt meer geſien te hebben, hoe wel ik nu meer als 40 jaaren het ſchouwen der nedergeſlagene heb moeten bywoonen : buyten twyfel heeft hy na de ſteek, ook een ſneede gegeven in het Hart.

N°. LXVIII. Supra dictam phialam eſt repoſita phiala ſicca, continens ſubſtantiam oſſeam, poroſam productam in oſſibus Tarſi, quæ mutata ſunt poſt ſpinam ventoſam & cariem in ſubſtantiam oſſeam confuſam, coalitam & nil minus quam oſſa Tarſi repræſentans.

N°. LXVIII. Boven op 't voorgaande glas is mede geplaaſt, een droog glas, in ſigh onthoudende een beenighe ſubſtantie, 't welk voortgekomen is in de beenderen van de voor-voet, dewelke na een bederving in die kooten, (*ſpina ventoſa*) poreus geconfundeert, en als in een geſmolten ſynde, verandert zyn in een ſelfſtandigheyt die niet minder als koten van de voor-voet haar opdoen.

ASSER V.

De V. PLANK.

N°. LXIX. Phiala in liquore continens portionem Piæ Matris, cui portio Corticalis Cerebri adhæret, quam ex meris Arteriolis conſtare, hic apparet.

N°. LXIX. Een Vles met voght, en daar in een ſtuk van 't dunne Harſſen-vlies, waar aan nogh een gedeelte van de ſchorſſighe ſubſtantie der Herſſene vaſt ſittende, uyt loutere Slag-aderkens beſtaat.

N°. LXX. Phiala in liquore continens magnam Stomachi muliebris portionem, in cujus

N°. LXX. Een groot ſtuk van de Maagh van een Vrouws perſoon, wiens fluweele of liever

jus tunica Villoſa, vel potius Papilloſa, variis locis ulceribus affecta, Arſenicum album hæret, quod cum vitæ tæderet, ſumpſerat.

Hic patet illorum error, qui in tali caſu ſolummodo ſanguinem coagulari autumant; aliquoties enim ejuſmodi exempla vidi, nunquam vero reperi ſanguinem eſſe coagulatum, ſed ſtomachum eſſe exulceratum; ſi autem brevius, poſt aſſumptionem Arſenici è medio tolluntur, antequam Arſenicum vires perfectè exſeruerit, variis locis puncta ſanguinea, per ſtomachum diſperſa, inveni.

N°. LXXI. Phiala liquore repleta, in qua continetur ramus Arteriæ Pulmonalis, ceraceâ materiâ rubrâ artificioſiſſime repletus, & mirum viſu, quot ſint ramuſculi ad ultimum uſque repleti, & quam male depinxerint nonnulli Auctores Arteriam Pulmonalem: impoſſibile quoque foret illud tam perfecte, ſine tali repletione, peragere: quicunque hoc ſubjectum viderit attento animo Opificis miranda opera, in ſtuporem illum adducent. Hujus

ver Tepel-aghtigh vlies op veele plaatzen verſwooren is, zynde beſet met poeder van Rottekruyt, 't welk ſy had ingenomen, om een eynde te maken van haar leven, wegens aangedane verdriet.

Hier blykt klaar, dat ſy ongelyk hebben, die daar voorgeven, dat die geene, dewelke door ingenome Rotte-kruyt komen te ſterven, alleen haar bloed zoude komen te ſtollen: ik heb verſchyde zodanige voorvallen bygewoont, maar noyt heb ik bevonden dat het bloed geſtremt of geſtolt, maar wel dat de maag verſwooren was: edogh indien zommige menſchen haaſtig zyn komen te ſterven, eer dat't venyn ſijn kraghten ten volle heeft konnen uytwerken, zo heb ik altoos gevonden, datter door de Maagh veel rood-bloedighe ſtippen verſpreyd waren.

N°. LXXI. Een Vles met voght waar in gezien word een tak van de Longhs-ſlag-ader, met een roodwaſſighe ſtoffe zeer konſtigh opgevult: het is te verwonderen, hoe dat 'er zo ſeer veel kleene takskens zyn, die tot het uyterſte opgevult zyn; als mede hoe verkeerdelyk en gebrekkig eenige Auteuren dezelve hebben laten af beelden: al wie dit voorwerp komt te zien, en dat met aandagt, zoo zal zulks over de wonderwerken Gods een yder als verſtelt doen ſtaan.

Hujus objecti parti inferiori quoque adhæret portiuncula Aſperæ Arteriæ, cujus extremitates non minus numeroſæ, nec tenues, tamen repletæ, viſui occurrunt.

Aan het onderſte van dit voorwerp hangt nogh een takje van de Lught-pyp, wiens uyterſte uyteyndens niet minder ſyn in getal en fynte.

N°. LXXII. Phiala in liquore continens maximam Piæ Matris portionem, ex homine deſumptam: hujus Arteriæ in totum artificioſe ſunt repletæ materiâ ceraceâ rubrâ, unde dicta membrana ſummam induit rubedinem: harum Arteriarum extremitates ultimæ tomenti aut goſſypii in modum ſunt tenuiſſimæ.

N°. LXXII. Een Vles met voght daar in een zeer groot gedeelte van 't dunne Harſſen-vlies van een Menſch. Deſſelfs ſlagaderen zyn geheel en al konſtig opgevult, en dat als boven] met een roodwaſſighe ſtof, waar door ſigh dit vlies zeer rood opdoet; deſſelfs uyterſte uyteynden zyn zoo fyn als dons of catoen.

N°. LXXIII. Ren Infantis in duas partes diviſus, cujus vaſa ſanguinea ſunt repleta: cum autem ſecundum longitudinem per dorſum diſſectus ſit, Papillæ renales variis locis non ſolum in conſpectum veniunt, verum etiam illarum Oſcula, per quæ urina in Tubulos Pulvis ſtillat.

N°. LXXIII. De Nier van een Kind in tween opgeſpouwen, wiens vaten ook opgevult zyn, en nadien deſelve langs de rug of ronde ſye is open geſneden, zo komen ons de Nier tepeltjes niet alleen op verſcheyde plaatzen in 't geſigt, maar ook zelfs de mondekens of openinghtjens, waar door de pis tot in de buyskens van 't becken komen te ſypelen.

N°. LXXIV. Infantis brachium, in quo vaſa ſanguinea denudata in conſpectum veniunt; in ejus manu continetur Chamæleon Africanum.

N°. LXXIV. De Arm van een kleen Kindje, wiens bloedvatjens ontbloot zynde in 't geſight komen; in deſſelfs handje houd het een Africaanſe Chameleon.

N°. LXXV. Phiala, in qua, cernere licet Renem fœtus humani, cum ſuo Rene ſuccen- tu

N°. LXXV. Een Nier van een Kind, op wiens opper gedeelte de By-nier nogh vaſt zit, en niet aan

turiato ſibi impoſito, & non à latere poſito, uti variæ figuræ repræſentant in tabulis Auctorum.

aan de zyde van de Nier gevonden werd, gelyk ſommige Auteuren hebben doen verbeelden in haare Platen.

N°. LXXVI. Teſticuls humanus ex parte diſſolutus, ut ejus conſtitutio vaſculoſa appareat,

N°. LXXVI. Een Teſticul van een menſch ten deele uytgerafelt, om haare vaatighe of canaalighe geſtalte te zien.

N°. LXXVII. Lumbricus latus, aliquot ulnas longus, & in liquore conſervatus.

N°. LXXVII. Een breede of Lintworm eenige ellen lang, en in een voght bewaart.

* N°. LXXVIII. Penis virilis inflatus, balſamo præparatus, & in lamellas diſſectus, ut ejus conſtitutio nerveoſpongioſa videri poſſit.

N°. LXXIX. Phiala in liquore continens Lienis humani portionem.

Not. Quod truncus Arterioſus ut & Venoſus repleti ſunt ceraceâ materiâ albâ, ramuli autem non ſunt repleti, ut videri poſſit, quomodo horum vaſorum extremitates ſint conſtitutæ ſine repletione, ſc: ſine glanduloſa, celluloſa aut fibroſa ſubſtantia, Vide ulterius Epiſt. Anat. Problem. IV.

N°. LXXIX. Een Vles met voght, en daar in een ſtuk van de Milt van een Menſch

Waar ontrent aan te merken ſtaat, dat de Ader- en ſlag-aderlyke ſtronk, maar niet de uiterſte takjens vervult zyn, met een wit waſſighe ſtoffe, om alzoo te konnen zien, hoe het zigh opdoet ſonder vervullingh, namentlyk, zonder klierighe, celluleuſe of draadighe ſubſtantie, ziet hier over na den IV voorgeſtelde Anat. Brief.

N°. LXXX. Pedamentum cui innititur Cor vitulinum à viginti quinque annos præparatum & lapidis inſtar induratum; hujus Arteriæ mercurio vivo ſunt repletæ.

N°. LXXX. Een Hart van een Kalf, ſtaande op een pedeſtal, 't welk over de 25 Jaaren geleden van my is toebereyd en ſteen hart gebalſemt; deſſelfs Slag-aderen zyn met Quikzilver vervult.

N°. LXXXI. Phiala ſicca & in ea, membrana, cujus Arteriolæ minutiſſimæ nec non copioſiſſimæ mirum in modum ſunt repletæ.

N°. LXXXII. Phiala ſicca, in qua continetur ſceleton fœtus humani, quatuor circiter menſium, à cujus ſiniſtra dependent Inteſtinula ranæ inflatæ, & tam bene conſervatæ, ut ne minima quidem fovea in illis reperiatur.

N°. LXXXIII. Phiala liquore repleta, & in illa, Auricula fœtus recens nati, & vitæ ſpeciem referens.

N°. LXXXIV. Muris ſceleton nitidiſſimum, in cujus dextra detinetur oſſea cauda Anguillæ, in qua ne minima quidem particula deficit; foraminibus exitui nervorum & vaſorum ſanguineorum deſtinatis, ne quidem neglectis, & hoc difficile factu.

N°. LXXXV, Phiala ſicca continens duos digitos oſſeos humanos niveos & curioſe præparatos.

N°. LXXXVI. Pedamentum, cui innititur Ren humanus,

N°. LXXXXI. Een Vlies in een droogh Glas, waar door heen ſeer fyne en menigvuldighe opgevulde ſlag-aderkens loopen.

N°. LXXXII. Een droog Glas waar in bewaart word een zeer wit geraamte van een onvoldrage menſche ſchepſeltje van omtrent vier maanden draghts, aan deſſelfs linkerhandje heeft het af hangen het gedarmte van een Kikvors, 't welk opgeblazen en zo wel bewaart is geworden, dat men in 't zelve niet het minſte deukje vind.

N°. LXXXIII. Een Vlesje met voght, en daar in het Oortje van een jongh Kindje, 't welk heel levendigh van couleur en gedaante is.

N°. XXXIV. Een zeer wit geraamte van een Muys, in wiens reghter pootje vaſt gehouden werd het geraamte van de ſtaart van een Aal, 't welk zoo curieus is toebereyd, datter niets aan komt te manqueeren, zelfs niet het minſte gaatje tot doorgang van de Zenuwen en bloed-vaten: en is zulks moejelyk te doen.

N°. LXXXV. Een droogh Glaasje, waar in de beenderkens van twee menſche vingeren werden bewaart, dewelke zeer wit zyn geprepareert.

N°. LXXXV. Een pedeſtal waar op geſet is een Nier van een Menſch

nus, ſuberis ope ita præparatus ut naturalem magnitudinem & formam recuperaverit.

N°. LXXXVII. Inteſtinula fœtus vaccini immaturi, quæ inflata, balſamo indurata & exſiccata, naturalem retinuerunt conſtitutionem: horum Arteriæ eleganter quoque ſunt repletæ.

N°. LXXXVIII. Portio Spinæ dorſi fœtus humani, tranſverſim ſecta.

Not. Corticem Spinalis medullæ, qui ſitum internum occupat, ex meris Arteriolis eſſe conflatum, hic optime cerni poteſt, propter dictarum Arteriolarum repletionem.

Menſch, door toedoen van kork zoodanig toebereyd, dat ſy de natuurlyke geſtalte, groote en figuur, hier door weder heeft gekregen.

N°. LXXXVII. Het gedarmte van een onvoldrage Vrugtje van een Koe, 't welk opgeblaſen, door het balſemen verhard en gedroogd zynde, zyn natuurlyke geſtalte heeft behouden, deszelfs ſlag-aderen zyn ook curieus opgevult.

N°. LXXXVIII. Een ſtuk van de Rugge graat van een kleen kind, dwers doorgeſneden,

waar ontrent te conſidereren ſtaat, dat de ſchorſſighe ſelfſtandigheyt van 't Rugge-mergh, die ſijn zitplaats heeft in 't midden, of van binnen in 't Mergh, uyt loutere bloed-vaatjens, en wel inſonderheyt uyt Slag-aderkens is beſtaande: zulks kanmen hier klaar zien, wegens 't opvullen der Slag-aderen.

ASSER VI.

N°. LXXXIX. Phiala ſicca continens Hepar fœtus recens nati, balſamo induratum.

Not. Hoc Hepar naturalem conſtitutionem & magnitudinem ſervaſſe, propter vaſorum repletionem.

De VI. PLANK.

N°. LXXXIX. Een droogh Glas, en daar in de Lever van een jongh geboore kindje, 't welk door 't balſemen hard gemaakt is.

Aanmerkt dat deſe Lever de natuurlyke geſtalte, en groote behouden heeft, wegens het opvullen der bloed-vaten.

N°. N°.

N°. XC. Portio Cutis humanæ rubicundiſſima propter artificialem vaſorum repletionem, ſuntque vaſcula tam numeroſa, ut Cutis ex meris vaſculis videatur conſtituta.

N°. XCI. Phiala in liquore continens Venæ Cavæ ramulum, per Hepar diſſeminatum, & ceraceâ materiâ repletum.

N°. XCII. Portio Inteſtini Jejuni humani, cujus Tunica Villoſa (mihi Papilloſa) ut & Juga, ſeu Valvulæ conniventes, egregie viſui ſeſe offerunt.

N°. XCIII. Ovis Cor, in mumiam (veteri methodo à quadraginta annis) converſum & pedamento inſiſtens.

N°. XCIV. Pedamentum, cui inſidet portio Arteriæ magnæ fætus vitulini, cum portione Arteriæ Pulmonalis, quas inter videre licet Ductum Arterioſum, & hoc magis diſtincte, quam in fœtu humano, propter ejus molem.

N°. XCV. Vermes in bronchiis Pulmonum reperti, qui admodum tenues.

N°. XCVI. Ren pueri rubicundus propter Arteriæ Renalis repletionem.

Not.

N°. XC. Een ſtuk Vels van een Menſch, 't welk zeer rood is, wegens het konſtigh opvullen der bloed-vaten: en zyn deſſelfs vaatjens zo veel, dat het Vel alleen uyt bloed-vaatjens ſchynd te beſtaan.

N°. XCI. Een Vles met vogt, dewelke in zigh onthoud een takje van de Hol-ader des Levers, met een waſſighe ſtoffe opgevult.

N°. XCII. Een ſtuk van de Nuchteren-darm uyt een Menſch, waar in het Fluweele (van my Tepelig) Vlies, als mede de verhevenheden of oogluykende Klapvlieſen zeer fraay gezien werden.

N°. XCIII. Het Hart van een Schaap over veertig jaaren tot een Mumie gemaakt op de oude wyze, 't zelve ſtaat op een pedeſtalletje.

N°. XCIV. Een gedeelte van de groote Slag-ader met een ſtuk van des Longs Slag-ader, tuſſen dewelke de ſlag-aderlyke canaal (*ductus arterioſus*) uyt een pas gebore Kalfje, te ſien is, en dat op een pedeſtal, en kan men deſe geſeyde canaal hier in dit voorwerp beter en duydelyker zien, als in een Menſch.

N°. XCV. Wormen uyt de Lugt-pyp van de Longh gehaalt, dewelke zeer dun zyn.

N°. XCVI. De Nier van een Kindje, welke zeer rood is, wegens 't opvullen van de Niers ſlagader.

Aan-

Not. in illa repletione non ſolum Arteriæ, Ductus urinoſi, Tubuli Pelvis, Pelvis tota, verum etiam Ureter, ad unum uſque ſimul fuerunt repleta, & hoc propter omnium illorum vaſorum continuationem.

Aanmerkt dat in 't opvullen niet alleen de ſlag-aderen, de Pis-canaaltjens, de Buyſkens of ſcheuten van 't Becken, en het geheele Becken, maar ook zelfs de Pisleider tot onderen toe vervult zyn geworden, en dat wegens de onderlinghe vereeniging en continuatie van alle deſe geſeyde canaalen.

Nº. XCVII. Phiala in liquore continens duo objecta, quorum primum & ſupremum Epidermis humana.

Infimum autem beſtiæ marinæ, Roris marini, dictæ.

Nº. XCVII. Een vles met twee voorwerpen in een voght, waar van het eerſte en bovenſte is het Oppervelleken (*Epidermis*) van een menſch;

Het onderſte is een ſtuk oppervels van de muyl van een Walrus.

Not. 1. Cum Epidermis humana ab inſequente Corpore reticulari & Cute excorticetur, tunc apparent ac propullulant protuberantiæ innumeræ & tenuiſſimæ, parte ſc: interiore, duabus lineis circiter longæ, quæ mihi nil niſi theculæ inverſæ pilorum, & Papillarum cutanearum, quibus radices illorum intra Cutem teguntur.

Aanm. ten eerſte. Wanneer het oppervelleke of bekleetſel van 't vel van een Menſch, en dat van 't onderleggende Netwyſe lighaam geſcheiden is, dan zo verſchynen en vertonen haar ontelbare en ſeer fyne verhevene deeltjens, of lighaamtjens, namentlyk uit de binnenſte oppervlakte van 't geſeide oppervelleke, ontrent twee linien lang, dewelke ik houde voor omgekeerde kokertjens vande hayrtjens als mede van Zenuw-tepeltjens, waar mede ſy in 't vel zittende, bedekt werden.

Cuticulâ & Papillis cutaneis jam excoriatis, inſequuntur quoque dictæ theculæ, & ſic inverſæ nobis occurrunt ceu monticuli minimi, & hoc luculentius apparet in Epiderme Roris marini.

Het Oppervelleke en Zenuwtepeltjens nu ontvelt of afgeſcheyde zynde van 't Vel, zoo volgen ook de kokertjens, en zo is 't, datſe ons dan omgekeert te vooren komen, als kleene dunne verheventheden, zulks komt ons klaarder voor in dit van een Walrus muyl.

Theſ. VIII. 2°. G 2°.

2°: Dictæ theculæ ſunt productiones Epidermidis, Epidermis productio & continuatio extremitatum Papillarum cutanearum, quemadmodum quoque Pili & Capilli, qui mihi nil quoque ſunt, quam productiones & efflorefcentiæ dictarum Papillarum, ſicuti etiam Ungues: & cum radices Pilorum profundius radicentur in extremis nervis, ubi exquiſitiſſimo ſenſu præditæ ſunt, ideo tantus dolor, in illorum evulſione, excitatur.

Ten tweede. Deſe kokerkens zyn niet anders als continuatien en vervolgen van't Oppervelleke, en het Oppervelleke van de Zenuw-tepeltiens, gelyk ook mede de hayren en nagels, dewelke ik houde voor uytſpruytzels van de uyteynden van de Zenuwen; en nadien de hayren dieper voortkomen uyt de uyteynden der Zenuwen, alwaar zy zeer gevoeligh zyn, daarom gevoelt men zoo groot een pyn in 't uyttrecken der hayren.

N°. XCVIII. Oſſiculum anatis poſt fracturam obliquam, à natura firmiter ferruminatum.

N°. XCVIII. Een beentje, uyt de vleugel van een endvogel, over dwars gebrooke, en van de natuur zeer vaſt weder aan een geheelt.

N°. XCIX. Hepatis humani portio, in liquore conſervata, in cujus ſuperficie viſuntur vaſcula ſanguinea mirifice conſtituta.

N°. XCIX. een ſtuk des Levers van een menſch op wiens oppervlakte, men de bloetvaatjens wonderlyk geſtelt zynde, kan zien.

N°. C. Phiala continens portionem Plexus Choroidei, in qua nil glanduloſi apparet, in totum vero vaſculoſus, ſicuti in Epiſt. Anat. Probl. XII. ulterius deſcripſi & depingi curavi.

N°. C. Een ſtuk van de Netwyſe vleghting, (*plexus choroideus*) waar in niets klierigs te zien is, maar de zelve beſtaat alleen uyt vaten, gelyk ik in 't antwoord op de XII voorgeſtelde brief heb geſchreven en in Fig. afgebeeld.

N°. CI. Portio Cerebri humani, à quadraginta annis balſamo lapidis inſtar indurata, glaciei inſtar micans, in illa

N°. CI. Een ſtuk van de Herſſene van een menſch, ontrent 40 Jaaren geleden van my ſoo hard als ſteen gebalſemt, 't welk ys-agtigh

illa Teſtes, Nates & Glandula Pinealis in conſpectum veniunt.

tigh glinſtert, in de zelve kanmen de ballekens, en de alzoo genoemde billekens, ook het Pynkliertie bequamelyk zien.

Porro ab interiore facie januæ hujus Theſauri dependent ſequentia.

Verders vintmen aan't binnenſte van de deur deſes Cabinets hangen.

N°. CII. Tumor prodigioſæ magnitudinis figuræ cucurbitinæ, lapidis inſtar induratus poſt balſamationem, circa os Uteri internum enatus.

Not. Mulier hæc erat vegeta & proſperæ valetudinis, habitans in foro butyraceo Amſtelodami, ea in quartum menſem circiter gravida, incidit in fluxum Uterinum, & poſt aliquot dies in abortum; fluxu poſtea tamen ad tempus inordinate perſeverante, tandem conqueri cæpit de incommodo circa os uteri internum, itaque Chirurgum vocari juſſit, qui re explorata, exiſtimabat, in hoc partu immaturo, Uterum eſſe inverſum: remediis interim in caſſum adhibitis, me vocari juſſit, dicens, fluxum ſupradictum non ſolum inordinate & per vices perſeverare, verum etiam incommodum magis magisque augeri, itaque à

N°. CII. Een monſtreus groot Gezwel, door het balſemen ſteen hard gemaakt, 't zelve is bezyde de mont van de Baar-moeder uytkomen te groeyen.

Aanmerkt. Deſe Vrouw fris, geſond en omtrent 4 maanden ſwanger zynde, verviel in een ſware vloet, en na eenige dagen in een mis-kraam, waar na de vloed eenigen tyd duurde, en dat zonder ordre, eindelyk begon ſy te klagen van een ongemack ontrent de inwendighe mond van de Baar-moeder: weshalven zy een Chirurgyn ontbood, dewelke de zaak onderſoekende, verbeelde zigh dit ongemak te zyn een overſtelpingh van de Baar-moeder, naa de geſeyde miskraam: naderhand, de aangewende remedien niet helpende, ben ik ook by haar geroepen, my zeggende, dat benevens haar geſeyde quaal, 't geen dagelyks quam te vermeerderen, de vloet noch al onordentelyk quam te continu-

à me petiit ut expiſcari vellem, quid eſſet de hac re, id quod feci, & reperi tumorem carnoſum & molliculum circa uteri os internum emergentem, cum autem nulla daretur occaſio accretionem domandi, multo minus extirpandi, in tam profundo loco, ſuaſi ut ad tempus relinqueret, donec ulterius excreſceret.

Interim intra anni ſpatium major atque major factus, nec fluxu ceſſante, ex uteri vagina propullulare cœpit, & me denuo vocari juſſit; reperi vero tumorem ex pudendis propullulare, itaque ſuaſi, ut inſequente die quoque Cornelium Boekelmannum, Chirurgum Expertiſſimum arceſſerent; cum autem Boekelmannus ante meum adventum venerat, reperiebat ægram humi decumbentem, cum tam enormi hæmorrhagia ex dicto tumore proveniente, ut jamjam videretur moritura, & cum tumorem exploraret & adſtantes dicerent, tumorem fœtus maturi magnitudine haud cedentem, intra paucas horas excreviſſe, Chirurgus, ægram in tam deplorabili ſtatu videns, ſta-

nueren, weshalven wierd ik verſogt de zaak te willen onderſoeken, 't welk doende, bevond ik een vleeſigh en weekachtig geſwel ontrent de mond van de inwendige Baar-moeder; en nadien my dogt, datmen het vergrooten of toenemen niet konde beletten, veel minder het geſwel zoo diep zittende extirpeeren, heb ik haar geraaden, 't zelve zoo te laten betyen, tot dat het wat meer na buyten was gekomen uyt te groeyen.

Ondertuſſchen binnen een jaar groter en grooter geworden zynde, en die onordentelyke vloed nogh al niet ceſſerende, zo is 't geſwel buyten de ſcheede komen uyt te puylen, als wanneer men my weder verſogt by de Lyderſſe te willen komen, dit aldus bevindende, raade ik haar aan, datſe tegens de volgende dagh, nevens my ook zoude doen roepen den welgeoeffende Heelmr. Cornelis Boekelman, dewelke voor den geſette tyd daar komende, vond de vloed die uyt het geſwel voortquam, ſoo onmatig, datſe ſcheen aanſtonds te zullen ſterven, het gezwel ſoo de byſtaande Vrouwen zeyden, in wynig uuren zoodanich toegenomen zynde, dat het de groote van een pas geboore kindje, niet behoefde te wyken, en den geſeyde Heel Mr. haar in die ellendighe ſtaat vindende, nam een koorde en

ſtatim tumorem in Vulvæ orificio ligavit, & hoc facto in lectum deferri juſſit, poſt ligaturam vero, quod notandum, ilico ceſſavit fluxus uterinus.

Cum ego paulo poſt ægram convenirem relatum mihi fuit, quid actum eſſet, perculſus & attonitus fui illa relatione, verebar enim, ne Veſica, injectâ ligaturâ, quoque ligata eſſet, nam qualis eſſet tumor, an moles carnea præternaturalis, an ipſe Uterus inverſus poſt partum, an Uterus ſine inverſione & ſimul cum Veſica, nemo pro certo antea dicere potuerat.

Inde utraque manu arripiebam tumorem ita ligatum & cum nullum os uteri invenirem, ſedavi animum, præſertim cum audirem ægram urinam poſt ligaturam reddidiſſe.

Interim poſt ligaturam de die in diem tumor diminuebatur, per poros enim multum laticis aquoſi rejiciebat; paucis poſt diebus Chirurgus extirpavit tumorem, qui adhuc tam magnus erat, ut urnam petierim cum pauca aqua, ut in ſtatu, quo erat, conſervare-

en bint het zelve zoo diep af, als 't hem mogelyk was, en doet haar op 't bed leggen, de vloed aanſtonds ophoudende.

Wanneer ik nu wat later by haar quam, zoo wierd my verhaald watter gepaſſeert was, ik ontſtelde my over het relaas, want ick vreeſde, dat in dit binden de Blaas ook mogt in't ſpel gekomen zyn, want men kon niet weten, wat het voor een gezwel was, eerſt doght het ons te konnen zyn een onnatuurlyk vleeſigh zagt gezwel, ook was 't niet buyten ſuſpicie, dat het de Baar-moeder zelfs was, 't ſy omgekeert of zonder omkering te gelyk met de blaas, enz.

Ik nam het gezwel zoo gebonden zynde in myne handen, en geen inwendighe mond des Baarmoeders vindende, zoo bedaarde ik weder, voornamentlyk, alsmen my zeyde dat de Lyderſſe na het binden haar water nogh had konnen maken.

Ondertuſſchen verminderde dit gezwel van dagh tot dagh, want het gaf veel waters van zigh door de ſweet gatiens; na wynig dagen wierd het afgeſneden, en was het doe nog ſo groot, dat ik een emmer eiſte met wat waters daar in, om 't in zyn weſen te laaten, want ik was van zins, om 't in die ſtaat te bewaren,

retur ad tempus; animus enim mihi erat ulterius expiſcari, cujus eſſet indolis.

Hoc facto, mihi viſus fuit, prima fronte uterus, poſt partum inverſus, qui in tantam molem excreverat, ſubſtantiâ enim mentiebatur uterum; itaque mihi propoſui poſt aliquod temporis ſpatium, ægrâ ſanitati priſtinæ reſtitutâ, rem ulterius indagare, & hoc facto reperi os uteri & circumjacentes partes naturaliter eſſe conſtituta; ita ut dictus tumor nil ſit quam tumor carnoſus, ſeu ſarcoma, variis locis cellulis aquoſis repletus, & ex confinio oris Uteri emerſus; hunc tumorem balſamo præparavi & peculiari methodo induravi, ſine ullis foveis, propria quoque magnitudine, quantum fieri potuit, reſervata.

Dixi ſuperius, me fuiſſe attonitum, cum viderem prodigioſum illum tumorem eſſe ligatum, quia verebar ne Veſica quoque eſſet ligatura incluſa, cum nobis antea non conſtaret, an eſſet ipſe uterus, nec ne: ſi enim fuiſſet uterus, qui non raro poſt partum inverſus, in maximam molem excreſcit, & è corpore

ren, waar in ik het vond, tot nader onderſoekinge.

In 't onderſoeken quam my de ſubſtantie voor als waare het die van de Baar-moeder, weshalven ik voornam 't zelve na heen nauwer te onderſoeken, als de lyderſſe geheel herſtelt ſoude zyn, als wanneer ik bevond de mond van de Baar-moeder, als mede de omleggende deelen natuurlyk en wel geſtelt te zyn; zoo dat het gezwel niet anders is geweeſt, als een vleeſigh gezwel op verſcheyde plaatzen met water blaasjens vervult, 't welk uit de zyde van de Baar-moeder was komen te groejen: dit gezwel is van my gebalſemt en verhard, en dat op een byzondere wyze, want nergens werden daar eenige kuylen of putten ingevonden; ook heeft het ſyn natuurlyke groote, zoo veel doenelyk is geweeſt, behouden.

Ik heb hier vooren geſegt, dat ik verſtelt ſtond, wanneer ik dit monſtreus gezwel zag afgebonden te zyn, om dat ik vreesde de blaaſe in 't binden mede mogt begrepen zyn; nadien ons van te vooren niet was bekent geweeſt, off het niet de Baar-moeder zelfs waare: want indien het de Baarmoeder zelfs geweeſt was, die ook meenighmaal na de baringh zigh om

re propendet, moriendum fuiſſet ægræ, uterus enim è corpore prolabens, ſc: ſine inverſione, prolabitur ſimul quoque Veſica, propter cohæſionem naturalem circa utriusque os, idcirco incaute judicant nonnulli, ſexum deteriorem poſſe ſupervivere, poſt uteri prolapſi extirpationem: ego autem cenſeo illud haud poſſe fieri ſine vitæ diſpendio.

omkeert, en in de gedaante van een vleeſigh geſwel, zich komt te vertoonen, als wanneer de Lyderſſe noodſakelyk zoude hebben moeten ſterven: want de Baar-moeder uitſinkende, namentlyk zonder omkeeringh, zoo moet de blaas ook uitſinken, wegens die nauwe verbintenis en t'zamenhegting ontrent der beyde monden: hierom zoo oordeelen zommighe, te onreght, dat de vrouwen noch in 't leven konnen blyven, naa datmen haar een uithangende Baar-moeder afgebonden heeft; myn ſuſtenue is, dat zulks niet mogelyk is zonder te gelyk de Lyderſſe het leven te benemen.

Ante annos quadraginta ſemel vidi hanc operationem inſtitutam à quodam Chirurgo temerario, præſentibus variis Medicis & Chirurgis, in Noſocomio Amſtelodamenſi, quibus perſuaſerat ſine vitæ periculo ſeſe illud poſſe perficere, quid fit? acum ſatis longam & craſſam, filo munitam, tranſigebat per tumoris fundum, inter labia uterina, inter quæ uterus propendebat, filumque fortiter circumvinciebat, ſed, altero die vitam cum morte commutabat, & ſic mihi dabatur occaſio expiscandi, quæ eſſet cauſa mortis tam

Voor 40 Jaaren heb ik, verzogt zynde om deze operatie by te woonen, gezien, en dat in 't Gaſthuys deſer ſtede, door een temeraire Chirurgyn, nevens de Doctoren van 't Gaſthuys, ende ordinare Chirurgyns van 't zelve huys, haar met groote perſuaſie verſekerende, dat hy zulks konde doen, en wel zonder eenigh gevaar. Wat gebeurter? hy nam een dikke en lange naalde met een ſterk dun toutje, waar mede hy het uithangende geſwel tot aan de gront tuſſchen de lippen, waar uyt het geſwel hingh, doorboorde en wel ſterk toebond, edogh des andere daaghs moſt ſy deſe operatie met de dood bekoopen, en zoo wierd my gelegentheyd ge-

ge-

tam ſubitaneæ. Corpore aperto inveni non ſolum uterum totum quantum, è corpore eſſe prolapſum, verum etiam unum ex Ovariis hærere ſimul cum ſua Tuba in Vaginæ medio.

Itaque monendi ſunt Chirurgi, ut nunquam tam periculoſam, imo deteſtabilem ſuſcipiant operationem, ne mortem inevitabilem concitent; felix enim, quem faciunt aliena pericula cautum.

Cum autem hæc admonitio ſumme ſit neceſſaria, & ne quis dubitet de rei veritate, ſc: quod utero è corpore propendente, veſica quoque prolabatur & ſemper ſimul ligetur; in memoriam revocabo hiſtoriam in obſervationibus Anatom. Chirurg. meis Anno. 1691 in lucem editis, diſcriptam, quam de verbo ad verbum hic non ſolum, verum etiam figuram in hoc Theſaur. VIII. inſerere volui vide fig. 3. Tab. II.

geven om na te vorſſchen, wat de oorzake was van zo haaſtige dood. Het lighaam geopent ſynde, vond ik niet alleen de gantſche Baarmoeder uit het lighaam te hangen, maar ook zelfs een van de Eyerſtokken met deſſelfs Eyerwegh in 't midden van de ſchee te zitten.

Hierom acht ik zeer nodigh de Heelmeeſters te waarſchouwen, van zoo een onnutte en ſchadelyke, ja grouſaame operatie noyt te willen ondernemen, om alzo door dit doen niemand ter dood te brengen; want hy is een geluckig man, die door andere, haar gevaren kan komen te leeren.

Nadien dan deſe waarſchouwingh van my geſeyd word zoo zeer noodzakelyk te zyn, en dat niemand daar aan zoude twyfele, namentlyk dat de Lyf-moeder uit het Lighaam hangende, de blaas als dan mede in 't ſpel komt, en dan ook te gelyk uytkomt te ſincken, zo zal ik hier eens wederom, in de geheugeniſſe brengen en verhaalen de hiſtorie van my beſchreven en aangeteekent in myne Anat. en Chirurgicale obſerv. in 't Jaar 1691 uitgegeven, waar van men hier ook de fig. vint, ziet fig 3. tafel. II. Cabinet VIII.

INter omnes corporis affectus, qui hominem miſere infeſtare ſolent haud infimum locum obtinet Calculus Veſicæ. Hoc malum quantumvis in Batavia noſtra admodum frequens, rariſſimo & inaudito tamen modo ſeſe nobis nuper obtulit in octogenaria, præ dolore admodum emaciata, & à viginti annis propendentiam uteri perpeſſa, cum intolerabili mingendi difficultate & cruciatibus, ita ut ægra emori maluerit decies, quam hoc diutius perpeti, præſertim poſtremis duobus annis.

Tandem menſe Majo Anni 1681 *me vocari juſſit, de uteri propendentia & mingendi difficultate conquerens. Mirabar vetulæ querelas, quoniam nunquam à ſolo uteri prolapſu ita dolere ſolent mulieres, verendumque eſſe adjeci, aliquid mali, præter uteri prolapſum, hactenus in alta nocte latuiſſe. Hiſce auditis, miſera, viſum & ulteriorem explorationem (ſine quibus nil certi aſſeverari poterat de abſconditi morbi eſſentia) non renuit, oſtenditque mihi uteri, juſtô paulò majoris, prolapſum, eâdem formâ & magnitudine, qua illum expreſſit ſculptor.*

Palpitando hunc **Uterum**, *calcu-*

ONder alle ongemacken en qualen, dewelke den menſch ellendig maken, en heeft geenzints de minſte plaats, de Steen, wanneer die zigh in de waterblaas onthoud. Dit ongemak, hoewel het zeer menigvuldig in Holland gevonden werd, zo is 't egter, dat zulkx ons zeer zeldzaam en noyt gehoort in 't Jaar 1681 *is voorgekomen, en dat in een vrou van* 80 *Jaaren, zeer vermagert, en met een uytſinking des Baar-moeders* 20 *Jaaren lang beſogt, niet ſonder een onlydelyke pyn in 't loſſen van haar water, zoo datze liever tienmaal had willen ſterven, als langer zoo te leven, inſonderheid de twee laaſte jaaren.*

Eyndelyk is ſy te raden geworden my te verſoeken by haar te komen, als wanneer ſy my klaagde wegens ongemak in 't water maken, en uytſinking van haar Baar-moeder. Ick verwonderde my over het klagen, nadien ik noit gewoon was zoodanighe klagten te hooren van vrouwen, welkers Baar-moeder uything, en ſeyde dat het te vreſen ſtond, datter eenig ander ongemak by moſt zyn, 't welk ſigh daar onder verborgen hield. Deſe ellendige patient zulkx hoorende, weigerde my niet de zaake naukeurelyk te onderzoeken, nadien ik anders met geen zekerheid daar van konde oordelen: aldus vernam ik, de Lyfmoeder wat grooter geworden zynde buyten haar Lighaam te hangen, van groote en forme gelyk hier afgebeelt ſtaat in 't VIII. Cabinet Tafel. II. Fig. 3.

Wanneer ik deſe Lyfmoeder betaſte

culos ſentire putabam, nec me fefellit! quamvis circa calculorum formam deceptus: videbantur enim tenuiores laminæ calculoſæ (belgice Leyen) *qui poſt inciſionem reperti ſunt anguloſi & craſſi, ſicuti figuræ denotant in dicto libro fol.*4.*Non autem interim certe determinare poteram, utrum locum haberent dicti calculi in ipſa uteri cavitate, an vero inter ejus membranas, vel in aliqua veſicæ portione.*

Videbantur quidem Uteri locum occupare, qui totus quantus (ut figura demonſtrat) è corpore propendebat, ſine ulla veſicæ portione, (ut nobis videbatur) hiſce viſis & exploratis, calculorum ſectionem propoſui: accerſuntur magiſtri, Petrus Adriani filius, & Andreas Boekelmannus, de re Chirurgica bene meriti, qui eandem quoque operationem commendabant, proximo die inſtituendam. Operationem in ſequentem diem dilatam iri miſera illa vetula audiens, lamentari cæpit, exclamans, O! me miſeram, non reverſuri eſtis, relinquetis me. &c. quibus permoti querelis, ilicò operationem inſtituimus, ſola inciſione, ſecundum uteri propendentis longitudinem, extraximuſque momenti temporis ſpa-

taſte, ſcheen het my toe, dat ik'er ſteenen in gewaar wierd, en zulkx bedroog my ook niet, hoewel ik my abuzeerde in de forme der ſteenen, want ik meende dunne en platte ſteenen te voelen, in gedaante van leyen, edogh na het openen, vondmen deſelve hoekigh en dik gelyk de Fig. in 't voorſeide boek fol. 4. *aanwyſt. Nu zo konde men nogh al niet zeker zeggen, of die ſteenen in de holte of in de vlieſen van de Baar-moeder zaten, of ook wel in eenigh deel van de blaas:*

Sy ſcheenen wel geplaatſt te zyn in de holte van de Baar-moeder, dewelke geheel en al buyten het lighaam hing, (gelyk de figuur aanwyſt) zonder in 't minſten te konnen zien eenig bewys van de blaas. Dit nu alzo onderzogt zynde, raade ik haar aan, dat men de ſteenen daar uit moſt zien te krygen, door het maken van een opening: hier op wierden geroepen Mr. Pieter Adriaansz. en Andries Boekelman, beide wel ervarene Chirurgyns, dewelke myn voorſtel goetvonden, en de operatie tot den volgenden dag wilden uitſtellen, maar als die arme oude vrou hoorde ſpreken van uitſtel, begon zy te lamenteren en te roepen, o! my ellendige, gyl. zult niet wederkomen, ghy zult my verlaten. &c. waar over wy bewoogen zynde, hebben de operatie aanſtonds in 't werk geſteld, alleen door het maken van een ſnee na de langte van de Baarmoeder, en hebben uit de wonde gehaalt 42 *ſteenen, en dat in een ogenblik, ten deele door een tangetje, ten*

ſpatio, calculos quadraginta duos, partim inſtrumentis, partim ſolis digitis, quorum magnitudo & Fig. videri poteſt in dicto Libro.

In hac operatione non admodum doluit ægra, eaque peracta, & hoc onere exonerata, atroces ilicò evanuere dolores, quos tot annis paſſa fuerat, & ſatis commode vivere cœpit. In ipſa ſectione præter guttulas ſanguinis, aliquid liquoris limpidi promanabat è vulnere, unde ſuſpicabamur, veſicam quoque eſſe in procinctu; nec falſo, nam ſequenti die hoc penitius inveſtigantes, & ſiphonis ope liquorem per meatum urinarium injicientes, eum vulnere exire reperimus: quod ut & lotium ſequentibus diebus per vulnus ſtillans, nobis manifeſtavit, calculos dictos veſicæ portioni ſimul cum uteri mole prolapſæ, inhæſiſſe.

Hoc urinæ ſtillicidium haud exiguo nobis fuit obſtaculo in vulneris curatione, quæ tamen (gratia Deo ter opt. max.) brevi peracta fuit, ſequenti methodo. Aliquot diebus poſt balſamo Arcæi illitum vulnus, labia ejus arctiſſime adducta ſunt emplaſtro diapalma, tantillum terebinthinæ, ut magis adhæreret, recipiente; quod

ten deele met vingeren, der ſelver Figuur en groote, kanmen zien in 't geſeide boek.

In deſe operatie had ſy niet veel pyn geleden, want die gedaan, en van de laſt verloſt zynde, was zy aanſtonds buyten pynen, dieze zo veel Jaren had geleden, en begon toe weder op te quicken in matelyke geſondheyd. In het doen van deſe operatie zaghmen, behalven eenighe druppelen bloets, ook wat heldere voght uit de wonde vloeyen, waar uit wy vermoeden, de blaas hier in 't ſpel gekomen te zyn, en zulkx quam ons ook te blyken naa dat wy den volgenden dag door een ſpuitje wat waters door de piscanaal in de blaas braghten, welk water door de wonde weder uytquam: hier door, als mede door de piſſe, die in 't vervolg uit de wonde voortquam, wierden wy gewaar, dat de ſteenen hadden geſeten in dat gedeelte van de blaas, het geene te gelyk met de Baarmoeder uyt het lighaam was komen te zacken,

't Welk ons geen kleen ongemak gaf in 't geneſen van de wonde 't welk nogtans kort daar na zeer wel gelukte, en dat op deſe volgende wyſe; na eenige dagen wierden de lippen van de wonde met den balſem van Arcæus beſtreken, en men bragt de lippen te ſamen met een hegtplaiſter of langwerpig reepje geſneede lywaat, beſtreken met wat diapalma, daar wat terpentyn in was geſmolten, om beter te kleven, en was het

quod emplaſtrum ſciſſum fuit uti in Fig.4 pag. 4. videre eſt, ſuper impoſitis ſpleniis & ligatura convenienti.

het zelve geſneden gelyk de 4 Fig. op het 4 blad van de geſeyde obſervatie aanwyſt.

Quum autem hic faciendi modus expectationi non ſatisfaceret propter urinæ ſtillicidium continuum, & emplaſtri relaxationem, loco emplaſtri excogitavit Magiſter And: Boekelmannus annulum è plumbo tenuiore, cujus extremitates recurvatæ attrahebantur filo, ut ex Fig. 4. pag. 4. liquet, unde labia vulneris tam arcte claudebantur; ut nihil urinæ amplius ſtillaret, & ſic intra triduum, conglutinaretur vulnus.

Edog na dien dit doen ons oogmerk niet konde voldoen, wegens het geduurig uytſypelen van de pis, bedagt Mr. Andries Boekelman een ring van dun geſlage loot, wiens beyder uyteinden wat omgekromt zynde, t'zaamen wierden gehaald met een draad, gelyk de Fig. op 't vierde blad aldaar aanwyſt waar door de lippen, zoo digt aan een wierden gehaalt, dattergants geen pis konde uytvloeyen, en alzoo ſloot de wonde toe binnen drie daghen.

In hoc affectu nonnulla conſideranda, imo miranda occurrunt.

In deſe geneſingh komen' ons verſcheyde vreemdigheden, ja verwonderens werdighe zaken voor.

1°. *Uterum è corpore propendentem ſecum rapuiſſe tantam veſicæ portionem, quod rariſſime (ſi unquam) ante hac viſum eſt, quantumvis partes ſint circa oſcula vel colla continuæ.*

Ten eerſte, dat de uythangende Baarmoeder met zigh heeft genomen zoo groot een deel van de blaas, 't welk zoo het oyt voor deſe gezien is, ten minſten zeer raar is, hoewel deſe twee deelen met den andere vereenigt zijn, en dat ontrent de monden of halſen.

Crediderim hoc in illa vetula accidiſſe, propter difficultatem mingendi, à calculorum copia ortam, unde conatus urinam reddendi fuere continui, & quidem tanti, ut per cohæſionem dictam impediri non potuerit.

Myn vertrouwen is, dit geſchied te zyn, wegens de veelheyd der ſteenen, waar door de perſingen geduurig haar zoo zwaar opdeeden, dat zulkx niet heeft verbindert konnen werden.

2. *Quod moles è corpore propendens, & nil præter uterum men-*

Ten tweede, dat het uytgeſonkene niet anders verbeelde, als alleen de Lyf-

mentiens, ob calculorum magnitudinem & numerum, nullam inæqualitatem, nec aliam formam ſit adepta, ſuperficies enim admodum erat æqualis & figura uteri naturalis.

Lyf-moeder, effen en ſonder eenige uytpuylentheden, hoewel dit voorwerp met ſteenen vervult was.

3. *Admirationi eſt, calculos omnes eandem fere obtinere formam, & adeo æquales eſſe ſuperficie, ac ſi eſſent planati.*

Ten derde, dat alle de ſteenen by na een en deſelve forme hadden, en dat zoo glad als waren zygeſlepen op een ſteen.

4. *Vulnus ad conſolidationem perveniſſe, quamvis parti veſicæ membranoſæ inflictum, per quod urina aſſiduo ſtillabat.*

Ten vierde, dat deſe wonde zoo is komen te ſluyten, hoewel in 't vlieſighe deel van de blaas verrigt zynde, waar door de pis geſtadig quam uit te vloeyen.

5. *Conſiderandum eſt, non omnes calculos in illa veſicæ portione, quæ uterum inveſtiens ſimul è corpore propendebat, hæſiſſe: non enim ſatis ampla, ratione magnitudinis & numeri calculorum, ſed nonnullos in ipſa operatione ab altiori & profundiori veſicæ parte deſcendiſſe, dubitandum non eſt.*

Ten vyfde, dat alle deſe ſteenen niet hebben konnen zitten in dat deel van de blaas, 't welk de Baar-moeder omvangen had, en zoo te gelyk uithingh, want daar toe was geen plaatze geweeſt voor zoo veel ſteenen, maar deſelve zyn van het dieper gedeelte des blaas komen zacken in 't uythalen.

6. *Inauditam Lithotomiam, in muliere adeo annoſa cum tanto ſuceſſu, eſſe inſtitutam: in mulieribus calculi dilatatione urethræ quidem extrahuntur, aſt perquam rarum eſt, ſectione veſicæ idem perfici.*

Ten zesde, dat het ſnyden, deſer ſteenen is geſchied in zoo een oude vrou, en dat met zoodanigh een geluk, want de vrouwen worden by na noyt van de ſteen geſneden, maar werden haar uyt de blaas gehaalt door inſtrumenten, na het verwyden van de pis-canaal.

N°. CIII. A latere dicti objecti dependet quoque os Femoris cujusdam anus, quæ an-

N°. CIII. Aan de zyde van 't geſeyde voorwerp, ziet men hier ook hangen het Dye-been van een oude

ante plurimos annos ceciderat ab alto, fracturamque paſſa fuerat in collo oſſis Femoris; circa illud infortunium conſiderandum.

1°. Hanc vetulam non ſolum claudicaſſe ad vitæ terminum, verum etiam in cadaveris apertione inventum fuiſſe dicti oſſis collum in totum deficere, & in nihilum adeo fuiſſe redactum, ut ne hilum quidem remanſerit, Gerardus Borſt, Chirurgus Amſtelodamenſis; ſatis expertus. qui cadaver aperuerat, præſentibus variis Medicis & Chirurgis, liberalitate ſua muſeum meum illo objecto adornavit.

2°. Os Femoris raro ſolâ vi externâ ex acetabulo oſſium Innominatorum exarticulari, propter Vaſtos Muſculos & Ligamenta, articulum munientia: ab affluxu autem humorum id pluries contingere unicuique ſatis notum.

3°. Fracturam autem facile patitur in ejus collo, propter ejus teneritatem; Collum enim maxima parte conſtat ex oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia, inſtar-

oude vrouw welke over zeer veel jaaren was van boven neder gevallen, waar door ſy haar Dybeen brak in den hals van 't geſeyde been; ontrent welk ongeluckig voorval te conſideereren ſtaat.

Ten eerſte, dat die lydereſſe niet alleen hier door mank gingh tot den eynde haares levens, maar dat na haar dood in 't openen van 't lighaam bevonden wierd, de gantſche hals van 't Dy-been te ontbreeken, en gants en gaar te niet geworden te zyn, zoo datter niet het minſte van te vinden was, gelyk de wel geoeffende Heelmeeſter Gerrit Borſt, aan veele Doctoren en Chirurgyns, die daar preſent waaren in 't openen van 't lighaam, toonde, en heeft hy Mr. Borſt, my, dit been tot een teken van vrindſchap gegeven, om in myne rariteyt kamers te bewaren.

Ten tweede, dat het Dy-been van een menſch zelden door uyterlyk geweld komt te uytleden uyt de panne van 't nameloofe been, wegens die groote en ſterke ſpieren en banden, die dit lid komen te omvangen en te verſterken, edogh door toevloed van humeuren komt dit meermaalen te gebeuren, gelyk zulkx genoeg bekent is.

3°. Het Dy-been komt light te breken in deſſelfs hals, wegens haar tederheyd, want de hals van 't Dye-been beſtaat voor het grooſte gedeelte uyt een ſponcieus-

ſtar Diploës Cranii, quæ ſubſtantia obducta quidem lamella oſſea dura, veruntamen illa eſt admodum tenuis; hinc facilius frangitur, quam ut articulus ſuo loco excidat. Vide Theſaur. V. Tab. II. Fig. 1, 2 & 3. & quid ulterius de hac re ibi ſcripſi.

4°. Dictus magiſter Borſt, qui in ſuo officio uberiorem habuit occaſionem anuum cadavera aperiendi, mihi retulit ſeſe octies aperuiſſe anuum claudicantium cadavera, & ſemper inveniſſe oſſa in collo fuiſſe fracta, & ne ullum quidem exarticulatum.

cieus-beenighe ſubſtantie, in gedaante als het diplöe van 't bekkeneel, en is deſe ſponcieus-beenighe ſubſtantie wel beſet met een vaſt beenighe korſt, edog dezelve is zeer dun: hier om iſt dat 't ligter komt te breken als te uytleden. Ziet het V Cabinet. II. Tafel de 1, 2 en 3 Fig. en wat ik verder daar over geſchreven heb.

Ten vierde, den bovengenoemde Mr. Borſt, dewelke in zyn beroep en bedieningh groote gelegentheyt gehad heeft om oude vrouwen, dewelke mank gingen, na haar dood te openen, heeft my geſegt, dat hem zoodanighe voorvallen agtmaal waaren voor gekomen, voornamentlyk van oude mankgaande vrouwen, en heeft altoos bevonden dat het Dy-been in den hals was gebrooken, en geen van de zelve uytleet.

TABULÆ PRIMÆ

Explicatio.

A. TUmba, vel ſepulchrum continens fœtum humanum, ſex præterpropter menſium, à viginti circiter annis in mumiam converſum. Dicta Tumba confecta eſt ex oſſibus humanis, & præcipue infantum, Lapidibusque, membranis cohærentibus, per quas diſſeminantur arteriolæ innumeræ, Truncis, & ramis arterioſis, ramos arborum, aut potius corallia rubra circa ſepulchrum repræſentantibus.

B. Sepulchri Operculum, cujus baſis eſt ſuperior pars capitis oſſei Infantis, externe undique ſupradictis rebus obſita, hujus ſuperficies interior dura matre ad huc eſt ſuccincta.

C. Falx.

D. Dura mater, per quam plurimæ arteriæ repletæ, repunt.

E. Fœtus immutari caput.

F. Corona ex floribus naturali-

VERKLARINGE

Van de I. Plaat.

A. EEn Grafſtede, onthoudende in zigh een onvoldrage kintje van ontrent zes maanden draghts, 't welk tot een Mumie toebereyd is, ontrent twintigh jaren geleden. Deſe geſeyde Tombe is gemaakt uyt Menſchen beenderen, en wel voornamentlyk uyt die van kleene kinderkens, als mede uyt ſteentjens, aan een gehegt met vlieſen, waar door heen ontelbare Slag-aderkens loopen, ook uyt ſtronken en takken van ſlagaderen, verbeeldende alſoo eenigh geboomte, of liever rood coraal ontrent dit graft.

B. De mond of ingangh des grafts, wiens grond of voornaamſte deel is het bovenſte van 't Bekkeneel van een kint, 't welk van buyten alſints beſet en beleyd is met de boven gemelde zaken. Deſſelfs binnenſte oppervlakte in tegendeel is nogh beſet met 't harde harſſen-vlies.

C. De Zeyſſen.

D. Het harde harſſenvlies, waar door heen zeer veel opgevulde Slag-aderkens loopen.

E. 't Hooft van 't geſeyde kint en daar op,

F. Een Kroon van natuurlyke bloe-

libus confecta, & capiti impoſita, ſuntque flores Conyzæ, Africanæ fœtidæ, Ptermicæ, Gnaphalii albi, citrini, rubri, Meſembrianthemi Afric. ericæ fol. Breynii.

bloemen, als daar zyn, de Africaanſe ſtinkende conyza, van witte, gele en rode Gnaphalium, &c.

G. H. Foetuum gemellorum immaturorum duo ſceleta ſex circiter menſium, pone ſepulchrum, genubus inflexis, conſita.

G. H. Twe geraamtens van twelinghen, van ontrent ſes maanden draghts, leggende op hare knietjens aghter het graf.

I. I. Trunci arterioſi, arbuſculas repræſentantes.

I. I. ſlaghaderlyke ſtronken, verbeeldende eenigh geboomte.

K. Oſſa Cubiti & manus; manuum autem Oſſicula ramum arterioſum arripere videntur.

K. Des elleboogh s beenderen, en die van de hand, waar mede aangegrepen ſchynt te werden een ſlaghaderlyke tak.

L. L. Duo ſtrophilia, confecta ex membranis, myriadibus arteriolarum tenuiſſimarum ſuperbientibus; hæc autem ſtrophilia, utriuſque ſceleti dextrâ, orbitis oculorum applicita ſunt.

L. L. Twee neusdoekjens, uit een vliesjen toebereyd, waar door heen duyzende van fyne ſlagaderkens paſſeren, en werden deſe met de reghterhantjens aan de oogh raden gehouden.

M. Caput ſceleti fœtus immaturi quatuor circiter menſium.

M. Het doodtshooft van een onvoldrage kintje van ontrent 4 maanden draghts.

TABULA II

Quinque continet figuras, quarum prima

A. Denotat uteri portionem, cujus ſuperficies interior in Theſaur. VIII. mil-

De II PLAAT

Is voorzien met vyf voorwerpen, waar van het eerſte

A. Aanwyſt een ſtuk des Lyfmoers, wiens binnenſte oppervlak-

millena corpuſcula rotunda, glandulas mentientia, mutata eſt.

B. Dicta corpuſcula.

vlakte in duyſende van kleene ronde lighaamtjens verandert is, dewelke kliertjens verbeelden.

B. De geſeyde lighaamtjens.

FIG. II. *Explanatio.*

A. Pueri portio maxillæ inferioris.

B. Labium inferius, deorſum protruſum, & ab epithelia denudatum, ut papillæ nervoſæ in conſpectum venirent.

C. Papillæ gingivarum nervoſæ.

D. Papillæ nervoſæ prolabii.

De Verklaaring van de II. FIG.

A. Een ſtuk van de onderſte kaak.

B. De onderſte lip, nederwaarts geduwt, en van desſelfs bekleetſel onbloot, om de Zenuwtepeltjens bequaamlyk te kunnen ſien.

C. De Zenuwtepeltjens van het Tandt-vlees.

D. De Zenuwtepeltiens van de voorlip.

* FIG. III.

A. Pubes muliebris.
B. Uterus è corpore propendens, & veſicæ urinariæ maximâ parte obductus.
C. Os uteri internum.
D. Inciſio longitudinalis à chirurgo inflicta.
E. Guttulæ urinæ, promanentes ex Veſica, ab inciſione facta.

FIG. IV. *Expoſitio.*

Portionem Gulæ Teſtudinis marinæ cum ſuis papillis nervoſis indigitat.

De IV FIG.

Een ſtuk van de ſlok-darm van een waterſchildpad, met deſſelfs Zenuwtepeltjens.

* FIG. V.

Pſeudo-hermaphroditi Ovini pudendum denotat.

A. Cutis prope anum.

B. A-

B. Anus.
C. Vulva.
D. Caput clytoridis, in magnam molem emerſum.
E. Clytoridis Præputium.
F. Cervix clytoridis.

TABULÆ III *Explicatio.*

Fig. I.

A. Superior pars oſſis femoris humani.
B. Epiphyſis ſuperior.
C. Spatium cervicis, qui cervix hic deficit, ut pote, poſt caſum in nihilum redactus.
D. Trochanter minor.

Fig. II.

A. Oſſis Tibiæ, carie exeſi, pars ſuperior.
B. Epiphyſis ſuperior.
C. Caries.
D. Fiſtula oſſea, quæ proprie Tabula interior, à puris acredine ſeparata, à tabula exteriore, & à chirurgi manu extracta.

Fig. III.

Dicta Fiſtula integra.

Des III TAFELS *Verklaringhe,*

De I Fig.

A. Het bovenſte hooft van 't dybeen van een Menſch.
B. De bovenſte aanwas des Dybeens.
C. De ſpatie van den hals, alzoo den gehelen hals ontbreekt, als zynde na den val te niete geworden.
D. Den kleene Trochanter.

Fig. II.

A. Het bovenſte deel van 't ſcheen-been, door bedervingh verteert.
B. De bovenſte aanwas.
C. De bederving, of weg-etinge.
D. De beenighe pype, die eygentlyk de binnenſte tafel is, door de ſcherpte des etters van de buytenſte afgeſcheyden, en van de Heelmeeſter met de hand uitgehaalt.

Fig. III.

De geſeyde Fiſtel of pype in ſyn geheel van het ſcheenbeen.

Fig. IV.

A. Ejuſdem oſſis Tibiæ pars inferior.
B. Caries altera, ex cujus cavo oſſiculum excrevit C.

Fig. V.

Duo Oſſicula ex Anatis ala.

A. Oſſiculum cubiti.
B. Oſſiculum ulna.
C. Ferruminatio fracturæ infirma, propter exterioris cruſtæ defectum.

Fig. IV.

A. Het benedenſte gedeelte van het ſcheen-been.
B. De twede weghetinghe (*Caries*) uit wiens holte een beentje is komen te groeijen C.

Fig. V.

Toont ons aan 2 beenderkens uit de vleugel van een Entvogel.

A. De grootepyp.
B. De kleene pyp.
C. De onvolmaakte en ſwakke begroeyinge, wegens het defect van de buytenſte harde korſt.

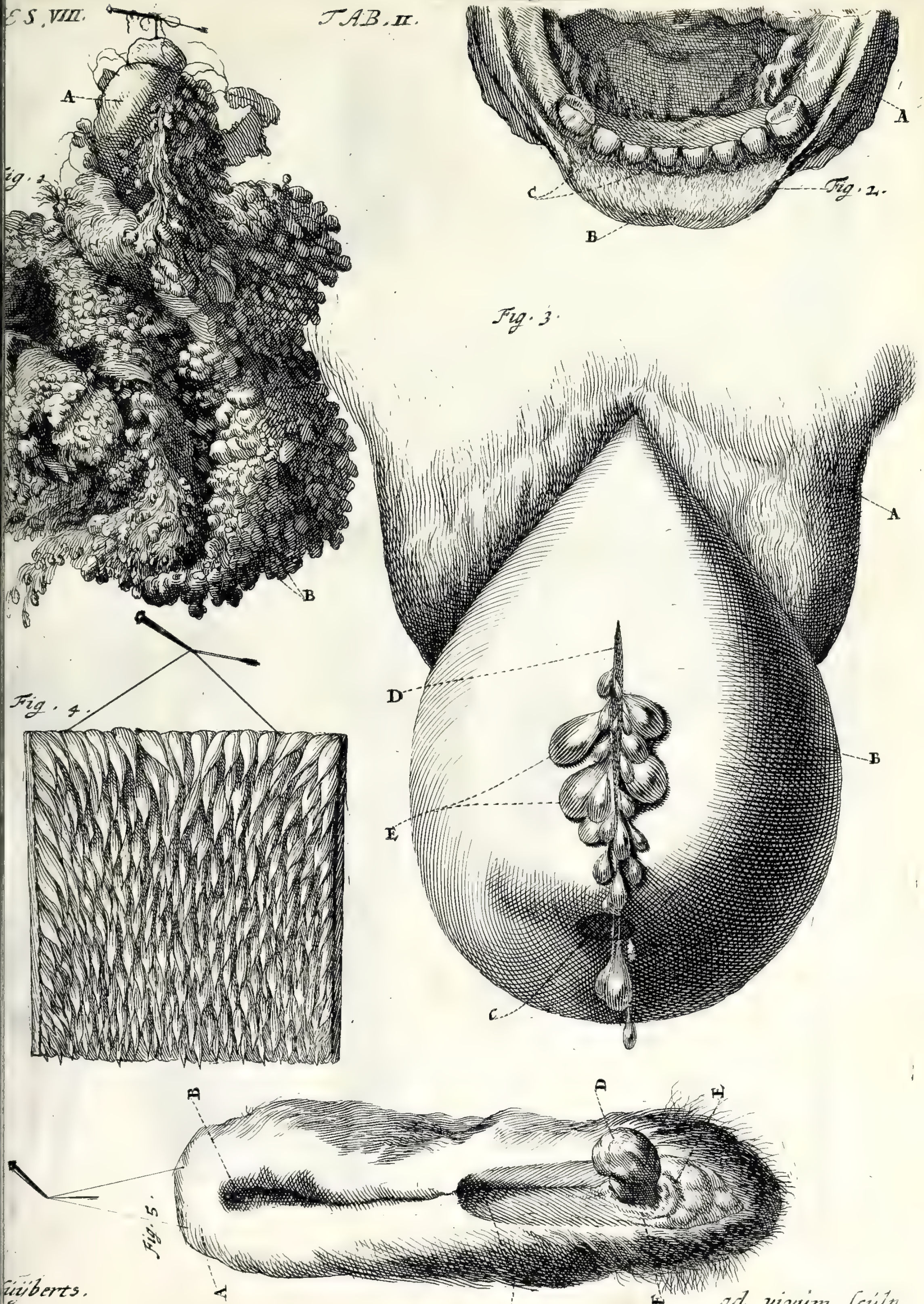
FINIS.

EYNDE.

G
H
I
I
I
L
L
M
K
D
B
C
E
F

ES. VIII. TAB. II.

uijberts. ad vivum Sculp

S, VIII. TAB. 3

C. Huijberts, ad vivum f.

FREDERICI RUYSCHII,

Anat. & Botan. Profeſſ. necnon Acad, Ceſareæ curioſorum Collegæ,

THESAURUS ANATOMICUS

NONUS,

in quo varia, circa corpus humanum notatu digna, occurrunt.

Cum Figuris æneis.

HET NEGENDE

ANATOMISCH CABINET

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Profeſſor van de Anatomie en Kruytkunde: als mede Lid van de Keyzerlyke Academie der Natuur-Ontdekkeren:

Waar in verſcheide merkwaardige zaken ontrent 's menſchen lichaam gevonden werden.

Met Kopere Platen.

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1714.

VIRO ILLUSTRISSIMO

AMPLISSIMO ATQUE EXPERIENTISSIMO

DOMINO

ANDREÆ GUNDELSHEIMERO,

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI

BORUSSORUM

REGIS ARCHIATRO,

ET A CONSILIIS,

BOTANICO SUMMO, &c.

HUNC THESAURUM ANATOMICUM NONUM SACRUM ESSE VOLUIT, IN MONUMENTUM ET PIGNUS AMICITIÆ, NUNQUAM INTERMORITURÆ,

FREDERICUS RUYSCHIUS.

In Virum longe celeberrimum

FREDERICUM RUYSCHIUM.

SIt minor virtus, quam quærere, parta tueri:
Ars tua, Magne virûm, præſtat utrumque ſimul,
Immortale tuae nomen virtutis & artis
ILLIV*s* DoC*tae fa*M*a s*V*perſtes er*I*t.*

In Theſauros Ruyſchianos.

COrporis humani fabricae quicunque ſtupendae
Vſurpare oculis interiora cupit,
Theſauros adeat, RUYSCHII *quos ingeniumque*
Dexteritasque manus non imitanda ſtruunt.

Henr. Christianus Krugerus
Lunenburgenſis.

PRÆ-

PRÆFATIO AD Benevolum Lectorem.

Vetus verbum eſt: *bis dat, qui citò dat.* Illud autem mihi hac vice neutiquam competere, fateor, cum jam pridem hujus Theſauri IX editionem promiſſam, nunc demum ad finem perduxerim.

Nullus tamen dubito, quin me excuſatum habiturus ſis, conſideratis meis occupationibus multifariis, tam publicis, quam privatis, inter quas haud minimum locum occupat praxis medica, ſatis ſuperque vigens, ut & continuæ inveſtigationes & perſcrutationes cadaverum humanorum, quæ mihi multum negotii exhibuere, non ſolum nunc, verum etiam jam ultra quinquaginta annos, adeoque per maximum vitæ meæ curſum, cujus jam annum ago ſextum & ſeptuageſimum.

Conſiderandum etiam, nunquam mihi majorem datam fuiſſe occaſionem cadavera perſcrutandi, quam hoc tempore, & abhinc aliquot annis.

Oc-

VOORREDEN AAN DEN Goed- willighe Lezer.

Het is een out zeggen, *wie haaſtig geeft, die geeft tweemaal.* Ik bekenne, my voor dit maal zulkx niet toe te komen; dewyle ik al over lang belooft hadde, dit 9e. Cabinet uyt te zullen geven, 't welk nu eerſt volbragt hebbe.

Egter en twyfele ik niet of gy zult my over zulkx ontſchuldigen, conſidererende myne veelvoudige, ſoo private als publike bezigheden, onder dewelke geenſints de minſte plaatſe heeft, het bezoeken der kranken, 't welk hart genoeg aangaat, als mede het gedurig onderzoeken der afgeſturve menſchen ligchamen, 't welk my veel werk gegeven heeft; en dat niet alleen nu, maar al over de 50 Jaren, en by gevolg de meeſte tyd van myn leven, daar mede doorgebragt hebbe, gaande thans in myn 76 Jaar.

Staat ook aan te merken, dat ik noyt zoo groote gelegentheyd gehad hebbe om de Lyken der menſchen te onderzoeken als op deſe tyd, en eenige jaaren herwaarts.

Dat

Occaſiones verò datas, me nunquam neglexiſſe, ſciunt illi, qui me optime norunt; verum noctu, atque interdiu ægros inviſere, ad primam autem auroram cadavera perſcrutari, certe apud æquos rerum arbitros me excuſabit, quod non celerius hunc Theſaurum IX typis mandaverim.

Quicunque vero hunc IX Theſaurum cum attentione pervolvere dignabitur, illi varia occurrent, quæ ſumma, ni fallor, admiratione videbuntur digna.

Quis enim mortalium crediddiſſet, in Viſceribus integris, membranâ ambiente ne ablatâ quidem, peculiari arte demonſtrari poſſe, & quidem luculentiſſime, ultimas vaſorum ſanguineorum pulpoſas & ſuccoſas extremitates, idque in proprio ſitu & formâ naturali, oculis non ſolum armatis, verum etiam inermibus?

Fateor quidem, neminem facile calculum appoſiturum hiſce rebus inauditis; attamen me non vana jactare, aut quidquam hic dicere à vero alienum, norunt omnes, qui ea domi meæ, quotidie fere cum ſtupore vident, neque du-

Dat ik de gegevene occaſien niet en hebbe verzuymt, weten ſy, die my grondig kennen; maar nagt en dag de zieken te bezoeken, en ſoo haaſt den morgenſtond haar vertoont, de ligchaamen te doorſnuffelen, zal my by alle billyke middelaars tot verſchoning moeten verſtrekken, dat ik dit 9 Cabinet niet eer ter perſſe gebrogt hebbe.

Al wie nu dit 9ᵉ. Cabinet met aandaght wil doorzien zal bevinden, dat hem verſcheyde zaaken zullen voor komen, die hem ten hoogſten zullen ſchynen verwonderings waardigh te zyn.

Want wie ſoude oyt hebben konnen gelooven, dat door een byſondere konſte, de uyterſte ſappighe of mergagtighe uyteynden der bloed- vaten der ingewanden zeer klaar zouden konnen werden voor het oogh gebragt zonder quetſingh der ingewanden, zelfs zonder verbreking van hare overtrekſel of vlies: daar en boven dat men ſe kan zien in haar natuurlyke plaaatſe en forme, niet alleen door vergrootglaſen, maar ook ſonder de zelve.

Ik bekenne wel dat niemand aan dit myn ongehoord zeggen ſyn zegel light zal willen hangen; egter is het waar en waaragtigh, en die te mynen huyſe zulkx dagelykx zien ſtaan als verſteld: ik twyfele ook niet, of ſy, die haar werk maken van de deelen der lyken te doorzoeken, ſullen hier over verwondert zyn

dubito, illud mirum iri viſum illis, qui in perſcrutandis cadaveribus verſati ſunt; illi enim ipſi procul dubio ſæpe experti ſunt, quam difficile ſit, vaſorum ſanguineorum extremitates ad extremum uſque rimari; hinc enim adhuc latuit vera illorum conſtitutio; hinc etiam haud infimi ſubſellii Anatomici in perverſam ſententiam deducti ſunt, exiſtimantes viſcera conſtare ex prætenſis Glandulis, cum contra nil ſint, niſi vaſa cum ſuis pulpoſis extremitatibus, quæ pulpoſæ extremitates continuantur cum illarum truncis, quemadmodum in Braſſica pompejana, ſeu Florida (belgice *Blom-Kool*) cujus caulis faſtigiatur in flores, nulla re intercedente; cum contra glandula ſit pars per ſe ſubſiſtens, & peculiari membrana obducta.

Inter cætera nil magis admiratione dignum cenſeo, quam corticem Cerebri, qui pultis craſſioris mollitiem obtinet, ex meris pulpoſis extremitatibus Arteriolarum conſtare, non autem ex prætenſis Glandulis.

Quis mortalium illud poterit credere, niſi propriis viderit oculis domi meæ? imo inter om-

zyn: want die hebben buiten twyfel wel bevonden hoe moeyelyk het is de uyterſte uyteynden der vaten te navorſſchen; en hier door is 't, dat de waare geſtalte der zelve is verborgen gebleven; hier van is 't ook, dat geenzints van de geringhſte Ontleders in een verkeerd verſtand zyn geraakt, waanende, dat veele ingewanden uyt prætenſe Klieren beſtaan, daar ſy in tegendeel alleen uyt vaten met haar ſappighe of mergaghtige uyteynden te zamen zyn geſtelt, welke ſappighe uyteynden continueel zyn met de ſtronken der vaten, gelyk 'er wyz als in de Bloem-Kool, wiens ſtronk uytgaat in bloemen zonder datter yets tuſſchen komt; daar een klier in tegendeel een lighaam is dat van ſig zelfs beſtaat en van een byzonder vlies omvangen is.

Onder alle is'er myns dunkens niet wonderlyker, als dat de ſchorſſe van de Herſſene, dewelke zoo week als dicke bry is, egter uyt loutre ſappighe uyteynden der Slag-aderkens is beſtaande, en niet uyt prætenſe Klieren.

Wie kan zulkx gelooven, ten zy hy het t'mynen huyſe komt te zien? jaa onder alle 't geen ik in s'menſchen lig-

omnia, quæ in corpore humano detexi, hoc inventum, puto, quod præfiſcine dixerim, mihi eſſe palmarium.

Itaque indecorum eſſe, nemo negaverit, qui D_m. Martinum Liſterum, Anglum, ac defenſorem Glandularum Viſcerum, in tractatu *de humoribus* legerit, in quo hic & illic me falſa proferre arguit, id quod potius retorquendum in illum ipſum, qui judicare voluit de rebus à ſe nunquam viſis; certe ejusmodi obtrectatores vix ferendi ſunt, qui judicant de rebus, quarum plane ignari ſunt.

Inſuper autem variis locis in dicto tractatu injuſte me impetit, dicens me hoc & illud ſentire & ſcripſiſſe, quod revera nunquam neque dixi, neque ſcripſi; ſc. tradit me negaſſe dari glandulas in corpore humano; quod non animadverterim, Teſticulos per ſe eſſe glandulas, quod voluerim, Glandulas Cerebri pinguedinem eſſe &c. quare non addidit, quo in loco aut libro illa ſcripſerim? quicumque enim mea ſcripta perlegerit, contrarium animadvertet.

Interim defenſori illi non inſultabo, quod variis in lo-

lighaam uytgevonden heb, is dit, zoo ik 't zeggen durf, het allervoornaamſte.

Weshalven zal yder moeten bekennen dat het onbetaamlyk is, dat de Hr. Martinus Liſter, Engelsman, en voorſtander van de Klieren der ingewanden, in ſyn tractaat *van de humeuren* my te onregt beſchuldigt met te zeggen, dat ik hier en daar zulkx valſchelyk voor geef, welk aanvryven beter op hem komt te paſſen, om dat hy wil oordelen van zaaken, die hy nooit heeft gezien: zulke tegenſtrevende menſchen zyn zeker qualyk te verdragen, want ſy oordeelen van zaaken, daar ſy geen kennis van hebben.

Daarenboven valt hy my onregtmatig op verſcheyde plaatzen in 't zelfde Tractaat aan, zeggende, dat ik dit en dat gevoel, en ook geſchreven zoude hebbe, 't geen ik noyt gedaght of door Schriften heb bekent gemaakt, en onder andere, dat ik zoude onkent hebbe, dat 'er Klieren in s'menſchen lighaam gevonden worden: dat ik niet zoude beſpeurt hebben de Teſticulen op haar zelve Klieren te zyn, dat ik gewilt hebbe dat de Klieren van de herſſene niet als een vette ſelfsſtandigheyd zouden zyn, &c. maar waarom geen boek of plaats aangewezen waar ik dat geſchreven heb? al wie myn ſchriften doorgelezen heeft, zal het in tegendeel bevinden.

Ondertuſſchen wil ik die beſchermer met geen hevigheyd beſtryden, op

locis à me diverſa ſentiat, atque etiam ſcripta mea infirmare conatus fuerit, & poſt meliora inventa adhuc glandibus veſci, & veteri ſententiæ mordicus adhærere voluerit, cum apparentias novas & vera præparata domi meæ, Illi haud contigerit videre.

Haud minore admiratione legi in tract: de Itinere Anglicano ac Batavo, conſcripto ab acutiſſimi ingenii D°. Chriſtiano Henr: Erndl, ubi pag. 83 & 84 dicit.

Dⁿ. Ruyſchium inviſi frequentius & neutiquam horas illas neglexi, quas explicationi Anatomes, ac demonſtrationibus Gazophylacii ſui Anatomici curioſi, in gratiam aliquot ſtudioſorum exterorum deſtinaverat.

Incredibilis copia præparatorum Anatomicorum & ſtupendus ille naturalium Theſaurus, quæ poſſidet in ædibus ſuis vir hic celeberrimus, attonitos facit curioſos ſpectatores, in quorum enumerationem velle deſcendere, in vaſtum pelagum eſſet ſeſe committere, quo de fidem facere poſ-

om dat hy op verſchyde plaatſen met myn gevoelen niet overeenkomt, als mede dat hy myn zaaken heeft willen beknibbelen en klynmaken, maar hy wil liever aan 't oude gevoelen 't welk van over eenighe eeuwen als onwrikbaar is gehouden, zich vaſt houden, aangezien het hem niet heeft mogen gebeuren alle die waare verſchyninghen en opreghte toebereydſelen, ten mynen huyſe te zien.

Met geen minder verwonderingh heb ik gelezen in een Tractaat, wegens een reyſe door Engeland en Holland gedaan en beſchreven van de Scherpzinnighe Heer Chriſtiaan Henr. Erndl, alwaar hy op 't 83, en 84 blad zegt.

Ik hebbe de Hr. Ruyſch menigmaal bezogt, ook geen uur verzuymt, wanneer hy ten dienſte der vreemdelinghen ſyn konſtkamer liet zien en 't geen daar in was uytquam te leggen.

De ongeloofelyke meenighte van gepræpareerde Anatomiſche en verbaasde ſchat van natuurlyke zaaken, die hy beſit verſtomt de curieuſe aanſchouders, 't getal der zelve te willen optellen, was niet anders als in een ruime zee zich te begeeven, waar van getuigeniſſe konnen geven de ſtaaltjens van de 7 doenmaals uitgegevene boekskens, onder de benamingh van ſchat-bewaarkaſſen, om nu noch niet te ſpreken

poſſunt ſpecimina illa, quorum VII. tunc ediderat ſub Theſaurorum nomine, ut Obſervationes taceam & Epiſtolas ejus Anatomicas, quæ ſeorſim prodierunt.

Non poſſum tamen quin memorem, quod inter ejus rariſſima ſit præcipuum illa Mumia pueri cujusdam octennis, cujus corpus liquore & arte ſua balſamandi, ut perhibet, tam nitide conſervavit, ut color juxta & conſiſtentia cutis & Muſculorum viſui & tactui naturales & viventes ſeſe ſiſtant; partes omnes & membra hujus Mumiæ non indurata ſunt nimis, ſed molliuscula, quaſi ſucco & ſanguine adhuc turgerent & vigerent, conſtituta.

Admirandum hoc eſt artificium, quod in præparatione hujus Mumiæ præſtitit Clariſſ. Vir, & plane inauditum, omnem fidem ſuperans, niſi quis ipſe viderit, & licet diverſimode de præparatione hujus cadaveris judicetur ab ejus adverſariis, nemo tamen eſt, qui analogum quid conficere aut demonſtrare huc usque potuerit.

Dixit ſæpius D. Rauw de prodigio hoc, cum ſententiam ejus expeteremus, malæ fraudes ſunt, ac præſtigiæ cum iſto puero; Cuticulam detraxit miſero, ita

van zyn obſervatien en Anatomiſche brieven, dewelke apart zyn uytgekomen.

Ik kan echter niet nalaaten te ſpreken van't geen onder't zyne het allerraarſte is, namentlyk de Mumie van een jonghe van 8 Jaaren, wiens lighaam hy met vogt en door konſt, zo hy zeght, zoo cierlyk na deſſelfs dood bewaert heeft, dat de couleur en conſiſtentie van 't vel en Spieren zich, voor 't gezicht en aanraaken, als levendich opdoen: alle de deelen en ledematen van deſe Mumie zyn niet al te hard gemaakt, maar vertoonen haar ſaghjens als warenze nogh met haar ſappen en bloed vervult en vigoreus.

Het is een wonderbaare konſte 't geen die vermaarde man in 't toebereiden van deſe Mumie te wegen gebracht heeft, overtreffende alle geloofwaardigheid, ten zy men het zelve komt te zien, en hoewel verſcheydentlyk van de preparatie van dit lyk geoordeeld werd door zyn wederſtrevers, zoo is'er nochtans niemand die tot noch toe iets diergelyks uyt kan werken en vertoonen.

De Heer Rauw heeft dikmaals gezegt, alsmen hem over deſe wonderlyke zaak zyn gevoelen verſoght te hooren, het zyn loutere bedriegeryen met die jonghe, hy heeft die ellendighe het oppervelleke

ita ut Cutis cum Muſculis ſuis ſanguine adhuc turgidis, naturalem quodammodo corporis colorem referant; alii de vacuo autumabant, in quo corpuſculum illud perpetuo, excepto demonſtrationis tempore conſervaret.

Sed omnes iſtæ hariolationes exigui ſunt ponderis, monſtra ſimile & in ſententiam tuam lubentiſſime deſcendam.

leke afgehaald, zoo dat het vel, met deſſelſs ſpieren noch vol bloed zittende verbeelde alzoo eenigſints de couleur van't natuurlyk lighaam; andre giſten op't verydelen en uythalen vande lugt, waar in hy het lighaam zoude komen te bewaaren ter tyd en wyl hy 't quam te vertonen.

Maar alle deſe giſſingen zyn van kleen gewighte: toont het, en dan zoo zal ik zeer gaarne tot u gevoelen overgaan.

Quomodo ſodes potuit Cl. D. J. Jac. Rau illud dicere, cum non ſemel, ſed aliquoties publice viſui expoſuerim, Illo ipſo præſente, imo proxima (DEO annuente) à me publice inſtituenda Anatome, denuo viſui exponere decrevi dictum cadaver, per 19 annos à me conſervatum, & adhuc vitæ ſpeciem repræſentans.

Illud autem traducere ſi quis voluerit pro malis fraudibus, quid foret, niſi calumnia & ærugo mera? quod vero ad cuticulam attinet, quam ego detraxerim, id quoque à veritate omnino eſt alienum: & ſi detraxiſſem an propterea malæ fraudis eſſem accuſandus? aut an eapropter puer eſſet miſer factus?

Sæpe numero illud facere cogor, quando animus mihi eſt Papil-

Hoe iſt mogelyk bid ik, dat de Heer J. Jac. Rauw zulks konde zeggen, nadien ik publyk en in ſyn tegenwoordigheyd eenighe reyzen 't zelve ten toon geſteld heb, ja ik heb wederom voorgenomen in de eerſte ontledingh (zoo het God den Heere belieft) die by my te verrigten ſtaat, 't zelve lighaam, 't welk nu over de 19 Jaaren is geſtorven, weder te laaten zien in een geſtalte, als of het nog leefde.

Niemand zal zulks voor bedrogh konnen houden, ten ſy door haat of nyd aangedaan zynde, zyn zinnen verhuyſt waren? en wat het Oppervelleke betreft, namentlyk dat ik dat van 't lighaam afgeſchilt zoude hebben, zulks is ook onwaar: en zoo ik zulkx gedaan hadde, zoude men dat voor bedrogh houden? zoude de jonghe daar door ellendigh geworden zyn?

Ik ben dikmaals genootzaakt het oppervelleke hier of daar af te haa-

pillas cutaneas demonſtrare; & utrum muſculi adhuc ſint turgidi ſanguine, aliis judicandum relinquo, & hoc etiam conceſſo, nulla tamen fraus ſubeſſet.

Itaque, ſi Profeſſor Rau illud ſæpius dixerit, uti ait D. Erndl, perverſe de rebus meis judicavit, & tunc ad illa reſponderem, meliora doctus, meliora faceret.

Fraudes committere, nunquam non deteſtandum, & præſertim illud dedecet hominem tam provectæ ætatis, cui ſenilis anima in primis labris hæret, ſi D. Erndl illud typis non mandaſſet, ne gry quidem reſpondiſſem, ſed flocci feciſſem, at, quum hoc jam prælo ſit commiſſum, me defendere coactus fui.

Hiſce pro defenſione dictis, ad cætera me conferam, ſc. in eodem hoc IX Theſauro occurrit quoque animalculum quadrupes cani ſimile, IV pedicellis, capite, cauda, ore, lingua & funiculi umbilicalis analogo, inſtructum, ex ore rejectum, & in liquore meo conſervatum, ſimul

haalen, wanneer ik de Zenuw Tepeltjens wil vertoonen, en of de Spieren nogh vol bloed zitten, laat ik anderen oordeelen, en dat toegeſtaan zynde, ſoo en zoude het nogh geen bedriegeryen zyn.

Derhalven zoo den Profeſſor Rau zulks veelmaal heeft gezegt, gelyk de Heer Erndl verhaalt, zoo heeft hy verkeerdelyk van myne zaaken geſprooken, en dat zoo zynde, ſoude ik antwoorden, indien hy beter had geleert, zoude hy beter doen.

Bedrog aan te rechten is altoos verfoeyelyk, en zulks betaamt, inzonderheyd gants niet voor een out man, wiens dood voor zijne deure ſtaat, en indien de Heer Erndl zulks niet met den druk gemeen gemaakt had, zoo had ik dat light in de wind geſlagen en niets daar op geantwoord, maar nu zulkx ter perſe is gekomen, hebbe ik my moeten verdedigen.

Dit nu tot myn verdediging bygebragt zynde, zal ik verders toe treden tot het vervolg, 't geen ik nog te zeggen heb, namentlyk in dit negende Cabinet komt ons nog voor een uitgebraakt diertje, als waare het een kleen hondje, hebbende vier pootjens, een ſtaartje, Mondje, tonge, met iets 't geen na een navel-ſtrenghetje gelykt, het zel-

mul cum burſula, in qua, loco ſecundinarum, hæſit.

Hiſce Vale L. B. & vitia typographica, quæ irrepſêre, benigne corrigere velis, rogo.

zelve bewaar ik in een vogt te gelyk met het beurswyze ſakxke, waar in het, in plaats van een nageboorte heeft gelegen.

Hier mede beminde Lezer vaart wel; en de Drukfouten, die'er ingeſloopen zyn; verzoek ik, dat gy zult met een goed hart verbeeteren.

AAN DEN

HOOGGELEERDE ZEER BEROEMDE HEERE DE HEER

FREDERICK RUYSCH,

Waardig Profeſſor in de Anatomie. enz.

Op zyn E. geboortendag voor de

VYFENTSEVENSTIGSTE

Maal vernieuwt, op den XXIIIſte van Lentemaant des Jaars. 1713.

HOogwyze Arts, Beroemde Heer,
Des Amſtels Pronk! ik hebbe d'Eer,
By 't SEVEN TIENTAL uwer Jaren,
Met vyf vermeert; dat nu myn Pen
Gods ſchat in u gelegt erken:
Waar meed Hy ciert uw Zilv're haaren.

Met onvermoeide Neerſtigheit
Hebt gy al vroeg u uytgeleyt
Om al uw kragten te beſteeden:
Om 't geen tot nog verborgen lag
Te ſtellen in zyn vollen dag
Meeſt in 't doorzoeken, en Ontleeden.

Van 't Praal-ſtuk, dat Jehovah ſchiep
Doe hy dit gantſch heel al eens riep,
Door 't woord van zyn Almagtig ſpreken;
Het menslyk Lighaam; door Gods magt
Zo overkunſtig uitgewragt
Dat die 't regt naſpeurt, uyt doet breken.

Met

Met mont en hert gy goot my Heer
Als melk, uw hand heeft met een Teer
En vliezig vlees doen overkleeden,
Dees Beenderen; en die 't zaam gehegt
Als een Borduur; myn Ziele zegt
Dit zyn my wondre, wonderheeden!

U Luſte het Eerwaerde Heer
Dit alles, niet zo, als wel eer
Een Wysgeer deed: maar na te ſpeuren
Al wat 'er ſchoon in 't Schepſel is,
Terwyl men liep zyn Maker mis:
U vlyt is om ons op te beuren

Tot God; wiens doen vol Majeſteit
Een glants op al zyn werken leyt,
Ook 't minſte kruitje uyt der aarde.
Zie zegt ge, zulken God hebt gy,
Verheerlyk uwen God met my
O Schepſel van zo groten waarde!

Die ſlegts een Leerzaam herte heeft
Ziet by u wat'er Leeft, en zweeft
Op 't netſt ontleed. Ook wel of 't leefde.
Des die uw Kabinetten ziet
Sloot hy maar 't oog en herte niet,
Aan God door 't Schepſel d'Eere geefde.

Is 't wonder, dat de wyze Raat
Heer Fredrik gaf 't Profeſſoraat
En plaatſte op de ſtoel der Eeren;
Om haar die 't luſt Gods werk te zien
En aan Verleegnen hulp te bien
Dit van zyn hand, en Mond te leeren.

God

God zelv' die u tot hier toebragt
Die zoo veel wysheit luſt en kragt,
Uw hoge Jaren laat verzellen,
Vervul u met zyn geeſt nog meer
En doe u by zyn ligt, zyne eer
Nog veele Jaren ons vertellen.

Hy blyv' uw Raat, uw Hulp, uw Lot
Uw, en uws Zaats, en zaats zaats Godt,
Tot in de zaal'ge eeuwigheeden;
In 't vol genot der Heerlykheyt,
Dat God zyn Erf-volk heeft bereyt
Dit werd Heer Ruysch u toegebeeden

Van uwe Dienſtwaardige Vriend,

Nicolaas van Leeuwaarden.

THESAURUS ANATOMICUS NONUS.

In cujus fundo ſequentia repe- riuntur.

N°. I. Pyxis rotunda, in qua conſervatur uterus cujusdam ovis gravidæ, multis adhinc annis balſamo præparatus, induratus, & nitide conſervatus.

Not. I°. Cum ab aliquo tempore utero geſſiſſet, fœtuſque in eo mortuus fuiſſet, circa uteri regionem abſceſſus fuit ortus, eoque ſponte aperto, ſimul cum pure, varia oſſicula foras fuerunt expulſa, id quod in mulieribus nonnunquam quoque contingit.

Poſt mortem uterum aperui, & in illo varia oſſicula inveni, quæ adhuc in uteri cavo continentur.

2°. Cornua uterina (quæ nil aliud ſunt, quam biſurcatio uteri, in duas partes) fruſtra

HET NEGENDE ANATOMISCH CABINET.

Op wiens grond deze volgende zaken gevonden werden.

N°. I. EEn ronde doos, waar in bewaard word de lyfmoeder van een bevrugt Schaap, welke van my over veele Jaren toebereyd, gebalſemt, en hart gemaakt zynde, cierlyk bewaard is.

Aanmerk ten eerſten, Wanneer dit Schaap eenigen tyd bevrugt was geweeſt, is 'er ontrent de plaatſe, daar de lyfmoeder is gelegen, een abſces of ſweringe gekomen, dewelke van zelfs opengebroken zynde, zyn'er met den etter verſcheide beentjens uitgedreven, 't welk ook wel ſomtyts komt voor te vallen in de Vrouwen.

Na dat het Schaap was komen te ſterven, heb ik deszelfs lyfmoeder geopent, en in hare holte veele beenderkens gevonden, dewelke daar nog in leggen.

Ten tweede. Des Lyfmoeders Hoornen, dewelke niet anders en zyn, als een geſpouwentheid des Lyfmoeders in twe delen, zoude men

fruſtra quis quæreret in ſexu fœminino, quamvis Carolus Stephanus,& alii ea exſtare in ſexu ſequiore affirmaverint.

Hæc cornua Uterina oppidò quam bene præparata, conſpiciuntur cum ſuis arteriis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis.

Nº. II. Capſula, & in ea, oſſis Tibiæ portio ſuperior biſecta, ex homine a multis annis humato.

Not: 1°. Cum dictum os ſiccum & exſuccum ſit, oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia diſtinctius videri poteſt.

2°. Ubi deſinit oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia in oſſis cavo, conſpiciendam ſeſe exhibet medulla oſſis, quæ indurata, nivea,& granuloſa in ſepulcro facta, adhuc ſuperſtes remanſit; illud autem in hominibus a multis annis ſepultis, & terræ ſiccæ commiſſis, ſemper ita reperi.

3°. Ex hac obſervatione patet, quanta ſit analogia inter pinguedinem humanam, & oſſium medullam: Pinguedinem enim in tumulis in terra ſicca poſitis, poſt 25 annos reperi in corporibus obeſis,

men te vergeefs zoeken in de Vrouwen, hoewel Carolus Stephanus,en andere zulks vaſtgeſtelt hebben.

Deſe Lyfmoeders hoornen zyn zeer wel toebereyd, en werden deſelve geſien met hare opgevulde ſlagh aderen met een rood-waſſige ſtoffe.

Nº. II. Een doos met een geſpouwe ſtuk van 't bovenſte van 't Scheenbeen, van een Menſch, die veele jaren in 't graf had gelegen.

Aanmerkt ten 1e. Nadien dit been droog en ſaploos is geworden, ſoo kanmen de ſponcieus-benige ſelfſtandigheyd beter zien.

2e. Alwaar deſe ſponcieusbenige ſubſtantie komt te eindigen, daar laat zig het merg van 't been zien, in deſſelfs holligheyd; en is het zelve in 't graf verhard, wit, en gekorrelt geworden, gelyk daar nogh in is overgebleven; en zulkx heb ik altoos ſoo gevonden, in de lyken, die over veele jaren ter aarde waren beſtelt.

3e. Hier uyt kanmen beſpeuren, hoe groot een overeenkomſte dat 'er is, tuſſen het vet van een Mens, en het mergh der beenderen; want het vet datmen in de dood-kiſten vind, na dat de menſchen 25 Jaren zyn begraven geweeſt, heb ik bevonden in vette luyden, dat haar vet

ſis, mutatam, duram, & albam, extitiſſe, inſtar ſupradictæ medullæ oſſium.

Imò exiſtimo, medullam oſſa non nutrire, uti ab omni ævo fuit creditum, ſed medullam oſſa reddere firmiora, idque humectando. In illa opinione magis magiſque confirmabar, cum ad meas perveniſſet manus os Tibiæ cujuſdam hominis defuncti, in quo nullam reperi cavitatem; ita ut ex illo confici curaverim varia manubria, inter quæ aliqua chalybe munita, tanquam culter, & furca in muſeo meo conſervantur, & quidem in vagina, confecta ex corio Pueri, per quod myriades vaſculorum ſanguineorum, ceraceâ materiâ rubrâ repletorum, decurrunt, unde tota vagina eſt rubicunda.

N°. III. Capſa, in qua reperitur Funiculi Umbilicalis tumor durus, de quo nunquam legeram, aut videram; conſpiciendum tamen ſeſe dedit in cujusdam lanionis fœtu humano vivo, recens nato.

Cum a parentibus vocatus fuiſſem, ſimul cum Chirurgo expertiſſimo Petro Adriani Ver-

vet ook was verandert en verhard, wit, gelyk gezeght is hier vooren van het mergh der beenderen.

Ja ik vertrouwe dat het merg der beenderen niet en dient om 't been te voeden, gelykmen zulkx van alle oude eewen gelooft heeft, maar dat het zelve de beenderen vaſtigheid geeft, door deſſelfs bevogtinge. In dit gevoelen wierd ik meer en meer beveſtigt, na dat my ter hand wierd geſtelt het Scheen-been van een afgeſtorve mens, in 't welke ik gants geen holligheid en vond: ſoo dat ik hier van eenige handvaten heb laten maken, onder dewelke eenighe met ſtaal voorſien zynde, als meſſen en vorken, in myne Cabinetten bewaart worden; en dat nogh in ſcheden gemaakt uit het vel van een jonge, waar door heen by duyſende van bloetvaetjens lopen, dewelke met een rootwaſſige ſtoffe vervult zyn, waar door de ſcheden gants rood zyn.

N°. III. Een doos met een hart geſwel inde navelſtrengh, waar van ik noyt voor heen had geleſen, ook noit en had gezien: egter heeft zigh ſulkx opgedaan in een jong gebore kintje van een ſlager.

Wanneer ik en den wel ervarene Meeſter Pieter Adriaensz. Verduyn van de ouders wierden verſocht

Verduyn, hærebamus qualis eſſet affectus: Prima fronte viſus & ad ſenſum tactus, hernioſi quid præ ſe ferebat, proxime abdomini enim adſtabat.

Tandem conſultum duximus, cum obſtetrix ante noſtrum adventum funiculum umbilicalem extra tumorum verſus placentam ligaſſet, & abſcidiſſet, ſecundam ligaturam adhibere, & quidem ante tumorem verſus abdomen, quo facto, paucis poſt diebus, emoriebatur tumor, eoque abſciſſo, reperi in illo nil niſi ſubſtantiam, partim carnoſam, partim heterogeneam, pauco humore permixtam. Fœtus interim nil incommodi aut mali perpeſſus videbatur ex illo tumore, cum vegetus in lucem venerit.

Nº. IV. Capſula continens varia fragmenta Lapidis Bezoardici occidentalis rara, ut & plures integros, in burſula craſſa membranacea contentos, in qua nati ſunt, id quod conſideratione dignum eſſe cenſeo.

Nº. V. Capſula, in qua conſervatur Aneuriſma, cujuſ-

ſocht, twyfelden wy over dit geſwel, als we het eerſt quamen te zien; want het ons als wat ſtrekken de na een breukje, 't welk digt aan de buik zat, voorquam.

Endelingh vonden wy geraden, (terwyl de Vroed-vrouw voor onſe komſte de ſtreng afgebonden en afgeſneden had aghter het geſwel, na de Moerkoek) een twede afbindinge in 't werk te ſtellen, en dat voor het geſwel, na den buyk toe, dit gedaan zynde verſtierf het geſwel na weinighe dagen, en afgeſneden zynde, heb ik bevonden 't ſelve ten deele van een vleeſig, ten dele van een byſondere en vreemde ſtoffe te zyn, met weynighe voghtige humeuren. Ondertuſſen ſcheen het kind door dit geſwel niets quaats geleden te hebben, terwyl het fris en geſont ter Werelt quam.

Nº. Een doos met veel verſcheyde raare ſtukken van occidentaalſche Bezoar ſteenen: als mede veele heele ſteenen, zittende in een dikvlieſige beurs, waar in datſe gebooren zyn, 't welk ik oordeele aamerkings waardig te zyn.

Nº. V. Een doos met een hartaders uytſpatting, en dat van een tuſſen

juſdam arteriæ intercoſtalis ex homine, magnitudine ovi gallinacei.

Not. 1°. Admiratione dignum eſt, arteriam tam exilem in tantam molem ſeſe potuiſſe extendere, id quod mihi ter, quaterve videre contigit. Juvenis erat, cujus affectum hic recito, qui à longo tempore de præcordiorum anxietate queſtus fuerat, & tandem ſummis angoribus & lipothymiis correptus, tuſſi moleſto ſubitò fatis ceſſit.

2°. Haud minus mirabar, imò obſtupeſcebam, Aneurisma tam firmiter, coſtis, & adjacentibus vertebrarum corporibus, fuiſſe adnatum, ut non ſine malleo & cuneo, ab illis ſeparare potuerim.

N°. VI. Capſula quadrata ex ligno indico, & in illa auricula humana, balſamo præparata, in forma ſicca, cujus Arteriolæ, ad unum omnes ſunt repletæ, ceraceâ materiâ rubrâ, unde totum objectum ſumma rubedine perfuſum.

In eadem Capſula quoque videre licet hominis Venam ca-

tuſſen ribbige ſlaghader uit een menſch, in groote met een hoender ey overeenkomende.

Aanmerkt ten eerſte; Dat het verwonderingweerdig is, dat ſoo een kleen ſlagaderken ſig ſoo heeft kunnen uitſetten 't welk ik drie of viermalen gezien hebbe. Het was een jongman, wiens ongemak ik hier voorſtelle, dewelke van over langen tyd geklaagt had over benautheit wegens die deelen, die het herte na by zyn gelegen, ende ten laaſten door ſeer ſware benautheyd, en moeylyke hoeſt aangedaan zynde, ſchielyk geſturven is.

2°. Ik en was niet minder verwondert, ja ontſtelt, dat dit geſwel Aneuriſma ſoo vaſt aan de ribbens, en aan de lighaamen der wervel-beenderen was aangegroyt, dat ik 't ſelve niet ſonder hamer, en beytelwyſe Inſtrumenten, daar van konde ſcheyden.

N°. VI. Een vierkante Doos uit Indiaans hout gemaakt, en daar in het oor van een Menſch, 't welk hard gebalſemt is, en wiens ſlag-aderkens tot een toe, vervult zyn met een rood-waſſige ſtoffe, waar door het geheele voorwerp gants root is geworden.

In deſelve Doos kanmen ook zien de Holader van een Mens; voor

cavam, quatenus tribus ſuis ramis per hepar diſpergitur, ademptis, vel abruptis extremitatibus.

N°. VII. Capſula quadrata, ut ſupra, continens Pulmonem juvenis, cujus cellulæ ad unum omnes materiâ ceraceâ albâ repletæ ſunt; & ſic videri poteſt, quæ ſit pulmonis figura, in inſpiratione.

N°. VIII. Capſula, ut ſupra, continens infantis brachium, cum annexis ſcapula & clavicula: ſuntque omnia balſamô indurata, & à plurimis annis conſervata.

Not. 1°. Claviculam fuiſſe fractam, & denuò (poſt malam repoſitionem) in formam ſemilunarem, ferruminatam.

2°. Cute brachii aperta, conſpiciendam ſeſe exhibet Arteria brachialis, præſertim eo loci, ubi pulſum quotidie exploramus.

3°. Vaſa ſanguinea ad extremum uſque repleta, ſummam rubedinem cuti afferunt.

4°. Ungues extra cutem quidem prominent, non quod excreverint poſt mortem, uti vulgo, & perperam olim

voor ſoo veel dezelve, met hare drie takken, door de lever is verſpreyd, derzelve uiteynden afgebroken zynde.

N°. VII. Een Vierkante Doos als vooren, en daar in de long van een jongeling, wiens cellekens, tot een toe, vervult zyn met een witwaſſige ſtoffe, en ſoo kanmen zien de ware figure van de ſtaat des longs in het inhalen des adems.

N°. VIII. Een Doos als vooren, waar in gevonden word een arm van een kleen kind, met deszelfs ſchouder-blad, en Sleutelbeen: en zyn die al door balſamatie verhard, en van over ſeer veele Jaren ſoo geconſerveert.

Aanmerkt ten eerſten. Dat het ſleutelbeen gebroken is geweeſt, en na een qualyke herſtellinge, geneſen is in een half-manige figure.

Ten 2e. Het vel des arms geopend zynde kanmen des arms ſlagader zien, inzonderheid op die plaats, daarmen de pols dagelyks voelt.

Ten 3e. De bloetvaten tot het uyterſte toe vervult zynde, brengen 't vel een ſeer roode couleur aan.

Ten 4e. De Nagels ſteken wel buyten uyt, hoewel ſe na de dood niet en zyn gegroeyt, gelykmen ten onreghten eertyds geloofde, ja

olim creditum, & pro certo habitum fuit, ſed propter cutis contractionem, exſiccationem & objecti indurationem, ne dicam, quod non ſolemus, ungues reſecare quum ægrotamus, & lecto decumbimus.

ja als een onwrikbare waarheyd wiert gehouden; maar wegens het intrekken, verdrogen, en verharden deſes voorwerps, om nu nog niet te ſpreken, van datmen geen nagels gewoon is te korten, alſmen ziek te bedde leyt.

Cum cutis, Pili, ut & capilli, corporis noſtri partes ſint, quæ communi vita, pariter cum corpore, fruuntur, poſt mortem, cum cæteris quoque moriuntur; id enim expertus ſum, & exploratum habeo, nam eum in finem ſæpius intravi ſepulcra, & nunquam contrarium obſervavi.

Het vel, en de hayren, zyn delen des ligchaams, dewelke een gemeen leven hebben met hetgeheel, en derhalven ook met de reſt komen te ſterven, want dit heb ik ondervonden, door dien ik, tot dien eynde, dikwils de graven ben ingegaan, en noyt het contrarie bevonden heb.

N°. IX. Capſula, ut ſupra, in qua reperiuntur variæ partes corporis fœtuum humanorum, ſc.

N°. IX Een doos als vooren, waar in verſcheide deelen des ligchaams van jong geboore kinderen gevonden worden.

Lit. A. Notatur Brachium cujus cute apertâ, viſui ſeſe offerunt vaſa ſanguinea per brachium diſſeminata, & repleta, Nervus item ejus & muſculi.

A. Een Armtje, wiens vel geopent zynde, gezien werden de vervulde bloetvaten, die daar door verſpreyd zyn, ook deszelfs zenue en ſpieren.

B. Pes Infantis, eodem fere modo præparatus.

B. Het voetje van een Kintje, by na op dezelve wyſe toebereyt.

C. Pes fœtus humani, per cujus cutem apparent vaſa ſanguinea repleta.

C. Een Kinder voetje, door wiens vel haar vertoonen de opgevulde bloetvaten.

D. Portio Dorſi fœtus humani

D. Den rugh van een Kintje, met

mani cum ſcapulis, in mumiam à me redacta.

N°. X. Capſula, ut ſupra, in qua reperiuntur tres Renes humani biſecti, in quibus productiones Pelvis, ut & Papillæ renales comparent; cum autem Arteriæ ſint repletæ, ſumma rubedine perfuſi ſunt Renes.

In medio hujus Capſulæ viſui ſeſe exhibet Renis humani portio, cujus arteriolæ, ut & ductus urinarii papillam conſtituentes, in totum ſunt repleta.

A latere conſpicitur quoque Ren humanus extabefactus, cujus productiones Pelvis extra renis ſubſtantiam ita propullulant, ut pelvis ipſa videatur tripartita: ureter quoque ita dilatatus, ut digitum minorem fere admittat.

N°. XI. Capſula quadrata ut ſupra, in qua reperiuntur varia puerorum inteſtinula, & inter cætera videre licet portionem inteſtini cæci cum appendicula eius, idque e fœtu humano, ut diverſitas appareat inter hoc objectum, deſumptum ex fœtu, & illud quod deſumitur è corpore adulti.

N°.

met de ſchouderbladen, tot een mumie van my toebereyd.

N°. X. Een Doos, als voren, waar in gevonden worden drie Menſche Nieren, die door geſpouwe zyn, in dezelve vertonen haar de uitzetſels, of takken van 't bekke, en de Nier-tepels; nadien de ſlagaderen vervult zyn, zoo zyn deeze Nieren ſeer root van couleur.

In 't midde van deze Doos komt ons te voorſchyn een ſtukje van een menſche Nier, wiens hart-of ſlag-aderkens, en pis-canaaltjens, (die de tepelkens maken) geheel en al vervult zyn.

Aan de zyde van deze doos doet zig ook mede op een menſche Nier, dewelke uitgedroogt is, deszelfs uitzetſels (productiones) van 't bekke puylen ſoo buyten de Nier uyt, dat het bekke ſelfs drievoudig voorkomt: ook is de piſleyder ſoo ſeer verwydert, datmen 'er by na een pink in kan ſteken.

N°. XI. Een vierkante doos met verſcheide darmtjens van kleene Kinderen; onder alle meede een deel van den blindem darm, met deszelfs aanhangſel, en dat van een jong gebore Kintje, om alſoo het onderſcheyd te zien, die daar is tuſſen dit voorwerp in een jong gebore Kint, en dat van een bedaagt Menſch.

N°.

N°. XII. Capſula, ut ſupra, in qua comparet coli humani portio, cujus arteriæ mirum in modum ſunt repletæ ceracea materia rubra, ne appendiculis quidem pinguibus coli exceptis.

N°. XIII. Capſula ut ſupra, in qua duo objecta, quorum

1. Cranii humani Portio, cum dimidia parte oſſium faciei, in quibus videre eſt primò Antrum, vulgo Higmori dictum, quia ab illo primum delineatum.

2. Foramen, qua communionem habet antrum cum naſo in utroque latere.

3. Membranulam vel perioſtium, antrum interne ſuccingens, per quam membranulam diſſeminantur arteriolæ repletæ, unde rubedine imbuitur dicta membranula, quæ telæ aranearum inſtar tenuis.

4. Ductum lachrimalem oſſeum, cum ſua membranula (quâ interne, obducitur,) quæ valde quoque rubra eſt ob eandem ſupra dictam repletionem.

5. Utrumque os ſpongioſum narium unius lateris, ſc: ſuperius

N°. XII. Een doos als vooren, waar in ons voorkomt een ſtuk van den colyk-darm, wiens hartaderen wonderlyk vervult zyn, en dat met een rood-waſſige ſtoffe, zelfs die vette aanhanghſels van deſe darm niet uitgezondert zynde.

N°. XIII. Een vierkante Doos, als vooren, waar in bewaard werden twee voorwerpen, waar van het

1e. Is een ſtuk van 't beene of doodts-hoofts herſſen-Pan, met een gedeelte van dat van het aangezigt. Waar in men zien kan ten 1e. de ſpelonke van Higmorus, alſoo geheten, om dat Higmorus die eerſt afgebeelt heeft.

2e. Het gat, of opening, waar door deſe holligheit, met dat van de neus gemeenſchap heeft aan beyde zyden.

3. Het vlieſken, of beene vlieſken, 't welk de ſpelonke van binnen bekleet, waar door heen ſeer veele opgevulde ſlagaderkens paſſeren; waar door ook dit vlieſken root is geworden, en is het zelve ſoo fyn als ſpinnerag.

4e. De beenige trane-weg, met deszelfs vlieſken, waar mede deſe weg of canaal, bekleet is van binnen, mede ſeer rood van wegen het opvullen der bovengezeyde ſlaghaderkens.

5e. Beyde de ſponcieuſe beenderen van de neusgaten, van eene ſyde,

ſuperius & inferius cum ſuis involucris, ob eandem cauſam rubedine imbutis.

de, namentlyk het bovenſte en onderſte, met derſelve bekleetſel, om deſelve reden ook rood van couleur.

6°. Ductum Euſtachianum.

6e. De Euſtachiaanſche Canaal.

7°. Oſſis frontis cavitatem, tenuiſſima membranula quoque obductam, quæ non minus rubicunda, quam in ſupra dictis.

7e. De holte van 't voorhoofts been, al mede bekleet van ſoo een fyn vliesken, 't welk niet min rood is, als de bovengemelde.

8°. Communicationem hujus cavitatis oſſis frontis cum naribus, id quod hic luculenter ſcilicet conſpiciendum præbet.

8e. De gemeenſchap van deſe voorhoofts beens holte met de neusgaten, is hier ſeer klaar te zien.

9°. Alteram portionem cavitatis cellæ equinæ, cum ſua membranula interna, per quam quoque repunt vaſcula ſanguinea ut ſupra.

9e. De helft van de holte van de Paarde zadel met deſſelfs inwendig vliesken, waar door heen ook de bloetvaetjens lopen.

10°. Infundibulum in medio cellæ equinæ, cujus cavitas reſervata, & adhuc aperta eſt, ſicuti in vivo homine.

10e. De treghter (in 't midden van de Peerde zadel) wiens holligheyd bewaart en nog open is, gelykſe in een levendig menſch haar opdoet.

In altero objecto demonſtratur nobis calami ſcriptorii latitudine, ante meatum auditorium oſſeum

In het tweede voorwerp word ons getoont, een ſchryfs-pens breete, voor het benig deel van het gehoor gat.

1°. Condyloidei proceſſus maxillæ inferioris locus, ubi ſeſe applicat cum ſua cartilagine mobili, ſcilicet ſupra baſin oſſis ſigomatici, ubi adhuc ligamentorum reliquiæ ſuperſtites ſunt.

1e. De plaatſe, daar het kneukel-wyſe uitſteekſel van de onderſte kaak zig komt te zetten, met deszelfs beweeglyke kraakbeen; namentlyk boven de grond van het juk been, alwaar de overblyfzelen der banden nog overig zyn.

N°. XIV. Capſula ut ſupra, & inea.

1°. Portio thoracis pueri, ita præparata, ut vaſa intercoſtalia, eorumque reptatus, luculentur videri poſſint; præterea membranâ Pleurâ ex parte elevatâ, membrana celluloſa, & ſub illa, perioſtium, ſeſe videnda exhibent.

2°. Os Pectoris Infantis, cum annexis partibus cartilageneis coſtarum, ut & vaſa intercoſtalia, nec non mammaria interna.

3°. Portio Thoracis cum adherente brachio & ſcapula, per quæ vaſa ſang: ubertim diſſeminantur.

N°. XIV. Een doos als voren, en daar in

1. Een ſtuk van de borſt van een kint, ſoodanig toebereyd, datmen klaarlyk zien kan de tuſſen-ribbige vaten, met haren cours: Daar en boven ſietmen ook (dit vlies wat opgelight zynde) het celluleuſe vlies, en daar onder nog het benevlies.

2e. Het borſtbeen van een kint, met de aangeheghte kraakbeenige deelen der ribbens ook de tuſſenribbige en inwendige mam-takken.

3e. Een ſtuk van de borſt met den arm, en ſchouderblad, waar door heen overvloedige bloetvaten paſſeren.

ASSER PRIMUS.

N°. XV. Capſa, ut ſupra, continens uterum Puerperæ, a multis annis à me conſervatum.

Not. 1°. Quantus ſit Uterus poſt 14 dies à puerperio, hic videri poteſt, ut & mutatio ſitus ovi-ductuum, Ovariorum, & ligamentorum quæ tempore geſtationis, (propter extenſionem fundi uteri) longius à fundo diſtant.

2.

De Eerſte PLANK.

N°. XV. Een doos als vore, en daar in de Lyf-moeder van een Kraam-vrouw, van over veele Jaren, van my bewaart.

Aanmerkt ten eerſten, Hoe groot de Lyfmoeder nog is in een Kraamvrouw van 14 dagen, als mede het veranderen van plaats der eyer-ſtokken, eyer-wegen, en banden, dewelke ten tyde des dragts (wegens het uitzetten van den bodem des Lyfmoeders,) verder van haar grond afſtaan.

Te

2°. Veſica Urinaria hic valde exigua comparet, utpote tempore mortis evacuata, & poſtea à me non inflata.

3°. Os uteri per quatuordecim dies, poſt partum, valde patulum remanſit, ſicuti adhuc apparet, & ſæpius in puerperis contingit; ita ut male ſibi proſpiciant Puerperæ, quæ juſtó citius conclavia relinquunt, quo pacto uterô nondum clauſô, aëri frigidiori uterum exponunt.

N°. XVI. Capſa, ut ſupra, in qua duo objecta, quorum

1°. Gallinæ Ovarium cum annexo utero.

Not. Inter ova (ſeu potius ovorum vitellos) qui ceraceâ materiâ flava ſunt repleti, reperitur una atque altera membrana, infundibuli inſtar cava, è quibus unum atque alterum ovum maturum decidit in uteri cavitatem, dicuntur que membranæ ſuperſtites, Calices, ab excellentiſſimo, Anatomico Regnero de Graef, qui dum viveret, mihi fuit conjunctiſſimus ante annos 50 & quod excurrit.

N°. XVII. Capſa quadrata, ex ligno indico, ut ſupra confecta, in qua reperitur ſtomachus

Ten 2e. De pis-blaas is in dit voorwerp heel kleen, wegens het loſſen des waters in 't ſterven, en datſe na heen van my niet en is opgeblaſen.

Ten 3e. De mond van de baarmoeder is 14 dagen na de verloſſinge ſeer wyt open-ſtaande gebleven, gelykſe nog is, 't geen ook dikwils in de Kraamvrouwen gebeurt; ſo dat ſy haar niet wel en beraden, die al te vroeg haar kamers verlaten, waar doorſe de mond des baarmoeders nog niet wel geſloten zynde, deſelve aan de koude lugt bloot ſtellen.

N°. XVI. Een doos als voore, waar in twee voorwerpen gevonden werden, waar van het

1e. Is een Eyerſtok, en Lyfmoeder van een Henne.

Aanmerkt. Onder de eyeren (of liever dooren van eyeren) die met geel was opgevult zyn, werd 'er een of twe holle vlieſen gevonden, gelyk een tregter, waar uyt de doren zyn komen te vallen in de Baarmoeder, en werden deſe nageblevene holle vlieſen kelkjens genoemt, van den uitſtekende Ontleder Regnerus de Graef, dewelke my als een boeſem-vrind is geweeſt over 50 en meer Jaren.

N°. XVII. Een vierkante doos, van Indiaans hout gemaakt, als voore, waar in gevonden word de Maag van een Schaap, ſeer cierlyk toe-

chus ovinus, nitidiſſime præparatus; ſcilicet omnes arteriæ non ſolum ſunt repletæ, verum etiam IV ſtomachi partes, nempe venter primus, Reticulum, Omaſus, ut & Abomaſus videri poſſunt.

toebereyd: namentlyk alle de ſlagaders en zyn niet alleen gevult, maar ook kanmen zien deſſelfs IV deelen als eerſte Maag, het Nett, den Omaſus, en Abomaſus.

N°. XVIII. Capſula, ut ſupra, & in illa fœtus ſeptimeſtris Balſamo præparatus & induratus, & à plurimis annis conſervatus.

N°. XVIII. Een doos als vooren, en daar in een gebalſemt, en hard gemaakt kintje van 7 maanden dragts, 't welk ſeer veele jaren van my is bewaart geworden.

Not. 1°. Caput, ut & artus, detruncata ſunt.

Aanmerkt ten eerſten. Het hoofje en uiterſte ledematen zyn 'er afgenomen.

2°. Arteriis omnibus repletis, & ſternô elevatô, in conſpectum veniunt Cor, Pulmo, ut & Thymus. Abdomine aperto, hepar, ſtomachus, inteſtina, ut & veſica, arteriæ umbilicales, ſcrotum, necnon Penis conſpici poſſunt, idque in proprio & naturali ſitu.

Ten 2e. Alle de ſlagaderen gevult, ende het borſtbeen opgelight zynde, komen ons in 't gezighte het Herte, de Longe, en Sweſerik. Den buyk geopent zynde kanmen zien de Lever, Maag, Darmen, en Blaas ook de navels ſlagadederen, het ſakxken, en roede, en dat alles in zyne natuurlyke en eyge plaats.

N°. XIX. Capſula, ut ſupra, in qua conſervantur Thoracis diverſæ partes, idque è corporibus fœtuum humanorum, inter illas, quæ Lit. A. notata, videre licet ſoboles arteriarum mammariarum internarum, decurrentes per ſpatia intercoſtalia, quæ tandem cum arteriis intercoſtalibus, ex arteriæ magnæ trunco oriundis, uniuntur & inoſculantur. Lit.

N°. XIX. Een doos als voore, waar in bewaart worden verſcheyde ſtukken van de borſt, en dat van jonge gebore kinderen, onder dewelke men kan zien, (met de letter A getekent) de uitſpruytſelen vande inwendige mam-takken, lopende door de tuſſenribbige ſpatien, die haar ten laaſten komen te vereenigen met de tuſſen-ribbige ſlaghaderen, dewelke haren oorſpronk hebben uit de ſtronk vanden groote ſlagader.

 Let.

Lit. B. indigitat portionem Thoracis, cujus membrana pleura ex parte à ſubjecta cellulоſa & perioſtio coſtarum ſeparata eſt.

Lit. C. portio Thoracis, cum annexa portione Diaphragmatis, in quo duo occurrunt aperturæ, pro tranſitu æſophagi, & venæ cavæ. à latere dictorum foraminum in conſpectum quoque venit exigua portio Arteriæ magnæ.

N°. XX. Capſula, ut ſupra, continens varias portiones funiculi umbilicalis, cum & ſine nodis.

Inter omnes illas una N°. I. notata, quæ gaudet nodo prodigioſo: ſuntque nodi nil, niſi errabundi reptatus vaſorum umbilicalium, nodum, ob incraſſationem, repræſentantes & mentientes.

N°. II. Funiculi umbilicalis portio, ex fœtu vaccino, conſtans ex duabus arteriis, totidemque venis, ſecus ac in homine, in quo una tantum arteria, & duæ Venæ concomitantes reperiuntur. Huic objecto cohærent quoque duæ arteriæ umbilicales, ut & veſica.

N°. XXI. Capſa, ut ſupra, in qua inveniuntur placentæ Ge-

Let. B. Vertoont ons een gedeelte van de borſt, wiens borſtvlies (pleura) ten deele van 't ondergelege celluleus vlies, als mede van het ribbe vlies, afgeſcheyden is.

C. Een gedeelte van de borſt, waar aan nog vaſt zit, een ſtuk van 't middel-ſchot, met twee gaten doorboort, tot paſſage van de ſlok-darm en hol-ader: aan de zyde deſer twe gaten komen ons mede voor, een kleene gedeelte van de groote ſlagader.

N. XX. Een doos met verſcheyde gedeeltens van de navelſtreng, waar van ſommige met, andere ſonder knopen zyn.

Onder alle deſe is er een getekent met N°. I. Dewelke beſet is met een knoop van monſtreuſe groote: en zyn de knoopen niet anders als dwaal-kourſſen van de navelvaten, dewelke door haare verdikkinge, knoopen verbeelden.

N°. II. Een gedeelte van de Navel-ſtreng uit een Kalf, beſtaande uit twee aderen, en twee ſlagaderen, contrarie in die der menſen, waar in men maar eenen ader, en twee ſlagaderen ontmoet. Aan dit voorwerp zitten nog vaſt twee navel-ſlag-aderen, en ook de blaas

N°. XXI. Een doos als vore, met twe nageboortens van twelingen,

Gemellorum fœtuum humanorum, quorum membrana Amnios in duas partes à me eſt diviſa, id quod nonnunquàm à natura (fœtu vivo) factum, offendo. Hinc forſan ſuſpicati ſunt Anatomici, & quidem non infimi ſubſellii inter Chorion & amnium peculiarem vel tertiam in homine reperiri membranam, quam Alantoidem nuncuparunt.

Has duas placentas à ſe invicem ſeparavi, id quod facile contingit, ſi quis inconſultò illas arripiat, præcipuam enim inter ſe habent unionem, membranarum dictarum, ut & vaſculorum contiguitate, non autem vaſorum, ſang:, inoſculatione; ita ut facile a ſe invicem recedant, quemadmodum duæ adſtantes plantæ gramineæ, cum è terra eruantur.

N°. XXII. Rupes confecta, ex calculis alterius Rupis, coralliis albis, Arteriis, ceracea materia rubra repletis, & ſic corallia rubra mentientibus circum tectis.

Hæc Rupes, pedamento Cedrino impoſita, in ſui medio concavo continet Phialam magnam cryſt: liquore repletam, continentem infantis hepar, per cujus ſuperficiem occur-

gen, welkers water-vlies (amnios) van my in twe delen is geſpouwen, 't welk ſomtyts ook wel van de natuer voortkomt, in een levendig kint. Hier van daan komt het mogelyk, dat veele ontleders gewaant hebben, en wel zelfs, van die van de eerſte rang, dat 'er tuſſen de Chorion, en Amnium, nog een derde vlies geplaaſt was, 't geene ſy het pis-vlies noemden.

Deze twee moerkoeken heb ik van den anderen geſcheyden, 't geen gemaklyk geſchied, wanneer ymand dezelve onvoorzigtig aangrypt, want de voornaamſte vereeninge hebbenſe door de geſeyde vlieſen, en aanklevende bloetvaatjens, en niet door mondelinge vereeniging, ſoo datſe ligt wyken, gelyk twee byeenſtaande gras-planten, wanneer die uit de aarde gerukt werden.

N°. XXII. Een rotſe gemaakt uit ſtukken van andere rotſen, witte coralen, en rode opgevulde ſlagaderen, dewelke daar door heen gevlogten zynde, roode coralen komen te verbeelden.

Deſe Rotſe op een pedeſtal van Cederhout geplaatſt zynde, onthoud in deſſelfs holte een groot cryſtallyne vles met vogt, en daar in werd gevonden de lever van een Kint, door wiens opper-vlakte ſoo ſeer

currunt vaſcula repleta, & tanto quidem numero, ut totum hepar, ſumma rubedine ſuperbiat.

Supra operculum ſericeum dictæ Phialæ, reperitur alia exigua rupes, è qua emergunt vaſa ſang: repleta, ex hepate, & aliis partibus corporis deſumpta, corallia rubra erecta repræſentantia.

N°. XXIII. Pedamentum ex ligno Cedrino confectum, & ſupra illud Rupes, Vaſis ſanguifluis repletis abundans, in cujus medio concavo Cor hominis, cum ſuis truncis abſciſſis.

Not. 1°. Cor Balſamo eſſe induratum, & rubedine præditum, propter Vaſorum, ſang: repletionem.

2. Cor naturalem retinuiſſe formam, exceptô, quod utraque cavitas ſimul cum auriculis repleta eſt materia ſæpius dicta: id quod in ſtatu vivo non fit.

3°. Venas aliquot emergere ex auricula dextra, hic luculenter videri poteſt; ita ut non omnes ex coronaria producantur, ſicuti olim creditum fuit.

4°. Quomodò Arteria pulmo-

ſeer veel bloetvaten gezien worden, dat de geheele lever beſonder rood ſigh op doet.

Boven op het Dekſel van dit glas, met ſyde bekleet zynde, wert gevonden nog een tweede kleen rotsje, waar uit voortkomen opgevulde ſlaghaderen, ſo uit de lever als andere deelen, verbeeldende roode opſtaande korale takken.

N°. XXIII. Een Pedeſtal van Cederhout gemaakt, en daar op een rotsje met ſeer veel opgevulde bloetvaten, in wiens midden uitgeholt zynde, geplaaſt is 't hart van een menſch, met deſſelfs afgeſneden ſtronken.

Aanmerkt ten eerſten, dat dit hart door het balſemen hart gemaakt, en rood is geworden, door de opgevulde bloetvaten.

Ten 2. Dat het hart ſyne natuurlyke forme heeft behouden, uitgezondert dat beyde de oorkens te gelyk met de twee holligheden van 't hart te ſamen zyn vervult, 't geene in een levendig mens noyt geſchiet.

Ten 3. Kanmen hier ook klaar zien, dat 'er uit het reghter oorken eenige aderen ſpruyten; ſoo dat niet al de bloetvaten voortkomen uit de kroon ader, gelykmen voorheen gelooft heeft.

4. Op wat wyſe des longs-ſlagader, in de long komt, na deſſelfs ver-

monalis pulmonem ingrediatur poſt ſuas divaricationes, hic quoque apparet.

5. Arteriæ magnæ truncus, cum tribus ſuis ramis, ſurſum ſpectantibus, ut &

6. Portio æſophagi, & Aſperæ arteriæ, dictis tribus ramis adſtantes, oppidò quam bene oculos incurrunt.

7. Venæ cavæ Truncus aſcendens & deſcendens, cum ſint repleti, materia ſupradicta, velut in ſtatu vivo, videri poteſt illarum continuatio, & quod auricula dextra propter ejus capacitatem maximum ſit ſanguinis receptaculum, & contra auricula ſiniſtra.

8. Quo modo, & quo loco, vena Azygos ex trunco Venæ cavæ aſcendente oriatur, hic quoque apperet.

9. Vera forma auricularum Cordis viſui hic etiam occurrit.

N°. XXIV. Phiala in liquore continens funiculum umbilicalem, cum exigua portione placentæ uterinæ, cujus margini connectebatur crus fœtus humani. vid. Tab. 1. Fig. 2.

Nullus equidem dubito, mirum quibuſdam viſum iri, hunc

Theſ. IX. ca-

verdeelinge, komt ons hier ook te voren.

5. De ſtronk vande grote ſlagader, met ſyne drie opwaarts gaande takken, als mede ten

6. Een gedeelte van den ſlokdarm, en longe-pyp, ſtaande digt by de driegezeyde takken, die hier ſeer wel zyn te zien.

7. Den op- en neergaande ſtronk van de hol-ader, met meermaals gezeyde ſtoffe opgevult zynde, kanmen haare continuatie, als in ſtaat van leven zien; als mede dat het reghter oor, wegens des zelfs ruymte, een groote ontfanger des bloets is, contrarie dat van 't linker oor, dat zeer kleen is.

8. Hoe en op wat plaatſe, de weergaloſe ader (vena Azygos) uit de ſtronk vande opgaande holader voortkomt, zulkx kanmen hier ook zien, en van gelyken.

Ten 9. De ware forme der ooren van het herte.

N°. XXIV. Een vles met vogt, en daar in een navelſtreng, met een kleen ſtukje vande nageboorte, aan wiens rand gehangen en vaſtgezeten heeft, een been van een kint, ziet Tab. 1. Fig. 2.

Ik en twyfele niet, of het zal zommige wonderlyk voorkomen,

C die

caſum legentibus : ſc: mulier quædam in platea Harlemenſi degens, cum anno præterito fœtum vivum, robuſtum, & bene formatum, in lucem edidiſſet, à latere placentæ ſeorſum adhærebat, crus fœtus humani, ſicuti ſculptor hic expreſſit Tab. I. Fig. 2.

Præterea ubi funiculus umbilicalis Placentam intrat, adhærebat, vel affixum erat Atheroma ingens, uti ex fig. annexa quoque liquet.

Not. quoque 2°. Hocce crus conſtare ex oſſe femoris, extremo pede, & tribus digitis copioſa pinguedine obſitis, absque ullis muſculis.

3°. Oſſa in totum oſſe cava, fiſtuloſa, ſubſtantiâ admodum tenuia, abſque oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia interiore, in utroque extremo.

Memini me ante annos 50 diſſecuiſſe cadaver cujuſdam ovis, ex cujus Collo pes integer excreverat, in cujus pedis cavitate, nullis muſculis etiam inſtructi, nil oſſeo-ſpongioſæ ſubſtantiæ inveniſſe, & loco muſculorum totus pes pinguedine erat obſitus.

N°. XXV. Pueri ſtomachus goſſypio repletus, & ita præparatus, ut vivi ſpeciem, repræſentet. AS-

die dit geval komen te leſen Nam: een zekeren vrou op de Haerlemmerdyk wonende, verloſte voorlede jaar van een ſterk, gezont, en wel gemaakt kint, aan den rand van de moer-koek hing apart nog een kints been, gelyk den plaatſnyder hier ook afgebeelt heeft. ziet Plaat. I. fig. 2.

Daar en boven, ter plaatſe, daar de ſtreng de moer koek raakt, of ſig vaſtmaakt, daar had zig ook een geſwel (atheroma) vaſtgeſet, gelyk uit deſe fig. blykt.

Aanm: ook ten 2e. dat dit been beſtaat uyt een dybeen, voet, en drie toonen met ſeer veel vet beſet, ſonder eenige ſpieren.

3e. Dat de beenderen, geheel en al hol zyn, fiſtuleus, van weſen ſeer dun, en ſonder enighe ſponcieus-beenige ſubſtantie aan byde de uiteynden.

My heugt, dat ik over 50 jaren, een ſchaap geopent hebbe, uit wiens hals een geheel been uitgegroeyt was, in wiens beens holte ik mede gants geen ſponcieus-benige ſubſtantie en hebbe gevonden, ook gants geen ſpieren, maar in deſe hare plaatſe, was het been beſet met vet.

N°. XXV. De maag van een jonge, met catoen opgevult, en ſoo toebereyd, dat het 't leeven zelfs komt te verbeelden.

De

ASSER II.

N°. XXVI. Sepulchrum, ſeu Tumba, confecta ex fruſtis rupis, oſſiculis puerorum, & vaſis ſanguifluis, quæ corallia rubra mentiuntur, & ex rimis rupis emergere videntur.

Operculum, ceu janua hujus ſepulchri eſt ſuprema pars cranii infantis, per cujus cranium plurimæ repunt arteriolæ repletæ.

Interior' ejus ſuperficies adhuc dura matre, ceu pericranio interno tecta, plurimis ſuperbit arteriis repletis; & in cujus medio quoque occurrit Falx, idque in ſtatu naturali, ne arteriolis quidem per illam decurrentibus, deſtituta.

Ex falce dicta emergit, contra naturæ leges, tenuis productio membranacea, nervi inſtar teres.

In illo objecto ſinus falciformis remanſit apertus. Hanc Tumbam occupat ſceleton fœtus humani immaturi ſeptem fere menſium nitidiſſimum; in ejus dextra continetur ſceleton muris artificioſe, & nitide præparatum, cujus pedes anteriores arripere videntur membranas quaſ-

De tweede PLANK.

N°. XXVI. Een Grafſtede, of Tombe, gemaakt uyt ſtukjens van Steenrotſen, witte beenderkens van kinderen, en bloetvaten, roode coralen verbeeldende, en als uit de ſcheuren van de Rots voortkomende.

De deur of ingang van 't Graft is het bovenſte van de herſſen panne van een kind, door wiens herſſen panne vlies veele vervulde ſlagaderkens loopen.

Deſſelfs inwendige oppervlakte is nog met het harde harſſen vlies vereenigt, waar door heen ook veele opgevulde ſlagaderen loopen. En in deſſelfs midden is de ſeyſſen (*Falx*) in haar natuurlyke ſtaat, deſſelfs ſlagaderkens niet uitgezondert zynde, dewelke daar door heen lopen.

Uyt de geſeyde zeyſſen komt ook voort een tegen natuurlyke uitſpat van een rond en lang vliesken, als ware het e en Zenuw.

In dit voorwerp is de zeyſengroef open gebleeven. In de grafſtede leyt het geraamte van een onvoldrage kintje van ontrent 7 maanden dragts, en is het zelve ſeer net en curieus: in deſſelfs regter handje heeft het 't geraamte van een muys, 't welk mede heel konſtig en net toebereyd is, en ſchynt met deſſelfs voorſte pooten aan te grypen eenige vliesſen, waar door heen een hoop

op

quaſdam, per quas repunt vaſa ſang: repleta, mirum in modum, & turmatim decurrentia. Idque a me factum puta, ne videantur otiari cujuſcunque generis objecta, quæ apud me conſervantur, & ſic in ſpatio exiquo multa cumulantur.

Supra Tumbam, cor Pueri, Balſamo præparatum, & induratum, ſitum eſt, cujus truncus arteriæ magnæ, tam aſcendens, quam deſcendens, non ſolum ſuperſtites ſunt, verum etiam trunci Arteriarum & pulmonalium, ut & venæ cavæ aſcendentis, & deſcendentis, ne venæ azygos quidem trunco neglecto.

Inter ramos trunci aſcendentis innititur ſiniſtro brachio ſceleton immaturum quatuor circiter menſium, dextra continens Ramuſculum Arteriæ Pulmonalis repletum, & tam arteficioſe præparatum, ut ramuſculi tenuiſſimi conſpici poſſint. Caput autem coelum verſus converſum, admiranda Dei opera demonſtrare videtur.

No. XXVII. Phiala ſicca, in qua viſui ſeſe offert ſuperior portio cutis capitis, è foetu humano,

opgevulde bloetvaten zelſaam komen te paſſeren; en is zulkx van my aldus toegeſtelt, op dat de voorwerpen, van wat geſlagte die ook zouden mogen zyn, by my in bezighyd zoude gevonden werden. Als mede ten eynde ik in een kleen beſtek veele zaken by een zouden hebben.

Boven op de Grafſtede is geſet een hart van een kint, 't welk gebalſemt en verhard is toebereyd, wiens ſtronk van de groote ſlagader, ſoo op, als nedergaande, niet alleen nog overig zyn, maar ook die van des longs ader, en ſlagader, ook van de op en nedergaande ſtronk van de holle ader, en die van de weergaloſe zelfs niet verwaarlooſt zynde.

Tuſſchen de takken van de opgaande ſtronk, leunt het geraamte van een onvoldrage Kintje, van ontrent 4 maanden dragts, en dat op deſſelfs armtje, houdende in zyn rechter handje, een kleen takje van de longs ſlagader, 't welk opgevult, en ſoo konſtig is bereyd, datmen de ſeer dunne takxkens daar van zien kan. Het hooft ten hemel opwaarts gewend zynde, verbeelt het Gods wondere werken te willen vertoonen.

No. XXVII. Een droog glas, met een gedeelte van 't vel, van 't operſte des hoofts, van een jong Kintje,

mano, quæ propter vaſorum ſang: repletionem rubicundiſſima: ita ut verum locum & reptatum præcipuorum & minutiſſimorum vaſorum, ut & illorum inoſculationes arteriarum cum arteriis in utroque latere conſpici poſſint.

Operculo hujus Phialæ impoſita eſt exigua rupes, interpoſitis vaſis ſang: corallia rubra repræſentantibus, & inter illa varia cutis humanæ fruſta, è capite deſumpta, quorum ſuperficies interior gaudet vaſculis ſang: minutiſſimis, muſci tenuiſſimi ſpeciem referentibus; ſuperficies verò interior pinguedine adhuc obſita, vaſculis gaudet millenis, diverſo & ſerpentino reptatu decurrentibus.

N°. XXVIII. Phiala cryſtallina ſicca & in ea Vituli ſplen, in quo luculenter videre licet, quid ſit de vena ſplenica vitulina, ſc: quomodo illa, quamprimum lienem intravit, ſtatim poroſum & foraminulentum fit, & paulò penitius, in fibras, tandemque in nihilum redigitur, ita ut loco ramorum venarum, nil niſi ſulci cavernoſi appareant.

Operculo quoque impoſita eſt

Kintje, het welke, wegens de opvullinge, ſeer rood voorkomt: ſoo datmen de ware plaats, en cours, van de voornaamſte en allerkleenſte takjens, als mede hare mondelinge vereeningen wederzyts zien kan, nam: ſlagaders met ſlagaders.

Op de mond van deſe vles: is geſet een kleen rotsken, doorvlogten met opgevulde bloetvaten, rode coraalen verbeeldende, en tuſſen deſe wederom, verſcheyde ſtukken van 't vel van 't hooft van een mens, welkers oppervlakte van ſeer veel hele klene bloetvaatjens voorſien is, die haar als ſeer fyne mos vertonen. De inwendige oppervlakte is nog met vet bezet, en door weven met duyſende van bloetvaatjens, die verſcheydentlyk, en ook ſlangswys lopen.

No. XXVIII. Een drooge criſtallyne vles met een milt van een Kalf, waar in men klaarblykelyk zien kan, wat van ſyne ader zy, nam: hoe dezelve, in de milt komende aanſtonds poreus, en doorgaat word, en een wynig verder geavanceert zynde in draden, en eyndeling gants vernietigt word: ſoo dat in plaats van aders takken, alleen hollen groeve haar opdoen.

Op deſſelfs mond is mede een rot-

eſt Rupes parva, in cujus cavo continetur fruſtum lienis vitulini, ut magis pateat, quid ſit de ſupra dictis, & quid de fibris lienalibus vitulinis, eum in finem tantum inſervientibus, ne lien vitulinus in majorem molem ſeſe extendere poſſit, ob concitatiorem & uberiorem ſanguinis arterioſi impulſum, id quod in homine locum non habet, quia lien humanus gaudet vena lienali, arteria comitante ad ultimum extremum, idque pari paſſu.

Itaque hallucinantur homines, qui lienem humanum ſimilem ſtatuunt vitulino, & fibras transverſas, in liene vitulino pro nervis habent. Non minus quoque errant, qui lieni attribuerunt glandulas, & cellulas; id autem luculentiſſime omnibus, qui me conveniunt, à vero alienum eſſe, demonſtro. Itaque, quicunque de liene ſermonem vult habere, ejuſque conſtitutionem veram exhibere, non debent vitulorum, ſed hominum lienem arripere.

Et quam perverſe quoque judicarint de ita dictis glandulis lienalibus, uberrime olim oſtendi, & poſthac novam delinea-

rotſe geſet, in wiens holte onthouwen word een ſtuk van een Calfsmilt, op dat het te klaarder zoude blyken, 't geen hier te voore gezegt is, als mede wat 'er te houden is van de milts draden der Calveren, dewelke alleen maar dienen, dat de milt door ſterke aandrang van 't ſlagaderlyke bloet haar niet en zoude boven maten uitzetten; het welke in den menſch geen plaats en heeft, om dat deſſelfs milt niet alleen een ſlag-maar ook een gemene ader heeft, dewelke den ſlagader byblyft, tot het uyterſte van de milt, en dat met gelyke treden.

Derhalven ſyn die menſchen geabuſeert, dewelke de milte der Calveren, met die der menſchen gelyk ſtellen, en de dwerſſe draden, voor zenuen houden. Niet minder dwalenze, dewelke de milt klieren toeſchryven, als mede huyskens of cellekens, want zulkx toone ik aen yder, die my komt bezoeken, gants onwaar te zyn. Soo dat, al wie van de milt eenige reden wil voeren, en deſſelfs ware geſteltheyd verhandelen, die en moet daar toe geenſints de milt van Calven, maar van menſchen gebruyken.

En hoe verkeert'lyk ſy ook oordelen, van de alzoo gezeyde milts klieren, heb ik overvloedig voorheen aangeweſen, en belove nog in toekomende, zoo het God belieft, van

lineationem harum rerum me exhibiturum (volente Deo) promitto, ſicuti in hoc Theſauro 9°. nunc feci circa hepar hum: ſc: ſine ulla hepatis læſione, ſine coctione, cum & ſine induratione, abſque maceratione, & ne ulla quidem vi adhibitâ.

Tunc nemo quoque poſthac me amplius accuſabit (ſaltem admodum abſurdum eſſet) ac ſi in prætenſa excarnatione glandulas annihilem.

N°. XXIX. Pedamentum ex ligno Indico, ſupra quod poſita eſt Rupes ex ligno Indico, coralliis albis, variis vaſis ſang: &c. in ejus medio concavo poſita Phiala cryſtall: continens in liquore fœtum human: 6 circiter menſium Hydrocephalo laborantem, cum autem in liquore limpido natet, nitide occurrit dictus affectus.

Fœtus autem, cum videatur à Serpente rariore Indiæ Occidentalis, arripi, dextrâ avellere conatur ſerpentem, idque ore aperto, tanquam conſternatus & perterritus.

Supra operculum hujus phialæ quoque poſita Rupes exigua, maximam partem confecta ex variis miſeriis, corpus

van deze zaken een nieuwe afbeeldinge te tonen, gelyk ik in dit 9e. Cabinet heb gedaen, ontrent de lever, nam: ſonder eenige quetſinge des levers, ſonder voorgaande kokinge, ſonder en ook met verhardinge, ſonder wekinge in water, zonder te laten verrotten, en ook verre van eenig gewelt daar op te doen.

Als dan zalmen my in 't toekomende niet meer accuſeeren (ten minſte 't zoude heel abſurd zyn) van dat Ruyſch de klieren door het pretenſe ontvleſen, (*excarnando*) vernietigt.

N°. XXIX Een Pedeſtal uit indiaans hout gemaakt, waar op geſet is een rots van witte coralen, veele bloetvaten, enz: In deſſelfs holte vintmen een vles en daar in een kintje van ontrent 6 maanden dragts, 't welk met een water hooft, of waterzugts hooft, geboren is. En dewyle het in een heldere vogt is gelegen, zoo komt dit gebrek ſeer netjes voor.

Terwyl dit Kintje hier ſchynt als van een Weſt-Indies raar Slangetje aangegrepen te worden: ſoo verbeelt het als met eenige ontſteltenisſe, en open monde 't ſelve van zig te weren.

Boven op het dekſel van 't glas is mede geplaaſt een kleen rotsje, meerendeel gemaakt uyt ellendige zaken, die 't menſchen ligchaam ge-

pus humanum debellantibus ſc: calculis humanis, maxillæ portionibus carie exeſis, & corruptis: Oſſiculis vario modo corruptis, & à natura expulſis. Inter calculos occurrit primô unus magnæ molis, formâ mori fructum æmulans, alter ejuſdem fere mangnitudinis, variis Tuberculis, coloris fuſci, obſitus, tertius præcedentibus major, undique quidem æqualis ſuperficiei, ſed particulâ exterioris lamellæ ablatâ, occurrit lamella gibberoſa; quartus quantumvis præcedentibus minor, agmen tamen ducere videtur, utpote unus ex illis, quorum mentio facta, & figura admiranda delineatus reperitur in obſerv. Anat: Chir. meis Tab. prima.

Circa maxillam ſupradictam conſideratione dignum id, quod ſequitur, cenſeo, ſc: juvenculæ meretricis morbo venereo laborantis, poſt ſalivationem mercurialem à Chirurgo inſtitutam, maxilla inferior carie obſeſſa, à parte laterali vacillare incœpit, itaque me, filiumque meum, ſimul cum expertiſſimo Chirurgo Petro Verduyn, arceſſi juſſit: cum autem

gewoon zyn te beſtormen, als ſteenen, ſtukken van bedurven kakens beenderkens, die op verſcheyde wyze bedurven, en van de natuur uitgeworpen en geſcheyden zyn. Onder deſe ſteenen komt ons eerſt een voor van zonderlinge groote, van gedaante een moerbeſie gelykende, en een ander, by na van deſelve grote met verſcheyde bulten bezet, van couleur bruyn, de derde nog grooter, en wel effen van oppervlakte, maar een ſtukje van de bovenſte ſchelle afgekrapt zynde, ſoo komt ons een twede ſchelle voor, dewelke vol van bultjens is voorzien, de 4e., hoewel kleender als alle de anderen, is egter de voornaamſte, nam: een van die, waar van gewag gemaakt is in myne Anatomiſche en Chirurgiſche obſervatien. Ziet daar van de eerſte plaat. van myn Obſerv: Anat: Chir.

Ontrent de bovengemelde kaak, is 't volgende aanmerkens waardig. Een jonge en ligtveerdige Dochter met Venus ziekte beſmet zynde, wierd door een Chirurgyn gebragt tot een quylinge, door toedoen van mercuriale middelen, en na dat doen, haar onderſte kaak bedurven zynde, begon aan eene zyde te wiggelen: weshalven zy my, myn Zoon, en Meeſter Pieter Verduyn by haar verſogt te komen: en als we bevonden een groot ſtuk van de onder.

autem magnam portionem dictæ maxillæ inferioris vacillare deprehenderemus, ſupradictus Chirurgus portionem illam vacillantem extraxit, ſed quid fit? aliquot poſt diebus, altera & major Portio undique etiam facile moveri poterat: hiſce viſis, hanc quoque extraxit Chirurgus, quo facto, vidimus hanc ſuperiorem portionem eſſe maxillæ inferioris, ſimul cum ſuo proceſſu condyliformi: nihilominus poſt curationem, maſticationem rite peragere, & tam articulate loqui poterat, ſine ullo obſtaculo, quaſi nihil perpeſſa fuiſſet in iſtis partibus.

N°. XXX. Infantis caput Oſſeum, cujus cranium lapideâ ſubſtantiâ variis locis obſitum.

Not. 1°. Caput infantis indideram liquori, ad illud conſervandum, qui liquor compoſitus erat ex variis liquoribus ſc: ex ſpiritu Vini, Frumenti, ſacchari, nec non Arach; aliquot poſt menſibus, obſervabam dictum caput oſſeum variis locis ſubſtantiâ lapideâ eſſe obſitum, id quod mihi anſam dedit illud conſervandi.

2°. Operculum hujus Phialæ,

onder kaak, los zynde, te bewegen, ſoo trok den voorzeyde Heelmeeſter dat ſtuk uyt. Maar wat gebeurt 'er? eenige dagen daar na, konmen ook met lightigheyd nog een grooter ſtuk bewegen, 't welk ondervonden zynde, ſoo trok den Heelmeeſter 't ſelve mede uyt, en na zulks volbracht was, bevontmen dat het 't bovenſte gedeelte van de onderſte kaak was, te gelyk met het kneukelwyſe uitſteek (*proceſſus condyliformis*) des niet tegenſtaande, konde de lyderſſe, na de geneſinge ſeer wel kauwen, en duydelyk ſpreken, ja ook ſoo wel, als of ſy ontrent die deelen noyt ongemak hadde gehat.

N°. XXX. Een dootshooft van een kint, wiens bekkeneel op verſcheyde plaatſen met een ſtenige ſtoffe beſet is.

Aanmerkt ten eerſten. Ik hadde het hooft geſtoken in een vogt, om 't ſelve te bewaren; welke vogt te zamen vermengt was uit verſcheyde vochten, namentlyk van geeſt van wyn, van koorn, ſuyker, en ook Arach; Na enige maanden bevond ik 't hooft op verſcheyde plaatſen met een ſtenige ſtoffe bezet te zyn, en zulks gaf my aanleydinge om 't ſelve te bewaren.

Het dekſel van 't glas, waar in dit

læ, in qua illud objectum conſervatur, variis rebus petrefactis, & Lithophitis marinis obductum eſt.

N°. XXXI. Phiala ſicca, continens caput quadrupedis Americani, ab Indigenis Belgis, *Quaſt* dicti, illud autem facie, agilitate, & aſtutia ſimiæ aliquam ſimilitudinem habere obſervavi, dum viveret in ædibus meis.

N°. XXXII. Fœtus Æthiopiſſæ ſeptimeſtris circiter, in liquore conſervatus.

N°. XXXIII. Phiala in liquore conſervans infantis brachium, in cujus manu continetur portio placentæ uterinæ nitide præparata.

N°. XXXIV. Ren pueri in liq: conſervatus, cujus ſuperficies, (uti vulgo apparet) inæqualis, ſecus ac in homine adulto: huic parti ſuperiori inſidet adhuc Ren ſuccenturiatus, tanquam glans in calyce, ſecus ac in figuris variorum auctorum videre eſt, qui ſuccenturiatos a latere renum depingi cu runt.

N°. XX V. Cutis capitis infantis, pileolum repræſentans per quam diſſeminantur Arteria

dit voorwerp bewaart word, is bezet met verſcheyde zaken, die gepetreficeert zyn, als mede met ſteen bezette zeetakken.

N°. XXXI. Een droog glas, met het hooft van een Americaans viervoetig dier't welk van de Nederlantſche inwoonders, *Quaſt* geheten is: en is het zelve wegens zyn weſens geſtalte, veerdige beweginge, en ſnodigheit, met een aap eenigſints overeen komende, gelyk ik heb bevonden, wanneer het t'mynen huyſe leefde.

N°. XXXII. Een jong gebore kintje van een Moorinne van ontrent 7 maanden dragts in een vocht bewaart.

N°. XXXIII. Een glas met voght, en daar in een Kints arm, wiens handtje een ſtuk van de nageboorte aangrypt, en is dezelve cierlyk geprepareert.

N°. XXXIV. Een Kints nier in een vogt, deszelfs oppervlakte is oneffen, en gebult, gelykſe meeſt altoos voorkomen, contrarie in een volwaſſe menſch. Op deſſelfs opperſte is nog gezeten de by-nier op de wyſe van een Aker in deſſelfs doppe, en niet gelyk verſcheyde auteuren hebben doen afbeelden, nam: aan de zyde van de nieren.

N°. XXXV. 'T vel van 't Hooft eenes Kints, als een calotmutsje toebereyd, waar door heen on-

riarum ſoboles innumeroſæ, cum autem repletæ ſint materiâ ſæpius dictâ, cutis plane rubram ſeſe exhibet.

N°. XXXVI. Pia mater humana in liquore, quæ nitidiſſime præparata, & ſummâ rubedine prædita. Quam tenuis autem illa ſit, hic videri poteſt, nam absque Vaſorum repletione illius aſpectus impoſuit olim nobis: ſc: poſt mortem piæ matris vaſa utplurimum ſanguine destituuntur, & ſic illa vaſa, colore cum ipſa membrana convenientia, conferre videntur ad illius craſſitiem, cum interim tenuiſſimæ ſit ſubſtantiæ.

N°. XXXVII. Phiala, & in ea Plantæ pedis portio epidermidis hum:, per cujus ſuperficiem internam innumeræ occurrunt abruptæ papillarum cutanearum reliquiæ, ex dicta ſuperficie propullulantes, quæ per expanſionem (uti olim dixi) cuticulam conſtituunt.

N°. XXXVIII. Portio Placentæ uterinæ, tam nitide præparata, ut luculenter videre liceat, nil glanduloſi ineſſe Placentæ in ſtatu naturali, nec ultimas extremitates vaſorum illorum circumvolutiones vaſorum eſſe, ſed contra

ontelbaar veel ſlagaderen loopen, dewelke met de dikwils verhaalde ſtoffe vervult zynde, komt ons dat vel heel root voor.

N°. XXXVI. Het dunne herſſen-vlies van een menſch, in de voght bewaard, 't welke curieus toebebereyd, en ſeer root is. En kan men hier nu zien hoe dun het is, want zonder dat de bloetvaten opgevult waren, heeft het ons voorheen bedrogen, namentlyk, nadien de bloetvaten, na het affterven, meeſt altoos ledig zyn, zoo iſt, datſe van couleur met 't geſeyde vlies overeenkomende, tot des vlies dikte 't hare ſchenen toe te brengen; daar het in tegendeel van weſen ſeer fyn en dun is.

N°. XXXVII. Een ſtuk van het oppervelletje van de bal des voets van een menſch, in vogt bewaart, uyt wiens inwendige oppervlakte ontelbare nablyffels van de vel-tepeltjens uitpuylen, dewelke het oppervelletje voortbrengen, door haar uitbreydinge, gelyk ik voorheen ook hebbe vermelt.

N°. XXXVIII. Een ſtuk van de moerkoek, 't welk ſoo curieus toebereyd is, datmen klaarlyk zien kan, dat 'er niets klierigs in een welgeſtelde moerkoek en is te vinden, nog ook dat de uyterſte uiteynden deſer vaten voor omwindingen der vaten te houden zyn, maar ter contrarie, voor ſapige, en

tra, pulpoſas & ſuccoſas extremitates, ſicuti in liene, cortice cerebri & aliis partibus.

en weeke uiteynden, gelyk als in de milt, ſchorſſe der herſenen, en andere delen.

Nº. XXXIX. Phiala ſicca, in qua ſceleton Pſittaci minoris ex Africa allati.

Nº. XXXIX. Een droog glas, met het geraamt van een kleen Africaaans Parkitje.

Nº. XL. Pedamentum ex ligno indico, cui impoſita eſt Rupes, in cujus cavo in conſpectum venit Ramus magnus Arteriæ Pulmonalis, in liquore conſervatus; cum autem ceraceâ mat: repletus ſit, oppidò quam bene cerni poſſunt illius extremitates.

No. XL. Een Pedeſtal, uyt Indiaans hout, waar op geſet is een Rots, in wiens holte gevonden word een groote tak van des longsſlag ader, werdende onthouden in een glas met vogt: en dewyl deſelve opgevult is, kanmen derzelver uyteynden ſeer wel zien.

Præterea dicto ramo annectitur portio pulmonis, in innumeros lobulos diviſa, ne adverſariis dubitandi anſam præbeam, an verus ſit ramus arteriæ pulmonalis, nec ne.

Daar en boven is 'er nog aan vaſt een gedeelte van de long, het welke in ontelbare lobbekens verdeelt is, ten eynde ik de partydige menſchen benemen moghte het vermoeden, of het wel een ware tak van een longs ſlagader is.

Nº. XLI. Ovum Gallinaceum in liquore conſervatum; hujus figura ſerpentem reptantem repræſentat.

Nº. XLI. Het ey van een hoen, in de voght bewaart; wiens gedaante of figure een kruypende ſlange komt te verbeelden.

Nº. XLII. Portio Piæ Matris in liquore, cujus ſuperficies exterior obſita variis particulis prominentibus exiguis, quas pro glandulis habuerunt nonnulli, cum autem ſint diverſæ formæ, & colore pinguedinem repræſentent, pro pinguedine potius illas habeo, præſertim cum inter duplicaturam

Nº. XLII. Een gedeelte van het dunne herſſen-vlies in een vogt, wiens oppervlakte beſet is met verſcheyde kleene deeltjens, dewelke eenige gehouden hebben voor kliertjens, maar dewylſe van verſcheyde forme of gedaante zyn, en haar als vet vertonen; zoo heb ik ze liever willen houden voor vette uitpuylentheeden: te meer om dat ik in de verdubbeling van het dunne

turam piæ matris aliquoties pinguedinem invenerim.

N°. XLIII. Teſticulus humanus, ſtudio ex parte tantum diſſolutus, ut in illa parte diſſoluta, vaſculorum tenuitas, & in parte non diſſoluta vaſorum reptatus vermicularis, conſpici poſſint.

ne herſſen-vlies eenige reyſe vet gevonden hebbe.

N°. XLIII. Een Teſticul van een menſch, met ſtudie van my ten dele ontwerd, om de ſynheyd deſer vaten te zien, en in 't geene niet ontwert is, kanmen nu ook zien de worm-wyſe voortkruypende cours derzelver.

ASSER III.

Op de derde PLANK.

N°. XLIV. Portio ſuperior Oſſis femoris vetulæ claudicantis in liq. conſervata.

Not. Cum Patiens à multis annis fracturam paſſa fuiſſet, & tandem ſupremum diem obiiſſet, cadaver ejus cultro Anatomico ſubjecimus, & obſervavimus, cervicem hujus oſſis deficere, & caput rurſus ferruminatum parti oſſis femoris decliviori, quam ob rem affectum in liq. conſervare mihi animus fuit, ne quis de veritate anceps hæreret. Vide ulterius, quid in Theſ: VIII. ſuper hac re ſcripſi, & delineari curavi.

N°. XLIV. Het bovenſte deel van het dybeen van een hinkende Oude Vrouw, in de voght bewaard.

Na dat deze lyderſe van over veele jaren haar dy-been had gebroken, en eyndeling was komen te ſterven, ſoo hebben wy haar doode ligchaam geopend, en bevonden, dat den gehelen hals van 't geſyde been ontbrak, en dat het hooft van 't been weder vaſt gegroyt was op een legere plaatſe van 't zelve, waarom ik dit gebrek voornemens was in de voght te bewaren, ten eynde niemand en zoude twyfelen aan de waarheyd van dit geval, verders, ziet wat ik over diergelyke gevallen geſchreven, en ook heb laten afbeelden in myne voorgaande VIII. Cabinet.

N°. XLV. Corculum fœtus humani in forma ſicca præparatum, & ſupra fruſtum rupis po-

N°. XLV. Het herte van een jong gebore kintje, hart gemaakt, en geſet op een ſtuk van een rotſe, waar in de ware groote, en forme

van

poſitum, in quo utriuſque auriculæ forma & naturalis magnitudo conſpici poſſunt.

N°. XLVI. Phiala in liquore continens magnam portionem Piæ Matris Hum., cujus arteriolæ, in totum ſunt repletæ, unde ſummam rubedinem induit.

N°. XLVII. Portio inteſtini jejuni ex homine, ſuper pedamentum exiguum, in qua juga, valvulæ conniventes, vulgo dicta, non ſolum in conſpectum veniunt, verum etiam arteriæ per illa juga diſperſæ & repletæ, ut & dicti inteſtini & meſenterii celluloſitas membranacea.

N°. XLVIII. Quæ hic ſequitur hiſtoria, adeo rara, ut captum hominis fere ſuperet, neque aliquis facile calculum addet, niſi ipſemet propriis viderit oculis, & teſtimonia ſequentia legerit; imo cum cl: Profeſſore Bartholino, in tractatu ſuo, de inſolitis partus viis, dico, me vereri, ne putent hiſtoriarum medicarum ignari, me novas fabulas narrare, cum interim vera ſint, quæ profero, ſc:

Anus quædam, (in inſula, de

van beyde des harts ooren kunnen werden gezien.

No. XLVI. Een glas met vogt en daar in een groot gedeelte van het dunne herſſenvlies van een menſch, wiens ſlagaderen geheel en al vervult zynde, 't ſelve ons ſeer root voorkomt.

N°. XLVII. Een ſtuk van den nugteren darm op een Pedeſtaltje geſet, waar in niet alleen alle de latwyze verheventheden, of oogluykende klapvlicſen, maar ook zelfs haare ſlaghaderen vervult zynde, ons voor ogen komen: als mede het celluleuſige geſtel van den gezeyden darm, en deſſelfs ſcheyl.

N°. XLVIII. De Hiſtorie die hier volgt, is ſoo ſeer ongemeen, dat het 't verſtant van een menſch by na overtreft: ook en zal niet ligt ymand zyn zegel daar aan willen hangen, ten ware hy het zelfs met zyne oogen gezien, of de volgende getuygeniſſe geleſen had: ja ik zegge, met den zeer beroemden Profeſſor Bartholinus, in ſyn tractaat wegens de ongewone wegen van baringen, dat de onkundige der Medicynſche Hiſtorien, zullen menen, dat ik nieuwe beuſelen hier kome te verhalen, daar het ondertuſſen waar is, 't geen ik hier ter neder ſtel.

Namentlyk, een zekre Oude Vrouw

de Weſter-Schelling dicta) & adhuc (ni fallor ſuperſtes,) annum agens 78, Anno præterito, vomitu per os rejecit Animalculum, caniculo ſimile, in quo luculenter viſui occurrunt, caput, os, lingua, oculi, Pedes, Cauda, & Funiculo Umbilicali ſimile quid.

Dictum animalculum gratis mihi oblatum, ſimul cum burſula craſſa, ficum rotundam & planam referente, in qua, loco ſecundinæ, hæſit.

Poſt oblationem petii ab eo, qui mihi miſerat hunc partum, ut me certiorem faceret de rei veritate, & ut expiſcaretur ex iis, qui interfuerant, cum eructaret illum, dicta vetula, itaque ſequentes ei quæſtiones transmiſi, ac rogavi, ut indicaret

1°. Nomen patientis.

2°. Ætatem eius.

3°. Locum, ubi contigerit.

4°. Rationem victus ejus.

5°. Quis præſens fuerit cum per os eructaret?

6°. Quænam incommoda, ante & poſt rejectionem, paſſa fuerit?

7°. Quo in liquore conſervarint poſt rejectionem?

8°. An

Vrouw, wonende, op de Weſter Schelling, en nu nog in 't leven (ſoo ik meen) heeft in haar 78^e^. Jaar, voorlede jaar, een kleen vier-voetig diertje ten monde uitgebraakt, 't welk na een hontje ſweemt, of gelykt, in 't welke klaar te zien zyn, het hooft, de mont, tong, pooten, ſteert, en iets, 't geen na een Navel-ſtrengetje gelykt.

Dit diertje is my geſchonken, te gelyk met het beursje, 't welk dik is van ſubſtantie, rond, en plat, als een vyge, waar in het in plaatſe van een nageboorte heeft gelegen.

Na dit geſchenk, heb ik verſogt van den gever, dat hy wilde onderzoeken wat van de waarheyd van dit geval was, en dat uit de gene, die daar ontrent waren geweeſt, als deſe oude Vrouw 't zelve ten monde uitwierp. Hier op heb ik den zender deſe ondervraginge overgeſonden.

Ten eerſten, De naam van de lydtſter.

2^e^. Haar Ouderdom,

3^e^. De plaats, daar het voorgevallen was.

4. Haar manier van leeven.

5. Wie daar present was geweeſt, als het uitgebraakt wierd.

6. Wat ongemak ſy voor, en na, dit uitbraken, geleden had.

7. In wat vogt ſy het bewaart hadden.

8. Of

8o. An magnitudo ejus jam fuerit imminuta?

9°. Et ultimo, an integumentum, quod veram repræſentat Burſulam craſſam, apertum fuerit in rejectione, an verò ſtudio cultelli vel forcipe factum?

Sequitur reſponſio.

1°. Nomen ejus *Grietje Willems*, uxor *Adriani de Leeuw*, piſcium venditoris.

2o. Annos agens ſeptuageſimum octavum.

3°. Habitat in Pago, qui vocatur Weſter-Schelling.

4°. Ante rejectionem appetitus non nihil erat proſtratus, & in rejectione adeò anxia, ut jam jam videretur moritura, ita ut

5°. *Jacomina Alberts*, quæ filia eſt filiæ dictæ patientis, coacta fuerit materteram ſuam ilicò advocare, ut & alias vicinas mulieres.

6. Jactaverant primo in teſtam quandam, & ex ea denuò exemptum, indiderunt Phialæ, ſpiritu vini repletæ, & tandem addiderunt, in ejus conſervationem, (uti putabant) oleum olivarum, unde jam nonnihil imminutum eſt. At-

8. Of het nu in grote verminderd was.

9e. En ten laaſten, of dit bekleetſel, 't welk een waaragtig en dik beursken verbeelt, geopent is geworden, in 't uitbraken, dan of men het met een mes of ſchaar open gedaan heeft.

Volght het Antwoord.

1e. Haar naam is Grietje Willems, Huys-vrouw van Adriaan de Leeuw, Visverkoper.

2e. Out agt-en-ſeventig Jaaren.

3e. Woonaghtigh op de Weſter-Schelling.

4e. Eer ſe het quyt raakte, was haar etensluſt niet groot, en in het uitbraken ſoo benauwt, datſe aanſtonts meende te ſterven, ſoo dat

5e. Jacomyntje Alberts, haar dogters dogter, haar moy en andere buren voort moſt gaan roepen.

6. Zy hadden het in een Vuurteſt geſmeten; en daar weder uitgenomen zynde, in brandewyn geleyt en ten laaſten hebben ſy 'er olyf oly bygevoeght, om (ſoo ſy meenden) 't ſelve beter te bewaren, waar door het wat is komen te verkleenen.

At-

ATTESTATIO.

Nos ſubſcripti teſtamur hæc omnia hauſiſſe ex ore patientis, nec non ex ore ejusdem mariti & aliarum mulierum, quæ cum eructaret animalculum adfuere.

ADRIANUS BYMAN.
Verbi divini Miniſter.
ADRIANUS KLEYN.
Prætor Subſtitutus.

Si quis interim fidem huic rei deneget, adeat vetulam dictam, quæ adhuc (ut puto) ſuperſtes eſt: ego, de veritate hujus rei dubitare nequeo, propterea quod impoſtores, qui hominibus imponere conantur, id lucri gratia ut plurimum faciunt; hæc autem vetula ne hilum quidem inde lucrata fuit, gratis enim mihi oblatum eſt.

In hoc partu, aut rejectione per os, conſideratione dignum cenſeo, ſc:, quod dictum Animalculum membris perfectis inſtructum, non hæſerit in membranis Chorio & Amnio, ſed è contrario in burſa craſſa & plana, cui annexum erat Funiculo umbilicali analogum quid. Vid. Tab. II. Fig. II. & III. Quam-

ATTESTATIE.

Wy ondergeſchreven getuigen, dit alles verſtaan te hebben uit de mond vande Lyderſſe, van haar man, en andere vrouwen, die daar by of ontrent zyn geweeſt.

ADRIAAN BYMAN
Bedinaar des Goddelyke woords.
ADRIAAN KLEIN.
Subſtituyt Bailjuw.

Zoo nu ondertuſſchen ymand aan deſe zaak geen geloof wilde geven, die kan by haar gaan, dewylſe (ſoo ik meen) nogh in 't leven is; ik kan aan deſe zaak niet twyfelen, nadien de bedriegers, die de menſchen willen dupeeren, zulkx merendeels doen om daar door te profiteeren: maar deſe oude vrouw heeft 'er niet met alle voor gehad, maar het is my vrywilligh geoffereerd.

Ontrent dit baaren of uytwerpen door de mond, aghte ik aanmerkens waardig te zyn, namentl: dat dit geſeide diertje met volmaakte leden voorzien zynde, niet gelegen heeft in de vlieſen Chorion en Amnios, maar in tegendeel, in een dick en plat beurſſie, waar aan et vaſt had geſeten met yets, 't geen na een Navel-ſtrengetje geleek. Ziet de 2de plaat. Fig. II. en III.

Quamvis hic videar latum campum diſſerendi aperuiſſe, L. B. mihi tamen animus non eſt, diu in eo morari, aſſumerem enim materiam viribus meis haud æquam, nec humeri eſſent ferendo, itaque potius illud Philoſophis relinquam, utpote in rebus tam abſtruſis perſcrutandis magis verſatis.

Hoewel ik hier, U. L. een ruym veld ſchyn geopend te hebben, zoo is egter myn voornemen niet om my daar in lang optehouden, want ik zoude een laſt op de ſchouderen haalen, die ik onmagtigh was te dragen; derhalven wil ik dit liever overgeeven aan de Philoſophen, dewelke meer ervaaren zyn in 't doorzoeken van geheymen.

Præterea Theſauri limites excederem, cum mihi tantum propoſuerim illa deſcribere, quæ in hoc nono Theſauro reperiuntur, eâ ratione quoque brevitati ſtudére cogor, in citandis auctoribus, qui de prodigioſo partu per os & anum ſcripſerunt, vid. Ephimerid. An°. 1. obs. 108. nec non 109. & diſſert: inaugural. Dn. Joh: Jacobi Stangii. &c.

Daarenboven zoude ik ook buyten myn beſtek gaan, nadien ik maar voorgenoomen heb, die zaaken te beſchryven, dewelke in dit negende Cabinet gevonden werden; daarom moet ik beknopt zyn in 't aanhaalen van de auteuren dewelke geſchreeven hebben van de wonderlyke baring, die door de mond en fondament zyn voorgevallen. Ziet de Ephimer: van 't 1 ſte jaar Obſertie 108, en de diſſert. van de Heer Jacobus Stangius enz.

Itaque ad ulteriorem Theſauri deſcriptionem me conferam; unicum hoc tamen, tanquam Problema proponens, ſc: utrum impoſſibile habendum, dictam burſulam cum ſuo contento, Atheroma fuiſſe? cum in confeſſo ſit, varias corporis partes repertas eſſe in ejusmodi tumoribus, immò in Theſauris meis reperiuntur, quæ

Ik zal derhalven in de verdere beſchryvinghe van dit Cabinet voortgaan; alleen maar dit voorſtel voorhoudende, namentlyk, of het voor onmoogelyk moet werden gehouden, dat dit geſeyde Beursje met 't geen het in zigh onthoud, een pap-geſwel (*Atheroma*) geweeſt zoude mogen zyn? om dat het bekent is, dat 'er in verſcheyde deelen van 's menſchen lighaam diergelyke geſwellen gevonden werden: ja in myn Cabinetten werden

quæ hic pro Atheromate certare videntur, ſc. Racemus Dentium a me in Ovario muliebri repertus, Capilli, Pili, &c.

N°. XLIX. Pedamentum ex ligno indico, ſupra quod poſitum Hepatis fruſtulum è corpore humano, in quo luculentiſſime apparet apperentia nova, de qua paulò inferius.

N°. L. Pedamentum ex eodem ligno, in cujus medio comparet Brachium fœtus humani immaturi balſamo conditum & induratum, in cujus pugno continetur fasciculus Pilorum, variis locis ſubſtantia lapidea, Lithophyti inſtar, obſitorum.

Dictum faſciculum per vias urinarias rejecit Matrona quædam, ſimul cum purulenta materia; an ex Atheromate Veſicæ in Absceſſum converſo? Vid. Tab. II. Fig. 1.

Circa Cubiti flexuram reperitur faſciculus Pilorum humanorum in Atheromate Omenti cujusdam mulieris, poſt mortem à me inventus & deſcriptus in Obſervat. meis Anatomico-Chirurgic.

A lateribus hujus pedamenti com-

den ook verſcheide zaaken gevonden, die daar voor opkomen, als een reye menſchen tanden in ballekens of eyer ſtocken der vrouwen, hooft-hayren, ook gemeene hayren, en andere zaaken meer van my gevonden.

N°. XLIX. Een pedeſtal van indiaans hout, waar op geſet is een kleen ſtuckje van de Lever van een menſch, waar in een nieuwe verſchyningh te voore komt, waar van ik een weinig verder gekomen zynde, breeder zal verhandelen.

N°. L. Een pedeſtal van 't zelve hout, waar op geſet is een Armtje van een onvoldrage vrughtje gebalſemt en hard gemaakt, in wiens vuyſt onthouden werd een bondelke menſche hayr, 't welke op verſcheide plaatſe met een ſteenſtoffe omvangen werd, op die wyze als de verſteende heeſterkens.

Dit geſeyde bundelke is van een bedaaghde Juffr. door de water-weghen geloſt, te gelyk met een etteríghe ſtoffe; zoude dit niet wel geweeſt zyn een pap-geſwel, in een ulceratie verandert zynde? ziet Tab. 11. Fig. 1.

Ontrent het buygen van de Elleboogh werd mede gevonden een bundel menſchen Hayr, 't welk ik gevonden heb, na het affterven van een Vrouw in een pap-geſwel; 't welk geſeten was in 't Net, en is van my beſchreven in myne Anatomiſche en Chirurgicale Obſervatien.

Aan de zyden van dit pedeſtal ver-

comparet Capillorum copia cujusdam Virginis ſponte à Capite in gremium ipſius prolapſa, idque digitum transverſum à Capite, & quod notatu dignum, prociderant à totius Capitis circumferentia, tanquam forcipe ſimul abſciſſi & quidem momenti temporis ſpatio, retulitque nobis illud ſexta vice fuiſſe, quod ſibi hoc defluvium contigerit.

De veritate hujus rei dubitandum non eſt, quoniam, dum viveret admodum honeſtam & ſinceram traduxit vitam, cujus parens quoque homo frugi, honeſtus, atque etiamnum ſuperſtes, praxin medicam Harlemi exercens, cui nomen Butlero.

In illa Virgine, quæ jam ultimum obiit diem notatu quoque dignum exiſtimo, ſc: quod eodem tempore, quo ſupradicti pili, ſexta vice prociderant in ejus gremium, laborabat alio quoque affectu inſolito, ſc: à latere Carpi dextri ſuborta fuerat protuberantia parva, cum dolore intolerabili ad quam debellandam, ſeſe Amſtælodamum contulit,

vertoond zigh ook een hoope hayr van een jonghe Doghter; 't welk van zigh zelf in haar ſchoot quam af te vallen, een dwerſſe vingher breed van het hoofd, en dat is aanmerkings waardigh vande gantſche omtrek des hoofds, even als of men dezelve met een ſchaar in een ogenblick te gelyk hadde afgeſneeden; ſy verhaalde ons, dat zulkx haar nu voor de ſeſte reys was overgekomen.

Daar is aan de waarheid niet te twyfelen van dit geval, nadien de lyderſſe een vroom en eerlyk leven geleyd heeft, wiens Vader ook een eerlyk en deugtryk man is, en nu nogh in 't leven zynde, tot Haerlem practiſeert als Med: Doctor, met naame Butler.

Ik aghte ook wonderlyk te zyn, dat in deſe maagt, dewelke nu in den Here is ontſlapen, zulks de ſesde reyſe 't hayr op de geſeyde wyze in haar ſchoot vallende, ook nog was vervallen in een ander ongewoon ongemak, namentlyk aan de reghter zyde van de voorhand kreegſe een ligt geſwel met een onlydelyke pyn, 't welk haar noodzaakte tot Amſterdam te komen, om geholpen te werden, men deede my, nevens den Welervarene Meeſters Chirurgyns Pieter Adriaanſz. Verduyn en deſſelfs Schoon-

ſit, & me vocari juſſit, ſimul cum verſatiſſimis Chirurgis Petro Adr. Verduyn, atque ejus genero Gomaro à Bortel.

Schoonzoon Gomarus van Bortel roepen.

Conſultum duximus (demulcentibus remediis nil proficientibus) apertionem inſtituere, eâque peractâ, invenimus tumorem repletum granuloſis, duris, rotundis, albis corpuſculis, capitis aciculæ minoris magnitudine, quæ tam firmiter Tendinibus Muſculorum erant affixa, ut vix potuerimus avellere; dolore porrò perſeverante, denuò fomenta demulcentia adhibita ſunt, verum etiam incaſſum; itaque ferro candente malum debellare conati fuimus, aſt quoque fruſtra, & ſine ullo levamine.

Wy vonden geraadzaam, dewyl de pyn niets en luiſterde na verſagtende en pynſtillende Remedien, 't zelve te openen, 't welk gedaan zynde, vonden wy 't zelve vervult met ronde, korlige harde en witte lighaamtjens, in grote van kleene ſpeldeknoppen, dewelke ſoo vaſt gehegt waaren aan de Peezen der Spieren, datmen dezelve daar beſwaarlyk van konde aftrecken: de pyne verders niet wykende, zoo ſyn de verſagtende ſtovinge wederom aangewent, dog al mede te vergeefs, weshalven wy het quaal tegen gingen met een gloejend yſer, dogh al mede te vergeefs en zonder eenige verligting.

Poſt aliquot hebdomadas læva manus eodem malo afficiebatur, tandemque ſummis doloribus afflicta, animam Deo reddidit.

Naa eenige weeken wierd de linkerhand met dat ſelve quaad aangedaan, en ten laaſten met ſeer ſwaare pynen beladen zynde, is zy in den Heere ontſlapen.

N°. LI. Brachium infantis in liquore, vitæ ſpeciem repræſentans, in cujus manu continetur Lamella Teſticuli, in Cartilaginem mutati, prodigioſæ magnitudinis.

No. LI. Een vles met vogt en daar in een arm van een jong kint, 't welk ons levendigh voorkomt; in deſſelfs handje heeft het een moot van een doorgeſnede Teſticul, van een Menſch, dewelke byſter groot, en in craakbeen verandert is.

Not: prolapſus ab alto patiens quidam, accepit contuſionem

Aanmerkt. Den lyder was van boven nedergevallen, en had daar door

nem gravem Teſticuli dextri, unde remediis adhibitis, nilque proficientibus in tantam duram molem accrevit, ut tandem non ſolum pueri caput adæquaret, verum etiam patiens non ſine magno incommodo & dolore incedere potuerit; itaque coactus fuit expertiſſimum Chirurgum à Bortel conſulere, qui me quoque in conſilium una vocavit: cum autem ad munia impos eſſet factus patiens, propoſuimus Teſticuli extirpationem, ſicuti à ſupra dicto Chirurgo animoſe & dextre expeditum fuit, primis diebus mediocriter quidem ſeſe habuit, poſtea verò febre ingruente in pejorem ſtatum redactus, incidebat enim in ſpaſmumOris imperfectumid quod pluries contingit poſt extirpationem Teſticulorum, qui in tantam molem excreverunt: attamen poſt varia adhibita remedia, convaluit æger, atque etiamnum pancratice vivit.

door gekregen een ſwaare kneuſing aan ſyn reghter bal, waar door de aangewende remedien geen hulp toebrengende, het als een kinder hoofd groot en hard was geworden, en den lyder niet zonder groot ongemak en pyne de wegh konde betreden, derhalven hy gedwongen wierd om met de zeer wel Ervarene Heelmeeſter van Bortel daar over te conſuleeren, dewelke my daar nevens heeft doen roepen, en dewyl de lyder onmagtig was geworden om zyn beroep waar te nemen, hebben wy hem geraden tot het wegnemen van de Teſticul, 't welk ook kloekmoedig en wel uitgevoert is geworden door de gezeyde Heelmeeſter, de lyder had het in 't eerſt redelyk wel, maar na heen in een Koorts vervallende, kreeg hy het ſeer quaad, en verviel in een onvolmaakte klem in de mond, 't geen meermalen gebeurt na 't wegnemen van de zodanige Teſticulen: noghtans naar het gebruik van verſcheide middelen, is den lyder ten laaſten herſteld geworden, en leeſt nog in een goede geſondheyd.

Not: Præterea, poſt extirpationem Teſticuli, pondus erat trium librarum cum ſemiſſe, & quod nótatu dignum, omnia vaſcula ſeminalia Teſticu-

Aanmerkt verders, dat deſe Teſticul, naar het wegnemen drie en een half pond woeg, en 't geen aanmerkens waardig is, alle de zaadvaatjens waar uit den Teſticul by na geheel en al beſtaat, waaren in een gevloeit en kraak-

ſticulum conſtituentia, confluxerant, & cartilaginea erant facta.

Totum hoc objectum in lamellas diſſecui, quarum aliquot reſervo, eratque diameter, intimæ lamellæ VII. unciarum ſeu pollicum. Vid. Tab. III. Fig. 1.

A latere hujus lamellæ, quæ hic continetur in phiala, adjacet quoque portio Uteri mulieris, cujus ſuperficies interior corrupta, in aliud eſſe mutata & plurimis tuberculis Piperis nigri magnitudine, obſita.

Nº. LII. Portio Cerebelli humani, in cujus facie exteriore & inferiore videndam ſeſe exhibet, ſubdiviſio Corticalis ſubſtantiæ in innumeras particulas, ſicuti antehac depingi curavi in Epiſt: Anatom: problem.

Præterea oculos quoque incurrit, quo modo Cerebello inciſo, ramuli arborum repræſentantur.

Nº. LIII. Phiala ſicca, in qua conſervantur Arteriæ per Cerebrum & Piam matrem diſperſæ, ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, quæ ſubſtantiâ adeo ſunt teneræ, ac ſi vaſa eſſent Lym-

craakbeenig geworden.

Dit geheel voorwerp heb ik tot mooten geſneden, waar van ik 'er eenighe bewaar, en was de binnenſte moot van Diameter ſeven duymen. Ziet de 3de Plaat. Fig. 1.

Aan de zyde van deze moot, dewelke hier in de vles onthouden wert vindmen ook een ſtuk van de Lyfmoeder van een Vrouw, wiens inwendige oppervlakte bedorven, en ineen ander wezen verandert zynde, bezet is met veele heuveltjens, die in groote met ſwarte Peper overeenkomen.

Nº. LII. Een ſtuk van 't aghter Breyn van een menſch, aan wiens oppervlackte van onderen haar vertoonen de mindere verdeelingen van de Schorſſe in een ontelbaar getal van kleene deeltjens, gelyk ik voorheen heb doen afbeelden in myne antwoord op de brieven, die my voor geſteld wierd.

Daarenboven, zietmen ook op wat wyze, dat dit Agterbreyn doorgeſneden zynde zigh als tacken van boomen komt te vertoonen.

Nº. LIII. Een droog glas, waar in bewaard werden de ſlag-aderen, die door de Herſſene, en dunne herſſen vlies verſpreyd, en met een rood waſſige ſtoffe vervult zyn, dewelke van wezen zoo fyn zyn als ofze Watervaten waaren, 't welk mogelyk en

Lymphatica, id quod forſan, & quidem facile aliis impoſuit, ſtatuentibus per Cerebrum ejusmodi Vaſa eſſe diſperſa, quæ tamen nunquam inveni, neque ab aliis vidi demonſtrata, itaque illa inter exequias recenſeo, cum ita dictis Glandulis Corticalis ſubſtantiæ Cerebri.

Interim ratio inquirenda eſſet hujus teneritatis, & quare Arteriæ per Cerebrum & Piam matrem decurrentes tam teneræ ſint ſubſtantiæ, ſi enim tantummodo eſſent deſtinatæ ad ſanguinem arterioſum ducendum verſus Cerebrum, quorſum illa teneritas?

Ego (ſalvo aliorum judicio) cenſeo, totum illud, quod, confici exiſtimarunt auctores in prætenſis Glandulis Corticalis Cerebri ſubſtantiæ, illud fieri in Vaſculorum Arterioſorum extremis; & cum ſpiritus animales ſint corpuscula ſubtiliſſima inſtar ſpiritus vini toties cohobati, ut, ſi quis ab altiore loco guttatim illum vellet affundere, ne guttula quidem avolando, ad terram perveniret; ſic quoque ſpir: animales, cum ſint, uti puto, non minus ſubtiles, quam memoratus ſpiritus vini, toties cohobatus,

en ligtelyk andere bedroogen heeft, waanende dat zoodanige Vaten door de Herſſene verſpreyt waren, dewelke ik nogtans noyt heb gevonden, nog gezien, datze van andere getoont zyn geworden; weshalven ik de zelve onder den uytvaart der gewaande Kliertjens der ſchorſſighe ſubſtantie van de Herſſene, ſtelle.

Ondertuſſen moeſtmen de oorzaak van deze tederheyd onderzoeken, en waar om de ſlag-aderen die door de Herſſene, en door het dunne Herſſen-vlies loopen, zo dun van ſubſtantie zyn, want indien zy alleen ſtrecken om het ſlag-aderlyke bloed naa de Herſſene te voeren, waar toe dan die dunne tederheyd?

Ik meyne, (onder verbetering) dat al 't geene de Aucteuren geſuſtineert hebben, gemaakt te moeten werden in haar voorgewende Klieren van de ſchorſſige ſubſtantie van de Herſſene, 't zelve volbragt te werden in de uyteynde der ſlagaderkens: en nadien de animaale geeſten ſeer ſubtiele lighaamtjes zyn; gelyk als brandewyn, die zoo dikmaals overgehaalt is, dat zoo ymand dezelve van een hooge plaats al druypende zoude willen uytgieten, zoo zouder geen een druppelke daar van op de aarde komen, maar onder wegh wegvliegen: zoo ook deze dierlyke geeſten, dewylze niet minder ſubtiel zyn, als de geſeyde dikwils overgehaalde geeſt van Brandewyn, hebben moogelyk ook zoodanig een

werk

batus, indiget forſan quoque in conficiendis ſpiritibus animalibus machinâ, texturâ tam tenerâ, uti ſunt dictæ Arteriolæ, quæ repletæ ne minimum quidem attactum perferre poſſunt, ſine ruptione, id quod non putarem ullis in partibus corporis noſtri locum habere.

werktuyg van nooden, 't welk zoo ſubtîel is, als wel zyn deſe ſlagaderkens, dewelke opgevult naaulykx aangeraakt konnen werden zonder te breken, het welk in andere deelen onſes lighaams geen plaats heeft.

Quicunque mecum domi meæ viderit quanta ſit diverſitas inter extremitates vaſorum ſanguineorum Viſcerum, ratione ſtructuræ, reptatus & ſubſtantiæ, facile mecum ſentiet illud non fruſtra eſſe à natura (cujus Opifex Deus eſt) ita conſtitutum!

Al wie met my gezien heeft, het groote verſchil, die 'er is, tuſſchen de bloedvaten der ingewanden, ten opſichte van haar ſubſtantie, cours en ſtructuur, die zal ligtelyk met my van gevoelen zyn, zulks niet vrughteloos van de natuur (wiens werkmeeſter God is) alzoo zonder oorzaak geſchikt te zyn!

Olim depingi curavi & publicavi figuram Renis humani, in qua repræſentavi curſum Arteriarum Renalium, enimverò, Venarum diſtributionem repræſentare non poteram, nam replendo Arterias, ſimul quoque replebantur venæ, & ſic confundebantur inter ſe propter Anaſtomoſes.

Eertyds heb ik de figuur van de Nier doen afbeelden, en uytgegeven, waar in ik vertoont heb, de cours des Niers-ſlag-aderen; maar die der Nier-aderen, konde ik niet doen verbeelden, want als ik de Slag-aderen opvulde, zoo liepen de Aderen ook vol, en wierden alzoo door een verwert wegens haare mondelinge vereeningen.

Jam verò aliam viam ingredi coactus, replevi illorum Venas, & tantò artificio, ut non minus ultimi Venularum ramuſculi tomenti, vel telæ aranearum inſtar tenues, oculis armatis luculenter conſpici poſ-

Maar nu ben ik gedwongen een andere wegh in te ſlaan, en hebbe haar Aderen vervult, en dat zoo konſtig, datmen niet min de alleruyterſte takjes der Aderen kan zien met vergrootglaſen, die zoo fyn zyn als dons, ja fijnder als het geweef van een ſpinne.

poſſint: ſed quanta differentia inter reptatum Arteriolarum & Venularum Renalium! cum primâ vice illud adſpicerem, eram attonitus, & quibuscumque hoc demonſtravi, obſtupuerunt.

Si Deus T. O. M. longiorem mihi vitam concedere dignetur, per figuras publicare decrevi veram Renis ſtructuram, toto cœlo diverſam, quam ab aliis hactenus factum vidi.

N°. LIV. Phiala in liquore continens Cerebri humani portionem, in qua comparent Nervi Olfactorii, Trunci Arteriarum Carotidum, Pia Mater Arteriolis repleta, nec non Arteriæ Cervicales abſciſſæ, cum illarum unione cum Carotidibus, Nervi Optici, uti & Cerebellum integrum; ne autem hoc objectum ſuo recederet loco ramum Arboris Pomi Aurantiæ appoſui.

Supra operculum phialæ reperitur rupes confecta ex Conchilis, ramis Arterioſis (loco Corallorum rubr.) intertextis.

N°. LV. Lien humanus grandinibus obſitus, quas olim pro Glandulis habuerunt auctores

Edogh wat een groot onderſcheyt wegens de cours der ſlaghaderen en gemeene aderen in de Nieren! als ik zulks voor de eerſte reyſe zagh, was ik als verſtelt, en al wie het van my ziet vertoonen, zyn daar over geconſterneert geweeſt.

Indien God Almagtigh my 't leven nogh wat zal believen te ſpaaren, zoo heb ik voorgenomen de waare geſtalte der Nieren wereldkundigh te maken, dewelke waarlyk geheel anders is, als ik van andere tot nogh toe heb zien verbeelden.

N°. LIV. Een vles met voght waar in onthouden werd een gedeelte van de Herſſene van een menſch, alwaar haar komen te vertoonen de Reuk-zenuwen, de ſtronken van de Slaap ſlag-aderen, het dunne Herſſen-vlies vervult van ſlag-aderkens, als mede de afgeſnedene Hals-ſlag-aderen en haar vereeninge met de Slaap-ſlag-aderen, en de Gezigt-zenuwen, en Achter-breyn. Op dat nu dit voorwerp van haare plaatſe niet zoude afwyken, zoo heb ik een tak van een Orangie-boom daar tegens aangeſet.

Boven op het dekzel van 't glas werd gevonden een kleen Rotsje uyt ſchulpen, en vervulde Bloedvaten gemaakt, in plaats van roode Coraal tacken.

N°. LV. Een Menſche Milt, met hagelwyze verheventheden bezet, dewelke de autheuren voorheen meenden, dat het Kliertjens wa-

tores, cum interim nil ſint, niſi tubercula, quæ Glandulas mentiuntur, & ab obſtructione extremitatum vaſorum oriunda.

Supra operculum conſpicitur quoque rupes parva, in cujus medio excavato poſita eſt phiala, in liquore continens portionem Lienis humani, cum autem ejus membrana ablata ſit, nil comparet, quam vaſa ſanguinea Lienem conſtituentia.

N°. LVI. Pedamentum ex ligno indico, ſupra quod poſita phiala liquore repleta, in qua videndum ſeſe exhibet caput infantis viventis ſpeciem repræſentans, cujus Prolabia, ut & cuſpis Linguæ rubicunda: cum autem Oculi clauſi ſint, dormientis caput repræſentat: nullas quoque rugas præternaturales aut foveas contraxit cutis, id quod gratiam conciliat aſpicientis oculis.

Scutellâ Cranii ademptâ in conſpectum veniunt Nervi Olfactorii, gaudentes adhuc Piâ matre, qua obducuntur, cum ſuis vaſculis ſanguineis repleta.

Plexus choroideus inter relictas Cerebri Arterias viſui quoque occurrit.

Du-

waren, daar het ondertuſſchen niet anders zyn als heuveltjens, dewelke Kliertjens verbeelden, en voortkomen wegens verſtopping van de uiteynden der vaten.

Boven op het dekzel, vind men ook een kleen Rotsje, in wiens midden hol zynde, gevonden werd een glas met voght, en daar in een ſtuk van de Milt van een Menſch, en nadien deſzelfs vlies afgenomen is, zoo doet zigh niet anders op, als Bloed-vaten, dewelke de Milt maken.

N°. LVI. Een pedeſtal uyt Indiaanſch hout, waar op geſet is een glas met voght, waar in gezien werd het Hoofd van een kind, 't welk een levendigh hoofdje komt te verbeelden, deszelfs voorlippen, als mede het uyterſte van de Tong, zyn rood van couleur, en het verbeeld, de ogen toegeſlooten zynde, het hoofdje van een ſlapend kind: en het vel nergens gerimpelt of met kuyltjens bezet zynde, geeft voor de oogen een aangenaam gezigt.

Het bovenſte van 't Bekkeneel afgenoomen zynde, kanmen de Reuk-zenuwen zien, met deſſelfs bekleetzel van 't dunne Herſſenvlies, en de opgevulde bloedvaatjens, die daar door heen loopen.

De Chorionſche ader-vlechtinghe komt hier ook in 't geſight onder de overgeblevene Slag-aderen van de Herſſene.

Het

Dura mater, ſerici albi colore ſuperbit.

Pinguedo ſubcutanea naturalem quoque retinuit colorem.

Supra operculum hujus phialæ alia quoque phiala poſita eſt in exiguæ rupis cavo, repletis Arteriis undique ornata, & in illa phiala videre licet portionem Cerebri humani, cujus cortex ſummam rubedinem, propter vaſculorum repletionem ceraceæ materiæ rubræ, induit.

N°. LVII. Portio magna Placentæ Uterinæ humanæ, ex meris vaſis ſanguineis compoſita, ſuntque illa vaſa flava propter materiam flavam, qua uſus ſum.

Horum extremitates ſuccoſæ aut pulpoſæ hic oppido quam bene apparent.

N°. LVIII. Phiala ſicca & in ea ſceleton fœtus immaturi ſex circiter menſium, cujus manus oſſea elevata continet veſiculam Felleam humanam apertam, in cujus cavo cernuntur variæ cellulæ membranoſæ, calculos ſubnigricantes continentes, quos capite elevato adipicere videtur.

N°.

Het harde Herſſen-vlies komt ons hier voor van couleur, als witte zyde.

Het ondervelligh vet heeft ook ſijne natuurlyke couleur behouden.

Op 't dekſel van 't glas, is nog een ander glas gezet, en dat in 't midden van een kleen Rotske, 't welk verciert is van alle kanten met opgevulde Slag-aderen: en in dit glas kan men zien een gedeelte van de Herſſene van een Menſch, wiens ſchorſſe zeer rood is, wegens het opvullen der Bloed-vaatjens met een roodwaſſighe ſtoffe.

N°. LVII. Een groot ſtuk van de Naa-geboorte van een menſch, t'ſamengeſteld alleen uyt Bloedvaten, dewelke haar geel vertoonen, wegens de ſtoffe die ik daar toe gebruykt heb.

Deſe haare ſappighe uyteynden kan men hier zeer duydelyk zien.

N°. LVIII. Een droogh glas, en daar in 't Geraamte van een onvoldraage Kindje, van omtrent ſes maanden draghts, in wiens opgeheve handje gehouden werd een opgeſnede Galblaas van een menſch, in wiens binnenſte gezien werden verſcheyde celluleuſe vlieſen, daar ſwartagtighe ſteentjens inleggen, dewelke hy, 't hooft opwaarts gewent zynde, ſchynt te willen beſien.

N°.

No. LIX. Pueri Hepar, tam artificioſe præparatum & repletum, ut omnes ultimæ ramusculorum vaſorum extremitates in conſpectum veniant.

Cum mihi à longo tempore innotuerit Hepar ex ſolis vaſis ſanguifluis & nullis Glandulis conſtare, ſicuti deſcripſi & delineari curavi; id autem repræſentavi in Jecore diſſoluto propriâ membranâ ambiente adempto, & in liquore conſervato.

Cum autem in illa præparatione extremitates vaſorum recedant à naturali reptatu & loco, aliam quoque viam incedere conſultum duxi; itaque replevi vaſa, totumque Hepar peculiari artificio balſamo induravi, quo facto, integrum illud viſcus, ne membranâ ambiente quidem ablatâ, viſui expono, & ſic ultimæ extremitates pulpoſæ vel ſuccoſæ luculenter in conſpectum veniunt formâ rotundâ & ceu ſtellatâ, nullâ peculiari membrana ſuccinctæ; hæ extremitates à Malpichio vocantur *Acini hexagoni*, & totum hepar ab eodem appellatur *Glandula conglomerata*, cum interim nullis gaudeat particulis, per ſe ſubſiſtentibus, &

No. De Lever van een Jonghe, dewelke zoo konſtig toebereyd en gevult is, dat alle de uyterſte uyteynden der Bloed-vaatjens ons in 't geſight komen.

Hoewel van over langhe tyd my bekend is geweeſt, de Lever, alleen uyt Bloed-vaten te beſtaan, en niet uyt Klieren, gelyk beſchreeven heb, en ook doen afbeelden; maar dit heb ik voorgehouden in een ontdaane of ontbondene Lever, wiens omvangend vlies afgenomen zynde, in een voght bewaard werd.

En nadien in dat toebereyden, de Bloed-vaten van haare natuurlyke cours en plaats afweken, zoo ben ik te raade geworden, een andere weg in te ſlaan, derhalven heb ik deſſelfs vaten vervult, en de geheele Lever, op een byzondere en konſtige balſamatie hard gemaakt, en na dat doen, dit geheel voorwerp voorgehouden, 't omvangend vlies zelfs niet afgenomen zynde, en zoo komen ons de uyterſte ſappighe uyteynden, zeer klaar in 't geſight, in de gedaante van rondagtige ſterwyſe lighaamtjes, en met geen byzonder vlies omvangen: deſe uyteynden werden van Malpichius *ſeskantige korreltjes*, geheten, en de gantſche Lever houd hy voor een *'t ſamengeſtelde Klier*; daar men in tegendeel bevind, dat het geen byzondere deeltjens zyn, die op haar zelve beſtaan, en ook met geen

propriâ membranâ præditis, quo ſine nullam partem Glandulæ nomine inſigniri voluerunt Anatomicorum Principes.

Quatenus totum Hepar pars mollis eſt, quod per ſe ſubſiſtit, & propriâ membranâ ambiente amictum eſt, non malè dicitur Glandula; ſed dico, neutiquam conſtare ex Glandulis, & ſi quis contrarium ſuſtineat, demonſtret illud tam luculenter, uti ego exhibeo, quicquid dico.

Iſthæc res non male conferri poteſt cum pomis ac piris, horum pedicellus ex plurimis fibris tubuloſis conſtat, quæ, cum ulterius pervenerint, molliores atque molliores factæ, in pulpoſam ſubſtantiam degenerant, in qua ſuccus continetur, ſic quoque in Iecore humano non abſimili modo in Vaſorum ultimis extremitatibus pulpoſis Iecoris continetur quoque ſanguinis ſeroſitas, cujus rei analogum demonſtro in hac meâ præparatione; nam poſt repletionem omnium extremitatum vaſorum materia inſtar roris aut fumi exitum quæſivit ex ultimis pulpoſis, ex-

byzonder vlies begaaft zyn, zonder 't welk de voornaamſte Ontleders niet gewilt hebben, eenig deel met de naam van Klieren te betekenen, of te noemen.

Voor zoo veel de geheele Lever een ſaght deel is, 't welk op zigh zelfs beſtaat, en met een byzonder vlies omvangen is, zoo is 't niet ongerymt, dezelve de naam te geven van een Klier; maar ik zegge, dat dezelve niet uyt Klieren beſtaat, en zoo ymand het tegendeel wil ſtaande houden, hy toone zulks zoo klaar, gelyk ik doe, 't geen ik ſegge.

Deze zaak kanmen by appelen en peeren niet qualyk vergelyken, welkers ſteeltje uyt veele holle draaden beſtaat, dewelke verders gekomen zynde, zaghter en zaghter werden, en zoo in een merghachtighe ſubſtantie veranderen, waar in het ſap gehuysveſt is, even zoo ook in een menſche Lever, alwaar het ſereuſe gedeelte van 't Bloed mede is geſeten in de ſappighe uyteynden van de Bloed-vaten, waar van ik yets overeenkomſtig vertoone, in deſe myne toebereydingh; want na het vervullen van alle de uyteynden der Vaten, kanmen zien, dat de waſſighe ſtoffe in de gedaante van een dauw of rock eenen uytgangh neemen uyt de alleruyterſte ſappighe uyteynden,

extremitatibus & hoc luculentiſſime videri poteſt in hoc objecto ſupra citato, præſertim ſi claræ luci objectum expoſitum, oculis armatis inſpiciatur. Vid. Tab. I. Fig. I.

den, en men kan zulks zeer klaar zien in dit bovengemelde voorwerp, voornamentlyk alsmen het komt voor te houden in een helder light, en dat door toedoen van vergrootglazen. Ziet de I. Plaat. I. Fig.

Quicumque illud domi meæ viderit, facillimè prætenſarum Glandularum exiſtentiam in interiore Hepate renuet, & pro certo mecum habebit, ita dictas Glandulas Hepatis, nil eſſe, niſi continuationes vaſorum ſanguineorum, quæ degenerarunt in ejuſmodi faſciculos pulpoſos ſubrotundos & ſtellares.

Al wie dit ten myne huyze hebben gezien, zullen zeer light de gepretendeerde weſentlykheyt der Klieren van binnen in de Lever verwerpen, en met my houden, dat zulks niet anders is, als een continuatie der bloed-vaten, dewelke komen te veranderen in ſappighe rontaghtighe en als ſterwyze bundelkens.

Obſervamus quoque in Braſſicâ Pompeianâ, ſeu floridâ (Belgice *Blom-kool*) ſc: caules tandem faſtigiari in flores, qui flores nil, niſi effloreſcentiæ caulis, neutiquam per ſe ſubſiſtentes, ſed caulis veræ continuationes.

Wy bemerken ook in de Blomkool, dat de ſteelen ten laatſten uytgaan of eyndigen in bloemen, dewelke niet anders zyn als uytſpruytzels van de ſteel, dewelke geenzints op haar zelve beſtaan, of van de ſteel geſcheyden, maar waarlyk continueel met de ſteel zyn.

Dixi ſuperius ceraceam materiam rubram (ſicuti ſanguis in corpore vivo) ex extremis vaſculis in mea repletione roris inſtar exitum quærere; noli autem L. B. illud pro vitioſa repletione & præternaturali evagatione habere; tunc enim non roris inſtar, ſed globulorum in modum illa exiret.

Ik hebbe hier vooren gezeght, dat de roodwaſſighe ſtoffe (gelyk het bloed in een levend lighaam) uyt het uyterſte der vaten, in deſe myne opvullingh in gedaante van een dauw uytgaat, maar ziet dat niet aan W. L. als of zulks een gebreckelyke opvullingh was; wan alsdan zoude die ſtoffe niet uytgaan in de gedaante van een dauw, maar in t'zamen geloopene ronde bollen.

Cum

Wan-

Cum prima vice hæc apparentia in oculos meos incurreret, tanquam attonitus, in illa verba erumpebam, Bone Deus quàm admiranda ſunt tua opera, quæ mihi hic revelas in rebus, ne minutiſſimis quidem exceptis! nam ut verum dicamus, res haud parvi eſt momenti, jam poſſe oculis exhibere, quæ tam diu hactenus recondita fuerunt & fugerunt ſenſus noſtros, ſc: Hepar humanum integrum, propriâ membranâ amictum, ſine decoctione, (uti facere aſſolent Anatomici, ut prætenſarum Glandularum exiſtentiam ſtabilirent) abſque excarnatione ſutuli, (uti ab aliis adhuc factum video) ſine ulla adhibita vi, in conſpectum poſſe producere ultimas extremitates vaſorum ſanguineorum hepatis in proprio ſitu & ſtatu naturali.

Wanneer my dit verſchynzel voor de eerſte reyze in 't geſighte quam, berſte ik als met ontſteltheyd uyt, Goede God, hoe wonderlyk is uw doen, 't geen gy my hier openbaar maakt, zelfs in 't allerkleenſte van uwe werken! en om de waarheyd te zeggen, 't en is geen kleene zaake nu te doen zien 't geene zoo langh voor onze ooghen verborgen is gebleven, namentlyk de gantſche Lever van een Menſch, omvangen met ſijn eygen vlies, zonder te kooken (gelyk de Ontleders plachten te doen, om de gepretendeerde weſentlykheyd der Klieren te beveſtigen) en zonder onnutte ontdoeningh (gelyk ik nog van andere zie doen (ook zonder eenigh geweld daar aan te doen, te laten zien, de uyterſte uyteynden van de Bloed-vaten van de Lever, in haare natuurlyke plaats en geſtalte.

Iſthæc admiranda præparatio cauſam pro me dicet contra adverſarios, dicentes, Ruyſchium in ſua excarnatione annihilare & delere Glandulas Hepatis.

Deſe wonderbaare toebereydinghe zal voor my inſtaan, tegens de tegensſtrevers, dewelke gezegt hebben, Ruyſch vernietight de Lever-kliren in het ontdoen des Levers.

Operculum hujus Phialæ ſuperbit quoque alterâ phialâ, varia fruſtra Hepatis humani continente. Dictum

Op dit glas doet zigh nogh een tweede vles op, voorſien met verſcheyde ſtukken van de Lever van een Menſch.

Deſe

Dictum Hepar ope balſami noſtri in ligneam duritiem redactum, in fruſta lamellatim ſecui cultello acutiſſimo, & quod notandum, in illis lamellis à latere conſpectis, æquebene ſuccoſæ extremitates comparent, ac arbusculæ in lapidibus figuratis ſerrâ in lamellas diviſis: non ſolum hoc experimentum feci in Hepate multoties, verum etiam ad incudem revocavi Lienem, & renes, in quibus non minus dictæ extremitates vaſorum ſuccoſæ ſeſe videndas exhibent: O quanta diverſitas occurrit in iſtis apparentiis!

Jam ut vela contraham, me ad ſequentia conferam, quæ etiam artificioſiſſime ſunt præparata, ſc:

N°. LX. Duo Renes pueri, vitæ ſpeciem referentes, horum alter ſuſpenditur in phiala à capillo, idque in liquore, ſuperiori parti Renis adhuc inſidet Ren ſuccenturiatus, quemadmodum Glans Quercina cupulæ, ſecus ab auctoribus factum in illarum figuris.

N°. LXI. Phiala ſicca, in qua vituli ſplen, cujus extremitates pulpoſæ in totum ſunt ablatæ, id quod factum per Venam

In deſe geſeyde Lever, die ik zoo hard, door 't balzemen, als hout gemaakt heb, en dezelve door een zeer ſcherp mesje in mooten of ſtukken geſnedenheb, ſtaat aan te merken, dat deſe mooten van ter zyde bezien zynde de ſappighe uyteynden haar immers alzoo wel opdoen, als de boomtiens-wyſe verbeeldzelen in ſekere ſteenen, die met een ſaagh in platen verdeelt zyn: dit experiment heb ik niet alleen menigmaal in de lever gedaan, maar ook zelfs inde milt, en Nieren, in dewelke de geſyde ſappige uyteynden haar niet duyſterder opdoen: O, en wat voor onderſcheyd komt ons niet te vooren in die verſchynzelen!

Om nu voort te gaan, zal ik 't zeyl intrekken, en my begeven tot de volgende voorwerpen, die mede zeer konſtigh zyn toebereyd, namentl:

N°. LX. Twee nieren van een jonghe als in 't leven verbeeld; de eene aan een hayrtie af hangende in een vogt, en de welke, op zyn bovenſte gedeelte nogh heeft zitten de bynier (*Ren ſuccenturiatus*) even als een aker in ſyn dopje, en hebben de Autheuren 't zelve geheel anders verbeeld.

N°. LXI. Een droogh glas, en daar in een kalver Milt, wiens ſappighe uyteynden weg gedaan zyn, en dat door deſſelfs ader en groeven, welke groeven daar zyn in plaats van

nam, ejuſque ſulcos, qui loco venæ ſunt in vitulo, non autem in homine, & quod hic notatu dignum, membrana Lienem ambiens, nuſquam læſa eſt.

van ader-tacken, maar zulkx heeft geen plaats in de menſch, en 't geen hier aan te merken ſtaat, het vlies dat de Milt omvanght is nergens gequeſt.

Supra operculum phialæ, vituli Ren reperitur, eodem modo præparatus, niſi quod membrana ambiens ſit ablata, ut fibræ tranſverſales, ſeu ſtamina ligamentoſa, luculenter videri poſſent.

Op 't dekzel van 't glas werd gevonden een andere Milt van een kalf, op dezelve wyze toebereyd, uytgezondert dat het vlies, 't welk de Milt omvangt, weg gedaan is, ten eynde men de dwers bandighe ſtutzels beter zoude konnen zien.

Hæc ſtamina neutiquam habenda ſunt pro Nervis, id quod perperam factum ab autoribus, etiam haud infimi ſubſellii.

Deſe dwers bandighe ſtutzels moet men voor geen Zenuwen aanzien, 't welk de auteuren, en wel die, dewelke niet zyn vande geringſten, gedaan hebben.

N°. LXII. Pedamentum maximum ex ligno indico XVII phialis inſtructum, in quibus continentur ea, quæ ad ſtomachum & inteſtina pertinent, inter illas Lit. A. notata, continet ſtomachum Giganteæ fœminæ prodigioſæ magnitudinis: ſupra cujus operculum in conſpectum venit Auris marina magna, in cujus cavo continetur ſtomachus fœtus humani recens nati, obſitus plurimis ramis arterioſis, repletis inſtar Coralliorum rubrorum.

No. LXII. Een zeer groote pedeſtal uyt indiaans hout, voorzien met 17 vleſſen, waar in onthouden werden, 't geene tot de maagh en darmen behoord, onder deze is de 1e. let. A. getekend, waar in onthouden werd een zeer groote maagh van een Reuſinne: op deſſelfs dekzel zietmen een groote Zee-oor, en daar in is gelegen de maagh van een jong geboore kind, dewelke omzet is met zeer veel ſlag-aderen die opgevuld zyn, en ons gelyk als roode coraal takken voorkomen.

Lit. B. Phiala inſtructa portione inteſtini coli ejusdem fœ-

Let. B. Een glas en daar in een ſtuk vandc colyk-darm van dezelve Reuſinne, 't welk zoo wyt is, dat men

fœminæ ſupradictæ, quæ tantæ capacitatis, ut fœtus humanus ſeptem menſium a geſtatione, in illâ abſcondi poſſit.

Supra ejus operculum, oculos quoque incurrit Auris marina magna, & in ea varia fruſta inteſtinorum, ſc: Inteſtini Jejuni cum ſuis Jugis, ſeu valvulis conniventibus *Kerchringii*, inteſtini ilei cum vaſis ſanguiferis repletis, ut & ilei cum portione annexâ Meſenterii, Hydatidibus copioſis repleta, nec non inteſtini canis, cujus vaſa peculiare quid in ſe continent, ratione vaſorum: hæc omnia in formâ ſicca conſervata ſunt.

Lit. C. Phiala, in qua continetur in liquore ſuſceptio inteſtini ilei ex homine.

Lit. D. Portio Stomachi, cujus ſtructura Tunicæ villoſæ admiranda videri poteſt, idque vaſis non repletis.

Lit. E. Portio inteſtini hominis, corpuſculis minoribus in agmen ſitis, quæ Glandulæ audiunt, obſita.

Lit. F. Os Stomachi fœtus humani apertum, ut rugæ longitudinales facie interiore conſpici queant, ſuntque rubicundæ, propter vaſorum repletionem.

men 'er een kind van ſeven maanden draghts in zoude konnen verbergen.

Op het dekzel ſtaat ook een groote Zee-oor, en daar in verſcheyde ſtucken van 't gedarmte, namentl: vande nughteren darm met deſſelfs latten, of oogluykende klapvliefen van *Kerkring*, een ſtuk van de bogtige darm met deſſelfs vervulde bloedvaten, als mede een ſtuk vande bogtige darm, met een gedeelte van 't darmſcheyl, 't welk vol met waterblaasjes zit, ook een gedeelte van 't gedarmte van een hond, 't welk yets byzonders heeſt, ten opſigte van de bloet-vaten, alle deſe zaken worden droog geconſerveert.

Let. C. Een vles met voght, en daar in een inſchieting van de Bogtige darm van een menſch.

Let. D. Een ſtuk vande maagh wiens wonderbaare t'zamenſtel van 't ruyge vlies hier kan gezien werden, en zyn deſzelfs vaten niet vervuld.

Let. E. Een gedeelte van een menſche darm, 't welk bezet is met een hoope kleene lighaemtiens, die men klieren noemt.

Let. F. De mont vande maagh van een jongh kindje, dewelke geopent is, op dat de langdraadige rimpelen van binnen konden gezien werden, en zyn deſe rood wegens het opvullen der vaten.

Lit. G. Portio inteſtini jejuni, in qua Juga, ſeu valvulæ conniventes non ſolum, verum etiam Papillæ nerveæ conſpiciuntur.

Lit. H. Phiala ſicca, & in eâ portio inteſtini pueri, in quâ Tunica celluloſa ceraceâ materiâ rubrâ repleta eſt, præterea occurrunt Papillæ nerveæ, idque in objecto, ſicco.

Lit. I. Tunica villoſa inteſtini humani â Nervea ſeparata; ita ut non dubitandum ſit, quin ſit vera Tunica, non autem mucoſa ſubſtantia, uti voluere Anatomici, hæc etiam ob eandem rationem rubra.

Lit. K. Portio inteſtini coli circa Rectum abſciſſa, in quâ magna & varia ulcera, â prægreſſâ Dyſenteriâ producta.

Lit. L. Portio inteſtini ilei inverſi, in qua variæ, ita dictæ, Glandulæ ſolitariæ reperiuntur.

Lit. M. Phiala ſicca, in qua reperitur portio inteſtini canis, in qua occurrunt glanduloſa corpuſcula numeroſa.

Lit. N. Phiala in liquore continens portionem inteſtini Ilei è puero, per quam vaſa ſanguinea repleta maximo numero repunt. Lit.

Let. G. Een ſtuk vande Nugtere darm, waar in niet alleen de latten of oogluykende klap-vlieſen, maar ook zelfs de zenuw tepeltiens gezien werden.

Let. H. Een droog glas, en daar in een ſtuk van de darm eenes kinds, waar in het celluleuſe vlies met een rood waſſige ſtoffe opgevult is, daar en boven vertoonen haar ook in't zelvige voorwerp de zenuw-tepeltiens en dat in een droog voorwerp.

Let. I. Het ruyge-vlies van een menſche darm, 't welk geſcheyden is van 't zenuw-agtige, zoo dat 'er niet aan te twyfelen is, dat het een waaragtigh vlies is, en geen ſlymerighe ſubſtantie, gelyk de ontleders gewilt hebben; deſe is om dezelve reden rood van couleur.

Let. K. Een ſtuk vande colyk darm, omtrent de reghten darm afgeſneden zynde, waar in verſcheyde verſweeringhen te zien zyn, dewelke voortgekomen zyn uyt een voorgaande roode-loop.

Let. L. Een omgekeert ſtuk vande bogtighe-darm, waar in verſcheyde alzoo genaamde eenſaam ſtaande klieren gevonden werden.

Let. M. Een droogh glas waar in gevonden werd een ſtuk van een honds darm, waar in haar een groot gedeelte van klierige lighaamtiens opdoen.

Let. N. Een vles met voght, en daar in een ſtuk vande Nughteren darm eenes kinds waar door henen een groot getal bloed-vaten paſſeren. Let

Lit. O. Phiala ſicca retinens portionem Meſenterii, per quam Glandulæ ſunt diſperſæ, quæ ex vaſculis miro reptatu decurrentibus conſtitutæ ſunt, & luculenter videri poſſunt.

Lit. P. Portio Stomachi humani, cujus vaſis ſanguineis repletis, in conſpectum venit admiranda ſtructura intimæ Tunicæ.

Lit. Q. Portio Coli è puero, per cujus ſuperficiem interiorem variæ occurrunt foveæ, capitis aciculæ minoris magnitudine, quæ glandularum nomine nuncupantur ab auctoribus.

Lit. R. Infantis inteſtinum Coecum, longe aliter diſpoſitum, quam in corpore hominis adulti.

No. LXIII. Pedamentum ex ligno indico, & ſupra illud rupes, in cujus medio reperitur cor humanum balſamo induratum, in quo nonnulla occurrunt, quæ notatu digna cenſeo.

1°. Ex Cordis ſubſtantia prodeunt variæ venulæ, quæ ſeſe exonerant in Auriculam dextram, ita ut omnis ſanguis è Corde redux, non derivetur ad venam coronariam, uti ab auctoribus traditum.

Let. O. Een droog glas in zig onthoudende een ſtuk van 't darmſcheyl, waar door veele klieren loopen, en zyn deze beſtaande uyt vaten, dewelke een wonderbaare cours houdende, klaar gezien konnen werden.

Let. P. Een ſtuk van een menſche Maagh, wiens vaten opgevult zynde, in 't geſight komt die wonderbaare geſteltheyd van 't binnenſte vlies.

Let. Q. Een ſtuk vande colykdarm uyt een kind, langhs welker inwendig vlies veel kleene kuyltiens haar laten zien, dewelke een ſpelde hoofd groot zyn, dezelve werden van de auteuren klieren geheten.

Let. R. De Blinde-darm van een kind, geheel verſchillende van die van een oud of bedaaght menſch.

No. LXIII. Een pedeſtal uyt Ooſtindiſch hout toebereyd, en daar op een rots, in wiens midden gevonden werd het Herte van een menſch, door het balſemen hard gemaakt, waar in eenighe zaaken voorkomen, die ik meene aanmerkens waardig te zyn.

Ten 1e. Uyt de ſubſtantie van 't Hert komen verſcheyde Adertjens te voorſchyn, die haar in 't reghter oor ontlaſten, zoo dat al het wederkerend bloed van 't Herte niet werd gevoerd na de Kroonader, gelyk de auteuren voorgeven.

 Ten

2°. Oeſophagus, qui circa hoc objectum ex parte remanſit, non rectâ viâ & perpendiculariter deſcendit, ſed tortuoſo & incurvato tramite, idquod in homine vivo aliquando contingere poteſt à convulſione, & hinc cibi deglutitio læſa.

Ten 2e. De ſlok-darm of ſpys leyder, die ten deele gebleeven is aan dit voorwerp, die en loopt niet perpendiculaar nederwaarts, maar als gekromt, 't welk zomtyds in een levendigh menſch kan komen te gebeuren door ſtuypen, en hier door weder een benaude doorſwellinge van de ſpyſe.

3°. Exortum Arteriolæ Bronchialis in hoc objecto, ſupra Arteriarum Intercoſtalium exitum emergere, hic conſpicuum.

4°. Cum omnia vaſa in hoc Corde repleta ſint, illorum curſus naturalis videri poteſt, & longe quidem diſtinctius, quam in objecto recenti.

5°. Utraque Auriculâ repleta, vera illarum figura, ſeu forma in conſpectum venit, quæ longe differt â figuris ab auctoribus exhibitis.

Ten 3e. Dat de Longhe-pyps ſlag-ader (*Arter: Bronchialis*) in dit voorwerp voortkomt boven het uytkomen van de tuſſchen ribbighe ſlag-aderen, zulkx kanmen hier duydelyk zien.

Ten 4e. Nadien alle de Bloedvaten van dit Herte opgevult zyn, zoo kanmen haare natuurlyke cours veel duydelyker zien, als wel in een vers voorwerp.

Ten 5e. Beyde de Ooren opgevult zynde, zo kanmen haare waare figuur zien, dewelke veel verſcheelt vande figuuren, die vande auteuren zyn voorgehouden.

ASSER IV.

No. LXIV. Phiala ſicca, in qua Paſſeris ſceleton nitidiſſimum.

No. LXV. Truttæ piſcis ſceleton.

No. LXVI. Duæ Linguæ puerorum in liquore, quarum ſu-

De Vierde PLANK.

No. LXIV. Een drooghe vles, en daar in het geraamte van een Mos, 't welk zeer net en wit is.

No. LXV. Het geraamte van een Voorn.

No. LXVI. Twee tonghen van kinderen in vogt, waarvande bovenſte dat byzonder heeft, dat door des-

ſuperior hoc peculiare habet, quod per ejus medium decurrentem videamus Arteriam repletam : præterea in utraque viſuntur Papillæ Linguales per ſuperficiem diſperſæ.

deſzelfs midden een opgevulde ſlagh-ader loopt: daarenboven werden in deſe beyde de Tongh-tepels gezien, dewelke door deſzelfs oppervlakte verſpreyd zyn.

N°. LXVII. Portio Venæ Jugularis ex Equo.

N°. LXVII, Een ſtuk vande Hals-ader uyt een paard.

N°. LXVIII. Portio Oſſis Frontis & naſi, in qua ſepti naſi pars cartilaginea non ſolum obducta comparet integumento exteriore & craſſo, quod membrana pituitoſa vulgò audit, verum etiam Epichondrio ſuo ſub illo, quo, in homine vivo unguibus aut ab alia cauſa, abraſo, difficulter novo obducitur.

N°. LXVIII. Een gedeelte van het voorhoofds been en neuſe, waar in het kraakbeenighe tuſſchenſcheytzel van de neus niet alleen bedekt is met het dikke en uiterlyke bekleetzel, die men het ſnotterighe vlies noemt, maar ook met een dunder, en daar onder gelege vlies (*Epichondrion*) 't welk in de neus met de nagels of andere oorzaken afgeſchrapt zynde, beſwaarlyk met een nieuw bedekt komt te werden.

N°. LXIX. Portio Inteſtini Ilei, cujus Vaſa ſanguinea ita ſunt repleta, ut objectum totum ſit rubicundiſſimum.

N°. LXIX. Een ſtuk vande bogtighe darm, wiens bloed-vaten zoo zeer zyn opvult, dat het geheele voorwerp zeer rood is.

N°. LXX. Pedamentum Pulmone & corde inſtructum ex infante.

N°. LXX. Een pedeſtal, en daar op het herte en longh van een kind.

Not. Cor naturalem retinuit locum, ut & magnitudinem, etiamſi balſamo præparatum & induratum,

Aanm: het Herte heeft ſyne natuurlyke plaatze behouden, als mede deſzelfs groote, hoewel het door het balſemen hard gemaakt is.

Auricula dextra, ceraceâ materia repleta, naturalemquoque reſervavit magnitudinem & formam, id quod etiam intelligendum de trunco ſuperiore & inferiore venæ cavæ.

Het reghter Oor met een rood waſſige ſtoffe opgevult zynde, heeft deſzelfs natuurlyke groote en forme behouden, 't welk ook te verſtaan is vande op-en nederwaarts gaande ſtronk van de Hol-ader.

Dat

Tres tantum ramos emergere ex trunco Arteriæ Aortæ ſurſum tendentes in ſtatu naturali, hic etiam palam eſt.

Dat 'er ook in een natuurlyke ſtaat maar drie ſtroncken uyt de groote ſlag-ader voortkomen, dewelke opwaarts gaan, blykt hier ook klaarlyk.

Cum Pulmo quoque repletus ſit dicta materia, naturalem magnitudinem in illa ætate repræſentat, ſc: quam in inſpiratione obtinet.

Dewyl de Longhe met die zelve ſtoffe vervult is, zoo verbeeltze hier ook de natuurlyke groote, in die ouderdom en dat in het inhalen des adems.

Præterea dexter lobus in tres, ſiniſter verò in duos dividitur lobos, id quod ut plurimum & fere ſemper reperi in hominis Pulmone.

Hier nevens verdeelt zigh de reghter zyde of Lobbe in drie, en de linker zyde in twee deelen, en zulx werd meeſt altoos zo bevonden in de Longh der menſchen.

Supremum & eminens vas, Aſpera Arteria eſt, quæ ſitum quoque retinuit in illa præparatione.

Het bovenſte en uytſtekend vat is de Longhe pyp, die ook ſyn plaatz behouden heeft in die toebereydingh.

N°. LXXI. Placenta Uterina integra & expanſa ſuper ſuberem, hujus vaſa ſanguinea repleta ſunt, ſc: binæ Arteriæ umbilicales & art: Placentæ ceraceâ materiâ albâ, vena autem rubrâ.

N°. LXXI. Een geheele Moerkoek geſpannen op een ſtuk kurk, deze haare vaaten zyn vervult, namentl: de twe ſlagaderen des ſtrengs, en die van de Moerkoek met een witte, en van de Ader met een roode ſtoffe.

N°. LXXII. Pedamentum ut ſupra, cui impoſita eſt phiala liquore repleta, & in ea portio ſpinæ Dorſi, in duas partes diviſa, ut caudæ equinæ portio in una parte, & ſpinalis medullæ in altera ſeſe conſpiciendas exhiberent, & hæc omnia tanquam in ſtatu vivo.

N°. LXXII. Een pedeſtal als boven, en daar op een vles met voght, waar in een gedeelte vande Rugghe-graat, in twee deelen gedeelt, om een gedeelte vande Paarde ſtaart te konnen zien in het eene ſtuk, en het Rugghe-mergh in het andere en dit alles als in een levendighe ſtaat.

N°. LXXIII. Cerebri ut & Ce-

N°. LXXIII. Het onderſte ge-

Cerebelli transverſim ſectorum, pars inferior, balſamo, lapidis inſtar, indurata, cum Nervis Opticis, Olfactoriis, Infundibulo &c.

Quamvis autem hæc omnia naturalem magnitudinem fere reſervarint, colorem tamen amiſerunt poſt indurationem.

N°. LXXIV. Phiala in liquore conſervans, Oſſis Femoris portionem ſupremam cujusdam vetulæ, quæ ante plures annos fracturam Femoris paſſa fuerat.

Cum autem ultimum obiiſſet diem, non ſolum mihi data fuit occaſio cadaver inſpiciendi, verum etiam D°. Ger. Sermes, Collegii Medici Inſpectori meritiſſimo, ut & Chirurgo verſatiſſimo J. Borſt. Reperimus non ſolum collum in totum deficere, verum etiam naturam, loco dicti colli, ſubſtituiſſe Ligamenta varia, dura, craſſa, teretia, quorum ope caput Oſſis Femoris connatum fuerat ſupremæ parti Oſſis Femoris, & quod mirandum, non ex exteriore, ſed interiore læſa parte utriuſque Oſſis, ſicuti ex Fig. 1. Tab. 1. liquet.

Dicta Ligamenta, adeo ſunt craſſa

gedeelte van 't Voor en Aghter Breyn over dwers geſneden, en door het balſemen hard gemaakt, met de Gezight en Reuk-Zenuwen, als mede de Trechter &c.

Hoewel deze alle haar natuurlyke groote by na behouden hebben, zoo is 't eghter, datze haar natuurlyke couleur verlooren hebben.

N°. LXXIV. Een vles bewaarende in een voght, het opperſte gedeelte van 't Dye-been van een oude vrouw, dewelke van over veele Jaaren was vervallen in een Dye-beens breuke.

En nadien my niet alleen na haar dood gelegentheyd is gegeven om 't lighaam te beſchouwen, maar ook aan de Hr. Dr. Ger. Sermes zeer waarde opziender van 't Collegie der Doctoren, en aan de welgeoeffende Heelmeeſter Jacob Borſt, hebben wy bevonden, niet alleen den hals geheel en al te ontbreeken, maar ook dat de natuur in plaatſe van den hals, verſcheyde harde, dicke, rond en lange banden geſubſtitueert had, door welkers toedoen het hooft van 't Dye-been weder vaſt gegroyt was aan 't opperſte van 't Dye-been, ondertuſſchen is het te verwonderen, dat de gezeyde banden voortkomen uyt beyde de inwendige gequeſte deelen, maar niet uyt de uitwendighe oppervlaktens van de zelve. Ziet de 1e. Taf. 1. Fig.

Deze gezeyde banden zyn zoo

H dik

craſſa & fortia, ut patiens per aliquot annos (quamvis claudicans) per plateas incedere potuerit.

Cum autem tale quid nunquam viderim, neque audiverim aut legerim, conſultum duxi hunc affectum in liquore conſervare, ne quis de veritate hujus rei dubitare poſſit.

N°. LXXV. Vitulorum duo Corda, ab Anatomico Excellentiſſimo Stenone, in meum uſum & amicitiæ teſſeram, præparata, in quibus fibræ motrices luculentiſſime in conſpectum veniunt, & quod notandum, hæc duo objecta ſunt ultima, quæ ante obitum præparavit, ita ut illa in ejus memoriam reſervaturus ſim.

dik en ſterk, dat de lyderſſe eenighe Jaaren over de ſtraat (hoewel mank) heeft konnen gaan.

En nadien ik zulkx voorheen nog gezien, gehoord, of gelezen heb, doght het my goed, dit ongemak in een voght te bewaaren, ten eynde niemand aan de waarheid van deeze zaak konde twyfelen.

N°. LXXV. Twee Kalfs harten, dewelke van de Hr. Steno, (die een zeer uytſtekend Ontleder is geweeſt) tot een teken van vrindſchap voor my zyn toebereyd; en zyn deſſelfs beweegdraaden in deze zeer klaar te zien, en dat aanmerkelyk is, dit zyn de twee laaſte voorwerpen, die Hy voor ſyn dood uytgevoert heeft, zoo dat ik die ook tot zyner gedachteniſſe zal bewaaren.

ASSER V.

N°. LXXVI. Portio Inteſtini Jejuni hominis, in cujus ſuperficie interna propullulant Papillæ nervoſæ, de quibus in poſterum plura dicere decrevi.

N°. LXXVII. Aſperæ Arteriæ exſiccata portio, cujus ramuli ſunt expanſi, & horum uni-

De Vyfde PLANK.

N°. LXXVI. Een ſtuk van de Nughteren darm van een menſch, uyt wiens binnenſte oppervlakte de Zenuw tepeltjens uytpuylen, waar van in toekomende breeder te handelen myn voornemen is.

N°. LXXVII. Een gedeelte van de Longhe-Pyp, dewelke gedroogt zynde, haar tackjens uitgeſpannen zyn, en aan een deſer hangt nogh

unico adhæret lobulus unus inflatus & exſiccatus.

Nº. LXXVIII. Phiala in liquore reſervans portionem Ductus Hepatici, cujus Tunica intima calculoſâ materiâ eſt obſita, idque ex bove.

Nº. LXXIX. Phiala in liquore continens ramulum Arteriæ Pulmonalis, cujus extremitates oppidò quam bene in conſpectum veniunt, propter repletionem.

Nº. LXXX. Phiala ſicca, in quâ tres Calculi triangulares è Veſica fellea hominis, qui tam leves ſunt, ut aquæ innatent.

Nº. LXXXI. Phiala ſicca continens portionem Inteſtini Recti humani, in qua corpuſcula rotunda (quæ Glandulæ nuncupantur, & mihi nil, niſi vaſculorum ſanguineorum extremitates ſunt) extra ſuperficiem internam propullulant, & in forma fovearum antea comparebant; illa autem, poſt præparationem & balſamationem, tuberculorum modo ſeſe exerunt.

Hinc patet, quam neceſſarium ſit, partes corporis rite & variis modis præparare, ut vera conſtitutio oculos incurrat.

nogh een opgeblaaſe en gedroogt lobbeke.

Nº. LXXVIII. Een vles met voght in zigh onthoudende een ſtuk van de Gal voerder des Levers, wiens inwendigh Vlies bezet is met een ſteenighe ſtoffe, en dat uyt een Os.

Nº. LXXIX. Een vles met voght, en daar in een takje van de Longhs Slag-ader, wiens uyteynden zeer wel te zien zyn, wegens de opvullingh.

Nº. LXXX. Een droogh glas, en daar in drie ſteenen uyt de Galblaas van een menſch, die zoo light zyn, datze op 't water komen te dryven, en deſe zyn ook driehoekigh.

Nº. LXXXI. Een droogh glas met een ſtuk van de reghte darm uyt een menſch, waar in ronde lighaamtjens (dewelke van andere Kliertjens, en van my uyteynden der Bloedvaatjens zyn geheten) buyten de inwendige oppervlakte uytpuylen, en haar als kuyltjens opdeden voor datſe gepræpareert en geballemt waren, en nu te voorſchyn komen als kleene heuveltjens.

Hier uyt blykt het, hoe noodigh het is, dat men de deelen des lighaams wel en op verſcheyde wyze moet toeberyden, om de waare geſteltheyd in 't gezight te brengen.

Per illarum Arteriolarum extremitates, ſeroſus latex exoneratur, in cavitatem Inteſtinorum, ad illorum lubrificationem: id quod palam fit per repletionem Arteriæ Meſentericæ, nam replendo ejus ramulos ceraceâ materiâ, per has dictas Glandulas, ubique excurrit in cavitatem Inteſtinorum; ſi autem eſſent particulæ per ſe ſubſiſtentes, & propriâ membranâ obductæ, talis materia vix ac ne vix quidem, tam facile tranſiret in cavitatem Inteſtinorum.

Præterea in hac portione Inteſtini, tanta copia Pororum ſenſum incurrit, ut ne cuſpis quidem acus inſeri poſſit absque illorum attactu; monendum interim, mihi oculum eſſe armandum, ut luculenter in conſpectum veniant, propter exilitatem, aſt, qui gaudent viſu acutiore, absque adminiculo illos videre poſſunt.

No. LXXXII. Pueri Genu ſupra fruſtum rupis poſitum, in quo ſenſui ſubjicitur vera diſtributio vaſorum ſanguineorum in Cute humanâ, quæ planè diſcrepat ab illâ, quæ viſcera, ſc: Hepar, Lienem, Renes, & alia conſtituunt.

Door de uyteynde dezer Slagaderkens werd de wey-achtige voght in de holte van het gedarmte ontlaſt, tot derzelver bevogtinge, het welk blykt in 't vervullen van de Slag-ader van 't Darmſchyl, want als men haar takjens vervult met een waſſige ſtoffe, zoo iſt, dat door deeſe zoo genaamde Kliertjens, de geſeyde ſtoffe alzints komt te loopen in de holte van 't gedarmte; en zoo het deeltjens waren, die op haar zelve beſtonden, en met een byzonder vlies omvangen waren, zoo zoudè zodanighe ſtoffe naulykx zoo light in de holte van 't gedarmte overgaan.

Daar en boven komen ons in dit ſtuk van 't Gedarmte zo groot een getal van ſweet gaatjens in 't gezight dat men naulykx de punt van een naald daar tuſſchen zoude konnen zetten, zonder dezelve te raaken; en ſtaat ondertuſſchen te aanmerken, dat ik, om ſe klaar te zien, myn oogh met een vergroot glas moet wapenen en dat wegens haar kleente, maar die heldere ooghen hebben, die behoeven zulk een hulpmiddel niet, om ſe te zien.

N°. LXXXII. Een Knie van een kind op een ſtuk van een rotz, war in te zien is de waare verſpreyding van de bloed-vaten in 't Vel van een menſch, dewelke geheel verſchilt van die, dewelke de Lever, Milt, Nieren en andere deelen maken.

N°. LXXXIII. Portio Hepatis hydropici, in totum in veſiculas craſſas mutata, ita ut omnia vaſa, eorumque extremitates hydatidum naturam induerint. Vid. aliam portionem delineatam. Theſ. 1.

N°. LXXXIII. Een ſtuk van de Lever van een waterſugtigh menſch 't welk t'eenemaal in dikke blaaskens verandert is, zoo dat alle de vaten, en ook haar uyteynden de natuur van waterblaaſen aangenomen hebben. Ziet een ander gedeelte daar van afgebeeld in 't eerſte Cabinet

N°. LXXXIV. Portio Arteriæ Splenicæ vitulinæ repleta.

N°. LXXXIV. Een ſtuk van de Slag-ader van een Kalfs Milt, en die opgevult.

N°. LXXXV. Teſticulus humanus, cujus Tunica propria ablata, videre licet verum reptatum Vaſculorum, ſeminis rudimentum conficientium.

N°. LXXXV. Een Bal van een Menſch, wiens eigen vlies afgenomen zynde, men de waare cours der vaatjens zien kan, dewelke het begin van 't zaad maken.

N°. LXXXVI. Phiala in liquore conſervans, fœtus humani immaturi Pulmonem: cum autem hic in fundo phialæ reperiatur, infallibile ſignum eſt, fœtum in utero materno fuiſſe denatum.

N°. LXXXVI. Een vles met vocht, en daar in de Longh van een onvoldraghe vrught van een menſch, en nadien de zelve op de grond van 't glas gevonden werd, is 't een zeker bewys het kind in s'moeders lighaam geſtorven te zyn.

N°. LXXXVII. Phiala liquore repleta, & in illa portio Pulmonis humani, cujus vaſa ſanguinea innumera repleta ſunt; cum autem Veſiculæ pulmonales non ſint repletæ, vaſorum curſus oppidò quam bene videri poteſt.

N°. LXXXVII. Een volle vles met voght, en daar in een ſtuk van een menſche Longh, wiens bloedvaten ontelbaar en vervult zyn: en nadien de Blaaskens van de Longh niet zyn gevult, zo kan men de cours der vaten zeer wel zien.

N°. LXXXVIII. Phiala in liquore continens portionem Teſticuli humani, non ſolum diſ-

N°. LXXXVIII. Een glas met voght, en daar in een gedeelte van de Teſticul van een Menſch, dewel-

diſſoluti, verum etiam à contento ſeminis rudimento, arte evacuati, ut veram tenuitatem vaſculorum ſeminis rudimentum conficientium videre liceret, quæ vaſcula adeo tenuia ſunt, ut fere telam aranearum adæquent. Vid. Tab. III. Fig. III.

N°. LXXXIX. Ren pueri, in quo vaſorum ſanguineorum verus curſus comparet, non uti Domini Vieuſſenii figura repræſentat, cum multis arcubus, (id quod in homine locum non habet) ſed ſicuti revera reptant.

N°. XC. Phiala in liquore continens, portionem magnam Pulmonis humani, per quam numerus Arteriarum affatim repit, in proprio ſitu & curſu.

N°. XCI. Portio Thoracis fœtus humani balſamo indurata.

N°. XCII. Capſula continens duos calculos ingentes, quos Gommarus à Bortel, Chirurgus & Lithotomus Amſtelodamenſis expertiſſimus, extraxit per inciſionem (ſicuti facere aſſolent in ſexu virili) ex muliere LXVIII. Annos agente.

Hanc operationem præſtitit

ke niet alleen uytgerafelt of ontwonden is, maar ook door konſt ontledigt van deſſelfs nogh onvolmaakte zaad, om daar door te konnen zien; die byzondere en waare dunte deſer vaatjens, dewelke by na zoo dun en fyn zyn, als een Spinnewebbe. Ziet de 3e. Fig. de 3e. Plaat.

N°. LXXXIX. Een Nier van een jonghe, waar in te zien is de waare cours der bloedvaten, dewelke niet overeenkomt met de figuur van de Hr. Vieuſſens, namentlyk met alle die booghen ('t welk in een menſch geen plaats heeft) maar gelyk dezelve waarlyk haar loop hebben.

N°. XC Een vles met voght, en daar in een groot ſtuk van de Long van een menſch, waar door heen een gedeelte van de Slag-aderen loopt, en dat in haar natuurlyke plaats en cours.

N°. XCI. Een ſtuk van de Borſt van een jongh geboore Kindje door het balſemen verhard.

N°. XCII. Een doosje met twee groote ſteenen, dewelke den zeer welgeoeffende Amſterdamſche Heelmeeſter en Steenſnyder Gommarus van Bortel, gehaald heeft uyt een Vrouw van 68 Jaaren, en dat door 't ſnyden, op de wyze gelyk zy gewoon zyn te doen in de mannelyke ſexe.

Deze operatie heeft hy gedaan

in

tit in mea, & præfectorum Collegii Chirurgici præſentia, & quidem tam dextre & citò, ut feliciorem calculi operationem, ne unquam quidem viderim factam; & quod notandum, ne ullum quidem ſymptoma hactenus patienti ſupervenit. Vid. Tab. v. F.I. & II.

Ejusmodi operationem ante aliquot hebdomadas quoque inſtituit dictus G. à Bortel, feliciſſimo cum ſucceſſu in puella, cujus calculi figura III. notata in eadem Tab. repræſentatur.

In Gallia Lithotomi hoc tempore operationem quoque eodem modo efficiunt in ſexu ſequiore, ſc: inciſione, ſicuti in ſexu virili.

Methodum operandi deſcripſit quoque Chir. expertiſſimus Dionis.

Dictam operationem vidi olim factam ab alio, in illa arte minus verſato, & quidem infeliciſſimo cum ſucceſſu, factâ inciſione in vulva ipſa,

Interim ſatius fore exiſtimo, hanc operationem perficere poſt dilatationem Urethræ, forcipibus adæquatis, cum calculi

in 't byzyn van my nevens de Overluyden van 't Chirurgyns Gilde, en dat zoo ras en vaardigh, dat ik noyt geluckiger operatie in 't ſteenſnyden gezien hebbe: en dat aan te merken ſtaat, tot nu toe heeft de lyderſſe geen de minſte toeval gehad. Ziet de 5e. Tafel. 1. en 2. Fig.

Een zoodanighe operatie heeft hy voor eenighe weeken ook gedaan in een jonghe Doghter, en dat mede zeer geluckigh. ziet de Fig. deſes ſteens op de zelfde plaat Fig. III.

In Vrankryk voeren de ſteen-ſnyders heeden ten daghe deze operatie ook zoo uyt in de Vrouwlyke Sexe, namentl: door het ſnyden gelyk in de mannelyke Sexe.

De wyze van dit doen heeft den welgeoeffende Mr. Chirurgyn Dionis ook beſchreven.

Ik heb deze operatie voorheen zien doen, van eene, die in die konſte zoo wel niet geverſeert was, en dat met een zeer ongeluckig ſucces, hy deede zulkx door een ſneede te geven in de Scheede des Lyfmoeders.

Ondertuſſchen meen ik beſt te zyn, dat men dit werk verright door het verwyderen van de Water-canaal, en bequaame tanghen, wanneer de

culi ſint exiles; ſi majores verò, per incisionem, ſicuti in viris, ut incontinentia urinæ evitetur.

N°. XCIII. Embryo piſcis Narwal, ſ. unicornu Groenlandici, in liquore. Vid. Tab. V. Fig. V.

Quæ ſequuntur, interiori valvulæ Theſauri adhærent, nempe

N°. XCIV. Membrana quædam, cujus arteriæ mercurio vivo ſunt oppletæ.

N°. XCV. Veſica felleâ bovina, quæ videtur gemina propter bifurcationem; ſed cum unicus tantum ſit ductus Cyſticus, gemina dici non meretur.

N°. XCVI. Portio Inteſtini Coli, prodigioſæ magnitudinis aut capacitatis.

N°. XCVII. Portio Thoracis pueri, cujus Muſculis intercoſtalibus ſuperſtitibus, illorum tractus fibrarum cruciformis luculenter videri poteſt.

N°. XCVIII. Atheroma oſſeum in Pulmone bovino repertum.

N°. XCIX. Portio Pulmonis humani in forma ſicca, in qua comparent veſiculæ Pulmonales naturali magnitudine & capacitate, ſc: in inſpiratione, ſuntque admodum exiles.

de ſteenen kleen zyn, en groot zynde door het ſnyden, gelyk men doet in de mannen en dat om het lek gaan te vermyden.

N°. XCIII. Een onvoldraaghe Groenlandſche Zee Eenhoorn, in de voght. Ziet de 5^e. Plaat, de 5^e. Fig.

De volgende zaaken, hanghen aan 't binnenſte van de deur van 't Cabinet, namentl.

N°. XCIV. Een zeker vlies, wiens ſlag-aderen met quikzilver zyn vervuld.

N°. XCV. Een Gal-blaas van een Os, dewelke zigh verdubbeld vertoond, om dat ſy in twee'n is geſpouwen, dogmaar een uytgang hebbende, zoo kan men ſe voor geen dubbelde Gal-blaas houden.

N°. XCVI. Een ſtuk van de Colykdarm van een zeer grote ruymte.

N°. XCVII. Een ſtuk van de borſt van een jonge, wiens tuſſchenribbighe ſpieren daar nogh aan gelaten zynde, derzelver ſpier-draaden klaar konnen gezien werden.

N°. XCVIII. Een beenigh Papgeſwel uyt de Longh van een Os.

N°. XCIX. Een droogh ſtuk van de Longh van een menſch, waar in haar opdoen de Longhs-blaaskens zoo als die zyn in haare natuurlyke groote in 't inhalen des adems, en zyn dezelve zeer kleen.

N.°

N°. C. Portio Pulmonis ovini, ita præparata, ut veſicularis ſubſtantia in conſpectum veniat, ſuntque veſiculæ minores, reſpectu veſicularum humanarum.

N°. CI. Duo Renes ovini, prodigioſæ magnitudinis propter illorum extenſionem præter naturalem ab impedito urinæ ſtillicidio verſus veſicam.

Not. 1°. Ureteres verſus Renes in tantam molem ſunt extenſi, ut Paſtinacam craſſam recipere poſſint, verſus Veſicam anguſtiores facti, tandem ſinguli deſinunt in Veſiculam rotundam nucis juglandis magnitudine. In hiſce veſiculis, ſeu expanſionibus, ubi cum veſica urinaria uniuntur, relictum eſt foraminulum, minutiſſimum, per quod urinæ locus quodammodo dabatur veſicam intrandi.

2°. In utroque horum Renum extremo ſuperſtes remanſit portio Renis ceu bene conſtituta, ſpatium autem intermedium eſt membranaceum, propter enormem expanſionem.

N°. CII. Fœtus gemellorum coalitorum porci, qui ita coa-

No. C. Een ſtuk van de Longh van een Schaap zoodanig toebereyd, dat de geſtalte der Long blaaskens in 't gezicht komen, en zyn dezelve zeer kleen in opzicht van die der Menſchen.

No. CI. Twee zeer groote Nieren van een Schaap, en dat wegens derzelve onnatuurlyke uytzetting veroorzaakt, door dien het water belet wierd tot in de blaas te komen.

Aanmerkt ten eerſten. Deze waterpeeſen zyn zoo zeer verwyd en uytgezet, datze een dicke pinxternakel of peen in haar konnen onthouden, en haar cours na de waterblaas naauwer en naauwer geworden zynde, eyndigen ſy in een rond blaaske, in groote met een ockernoot overeenkomende, in deſe blaaskens, of uitſpanſels, (daarſe haar met de pis-blaas vereenigen) is een ſeer kleen gaatje te vinden, waar door de piſſe eenigſints gelegentheyd gelaten is, om in de blaas te komen.

Ten tweede. Aan beyde uiteinden deſer Nieren is derzelve gedaante gebleven, als of die noch haar natuurlyke geſtalte behouden hadde. maar in 't midden zynſe vlieſig, wegens die byzondere uitrekking.

Ne. CII. Twee jong geboore varkentjens, dewelke met den ande- re

coaluerunt, ut unico tantum gaudeant ventre.

N°. CIII. Portio Inteſtini Coli ex caballi fœtu, cujus valvulæ coli ſunt unitæ, ita ut moriendum fuerit fœtui in lucem edito.

re zoodanig vereenight zyn, dat ſy maar een buyk hebben.

N°. CIII. Een ſtuk van de Colyk-darm, van een jongh geboore Paardje, wiens Klap-vlieſen van de colykdarm vereenight zyn, zoo dat het na de geboorte niet konde in 't leven blyven.

EX-

EXPLICATIO TABULARUM THESAURI NONI.

TABULA I.

Fig. I. Indicat oſſis Femoris partem ſuperiorem ſeu caput. A. Dicti oſſis Epiphyſis.

B. Ligamenta craſſa, dura, quæ loco cervicis Epiphyſin, ſeu caput oſſis cum Trochantere maiore conjungunt: hæc ligamenta non ex exteriore, ſed interiore utriusque ſuperficie emergunt.

C. Denotat defectum cervicis oſſis Femoris, utpote in totum deficientis.

Fig. II. Denotat crus fœtus humani, ex Atheromate Placentæ uterinæ dependens.

A. A. Eſt Funiculus umbilicalis.

B. B. Atheroma, in medio placentæ ſubortum, quam Placentam vulcano tradiderunt, ob ſuperſtitionem veterem.

C.

VERKLARING DER FIGUREN Van 't IX. CABINET.

I. TAFEL.

De I^e^. Figuur. Met de letter A getekent, vertoont ons het bovenſte gedeelte of hoofd van 't Dye-been.

B. De dicke en harde banden dewelke in de plaatſe van de afwezende hals zitten, en de Trochanter met het Hoofd vereenigen: deze banden komen niet voort uyt de buitenſte, maar binnenſte oppervlakte deſer twee geſeyde deelen.

C. Wyſt ons aan de plaatze daar den hals van 't been voorheen gezeten heeft, en nu geheel en al ontbreekt.

De II. Figuur. Verbeeld een Dye been van een jong-geboore kind, hangende uyt een pap-geſwel (*Atheroma*) van de naa-geboorte.

A. A. Is de Navelſtreng.

B. B. Het Pap-geſwel, dewelke voortkomt uyt het midden van de Moerkoek, welke Moerkoek men heeft moeten verbranden wegens oude ſuperſtitie.

 C. De

C. Crus.

D. Pes extremus cum tribus digitis pedis.

Fig. III. Demonſtrat ſegmentum Cruris.

A. Cutis.

B. B. Pinguedo, ſub qua nil Muſculoſi apparet.

C. Os Femoris abſciſſum & rotundum.

C. De Dye.

D. De uyterſte voet met drie toonen.

III. Fig. Verbeeld een dwers afgeſnede moot, van de Dye.

A. Het vel.

B. B. Het Vet, waar onder niets Vleeſighs is te vinden.

C. Een rond ſtuckje van 't Dyebeen.

TABULA II.

Fig. I. Demonſtrat partem brachii fœtus humani, in cujus pugno, balſamo lapidis inſtar indurato, continetur faſciculus capillorum ceratholithophyti inſtar calculoſa ſubſtantia obſitorum.

A. Brachii pars.

B. Capilli.

C. Capilli, in atheromate à me reperti.

D. Capilli, ſponte à capite, tanquam forcipe, momento abſciſſi & decidui.

Fig. II. Phiala in liquore continens Animalculum quadrupes, Caniculo ſimile, vomitu rejectum.

A. Capillus, à quo dependet animalculum.

B. Funiculo umbilicali analogum quid.

C.

De II. TAFEL.

Fig. I. Wyſt ons aan de arm van een onvoldrage Kind, 't welk door het balſemen ſteen hart gemaakt is, in deſſelfs vuyſtje onthoud het een bundel hayr met een ſteenighe ſtoffe bezet, gelyk als in de hoornagtige Zee heeſters.

A. Een gedeelte van de Arm.

B. Het Hayr.

C. Hayr, 't welk ik in een Pap-geſwel heb gevonde.

D. Hayr, 't welk van 't Hoofd als in een ogenblik afgevallen is, als of het met een Schaar afgeſneden was.

Fig. II. Een vles met vogt en daar in een viervoetig diertje, een hondje gelykende, 't welk door de mond uitgebraakt is.

A. 't Hayrtje waar aan het hier ophangt.

B. Iets, 't geen na een Navelſtrengetje gelykt.

C.

C. Duo pedicelli poſteriores.
D. Cauda.
E. Scapula ex parte denudata, propter continuum attactum hominum.
F. Pedicelli anteriores.
G. Caput.
H. Os apertum, in quo luculentiſſime videri poteſt lingua, id quod non ſatis bene hic repræſentatur.
I. Burſula, in qua hæſit animalculum ea ſuperficie viſa, ubi erupit.

K. Rupes, in cujus cavo phiala poſita.
Fig. III. Exhibet figuram dictæ burſulæ facie poſteriore viſam.

TABULA III.

Fig. I. Indigitat phialam liquore repletam, in qua reſervatur fœtus humani brachium, in cujus manu continetur lamella, ſeu ſegmentum humani teſticuli prodigioſæ magnitudinis in cartilaginem mutati: cum autem totum teſticulum in lamellas diſſecuerim, repræſentavi hic unam ex minimis lamellis.

C. De twee agterſte pootjens.
D. Het Staartie.
E. Het Schouder blaadje van een zyde ten deele ontblood, wegens het gedurig handelen van de Menſen.
F. De voorſte pootjens.
G. Het Hoofd.
H. 't Opgeſperde Mondje, waar in zeer klaar gezien word het tongetie, 't welk hier niet klaar genoeg vertoont werd.

I. Het Beursje waar in het gezeten heeft, 't welk hier gezien werd van die zyde of oppervlakte daar het diertje uitgeborſten is.
K. Het Rotsie in wiens holte het vleſſie is gezeten.
Fig. III. Vertoont ons het beursje van aghteren.

De III. TAFEL.

Fig. I. Verbeeld ons in een vles met voght den arm van een Jong geboore Kindie, 't welk in zyn handie onthoud een moot van een monſtreuſe menſche Zaad-bal in kraakbeen verandert zynde; en nadien ik dezelve in mooten heb verdeelt zoo komt ons hier een van de kleenſte te vooren.

A. Superior pars brachii linteo tecta & ligata.

B. Digiti manus.

C. Lamella Teſticuli.

D. Portio Uteri fœminei, cujus facies interior maxima parte degeneravit in tubercula rotunda.

Fig. II. Exhibet portionem cutis plantæ pedis humani, cujus vaſa ſanguinea adeo ſunt locupletata, ut ne cuſpide quidem acus, ſine læſione vaſorum pungi poſſit, id autem à ſculptore hic ſatis repræſentari non potuit.

A. Cutis.

B. Vaſa, præſertim arterioſa, quorum reptatus plane diverſus ab iis, quæ Lienem, Renes, Hepar, Placentam uterinam &c. conficiunt.

Fig. III. Exhibet Teſticulum humanum diſſolutum, cujus vaſcula, à contenta ſeminali materia arte ſunt deſtituta; hoc enim facto, tomenti inſtar, tenuia ſunt dicta vaſcula.

A. Tunica albuginea.

B. Vaſcula, ſeminis rudimentum conficientia.

TA

A. Het bovenſte des arms, met een doekie omvangen en gebonden.

B. De vingeren van 't handie.

C. De moot van de Zaad-bal.

D. Een gedeelte van de Lyſ-moeder van een Vrouw, wiens inwendige oppervlakte voor 't grootſte gedeelte verandert is in ronde heuveltiens of geſwelletjens.

Fig. II. Verbeeld ons een ſtuk van 't Vel van de voet van een Mens, 't welk zoo zeer verrykt is van bloedvaten, datmen met de punt van een naald daar in niet zoude konnen ſteken zonder quetzingh der vaten, maar zulkx heeft de plaatſnyder niet volkomentlyk konnen afbeelden.

A. Het Vel.

B. De Vaten, voornamentlyk de Slag-aderen, welkers cours geheel en al verſchilt van die geene, die de Milt, Nieren, Lever, Moerkoek, &c. komen te maken.

Fig. III. Vertoont ons een ontrafelde menſche Teſticul, wiens zaad-vaatiens van haar zaadighe ſtoffe door konſt ontleedigt zyn, en dat volbragt zynde, komen ſy ons voor zoo fyn, als dons.

A. Het Witte of eigen vlies.

B. De Vaatjens, die 't zaad ten rouwe maken.

De

TABULA IV.

Fig. I. Juvenis Hepar denotat.

A. A. A. Subſtantia Hepatis, ne propriâ quidem membranâ ablatâ.

B. B. B. Pulpoſæ ſeu ſuccoſæ extremitates, quæ tanto ſunt numero, ut ſculptor vix potuerit omnes hic repræſentare, & ſi hoc feciſſet, integrum Hepar fuiſſet nigerrimum propter copiam.

C. Truncus Venæ cavæ abſciſſus.

D. Truncus Venæ portæ.

E. Veſicula fellea, tot vaſculis Sanguineis locupletata, ut ne cuſpis quidem aciculæ inſeri poſſit.

F. Ligamentum umbilicale cum ſuis arteriis repletis.

G. Ligamentum Hepatis tertium, quo, ſuo in loco, continetur Hepar.

Fig. II. Exhibet portiunculam membranæ Hepar ambientis, ſub qua in conſpectum veniunt ſuccoſæ & pulpoſæ extremitates microſcopio viſæ.

Fig. III. Portionem, ut ſupra, denotat tali lente viſam, quali

De IV. TAFEL.

Fig. I. Verbeeld de Lever van een Jongeling.

A. A. A. De Subſtantie des Levers, noch omvangen van zyn eygen vlies.

B. B. B. De merghige of ſappige uyteynden der vaten, dewelke zoo veel in getale zyn, dat de plaatſnyder dezelve qualyk alle heeft konnen verbeelden, en als hy dat al gedaan had, zoo zoude de gantſche Figuur zeer ſwart zyn geworden.

C. De afgeſnede ſtronk van de Hol-ader.

D. Die van de Poort-ader.

E. De Galblaas, zoo zeer verrykt van vaten, datter geen naalde punt kan tuſſchen geſtooken werden.

F. De Navelband met deſſelfs Slagh-aderen opgvult.

G. De derde bant des Levers, waar door de Lever in zyn plaats gehouden wert.

Fig. II. Verbeeld een gedeelte van 't Vliesie dat de Lever omvangt, onder 't welke de ſappige uyteynden der bloedvaten haar opdoen, zoo als die door vergroot glazen te zien zyn.

Fig. III. Noch een gedeelte als gezegt is met ſoo een vergroot glas ge-

li pulpoſæ extremitates ad naturalem magnitudinem propius accedunt.

gezien, waar door de geſeyde uyteynden wat nader komen aan haare natuurlyke groote.

TABULA V.

Fig. I. & II. Duo calculi è muliere LXVIII annorum per inciſionem, ſicuti in viris, extracti.

Fig. III. Calculi eodem modo ex virgine extracti, facies anterior,

Fig. IV. Ejusdem calculi facies poſterior.

Fig. V. Embryo Piſcis Narwal, ſeu Unicornu Groenlandici.

De V. TAFEL.

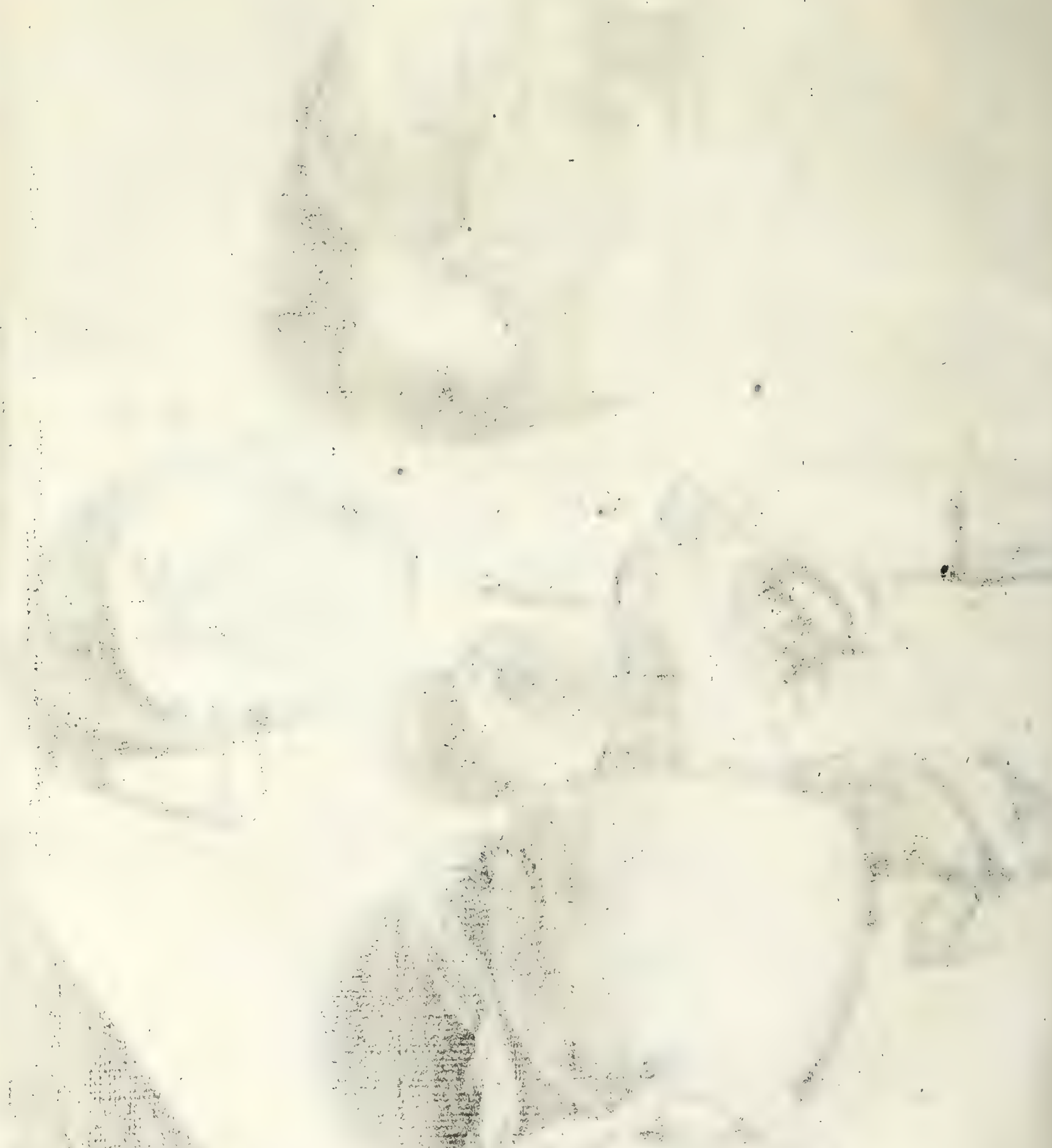
Fig. I. en II. Verbeelden ons twee ſteenen uyt een Vrouw van 68 Jaar gehaalt, en dat door het ſnyden als men in de mannen doet.

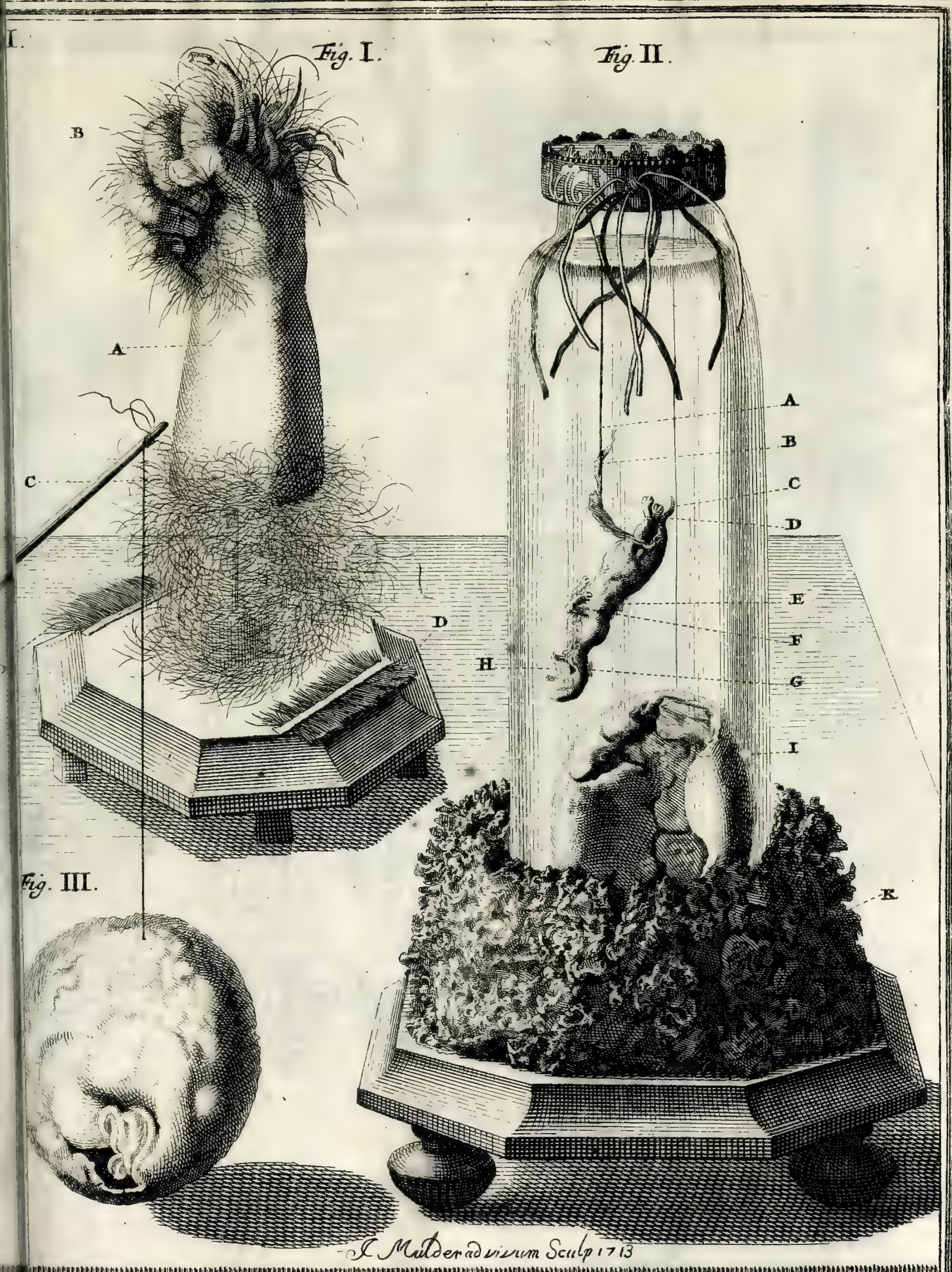
Fig. III. De voorſte gedaante van een ſteen op die zelve wyſe uytgehaalt van een Vryſter.

Fig. IV. Deſſelfs gedaante van agteren.

Fig. V. Een onvoldrage Groenlantſch Zee-Eenhoorntje.

Tab. I.
Fig. I.
A
B
C
Fig. II.
A
B
B
A
C
A
B
D
Fig. III.
A
B
C

I.
Fig. I.
Fig. II
B
A
C
D
A
B
C
D
E
F
H
G
I
K
Fig. III.
J. Mulder ad vivum Sculp 1713

AB. III.

Tab. IV.
Fig. II.
Fig. III.
Fig. I.
G
B
A
F
A
B
E
D
C
B
A
J. Mulder. delin. et Sculpsit

Fig. III.
Fig. IV.
Fig. I.
Fig. II.
Fig. V.

FREDERICI RUYSCHII

Anatom: & Botanices Profeſſoris, nec non
Academiæ Ceſareæ curioſiorum Collegæ

Theſaurus Magnus & Regius, qui eſt X

THESAURORUM ANATOMIC.

In quo præcipuæ corporis humani partes, ceu in ſtatu vivo, nitidiſſime præparatæ, reſervantur.

Cum Fig: Æneis.

Het groote en Konincklyke Cabinet

Zynde het Xde der

ANATOMISCHE CABINETTEN

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Profeſſor van de Anatomie, en Kruid-kunde, als mede Lid van de Keizerlyke Academie der Natuur Ontdekkeren.

In 't welke de voornaamſte deelen des menſchen Lighaams ſeer cierlyk zyn geprepareert en geconſerveert.

Met Kopere Platen.

AMSTELÆDAMI, 1715.

Medicinæ, & Philoſophiæ

Cultoribus, ſalutem precatur

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Poſtquam Andreas Veſalius orbi medico illuxerat, incomparabili de Fabricâ corporis humani conſcripto opere, cenſuere optimi in Arte judices, abſolutam jam haberi cognitionem Anatomes: neque verò majoris momenti ſupereſſe aliquid, quo ad inventa ejus addito, laudem pararent Poſteri: verum aliter longe ipſam ſe rem habere experti ſunt, ſimulac Accuratiſſimus Bartholomæus Euſtachius inventa ſua protulit, ſummuſque inter Anatomicos Gabriel Fallopius, ſua in Veſalianum opus obſervata propalavit.

Ipſe quippe Veſalius, anima profectò candidiſſima, aperte in ſuis ad Fallopianas notas reſponſis agnovit, plurima, eaque pulcherrima, deberi ſagaci induſtriæ

ſui pridem diſcipuli, & jam antagoniſtæ. Neque tamen vel ita ſpem elegantiſſima & utilia detegendi, præreptam eſſe reliquis, poſt Nobiles hoſce Auctores, ſucceſſu mox egregio nos docuit Julius Caſſerius, atque Caſparus Aſellius.

Quin & Guilielmus Harvæus evidenti deinde fuit exemplo, unum ſe, poſt tot præclara omnium inventa, diligentiâ indefatigabili reperire potuiſſe illa, quæ cuncti ignoraverant, quorumque interim major foret in medicina uſus, quam eorum omnium, quæ junctis alii omnes laboribus invenerant.

Splendidiſſimum autem hoc ſidus Brittanicum, ut ut multa lumina evaneſcere coëgerit, non impedivit tamen, qûo minus Pecquetus, Bartholinus, Lowerus, Williſius, Graaſius, Swammerdammius, Malpichius Nuckius, & Du Verneyus, ſuo micare potuerint jubare. Quid, verbis opus eſt? hac re impulſus ego credidi ſemper, eſſe mihi celebrandos ex Hippocraticâ lege labores alienos: ita verò, ut & meâ induſtriâ hos explorem, adjutem, & ſi datur corrigendo perficere utcumque auſim conari.

Quare ante quinquaginta elapſos abhinc annos, Bilſii eâ tempeſtate ante alios omnes Celebratiſſimi Anatomici, ſententiam examinare, rerumque experimentis refutare ſolus tum ſuſtinui. Veram Venularum Lymphaticarum, Lacteorum canalium, Bronchialis Arteriæ, formam depingere ſum auſus; meque jam tum reperiſſe artem, quâ minimos ultimorum vaſculorum repta-

tus proſequi, detegere, ſpectandos exhibere, re & verbis publicè profeſſus ſum.

Ab eo deinceps tempore, tantæ ætatis decurſu, noctes impendi atque dies, ut omni artis molimine notitiam mihi compararem fabricæ illius, quâ hanc nobis conſtruxit machinam Deus.

Viſumque fuit Creatori meo, improbum huncce laborem eo rerum ſucceſſu coronare, ut tandem vicerim obſtacula per varias artes omnia: ut acies oculorum meorum tandem ſe penetraverit in intima receſſuum naturæ penetralia: patuit denique poſt tot conatus, mutatosque toties labores, vera minimarum partium ſtructura.

Statim vero ac ipſe hanc addidici, primâ oportunitate natâ, elegantibus harum formarum ſpectatoribus ita exhibendam eandem curavi, ut & illi meo indicio conſpicere potuerint: unde multi candidi rerum æſtimatores priora ſuper his animi ſenſu refellere, corrigere, & novam faciem agnoſcere, non erubuerunt.

Nunc igitur, quum ingraveſcens ætas ſpem vitæ longam inchoare vetet, in animum induxi pulcherrima inventorum meorum ſpecimina omnium colligere, eaque in unum corpus digerere, ut appellari mereatur MUSÆUM RUYSCHIANUM ANATOMICUM. In eo autem conſtituendo, nolui uti pervulgata ſolius ſcripturæ viâ; ſed propoſui ipſa illa per artem meam parta corporis organa, quorum contemplatio mihi ipſi paraverat ſcientiam. Igitur à Capillo ſupremo inceptum opus ad intima abditiſſimorum viſcerum meditullia perduxi, neque ullam ex mediis inter hæc extrema partibus omiſi.

 Pror-

Prorſus ut Fibræ, Membranæ, vaſis, Glandulæ, Viſceris, Cartilaginis, Oſſis, Unguis, Pili, uniuscujusque denique particulæ, denudata hic appareat ſpecies, & vera à vertice in calcem forma.

Quin etiam addam hic humanum cadaverculum (arte mihi uni propriâ) ſic paratum, ut nitor & gratia vitam non modo æquent, imo verò & ſuperent: color enim, toroſitas, habitus, certè & flexilitas ipſa artuum, quæ in cadavere pereunt, hic conſervantur ſimul, & aliquâ ratione ſic emendantur, ut ſpectantem demulceat & oblectet, utque niſi propriis oculis convictus nemo crediderit rem ita peragi poſſe: quodque opus hoc maxime commendat, plurima à quinquaginta ab hinc annis ita parata non ſunt mutata.

Ne autem paucorum modo foret hoc annorum ſpectaculum, omnia hæc artificio balſamico mihi proprio ſic condivi; ut, licet ſeculum ferant, haud tamen corrumpantur. Quin etiam dedi hanc operam, ut teter laceri cadaveris partium adſpectus ita ornamentis emendaretur appoſitis, ut oculos neutiquam offenderet, atque nec terrorem incuteret, nec excitaret nauſeam. Denique partes ſingulæ numeris inſcriptæ, qui reſpondeant catalogo ſcripto ſuper his, in quo ad numeros hos, qui deſignant ſingula clara deprehenditur & accurata enarratio. Poterit itaque unusquisque Muſæum hoc ſpeculans ex catalogo ediſcere Anatomen Ruyſchianam omni faſtidioſo labore, tædio ſordidæ attrectationis, vel tetrâ mephiti, liber.

Quisquis itaque Theſaurum hunc poſſiderit, pote-

rit eo uti, vel ut ſe oblectet ſpeculatione veræ fabricæ corporis humani, eoque modo animum ſuum erudiat, vel ut in Academiâ, ubi Phiſolophiam & Medicinam docetur juventus, demonſtrari queat genuina conſtructio partium, ſicque non verbis, nec conjecturâ, ſed ipſâ demonſtratione ob oculos poni poſſit.

Quare etiam Reges ipſi, Principes, Rerum publicarum, aut Academiarum Curatores, nacti hunc Theſaurum, eo Academias ſuas poſſent donare duraturo in ſeculum, ut ornamentum pariter & doctrinæ inſtrumentum ſit perennè atque utiliſſimum.

Ipſe ego, qui hoc perfeci, venale nunc offero, opus dum in vivis dego, ut ante fata ſuprema certus ſim extare monumentum inventorum meorum completum: neque enim me pluribus adſcripto facile id fieret. Patebit hic Theſaurus videndus in ædibus meis, illis tantum, qui certa habent indicia, quibus conſtet eos poſſe & velle totum hunc emere.

Ne autem metuat emtor, hæc peritura eſſe ubi ſibi comparavit, ſincerâ fide illi, poſtquam pretio conduxit, aperiam artem conſervandi, quâ utor, & quæ differt ab eâ, qua alii utuntur: meam enim differre docet comparatio eorum, quæ apud me conſervantur, cum iis, quæ illi oſtendunt. Indicabo itidem modum, quo liquor immerſa condiens in lagenis paravi, & datâ neceſſitate ſuperaffundi iterum debeat.

Et ne hoc fieri opus ſit, ita replebo vaſa, & claudam accuratè, ut pluribus annis nulla additione egeant. Tandem, quum expertus ſim, præparatas corporis humani

 mani

mani partes diverſas, varios liquores ſibi requirere, in quibus ſerventur, aut aliter perdant nitorem, ipſum & hoc ſecretum Illi, ut alia, ſub fide ſilentii revelabo.

Si ergo Principes, Academiæ, Societates, vel privati, capiuntur horum dulcedine, poterunt ſibi comparare, quæ arte ſingulari, continuato fere per annos ſexaginta labore confecta, nuſquam in orbe terrarum videnda, neque ulli ſeculo viſa, ſunt.

VIRO

VIRO CELEBERRIMO

FREDERICO RUYSCH, Med. Doct.

Anatomiae & Botanices Profeſſori experientiſſimo, ac membro Caeſareae Academiae naturae curioſorum; cum ſua ille mihi Cimeliarchia, omnibus interioris & reconditae naturae oſtentis inſtructiſſima, in quibus declarandis ſummum Viri ingenium & dexteritas ſingularis juxta elucent, qua eſt humanitate, aperuiſſet comiter, ex itinere domum reverſus, & voti damnatus, hoc grati memoriſque animi teſtimonium

Perſolvi L. M. Q.

Ipſis idibus Sept. a CIↃ IↃ CCXIV.

ARtis Appollineae decus, & par gloria clarae
Vrbi, quam placidis Amſtela lambit aquis!
Quo tuo commemorem, RUYSCHI, *miracula dextrae,*
Carmine, quae nuper cor rapuere meum?
Dulcia carpentem dum me procul otia Muſis,
Excipit in laetos terra Batava ſinus.
Vix animi compos relego veſtigia rerum
Quas tua tunc oculis obtulit arca meis.
Scilicet admiſſus cultor tua tecta tueri,
Tecta Machaoniis conſpicienda bonis;
Obſtupui, longeque ſacer comitatur euntem
Horror, & humana major imago ferit.
Nec mihi (quae ſuadent myſteria tanta ſileri)
Si valeam, arcanas prodere fas ſit opes.
Cum tamen humanus trahat immortalia corda
Vocis honor, trepido verbaque fuſa ſono;
Verba, deûm auguſtos caſte venerantia vultus,
Quos licet infra omnis vis cadat eloquii:
Quid prohibet, reſerata mihi Paeonia templa
Atque decus magni concelebraſſe viri;

Qui

Qui clara inſiſtens, amplo fulgore ſacerdos,
Atria, Phoebigenae ſacra viceſque ſubit?
Sancte ſenex! cui vaſta patet natura minoris
Mundi, & Daedaleis flexibus apta ſtrues:
Abdita qui longe rerum primordia luſtrans,
Viſa prius nulli, detegis arte ſagax.
Tu quae ſit caecis monſtras natura cavernis;
Te duce, Phoebaeus qua chorus omnis eat.
Qui veneranda ſimul ſermonibus ora recludis,
Et venit ad partes praeſul Apollo tuas;
Protinus en gemini penetras ſpectacula mundi,
Et Proteus rerum quae nova cunque canis.
Unde Prometheae ductus tot mille figurae;
Quae ſua vis cunctis, officiique modus;
Quaeve laboranti deceat ſuccurrere parti,
Et medica tuto damna levare manu.
Quo me, Muſa, rapis? cerno penetralia RUYSCHI
Myſtica, principibus jam celebrata viris.
Unde aliquis, turba in media fere, numine plenus
Adſtitit, & tales protulit ore ſonos:
Chironomos jactet vicina Britannia dextros,
Herophiloſque citet Gallia terſa ſuos.
Neve repertores ſileat, quos laurea Phoebi
Aequavit ſtellis, Itala terra duces.
Invidit terris aliis, clementius aſtrum
Battaviae, tantum nomen habere viri.
RUYSCHIUS, *in medica bonus & mirabilis arte,*
Unus multorum gloria & inſtar erit.
Unus, cui ratio cum docto ſpirat amice
Uſu, nec fallax ſemita trita placet.
Quem, nunc incano redimitum tempora ſerto,
Poſteritas laetis frondibus uſque colet.
Talibus ille modis. Applauſit Muſa precando
Noſtra, pium meritis os reſoluta viri:
Solamen miſeris praeſens, quem par decus arti
Integritas Clarium comprobat eſſe genus;
Vive diu, nomenque tuum celebretur in orbe,
Quo venit Batavi didita fama ſoli.

J. C. SCHRODERUS.

Aan den Wytvermaarden en Geleerden

HEERE

FREDERICUS RUYSCH,

Hoogleeraar der Ontleed en Kruydkunde

MITSGADERS

Medelid van de Keyſerlyke Academie

DER

Natuur ondekkeren

Wanneer zyn E. het tiende of Koninglyke Cabinet in 't licht gaf.

Zo zien wy 't tiende ſtuk van uwe Cabinetten,
  Het tiende wel in tal, maar 't Eerſte in waardigheit,
  Vol wond'ren der natuur, daar konſt met vinding pleit.
Om uw vermaarde Hooft den eerkrans op te zetten.
  d'Aloudheidt heeft haar roem : de later eeuw haar lof.
Galeen, Hippocrates, Veſlingius, Veſalen
Harve, Malpich en meer doorluchte zielen pralen,
  d'Onſterflykheidt gewydt, verheven uit het ſtof.
Maar magh de Naneef in een later Eeuw genieten
  Alleen een lyſt te zien van uwe wonderheen,
  Gy wort met recht van hem geëert, en aangebeen.
Als Hooft en Vorſt van hun die ooit ontleders hieten.
  Uw Zaal omvat een' ſchat wiens weergae niemant zag
Uw Huys een vollen oegſt van dooden die als leven;
Uw konſt, die 's Menſchen leen hun nette form kan geven,

Brengt geen verdigtſelen, maar waarheen aan den dagh
Vermaarde Heer, wy zien na veele jubelſtonden,
Zo ſlegts het groot Gebouw des Werreldts zo lang ſtaat,
Uw groote naam, de bitſe en bleeke nydt ten ſmaadt
Onſtervelyk geroemt door duizenden van monden.
Hy, wien geen blinde drift, nog ſlings vooroordeel quelt;
Die met een leerzaam oogh uw Cabinet doorwandelt,
En ſlegts onzydig ziet, hoe gy de ontleedkonſt handelt,
Roemt uwe vinding, die een reeks van wondren telt.
Hoe ſtaat myn geeſt verbaaſt, verwondert, opgetogen;
Hoe wort hy weggerukt, als hy aandachtig let
Op dat kleyn Schepzeltje, den menſch, dat g'ons zo net,
Zo cierlyk in zyn vocht en vlieſen hangt voor de oogen.
Dit heerlyk Pronkjuweel in 't Konings Cabinet,
Waar van de aloudheid, nog de later eeuwen wagen:
Dat hart en oogh verrukt van allen die 't ooit zagen:
Straalt als een Diamant in 't fynſte goudt gezet.
Wat is het wonderlyk te zien, dat teere vlieſen,
Zo fyn, zo dun als rach, of 't Webb der Spinnekop,
Zo zuiver zyn bewaard in uwen Balſem ſop,
Dats' hun natuurlyk vocht niet ſtorten, niet verlieſen.
Uw vinding waarde Heer, die ſlingſe ſtreeken haat,
Geeft ons de juiſte form der menſchelyke leeden,
Niet naa het ingewandt van Kalf of Schaap geſneden,
Waar mee de Printkonſt van ontleders ſwanger gaat.
Uw groote doelwit is de waarheit te beminnen,
En in 't beſpiegelen van 't Schepzel, Scheppers eer
Te zoeken, die zich in het kleinſte lidt hoe teer,
Doorluchtig openbaart aan 't oog van onze zinnen.
Zien wy een ſlagaer na, hoe keurlyk is zyn endt,
Hoe fyn als dons. Ay zie! waar blyven al die klieren
Die 'k meende daar te zien? zy zyn met al hun ſwieren
Gelyk een kluwe ontrolt, zo datze niemant kent.
ô Wonderlyk geſtel, en groot verſchot van vaten!

Ge-

Geſchikt naar ieders deel, uw dons verſchaft een douw,
Die de ingewanden ſtooft, op dat geen hitte of kouw
Hun zamenſtel verbreek, of drooge buiten mate.
Hoe groot, alwyze Godt, is uwer handen werk!
Hoe ſtraalt uw wysheit, hoe uw almacht daar door henen!
Zyn niet als Melk, als Kaas geronnen vleeſch en beenen,
Doen g' in die ruwe klomp graveerdde uw eerſte merk?
Beroemde Heer, magh maar myn wenſch en bee gelukken,
Gy deelt de Werreld mee uit uwe ryke ſchat
Van wondren der natuur, die gy alleen bevat
Geen tiental Cabinets, maar meer dan tienpaar ſtukken.
Dan zal het twintigſte met Keyſers groote naam,
Gelyk het tiende met den Koninglyken pronken:
En 't later nageſlacht, met uwe konſt doordronken,
U eeuwig dragen op de vleugels van de faam.

HERMANNUS SCHYN.

Op het
Voortreffelyk Anatomiſch Konſt Kabinet
Van den
Hooggeleerden en Beroemden
H E E R E
FREDERICUS RUYSCH.
Hoogleeraar der Ontleed- en Kruidkunde
En
Vermaard Doctor in de Medicynen
Te
A M S T E L D A M.
Lid van de Keizerlyke Academie
der
Natuurontdekkeren.

DE Menſch reiſt meenigmaal met vlyt,
Om vreemde dingen te beſchouwen,
Of Landen, Steeden en Gebouwen,
Als wondren van den ouden tyd,
En zeldzaamheeden onbedwongen,
Of door een inzicht aangedrongen;

Een drang die alle vrees verbant
Van dreigend onheil en gevaaren
Der reis, langs bergen, boſſchen, baaren,
Naa 't afgeleege vreemde Land:
Om al de Waereld door te trekken,
En haare vreemdigheên te ontdekken.

Zo

Zo hy door de onvermydb're dood
Niet onverwacht wordt afgeſneeden,
In 't midden van die zeldſaamheeden,
En keert hy, buiten ramp en nood,
Weêrom, hy houdt ſlechts nagedachten,
Van 't geen hy als een droom moet achten.

Maar hier, hier vindt men veilig ſtof
Om 's Heeren wysheid en vermoogen,
Uit zyne ſchepſlen, voor onze oogen,
Te aanſchouwen tot zyn eer en lof:
Hier zal Heer Ruysch, zo zeer ervaaren,
Godts wondren in den menſch verklaaren;

Daar hy ons toont, door zyne konſt,
De kleene waereld met haar deelen,
Een wonder 't geen 't vernuft moet ſtreelen
En noopen ons Godt voor zyn gonſt
Te danken en ons heel te dragen
Naar zyne wet en welbehaagen.

Hier zie ik hoe dit krank geſtel
Gevormt, gevoedt wordt tot het leeven,
Hoe 't aan de waereld wordt gegeeven
En weer vergaat, gelyk een bel,
Een waterbel, die ſchoon zal ſchynen,
En in een oogenblik verdwynen;

Zie daar het hart, zo net gewrogt,
Met al zyn grove en teedere ad'ren,
Die 't bloed ontfangen en vergad'ren:
Zie daar die takjes daar de tocht
Des bloeds door heen en weêr moet vloeijen,
Waar door het ſterfflyk deel moet groeijen.

De

De Long, waar door men adem haalt,
Met al haar kronkelende pypen,
Die lucht en togten t'zaam begrypen,
Met de oorzaak hoe die luchtpyp faalt,
Waar door de menſch haaſt raakt aan 't kwynen,
En 't leven eind'lyk aan 't verdwynen.

De Maag, die 't voedſel kookt en teert,
Met al haar wonderlyke wegen,
Zo boven als beneên geleegen,
En 't kwaade 't geen haar dikwils deert,
Door oorzaak van de gulzigheeden:
Vyanden van des menſchen leeden.

De Leever en de blaauwe Milt,
Die door de hette haaſt ontſteeken
Des menſchen ruſt daar door verbreeken,
Veeltyds door overdaad verſpilt;
De Darmen door een Net omvangen,
Voor koude die haar ſcherp kan prangen.

De Nieren die geſtadig 't nat
Ontfangen en by droppels loozen,
Door kleene pypjes, als by poozen,
Naar 's menſchen Blaas, zyn Watervat,
En hoe die gooten zich verdikken,
En ſtoppende het leeven ſtikken.

Een Roer van 't Schip verſtrekt het Hoofd,
Met Herſſ'nen als een bry geronnen,
En heldere Oogen als twee Zonnen
Nochtans zo ſchielyk uitgedooft,
En de Ooren met haar binnenvlieſen
Gereed geen klanken te verlieſen.

De

De Neus die lucht en adem trekt,
De Mond bekwaam den ſpys te ontfangen,
Daar al de leden naar verlangen,
Als die tot maatig voedſel ſtrekt;
De Keel, ſchoon naauw, gereed te zwelgen,
En zich dien laſt het minſt te belgen.

De Schouders, Hals, Borſt, Armen, Buik,
De Beenen, Voeten, net doorweeven,
Met Spieren: Zenuwen gegeeven
Tot bindſels voor elks nut gebruik,
Om 't ganſch geſtel te doen beweegen,
Als raders in dit werk geleegen.

ô Tong, die ik hier 't laaſte noem,
ô Spraaklid van zo veel vermoogen!
Myn ziel wordt hier geraakt, bewoogen,
Om uwes Scheppers eer en roem,
Met eerbied, luidkeels op te zingen,
En door de wolken heen te dringen.

Wat is de Menſch, ô groote Godt!
Door u, op vreeſſelyke wyze
Gantſch wonderlyk gewrogt, ten pryze
Van uwe Wysheid, die hem tot
Een kleene Waereld ſtelt, vol waarde,
Uit nietig ſtof, uit kley en aarde.

Gy hebt hem, door uw groote gonſt,
Als kaas uit melk te zaam gewrongen,
Met vel omtoogen, digt gedrongen,
Een ſtuk uws Almachts, enkel konſt,
Als een borduurſel net geſtrengelt,
Met konſt en leeven t'zaam doormengelt.

Wie

Wie ſtaat hier niet met my verzet,
Verbaaſt, ja als voor 't hoofd geſlagen,
Die al die wondren onzer dagen
Beſchouwt in 't kunſtryk Kabinet!
Waar in den Menſch in al zyn deelen
Ontleedt, kan 't oog der zinnen ſtreelen.

Doorluchtige Arts, geleerde Heer,
Die zo veel wysheid hebt verkreegen,
Om alles wat 'er is geleegen
In 's Heeren Schepſlen, tot zyn eer
En lof daar toe geheel bewoogen,
In 't ligt te ſtellen voor onze oogen:

Het allerdierbaarſt 't geen Godt ſchiep,
En by geen menſchen is te ontleeden,
Veel min te zien of na te treeden,
Toen 's Heeren Almacht alles riep,
Als of 't daar was, is ziel en leeven,
Zo dierbaar, aan den Menſch gegeeven.

Een gift zo hoog by u geacht,
Gewydt aan die ze u heeft geſchonken,
Komt door uw konſt myn hart ontfonken,
Om nevens u des Hemels magt,
In al zyn Schepſlen regt te erkennen,
En naar zyn wetten my te wennen.

Terwyl ik u zeer hartlyk dank,
Die in dees wonderen te ontvouwen,
Godt in zyn Schepſlen leert beſchouwen;
Wenſch ik dat gy op aarde lank,
Moogt met uw werken triomfeeren,
En Godt hier booven eeuwig eeren.

D^L. WILLINK.

Op

Op de

Anatomiſche Cabinetten

Van den vermaarden

HEERE

FREDERIK RUYSCH.

Hoog Leeraar der Ontleed-en kruydkunde.

T'AMSTERDAM

GY voerd ons, door uw kloek verſtand,
Uw vlugge geeſt, uw wak'kre hand
o! Schrand're Ruysch! langs wysheids trappen
Ten top van Eed'le wetenſchappen;
Staâg vliegt uw werk de faam voorby,
En blyft uw naam, aan 't ſtroomende Y,
En de Amſtelſtad, in zegeningen
Geroemt; door wysheids lievelingen:
Hoog Leeraar, die, dus onvermoeyt,
Maakt dat uw konſt geduurig groeyt;
We ſtaan verrukt, wanneer onze oogen

* * *   In

In uw vernuſt, zig weyden moogen:
Gy heldert (voor den ſterv'ling) op
Zyn Scheppers werk, ter hoger top;
Geen Myrteblaân, geen groen' Laurieren,
Kan naar den eys, uw ſchedel ſieren;
Myn ſwakke veder, wil nogtans
U groeten, met een letterkrans;
Iſt konſteloos? dit ſlegt bezoekje,
Ligt iſſer een verlooren hoekje,
Daar 't onder uw beroemde kunſt,
Een plaatsje vind, door uwe gunſt:
Uw waardigheid, eiſt beter toonen,
't Goe hart, doed geern 't gebrek verſchoonen,
Vermaarde man! gy brengt in 't ligt
't Geen eertyds duyſter voor 't gezigt
Verborgen lag; gy leert ons merken
Op 's Heeren magt, en wonder werken:
Die 't konſtig werkſtuk van zyn hand;
Dat pronkjuweel, den mens, in ſtand
Zo heerlik voortbragt, en formeerde;
Op dat het zynen Schepper eerde:
Maar wat bedryft dit moedig dier?

Waar

Waar toe zo grootſch, zo trots, zo fier?
Erkent hy wel zyn nietig weezen?
Schoon hy ten top ſchynt opgereezen,
En door zyn Scheppers eygen hand,
Zo net, zo keurlyk, in zyn ſtand
Is 't zaam geſtelt; tragt hy te leeren?
(Die wyshyds bron,) in alles te eeren;
De algoede Heer; van wien hy heeft,
Wat hy bezit; zelfs dat hy leeft:
Want als den Heemel niets wil geeven,
Uit is 't met hem; weg vlied zyn leven.
Bezeft men wel hoe ligt'lyk dat
Verbrooken word dit aarden vat?
Wen' maar den maker zegt keer weder
o! Menſchen kind! ſtraks legt men neder:
Hovaardig ſchepzel zyt gy iedts?
Te rek'nen by den Schepper: niedts.
Wel zyn we dan geen regte dwazen?
Die op een niet zyn opgeblazen?
Ja min dan niet, is onzen ſtaat,
Ter ſtraf gedoemt, door 't zond'lik quaat;
Hoe kan hy dan den voet verheffen?

 Die

Die waard is dat hem rampen treffen;
Die waard is, door 't bedreven quaat,
Van God, en elk te zyn verſmaat
Ai! laat ons dan ſig zelven kennen
En 't hart ter ned'righeid gewennen;
Welziende 's Hemels wond'ren aan:
Maar tevens ook, hoe ſwak we ſtaan;
Op dat we hier ter klynheid dalen,
Hier naar verhoogt, weer zege pralen.

NEELTJE DIRKS BETHS,
Wed: H: TEN KATE.

ERRATA.

P. 2. lin. 32. per. dele.
P. 2. l. 34. perſæ. l. diſperſæ.
P. 9. l. 3. teneræ. l. teneri
P. 46. l. 9. indurata. l. induratam.
P. 63. l. 11. amiſſim. l. amuſſim.
P, 72. l. 15. bat. l. bar.
P, 13. l. 26. aan. dele.
P. 51. l. 20. Coulur. l. Couleur.
P. 67. l. 4. behelpt l. behebt.
P. 70, l. 20, twyfelmoedige. l. twyſelingh

THE-

THESAURUS ANATOMICUS DECIMUS.

ASSER MAJOR I^s.

Nº. 1. Pedamentum ex ligno Indico, cui VI. exigua pedamenta rotunda ſunt ſuperſtructa, quorum

I^m. Lit. A. notatum, faſciculo gaudet Pilorum, longitudine ſesquidigiti.

Hic faſciculus à me repertus eſt in Atheromate cujusdam mulieris Hydropicæ denatæ, & quidem in ejus Omento, hi Pili microscopio viſi, plani ſunt.

II^m. Lit. B. inſtructum eſt Capillis, qui ſponte, nec non momento, à capite deciderunt, tanquam forcipe eſſent abſciſſi. Vide Hiſtoriam in Theſaur. IX. deſcriptam.

III^m. Lit. C. continet Pilos ex labio ſuperiore Roſmari, belgice *Walrus*, horum Pilorum radices cavas eſſe videri hic poteſt, quemadmodum avium plumæ ſunt.

IV^m. Lit. D. Faſciculum pilorum è corpore quadrupedis Ichneumonis, ſeu Muris Pharaönis, in deſertis Ægyptiacis degen-

Het TIENDE ANATOMISCH CABINET.

De I^e. groote PLANK.

Nº. I. EEn Pedeſtal van Ooſt-Indiſch hout gemaakt, waar op zes kleendere Pedeſtalletjens ſtaan, waar van het

1e. Met de Letter A. getekent, voorzien is, met een bondelke hayr, anderhalve vingher langh.

Dit bondelke is van my gevonden in een Pap-geſwel (*Atheroma*) van een overledene Waterzugtighe Vrouw, en dat in 't Net: deze hayrtjens door een vergrootglas gezien zynde, werden bevonden plat te zyn.

Het IIe. Let. B. is voorzien met hayrtjens, die van zelfs, en in een ogenblik, van 't hoofd zyn afgevallen, als of zy met een ſchaar afgeſneden waren. Ziet deze Hiſtorie in 't 9^e. Cabinet beſchreven.

IIIe. Let. C. Hayren uyt de bovenſte lip van een Walrus: dat deſe Wortels hol zyn, kan men hier zien, even eens als in de vederen der Vogels.

IVe. Let. D. Een bondelke hair van een viervoetig dier, met naame Ichneumon, of Pharaoos Muys, die zig in de wilderniſſe van Ægypte onthoud, waar van zeer veele zeld-

 zaam-

gentis, de quo mira narrantur ab auctoribus. Vid. plura apud D. Jac. Wernerum.

Vm. Lit. E. Exiguam portionem Plicæ Polonicæ, cujus deſcriptio exſtat in Sennerto & aliis auctoribus.

VIm. Lit. F. Supra quod, poſitus eſt Faſciculus ſetarum è dorſo Porci Americani deſumptus, ſuntque colore variegato.

Not: Dicti animalis Umbilicum, ſitum habere perhibent Incolæ Americ. in dorſo; cum autem fœtum recenter natum nondum viderim, nil certi de hac re affirmare poſſum: attamen ſemel cultro Anatomico ſubjeci dictum animal provectioris ætatis, in cujus abdomine nullum omnino veſtigium Umbilici offendi, in dorſo verò comparebat Tuberculum, an autem Umbilicus verus, an verò quid ſimile fuerit, non auſim affirmare?

Hoc tamen obſervavi, cum cutem aperuiſſem, oculos incurrebant plurimæ fibræ ab illo tuberculo prodeuntes, per diſpinguedinem & dorſi muſculos perſæ, an autem in fœtu ejusmodi Fibræ, vaſa fuerint, ad fœtum alendum, comparata, quæ poſt partum areſcunt, hæreo, nec tamen nego, propterea quod in Theſ. 1°. Animalium,

zaamheden de Autheuren verhaalen. Ziet hier verders over na Jac. Wernerus.

Ve. Let. E. Een kleen gedeelte van een Poolſche Meervlecht (*Plica Polonica*) waar van Sennertus en andere geſchreven hebben.

VIe. Let. F. Een bondelke bonte Borſtels uyt de rug van een Weſt-Indiſch Varken.

Aanm: de Inwoonders van America verhaalen dat de Navel van dit beeſt op de rug geplaaſt is: maar nadien ik'er nog geen jong geworpen van gezien heb, kan ik daarom niet met zekerheyd daar van zeggen, edog eens heb ik een oude onder myn handen gehad, in wiens buyk geen de minſte teken van een Navel gevonden wierd; maar in de rug quam een verheventheyd voor, of dit nu de waare Navel, of iets diergelyks was, durf ik niet zeggen?

Dit heb ik egter ondervonden, wanneer ik het vel had geopend, zo deden haar zeer veel fibren of draden op, dewelke van dat heuveltje voortkomende haar door 't vet, en ſpieren van den rug verſpreyden of nu deſe vaten zyn geweeſt, om de Vrugt te voeden, en naderhand verdroogen, twyfele ik, nogtans zulkx niet ontkennende, om dat ik in 't 1e. Cabinet der dieren be-

animal quadrupes delineari curaverim & deſcripſerim, nomine Animal quadrupes, Bufoni ſimile, è cujus dorſo fœtus emergunt, idque è rotundis exiguis cellulis, cum funiculis umbilicalibus, nullam communicationem cum abdominis cavo habentibus. Vid. Theſaurum ſupradictum.

Præterea in Gaſophylaceo meo reperitur quoque Cutis Porci Americani integri, in cujus dorſo ejuſmodi tuberculum quoque reperitur, absque ullo tuberculo in abdomine, & hoc cauſam cogitandi magis magisque auget, ejusmodi animalia funiculum umbilicalem in dorſo gerere.

N°. II. Pedamentum, ut ſupra, VII. exiguis pedamentis rotundis inſtructum.

Supra 1m. Lit. A. notatum, phiala poſita eſt, in liquore continens portionem Cutis humanæ, qua dependet Epidermis, ut & Corpus reticulare Malpighii.

Not: Facies exterior a cute dependens albiſſima, eſt Cuticula, facies autem interior ſubflava, Corpus reticulare dicitur: cum autem Corpus reticulare coloris ſit ſubflavi, cutis verò rubicundiſſima, propter vaſorum ſanguineorum repletionem

beſchreve en afgetekent hebbe een viervoetig dier, met de naam, van viervoetig dier, een Padde gelykende, uyt wiens rugh de jongetjens voortkomen, en dat uyt kleene celletjens, met haar Navelſtrengetjens, geen gemeenſchap met de holte van de buyk hebbende. Ziet het bovengeſeyde Cabinet.

Daarenboven word 'er in myn Cabinet bewaard 't geheele vel van een Amerieaans Varken, op wiens rug ook een heuvel gevonden word, ſonder de minſte verheventheyt onder aan den buyk, en zulkx geeft my aanleyding om te geloven, dat die dieren haren Navel op den rug dragen.

N°. II. Een Pedeſtal, als 't voorgaande, met ſeven kleender ronde pedeſtalletjens voorzien.

Op het 1e. Lett. A. getekent, is geſtelt een vlesje met vogt, in zig onthoudende een gedeelte van de huyd van een menſch, waar van het oppervelleke en net wyze lighaam van Malpighius beſchreven, afhangen.

Aanm: Het buytenſte van 't vel afhangende, en witſte gedeelte, is het Oppervelleke, maar het inwendige, dat ligt geel is, werd het Netwyze lighaam genaamt: maar nadien het Netwyze lighaam geelagtig is, en daar en tegen de huyd zeer rood, wegens de opvullinge der bloedvaten, zoo blykt het zekerlyk, dat door het Net-wyze lighaam geen

nem, certiſſime conſtat, per Corpus reticulare nulla diſperſa eſſe Vaſa ſanguinea, quamvis illa depingi curaverit Profeſſ quidam.

IIm. Lit. B Phiala, eodem modo inſtructa, continens portionem Epidermis, ſeu Epidermidis, fœtus humani, ex cujus ſuperficie interiore reliquiæ Papillarum cutanearum propullulant.

IIIm. Lit. C. Phiala, ut ſupra, & in ea, portio Epidermis cujusdam viri, laborantis furfuratione cuticulæ horrenda, quæ Lepra vulgò audit, in hujus ſuperficie interiore comparent longe quidem luculentius reliquiæ Papillarum cutanearum.

IVm. Lit. D. Portio Cutis Capitis humani, quæ tam denſe ſtipatur Vaſis ſanguineis, ut ne aciculæ quidem punctura poſſit fieri, ſine Vaſculorum læſione, ſuntque dicta Vaſcula repleta: horum Vaſculorum Sanguineorum reptatus plane eſt diverſus ab eo, qui nobis in Viſceribus occurrit.

Vm. Lit. E. Portio cutis Plantæ pedis humani, cujus vaſculorum Sanguineorum extremitates ultimæ tam affabre ſunt repletæ, ut nemo illas ſine ſumma admiratione operum Supremi Numinis adſpicere poſſit.

VI.

bloedvaten loopen, alhoewel zeker Profeſſor dezelve heeft laten afmaalen.

IIe. Let. B. Een vlesje, als het voorgaande toebereyd, in zich onthoudende een gedeelte van het Oppervelleke van een jongh geboore kindje, uyt wiens binnenſte oppervlakte de overblyfzels van de huydtepeltjens puylen.

IIIe. Let. C. Een vlesje, als 't voorgaande, en daar in een gedeelte van de opperhuyd van een zeker Mansperzoon, die behebt was met een horribele Leproosheyd, in wiens oppervlakte veel beter konnen gezien werden de overblyfzels van de tepeltjens van de huyd.

IVe. Let. D. Een gedeelte van de huyd van een Menſche Hoofd, 't welk zoo vol van opgevulde bloedvaatjens voorzien is, dat men geen punt van een ſpeld kan zetten zonder quetzing derzelven, en haar cours is zeer verſchillende van die der ingewanden.

Ve. Let. E. Een gedeelte des huyds van de Bal van een Menſche Voet, wiens uyterſte uyteynde der bloedvaten zoo net vervult zyn, dat niemand het zelve kan zien, als met de grootſte verwondering der Werken des Allerhoogſte.

VI.

VI^m. Lit. F. Epidermis Plantæ pedis, in qua lineæ parallelæ non ſolum, verum etiam oculis armatis in conſpectum veniunt Papillarum cutanearum abruptarum reliquiæ.

VIe. Let. F. Het oppervelleke van de Bal van de Voet, waar in niet alleenlyk de parallele linien, maar ook deszelfs afgebrookene nablyvzels van de Vel-tepeltjens gezien werden, en dat met vergroot glazen.

VII^m. Lit. G. Epidermis & corpus reticulare incraſſata, & in varias lamellas diviſa, è Planta pedis.

VIIe. Let. G. Een verdikt oppervelleke en Netwys-lighaam vande Bal van de Voet dat in verſcheyde mooten verdeelt is.

N°. III. Phiala in liquore continens Atheroma, inter Muſculos Colli bovini repertum.

N°. III. Een vles met vogt, en daar in een Pap-geſwel (*Atheroma*) het welk gevonden is tuſſchen de Spieren van de hals van een Os.

Conſiderandum 1°. Dictum Atheroma conſtare ex ſubſtantia peculiari, & à me nunquam viſa in Atheromate: ſc. eſt ea flava, molliuſcula, nitens, inſtar pinguedinis carnis bovinæ recenter coctæ, & adhuc calidæ, ſub qua vera pinguedo ſeſe quoque videndam exhibet.

Aanm. ten 1e. Dat dit gezeyde geſwel beſtaande is uyt een byzondere, en van my noyt voorgekomene zelfſtandigheyd, namentl. 't zelve is geel, week, blinkend, gelyk als 't vet van vers gekookt Oſſen-Vleeſch, dat nog warm is, waar onder zigh ook waaragtig vet laat zien.

2°. Cum in omnibus Atheromatibus piloſis, ſemper invenerim, pilos faſciculatim, & confuſe eſſe ſitos: hi contra radicitus emergunt ex dicta ſubſtantia flava & nitente, & quidem denſiſſime ſtipati.

Ten 2^e. Nadien ik in alle hayrighe Pap-geſwellen altoos heb gevonden, dat de hayren bondels wys, ende confuys door den anderen zaten: deze daar en tegen komen met haar wortels voort, uyt die gezeyde blinkende, en geele zelfſtandigheyd, en zyn dezelve zeer digt by elkander ſtaande.

An illa ſubſtantia flava conſideranda ſit, tanquam morboſæ & confluentes Papillæ nerveæ, ambigo? Pilos autem corporis noſtri, efflorescentias eſſe

Off nu deze geele zelfſtandighyd te conſidereeren is, als niet wel geſtelde en t'zamenvloeyende zenuwtepeltjens, ſtaa ik in beraad? maar dat de hayren onzes lighaams van de Zenuw- tepeltjens voortkomen,

eſſe Papillarum nervoſarum, nullus dubito, & hinc etiam illorum evulſio tam dolorifica.

N°. IV. Phiala, ut ſupra, & in ea portio Epidermidis, ex cujus ſuperficie interiore propullulant reliquiæ Papillarum cutanearum.

Ut objectum hoc, quam proxime ad latera phialæ accederet, pone illud poſui Cereum Americ: ſpinoſum multangularem. Dictæ phialæ adſtat alia, & minor phiala, aſteriſco notata, in qua Epidermis, ut & corpus reticulare, ex Æthiopis planta Pedis.] In hiſce diſtinctius, oculis occurrunt nudis, papillæ ſupradictæ. Vid. Tab. 3. Fig. I.

N°. V. Pedamentum, & ſupra illud phiala, continens in liquore particulam exiguam Piæ matris, cum cortice Cerebri, egregie diſſoluto: objectum exiguum quidem, ſed admodum affabre præparatum.

In fundo phialæ reperitur exigua portio dicti objecti, quæ tam tenera, ut fere captum hominis ſuperet, & in ea quoque Divini Numinis potentia eluceſcit.

N°. VI. Pars ſuperior Cranii fœtus humani, ceu ſcutella,

men, daar twyffel ik niet aan, en daar van is ook het uyttrecken der zelve zoo pynelyk.

N°. IV. Een glas als vooren, en daar in een gedeelte van 't Oppervelleke, uyt wiens binnenſte oppervlackte de overblyvzels van de vel tepeltjens voortkomen en nog uytpuylen.

Op dat dit voorwerp dichter aan 't glas zoude komen, heb ik daar nevens gezet tacken van de Americ doornagtighe veelhoekige Cereus. Nevens dit glas, doet zig een anderen kleender glas op, 't welk met een ſtarretje is getekent, waar in haar veel kleender het oppervelletje en netwyſe ligchaam van de bal des voets uyt een Neger laten zien zonder vergroot glaſen. Ziér de 3. Taf. Fig. I.

N°. V. Een pedeſtal, waar op geſtelt is een vles in zigh onthoudende een kleen gedeelte van 't dunne Herſſen-Vlies, met de ontwondene ſchorſſe van de Herſſene, 't welk heel kleen is, maar egter zeer fraay gepræpareert.

Op deszelfs grond werd ook nog gevonden een kleen gedeelte van 't gezeyde; 't welk zoo teder is, dat het by na een menſche begrip te boven gaat, en daar in mede de Almagtigheyd des Heeren uytblinkt.

N°. VI. Het opperſte van 't Beckeneeltje van 't Doods-hoofdje van

la, in qua comparent.

1°. Falx, ceu in ſtatu vivo expanſa, & ſecundum longitudinem decurrens.

2°. Fontanella quoque expanſa.

3°. Superficies interior hujus Scutellæ Dura matre adhuc obducta, per quam Arteriæ repletæ ab utraque parte prodeuntes, ſibi invicem occurrunt.

4°. Sinus longitudinalis, ut in ſtatu vivo, apertus.

N°. VII. Cerebellum humanum, in liquore conſervatum, ne autem è ſuo excederet loco in oppoſita parte appoſui ramum Opuntiæ Amer. Spinoſæ majoris.

Dictum Cerebellum ab aliquot annis tam nitide à me eſt conſervatum, ut jam jam videatur è capite erutum.

Supra operculum alia phiala poſita

N°. VIII Liquore repleta, quæ continet portionem Cerebri hominis adulti; hujus cortex ſanguinei coloris, propter vaſculorum, corticem conſtituentium, repletionem; medulla verò alba remanſit.

Supra hanc phialam reperitur quoque pyxis exigua

N°. IX, In qua oſſicula Auditus nitidiſſima. Not.

van een jong gebore Kindje, waar in ons voorkomen

Ten 1e. De zeyſe uytgeſpannen als in 't leven, lopende na de lengte

2e. De Fontanel is ook uytgeſpanne.

3e. De binnenſte oppervlakte is nogh voorzien met het harde Herſſen-vlies, waar door de opgevulde ſlag- aderen aan wederzyde voortkomende, elkander ontmoeten.

4e. De langagtighe groef, als in een levend lighaam, openſtaande.

N°. VII. Het Agter- breyn van een Menſch in de vogt, en op dat het van zyne plaats niet zoude wyken, heb ik daar bygedaan een tack van de groote Americ. doornaghtighe Opuntia.

Dit geſeyde Agterbreyn is van my voor eenighe Jaaren zoo net toebereyd en bewaard, als of 't nu eerſt uyt het hoofd genomen was.

Boven op 't deckzel is nog een andere vles met vogt geſtelt

N°. VIII, Waar in een gedeelte van de Herſſene van een oud Menſch is te zien, wiens ſchorſſe rood is, wegens het opvullen der bloedvaatjens, die de ſchorsſige ſubſtantie uytmaken, daar en tegen is de Mergagtige zelfsſtandigheid wit gebleven.

En boven op dezelve vles is noch geſtelt een kleen doosje, waar in

N°. IX, De Beenderkens van het gehoor zeer net gevonden worden. Aanm

Not. præterea, primam phialam poſitam eſſe velut inter rupem, Vaſis ſanguineis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis, loco Coralliorum rubrorum, circumſeptam, inter quæ rubicundiſſima vaſa, ramuli exſtant tomenti inſtar tenues.

N°. X. Phiala in liquore continens Piam matrem humanam, cum annexis particulis Corticis Cerebri diſſoluti.

Hæc autem Pia mater ab una parte, contra naturæ leges, incraſſata occurrit, & vaſa ſanguinea ſunt repleta ceraceâ materiâ, aſt dilutiore rubedine.

N°. XI, Portio Cutis Roſmari, in qua luculenter apparent Papillæ cutaneæ, ut & earum abruptiones, Corpori reticulari adhærentes, id quod in homine, ac in aliis objectis oculos quoque incurrit, & quod notandum, in cute humana, Cuticula à Cute revulſa, comparent papillæ minores & minus acuminatæ.

N°. XII. Pedamentum ſupra quod locavi ramulos Arteriarum, per Cerebrum diſperſos, quos inter ramuſculi minutiſſimi tomenti fere inſtar tenues, & tamen repleti, & non nihil expanſi, idque in forma ſicca.

Dicti

Aanm: Daarenboven, dat de eerſt gezeyde vles als tuſſchen een Rots geſteld is, omvangen zynde van rode opgevulde bloedvaten, in plaats van roode Coral tacken, waar onder gevonden werden, die zoo dun zyn als dons.

N°. X. Een vles met vogt, waar in onthouden word, het Dunne Herſſenvlies, daar nogh eenige ontbondene deeltjens van de Schorſſe der Herſſene aan vaſt zyn.

Dezelve is tegens de loop van de natuur aan de eene zyde verdikt, en de bloedvaten zyn vervult met een ligt roode waſſighe ſtoffe.

N°. XI. Een gedeelte van de huyd van een Walrus, waar in zeer fraay te zien zyn de Tepeltjens van de huyd, en derzelver afbrekingen, die aan 't Net-wyze lighaam vaſt zitten, 't geen ook in de Menſch en andere voorwerpen gezien kan worden, en 't geen te conſidereren ſtaat, is, dat zy kleender en min ſpitzig haar opdoen, in een menſche wanneer het Oppervelleke van 't ondergelegene Vel afgehaalt is.

N°. XII. Een Pedeſtal waar op ik gezet heb de tacken van de ſlagaderen, dewelke haar komen door de Herſſene te verſpreyden, waar onder eenige zeer dun, en byna donſigh haar vertoonende, noghtans vervuld zyn, en eenigzints verſpryd en dat in een drooge gedaante.

Deze

Dicti ramuli adeò ſunt teneræ & tenues ſubſtantia, ac ſi eſſent Vaſa Lymphatica, & per conſequens facillime attactu franguntur. Vide de hiſce plura in Theſ. Anat. IX.

N°. XIII. Phiala liquore repleta, in qua continetur Piæ matris portio incraſſata, cui variis in locis cohærent Arteriolæ in corticem mutatæ.

N°. XIV. Lingua humana, in liquore conſervata, in qua videre licet tria genera Papillarum lingualium, ut & Epiglottidem cum vaſculis ſuis ſanguineis repletis.

N°. XV. Cerebellum humanum in liquore conſervatum, & ita præparatum, ut principium Spinalis medullæ videri poſſit, ſimul cum Arteria cervicali & ramis Vertebralibus.

In medio Cerebelli cerni quoque poſſunt Pons Varolii, ut & Corpus globoſum: ſupra hæc omnia Arteriæ innumeræ rubicundiſſimæ ſunt diſperſæ, id quod viſui gratiam conciliat.

Supra operculum hujus phialæ, alia phiala,

(N°. XVI.) Poſita, in liquore continens utramque hominis Palpebram, quarum ſuperficies

Deze gezeyde takxkens zyn zoo teder en dun van wezen, als of het Lymphatike vaten waaren, en by gevolgh werden ſy door het handelen ligt gebrooken. Ziet hier over verders na, het 9ᵉ Anat. Cabinet.

N°. XIII. Een vles met voght vervuld, en daar in een gedeelte van het dunne Herſſen-vlies, 't welk verdikt is geworden, en hangen aan 't zelve op verſcheyde plaatzen nog Slag-aderkens die in de ſchorsſighe ſubſtantie verandert zyn.

N°. XIV. De Tongh van een menſch in een vles met voght bewaart, indezelve zyn te zien driederhande Tongh-tepeltjens, als mede Klep van het Strotte-hoofd met deſſelfs opgevulde bloedvaten.

N°. XV. Het Aghterbreyn van een menſch 't welk in een voght bewaart, en zoo toebereyd is, datmen het beginzel van 't Rugghemergh zien kan, en te gelyk met des Nekx, en Wervel-beenderen Slagaderen.

In 't midden van dit Aghterbreyn, kanmen ook zien de Brugh van Varolius, en 't bol rond-wyze lighaam: over alle deeze zaaken paſſeeren byſter veel zeer roode Slagaderen, 't welk aangenaam is om te zien.

Op het dekzel van dit glas, is nogh een ander glas

N°. XVI. geſtelt, 't welk in een voght onthoud beyde de Ooghſchellen van een menſch, welkers

ficies intima rubicunda eſt facta, tanquam inflammata, propter vaſorum ſanguineorum repletionem: præterea luculentiſſime videnda ſeſe exhibent oſcula in utriuſque Palpebræ limbo ſita, quibus excernitur liquor, de quo poſtea plura dicam, propria inventione obſervata.

N°. XVII. Phiala in liquore conſervans totam fere hominis Piam matrem, quæ telæ aranearum fere inſtar tenuis eſt: cum autem Arteriæ ſint repletæ, veram tenuitatem videre licet, non autem in cadavere humano, tanta teneritas comparet, niſi poſt Arteriarum repletionem, qua ſine, omnia Vaſa ſanguinea, ut plurimum maxima parte deſtituuntur ſanguine, & ſic ipſa vaſa, quæ ſunt innumera, ad ejus craſſitiem conferre videntur, cum interim telæ aranearum fere tenuis ſit dicta membrana in ſtatu ſano itaque Pia mater, propter tenuitatem mihi præſertim videtur inſervire, ut omnia illa vaſa, ejus ope, contineantur, ne excedant ſuo loco: variis quoque locis occurrunt extremitates harum Arteriarum in corticem Cerebri mutatæ.

N°. XVIII. Phiala in liquore

binnenſte oppervlakte rood van couleur is geworden, door het opvullen der Bloed-vaten, waar door ſy als ontſtoken voorkomen: daarenboven vertonen haar zeer klaar de mondekens dewelke in de rand van beyde de Ooghſchellen zitten, waar door zigh een zeker voght ontlaſt, en waar van hier na breeder zal geſproken werde, volgens eygen ondervindingh, ontdekt.

N°. XVII. Een glas met voght, en daar in byna het geheele Dunne Herſſenvlies van een menſch, 't welk byna zoo dun is als een ſpinne webbe; en nadien de Slag-aderen vervuld zyn, zoo kan men haar dunheyd des te bequamer zien, maar in een afgeſtorve menſch ſchynt dit vlies zoo dun niet te zyn, ten ſy na het gezeyde opvullen, want zonder dat, zyn ſy meeſt na de dood ydel of leedig en zonder bloed, waar door ſy dan ontelbaar zynde in menighte, eenighe meerdere dikte ſchynen toe te brengen tot het gezeyde vlies, hoewel het in een natuerlyke ſtaat by na zoo dun is als een ſpinnewebbe, weshalven my dit dunne Herſſenvlies toeſchynt voornamentlyk te dienen om alle desſelfs bloedvaten door haar toedoen by een te houden, op dat ſy niet zouden komen te verplaatzen: ook komen ons hier op verſcheyde plaatzen de uyteynden dezer Slag-aderen voor in ſchorſſe verandert zynde.

N°. XVIII. Een vles met voght en

re retinens Linguam humanam, repræſentantem viventis ſpeciem.

In hoc objecto viſui occurrunt Papillæ Linguales, Uvula, Epiglottis, Æſophagus abſciſſus, ut & Aſpera Arteria abſciſſa.

Circa Linguæ cuſpidem Epithelia quidem ablata eſt: Corpus autem reticulare ibi detegere haud potui: in Lingua autem bovina facile, ſeparando, viſui occurrit.

Supra operculum alia phiala

N°. XIX. ſicca poſita, in qua occurrit portio Linguæ fœtus humani, per quam myriades Arteriarum currunt.

N°. XX. Lingua humana præcedente nitidius præparata, & in liquore conſervata, cum Epiglottide & illius Glandulis mucoſis.

Supra operculum

N°. XXI. Phiala ſicca, in qua viſui exhibetur portio Linguæ pueri, cujus Vaſcula ſanguinea tam nitide præparata ſunt, ut totum objectum ſumma rubedine ſit perfuſum.

N°. XXII. Phiala magna in liquore continens Caput infantis, viventis, & Oculis clauſis dormientis, caput repræſentans, cujus Prolabia rubra, Genæ-

en daar in de Tongh van een menſch, verbeelende de Tongh van een levendig menſch.

In dit voorwerp komen ons in 't gezight des Tonghs tepeltjens, de Lel, de Klep van 't Strottenhoofd, de afgeſnede Slok-darm, als mede de afgeſnede Longhe-pyp.

Ontrent het uyterſte van de Tong is deſzelfs bekleetzel wel weggenomen, edog het Netwyſe lighaam heb ik daar niet konnen ontdecken, maar in de Tong van een os kanmen het door 't ſepareren light in het gezighte krygen.

Op het dekzel ſtaat een ander droogh glas

(N°. XIX.) voozien met een gedeelte van de Tongh van een jongh geboore kindje, waar door heen duyzende van Slag-aderkens loopen.

N°. XX. Een menſche Tongh netter als de voorgaande toebereyd, en in een voght gelegen en bewaart, met deſſelfs Strotten-hoofds kleppje, en ſyn ſnotterige kliertjens.

Op 't dekzel ſtaat

(N°. XXI.) een droogh glas, waar in ons voorkomt een gedeelte van de Tongh van een jonghe, wiens Bloedvatjens zoo cierlyk zyn toebereyd, dat het geheele voorwerp zeer rood te voorſchyn komt.

N°. XXII Een groot glas met voght, en daar in het Hoofd van een kind, wiens ooghen toegeſloten zynde, een levendig en ſlapend kinds hoofdje verbeeld, deſzelfs wangetjens zyn rond uitgeſet zonder rim-

Genæque rotundæ ſunt ſine rugis, ita ut nitidiſſime ſit præparatum & ab aliquot annis conſervatum.

Not: Superior pars Capitis ablata eſt, Cerebrumque exemptum, ut ſic, ſub cute pinguedinis nitor naturalis, Nervorum è Capite exortus, Infundibulum &c. in conſpectum veniant.

N°. XXIII. Oculus humanus cum Palpebris, in iis Palpebris conſiderandum eſt, quod facie interiore, innumeræ Papillæ nerveæ luculenter conſpiciantur: & hinc tanta ſenſibilitas, præſertim in inflammatione hujus partis.

N°. XXIV. Plexus choroideus, qui continuatio eſt Arteriæ, neutiquam conſtans ex Glandulis, uti voluere auctores nonnulli, ſed ex Arteriolis, quæ aliam naturam induerunt. Vide quid ſcripſerim & delineari curaverim de hac materia, in reſponſione ad Epiſt. Anat: Problem. XII.

N°. XXV. Phiala in liquore reſervans portionem Piæ matris, cum exigua portione corticis Cerebri annexa: Arteriolæ autem ſunt repletæ materiâ ceraceâ, coloris carnei, unde tantum levi rubedine perfuſus eſt dictus cortex.

In medio hujus objecti viden-

rimpels, de Voorlippen rood, en zeer net toebereyd en eenighe jaaren van my bewaart.

Aanm: des bovenſte gedeelte is afgenomen, en de Herſſene daar uit genomen zynde; kan men onder het Vel de natuurlyke geſteltheyd van 't Vet, de uytgang der Zenuwen uyt het Hoofd, de Treghter &c. zien.

N°. XXIII. Het Oogh van een menſch met deſzelfs twee oogſchellen, waar ontrent te conſidereeren ſtaat, dat uyt de binnenſte oppervlackte van de Oogh-ſchellen ontelbaare Zenuw-tepeltjens voorkomen en gezien werden, waar van dat cenſibele gevoelen, inzonderheyd wanneer ſy ontſtoken zyn.

N°. XXIV. De Aderighe vlegtingh zynde een vervolgh vande Slagaderen, dezelve beſtaat niet uyt klieren gelyk zommighe willen, maar uit Slag-aderen, dewelke als in een ander wezen verandert zyn. Ziet wat ik over deze materie geſchreven heb en doen afbeelden in het antwoord op de XII. Epiſt. Anat. Problem.

N°. XXV. Een glas met vogt, waar in bewaart werd een gedeelte van 't dunne Herſſenvlies, waar aan nog vaſt zit een kleen gedeelte vande ſchorſſe der Herſſene: deſzelfs Slagtaderkens zyn vervult met een vleesagtige roode waſſighe ſtoffe, waar door de ſchorſſe ook maar light rood gecouleurt is geworden.

In 't midden van dit voorwerp doet

dendum ſeſe quoque exhibet Plexus choroideus, qui non, ut dixi, ex Glandulis, verùm ex Arteriolarum extremis conſtitutus, mirumque in modum contortis, & in peculiarem ſubſtantiam mutatis, cum Arteriolis tamen continuis & cavis.

doet zigh ook de aderighe vlegtingh op, dewelke geenzints, gelyk gezegt is, uit klieren, maar alleen uyt de uyteynden der Slag-aderkens beſtaande is, dewelke wonderlyk gedraayt en in een byzonder wezen verandert zynde, nochtans hol zyn, en met de Slag-aderkens continueel.

N°. XXVI. Portio Cerebelli humani cum portione Medullæ oblongatæ, ut & Glandula pinealis, ad quam tendunt Arteriolæ repletæ.

N°. XXVI. Een gedeelte van 't Aghterbreyn van een menſch, met een gedeelte van 't lang-agtige merg, als mede het Pyn appelswyze Kliertje, werwaarts haar voegen de opgevulde Slag-aderkens.

Ut autem Glandula pinealis prima fronte in conſpectum veniret, ſpinulam Echinomelocacti ſub dicta Glandula, infixi.

Op dat nu het Pyn-appels wyze Kliertje gereder te voorſchyn zoude komen, zoo heb onder 't zelve een doorntje van een Meloen diſtel geſtooken.

Conſiderandum præterea, quod pone hoc ſubjectum reperiatur ramus Fruticis Afric: cum fructibus, ne movendo phialam ſuo excederet loco.

Hier nevens ſtaat te conſidereeren, dat ik aghter dit voorwerp geplaaſt heb een tak van een Africaanſch gewas met deſzelfs vrughten, ten eynde het voorwerp niet van ſyne plaatze zoude wyken, als men de vles komt aan te bewegen.

Quomodo Arteriæ decurrant ſupra Cerebellum perbelle hic quoque videre licet.

Men kan hier ook klaar zien, hoedanig de Slag-aderen over het Achterbreyn loopen.

N°. XXVII. Pueri Facies dextra in liquore, vitæ ſpeciem repræſentans, in qua videre licet

N°. XXVII. De reghter zyde van 't Aangeſight van een jonghe in een voght, 't welk als levendigh voorkomt,

1°. Portionem Linguæ cum ſuis Papillis Lingualibus.

Hier in is voor eerſt te zien een gedeelte des Tonghs, met deſzelfs Zenuw-tepeltjens.

2°. Quamvis Prolabia rubicunda ab Epithelia in totum non

Ten 2e. Hoewel de roode Voorlippen niet geheel en al van haar bekleet-

non ſint denudata, attamen Papillæ nerveæ in totum viſum haud effugiunt.

kleetzel zyn ontdaan; zoo en verbergen eghter de Zenuw-tepeltjens haar niet in het geheel.

3°. Per dentes molares, ſerræ ope in duas partes diviſos, vaſa ſanguinea eſſe diſperſa, quemadmodum in aliis oſſibus ſerra diviſis, hic luculenter apparet, id quod non demonſtrari poteſt, niſi tam bene vaſa ſint repleta.

Ten 3e. Zoo komen ons ook klaar voor de Bloed-vaten, dewelke door de Kieſen loopen, nadien dezelve met een zaag doorgezaagt zyn, 't welk ook in andere doorgezaagde beenderen plaatze heeft, maar dit kan niet werden getoont, ten zy de Bloed-vaten opgevult zyn.

4°. Dari quoque cavitatem in Dentium medio, quæ gaudet Nervis & Vaſis ſanguiferis, præſertim in ætate juvenili, in confeſſo eſt; ſed dicta vaſa quoque diſſeminari per Dentium ſubſtantiam duriſſimam jam demum obſervavi in hoc ſubjecto.

Ten 4e. Dat 'er ook in 't midden, of binnenſte der Tanden een holte is voor de Zenuwen en Bloedvaten, voornamentlyk in de jonkheyd, zulks is meer als wel bekend, maar dat door die zeer harde ſubſtantie de gezeyde Bloedvaten ook heen lopen, bemerke ik nu eerſt in dit voorwerp.

N°. XXVIII. Portio Cerebri humani, cujus Arteriæ in totum non ſunt repletæ, ita ut cortex nulla rubedine ſit perfuſus.

N°. XXVII. Een gedeelte van de Herſſene van een menſch, wiens Slag-aderen in 't geheel niet zyn vervult, zoo dat de ſchorſighe ſubſtantie geen roodigheyd aangenomen heeft.

Cum autem Cerebrum illud, caſei non admodum duri, conſiſtentiam acquiſiverit, infruſta illud divulſi, unde jam plurimæ apparent ſtriæ, quaſi tractus ſubſtantiæ medullaris eſſent, id quod facile imponeret aliis, exiſtimantibus veros eſſe tractus medullares naturales.

En nadien deſe Herſſene de conſiſtentie heeft gekregen van kaas, die nogh niet zeer hard is geworden, zoo heb ik dezelve in ſtucken geſcheurt, waar door haar nu hier zeer veel ſtraalen opdoen dewelke merghighe treckingen of draaden verbeelden, zulkx zoude iemand konnen bedriegen, wanende dat het natuurlyke merghige treckingen of draden waren.

In hoc objecto apparet quoque, quam profunde Pia mater

In dit voorwerp blykt het ook, hoe zeer diep het dunne Herſſenvlies

ter ſeſe variis locis inſinuet inter ſulcos Cerebri, & ſic quoque cortex per conſequens, non ſolum in Cerebri ſuperficie ſuperiore, verum etiam inter ſulcos conficitur ab illis Arteriolis, per Piam matrem diſſeminatis.

N°. XXIX. Phiala liquore repleta, in qua Embryo humanus magnitudine unciæ, ſeu pollicis, conſervatur, qui à capillo dependens, umbilicali funiculo affixus eſt.

Circa hoc objectum obſervandum eſt

1°. Quod ſit coloris nivei, absque ulla fovea, aut rugis, ſed undique æquali & naturali ſuperficiei.

2°. Quomodo membra, temporis ſucceſſu, emergere debeant è corpore, hic videre licet, quæ in hoc objecto ſunt trium circiter linearum magnitudine Vid. Tab. 3. Fig. 3.

3°. Funiculus umbilicalis à capillo dependens, in ambitu pellucidus eſt, interne verò (forſan â rudimento vaſculorum ſanguineorum) opacus.

4°. Cujus ſit ſexus nondum diſcernere poſſum.

5°. Extremis pedibus & manibus nondum apparentibus, occur-

vlies op verſcheyde plaatzen zigh komt te inſinueeren tuſſchen de groeven van de Herſſene, en zoo iſt dan ook, dat die ſchorſſe niet alleen gemaakt werd in de bovenſte oppervlakte van de Herſſene, maar ook zelfs in de ſleuven, en dat van de uyteynden der Slag-aderen, dewelke daar door het dunne Herſſenvlies ook verſpreyd werden.

No. XXIX. Een vles met voght, en daar in een onvoldrage, en nog onvolmaakt menſche vrugtje ontrent een duym groot; 't welke door een hayrtje aan het Navelſtrenghtje vaſtgemaakt is.

Ontrent dit voorwerp is aan te merken

Ten 1e. Datter geen deukjens of putjens aan gevonden werden, maar glad en van een natuurlyke effenheyd, als mede dat het ſneeuw wit is.

Ten 2e. Hoedanigh de ledemaaten door de tyd mede moeten voortkomen uyt het lighaam zelfs, kanmen hier zien, dewelke in dit voorwerp ontrent drie linien groot zyn. Ziet de 3. Taf. 3. Fig.

Ten 3e. Het Navelſtrenghtje, waar aan het kindje geheght is door het toedoen van een hayrtje, is in ſyn omtrek doorzightigh, maar van binnen duyſter, mogelyk wegens het begin van 't voorkomen der bloedvaten.

Ten 4e. Van wat ſexe het is, en kan ik nogh niet zien.

Ten 5e. De uyterſte voetjens en handjens tot nu toe nog ontbrekende,

occurrunt nobis rudimenta membrorum, quaſi eſſent detruncata membra : extremos pedes & manus poſtea ex iis emergere comperio.

6°. Vere dicere poſſum, me nunquam habuiſſe, neque vidiſſe hujus generis objectum pulchrius aut nitidius.

N°. XXX. Phiala in liquore continens principium ſpinalis Medullæ hominis, cum corpore globoſo, ut & corpora Pyramidalia, non ſolum ſuperiora à D°. Vieuſſens deſcripta, & per figuras illuſtrata, verùm etiam inferiora, à me deſcripta, & delineata in Theſaur. Anatom. I°.

In hoc objecto quoque comparet Rima, quæ hic principium ſpinalis medullæ in dextram & ſiniſtram partem dirimit; ut & aditus ad quartum Ventriculum.

Supra operculum alia phiala

(N°. XXXI.) Poſita, in qua portio Corticis Cerebri, quæ prima fronte & obiter viſa, facile imponeret hominibus, exiſtimantibus ſeſe videre Glandulas, cum contra, re bene perſpecta, luculentiſſime appareat, illas nil eſſe niſi Corticis Cerebri particulas non diſſo-

kende, zoo is 't dat 't geen uyt het lighaamtje uytpuylt als afgehouwen ledemaatjens haar vertoonen, en hier uyt heb ik bevonden dat de voetjens en handjens na heen voortkomen.

Ten 6e. Ik kan met waarheyd zeggen, dat ik noyt een ſchoonder en cierlyker voorwerp van dat ſlagh gehad of gezien heb.

N°. XXX. Een vles met voght, en daar in het beginzel van 't Rugghe-mergh van een menſch, met het bol-ronde lighaam, als mede niet alleen de bovenſte piramids wyze lighaamen, die vande Hr. Vieuſſens beſchreven en afgebeelt zyn, maar ook de onderſte, waar van ik de afbeeldingh heb doen maken, en die van my in 't 1e. Anat. Cabinet beſchreven zyn.

In dit voorwerp komt ons ook voor die ſpleet, die hier het beginzel van 't Rugghe-mergh in een regter en lincker zyde verdeelt : als mede de toegangh tot de vierde Breyns holligheyd.

Op 't dekzel is nogh een andere vles

N°. XXXI. Geſteld, en daar in een gedeelte van de Schorſighe ſelfsſtandigheyt van de Herſſene, 't welk met de eerſte opſlagh en haaſtelyk gezien zynde, ymand zoude konnen bedriegen, oordelende dat ſy Klieren zagen, daar in tegendeel 't zelve naukeurelyk bezien zynde, het klaarlyk blykt, dat het niet anders is als ſchorſſige deeltjens, die nogh niet ontdaan zyn; en blykt

diſſolutas: hoc autem diſtinctius apparet, ſi ambitus objecti inſpiciatur, ubi ejuſmodi corpuſcula in totum ſunt diſſoluta, imò viſui occurrunt tomenti inſtar tenuia, & tamen ceraceâ materiâ repleta, quæ materia dilutiore rubedine eſt imbuta.

blykt zulkx te klaarder als men het voorwerp in den omtrek beſchouwt, alwaar diergelyke lighaamtjens zyn ontdaan, ja ons zoo dun als dons voorkomen, en eghter vervult zyn, met een ligt roode waſſighe ſtoffe.

N°. XXXII. Pedamentum, ſupra quod poſita eſt phiala, in qua conſervatur portio Cerebri in liquore, quam decoxi in oleo Olivarum per V. horas, ſicuti facere aſſolet Ds. Vieuſſens. ea autem plane inutilis & perverſa eſt præparatio, nam ne hilum quidem vaſculoſi viſui occurrit poſt decoctionem in dicto oleo, id quod unusquisque tentare poteſt: ita ut inventor neutiquam habendus ſit Ds. Vieuſſens, ſc: quod Cerebri cortex nil ſit, niſi extremitates vaſorum ſanguineorum: in eo autem, nemo hactenus (quod ſciam) me imitari potuit, aut analogum quid fecit.

N°. XXXII. Een pedeſtal, waar op gezet is een vles met vogt in zigh bewaarende een ſtuk vande Herſſene door my vyf uuren langh in oly van olyven gekookt, gelyk de Hr. Vieuſſens gewoon is te doen: Maar zulkx is een verkeerde en onnutte manier van præpareren, want na het kooken inde oly, en doet zig niet het minſte op, dat yets lykt na bloed-vaten, 't welk een yder kan probeeren: zoo dat de Hr. Vieuſſens geenzints te houden is voor den inventeur, van dat de Schorſſe der Herſſene alleen zouden beſtaan uyt bloed-vaatjens: want niemand heeft tot nogh toe (myn wetens) zulx my konnen nadoen, of yets datter na geleek te wege gebracht.

Supra operculum alia phiala occurrit

Op het dekzel zit een andere vles met vogt

N°. XXXIII, Liquore repleta, & in ea videre licet particulam Piæ Matris, telæ aranearum inſtar tenuem, per quam rubicundiſſimæ arteriolæ ſunt diſperſæ, quarum extremi-

N°. XXXIII. Waar in te zien is een gedeelte van 't dunne Herſenvlies, 't welk by na zoo dun is als een ſpinne-webbe, waar door eghter zeer roode opgevulde Slagaderkens loopen, welkers uyterſte uyteynden inde ſchorſſe

der

mitates ultimæ ultimæ in corticem Cerebri ſunt mutatæ, & à me ita diſſolutæ, ut evidenter videri poſſit, Corticem ex meris vaſis ſanguineis, non autem ex prætenſis Glandulis conſtare, ut dixi.

N°. XXXIV. Papilla Mammæ mulieris cum Areola.

Not. 1°. Cum Areola, quæ in mulieribus utplurimum ſubnigra comparet, in totum hic involucro ſuo privata ſit, cutis alba occurrit.

2°. Papilla ab involucro extimo quoque denudata, comparent Papillæ nerveæ obtuſæ, analogiam habentes, cum Papillis nerveis Glandis Penis. Vide Theſaur. Anat. 1m. in quo figuræ Papillæ Papillarum Uberis Balenæ reperiuntur, at cum ſculptor non ſatis perfecte delineaverit Papillam muliebrem, emendavimus illud in hoc Theſ. X. Vide Tab. III. Fig. II.

N°. XXXV. Cor humanum, cujus Vaſa, ut & utraque Auricula, ſunt repleta, ita ut vera conſtitutio, & figura conſpici poſſint, cum autem hic ſint expanſa, conſiderandum, in ſtatu vivo hæc omnia ſimul non eſſe diſtenta: nam repletis Ventriculis, exinanitæ ſunt Auriculæ, & vice verſa. Dic-

der Herſſene zyn verandert, en van my zoodanig ontdaan, datmen zeer klaar zien kan, dat de Schorſſe uyt bloedvaten ſyn beſtaan heeft, gelyk gezeght hebbe.

N°. XXXIV. De Tepel van een vrouwe borſt, met deſſelfs ronde kringh.

Aanm. Ten 1e. Dat deze kring gemeenlyk in de vrouwen bruynagtigh is, maar in dit voorwerp, van ſyn bekleetzel ontblood zynde, komt het vel ons daar onder wit voor.

Ten 2e. Nadien de Tepel mede van ſyn uyterlyk dekzel ontblood is, zoo komen ons aldaar te vooren de Zenuwtepels, eenige overeenkomſt hebbende met de Zenuw-tepels van 't hoofdje vande Roede. Ziet het 1e. Anat. Cabinet. Waar in ook de figuuren gevonden werden vande Tepeltjens vande tepel des Borſts van een Walvis, maar nadien de plaatſnyder dezelve aldaar in de Tepel van een vrouw niet al te klaar had afgebeelt, hebben wy nu dezelve in dit X Cabinet verbetert. Tab. III. Fig. II.

N°. XXXV. Een menſche Hart, wiens bloedvaten nevens alle beyde deszelfs Ooren zyn vervuld, zoo dat men de waare geſteltheyd en figuure zien kan: en nadien ſy opgevuld zyn, moetmen eghter niet aanmerken dat ſy in 't leven alle beyde te gelyk uytgeſpannen zyn, want als de Ooren vervult zyn, zoo zyn de holligheden van 't Hart leedigh, en ter contrarie als de Ooren leedig zyn, dan zoo zyn de holligheeden vervuld. Deſe

Dicta vaſa,tam perfecte ſunt repleta ceraceâ materiâ rubrâ, ut totum Cor perfuſum ſit colore rubicundiſſimo.

Imo videri hic quoque poteſt, quomodo dicta materia, ex ultimis Arteriolis,inſtar roris,exitum ſibi quæſiverit, inter Cordis fibras carnoſas, id quod in corpore vivo exiſtimo fieri, à ſanguinis ſero nutritivo : Præterea in hoc Corde conſpici poſſunt omnes trunci vaſorum ſanguineorum, ſc: Venæ Cavæ aſcendentis & deſcendentis, nec non Venæ ſine pari, Aortæ, ut & tres trunci ramorum, ex illa prodeuntes, & ſurſum decurrentes, ſic quoque IV trunci Venæ & Arteriæ pulmonalis, Vena & Arteria Coronaria, hic quoque repleta,in conſpectum veniunt,cum ſuis ramificationibus.

Deſe gezeyde vaten zyn zoo volmaakt opgevuld met een rood waſſighe ſtoffe, dat het geheele Hart ons zeer rood voorkomt.

Ja men kan hier ook zien, hoe dat die gezeyde ſtoffe uyt de alleruyterſte uyteynden der Slag-aderen in de gedaante van een dauw, haar uytgangh hebben gezoght, tuſſchen de vleeſighe fibren van 't Harte, 't geen ik geloof in 't leven te geſchieden door de voedende wey van 't bloed: daarenboven kan men in dit Hart zien alle deſzelfs ſtroncken, nament: de op en neederwaarts gaande ſtronk van de Hol-ader, de Ader zonder weergaa, de Hart-ader met deſzelfs drie daar uyt opwaarts loopende ſtroncken; als mede de vier Longs aderen, en Slagaderen; ook de Kroon ader en Slagader, dewelke hier ook opgevult in 't gezigte komen.

N°. XXXVI. Pueri Glandula Thymus, tam nitide præparatus, ut jam modo videatur è corpore deſumptus.

N°. XXXVI. De Sweſerik van een kind, zoo netjens toebereyd, als of ſy nu eerſt uyt het lighaam genomen was.

N°. XXXVII Uvula humana, in qua videri poſſunt Glanduloſa corpuſcula, mucum producentia : cum autem hæc corpuſcula viſum fugiant, niſi propius parieti phialæ accedant, poſui ramum Tithymali

N°. XXXVII. De Lel des keels van een menſch, waar in men zien kan Klieragtige lighaamtjens, welke de Snotterighe ſtoffe voorbrengen : maar om dat ſy te beter in 't gezicht zoude komen, heb ik een tackje van Tithymalus Cypariſſias daar nevens geſteld, door wiens

li Cypariſſiæ, cujus ope objectum comprimitur verſus phialæ parietem.

N°. XXXVIII. Phiala ſicca, & in ea, Juvenis Cor balſamo induratum, in quo egregie occurrunt ſequentia, ſc:

1°. Uterque truncus Venæ Cavæ, cum Auricula dextra, quæ auricula hic apparet, ceu dictorum truncorum diverticulum.

2°. Truncus uterque Arteriæ magnæ, cum tribus ramis ſurſum ſpectantibus abſciſſis.

3°. Vena Coronaria.

4°. Quatuor trunci Venæ pulmonalis.

5°. Arteria Pulmonalis è ſinu ſiniſtro emergens.

Supra operculum hujus phialæ invenitur

N°. XXXIX. Pedamentum, Valvulis Cordis triangularibus, ſinus ſiniſtri, inſtructum.

N°. XL. Phiala ſicca, & in ea hominis Auricula Cordis ſiniſtra, ita præparata, ut vera conſtitutio viſui occurrat.

N°. XLI. Pedamentum, ſupra quod poſita Auricula Cordis humani dextra, ita etiam præparata, ut ejus vera figura videri poſſit.

N°. XLII. Phiala ſicca, in qua continentur Pulmo, & Cor

doen, ſy beter na de wand. van 't glas gedrongen werden.

N°. XXXVIII. Een Jonghmans Hart door het balſemen verhard, waar in ons zeer fraay voorkomen, deze navolgende zaken, namentl:

Ten 1e. Alle beyden de Stronken vande Hol-ader met derzelver reghter Oor, welke ons hier voorkomen als uyt een vertrek plaats.

Ten 2e. Beyde de ſtroncken van de Groote Slag-ader, met de drie opwaarts gaande afgeſnedene takken.

Ten 3e. De Kroon-ader.

Ten 4e. De vier tacken vande Longh-ader.

Ten 5e. De Longhs-Slag-ader uyt de linker holligheyd ſpruytende.

Boven op 't dekzel van dit glas werd gevonden

N°. XXXIX. Een Pedeſtal, voorzien met de drie kantighe Klapvlieſen vande linker holligheyd van 't Hart.

N°. XL. Een droogh glas, en daar in het linker Oor van een menſche Hart, zoodanig toebereyd, datmen de waare geſtalte daar in zien kan.

N°. XLI. Een pedeſtal, waar op een reghter Oor van 't Hart van een menſch geſet is, mede zoodanig toebereyd, om deſſelfs waare figure te zien.

N. XLII. Een droogh glas, waar in onthouden werden de Longh,

Corpueri, balſamo indurata.

In hoc objecto videri licet

1°. Quomodo Aorta ſita ſit à latere Arteriæ Pulmonalis, & ubi utraque è Corde emergat, ut &

2°. Pulmonis diviſio dextra in tres lobos, ſiniſtra vero in duos, id quod utplurimum obſervo.

N°. XLIII. Vituli Arteriæ Pulmonalis ramus, ceraceâ flavâ materiâ repletus, & ita præparatus, ut extremitates in conſpectum veniant: ſuntque longe diverſæ ab iis, quas auctores quidam exhibuerunt, & delineari curarunt ex vitulis loco humanis.

N°. XLIV. Pedamentum rotundum, ſupra quod poſita, portio Pulmonis humani, poſt balſamationem, indurata; hujus lobulorum diviſionem & formam, non convenire cum forma lobulorum Pulmonis vitulini, jam experior: præterea quoque liquet, quod multi auctores, in perſcrutandis Pulmonibus & figuris eorum faciendis, ſæpius adhibuerint Pulmones Vitulorum, aliorumque animalium, id quod mihi nunc ſatis ſuperque conſtare videtur, ex illorum figuris.

A la-

Longh, en Hart van een jonghe, hard gebalzemt.

In dit voorwerp, kan men zien,

Ten 1e. hoe de Groote-Slag-ader geplaaſt is, aande zyde van des Longhs Slag-ader, alwaar ſy alle beyde uyt het Hart voortkomen, als mede

Ten 2e. De verdeelingh vande reghter zyde vande Longh in drie lobbens, de linker daar en tegen in twee, 't geen ik gemeenlyk alzoo ondervinde.

N°. XLIII. Een gedeelte van een kalfs Longhs-Slag-ader, met een geel waſſighe ſtoffe opgevuld, en zoo toebereyd, dat de uyteynden in 't gezight komen, dewelke zeer veel verſcheelen van die, dewelke zommighe Aucteuren hebben doen afbeelden na kalveren longen, in plaats van die van menſchen.

N°. XLIV. Een ronde pedeſtal, waar op gezet is een gedeelte van een menſche Longh, die na de Balſamatie hard gemaakt is: dat deſe verdeelinghe en forme der lobben van de Longh van een menſch niet overeen komt met die der Kalveren, word ik nu gewaar: daarenboven blykt het ook, dat veele Aucteuren in 't onderzoeken en maken der figuuren vande Longhe dikmaals gebruykt hebben die der kalveren, en van andere dieren, 't welk my nu genoegzaam blykt uyt haare figuuren.

Aan

A latere hujus objecti quoque collocata

N. XLV. Exigua portio Pulmonis vitulini, in qua viſui occurrit diſtributio vaſorum ſanguineorum in ſingulis lobulis, quæ etiam diſcrepat ab objectis humanis.

N°. XLVI. Portio Aſperæ Arteriæ fœtus vitulini, cum annexis lobulis, ceraceâ materiâ flavâ repletis, & ita à ſe invicem ſeparatis, ut vera forma videri poſſit, quæ non convenit, cum forma lobulorum humanorum.

Aan de zyde van dit voorwerp is ook geſteld

N°. XLV. Een kleen gedeelte van een Kalfs Longh, waar in ons voor ooghen komt de verdeelingh vande bloed-vaten in yder lobbetje, 't welk ook verſcheeld van die der menſchen.

N°. XLVI. Een gedeelte vande Longhe pyp van een jongh geboore kalfje, met de lobbetjens vande Longh, die opgevuld zyn met een geel waſſige ſtoffe, en die zoodanig van elkander geſcheyden zyn, dat men de waare geſtalte zien kan, die niet overeenkomt met die van een menſch.

ASSER Major II.

N°. XLVII- Phiala, in qua circumvolutio Inteſtini Ilei, infantis, nitidiſſime præparata, & rubedine perfuſa, propter Arteriolarum repletionem, ſuntque hæc Inteſtinula conſervata in forma ſicca, ſine foveis aut rugis.

Supra operculum reperitur, phiala,

N°. XLVIII. Et in ea, ſegmentum Inteſtini Coli, in quo videri poteſt Tunica ſecunda, ſeu celluloſa.

N°. XLIX. Phiala in liquore continens, circumvoluta Inteſtinula fœtus humani, quorum

De 2^e. groote PLANK.

N°. XLVII. Een glas en daar in een omwindingh van de bogtighe darm van een kindje, dat zeer net en rood is, door het vervullen van de Slag-aderen, en zyn deze Darmtjens droogh bewaart, noghtans zonder deuken ofte rimpels.

Boven op 't dekzel werd gevonden een glas

N°. XLVIII, En daar in een ſtuk van de Colyk-darm, waar in het tweede of celluleuſe-vlies te zien is.

N°. XLIX. Een vles met voght en daar in een omwindzel van Darmtjens van een jongh geboore kindje,

rum vaſa ſanguinea repleta ſunt.

Supra operculum pedamentum rotundum

N°. L. Contin: portionem Inteſtini Ilei & Coli, cum ſuo proceſſu Vermiformi, ſuntque ſumma rubedine perfuſa, propter vaſorum repletionem.

N°. LI. Portio Inteſtini Jejuni inverſi, in liquore conſervata: cum autem ſuperficies interior, facta ſit exterior, nitidiſſime comparent Glandulosa corpuſcula Inteſtinorum ſolitaria, levi rubedine perfuſa, propter ceraceam materiam.

N°. LII. Phiala ſicca, in qua continetur magna portio Inteſtini jejuni, pueri, propter eandem rationem ſumma rubedine prædita: in eo Inteſtino quoque occurrunt Glanduloſa corpuſcula, ſumma rubedine perfuſa.

Supra operculum

N°. LIII, Portio Inteſtini Ilei, cum annexa portione Meſenterii: horum vaſcula ſanguinea ſunt repleta & nitide præparata.

N°. LIV. Phiala ſicca, in cujus fundo occurrit, infantis portio Inteſtini Ilei, ut & Coli, cum ſuo proceſſu vermiformi: cum autem in Colo, aper-

kindje, welker bloedvaten vervuld zyn.

Op het dekzel ſtaat een rond pedeſtal, waar op geſteld is,

N°. L. Een gedeelte vande boghtige en Colyk darm, met deszelfs Worm-wyze uytſteekzel, zynde door de opvullingh zeer rood.

N°. LI. Een ſtuk van een omgekeerde Nughtere-darm inde voght: en nadien de inwendighe oppervlackte, nu de uytwendighe gemaakt is, kan men zeer netjes de eenzaame Klieragtighe lighaamtjens vande darmen, die light rood door de vervullingh zyn, zien.

N°. LII. Een droogh glas in zigh onthoudende een groot gedeelte van de Nughtere-darm van een kind, om dezelve oorzaak zeer rood, in dezelve Darm komen ons ook de Klieraghtighe lighaamtjens zeer rood voor.

Op het dekzel is geſteld

N°. LIII. Een gedeelte vande Bogtige-darm, waar aan vaſt is een gedeelte van 't Darm-ſcheyl, deszelfs bloed-vatjens zyn mede opgevuld en net gepræpareert.

N°. LIV. Een droogh glas, daar ons op de grond voorkomt een gedeelte van de Bogtighe en Colyk-darm, met deſzelfs Wormwyze uytſteekzel: en nadien inde Colyk-darm een openingh van myn gemaakt

apertura à me facta ſit, in conſpectum veniunt valvulæ Coli hiantes.

Supra operculum alia phiala

N°. LV. in liquore continens, portionem inteſtini Ilei inverſi, in ejus facie, quæ hic facta exterior, luſtrari poteſt agmen corpuſculorum Glandiformium, è ſuperficie interiore emergentium.

N°. LVI. Phiala, & in ea Placenta Uterina humana, ita præparata & in liquore conſervata, ut luculentiſſime conſpici poſſit, Placentam, in ſeſe continere in ſtatu ſano, nil Glanduloſi, & multo minus Glandulis eſſe præditam: omnia enim Vaſa & Vaſculorum extrema, ad ultimum uſque ſunt repleta, nulla vi, aut prætenſa, ita dicta excarnatione futili, adhibita.

Supra operculum phiala ſicca

N°. LVII. Et in illa portio Omenti, telæ aranearum inſtar tenuis, & ſericum tenuiſſimum repræſentans.

N°. LVIII. Phiala liquore repleta, & in ea portio Placentæ Uterinæ ceraceâ materiâ repleta, quæ non minus demonſtrat Placentam conſtare ex meris Vaſis, nullis intercedentibus Glandulis. Su-

maakt is, komen ons in 't gezight de gapende Klap-vlieſen vande zelve.

Op het dekxel is een andere vles geſtelt met voght

N°. LV. Met een gedeelte van de Bogtighe Darm die omgekeert is, zoo dat nu de binnenſte zyde de buytenſte is, alwaar gezien werd een bondelke van Klieragtighe lighaamtjens, uyt de binnenſte oppervlackte voortkomende.

N°. LVI. Een menſche Moerkoek inde voght, zoo toebereyd, datmen zeer klaarzien kan datze niets klierighs beſit, veel min uyt Klieren beſtaat in een geſonde ſtaat: want alle de vaten en haar uyteynden zyn tot het uyterſte toe opgevult, zonder geweld of gepretendeerde en zoo genaamde ontvleeſingh daar aangedaan te hebben.

Op het dekzel is een droogh glas geſtelt

N°. LVII. Waar in een gedeelte van 't Net zoo dun als een ſpinneweb, en zoo fyn als of het zyde was.

N°. LVIII. Een gedeelte van een opgevulde Moerkoek inde voght, die niet minder vertoond te beſtaan als uyt loutere bloed-vaten, zonder tuſſchen komen van eenige Klieren.

Op

Supra operculum reperitur phiala ſicca,

N°. LIX. in qua reſervatur portio Funiculi umbilicalis, cujus Vaſa, flatu repleta, fuere.

N°. LX. Placentæ Uterinæ humanæ portio, in liquore conſervata, in qua ſeſe videndum exhibet Integumentum, quo obducitur Placenta Uterina, ea facie, quæ Uterum reſpicit, quod integumentum mihi ſuccoſum, ſeu villoſum dicitur in Theſaur. Anat. V.

Illud autem nil niſi productio Chorii, & ſic Chorion, Placentæ utramque ſuperficiem obducens, Vaſa ſanguinea Uterina cum Placentæ Vaſis per Anaſtomoſes immediate conjungi non poſſunt; imò illud quoque veroſimile non eſt, cum Placenta non matris, ſed fœtus pars ſit.

N°. LXI. Portio Meſenterii humani, cum Glandulis Meſenterii: dictæ Glandulæ ſumma rubedine ſuperbiunt, propter Vaſorum ſanguineorum repletionem, & hoc facto apparet dictas Glandulas Vaſorum ſanguineorum compoſitionem eſſe: mollities autem ſubſtantiæ oritur, ex Vaſorum ſanguineorum extremitatibus ſuccoſis; illudque habuerunt veteres pro Parenchymate. Præ

Op deszelfs dekzel werd gevonden een droogh glas

N°. LIX, Waar in bewaart werd een gedeelte van de Navelſtrengh, wiens vaten met wind vervult zyn geweeſt.

N°. LX. Een gedeelte van een menſche Moerkoek in de voght, daar in gezien werd het bekleetſel, waar mede de Moerkoek bezet is op die plaatze, die na de Lyfmoeder ziet, welk bekleetſel van my zapagtigh of vlokagtig genoemd werd in 't 5e. Anat. Cabinet.

Het zelve is niet anders als een voortkoming van 't Ader-vlies, 't welk beyde de oppervlaktens van de Moerkoek is bekledende, zoo dat de bloedvaten van de Lyfmoeder met de vaten van de Moerkoek onmogelyk met elkanderen konnen vereenighen, en dat is ook waarſchynelyk om dat de Moerkoek niet een gedeelte van de Moeder, maar van het Kind is.

N°. LXI. Een gedeelte van een Menſche Darmſcheyl, met deſſelfs Klieren. Deze gezeyde Klieren zijn zeer rood wegens haar vervulling, waar door het ſchynt dat ſy een t'ſamen geſtel van bloed-vaten zyn: want de ſagtheyd daar van komt voort uyt de uyterſte ſappighe uyteynden van de bloedvaten: 't welk de oude (*Parenchyma*) of t'ſamen runninge geheten hebben.

Præterea hic quoque videre licet, qualem habeant curſum dicta Vaſcula, quæ non, inſtar glomeris, uti voluere nonnulli, ſed ſurſum & deorſum decurrere, hic luculenter apparet.

Daar en boven kan men hier ook zien hoedaanige loop de gezeyde bloed-vaatjens hebben, die niet als in een gedaante van een klouwe, gelyk zommige gewilt hebben, maar dat dezelve in tegendeel op en nederwaarts lopende zyn, blykt hier klaar.

Nº. LXII. Phiala in liquore conſervans, portionem Inteſtini Ilei, in quo Inteſtino videre licet, dicti Inteſtini ſuſceptionem.

No. LXII. Een gedeelte van de boghtige darm in de voght, waar in te zien is deſſelfs inſchieting.

Not: Dictus affectus adeò familiaris, ut non ſolum quatuor quinqueve locis in uno eodemque cadavere cum filio repererim; verum etiam in plurimis cadaveribus offenderim, cum mihi data ſit occaſio plurima cadavera aperiendi, imo tria memini nos ſucceſſive cultro anatomico ſubjeciſſe cadavera, in quibus hunc invenimus affectum: ita ut pluries hoc contingere mihi perſuadeam, quam quidem hactenus creditum fuit.

Aanm. dit gezeyde ongemak is zoo gemeen, dat ik, nevens myn zoon dit niet alleenlyk in een en 't zelve Lighaam op vier of vyf plaatzen heb gevonden, maar ook in veele anderen, die ik geopend heb, om dat my de occaſie voorkomt om veele lyken te openen; ja my geheugt dat wy 'er drie agter elkander alzoo geopend hebben, waar in ons zulks voorquam; zoo dat ik geloof dat diergelyks meermalen geſchied, als men wel voor heen heeft geloofdt.

Suſpicandum ergo ſemper eſt, cum homines queruntur de intolerabili dolore abdominis, cum vomitu, & adſtricta alvo, ſine dolore in mingendo, quod illi in hunc morbum inciderunt, itaque nil ſatius fore exiſtimo, quam, loco anodinorum, ſtatim poſt injecta enemata, hauſtum purgantem validum per epicraſin exhibere,

Waarom men altoos bedaght moet zyn, als ymand klaagt van onlydelyke pyne in de buyk met braakinghe en een beſloote lighaam, zonder pyne in 't water te maken, dat die in dit ongemak vervallen zyn, daarom oordeele ik het beſte te zyn, in plaats van pynſtillende en wind breekende medicamenten aanſtonds, na geſette clyſteren, by poſe van boven een ſterke purgatie in te geven, en om de braaking wy-

re, & ad vomitum ſedandum ſeu arcendum, moneo, ut in ore detineant aliquantulum ſpiritus vini, poſt purgationis exhibitionem: alii verò mercurium vivum ad Libr. ſemis, alii globum ſclopeti argenteum, ſeu aureum, exhibent, quæ remedia non ſunt vituperanda.

N°. LXIII. Pedamentum tribus phialis inſtructum, quarum.

1a. Continet portionem Placentæ Uterinæ, cujus vaſa ſanguinea, è quibus Placenta conſtat, in hydatides mutari incipiunt; quem affectum olim, pro falſa conceptione, habuerunt medici.

2a. N°. LXIV. Phiala, & in ea, proceſſus iſtius affectus.

3a. & maxima N°. LXV. Phiala continet Placentam, quæ tota quanta in hydatides degeneravit, id quod mirum viſu, quis enim, niſi experientia edoctus, potuiſſet credere, ipſa vaſa ſanguinea poſſe mutari in hydatides? videram quidem olim illas veſiculas ex Utero expulſas, verum non poteram expiſcari, è quo fonte ortum duxiſſent; poſtea occurrebat mihi Placenta uterina, partim ſana, partim in hydatides mutata, & ſic aliorum perverſam opinionem & errorem, detexi ante

wyders voor te komen, dat de lyders een wynig Brandewyn na de ingeving in haar mond houden: maar andere geven die patienten tot een half pond quikſilver in, andere een kogel van zilver of goud, welke middelen mede niet te veragten zyn.

N°. LXIII. Een Pedeſtal voorzien met drie glazen, waar van het

1. In zigh onthoud, een gedeelte van de Moerkoek, wiens bloedvaten (waar uyt ſy beſtaat) beginnen in Water-blaasjens te veranderen, welk ongemak voorheen gehoude wierd voor een valſche bevrugtingh.

Het 2e. N°. LXIV en daar in de voortgang van 't zelfde ongemak.

Het 3e. en Grooſte No. LXV. waar in een geheele Moerkoek zoo groot als hy is, in Waterblaasjens verandert is, 't welk raar om te zien is, wie zoude konnen gelooven, indien niet door ondervindingh geleert was, dat de bloedvaten zoude konnen veranderen in Waterblaasjens? ik heb voor deze wel diergelyke uytgeworpene blaasjens des lyfmoers gezien, maar konde niet navorſen wat zulks beduyden: maar naderhand quam my een Moerkoek te vooren, dewelke ten deele in Waterblaasjens verandert was, en zoo heb ik ontrent twintig jaaren geleden, die verkeerde mening en dwaling ontdekt.

ante annos circiter viginti.

Supra operculum hujus phialæ reperitur alia phiala ſicca

N°. LXVI. et in ea, exigua portio Placentæ Uterinæ, cujus extremitates vaſorum peculiari artificio ſubtiliſſime ſunt expanſæ, id quod difficillimum eſſe cenſeo, propter ſubſtantiæ mollitiem.

N°. LXVII. Fœtus humanus VI. circiter menſium, ab aliquot annis conſervatus, hic ſumma, albedine & tanto nitore conſervatus, ac ſi jam modo in lucem eſſet editus: & ne otioſus videretur, in dextra continet, portiunculam, Placentæ Uterinæ, rubicundam, diſſolutam; & ſic apparet nil glanduloſi ineſſe Placentæ Uterinæ.

Supra operculum poſita eſt phiala ſicca,

N°. LXVIII. et in illa, Fœtus humani Os Temporum ſeu Squamoſum, cum Oſſiculis Auditus, ſuntque albiſſima hæc omnia, & nitide præparata.

N°. LXIX. Omenti portio nulla pinguedine obſita, & in forma ſicca conſervata, quæ ſericum ſubtiliſſimum repræſentat.

N°. LXX. Omenti humani portio nitidiſſima, in quo apparet, quod in aliquibus tam tenuis ſit ſubſtantiæ in ſtatu ſa-

Een ander droogh glas is geſteld op 't dekxel, van dit glas

N°. LXVI. en daar in een kleen gedeelte van de Moerkoek, wiens uyteynden der bloedvaten, door een byzondere konſt, zeer ſubtiel zijn uytgeſpannen, 't welk ik zeer moeyelyk oordeel te zyn, om de weekheyd van haar zelfſtandigheid.

N°. LXVII. Een zeer wit en zoo net, en van veele jaaren bewaard kindje van omrent 6 maanden draghts, even als of het nu eerſt ter Wereld was gekomen; en om dat het niet zoude ſchynen ledigh te zijn, zoo heeft het in zijn rechter handje een gedeelte van een rood ontbondene Moerkoekje, waar in mede blykt datter niets klierighs in is.

Boven op het bekleetzel ſtaat nog een andere drooge vles,

N°. LXVIII. en daar in het Slaap- of Schub-wyze been, en ook de beenderkens van 't gehoor van een jongh kindje, alle zeer wit en net toebereyd.

N°. LXIX. Een droogh gedeelte van 't Net, zonder vet, 't welk zeer fyne zyde verbeeld.

N°. LXX. Een zeer cierlyk gedeelte van een menſche Net, waar in ons voorkomt, dat het zelve in zommighe zoo dun, in ſtaat van gezond-

ſano, ut telæ aranearum ſit ſimilis, exceptis locis, qui pinguedine ſunt obſiti, unde craſſitiem aliquando acquirit, ut triginta librarum repertum fuerit pondere, ſicuti legitur in Clariſſ. Bartholino.

zondheyd is, als een ſpinneweb, behalven op die plaatzen, die met Vet beſet zyn, waar door het zomtyds zo dik word, dat het 30 ponden zwaar bevonden is geworden, gelyk men lezen kan by de Hr. Bartholinus.

Quamvis in hoc objecto, vaſa ſanguinea non ſint repleta, tamen ſuperbit tot vaſis ſanguifluis, ut nemo ſine admiratione illud adſpicere poſſit, ſicuti in aliis objectis meis videri poteſt.

Alhoewel in dit voorwerp de bloed-vaten niet vervuld zyn, nogtans is 't hier zoo vol van bloedvaten, dat niemant het zelve zonder verwondering kan aanſchouwen, gelyk in meer andere voorwerpen kan gezien werden.

Præterea detegitur hic dolus, ab aliis commiſſus, ſc: quod Omentum in ſtatu naturali retis inſtar, ſit foraminulentum, id quod à rudioribus manibus facile acquirit.

Daar en boven werd hier ontdekt het bedrog van andere begaan, namentlyk dat het Net in een gezonde ſtaat, als een vis-net met gaatjens zoude doorboort zyn, 't welk het ligtelyk door rouwe handen verkrygt.

N°. LXXI. Phiala, in liquore conſervans pueri Brachium, inter cujus digitos continetur ramulus floris Paſſionis vulgaris.

N°. LXXI. Het Armtje van een kind inde voght, tuſſchen wiens vingertjens gehouden werd een takje van de ordinarie paſſiebloem.

In Cute volæ manus, Epidermide & Corpore reticulari Malpichii ablatis, vaſorum ſanguineorum extremitates oppido quam bene conſpiciuntur, ut & Papillarum cutanearum abruptiones.

In de huyd van de bal van de hand, alwaar het oppervelleke en Netwyze Lighaam van Malpichius weggenomen zyn, kan men zeer klaar zien de uyteynden der bloedvaten, als mede de afgebrookene Vel-tepeltjens.

N°. LXXII. Phiala, in qua continetur Pueri Tibia, cum extremo pede in liquore.

N°. LXXII. Een vles met voght en daar in het Scheenbeen en voet van een jonghe.

Quicumque hoc objectum viderit, confitebitur, illud oculos

Al wie dit voorwerp voorkomt zal belyden het zelve zeer aange-

culos allicere, propter nitidum colorem, vitali ſimilem, præſertim, cum nullas rugas aut foveas præternaturales contraxerit objectum.

Latere externo dicti pedis viſui occurrit, portio Placentæ Uterinæ, ne objectum recedat ſuo loco, & illa portio quoque artificioſiſſime eſt præparata.

Dictus pes ſupplantat Inteſtini Coli portionem, in qua, quamvis non inverſa (quod notandum) Glanduloſa corpuſcula ſeſe videnda exhibent: Illud Inteſtinum deſumpſi è corpore cujusdam filiæ, viro maturæ, quæ gravida facta, & ab amaſio relicta, arſenicum aſſumpſerat, & ſic è vita deceſſerat: cum autem illud ſit facinus deteſtandum, pede calcatur ejus Inteſtinum, ut ne pes quidem, in Theſauris meis otioſus videatur, id quod vitare ſtudeo, quantum poſſum, in omnibus Theſauris meis, nam quæcumque apud Ruyſchium degere volunt, otioſa eſſe non debent.

Supra operculum alia phiala poſita,

N°. LXXIII, et in ea, portio Cerebri humani, lapidis inſtar, indurata & nitens inſtar ſpermatis Cæti, quod ſperma Cæ-

naam, de ooghen voor te komen wegens deſſelfs couleur dewelke als levendigh zigh opdoet, te meer nadien 'er gants geen deuken nogh rimpels in werden gevonden.

Aan de buytenſte zyde van de gezeyde voet komt ons in het gezight een gedeelte van de Moerkoek, op dat het voorwerp niet van ſyne plaatze zoude wyken, en is dit gedeelte ook zeer net toebereyd.

Deze gezeyde Voet trapt op een gedeelte van de Colyk-darm, waar in, hoewel niet omgekeert, (datmen wel moet aanmerken) vertoond werden Klieragtighe Ligbaamtjens: deze darm heb ik genoomen van een zekere afgeſtorvene huwbaare Dogter, dewelke bevrugt zynde, van haar vryer wierd verlaten, en door het inneemen van Rottekruyd, haar van 't leven had beroofd; en nadien dit een verfoeyelyke zaak is, word deſzelfs gedarmte als met de voet getrapt, op dat zelfs geen voet in myne Cabinetten zoude ſchynen ledigh te zyn, 't geen ik in alle myne Cabinetten (zoo veel het mogelyk is) zoek te myden, want al wat by my woonen wil, moet niet leedigh, maar werkzaam zyn.

Op het dekzel is een ander glas

N°. LXXIII. geſtelt, waar in een gedeelte van de Herſſene van een Menſch, by na zoo hard als ſteen, en blinkent als Wal-ſchot, welk Wal-ſchot

Cæti etiam non habendum pro ſpermate Cæti, ſed pro Cerebro Cæti minoris, cui nomen caſtinjot.

No. LXXIV. Pedamentum ſupra quod poſita phiala cum liquore, continens fœtum humanum immaturum ſex circiter hebdomadum, qui arripitur ab exiguo ſerpente Orientali bicolore & nitidiſſimo.

No. LXXV. Infantis caput vitæ ſpeciem præ ſe ferens, cujus ſuperiore Cranii parte, & Cerebro ablatis, in conſpectum venit Cerebellum cum Vaſis ſanguifluis repletis, nec non dura mater, quæ ſericum album & nitens repræſentat.

No. LXXVI. Phiala in liquore reſervans Felis fœtum, gemellos imperfectos repræſentantem ſc: octo pedibus, duabus caudis, uno capite, nullisque oculis donatos.

No. LXXVII. Pedamentum inſtructum Hepate infantis in forma ſicca, & propter Vaſorum repletionem rubedine perfuſo, in eo luculentiſſime demonſtratur, (quamvis hepar non inmerito poſſit Glandula nuncupari) nullo modo ex Glandulis conſtare.

Not: Hoc objectum eſſe integrum, ne Membrana quidem ambiente ablatâ, ita ut nemini hactenus relicta ſit ſuſpicio, præten-

ſchot ook geenzints te houden is voor 't zaad van een Walvis, maar wel voor de Herſſene van een kleender zoorte van Wal-Viſſchen, die genaamt werd Caſtinjot.

No. LXXIV. Een Pedeſtal waar op een vles geſtelt is met vocht, in zig onthoudende een onvoldrage Menſche vrughtje van ontrent 6 weken dragens, dat aangegrepen werd van een kleen heel mooy twee-couleurigh Ooſt-Indiſch ſlangetje.

No. LXXV. Het Hoofd van een Kindje, als levendigh zigh vertoonende, wiens opperſte gedeelte van het Beckeneel afgenomen en het Voorbreyn uitgenomen, zynde, het Achter-breyn met deſzelfs bloed-vaten, als mede het harde Harſſen vlies in 't gezight komen, en is dit vlies blinkend en wit als zyde.

No. LXXVI. Een onvoldrage blind gebore Katje, onvolmaakte twelingen verbelende, voorzien met aght pootjens, twee ſtaarten, en een hoofd.

No. LXXVII. Een Pedeſtal en daar op een gedroogt Levertje van een Kind, wegens de opvullingh der bloedvaten zeer rood, waar in zeer klaar vertoond werd, 't zelve uit geen klieren te beſtaan, (hoewel de Lever in 't geheel, niet zonder reden voor een klier kan werde gehouden.)

Aanm: Dat dit voorwerp ongeſchonde en geheel, ja zelfs, het omvangende Vlies niet is afgenomen, zo datter van niemand gezeght kan wer-

tenſas illas Glandulas eſſe deſtructas, in ita dicta excarnatione, cum hic integrum offeratur Hepar, & quanta ſit differentia inter extremitates horum vaſorum & Renum atque Lienis, in hoc Theſauro quoque luſtrari poteſt: itaque illud, quod putaverunt auctores confici in prætenſis Glandulis, peragitur in extremis Vaſculis, tomenti inſtar tenuibus, & diverſimode ab aliis Viſceribus conſtitutis.

Hæ autem extremitates quidem occurrunt tanquam Glandulæ, verùm ſi quis peculiari encheyreſi repleverit vaſa, reperiet illas, nil eſſe, præter vaſcula nullâ peculiari membranâ obſita, ad quas prætenſas Glandulas non alluunt Vaſa ſanguinea, uti in definitione aſſerunt auctores: ſed ſunt Vaſa ipſa, uti ſæpius dixi, non autem particulares particulæ, Glandularum nomine appellandæ.

werden, dat die geſupponeerde klieren, in de alzo genoemde ontvleſing zijn verbroken, nadien hier een geheele Lever vertoond werd, en wat een onderſcheid datter is, tuſſchen de uiteynden van deze vaten, en van die der Nieren, als mede van die van de Milt, kan men ook in dit Cabinet zien: zo dat 't geen 't welk de Auteuren gemeent hebben toebereyd te te werden, in die gewaande klieren, het zelve volbragt werd in de uiterſte uiteynden der vaten, die zo fyn zyn als dons, en verſcheidentlyk van geſteltheid van die, der andere ingewanden.

Deze uiteynden komen ons wel voor als Klieren, maar zo imand met een byzondere handelingh deze vaten gevuld heeſt, zal hy bevinden dat het niet anders zyn als bloed-vaten met geen byzonder vlies omvangen, tot welke pretenſe Klieren geen bloedvaten loopen, na de bepaalingh der Autheuren: maar het zijn de bloed-vaten zelfs, gelyk ik veelmaal gezeght heb, en geen particuliere deeltjens, die men de naam behoord te geven van Kliertjens.

Veſicula Fellea quoque ſcatet Vaſculis ſauguineis repletis.

De Galblaas is ook zeer ryk van haar opgevulde ſlag-aderen voorzien.

N°. LXXVIII, Phiala ſicca, & in ea Veſicula Humana fellea, quæ quamvis ſolùm inflata, & exſiccata, attamen nitidiſſime absque foveis conſervata, quas foveas vulgo con-

N.LXXVIII. Een droog glas met een menſche Gal blaas, dewelke alhoewel maar opgeblaſen ende gedroogt zynde, nogtans zeer netjes zonder kuyltjens bewaart is, welke zy anders na lange tyd daar in komen te krygen, 't welk ik door de konſt ver-

contrahere ſolent aliquanto temporis ſpatio, id quod arte averti, & ſic naturalem retinuit formam.

verhoed heb, en zoo heeft ſy haar natuurlyke forme behouden.

Præterea ductus Cyſticus hic in conſpectum venit cum ſua tortuoſitate, qua deſtituuntur Veſiculæ felleæ quadrupedum; hanc autem tortuoſitatem primò nobis demonſtravit & per figuras illuſtravit Expertiſſimus Vir Dr. Mauritius ab Reverhorſt, Anat: & Chirurg. Profeſſor Hagæ-comitis: et quod notandum, tortuoſitas hujus ductus producit variis locis in ſua cavitate prominentias, Valvulas repræſentantes, quæ obſtaculo ſunt, ne Veſicula fellea involuntarie ſeſe exoneraret, abſque Veſiculæ ſtimulo.

Daar en boven komt hier ons ook in 't gezigt de Gal-voerder met haar kromme cours, die inde viervoetige beeſten niet te vinden is, welke kromheyd ons eerſt vertoond en afgebeeld heeft den zeer ervaarene Heer Mauritius van Reverhorſt, Profeſſor vande Heel en Sny-konſt in s'Gravenhage: 'en 't geen verders ſtaat aan te merken, is, dat de kromheyd van deze canaal, op verſcheyde plaatzen in deſzelfs hollighcyd eenige verheventheden te wegen brengt, gelyk kleene klap-vlieskens belettende de uytgang vande Gal, buyten natuurlyke ſtimulatie of prikkeling vande Gal-blaas.

Supra operculum huius phialæ occurrit & alia phiala N°. LXXIX notata, Veſiculam felleam fœtus humani continens, hæc quoque inflata, & exſiccata, naturalem retinuit formam, abſque ulla fovea, & ſic repræſentare videtur unionem: vaſcula ſanguinea, quæ per illam diſſeminantur, ſunt repleta, & tanto quidem numero, ut tota Veſicula ex vaſculis conſtare videatur.

Op het dekxel van dit glas is nogh een ander droogh glas geſteld, N°.LXXIX. getekend, waar in een Gal-blaasje van een jong geboore kindje is; dit is ook opgeblaſen en gedroogd, behouden hebbende ſyn natuurlyke forme, zonder eenighe deuken, en zoo ſchynt het te verbeelden een groote hang-paarl: de bloed-vaten die daar door heen loopen zyn vervuld, en dat zoo menigvuldig, dat het ſchynt als of de geheele Gal-blaas alleen uyt bloedvaten beſtond.

No. LXXX. Ramus magnus Venæ Portæ Hepatis repletus,

N. LXXX. Een groote opgevuld, en in de voght afhangende

tak

pletus, & pendens in liquore, quo ab ambiente membrana & ultimis ſuccoſis extremitatibus ſeparato, ramuſculorum numerus tantus, & extremitates tam ſubtiles ſunt, ut fere ineffabile ſit: illud objectum oculos omnium eorum, qui luſtrarunt, allexit, propter nitorem, & ſtructuram mirandam.

tak vande Poort-ader van de Lever, dewelke van 't omhangende vlies, en uyterſte ſappighe uyteynden ontblood zynde, het getal van de takjens en uyterſte uyteynden zoo ſubtiel zyn, dat het byna onzeggelyk is: die dit voorwerp gezien hebben, zyn wegens deſzelfs nettigheyd en wonderbaarlyke ſtructuur, als verlokt geworden.

No. LXXXI. Pedamentum, ſupra quod Pueri Pes poſitus eſt, vitæ ſpeciem repræſentans, cujus extremi pedis dorſum aperui, & cutem ex parte ademi, ut Nervi & Vaſcula ſanguinea in conſpectum venirent.

N°. LXXXI. Een pedeſtal, waar op gezet is de Voet van een kind, zigh als levendig vertoonende, de rug van deſzelfs voetje heb ik geopend, en het vel voor een gedeelte weggenomen, op dat de Zenuwen en Bloed-vaten in 't gezigt zouden komen.

* N°. XXXII. Fœtus humanus trimeſtris in liquore conſervatus, cujus Clitoridis caput inter labia Vulvæ ita prominet, ut fœtus videatur eſſe ſexus maſculini, cum contra ſequioris ſit, & hoc in individuo ſemper reperio, circa ætatem trium, uſque ad quartum menſem, ita ut raro, ſi unquam id à parentibus recte annotatum eſſe exiſtimem, in illorum libellis.

Nuper mulier quædam peperit abortum trium quatuorve circiter menſium, eratque ſexus non maſculini, ſed ſequioris; omnes adſtantes mulieres habebant illum partum pro maſculino ante meum adventum, popter analogiam, nam eo tempore Clitoridis caput ſemper ita prominet, ut mentiatur membrum virile; temporis autem ſucceſſu labia magis magiſque augentur, & ita prominent, ut tandem caput clitoridis viſum fere fugiat.

ASSER

ASSER III^{s}. & Major.

N°. LXXXIII. Renis humani dimidia pars, in qua Papillæ integræ & illibatæ conſpiciuntur, idque in liquore.

N°. LXXXIV. Phiala, in liquore continens Renem Juvenis, cujus Ren ſuccenturiatus tanquam Glans cupulæ, ſuperiori parti Renis inſidet.

Not: Hoc & præcedens objectum nitidiſſime præparata, ſuperbiunt vaſis arterioſis, & quod conſideratione dignum eſt, Renes ſuccenturiati rariſſime, ſi unquam, figuram certam in corpore humano reſervant,

N°. LXXXV. Semi Ren humanus in phiala ſicca reſervatus, hujus Arteria, ſimul & Vena repletæ ſunt, & corpuſcula rotunda, quæ ante repletionem, & diſſolutionem, ceu Glandulæ apparebant, in hoc objecto diſſolutæ ſunt, id quod indicio eſt, dicta corpuſcula nil eſſe, niſi circumvolutiones Arteriolarum, vel Vaſorum ſanguineorum extremitates.

Supra operculum

N°. LXXXVI. Portio Renis humani, cujus Venam re-

De IIIe. groote PLANK.

N°. LXXXIII. De helft van een menſche Nier, waar in de ongeſchondene en geheele Tepeltjens gezien konnen werden, en dat in een voght.

N°. LXXXIV. Een Nier van een Jonghe in de voght, alwaar de Bynier op de bovenſte zyde vande Nier geſeten is, als een aker in ſyn kelk of dop.

Aanm. Dat dit en 't voorgaande voorwerp, zeer net toebereyd zyn, met haar opgevulde Slag-aderen, en 't geen aanmerkens waardig is, deze By-nieren zyn zelde, of noyt van een en de zelve figuure in de menſchen.

N°. LXXXV. Een halve Nier van een menſch in een drooghe vles, wiens Slag-ader, en te gelyk de Ader vervult zyn, en zyn de ronde lighaamtjens, dewelke voor het opvullen, en ook voor de disſolutie, haar als kleene kliertjens vertoonden, zyn nu in dit voorwerp ontdaan, 't welk een bewys is, dat die gezeyde lighaamtjens niet anders zyn, als een omwinding der Slag-aderkens of van bloedvaatjens uyteynden.

Boven op 't dekzel,

N°. LXXXVI. Is geplaaſt een gedeelte van een menſche Nier, wiens

replevi, ut differentia appareret inter Venæ & Arteriæ ultimas extremitates, ſuntque dictæ Venæ extremitates tam mirifice conſtructæ, ut nequeam illud verbis exprimere, Clariſſ. Malpichius, & Bellinus, poſt ſe venturis, ne ſpicilegium quidem reliquiſſe videbantur, circa illud, ſed multa adhuc neglexerunt, quæ tanquam in Democriti puteo abſcondita manſerunt, neque id mirum, cum Renes tam admirandæ ſint ſtructuræ, ut vix ac ne vix quidem ſculptores, etiam peritiſſimi, ſuo cælo veram ſtructuram illam perfectiſſime poſſint exhibere.

wiens Ader ik gevuld hebbe, op dat men het onderſcheyd der aderen en ſlagaderen eynden ſoude konnen ſien, zynde de uiteynden der Aderen zoo wonderlyk van toeſtel, dat ik onmagtig ben zulx met woorden te uyten: de zeer wydberoemde Heeren Malpichius en Bellinus, ſchenen geen naleſing daar ontrent naargelaten te hebben, maar ſy hebben nog al veel over het hoofd gezien, 't welk als inde put van Democritus nogh is verborgen gebleven, en wat wonder, nadien de Nieren zoo wonderbaarlyk van ſtructuur zyn, dat de allerbequaamſte plaatſnyders nauwlykx de waare geſtalte daar van zoude konnen verbeelden.

In præcedentibus Theſauris Anatomicis reperiuntur varia in Renibus notatu digna, quorum objecta, in liquore conſervata ſunt: nunc verò inſatiabili deſiderio & labore indefeſſo, ulterius progreſſus, hæc & alia in Renibus, balſamo induratis, demonſtro, quæ ſpectatores attonitos faciunt; & quamvis millena poſſideam Anatomica, quibus Atheismum debellare queamus, illud unicum ſufficeret.

In de voorgaande Anatomiſche Cabinetten komen ons veele zaaken inde Nieren voor, die in een voght bewaart zyn; maar nu door een onverzadelyke luſte en begeerte, en niet zonder onvermoeyden arbeyd verder en verder voortgaande, toone ik deze, en geene dinghen inde Nieren, die door een balſamatie verhard zyn geworden, waar van de beſchouwers verſteld ſtaan: en hoewel ik duyſende Anatomiſche zaaken beſit, waar mede men het verzaken vande Godheyd tegen gaan kan, zoo zoude dit alleen genoeg zyn.

Notandum ulterius quoque ſc:

Aanm. verders, datter ook een zeer groot

ſc: ſummam eſſe differentiam inter extremitates Venarum & Arteriarum aliorum viſcerum, quod admiratione dignum eſſe cenſeo, cum illud hactenus à nemine, (quod ſciam) ſit divulgatum.

groot onderſcheyd ontſtaat, tuſſchen de uyteynden der Aderen en Slagaderen van de andere ingewanden, 't welk ik oordeele verwonderinge waardig te zyn, nadien zulkx (myns wetens) van niemand tot nogh toe bekent gemaakt is.

Præterea Venularum renum tantus eſt numerus, taliſque ſubtilitas, ut oculos effugerent, etiam lynceos, ſi non armati, admoverentur.

Daarenboven zyn de Aderen der nieren zo groot in getal; en van zo een ſubtielheyd, datſe haar voor onſe oogen zoude verbergen, ten waare men daar toe 't gebruyk der vergroot glaſen tot hulp quam te nemen.

Illud autem eſt, quod in ſuperioribus Theſauris ſcripſeram, ſc: mihi novas apparentias in Renibus occurriſſe, quas ulterius me indagaturum promiſeram.

Dit is 't geen ik inde voorgaande Cabinetten geſchreven had, namentl: dat my eenige nieuwe verſchynzelen in de Nieren voorquamen, dewelke ik beloofde nader te zullen uytvorſſen.

In hoc Theſauro X quoque inveniuntur objecta Renalia ex homine deſumpta, in quibus non ſolum luculenter apparet, quid judicandum ſit de prætenſis Glandulis Renalibus, verum etiam quid inveſtigatoribus Renum impoſuerit, ſc: in Renibus indagandis ſæpiſſime occurrunt corpuſcula rotunda Glandulas mentientia, quæ revera nil ſunt, niſi Arteriolarum ultimæ extremitates contortæ; cum autem exactiſſime repleantur Arteriæ Renales, diſſolvuntur vel expanduntur, quemadmodum fili glomer, ita ut nil minus ſint, ſicuti dixi, quam par-

In dit X Cabinet werden ook voorwerpen van menſche Nieren gevonden, waar in duydelyk blykt, niet alleen wat daar ſy te houden van de prætenſe Klieren der Nieren, maar ook wat de onderſoekers van de zelve verleyd heeft, namentl. in het doorzoeken der Nieren komen ons dikwils ronde lighaamejens te vooren, dewelke gelyk ik gezegt heb, waarlyk niet anders zyn; als een omwinding der uyterſte uyteynden der ſlagaderen vande Nieren; maar als men de Slag-aderkens tot het uiterſte komt te vervullen zoo ontdoen haar de zelve gelyk een klouwe gaare, zoo dat ſy niet minder zyn, als deelen, die op haar zelfs beſtaan, en met een vlieske overtrokken zyn, zonder

partes per ſe ſubſiſtentes, & peculiari membranula obductæ, ſine quo immerito dicuntur Glandulæ. Interim conſiderandum ejuſmodi contorſiones vaſorum ſang: nuſquam in cæteris viſceribus reperiri.

der het welk zy te onregt Kliertjens geheten zyn; en ſtaat ondertuſſchen aan te merken, dat ſoodanige omwindingen der bloetvaten in geen der andere ingewanden gevonden worden.

N°. LXXXVII. Phiala ſicca, & in ea, Renis humani ſemiſſis, hujus membrana propria ex parte ablata, perſpicue videre licet Vaſorum Arterioſorum et Venoſorum extremitates per ſuperficiem reptantes.

Huic objecto cohæret adhuc portio Ureteris, ſuis Arteriolis replæta.

Supra hujus phialæ operculum collocata eſt

N°. LXXXVII. Een droogh glas, en daar in een halve menſche Nier, wiens eygen vlies ten deelen afgenomen zynde, men zeer klaar zien kan, hoe de uyteynden vande Slag-aderen, en Aderen over de oppervlakte loopen.

Aan dit voorwerp is nog vaſt een gedeelte vande Pis-leyder met haar opgevulde Slag-aderen.

Boven op 't dekxel is geplaaſt

N°. LXXXVIII. Dimidiata pars Renis juvenis, in cujus ſuperficie interiore plurimæ occurrunt Glandiformes particulæ rotundæ, quæ Glandulas mentiuntur, illa autem, ut ſupra dixi, nil ſunt, niſi Arteriolæ cortortæ, quarum nonnullæ hic diſſolutæ, in ductus Bellinos degenerant; facie exteriore eadem fere apparentia in conſpectum venit.

N°. LXXXVIII Een halve Nier van een jonghe, in wiens inwendighe oppervlakte ons zeer veel ronde en als klierwyſe lighaamtjens te vooren komen, die Klieren ſchynen te zyn, dewelke, gelyk ik voorheen heb geſegt, niet anders te zyn, als in een gekronkelde bloed-vatjens, waar van eenighe hier ontdaan zyn, eyndelyk veranderen die in de waterkanalen van Bellinus: aande buytenſte zyde komt ons by na het zelve verſchynzel te voore.

N°. LXXXIX. Phiala in liquore continens Lienem huma-

N°. LXXXIX. Een vles met voght en daar in de Milt van een menſch,

manum, cujus Arteria ex parte repleta: in eo luculenter videri poteſt, nullas fibras tranſverſales in Liene Humano reperiri, ſicuti in Liene vitulino: decepti enim fuerunt, qui exiſtimarunt humanum in eo, cum vitulino, convenire.

menſch, wiens Slag-ader ten deele opgevult is, daar in kan men zeer klaar zien, datter geen overdwerſſe fibren of draaden inde Milt van een menſch gevonden werden, als wel in de Milt van een kalf: want ſy zyn alle te gelyk bedrogen geweeſt, die gemeent hebben, dat de Milt van een kalf daar in overeen quam met die van een menſch.

Præterea hactenus nemo luculenter demonſtravit in Liene ſive humano, ſive vitulino, aut Glandulas aut Cellulas, reperiri, & hæc in præcedentibus Theſauris ſatis ſuperque demonſtravi.

Daarenboven heeft niemand tot nog toe aangetoond, dat 'er inde Lever 't ſy van een menſch of kalf, eenige Klieren, nog ook byzondere vertrekjes gevonden werden, dit heb ik inde voorgaande Cabinetten overvloedig genoeg getoond.

N°. XC. Magna portio Lienis humani, in liquore conſervata, hujus Arteria, ut & Vena, ita ſunt repletæ, ut tota quanta ſumma rubedine ſint perfuſæ.

N°. XC. Een groot gedeelte van een menſche Milt inde voght, deſzelfs Ader en Slag-ader zyn zoo vervult, dat ſe geheel en al zeer rood is.

In hoc objecto vaſorum extremitates ſuccoſæ ſeu pulpoſæ variis in locis ſuperſtites ſunt adhuc, eaſque pro Glandulis habuerunt autores, cum contra tantum continuationes ſint vaſorum, nulla peculiari membranula præditæ.

In dit voorwerp zyn nog op verſcheyde plaatzen de ſappige of mergagtige uyteynden aan vaſt, dewelke de auteuren gehouden hebben voor Klieren, maar in tegendeel, zyn 't niet anders als het vervolg vande bloedvaten met geen byzonder vlies onvangen.

N°. XCI. Pedamentum rotundum, ſupra quod poſitus Lien vitulinus, cujus Arteria ex parte repleta.

N°. XCI. Een rond pedeſtal waar op een kalfs Milt, wiens Slag-ader ten deele vervult is.

Not: 1°. Quod rami Arteriæ ſplenicæ vitulinæ, comites ſint Sulcorum, qui loco Venæ in

Aanm. Ten 1e. dat de takken van deſe Slag-ader inde kalveren de groeven vergeſelſchappen, die in plaats

in hoc viſcere vitulino repe-riuntur.

2°. Videri hic poteſt, quomodo Vena ſplenica in Liene vitulino, quam primum Lienem intraverit, ſtatim poroſa fiat, & in progreſſu magis magiſque diſpareat, tandemque evaneſcat, Arteriam relinquens.

3°. Conſtat Lienem vitulinum valde fibroſum eſſe, fibraſque maxima ex parte eſſe tranſverſales, id quod in ſequenti objecto luculenter apparet.

N°. XCII. Segmentum dicti Lienis vitulini, ita præparatum, ut tranſverſales fibræ luculentiſſime in conſpectum veniant.

N°. XCIII. Pedamentum rotundum, cui impoſitus Lien fœtus humani, ambiente membrana non ablata: hujus Arteria repleta, extremitates ultimæ ultimæ ſub membrana ſeſe videndas exhibent.

A latere conſpicitur quoque Pancreas, ob ſæpius dictam rationem, rubicundiſſimum.

N°. XCIV. Segmentum magnum Lienis humani, membranâ ambiente non deſtitutum: in hoc objecto luculentiſſime patet, hoc viſcus nil minus,

plaats vande Ader in dit voorwerp werden gevonden.

Ten 2e. kan men hier ook zien, hoe dat de Milts Ader in een kalf, zoo dra ſy inde Milt gekomen is, aanſtonts poreus word, en meer en meer voorlopende, en verminderende, werd ſy als vernietigt, de Slagader verlatende.

Ten 3e. blykt het dat de Milt van een kalf zeer fibreus is, welke fibren voor een groot gedeelte overdwers lopen, 't welk in 't navolgende voorwerp zeer duydelyk voorkomt.

N°. XCII. Een ſtuk vande geſeyde kalfs Milt, zoo toebereyd, dat de overdwerſſe fibren ons zeer klaar in 't geſight komen.

N°. XCIII. Een ronde pedeſtal, en daar op een geheele Milt van een jong geboore kind, waar van het vlies daar het mede bekleet is, niet is afgedaan: deſzelfs ſlag-ader vervuld zynde, vertoonen haar de uyterſte uyteynde onder het vlies.

Aan de zyde kan men ook het Maaghe kuſſen zien, dat mede zeer rood is, om de reden, voor heen dikmaals vermelt.

N°. XCIV. Een groot ſtuk van een menſche Milt, dat nogh omvangen is van ſyn vlies: waar in zeer klaarlyk blykt, dat dit ingewand niet minder als uyt klieren beſtaande is, want de vaten daar van zyn

minus, quam ex Glandulis eſſe conſtitutum, Vaſa autem longe differre circa illorum extremitates, ab iis, quæ Renes & Hepar conſtituunt, ita ut illorum officium non conſiſtat in Pororum, nunquam viſui exhibitorum, differentia, ſed in vaſculorum extremorum, diverſa ſubſtantia, configuratione, & reptatu: cum autem nunc illa omnia clare demonſtrem, ſc: ſubſtantiam dictorum viſcerum, (ſine excarnatione futili) conſtare, non ex prætenſis Glandulis, quas nemo hactenus mihi demonſtrare potuit; jure merito (quod olim ignominioſe factum) nemo in poſterum me habebit pro Glandularum viſcerum deſtructore.

zyn geheel anders geſtelt, als die, welke de Nieren en Lever te ſamenſtellen, zoo dat het onderſcheyd harer werking niet beſtaande is in de verſcheydentheyd der ſweetgaatjens, die nooyt van ymand zyn voor oogen geſtelt, maar inde verſcheydentheyt van loop, figure en ſubſtantie van 't uyterſte der vaten: en nadien ik nu de gezeyde Ingewanden zeer klaar kome te vertonen (zonder onnutte of ydele excarnatie) dat dezelve niet beſtaan uyt zoo genaamde Klieren, welke my niemand tot nogh toe heeft konnen vertoonen, ſoo en ſal my niemant met recht kunnen beſchuldigen van te ſyn een deſtrueerder der klieren, gelyk voor deſen verſmadelyk gedaan wierd.

∗ N°. XCV. Phiala ſicca, in qua ſuſpenſa, Colis cum Coliis ſuis, ex infante.

Scrotum nitidiſſime præparatum, naturalem retinuit formam, colore rubicundiſſimo, propter vaſorum ſanguineorum repletionem.

Cum autem Scrotum inflatum ſit, tubulo inter Cutem & Membranam Darton (mihi Celluloſam) introducto, Penis quoque flatu ſeſe erexit; & cum ſcroti membrana Celluloſa continua ſit, per totum corpus, ratio eſt, quare homines tempore æſtivo, (magnâ ſtrage factâ in bello) occiſi, & ſupra dorſum decumbentes, intra viginti quatuor horas ſæpiſſime Penem habeant erectum, idque propter humorum fermentationem in dicta Tunica Celluloſa, cujus ope totum corpus, ne Capite quidem excepto, mirum in modum extenditur.

Cum olim interrogarer à quodam Dn°. qui in caſtris verſatus erat, quæ cauſa eſſet ejus erectionis in demortuis, rationem ve-

ram dare non potui, jam verò illud vidi in cadavere cujusdam viri, violenta morte cultrô occiſi, cujus cadavere ad putredinem & fermentationem redacto, membrum virile erectum invenimus.

Supra operculum reperitur alia phiala

N°. XCVI. In liquore continens fœtus humani Anum, vitæ ſpeciem repræſentantem, cum ſuis rugis, & parte inferiore lineam prominentem, eſtque hæc præparatio nitidiſſim .

Boven op 't dekxel is geſtelt een ander glas met voght

N°. XCVI en daar in den Aars van een jong Kindje, als of het levendigh was, met deszelfs ployen en onderſte uitpuylende ſtreep, en is dit voor werp zeer net gepræpareert.

* N°. XCVII. Segmentum Penis in liquore, cujus tria Corpora Nerveo-ſpongioſa, ceraceâ materiâ rubrâ repleta; in hoc objecto quoque viſui occurrunt vaſa ſanguinea repleta, quæ per Penis dorſum & à latere decurrunt.

* N°. XCVIII. Phiala in liquore conſervans, Penis virilis portionem anteriorem.

Not. Sicuti Penis pone Glandis coronam abſciſſus, ita quoque ante coronam portio eſt ablata, caſtitatis cauſa.

In hac portione glandis, ſi faciem intuearis poſteriorem, occurrunt verſus Glandem duo Corpora Nerveo-ſpongioſa majora, ut & Corpus Nerveo-ſpongioſum minus, quod Urethram ambit: Cum contra, ſi facies anterior perluſtretur in conſpectum venit quartum Corpus Nerveo-ſpongioſum, id autem nil eſt, niſi continuatio Corporis Nerveo-ſpongioſi minoris, Glandem ambientis. Vide quid ſuper hac re ſcripſerim, & delineari curaverim in obſervationibus meis Anatom. Chirurgic.

In ſuperiore hujus objecti parte comparent quoque Papillæ nervoſæ, quas delineari curavi in Theſaur. Anatom. & quas Vir Sagaſiſſimus Morgagnus pro Glandulis deſcripſit & delineari curavit.

Supra Corpus Nerveo- ſpongioſum minus, duo viſui occurrunt vaſa ſanguinea abſciſſa.

Cum

Cum autem hæc omnia ceraceâ materiâ rubrâ ſint repleta,oppido quam bene illa videri poſſunt.

* No. XCIX. Pedamentum & ſupra illud rupes ex fruſtis alterius rupis concinnata, in cujus cavo phiala magna, in qua Teſticulus humanus magnus diſſolutus continetur : quam tenuia ſint illa vaſcula Teſticulos maximâ partê conſtituentia, cum ſeminali materia ſint deſtituta, videri hic poteſt; tomenti enim inſtar tenuia ſunt, in quibus tamen ſeminis rudimentum conficitur, nullis intercedentibus prætenſis Glandulis, & quid obſtaret? quo minus cætera viſcera, quæ fere ex ſolis vaſis conſtant, abſque Glandulis, liquores requiſitos conficere valerent.

* No. C. Teſticulus humanus aliô modô, ſc: ſeminali materiâ expreſſâ, præparatus, ita ut Vaſcula Teſticulum conſtituentia, adeo tenuia ſint, ut telæ aranearum ſpeciem referre videantur, attamen illa eſſe cava hactenus inconcuſſum eſt.

* N°. CI. Hominis Veſiculæ ſeminales, ſemine adhuc turgidæ, cum ſuis Vaſis Ejaculatoriis, Proſtatis, & Capite Gallinaginis, (ſeu Caruncula,) cum roſtro Gallinaginis Graſii.

N°. CII. Infantis Sternum cum abſciſſis Cartilaginibus Coſtarum ; hæc autem tam bene præparata ſunt, ut cartilagines ceu pellucidæ ſint.

Præterea vaſa Arterioſa optimè ſunt repleta, non ſolum ea, ſupra ſternum & coſtarum Cartilagines ſita, verum etiam illa, quæ repunt ſub ſterno, & Mammariæ internæ audiunt.

N°. CII. Het Borſtbeen van een jongh Kind met de afgeſnedene Kraakbeenderen der Ribbens : dit is zoo wel toebereyd, dat de Kraakbeenderen als doorſchynende zyn.

Daarenboven zyn niet alleen de ſlag-aderen, die over het Borſtbeen en Kraakbeenderen der Ribbens loopen, maar ook die, dewelke onder het borſt-been paſſeeren, die men de inwendige Mams ſlagaderen noemt, zeer mooy vervuld.

* CIII. Glans Penis humani integra, cum portione Penis. Quamvis corpora Nerveo-ſpongioſa ceraceâ materiâ rubrâ repleverim, Glans integra candida remanſit, idque propter inflationem membranæ celluloſæ ſub Glandis Epithelia ſitæ.

* Nº. CIV. Pedamentum & ſuper illud duo ſegmenta Penis virilis; cum autem Penis fuerat inflatus, balſamo præparatus, & induratus, oppido quam bene conſpectui prodeunt tria corpora Nerveo-ſpongioſa cum Urethra & Septo.

* Nº. CV. Phiala ſicca, & in illa pueri Penis, cum annexo Scroto, vitæ ſpeciem repræſentans.

Not: Horum objectorum Tunica celluloſa inflata, & ſic Penis quidem rigidus factus, enimverò illud ſola inflatio dictæ Tunicæ excitavit, corporibus nerveo-ſpongioſis contractis, & non expanſis. Scroti & Penis cutis, variis locis abſciſſa, ut Tunica celluloſa, ut & Scroti Septum viſui occurrant; & quod conſiderandum, Septum cum Tunica celluloſa continuans, æque bene inflatum & celluloſum eſſe, ac Tunica celluloſa Scroti, quæ Dartos vulgo nuncupatur, luſtrari hic poteſt.

* Nº. CVI. Uterus humanus ſcirrhoſus factus, & in majorem molem extenſus, id quod in vetulis aliquoties obſervavi; præterea ex ſuperficie ſuperiore alter, & exiguus ſcirrhus, emergit, ut & Ovaria, Ovorum ductus, (Tubæ Fallopianæ dicti) ſatis bene diſpoſita; & hæc omnia in liquore.

* Nº. CVII. Phiala in liquore continens, Uterum humanum cum annexis, (absque pudendis); unum ex Ovariis corruptum, & à me apertum, nil niſi materiam hæterogeneam continebat, id quod ſpinulâ intruſâ indigitatur.

* Nº. CVIII. Partes generationis puellæ (pudendis abſciſſis) hiſce quoque annectuntur portio Inteſtini recti, ut & Veſica integra. Cum autem Uterus inter Inteſtinum rectum & Veſicam ſemper poſitus ſit, denotat homines inter ſtercus & urinam naſci: hæc omnia colore carneo ſuperbientia, vitæ ſpeciem repræſentant.

* Nº. CIX. Phiala in liquore continens Uterum humanum cum annexis Ovariis, Tubis Fallopianis, Fimbriis, Ligamentis, & portione Vaginæ: cum autem omnes hi tres Uteri cum annexis, liquore innatent, & per conſequens locum naturalem non obſervent, in uno ex duobus diverticulis inferioribus hujus Theſauri reſervatur Uterus humanns cum annexis in forma ſicca, cum appenſis litteris A. B. C. &c. in elucidationem præcedentium Uterorum in liquore conſervatorum, ratione ſitus illarum partium.

N°. CX. Fœtus humanus quatuor circiter menſium & dimidii, portioni Placentæ Uterinæ inſidens, in cujus ſiniſtra continetur ramus Acaciæ Spinoſæ.

N°. CXI. Ovum gallinaceum caudatum.

N°. CXII. Phiala liquore repleta, in qua infima portio ſpinalis Medullæ Humanæ, cum annexa Cauda equina, quæ cauda, nil, niſi faſciculus Nervorum artubus inferioribus ſpiritus animales proſpicientium.

Objectis ſupra tribus Aſſeribus latioribus jam abſolutis, me nunc confero ad tres Aſſeres anguſtiores, continentes objecta varia rara ſc:

No. CX. Een Kindje van omtrent vier maanden en een half dragts, zittende op een gedeelte van een Moerkoek, in wiens handje onthouden werd een tackje van de Acacia Spinoſa.

No. CXI. Een henne Ey met een ſtaart.

N°. CXII. Een vles met voght en daar in het onderſte van 't Rugge-mergh van een menſch met deſſelfs paarde ſtaart, 't welk niet anders is, als een bondel van Zenuwen, die na de onderſte leden lopende, haar voorraat verſchaffen van geeſten.

Nadien nu de drie groote en breede planken beſchreven zyn, zal ik nu overgaan tot de drie ſmaldere plancken, waar op mede verſcheyde raare voorwerpen gevonden werden,

ASSER MINOR Iˢ.

N°. CXIII. Phiala ſicca, & in illa portio Cutis fœtus humani immaturi, per quam diſſeminantur vaſcula ſanguinea tenuiſſima & rubicundiſſima.

N°. CXIV. Phiala in liquore continens portionem Spinæ dorſi, in qua occurrit portio Spinalis medullæ, cujus cortex in medio medullæ ſitus, ex

De Iᵉ. kleene PLANK.

N°. CXIII. Een gedeelte van 't Vel van een onvoldraage Kindje, waar door heen zeer veel roode en fyne bloed-vaatjens loopen.

N°. CXIV. Een glas met voght in zigh onthoudende een gedeelte van de Rugge-graat, waar in ons voorkomt een gedeelte van 't Rugghe-mergh, wiens ſchorſſige ſubſtantie in 't midden van de mergagh-

ex meris Arteriolis hic repletis conſtans, rubicundiſſimus ſeſe videndum exhibet cortex.

aghtige geplaaſt zynde, ziet men te beſtaan alleenlyk uyt bloed-vaatjens, waar door die ſchorſighe ſubſtantie zigh hier zeer rood komt te vertoonen wegens het opvullen.

No. CXV. Capſula quadrata ex ligno juglandino confecta, in ſe continens Tibiam cum extremo pede infantis, balſami ope indurata.

Not. Cutis vaſcula ſanguinea repleta tam numeroſa, ut delectatione ſatiari haud potuerint ſpectatores.

No. CXVI. Portio Diaphragmatis, de qua idem dicere auſim, quod de pede dicto, ratione multitudinis & ſubtilitatis vaſculorum, omnia enim ſunt ad extremum uſque repleta.

No. CXVII. Portio Omenti in forma ſicca, quod quamvis tenue ſit inſtar telæ aranearum, ſæpius tamen incraſſatur, & tam ponderoſum occurrit, ut Veſalius invenerit Omentum V. librarum pondere.

No. CXVIII. Sternum cum annexis cartilaginibus Coſtarum fœtus ſeptem à geſtatione menſium.

Not: Facie anteriore indigitatur Cutis cum ſuis vaſculis ad extremum uſque repletis; facie poſteriore ſubjicitur oculis Mem-

No. CXV. Een vierkante Nootebooms Doosje, en daar in een Scheenbeentje met de uyterſte voet van een Kindje door het balſemen hard gemaakt.

Aanm: De opgevulde bloed-vaatjens van 't Vel zyn zoo menigvuldigh, dat de aanſchouwers haar niet genoeg konnen verſadigen in het aanſchouwen.

No. CXVI. Een gedeelte van het Middel-rift, waar van ik 't zelve zoude durven zeggen, als van de voet, wegens de menighte en ſubtielheyd der Bloedvaten, want alle zynſe tot het uyterſte toe vervult.

No. CXVII. Een droogh gedeelte van 't Net, 't welk zigh hier zoo fyn opdoet, als een ſpinnewebbe, eghter kan het dikmaals zoo verdicken en verſwaaren, gelyk Veſalius voorgekomen is, dat het vyf ponden konde haalen.

No. CXVIII. Het Borſt-been met de Kraak-beenderen van de Ribbens van een Kindje van ſeven maanden draghts.

Aanm: de voorſte zyde vertoonen zigh de bloed-vaten, van 't vel die tot het uyterſte toe opgevuld zyn: aan de agterſte of binnenſte zyde komt ons voor een gedeelte van 't Borſt-vlies, wiens

Membranæ Pleuræ portio, per quam myriades Vaſculorum tomenti inſtar tenuium repunt, quæ tamen ad unum uſque repleta ſunt.

wiens bloedvaatjens zoo fyn zyn, als dons, eghter zyn ſy tot een toe, geheel opgevuld.

N°. CXIX. Portio Splenis vitulini, in qua occurrit Venæ Splenicæ vitulinæ poroſitas, id quod in homine locum non habere ſupra monui.

N°. CXIX. Een gedeelte van een kalfs Milt, waar in men de poreusheyd van de Milt-ader kan zien, 't welk in de menſch geen plaats heeft, zoo als ik te vooren gezeght heb.

N°. CXX. Gabata lignea curioſa, in qua cirma Inteſtinorum tenuium ex juvene, ſuntque Inteſtina nitidiſſimè præparata & ſumma rubedine perfuſa, propter vaſorum repletionem.

N°. CXX. Een houte curieuſe Komme vervuld met alle de dunne Darmen van een jonghe, zeer net gepræpareerd en zeer rood, wegens de opgevulde Bloed-vaten.

N°. CXXI. Tibia infantis dempto Pede extremo, ut & Femore, per cujus Cutem vaſorum ſanguineorum extremitates, ita repletæ, ſuperbiunt, ut illorum reptatus & conſtitutio accuratè poſſit videri.

N°. CXXI. Het ſcheen-been van een kind, zonder de uyterſte Voet en Dye, door wiens Vel, de uyteynden der Bloed-vaten gevuld zynde, zoodanig lopen, dat men de waare cours en geſteldheyd daar van zien kan.

N°. CXXII. Phiala liquore repleta, aliam phialam liquore repletam continens, ſupra cujus ſuperficiem expanſa eſt portio Omenti fœtus humani nitidiſſima, in qua videre licet, quo modo in principio aggregetur Pinguedo in cellulis ſuis.

N°. CXXII. Een vles met voght in zigh een andere vles met voght behoudende, over wiens oppervlakte uytgeſtrekt is een gedeelte van 't Net van een jong geboore kindje, 't welk zeer cierlyk zynde, ons aantoond de manier en wyze hoe het Vet zigh komt te vergaderen in haar cellekens.

N°. CXXIII. Pedamentum, cui impoſita eſt portio Pulmonis fœtus humani, cujus Arteriæ ad ultimum uſque ſunt re-

N°. CXXIII. Een pedeſtal, waar op gezet is een ſtuk van de Longh van een jongh geboore kindje, wiens Slag-aderen tot het uyterſte toe opgevuld zyn, waar door de geheele portie

repletæ, unde integra portio rubicundiſſima viſui occurrit.

Spinulæ Opuntiæ Americanæ majoris, indigitant admirandum reptatum & numerum Arteriolarum hujus viſceris.

No. CXXIV. Hominis Utraque Palpebra, quarum ſuperficies interna plurimis gaudet Papillis nerveis, unde Palpebræ intrinſecus adeò ſunt ſenſibiles, ut vix poſſint perpeti ullum attactum, vel aliquid arenoſi, aut quid heterogenei alterius naturæ.

In dicto objecto comparent, non ſolum puncta Lachrymalia, verum etiam oſcula ductuum Excretoriorum in Palpebrarum limbo ſitorum, à Clariſſ. Profeſſoribus Meybomio & Morgagno, in ſcriptis ſuis depictorum.

Circa hæc oſcula in limbo ſita, obſervavi, illa nil eſſe, niſi oſcula Canaliculorum ſerpentino reptatu reptantium: hi autem canaliculi continuant cum Arteriolarum extremis, ſicuti extremitates Arteriolarum Renum cum ductibus urinoſis, à Clariſſ. Bellino, & poſteà à me & aliis depictis.

Noli interim credere L. B. hoſce canaliculos ortum habere ex prætenſis Glandulis, nam in

portie ons zeer rood voorkomt.

De doorntjens van de groote gedoornde Weſtindiſche Vygen, wyzen ons aan die wonderbaare cours, en 't groote getal der uyterſte eynden der Slag-aderken van dit ingewand.

No. CXXIV. Beyde de Ooghſchellen van een menſch, welkers inwendighe oppervlakte met zeer veel Zenuw-tepeltjens voorzien zyn, waar door de Ooghſchellen van binnen zoo gevoeligh zyn, datze naulyks eenig aanraken, ook geen zand of yets vreemds verdragen konnen.

In dit voorwerp doen haar niet alleen op de Traan-ſtippen, maar ook die mondekens van de uytgevende canaaltjens, dewelke in de rand der Oogh-ſchellen zitten, dewelke van de Heeren Profeſſoren Meyboom, en Morgagnus afgebeeld zyn in haar ſchriften.

Ontrent deze gezeyde mondekens heb ik geobſerveert, dezelve niet anders te zyn, als openingjens van kleene ſlangs-wyze lopende canaaltjens, dewelke continueel en vereenigt zyn, met de uyteynden der Slagaderkens, gelyk de uyteynden der Slag-aderkens van de Nieren met die der Piscanaaltjens, dewelke van de Prof: Bellinus, en na heen van my, en ook van andere afgebeeld zyn geworden.

Wilt ondertuſſchen W. L. voor geen waarheyd aannemen, dat deze gezeyde canaaltjens haar oorſpronk zoude hebben uyt gepretendeerde en

infarciendo Arterias in confinio ſitas, illi Canaliculi quoque replentur, ita ut continua ſint corpuſcula.

N°. CXXV. Phiala in liquore conſervans Oculum humanum, eoque forcipe aperto, in conſpectum veniunt ſequentia.

1°. Portio Scleroticæ & Corneæ tunicæ, ut & Tunica Ruyſchiana, & Choroidea; & quanta differentia ſit inter choroideam & Ruyſchianam videri hic poteſt.

2°. Tunica aranea è medio emergens.

3°. Ligamentum ciliare ejuſque

4°. Proceſſus, ut &

5°. Iris, nec non

6°. Circulus in ambitu Pupillæ, qui conſtat ex fibris motricibus Pupillam conſtringentibus.

Conſiderandum ulterius, ſc: quod;

7°. Oculi ſuperficies externa hic facta ſit interna, ut ſupra dicta melius in conſpectum venirent.

N°. CXXVI. Fundus Veſicæ humanæ, in forma ſicca, ſupra pedamentum: per hanc Veſicæ humanæ portionem repunt

en ingebeelde Kliertjens, want ik heb meermalen bevonden, wanneer ik de dight byſittende ſlagaderkens vervulde, dat alle deſe Canaaltjens ook vol liepen, zoo dat zy continueele lighaamtjens zyn.

N°. CXXV. Een vles met voght, waar in bewaard werd het Oogh van een menſch, 't welk met een ſchaartje geopend zynde, haar deze navolgende zaken opdoen.

Ten Ie. Een gedeelte van 't Witte, en ook het Hoorn-vlies, daar nevens het Ruyſchen en Aderlyke vlies, en wat een onderſcheyd datter is tuſſchen deze twee kan men hier zien.

2e. Het Spinne-webs wyze vlies, komt hier uyt het midden te voorſchyn.

3e. De Hayr-band, en deszelfs

4e. Voortgang, als mede

5e. De Regen-boogh, ook

6e. Die circul in de omtrek van de Ooghappel, dewelke beſtaat uyt bewegende draaden, dewelke den Oogh-appel toetrekken.

Staat verders te conſidereeren, namentlyk,

7e. Dat de buytenſte oppervlakte van 't Oogh hier voorkomende, de binnenſte is, ten eynde het boven vermelde te bequamer konde gezien werden.

No. CXXVI. De grond van een gedroogde menſche Water-blaas, ſtaande op een pedeſtal, door dezelve loopen ontelbaare cierlyk opgevulde bloed-vaten, welkers cours

geen

punt Vaſa ſanguinea innumera egregie repleta, horum reptatus minime convenit, cum iis, quæ diſſeminantur per Cutem, Renes, Lienem, Hepar, & alias partes.

N°. CXXVII. Fruſtum magnum ſubſtantiæ Oſſeo-ſpongioſæ: ſupra fruſtum Rupis poſitum, illud autem fregi à fruſto ejuſdem ſubſtantiæ tam prodigioſæ magnitudinis, & ponderoſitatis, ut vix è terra elevare potuerim; cum autem partim ad amuſſim reſpondeat interiori ſubſtantiæ Oſſeo-ſpongioſæ, quæ reperitur in Epiphyſibus oſſium humanorum, partim quoque in oſſibus ſpongioſis Narium vitulorum, excogitare nequeo, e quo animali prodierit, ſi non ex Balæna; illud pro certo tamen ſcio, quod repertum ſit in oris noſtris maritimis, & hactenus in domo mea reſervatum ſit fruſtum illud magnum.

N°. CXXVIII. Phiala ſicca in qua continetur Veſica Urinaria fœtus recens nati, cum annexo Uracho & duabus Arteriis Umbilicalibus: ſuntque hæc omnia rubedine ſummâ, propter Arteriolarum repletionem, perfuſa, ita ut ne cuſpis quidem acus immitti poſſit in Veſicam, ſine vaſculorum ſanguineorum læſione.

geenſints over een komt, met die geene, dewelke door het Vel, Nieren, Milt, Lever, en andere deelen loopen.

No. CXXVII. Een groot ſtuk van een ſponcieus-beenige ſubſtantie, op een ſtuk van een rots geplaaſt: 't zelve heb ik gebrooke van een prodigeus, en byſter groot ſtuk van de zelve ſubſtantie, 't welk van zoo groot een ſwaarte was, dat ik 't zelve te naauwer nood van de vloer konde optillen: En nadien het ten deele zeer nauw overeen komt, met de ſponcieus-beenige ſubſtantie, de welke gevonden werd in de aanhangzelen der beenderen der menſchen, en ten deelen met de ſponcieuſe beenderen van de Neus der Kalveren, zoo kan ik niet bedenken uyt wat dier 't zelve voortgekomen is, ten waare uyt een Walviſch, dit alleen kan ik met waarheyd zeggen, dat het op onſe zeeſtranden gevonden is, en tot nu toe t'mynen huyſe dit groote ſtuk bewaard werd.

N°. CXXVIII. Een droog glas, waar in onthouden werd, de Water-blaas van een jongh gebore kindje, met deszelfs Pis-vat, en twee Navels Slag-aderen, en zyn deze alle zeer rood van couleur, wegens het opvullen der Slag-aderen, zoo datmen met geen punct van een naald in de Water-blaas zoude konnen ſteken, zonder quetzing der Bloed-vaten.

N°. N°.

Nº. CXXIX. Membrana quædam, cujus Arteriolæ ſunt repletæ ceraceâ materiâ flavâ, & tanto quidem artificio, ut ad ultimas uſque extremitates in oculos incurrant, imo mæandrorum in modum affabre divagentur.

Quicumque hoc in ædibus meis viderunt, ſatis mirari non potuerunt, vaſa ſanguinea, me eo uſque potuiſſe perſequi, nam tomenti inſtar ſunt tenuia, & tamen repleta.

Nº. CXXIX. Een zeeker Vlies wiens ſlag-aderkens met een geel waſſige ſtoffe zyn vervult, en wel zoo konſtig, dat de uyterſte uyteynden gezien werden, en loopen dezelve zeer aardig gevlogten door den andere.

Die geene die 't ook tot mynent gezien hebben, die hebben haar niet genoeg konnen verwonderen, dat ik de bloedvaten zoo verre heb weten te vervolgen, tot dat ſy dons of catoens fynte gekregen hebben, en eghter opgevult zyn geworden.

ASSER MINOR IIs.

No. CXXX. Portio Cutis Plantæ pedis pueri, propter repletionem ſæpius memoratam rubicundiſſima.

Cum circa hujus objecti Arteriolas extremas mihi videor aliquid peculiare & ceu novam apparentiam videre; illud autem in poſterum penitius perſcrutari, mihi animus eſt.

Sæpius nobis videre contingit millena corpuſcula rotunda extra cutem prominentia, non ſolum in corpore humano vivo, & mortuo, verum etiam in avibus, è quibus plumæ prodeunt, ſicuti pili in nobis ex Nervorum extremis; ſi illæ particulæ rotundæ dicendæ ſint Glan-

De IIe. kleene PLANK.

No. CXXX. Een ſtuk van 't Vel van de bal van de voet van een jonge, wegens meermaals verhaalde opvulling zeer rood van coulur.

Ontrent de uyterſte eynden der ſlag-aderen, dunkt my dat ik iets byzonders kom te obſerveeren, en is myn voornemen 't zelve in 't toekomende nader te onderſoeken.

Het gebeurt menighmaal, dat ons duyſende van kleene ronde lighaamtjens buyten op 't vel voorkomen, en daar wat uytſteken niet alleen in levendige en doode menſchen, maar ook zelfs in de vogelen, waar uyt dat de vederen voortkomen, gelyk onſe hayren uyt de uyteynden der Zenuwen: indien men die ronde lighaamtjens voor Vel-klieren wil debiteeren, zoo en zullender geen

Glandulæ cutaneæ, Papillæ cutaneæ deficerent, & vice verſa. Quod ad me attinet, exiſtimo corpuſcula illa, quæ in aliquibus extra Cutem propullulant, nil eſſe, niſi extremitates Nervorum, Papillæ Nerveæ dictæ, eò magis, cum Papillæ nerveæ multifariæ & diverſæ formæ ſint, ſecuti in Lingua, Papilla Mammarum, Partibus Genitalibus, Prolabiis à me in Theſaur. Anat. III. delineatis, Palpebris &c. partibus.

Vel-tepeltjens te vinden zyn, en in tegendeel zomenſe voor Vel-tepeltjens wil houden, dan zullender de Vel-klieren ontbreken. Ik vertrouwe, dat die ronde lighaamtjens, die by zommige buyten het vel uytpuylen niets anders te zyn, als uyteynden der Zenuwen, en voor Zenuw-tepeltjens moeten geboekt werden: te meer, om dat de Zenuw-tepeltjens veelerhande zyn en verſcheyde van maakzel, gelyk als in de Tongh, Tepel van de borſten, Schaamdeelen, Voorlippen van my in 't 3^e^. Anat. Cabinet afgebeeld, Oogſchellen en andere partyen.

Itaque operæ prætium eſſe exiſtimo, ulterius expiſcari, quid ſtatuendum ſit de ſudoris fonte, an ex prætenſis & ita dictis Glandulis cutaneis, ſicuti Malpichius ſtatuit, aut ex extremis Arteriolis roris inſtar, uti ego ſuſtineo.

Weshalven ik oordeele dat het wel de moeyte waardig is verders te onderſoeken, wat daar ſy van de oorſpronk van 't ſweet, of dat de geprætendeerde en alzoo genaamde Vel-kliertjens zyn, gelyk Malpichius ſuſtineert of de uyterſte uyteynden der ſlag-aderen, waar uyt het ſweet als een dauw voorkomt, gelyk ik ſuſtineere.

N°. CXXXI. Portio Cutis capitis humani, non minus ac præcedens rubicundiſſima, cujus Arteriolæ ultimæ à præcedente reptatu differunt, ut videre eſt in dictis objectis.

N°. CXXXI. Een ſtuk van 't Vel van een menſche hoofd, immers zoo rood, als het voorgaande, wiens uyterſte ſlag-aderkens ten opzigte van haar loop ook van de voorgaande verſchillen, gelyk het in de geſeyde voorwerpen te zien is.

N°. CXXXII. Portio exigua Hepatis pueri, cum annexa Veſicula fellea, ut & portio membranæ Hepar ambientis.

N°. CXXXII. Een kleen ſtuk van de Lever van een jonge, met deſzelfs Gal-blaas, en een gedeelte van 't vlies dat de Lever omvangt.

Not: Veſica fellea extenſa ſine

Aanm. Dat de Galblaas uytgeſpan-

ſine ulla fovea, & per illam reptant tanta quantitate Arteriæ, ut nullum ſpatium relictum, quin Arteriolæ in conſpectum veniant.

ſpannen en zonder deuken ons voorkomt, en loopen door de zelve zoo veel ſlag-aderkens, datter geen ſpatie overig is, daarſe niet in ons geſight komen.

Membrana ſupra dicta gaudet quoque Vaſculis Arterioſis tanta quantitate, & tali fere reptatu, ſicuti in foliis arborum Nervuli, ſuntque ultimæ extremitates tomenti aut Goſſipii inſtar tenues.

Dit bovengemelde vlies is mede zeer ryk van Slag-aderkens, en lopen dezelve by na op de zelve wyze, als de Zenuwen in de bladeren der boomen, en zyn derzelve uyterſte uyteynden als dons of katoen.

Conſiderandum ulterius in repletione, me tantum infarciviſſe Arteriam Hepaticam, ita ut rami Venæ, Portæ neque Cavæ potuerint gaudere ex illa repletione, unde hæc portio Hepatis nigra nobis occurrit.

Staat ook verders aan te merken dat ik in 't vervullen alleen maar de Slag-ader genomen heb, zoo dat nog de tacken van de Poort- nog Hol-ader daar van medegedeelt zyn geworden, waar door dit gedeelte van de Lever ons ſwart voorkomt.

Jucundo ſpectaculo videndam ſeſe quoque exhibet Arteria Cyſtica, quæ poſtquam Veſiculæ felleæ ſatis proſpexerit, maximo ramulorum numero (ut ſupra dictum) diſtribuunturque ulterius ſoboles per Hepatis ſubſtantiam copioſiſſime: has ſoboles delinearunt auctores (perperam tamen) pro radicibus Veſiculæ felleæ.

De Slag-ader van de Gal-blaas komt ons ook hier playſierig voor, en als ſy het Gal-blaasje wel voorzien heeft, zoo loopen deſzelfs takjens verders door de ſubſtantie des Levers, en dat in zeer groot getal, en hebben de auteuren deze tackjens t'onregt aangezien voor wortels van de Gal-blaas.

N°. CXXXIII. Fœtus humani dimidia pars faciei.

N°. CXXXIII. Het halve aangezigt van een jong geboore Kindje.

In illo objecto ſpectandam ſeſe offert.

In dit voorwerp kan men zien.

1°. Villoſa prominentia Labii

Ten 1e. De ruyghe verheventhe-

bii ſuperioris, poſt Epitheliæ ablationem. Vid. Theſaur. Anat. III.

2o. Videndos ſeſe exhibent Pori cutanei, eo ſcilicet loco, ubi Epidermis ablata eſt.

3o. Color faciei mentitur colorem viventis, ita ut nulla averſatio hic locum habeat.

No. CXXXIV. Portio Inteſtini Ilei pueri, viventis ſpeciem repræſentans, in qua viſui occurrit Suſceptio Inteſtini, ut & Glandulæ Meſenterii factæ ſcirrhoſæ.

No. CXXXV. Phiala ſicca in qua à ſerico rubro dependet calculus marmoreus, in Veſicula fellea à me repertus, qui à latere viſus, ululæ caput repræſentat.

No. CXXXVI. Phiala in liquore continens portionem Malæ, ſeu Buccæ hominis cum annexa portione Maxillæ inferioris.

In hoc objecto luculentiſſime conſpicimus (Integumento interno, ſeu Epithelia ablato) Papillas plurimas & quanta differentia ſit inter eas, quæ locum ſuperiorem & inferiorem occupant, cernere hic licet.

Pa-

heden van de bovenſte Lip, na het wegnemen van't buitenſte bekleetſel. Ziet het 3e. Anat. Cabinet.

Ten 2e. Zoo komen ons ook hier voor de Sweet-gaaten van de huyd namentl. daar het oppervelleke weg genomen is.

Ten 3e. De couleur van 't Aangeſigt verbeeld die van een levendigh Kind, zoo dat hier geen afſchuwelykheid te zien is.

No. CXXXIV. Een gedeelte van de Bogtige, of Weeke-Darm van een Jonghe zynde van een levendige couleur, waar in ons voorkomt een Inſchieting van 't gedarmte, als mede de Klieren van 't Darmſcheyl die verhard of ſcirrheus zyn geworden.

No. CXXXV. Een droog glas, waar in, aan een roode ſyde draad opgehangen is een ſteen als Marmorſteen, die ik in een Galblaas van een menſch gevonde heb, dezelve van ter zyde gezien zynde, verbeelt de kop van een Uyl.

No. CXXXVI. Een vles met Voght, en daar in een gedeelte van de Wang van een menſch met een gedeelte van de onderſte-kaak.

In dit voorwerp zien wy zeer klaar (na het wegnemen van 't inwendigh bekleetzel, *Epithelia*) zeer veel Zenuw-tepeltjens, en hoe groot een onderſcheid daar is tuſſchen die geene, dewelke de bovenſte, en die, dewelke de onderſte plaatzen bekleeden, kan men hier zien.

En

Papillæ autem maxima parte videntur tanquam ex duabus papillis conſtare.

Præterea in conſpectum veniunt Papillæ Gingivarum, unde ita dolent Gingivæ, cum ab Epithelia ſunt deſtitutæ. Vid. Tab. I. Fig. II.

N°. CXXXVII. Phiala ſicca, & in ea portio Diaphragmatis carnea, cujusdam juvenis, per quam diſſeminantur innumeræ repletæ Arteriæ, reptatu plane diverſæ ab iis, quæ per membranoſam partem diſtribuuntur.

N°. CXXXVIII. Tumba, ſive Sepulchrum & in eo, Sceleton foetus humani immaturi viginti duorum circiter hebdomadum.

Illud autem eſt nitidiſſimum, neque vulgari methodo præparatum, caput cinctum coronâ, perquam exiguorum floſculorum naturalium, præſertim Xeranthemorum &c. colorem naturalem reſervantium: Siniſtra manus oſſea continet ramum Arteriæ repletæ, Corallium rubrum repræſentantem.

N°. CXXXIX. Pedamentum, ſupra quod rupes parva poſita, in cujus cavo continetur Ovulum Gallinaceum, ex Ovo Gallinaceo deſumptum.

Il-

En ſchynen deze Tepeltjens meerendeels van twee t'ſamengeſteld te zyn.

Daarenboven komen ons in 't gezight de Tepeltjens van 't Tand-vleeſch, waar door het Tand-vleeſch zoo pynelyk is, als het van ſyn inwendig bekleetzel ontblood is. Ziet de 1e. Tafel. 2e. Fig.

N°. CXXXVII. Een droogh glas, en daar in een gedeelte van 't vleeſighe deel des Middel-rifs van een Jonghe, waar door ontelbaare opgevulde Slag-aderen loopen, welkers kours zeer verſchillende is van die, die door het vleeſighe deel paſſeeren.

N°. CXXXVIII. Een Tombe of Grafſtede, daar in het geraamte van een Kindje van ontrent twee-en-twintigh weeken draghts.

Het zelve is zeer net, maar niet op de gemeene maniere toebereyd, het hoofdje is verciert met een kroontje van zeer kleene natuurlyke bloemkens, en voornamentlyk van de zoorten van Xeranthemum, die haar couleur behouden; in zyn linker handje houd het een tack van een opgevulde Slag-ader, een rode Coraal tak verbeeldende.

N°. CXXXIX, Een Pedeſtal waar op een kleen Steen-rotzje geplaatſt is, in wiens holte gevonden werd een Eytje van een Hen, 't geen uyt een ander hoender Ey gehaalt is.

Het

Illud autem æque obſitum putamine duro, ac ovum è quo deſumptum eſt. Vid. Tab. III. Fig. III.

N°. CXL. Portio Pulmonis fœtus humani, ſupra pedamentum ſita, cujus Arteria propter repletionem rubedinem in totum induit, locus autem ubi ſpinula Echinomelocacti majoris infixa eſt, ibi ultimæ extremitates mirum in modum oculos incurrunt.

N°. CXLI. Phiala in liquore continens portionem Stomachi humani, quæ rubicundiſſima propter ſæpius memoratam repletionem.

In hujus objecti ſuperficie interiore (quæ hic facta exterior) conſpiciendos ſeſe exhibent Pori innumeri, an emittentes, an admittentes, dicere nequeo: præterea rugæ naturales hic viſui occurrunt facie interiore hujus objecti.

N°. CXLII. Portio Stomachi humani, ex alio homine deſumpta, cujus rugæ in varias particulas diviſæ, Glandulas mentiuntur, quæ nil, niſi ſubdiviſæ rugæ ſunt.

Suprema hujus objecti pars, portio eſt Inteſtini Duodeni, in cujus ſuperficie interiore nova quædam apparentia viſui occurrit, de qua in poſterum.

N°.

Het zelve is mede met een harde ſchaal bezet, even eens als 't Ey daar het uytgehaalt is. Siet Taf. III. Fig. III.

N°. CXL. Een gedeelte van de Longh van een onvoldrage Kindje op een Pedeſtalletje geſet, wiens Slag-ader vervult is, waer door het geheel rood is, en daar het doorntje van de groote Meloen-diſtel geplaaſt is, aldaar komen ons de uyterſte uyteynden op een wonderlyke manier in 't gezight.

N°. CXLI. Een vles met voght in zigh onthoudende een gedeelte van de Maagh van een menſch, dat zeer rood is wegens meergemelde opvulling der bloedvaten.

Door de inwendighe oppervlakte, (die zigh nu hier op doet als de uytwendighe) komen ons ontelbare Sweetgaatjens te voren, of deze uytgevende of ontfangende zyn, zulkx kan ik niet zeggen? daarenboven vertoonen ook haar in de inwendighe oppervlakte in dit voorwerp de natuurlyke rimpels.

N°. CXLII. Een geedeelte van de Maagh van een ander menſch, wiens rimpelen in verſcheyde deelen verdeelt zyn, Kliertjens gelykende, maar dezelve zyn niet anders als verdeelde rimpels.

Het bovenſte van dit voorwerp is een gedeelte van de twaalf-vingerige Darm, in wiens binnenſte oppervlakte iets nieuws in 't gezight komt, waar van hier na breder.

N°.

N°. CXLIII. Stomachus fœtus recens nati, in cujus ſuperficie interiore videnda ſeſe exhibent novitates quædam, de quibus Vid. Theſ. Anat. II. Tab. V. Fig. 3. & 4. ubi hujus rei conſtitutionem delineari curavi uno tantum loco, in hoc autem objecto per univerſam ſuperficiem interiorem illud conſpici poteſt.

N°. CXLIV. Pedamentum inſtructum Stomacho fœtus humani recens nati, balſamo condito & inflato.

N°. CXLV. Portio Inteſtini Jejuni juvenis, cujus Arteriolæ ſunt repletæ, & Juga, Valvulæ conniventes dicta, vix propullulant, id quod pluries obſervavi.

N°. CXLVI. Phiala liquore repleta, in qua conſervatur Oculus humanus, ita præparatus, ut luculenter in conſpectum veniant Tunica Choroidea, ut & Ruyſchiana.

Iſtæ Tunicæ gaudent Arteriolis repletis, diverſum reptatum inter ſe obſervantibus, unde liquet geminas eſſe Membranas, ſeu tunicas.

N°. CXLVII. Oculus vitulinus eodem modo præparatus, in quo videre licet easdem Tunicas, & Ligamentum ciliare, nec non ejus Proceſſum.

N.

N°. CXLIII. De Maagh van een jong geboore Kindje, uyt wiens binnenſte oppervlakte eenige nieuwigheden in 't gezight komen, ziet hier van het 2^e. Anat. Cabinet de 3^e. en 4^e. Fig. alwaar ik de geſteltheid van die zaak alleen maar op eene plaats heb laten afbeelden, maar in dit voorwerp is't te zien door de geheele inwendige oppervlakte.

N°. CXLIV. Een pedeſtal voorzien met een gebalſemde en opgeblaaſe Maagh van een jongh geboore Kindje.

N°. CXLV. Een gedeelte van de Nughteren-darm van een jonghe, wiens bloed-vaten zyn opgevuld, en de Latten, of oogluykende klapvlieſen komen naulyks voor den dagh, 't geen ik meermalen bevonde heb.

N°. CXLVI. Een vles met vogt waar in een menſche Oogh bewaart werd, 't welk zoo toebereyd is, datmen klaarlyk zien kan het Aderighe, als mede het Ruyſche vlies.

Deze vlieſen zyn voorzien van opgevulde Slag-Aderkens, dewelke een verſcheyde cours hebben ontrent haar looping, waar uyt blykt dat het twee vlieſen zyn.

N°. CXLVII. Het Oog van een Kalf op dezelve wyze toebereyd, waar in mede dezelve Vlieſen te zien zyn, als mede de Hayrige band (*Ligamentum ciliare*) met deſſelfs aanhangzel.

H N°.

N°. CXLVIII. Brachium fœtus, cum annexa Scapula, balſamo indurata.

Hujus Cutis rubicundiſſima eſt facta, propter repletionem extremitatum vaſculorum, id quod in hoc objecto mirum viſu, occurrit.

N°. CXLIX. Ren fœtus humani biſectus, & artificioſiſſime repletus, in quo nil occurrit, quod Glandulæ ſit ſimile, quia

Corpuſcula rotunda, & glandiformia, de quibus antea ſermonem habui, in totum ſunt diſſoluta, & extricata.

Ductus, qui dicuntur Bellini, in totum quoque repleti ſunt propter repletionem Arteriolarum.

N°. CXLVIII. Een droog gebalſemt Armtje met deſſelfs Schouder-blad van een Kindje.

Het Vel is zeer rood door het opvullen der bloedvaten tot het uyterſte toe, 't geen in dit voorwerp verwonderings waardig is om te zien.

N°. CXLIX. Een doorgeſnedene en zeer konſtige opgevulde Nier van een Kindje, waar in niets, dat na een Klier gelykt, voorkomt, om dat

De ronde Klierwyze Lighaamtjens, waar van ik voor deze geſproken heb, zyn in 't geheel ontbonden.

De wegen van Bellinus zyn mede in 't geheel vervult door het opvullen der Slag-aderkens.

ASSER MINOR III^s.

N°. CL. Pedamentum, & ſupra illud phiala, in liquore continens fœtum humanum majoris articuli digiti (præter propter) magnitudine, cujus membra externa, ſeu artus adſunt perfecta. Vid. Tab. I. Fig. I.

Circa hunc fœtum conſiderandum ſc.

1°. Quod adhuc hæreat in proprio liquore, in quo hæſit in corpore materno, idque in mem-

De IIIe kleene PLANK.

N°. CL. Een Pedeſtal, waar op geſet is een vles met voght, in zigh onthoudende een Schepſeltje van een menſch, de groote hebbende van ontrent een groot lid van een vingher, wiens uyterlyke leeden volmaakt zyn, ziet de 1^e. Plaat. de 1^e. Fig.

Ontrent dit ſchepzeltje is aan te merken

Ten 1^e. Dat het zelve nogh in ſyn water beſlooten is, zoo als 't in 's moeders Lighaam gelegen heeft, en

membrana Amnio, quæ telæ aranearum inſtar tenuis.

2o. Quod liquor pellucidus remanſerit, ita ut fœtus luculenter ab omni parte luſtrari poſſit.

3o. Quod ſimul cum ſupra dicto liquore materno, jam conſervetur in liquore balſamico meo, ita ut naturali albedine præditus, & vitæ ſpeciem repræſentans, ita remanſerit, ac ſi adhuc hæreret in Utero materno: cum autem hæc omnia captum hominis fere ſuperent, haud adeo mirum eſt, neque ægre fero, quod quidam ex iis, qui mea rodere ſolet, dixerit, illud fieri non poſſe, & quod liquore primo effuſo, alterum affuderim, nam ipſemet credidiſſem illud non poſſe ita præparari, ſed qui objectum, ſine præjudicio perluſtraverit, videbit, propter membranæ dictæ tenuitatem priorem liquorem effundi, & alterum affundi, non potuiſſe: præterea cum illud fieri non poſſit, ſine nexu, vel nodatione ſupradicti capilli, à quo dependet, hic nullum videbimus, nodum; ſumpſi tantum acum ſubtilem, capillo munitam, quam ſuſpenſa manu per Membranulam & Funiculum Umbili-

en dat in het witte vlies (*Membrana amnios*) 't geen zoo dun is als een Spinneweb.

Ten 2e. Dat deze voght mede zoo helder gebleven is, dat men het Schepzeltje van alle kanten zeer fraay zien kan.

Ten 3e. Als mede, dat het in 't boven-geſeyde water van de moeder, nu ook bewaart werd in myn balſamike voght; zoo dat het nogh behouden heeft de natuurlyke en levendighe witheyd, en zoo ook nogh geſteld is als of het nog in 's moeders Lighaam was; en nadien alle deſe zaaken by na des menſche verſtand te boven gaan, ſoo is 't niet te verwonderen, ook neeme ik het niet qualyk, dat eene van die geene, die myne ſchriften gewoon is te beknibbelen, gezegt heeft, dat zulks onmogelyk is, maar dat deſe voght daar uytgenomen, en andere daar weder in gedaan is, want ik zoude zelfs qualyk gelooft hebben, dat zulks zoo zoude konnen gepræpareert werden, maar die 't voorwerp, zonder vooroordeel beziet, zal bevinden, dat zulks onmogelyk is geweeſt, om te doen, wegensde tederhyd van dit vlies, de eerſte voght af te gieten, en daar andere wederom in te doen : daarenboven zoude zulks niet konnen geſchieden zonder knooping van 't bovengezeyde hayrtje, waar aan het hangt; maar men ziet hier de minſte knoop niet in, ik heb alleenlyk maar een fyn naaldje met een hayrtje voorzien, genomen, 't welk ik met een ſaghte hand door het vliesje en Navelſtrengetje heb geſtooken, en zoo in het vleſſie gedaan, en zulks kan men

bilicalem tranſegi, & ſic phialæ indidi, & hoc luculentiſſime videri poteſt, ita ut nemo dubitaturus ſit, qui illud perluſtraverit objectum, quemadmodum nemo jam amplius dubitat, quin detur in Oculo Tunica Ruyſchiana, atque etiam quod Cortrex Cerebri, nil ſit, niſi Arteriolarum pulpoſarum extremitates, ſed quod adhuc inveniantur, qui perverſe judicant de vera Hepatis, Renum, & Lienis ſubſtantia, ſatis mirari nequeo, quandoquidem illud ſole meridiano clarius (ſi ita loqui liceat) demonſtro in Viſceribus integris, & quicumque contrariæ opinioni adhærere velit, demonſtret illud non mentis, ſed corporeis oculis, id quod ego facio in meis exhibitis.

hier zeer klaar zien; zoo dat niemand kan twyfelen, die dit voorwerp ziet, gelyk mede niemand nu meer twyfeld, datter in 't Oogh een Ruyſche-vlies is, dat ook de ſchorſighe ſubſtantie van de Herſſene niet anders is, als pulpeuſe uyteynden van de Slag-aderen, maar dat'er nogh gevonden werden, die qualyk oordeelen van 't geſtel van de Lever, Nieren, en Milt, kan ik my niet genoeg verwonderen, naademaal ik zulks zonne klaar vertoon, en dat in geheele Ingewanden, en die nog aan het verkeerde oordeel wil blyven hangen, laaten zy het tegendeel toonen, niet met de ooghen van gedaghten, maar met die des Lighaams, 't geen ik doe in myne uytgegevene zaaken.

N°. CLI. Pedamentum concinnatum ex fruſtis rupis, & loco Coralliorum rubrorum, ramos Vaſorum ſanguineorum ceraceâ materiâ rubrâ repletos ſumpſi: Supra illud Pileolus rotundus è Cute Capitis pueri confectus, qui tantâ copiâ Vaſorum ſanguineorum repletorum præditus eſt, ut ſummâ rubedine ſuperbiat: Superficies exterior Capillis cinereis criſpis undique obſita.

N°. CLI. Een Pedeſtal gemaakt uyt brocken van een rots, en in plaats van roode Corall-tacken heb ik genoomen tacken van roode opgevulde Bloed-vaten, waar op geplaaſt is een rond mutsje of bonnetje, en dat van 't Vel van 't hoofd van een Kind, dat zeer rood is, wegens de menigvuldige opgevulde Bloed-vaten: de buytenſte oppervlakte is overal bezet met blonte gekrulde hayren.

N°. CLII. Phiala liquore repleta

N°. CLII. Een vles met voght, waar

pleta, in qua viſui occurrit fœtus humani Ren, cujus Capſula atrabilaria, (Ren ſuccenturiatus dicta,) Reni impoſita, tantæ magnitudinis eſt, ut Renem ipſum fere adæquet.

Huic objecto, portio Diaphragmatis parte ſuperiore adhuc connectitur, Vaſculis ſanguineis plurimis repleta.

Not. Quoque dictam Capſulam eſſe ceu bifurcatam.

N°. CLIII. Phiala, eodem modo præparata, & in ea portio Cerebri humani, in qua ſatis ſuperque videre eſt, Corticem conſtare ex Vaſculis ſanguineis repletis.

N°. CLIV. Auricula humana in liquore conſervata, quæ naturalem colorem rubicundum in præparatione acquiſivit.

N°. CLV. Portio Membranæ Chorii, in duas lamellas, ſeu membranulas, diviſa, id quod aliquando in corpore vivo fit, nempe cum humor in Amnio contentus ex parte ſtillaverit, aut viam ſibi quæſiverit inter dictam duplicaturam, & tunc bini liquores in partu erumpunt, id quod forſan erroris cauſam dedit illis, qui, Tertiam & Allantoideam mem-

waar in ons voorkomt de Nier van een jongh geboore Kindje, wiens ſwarte Gal-klier of By-nier nog op de Nier is leggende, en is dezelve van zoodanige groote, dat zy bykants in groote met de waare Nier over een komt.

Aan 't bovenſte gedeelte van dit voorwerp is nog vaſt een gedeelte van 't Middel-rift, voorzien zynde met opgevulde Bloed-vaten, en dat in groot getal.

Aanmerkt ook dat de geſeyde ſwarte Gal-klier, als in tween is verdeelt.

N°. CLIII. Een vles op de zelve wyze toebereyd, en daar in een gedeelte van de Herſſene van een menſch, waar in zeer klaar te zien is, dat de Schorſighe ſubſtantie beſtaande is, uyt opgevulde Bloedvaatjens.

N°. CLIV. Een menſche Oor in de voght, dewelke haar natuurlyke roode couleur in 't præpareren weder gekregen heeft.

N°. CLV. Een gedeelte van 't Ader-vlies (*Chorion*) in twee vlieſen verdeelt, 't geen in een levendig menſch zomtyts ook wel geſchied, namentlyk dan, wanneer de vogt, die in 't witte vlies (*Amnios*) onthouden werd, ten deele komt te ſyperen tuſſchen de verdubbeling in; en als dan komt 'er in 't baaren wel eens tweemaal een vlies te breken met uytperſſing van water, en heeft zulks mogelyk oorzaak gegeven aan die geene, dewelke een derde vlies in 't menſche Lighaam er-

membranam ſtatuerunt in corpore humano, quam fruſtra tamen aliquis quæreret in ſtatu perfectiore.

N°. CLVI. Pedamentum, & ſuper illud, Segmentum Inteſtini Jejuni è corpore humano, ita præparatum, ut Valvulæ conniventes, (mihi Juga) non ſolum, verum etiam Jugorum Vaſcula ſanguinea repleta conſpici poſſint.

N°. CLVII. Auricula infantis balſamo præparata in forma ſicca, per quam millena repunt Vaſcula ſanguinea repleta.

N°. CLVIII. Portio Vermis lati, in liquore conſervata.

N°. CLIX. Portio Inteſtini jejuni infantis rubicundiſſima, propter Vaſorum repletionem, hujus Juga magis prominent in ſuperficie interiore, quam in juvene ſupra citato, & per illa innumera Vaſcula diſſeminantur, id quod ante hac nunquam tam nitide me vidiſſe, fateor.

N°. CLX. Portio Meſenterii infantis, per quam diſperſæ ſunt Glandulæ aliquot, quarum conſtitutio vaſculoſa, microſcopio viſa, profectò admiranda eſt.

Illa autem non glomeris inſtar in orbem diſpoſita, ſed inor-

erkent hebben, van haar (*Allantoides Membrana*) Pis-vlies geheten zynde; 't geen men egter te vergeefs zoude zoeken in een geſonde en welgeſtelde ſtaat.

N°. CLVI. Een Pedeſtal, waar op geſtelt is een gedeelte van de Nuchteren-darm uyt een menſch zoodanig toebereyd, dat men de Oogh-luykende Klap-vlieſen, (van my Latten genaamt) niet alleen in 't geſigt komen, maar zelf de opgevulde bloedvaten van de gezeyde Latten.

N°. CLVII. Een droog gebalſemt Oortje van een Kind, waar door duyſende van opgevulde bloedvaatjens loopen.

N°. CLVII. Een gedeelte van de breede Worm, (*Vermis latus*) en dat in de voght.

N°. CLIX. Een gedeelte van de Nugteren-darm van een Kind, 't welk zeer rood is, wegens het opvullen der bloedvaten, deſzelfs Latten puylen meer uyt in de binnenſte oppervlakte, als wel in de voorgaande, en daar door loopen ook zeer veel ja ontelbaare Bloed-vaten heen, 't geen ik beken van te vooren zoo net niet gezien te hebben.

N°. CLX. Een gedeelte van het Darm-ſcheyl van een Kind, waar door eenige Klieren heen loopen, welkers vatig geſtel, door het vergroot-glas gezien zynde, zeer wonderbaarlyk is.

Deze zyn niet als in een klouwe rondom lopende, maar dezelve hebben

inordinatè, & vagabundo ductu decurrentia, & tantâquidem copiâ, ut nil, niſi vaſcula diceres, quarum extremitates ultimæ ſuccoſæ aut pulpoſæ aliter diſpoſitæ ſunt, quam in Liene & aliis partibus.

ben een onordentelyke en wild door elkander loopende cours, en dat in zoo groot een getal, dat gy niet anders zoude zeggen, of 't waren niet als vaatjens, welker uyterſte pulpeuſe geſteldheid van een andere hoedanigheyd is als in de Milt, en andere deelen.

N°. CLXI. Phiala in liquore reſervans Brachium infantis, ita præparatum, ut ad amiſſim reſpondeat Brachio infantis Febre purpurea laborantis: Inter digitos manus continet integumento lato & craſſo analogum quid,

Illud autem, nil eſt, niſi ſerum ſanguinis inflammatorii poſt Venæſectionem in ſuperficie ſupernatantis: hunc autem abſtuli, & liquori meo indidi, unde tantam duritiem & tenacitatem acquiſivit, ut mentiatur Integumentum validum & craſſum.

N°. CLXI. Een vles met voght waar in bewaard werd een Armtje van een Kind, zoodanig toebereyd, dat het zeer wel overeenkomt met een Arm van een, die de Purper koortz heeft: tuſſchen de vinghers houd het yets 't geen na een dik en breed bekleetzel gelykt, dog

Het zelve is egter niet anders als verdikte huy of wey van ontſtoke bloed, 't welk na het aderlaten op de oppervlakte van 't bloed gevonden werd: Dit van my afgenomen zynde, heb ik in myne voght gedaan, waar door het zoo een harden tayheyd bekomen heeft, dat het een vaſt en dik bekleetzel komt te verbeelden.

N°. CLXII. Phiala, & in ea, portio Inteſtini Jejuni hominis, è cujus ſuperficie interiore propullulant Glandiformia corpuſcula, ſeu Glandulæ ſolitariæ.

N°. CLXII. Een vles, en daar in een gedeelte van de Nughteredarm van een menſch, uyt wiens inwendighe oppervlackte uytpuylen Klieragtighe Lighaamtjens, of eenzame Kliertjens.

* N°. CLXIII. Pedamentum inſtructum Veſiculis ſeminalibus humanis, ceraceâ materiâ albâ repletis, & balſamo induratis; hiſce annectitur Proſtata, (vel ut alii volunt in numero plurali Proſtatæ,) ut & Vaſa Ejaculatoria, quæ antequam ſeſe in Veſiculas inſerunt, Veſicularum naturam induunt: præterea Ca-

Caput Gallinaginis, ut & duo Oſcula Veſicularum dictarum in conſpectum veniunt, nec non Oſcula Proſtatæ, vel Proſtatarum.

N°. CLXIV. Phiala liquore repleta, & in illa Nervi optici, qui ex plurimis fibris Nerveis compoſiti, Arundinem indicam æmulantur.

N°. CLXV. Pedamentum, & ſuper illud lobus Pulmonis humani, cujus Vaſa ſanguinea ita ſunt repleta, materiâ ceraceâ flavâ, ut totum objectum videatur conſtare, non niſi, è vaſculis ſanguineis.

N°. CLXVI. Portio Pulmonis humani ſuper pedamentum, hujus lobulorum ſubdiviſio melius, quam in præcedente objecto, oculis ſpectanda ſubjicitur.

N°. CLXVII. Portio magna Pulmonis vitulini rubicundiſſima, propter Arteriarum repletionem: hujus lobos aliter eſſe conſtitutos, ac in homine, ſatis ſuperque hic liquet: imò hoc objecto in conſpectum producto, facile eſt judicare plurimorum auctorum figuras eſſe factas ad objecta vitulina, non autem ad humana.

N°. CLXVIII. Portio Pulmonis humani, balſamô in forma ſicca præparata, & quod notandum, quamvis Vaſa Arte

N°. CLXIV. Een vles met vogh^t waar in de Gezight-Zenuwen zyn geplaatſt, dewelke uyt zeer veele Zenuw Fibren zyn t'ſamen geſteld, verbeelende Indiaanſch riet.

N°. CLXV. Een Pedeſtal, waar op geſteld is een Lobbe van een menſche Longh, wiens Bloedvaten zoodanig zyn vervuld met een geelwaſſige ſtoffe, dat het geheele voorwerp niet anders ſchynt te beſtaan als uyt enkele bloedvaten.

N°. CLXVI. Een gedeelte van een menſche Long op een Pedeſtal, wiens verdeelingh der lobben hier beter te zien is, als in 't voorgaande voorwerp.

N°. CLXVII. Een groot, en wegens het opvullen zeer rood, gedeelte van de Long van een Kalf, wiens lobbens geheel van een ander geſtel zyn, als in een menſch, 't welk hier klaar genoeg te zien is: Ja dit voorwerp wel bezien zynde is het ligt af te nemen, dat veele Auteuren de Figuuren der Longhen hebben doen afbeelden na de Longhen der Kalveren, en niet na die der menſchen.

N°. CLXVIII. Een gedeelte van een menſche Longh, droogh gebalſemt, en 't geen aan te merken ſtaat, al hoewel de ſlagaderen opgevult zyn, eghter de blaasjens van de

teriosa ſint repleta, attamen Veſiculæ Pulmonales remanſerunt apertæ, ita ut illarum copia, forma, & magnitudo ſuperſtites remanſerint.

de longh open gebleven, zoo datſe haar menighte, form en groote behouden hebben.

N°. CLXIX. Lobus Pulmonis fœtus humani, in quo Lobuli, ubi ſpinulis notati ſunt, eodem modo viſui occurrunt, quaſi ibi loci portiunculæ illæ ex ſolis ſuccoſis extremitatibus Arteriolarum conſtarent.

N°. CLXIX. Een Lobbe van de Long van een jong Geboore Kindje, waar in Lobbekens werden gevonden met doorntjens getekent, op welke plaatzen, die deeltjens ons voorkomen, als of die alleen uyt ſappige uyteynden der ſlag-aderen beſtonden.

In hujus Theſauri parte inferiore, duæ continentur thecæ, quarum.

In 't onderſte van dit Cabinet zyn twee laaden, waar van de 1e.

1a. Continet. N°. CLXX. Partes generationis muliebres, balſamo induratas, à quadraginta circiter annis conſervatas, & ſupra aſſerem expanſas: harum partium vaſa ſanguinea Arterioſa, ceraceâ materiâ rubrâ, ſunt referta.

In zigh onthoud, N°. CLXX. de Teeldeelen van een vrouw, dewelke door het balſemen, ontrent 40 jaaren geleden, zyn verhard, en op een plank uytgeſpreyd: deſe haare Slag-aderen zyn met een roodwaſſige ſtoffe opgevuld.

Litt. A. Denotat Truncum Arteriæ magnæ deſcendentis.

Door de Let. A. werd ons de Nedergaande ſtronk van de groote Slag-ader aangeweſen.

B. B. Duas Arterias Emulgentes, potius Renales,

B. B. De twee Nier Slag-aderen.

C. C. Illarum diviſiones.

C. C. Der zelver verdeelingh.

D. Demonſtrat ulteriorem diſtributionem Arteriarum Renalium in latere dextro, quæ præparatio nitidiſſima eſt.

D. Vertoont ons de verdere verſpreyding van de Nier-ſlag-aderen, en dat aan de reghter zyde, welke preparatie zeer cierlyk is.

E. E. Renes ſuccenturiatos Subere repletos: horum ſiniſter triangularis, dexter verò figu-

E. E. De By-nieren met kork opgevuld, waar van die van de linker zyde driehoekig is, en de regh-

figuram Linguæ pueri repræſentat.

F. F. Arterias Renum Succenturiatorum ex Arteriis Renalibus oriundas.

G. Renem ſiniſtrum, ſubere repletum, ut figuram veram repræſentaret, quam obtinebat ante repletionem, gaudetque duabus Arteriis Renalibus, id quod rarò accidit.

H. H. Arteriam geminam ſpermaticam, ſub Arteriis Renalibus oriundam, ex Arteriæ magnæ trunco.

I. Arteriam Gaſtricam.

K. Arteriam Meſentericam ſuperiorem.

L. L. Arterias Lumbares.

M. M. Arterias Iliacas.

N. N. Illarum divaricationes.

O. O. Ramos, ex dictis divaricationibus, oriundos, è quibus prodeunt Rami, per Vaginam & Uterum, diſſeminati.

P. Uterum Subere præparatum, ut naturalem repræſentaret formam & magnitudinem.

Q. Veſicam Urinariam inflatam, ceu naturaliter conſtitutam, absque rugis, aut foveis.

R. Vaginam Uterinam, admo-

ter verbeeld de tong van een jongelingh.

F. F. De Slag-aderen van de By-nieren, uyt der Nieren Slag-aderen voortkomende.

G. De linker Nier met kork vervuld, op dat ſy de reghte figuur zoude verbeelden, die ſy had voor de opvullingh, en deſe is voorſien met twee Niers-Slag-aderen, 't welk zelden gezien werd.

H. H. De twee Zaad-Slag-aderen, voortkomende uyt de nederdalende ſtronk van de groote Slag-ader, en dat onder der Nieren-Slag-aderen.

I. Des Maaghs-Slag-ader.

K. De bovenſte Darm-ſcheyls Slag-ader.

L. L. Der Lendenen Slag-aders.

M. M. De Slag-aders van 't weeke der Lendenen.

N. N. Derzelver verſpreydingh.

O. O. De Tacken dewelke uyt die verſpreydingh voort komen, en komen uyt de zelve ook voort die takken, dewelke door de Lyf-moeder, en deſzelfs ſcheede loopen.

P. De Lyfmoeder met kork toebereyd, op dat ſy meede haare natuurlyke groote en figuur zoude verbeelden, behouden te hebben.

Q. De Water-blaas, dewelke door het opblaaſen, ons als natuurlyk voorkomt, zonder deuken of rimpels.

R. Des Lyf-moeders ſcheede dewelke

modum largam & capacem, forſan propter Uteri prolapſum, quem videtur fuiſſe paſſam, dum viveret.

S. Ductum Urinarium, cum ejus hiante orificio.

T. T. Duo Ligamenta teretia uteri.

V. V. Duos Ureteres,

Ligamenta duo lata Uteri, Ovaria, ut & Tubæ Fallopianæ deficiunt in hoc ſubjecto, quæ tamen in ſequenti objecto comparent.

N°. CLXXI. Capſula continens fruſtum Dentis Elephantis, in quo adhuc hæret globus æneus, qui ſclopeti exploſione Dentem penetravit, & quod notandum, foramen, per quod intravit globus, tam anguſtum eſt, ut ne quidem eximi poſſit globus, ſine dicti fruſti Dentis læſione. Vid. Tab. II. Fig. 8.

N°. CLXXII. Capſula reſervans fruſtum magnum Dentis Elephantis, innumeris exodontoſibus præditum, forſan propter ſclopeti exploſionem, ut ſupra dictum, ſuntque exodontoſes, tam raræ, ut rupem repræſentare videantur. Vid. Tab. II. Fig. 7.

N°. CLXXIII. Capſula quadrata ex ligno Indico confecta, in qua continetur ſceleton Muris

welke zeer ruym en wyd is, mogelyk wegens het uytſincken des Lyfmoeders, waar mede ſy behelpt ſchynd geweeſt te zyn in haar leven.

S. De Water-canaal, met deſzelfs openſtaande mond.

T. T. De twee rond en lange banden van de Lyf-moeder.

V. V. De twee Pis-leyders.

Des Lyf-moeders twee brede banden, de Eyer-ſtocken, en Trompetten van Fallopius, mankeeren in dit voorwerp, dewelke aan 't volgende voorwerp haar laten zien.

N°. CLXXI. Een doos, en daar in een ſtuk van een Oliphands tand, waar in een kopere kogel gevonden werd, dewelke daar in geſchooten is, en in het gat, waar door de zelve gezien werd, is zoo naau, dat men de kogel daar uyt geenzints zoude konnen uythalen zonder quetzing of breeking van dat ſtuk des tands. Ziet de IIe. fig. 8.

N°. CLXXII. Een doos, en daar in een groot ſtuk van een Oliphands tand met ontallyke beenighe uytſpattingen, mogelyk door het ſchieten, gelyk als boven vermeld is, en zyn deſe beenighe uytſpattinghen des Tands zoo raar, dat ſy als een kleene rots ſchynen te verbeelden. Ziet de IIe. plaat. Fig. 7.

N°. CLXXIII. Een vierkant dooſie van Indiaanſch hout, waar in gevonden werd het geraamte van

ris een

ris nitidiſſimum, inter pedes anteriores oſſeos continens Vaſa Arterioſa repleta, eaque deſumpta ex Pia Matre fœtus recens nati.

N°. CLXXIV. Os Tibiæ à carie craſſius, & deforme factum, ita ut extrinſecus undique exeſum ſit.

Intrinſecus contra, maxima parte ſolidiſſimum factum & occæcatum. Vid. Tab. II. Fig. 2. & 3.

een muys, 't welk zeer net en curieus is, tuſſchen deſzelfs voorſte beenighe pootjens houd het vaſt, de ſlag-aderen van 't dunne harſſenvlies, die genomen zyn uyt een jongh geboore kindje.

N°. CLXXIV. Het ſcheenbeen, 't welk door de weg-eeting (*Caries*) een quaade conformatie gekregen heeft, in zoo verre, dat het van buyten uytgegeten is geworden.

Inwendingh in tegendeel is de holten voor het grootſte gedeelte met een zeer vaſt en hard been vervuld geworden. Ziet de IIe. Taf. Fig. 2 en 3.

THECA IIa. Continet.

N°. CLXXV. Partes generationis mulieris in forma ſicca balſamatas, & ſupra aſſerem explanatas; harum Vaſa Venoſa replevi quoque ceraceâ materiâ rubrâ, abhinc quadraginta annos.

Litt. A. Uterus ſubere repletus & præparatus, ut naturalem magnitudinem & formam repræſentaret.

B. Ovarium ſiniſtrum.

C. Ovarium dextrum.

D. D. Tubæ Fallopianæ, ſeu Ovi ductus.

E. E. Illorum Fimbriæ.

F. F. Ligamenta lata ſeu Alæ

De IIe. LADE onthoud in zigh

N°. CLXXV. De Teel-deelen van een vrouw door het balſemen verhard, en op een plank uytgebreyd, deze haare Aderen zyn mede met een rood waſſighe ſtoffe van my vervuld, ontrent 40 jaaren geleden.

Let. A. De Baar-moeder met kork toebereyt en opgevuld, om alzoo haar natuurlyke groote en forme te verbeelden.

B. De linker Eyer-ſtok.

C. De regter Eyer-ſtok.

D. D. De Eyer-weghen of Trompetten van Fallopius.

E. E. Deſzelfs Lof-werk of Saſelingen.

F. F. De breede banden of vleermuys

Alæ Veſpertilionum, per quæ diſſeminantur vaſa ſanguinea Venoſa, repleta.

muys vlerken, door de welke vervulde aderen verſpreyd zyn.

G. G. Ligamenta teretia.

G. G. De rond en lange banden.

H. H. Venæ ſpermaticæ, quarum dextra, ortum ducit ex Venæ Cavæ deſcendentis trunco, ſiniſtra verò ex Vena Renali, ſeu Emulgente.

H. H. De zaad-aders, waar van de reghter-haar oorſpronk neemt uyt de Nederdalende ſtronk van de Hol-ader, en de linker uyt des ſlinker Niers-ader.

I. Veſica Urinaria.

I. De Water-blaas.

K. K. Ureteres.

K. K. De Piſſeyders.

L. Truncus Venæ Cavæ deſcendentis.

L. De nederdalende ſtronk van de hol-ader.

M. M. Venæ Renales, ſeu Emulgentes, cum ſuis divaricationibus.

M. M. De uytmelkende of Niers aders, met haar verdeelingen.

N. N. Glandulæ Renales, ſeu Capſulæ Atrabilariæ.

N. N. De By-nieren, Niers-klieren, of ſwarte gals buskens.

O. Inteſtinum rectum.

O. Den reghten darm.

P. Vagina, in qua Oſculum ductus Urinarii videre licet.

P. De ſcheede waar in ons voorkomt het mondeke of openingh van de water-weg.

N°. CLXXVI. Hominis os Cubiti, carie exeſum & deforme factum, in cujus cavo continetur Fiſtula oſſea, in totum ſeparata ab Oſſis Cubiti exteriore ſubſtantia, ita ut undique mobilis ſit, & hoc factum exiſtimo à pure acriore: hujus rei exemplum olim repræſentavi in Theſaur. Anatomicis circa Os Tibiæ.

N°. CLXXVI. De Ellepyp van een menſch, door uyteringh (*Caries*) gants ont-aard, gedeformeert, en wel zoodanig, dat in deſzelfs holligheid een ronde en lange beene-pyp (*Fistula*) gezien werd dewelke gantz en gaar van 't buytenſte van de Ellepyp geſepareert is geworden, 't welk ik geloove veroorſaakt te zyn, door de ſcherpigheyd van de etter: in de Anatom. Cabinetten heb ik eertyds by na het zelve verbeelt in een ſcheen-been.

Illud autem poſſe fieri nemo ambiget, qui domi meæ viderit Os Humeri, in quo Oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia, tanquam Di-

Niemant zal konnen twyfelen zulks te konnen geſchieden, die te mynen huyſe gezien heeft een ſchouder-been waar in zigh opdoet een ſpongieus-beenige ſubſtantie, gelyk het

Diploe Cranii reperitur, inter duas lamellas, & hoc in nonnullis contingere comperi, & quid obſtaret, quo minus pus acre in tali caſu poſſit erodere ſubſtantiam illam Oſſeo-ſpongioſam, & hoc facto, facies horum oſſium exterior ſeparatur in totum, à facie interiore.

Conſiderandum quoque, dictum Os Cubiti ita eſſe conſtitutum, ut nemo poſſit dictam Fiſtulam interiorem eximere & denuo indere, ſicut patet ex annexa Fig I. Tab. III.

Ita ut dubitandi ne quidem cauſa ſuperſit, & ſi quis eſſet, qui hoc negare vellet, videat illa propriis oculis domi meæ, aut adeat Expertiſſim. Virum Dm. Clopton Havers, qui exiſtimat omnia Oſſa conſtare ex lamellis, & hoc dato, facilius illud poſſe fieri, quis dictis calculum apponere denegabit?

N°. CLXXVII. Segmentum Oſſis Tibiæ, ſerrâ, ſecundum longitudinem in duas partes diviſum, & topho oſſeo obſitum, unde ſuperficies exterior quoque, eadem regione eroſa & exoſtoſi obſita eſt. Vid. Tab. II. Fig. 9 & 10.

N°. CLXXVIII. Segmentum Oſſis Tibiæ, in duas quo-

het diploe van de Herſſen-panne, namentlyk tuſſchen twee tafels, en dat het meer gevonden werd, weet ik door ondervinding, en wat zouden dan konnen verhinderen, dat de etter deſe ſpongieus-beenighe ſubſtantie niet zoude konnen weg-eeten door zodanig een bederving, en als het geſchied, zoo komt de buytenſte gedaante des beens, van de binnenſt geheel en al af te ſcheyden.

Men moet ook conſidereeren dat dit Elleboogs-been zoodanig geſteld is, dat niemand deſe gezeyde inwendige pyp kan uythaalen, en wederom inbrengen, gelyk zulks blykt uyt de 1. Fig. van de 3ᵉ. Taf.

Zoo dat hier door alle twyfelmoedighe komt te verdwynen, zoo 'er eghter ymand nogh niet moght voldaan zyn, en wilde twyfelen aan de waarheyd, die komen het zien te mynen huyſe, of hy kan by Clopton Havers gaan, die een Heer van ervarentheyd is, dewelke ſuſtineert, dat de beenders uyt tafels (*lamellæ*) beſtaan, en dat zoo zynde, wie zoude dan weygeren toe te ſtemmen, 't geen gezegd is?

N°. CLXXVII. Een ſtuk van 't ſcheen-been, na de lenghte door gezaagd, en is het zelve met een hard-beenighe uytſetting uytgeſet, het buytenſte gecarieert, en de binnenſte ſuperficie is in die zelvige hooghte, mede uytgegeten en met een ſpongieus-benighe uytſpatting beſet. Ziet de 2ᵉ. Taf. Fig. 9 en 10.

N°. CLXXVIII. Een ſtuk van 't ſcheen-been, in twee deelen door-ge-

quoque partes ſerrâ diviſum, hujus ſuperficies exterior valde incraſſata, dura, & in tophum converſa, in interiore ſuperficie contra exoſtoſis cavernoſa. Vid. Tab. II. Fig. 4 & 5.

Et quod notandum, ſegmentum ſerrâ diviſum, eſt è medio Oſſis Tibiæ, ubi cutis, horrendo aſpectu, variis tuberculis obſita eſt. Vid. Tab. II. Fig. 6.

No. CLXXIX. Humani portio Stomachi magna, balſamo indurata; in illa rugæ non ſolum, verùm etiam Vaſa Sanguinea, mirum in modum ad ultimum uſque ſunt repleta.

No. CLXXX. Phiala in liquore conſervans portionem Epidermidis Æthiopis, in qua luculentiſſime apparent Papillarum Nervearum extremitates: Huic Epidermidi adhæret quoque Cutis portio, facie ſc. interiore.

No. CLXXXI. Capſula quadrata ex ligno Juglandino, & in illa magma portio Membranæ, quæ Hepar ambit; per eam diſſeminantur Arteriæ repletæ, & tanto quidem numero, ut ſatis mirari haud potuerim: circa illarum ultimas ultimas extremitates peculiare quid reperio, id quod ſculptor, cælo ſuo, repræſentare vix

geſaagd, wiens binnenſte oppervlakte zeer verdikt, verhard en topheus geworden is, de inwendige oppervlakte daar en tegen is beſet met een caverneuſe caries. ziet de 2e. Taf. de Fig. 4 en 5.

En ſtaat aan te merken, dat dit ſtuk gezaagd is uyt het midden van 't Scheen-been, alwaar de huyd ſchrickelyk om aan te zien en met verſcheyde verheventheden bezet was. Ziet de 2e. Taf. de 6. Fig.

No. CLXXIX. Een groot ſtuk van de Maagh van een menſch, door het balſemen verhard geworden, in dezelve doen haar des Maags rimpelen niet alleen op, maar ook de bloedvaten, dewelke wonderlyk tot het uyterſte toe vervult zyn.

No. CLXXX. Een vlesje met voght, waar in bewaart werd een gedeelte van 't Opper-vel van een ſwart, waar in haar zeer ooghſchynelyk opdoen de uyteynden van de Zenuwtepeltjens, hier aan zit nogh vaſt een gedeelte van 't vel, namentlyk aan deſzelfs binnenſte zyde.

No. CLXXXI. Een vierkand Noote-boome doos, en daar in een groot gedeelte van 't vlies, dat de Lever bekleed van een menſch, door het zelve verſpreyden haar zoo zeer veel Slag-aderen, dat ik my daar over niet genoeg kan verwonderen: ontrent derzelver alderuiterſte uyterſte uyteynden verneeme ik ook iets byſonders, 't welk de plaatſnyder met ſyn graveer-yſer niet wel heeft konnen verbeelden.

vix ac ne vix quidem potuit.

Illud autem in conſpectum non venit, niſi ſubjectum à latere perluſtretur & quidem cælo ſereno exiſtente, aut in radiis ſolaribus.

En komt zulks ons ook niet in het gezight, ten ſy men 't voorwerp van ter zyde komt te beſchouwen, en dat by een heldere dagh, of in de ſtraalen van de zon.

Olim, dictam Membranam, in Epiſt. Anat. Probl. delineari curavi, cum ſuis Arteriolis, enim verò quanta differentia eſt inter illam, & hanc exhibitam figuram. Vid. Tab. III. F. V.

Eertyds heb ik dit vlies af doen beelden in myn Epiſt. Anat. Probl. met haare Slag-aderkens, maar wat iſſer een groot onderſcheyd tuſſchen die, en deeſe Figuur! Ziet Taf. III. Fig. 5.

Illo tempore gaudio afficiebat, cum artificio peculiari detegerem dictas Arteriolas quas nunquam videram ab aliis mihi eſſe demonſtratas, multò minus per figuras exhibitas, nunc verô in hoc Theſaur. X. non ſolum illas, demonſtro tanto numero, verum etiam peculiari extremitatum tenuitate.

In die tyd wierd ik verblyd, dat ik door een behendig behandelen quam te ontdekken deze gezeyde ſlag-aderkens, dewelke my niemand oyt had vertoont, en veel minder door figuuren van ymand had afgebeeld gezien, maar nu in dit 10e. Cabinet vertoon ik niet alleen dezelve met zoo groot een getal, maar ook met byzondere uyteynden fynte.

N°. CLXXXII. Capſula continens portionem oſſis femoris, ex infante, ſerra diviſam, in cujus cavo non ſolum viſui occurrit Membranula, inſtar telæ araneæ tenuis, quæ medullam ambit, verum etiam Arteriolæ, per illam diſperſæ. Vid. Tab. III. Fig. IV.

N°. CLXXXII. Een doos met een ſtuk van een opgeſaagd Dyebeen van een jongh kind, in wiens holligheyt niet alleen te voorſchyn komt, 't vliesje, 't welk zoo fyn is als een ſpinne webbe, bekleedende het merg, maar ook de ſlag-aderkens, die daar door heen loopen, ziet de III. Taf. Fig. IV.

Quando illa membranula ab acrioribus humoribus afficitur, dolores excitantur intolerabiles præſertim in lue venerea.

Waneer dit vliesje door ſcherpe humeuren aangetaſt word, zoo verwekt het onlydelyke pyn voornamentlyk in veneriſche qualen.

Circa Epiphyſin ſuperiorem, quæ in illis infantulis plane car-

Ontrent de bovenſte aanwas dewelke in die jonge kinderkens, die nog

cartilaginea eſt, obſervo illam cartilaginem abruptam, conſtare ex variis particulis, quæ temporis ſucceſſu combinantur, & in unum corpus rediguntur.

N°. CLXXXIII. Phiala in liquore continens, portionem Epidermidis, plantæ pedis, ex Æthiope, in qua luculentiſſime conſpiciuntur Papillarum Nervearum extremitates, tanquam agminatim diſpoſitæ.

Not: Parti interiori hujus Epidermidis, cutis adhæret, & ſic omnis dubitandi anſa aufertur. Illud autem rarum eſſe cenſeo, ſc: poſt mortem, Papillarum cutanearum extremitates poſſe demonſtrari. Vid. Tab. III. Fig. 3.

N°. CLXXXIV. Portio frontis, in qua viſui occurrit, Arteriarum curſus & diſtributio, per palpebrarum ſuperiorum cutem. Hæ autem ortum ducunt è canto oculi majore. Vid. Tab. III. Fig. 6.

nog niet en kunnen ſpreken, geheel kraakbeenig is, zoo bemerk ik, dat deſe aanwas uyt verſcheyde deeltjens is beſtaande, dewelke metter tyd tot een Lighaam werden.

N°. CLXXXIII. Een vlesje met voght in zigh onthoudende een ſtuk van den opperhuyd van 't onderſte vande voet van een Swart, waar in zeer klaar te zien zyn de uyteynden der Zenuw-tepelkens, zynde troeps gewyſe geplaaſt.

Aanm: dat aande binnenſte oppervlakte het vel nog aan vaſt zit, om alzoo alle twyfelagtigheyt weg te nemen; en zulks agte ik raar te zyn. namentl: dat men na de dood de uyteynden der Veltepeltjens kan tonen. Ziet Taf. III. Fig. 3.

N°. CLXXXIV. Een gedeelte van 't voorhoofd van een kleen kindje, waar in men zien kan de cours en verſpreyding der Slagaderen van de opperſte oogſchellen, en komen deſe voort uyt de groote hoeken der ooghen. Ziet Taf. III. Fig. 6.

Figurarum explicatio.

TAB. I.

Fig. I. Indigitat phialam, in qua conſervatur portio Maxillæ inferioris, cum portione Malæ humanæ.

A. Integumenta Malæ exteteriora.

B. Epithelia Malæ.

C. Papillæ nerveæ Epitheliâ ſuâ obductæ, quæ admodum exiles ſunt, ita ut ſculptor illas non ſatis bene delineare potuerit.

D. Ornamentum ſericeum cæruleum, ſub phiala poſitum.

E, Dentes molares.

Fig. II. Indigitat portionem Ephitheliæ papilloſæ Buccæ microſcopio viſam, cujus lens magnitudine convenit, cum humore cryſtallino aſelli minoris.

Fig. III. Exhibetur fætus humanus qui adhuc continetur in membrana Amnio, & ejus proprio liquore, in quo hoſpitabatur in corpore materno, dum viveret.

A. Membrana Amnios, telæ araneæ inſtar tenuis, cum liquore proprio.

B. Pu-

De uytlegging der Figuren.

De Eerſte TAFEL.

De Ie. figure vande Ie. plaat wyſt ons aan een glas, en daar in een gedeelte vande wang en onderſte kaak van een menſch.

A. De buytenſte bekleetſelen des wangs.

B. Het binnenſte bekleetſel.

C. De zenu-tepeltjens met haar bekleetſel omvangen, en zyn deſe ſeer kleen, weshal ven dezelve niet al te wel afgebeelt zyn geworden.

D. Het blauw zyde verſierſel onder het glas.

E. De bak-tanden.

De II. Fig. Wyſt ons aan een gedeelte van het tepelig bekleetzel van de wang, door een vergrootglas gezien zynde, wiens groote overeen komt met de cryſtaline vogt van een ſchelvis ooge.

De III. Fig. verbeelt een kleen menſche ſchepſelken, 't welk nog in zyn vlies Amnios, en ook in de eyge vogt onthouden word, waar in het geleegen heeft in 's moeders ligchaam terwyl het leefde.

A. Het Vlies Amnios by na zoo dun als een ſpinnewebbe met haar eygen vogt.

B. Het

B. Puſio, ſeu Fœtus.
C. Capſula, ut& ornamentum ſericeum cæruleum, in quibus poſita eſt phiala cryſtallina.

B. Het Schepſeltje.
C. Het dooſie als mede het blauwe ſyde vercierzel daar de cryſtalline vles in ſtaat.

TAB. II.

De Tweede TAFEL.

Fig. I[a]. Exhibet os cubiti deforme factum, ab humoribus acrioribus.
A. Fiſtula oſſea interna, quæ undique ſeparata eſt à ſubſtantia oſſea externa.
B. Sinus.
C. Olecranum deforme factum.
Fig. II[a]. Oſſis Tibiæ deformis, & ſerræ ope in duas partes diviſi, facies exterior.
A. A. Sinus cavernoſi.
Fig. III[a]. Ejuſdem oſſis facies interior.
A. Portio oſſis ſolidiſſima facta, & à priſtina cavitate deſtituta.
B. B. Subſtantia oſſeo-ſpongioſa.
Fig. IV[a]. Oſſis Tibiæ portio, Topho oſſeo obſita, & ſerrâ in duas partes ſecta.
A. Facies interna.
B. Exotoſis oſſeo-ſpongioſa non admodum dura.

Fig.

De I[e]. Fig. Verbeeld een elleboogs been 't geen door ſcharpe humeuren, miſmaakt is geworden.
A. De inwendige beenige pyp, dewelke overal geſcheyden is van de buytenſte beenige ſubſtantie.
B. Een groeve.
C. Het bovenſte vande pyp (olecranum) geheeten.
De II[e]. Fig. De buytenſte gedaante van een miſmaakt ſcheen been, en door de ſaagh in twee deelen verdeelt.
A. A. De holle groeven.
De III. Fig. De inwendige gedaante van 't zelvige been.
A. Een gedeelte van 't been dat zeer hard geworden is, en van de voorgaande holligheden ontbloot.
B. B. De Spongieus-beenige ſelfſtandigheyt.
De IV. Fig. Een gedeelte van 't ſcheenbeen, met een beenige tophus beſet, en met de zaag in tween verdeelt.
A. De inwendige gedaante
A. De ſpongieus-beenige, en weeke uitſpattinge.

Fig

Fig. Vª. Ejuſdem Oſſis facies exterior.

A. Tophus cavernoſus, & admodum durus.

Fig. VIª. Cutis horrendo adſpectu, & inæqualis, oſſis præcedentis Fig:

Fig. VIIª. Portio dentis Elephantis variis exodontoſibus obſita, à ſclopeti exploſione forſan ortis.

Fig. VIIIª. Exigua portio Dentis Elephantis, in qua globus æneus reperitur, qui ſclopeti ope intravit.

A. Portio Dentis.

B. Globus æneus.

Fig. IXª. Portio oſſis Tibiæ topho obſita, & ſecundum longitudinem diviſa.

A. Facies externa propter tophum gibboſa.

Fig. Xª. Ejuſdem oſſis facies interior.

A. Subſtantia oſſea admodum craſſa & dura.

B. Exoſtoſis cavernoſa.

De V. Fig. Deſzelfs beens uyterlyke gedaante.

A. Een zeer holle en harde tophus

De VI. Fig. De huyd van 't voorgaande been, 't geen zeer oneffen en afſchuwelyk is om aan te zien.

De VII. Fig. Een gedeelte van een tand van een Oliphant, met verſcheyde beenige uytſpattingen, door het ſchieten van een kogel, mogelyk veroorzaakt.

De VIII. Fig. Een kleen gedeelte van de tand van een Oliphant, waar in gevonden werd een kopere kogel, die door het ſchieten met een roer daar in geraakt is.

A. Het gedeelte vande Tand.

B. De kopere kogel.

De IX. Fig. Een gedeelte van 't ſcheenbeen, met een tophus beſet, en na de lengte in twee verdeelt.

A. De buytenſte gedaante is bultig door de Tophus.

De X. Fig. De binnenſte gedaante van 't zelve been.

A. De zeer harde en dicke beenagtige ſubſtantie.

B. de uytſpatting, die met veele holletjens vervult is.

TAB. Uyt-

T A B. III.

Fig. I[a]. Embrio ab umbilicali funiculo dependens.

Fig. II[a]. Portio Oſſis humeri è puerulo.

A. Epiphyſis ſuperior, partim cartilaginea, partim ex oſſiculis conſtans.

B. Particulæ oſſeæ.

C. Subſtantia interior, quæ oſſeo-ſpongioſa, medulloſo liquore imbuta, & membranula adeo tenui obſita, ut telam araneæ adæquet. Hæc autem ſuperbit arteriolis repletis, & exinde rubedine prædita.

Fig. III[a]. Portio Epidermidis ex Æthiope.

A. Epidermis admodum craſſa.

B. Papillarum agmen.

Fig. IV[a]. Portio oſſis Femoris ex puerulo, in cujus Epiphyſi ſuperiore cartilaginea varia quoque oſſicula apparent.

Fig. V. Membrana Hepar humanum ambiens, per quam Arteriolæ reptant innumeræ.

Fig.

De III. TAFEL.

De I. Fig. Vertoont een ſchepſeltje aan ſyn navelſtrengetje afhangende.

De II. Fig. Een gedeelte van het ſchouderbeen van een jongske.

A. De bovenſte Epiphyſis, of aanwas ten deele kraakbeenig, ten deele kleene uyt beentjens beſtaand.

B. De beenighe deeltjens.

C. De inwendige ſubſtantie, wiens ſpongieus beenige zelfſtandigheit, met een mergagtighe voghtigheyd vervult, en beſet is met zoo fyn een vlieske, dat het met een ſpinwebbe overeenkomt. Dit is voorzien met opgevulde Slagaderkens, waar door het rood is.

De III. Fig. Een gedeelte van 't Oppervelleke van een Moriaen.

A. Het opper-velleke 't welk zeer dik is.

B. Een hoop van tepeltjens.

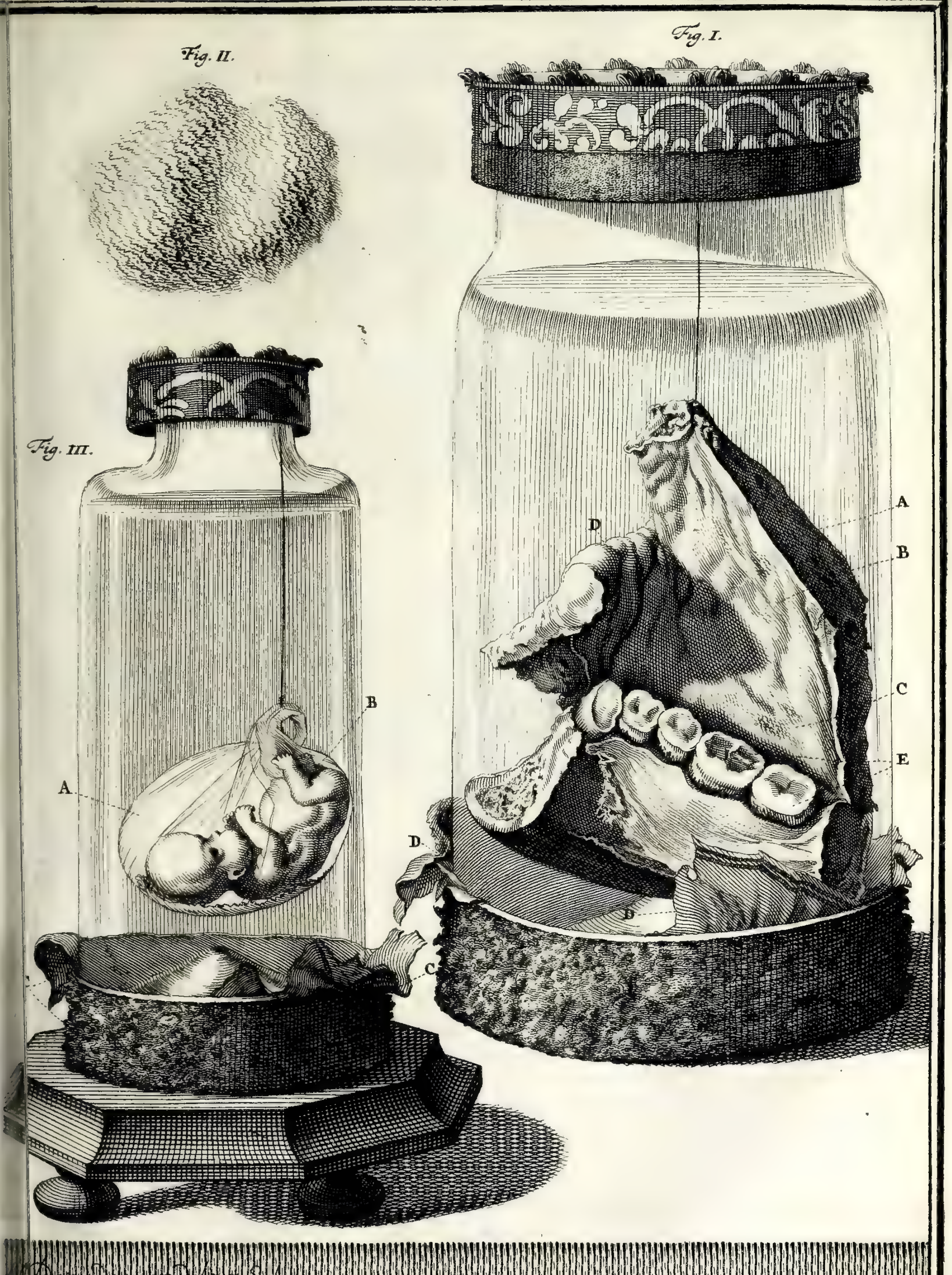
De IV. Fig. Een gedeelte van 't Dybeen, van een jongske, in wiens bovenſte kraakbeenige Epiphyſis ook verſcheyde beentjens gezien werden.

De V. Fig. Het vlies, van de Lever van een Menſch waar door veel en onteldaare bloedvatjens lopen.

Fig.

Fig. VI[a]. Portio Frontis ex puero, per cujus Palpebram ſuperiorem diſſeminantur Arteriolæ, ex angulis majoribus, prodeuntes.

De VI. Fig. Een gedeelte van 't voorhoofd van een jonge, door wiens opperſte oogſchellen de ſlagaderkens verſpreyd werden, dewelke voortkomen uyt de groote hoeken der oogen.

Fig. I.
Fig. II.
Fig. III.
A
B
C
D
E
D
D
A
B
C
Delin et Sculp

Tab. II
Fig. I
A
B
C
C
Fig. II.
A
A
Fig III.
B
A
B
Fig. IV.
A
B
Fig. V.
A
Fig. VI.
Fig. VII.
Fig. VIII.
A
B
Fig. IX.
A
A
B
Fig. X.

Fig. I.

Fig. II.

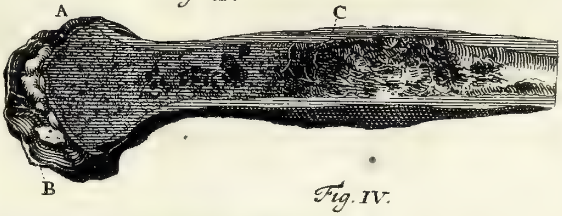

Fig. III

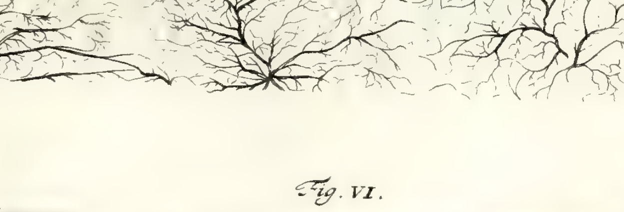
Fig. IV.

Fig. V.

Fig. VI.

FREDERICI RUYSCHII

Med. Doctor. Anatomes & Botanices Profeſſoris, Academiæ Cæſareæ Curioſorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ Membri,

CURÆ POSTERIORES,

SEU

THESAURUS ANATOMICUS

OMNIUM PRÆCEDENTIUM

MAXIMUS.

Cum Figuris æneis.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXIV.

AUGUSTISSIMO
POTENTISSIMO
ATQUE
INVICTISSIMO
CZARO
PETRO ALEXIOWITZIO,
MAGNÆ RUSSIÆ
IMPERATORI, &c. &c. &c. &c.

POſtremos laborum meorum fructus
Per longam ætatis ſeriem quodammodo maturatos,
nonniſi
AUGUSTISSIMO NOMINI TUO GLORIOSISSIME
CÆSAR
Inſcribendos cenſui,
Ratus ſi primitiæ ab Æthnicis, ac imperfecta laborum
veluti rudimenta, ipſo adhuc in ſtamine nu-
minibus ipſis obferebantur, Majori equidem
jure poſteriores abſoluti artificii conatus
HEROICÆ IMPERIALIS TUÆ MAJESTATIS VIR-
TUTI
Dicari poſſe.

POTENTISSIMO itaque IMMORTALIS NOMINIS
SUI PATROCINIO vallatus Theſaurum meum
Maximum
Seu laborum omnium per tot annorum ſpatium exantlatorum, & ad res Phyſico-Anatomicas illuſtrandas noviſſime detectorum Epilogum Publico communicandum aggredior;
Eaque præcipue ſpe firmiſſima fretus
GLORIOSISSIMI NOMINIS TUI AMPLITUDINEM
Poſtremis hiſce laboribus meis perennandis momentum maximum adjecturam, nec FULGENTISSIMOS TUÆ MAJESTATIS RADIOS
ſudoribus hiſce Illuſtrandis unquam
defuturos, quorum Adoleſcentes
partim conatus ante ſeptennium
OBTUTU SUO CLEMENTISSIMO
dignata fuit.
Prædilectum veluti gravium annorum Benjaminum
TUÆ MAJESTATI conſecro,
Illud tantùm cum univerſo Terrarum Orbe in TUÆ
GLORIÆ SECURITATEM fatendo:
TIBI ſcilicet Victoriis æque ac litteris inſtituendis
Nato non ſolùm ex armis præſentem RUSSICI
IMPERII felicitatem ſed & ex omnigena
ſcientiarum introductarum culturà Futuram perpetuitatem deberi.

Cæſareæ Regiæque Majeſtatis Tuæ

Clientum infimus

FREDERICUS RUYSCHIUS.

A D

VIRUM CELEBERRIMUM
FREDERICUM RUYSCHIUM,

Med. Doct. Anat. & Botan. Profeſſorem. Acad. Cæſ. Cur. Collegam: Reg. Soc. Angl. membrum.

Cum Anno Æt. 87.

CURAS POSTERIORES

Ederet.

Siccine præſtantes auget nova cura *labores,*
  Poſterior *quamvis tempore, mole prior?*
Nominibuſque tibi, RUYSCHI *clariſſime, multis*
  Devincis doctos nunc, velut ante, viros?
Lætare, abſtruſos quisquis penetrare receſſus,
  Largaque naturæ munera noſſe cupis;
Pandit, in occultis fuerant quæ tecta latebris,
  Et reſerat clauſas RUYSCHIUS *arte fores.*
I nunc! Pyramidum jactes portenta, labores
  Exſuperat tenuis pagina, Memphi, tuos.
Quisquis eris, merito qui tot præclara ſtupebis,
  Quæ locuples oculis offeret arca tuis;

* *

Quis-

Quisquis eris, venerare DEUM, *miracula dives*
Qui tot in exiguo corpore ſumma creat;
Et gratare ſeni, qui tot miracula magni
Numinis auxilio conſpicienda dedit.
Felix! muneribus qui ſic ditaverit orbem,
Et ſervet nomen poſt ſua fata ſuum.
Gratulor annoſam, RUYSCHI *venerande, ſenectam*
Gratulor exactos, non ſine laude, dies;
Et, quanquam diris debebis cedere fatis,
Magne vir, innumeros vivere digne dies,
Pro meritis, medicum tibi quîs obſtrinxeris orbem,
Vives, quantumvis mortuus, uſque tamen.

JOANNES OOSTERDYK SCHACHT.

PRÆFATIO.

Quod me hic denuo prodire videas, Benevole Lector, in tam provectâ ætate, ſcias velim, me hiſce diebus per Clementiſſimi Creatoris gratiam, varia iterum detexiſſe, quæ libenter ante obitum, orbi literato communicarem ſub nomine curarum poſteriarum, ſive Theſauri Anatomici omnium præcedentium maximi: in quo ultra ducenta & viginti objecta conſpiciuntur: porro inter illa multa oculos incurrunt, quæ nunquam antea ab aliis deſcripta videram.

Convertamus primò oculos, & videamus quàm mirandum in modum Omnipotens DEUS *nobis viſui expoſuit veram ramorum venæ portæ conſtitutionem: hujus rami quamvis emergant ex eodem fonte vel trunco, attamen multum inter ſe differunt, id quod nemo hactenus per figuras nobis exhibuit.*

O! Quàm mirifice occurrunt nobis jam dicti rami venæ portæ in hepate: in eo repræſentant prorſus aliam conſtitutionem, quam in inteſtinis & in pancreate, ſicuti in hoc opere videre licet, ut & in Decad. III. Adverſar.

In hac congerie objectorum indigitatur quoque, quanta ſit diſcretio inter reptatum & conſtitutionem ramorum venæ portæ & venæ cavæ, non ſolùm in hepate, verùm etiam per inteſtina: an, ad peculiare quid obeundum? facile calculum apponerem huic aſſertioni.

Porrò, perluſtrari hic poteſt, ramos vaſorum ſanguineorum per meſenterium diſſeminatorum, tam ſubtiles ramuſculos exſerere, ut telam aranearum, variis locis, ſuperent: id quod per iconem hic quoque repræſento. Dicta vaſa meſenterica (meſenterio relicto) cum pervenerint ad inteſtina, aliam adoptant naturam circa illorum reptatum, qui revera admirandus eſt.

Ulterius, cum inter Scriptores ſatis ſuperque diſputatum ſit, ſuper verâ exiſtentiâ vel conſtitutione lienis, quicumque congregationem hujus Theſauri dignetur perluſtrare, quid ſit de veritate hujus rei, luculenter ſatis apparebit.

Inter illa, quæ contra naturæ leges in hoc Theſauro occurrunt, haud infimum locum occupat fruſtum oſſis femoris humani, prodigioſæ craſſitudinis: nam in ſtatu naturali, vulgò calami ſcriptorii, præter propter, craſſitudinem obtinet, illud verò pollicem hominis ſuperat; præterea in totum ferè celluloſum factum, an ab affluente humore & anaſarcâ inveterata?

Omnem litem dirimere poterimus (ut ſuſtineo) quid judicandum ſit, de ita dictis glandulis cutaneis, quas pro papillis cutaneis, & tactus inſtrumentis, habeo.

Qui cupidus eſt videndi corticem cerebri vaſculoſum eſſe, & neutiquam ex oblongo-rotundis corpuſculis, ut & tunicam novam in oculo, quam filius meus Henricus denominavit Ruyſchianam, hic datur occaſio.

Quid

Quid ſit de cryptis Boerhaavianis, quæ ſcriptoribus glandulæ audiunt, in nullo animali luculentius eas offendi, quàm in balænæ inteſtinis, ea propter illis quoque locum conceſſi in hoc Theſauro.

Ne quis poſtea dubitaret de vera exiſtentia corporis reticularis Malpighii, ſub cuticula ſiti, reperitur in hac congregatione non ſolùm in Europæis, verùm etiam in Æthiope, ſemi-Æthiope, ut & in balæna, quod litem & controverſiam dirimit. Interim, hallucinantur quoque qui ſtatuunt dictum corpus reticulare, non ubique ſub epidermide inveniri in corpore humano, contrarium hìc viſui expono; & ne quis dubitet de veritate corporis reticularis ſupra dicti, huncce Theſaurum condecoravi fruſto epidermidis, cui adhucdum adhæret ab unâ parte corporis reticularis portio, ab alterâ parte, epidermis ab eo viduata eſt. Inter hæc omnia comparent quoque papillæ, corpus reticulare, ut & epithelia linguæ balænæ.

Quâ in re differt embryo humanus, à fœtu humano, hic quoque videre eſt. Hiſce adjunxi aliquot fœtus humanos, albicantes, diverſæ ætatis, ut & ſceleta duo albicantia fœtuum humanorum decumbentium in tumbis ex ligno Indico pretioſo confectis; idque ſuper matracia ex ſerico cœruleo fabricatâ.

Olim quidem viſui expoſui inſolentes exoſtoſes, hic quod magis mirandum, viſui occurrit exodontoſis, vel

ex-

excreſcentia dentis Elephantis, & quidem in ejus cavo reperta: hujus iconem propter admirandam formam, in ſequenti Decade IV. viſui exponere conabor.

Inter Anatomica reperiuntur quoque varia Botanica, inter quæ varia exiſtunt, quæ Analogiam habent cum viſceribus noſtris, fructus puto, Pyra, Pruna, Poma Armeniaca &c. quæ in ſceleta (ut ita loquar) redegi & adjunxi, ut ineffabilia & divina DEI *opera conſpiciantur, ponduſque afferrent Syſtemati noſtro circa conſtitutionem & uſum vaſorum.*

Præter hæc omnia ditatur quoque maximus noſter Theſaurus pyxidibus aliquot, quæ herbas floreſque rariores continent, ditanturque papilionibus & aliis inſectis ex utrâque Indiâ præſertim allatis: ſuntque tales pyxides mihi tanquam herbaria viva, in quibus flores naturalem formam conſervant, coloremque per multos annos retinent. Herbaria viva, quæ hactenus vidi apud alios, & ſicuti ipſemet facere aſſoleo, omnia inter chartas exſiccantur, & comprimuntur, quo facto, recedunt à naturali conſtitutione; hic è contra conſpiciuntur, ceu in ſtatu vivo, id quod oculos allicit. Ex ſupra abundanti foret plura rariora hic recenſere, quæ in hoc Theſauro nobis occurrunt, ſed ex ungue, uti in proverbio eſt, noſcitur leo.

CURÆ POSTERIORES
SEU
THESAURUS ANATOMICUS,
OMNIUM PRÆCEDENTIUM MAXIMUS.

ASSER I.

N. I.

EMbryon humanus magnitudine ſemi-unciæ, dependens à funiculo umbilicali ope capilli, in phiala liquore repleta.

N. II.

Fœtus humanus aliquanto major, itidem in phiala liquore repleta: albus eſt, & quaſi hodie natus, extremitates corporis perfectæ ſunt, quibus prior caret, ea propter fœtus à me audit.

N. III.

Phiala ut ſupra, continens fœtum humanum, digiti circiter longitudine, dependentem à funiculo umbilicali; eſtque albi coloris, tanquam recens natus.

N. IV.

Phiala, liquore repleta, in qua continetur fœtus humanus; trium circiter, à geſtatione menſium, repræſentans ſexum maſculinum, cum contra fœminini ſit, quod ordinariò ea ætate, non contra naturæ leges eſt; eſtque etiam albiſſimus, & quaſi hodie in lucem editus.

N. V.

Phiala, liquore repleta, & in ea fœtus humanus quatuor circiter menſium præter propter (meo judicio) pulcher & albus: huic appoſitæ ſunt duæ portiones cerebri mulieris, infanticidæ, quæ fœtum ſuum ſuffocaverat, abjeceratque in latrinam.

N. VI.

Phiala liquore repleta, & in ea portio epidermidis & corporis reticularis Malpichii, ex Æthiopiſſa: & ut illa melius in conſpe-

ctum venirent, ramum rariſſimi cardui minimi *Alpini* (qui objectum ad vitri parietem premit) addidi.

N. VII.

Phiala, ut ſupra, & in ea portio epidermidis & corporis reticularis ex ſemi-Æthiopiſſa, in ea videre eſt, corpus reticulare dilutiore nigredine præditum.

N. VIII.

Phiala ut ſupra, & in ea portio epidermidis & corporis reticularis ex Europæa, quæ ejuſdem fere eſt albedinis cum epidermide. Huic adſitus ramus plantæ Americanæ portulacæ folio.

N. IX.

Phiala ut ſupra, in qua continetur Europæi epidermis & corpus reticulare Malpichii, à calore ſolis, corpus reticulare ſubflavum factum: id quod ſemper fieri videmus à calore dicto.

N. X.

Pedamentum, & ſupra illud capitium (Belgice *een Callottie*) confectum è cute capitis infantis, cujus arteriæ ſunt repletæ, unde totum objectum ſumma rubedine tinctum eſt; porro eſt pulchræ notæ.

N. XI.

Pedamentum exiguum, cui impoſita portio cutis faciei juvenis, cujus vaſa ſunt repleta, ea propter ſummopere rubra exiſtens.

N. XII.

Pedamentum exiguum, cui itidem impoſita portio cutis faciei mulieris, eodem modo præparata.

N. XIII.

Pedamentum, cui impoſitum apluſtre è cute humanâ confectum, in quo multæ, imò innumeræ papillæ cutaneæ viſuntur, quæ perperam pro glandulis cutaneis habentur à ſcriptoribus.

N. XIV.

Pedamentum ut ſupra, continens apluſtre confectum è cute hominis adulti, è cujus ſuperficie papillæ cutaneæ eminent, inſtar arenularum.

N. XV.

Pedamentum, cui impoſitum eſt apluſtre è cute capitis, pilis ſubflavis obſita, huic remanſit adhucdum tunica celluloſa arteriis repletis perfuſa, quæ diverſo gaudent reptatu ab iis, quæ per cutem reptant.

N. XVI.

Apluſtre confectum, è cute fœtus humani, cujus arteriæ ſunt in-

infarctæ; epidermide, corpore reticulari, & tunica celluloſa, avulſis, in conſpectum veniunt arteriæ, quas ab utraque facie cutis viſas, eundem reptatum obtinere conſpicimus; contra, ſi quid tunicæ celluloſæ (per quam plurimæ quoque diſſeminantur arteriæ) remanſerit, facile illud imponeret perluſtrantibus, id quod ſemel contigiſſe vidi, cum mihi demonſtrabatur cutis ſegmentum cui adhuc adhærebat tantillum tunicæ celluloſæ. Præterea obſervandum in hoc objecto punctum nigrum quod indicat papillas cutaneas, quæ oculis armatis viſæ, tanquam variolas egregie referunt.

N. XVII.

Pedamentum, cui impoſitum fruſtum cutis fœtus humani recens nati, cujus arteriæ ſunt repletæ, unde ſumma eſt rubedine, quantumvis admodum ſit tenue objectum.

N. XVIII.

Pedamentum ut ſupra, ſegmentum vel lamella transverſa pectoris pueri vel infantis, cui adhuc remanſerunt connexa cor & pulmo: in hoc objecto conſpicitur verum eſſe, quod ſæpius in prælectionibus ac demonſtrationibus publicis dixi, ſub ſterno nullam reperiri cavitatem, quantumvis varii auctores in eo hallucinati ſint: omnia viſcera pectoris tam arcte & nitide inter ſe ſita ſunt, ut viſu mirum ſit. Seta bicolor & major indigitat auriculam dextram: altera ſeta minor, cor ipſum; tertia & minima auriculam ſiniſtram. Prætera hic obſervandum omnia adhuc naturalem retinere ſitum, & magnitudinem, idque colore rubicundo, propter vaſorum repletionem.

N. XIX.

Pedamentum, cui impoſita maxima cordis portio cujuſdam infanticidæ, ancillæ, quæ fœtum vivum rejecerat in latrinam; hæc autem in carcere detenta & ibidem denata, à me publice fuit diſſecta.

Seta bicolor longiſſima demonſtrat & quidem luculenter, ceraceam materiam rubedine præditam roris inſtar exitum ſibi quæſiviſſe per ultimas extremitates arteriolarum, quæ tomenti inſtar tenues ſunt.

Seta brevior & bicolor notat vaſa coronaria. Tertia & minima auriculam ſiniſtram.

Hoc objectum optimæ notæ & eminentiæ eſt.

N. XX.

Phiala, in liquore continens renem fœtus humani immaturi rubicundiſſimum, propter repletionem arteriæ. Notandum utramque membranam eſſe ablatam.

N. XXI.

Phiala magna, in liquore continens crus, cum pede extremo, eorum muſculi ſeparati ſunt ex juvene, ſeptem circiter annorum; muſculi naturalem colorem ſervant propter arteriarum repletionem: ſuntque muſculi egregie ſeparati.

N. XXII.

Phiala magna in liquore continens caput pueri, ſex circiter annos nati, viventis capitis ſpeciem repræſentans: ſuntque malæ, naſus, ut & labia levi rubedine perfuſa, nullæ quoque rugæ in facie reperiuntur. Ita ut adhucdum vivere videatur. Ablata ſuperiore parte capitis, in conſpectum veniunt vaſa ſanguinea repleta poſt cerebri ablationem.

N. XXIII.

Pedamentum, ſupra illud glandula parotis è vitulo, recens nato. Repletio facta eſt per arteriam; ſed verò, quanta diſcrepantia, inter conſtitutionem harum arteriolarum, & illarum, quæ reperiuntur in glandulis meſenterii? quemadmodum repræſentavi in opuſculo de glandulis, mirum viſu.

N. XXIV.

Phiala in liquore conſervans uterum muliebrem, cujus fundus non ſolùm, verùm etiam cervix, ſecundum longitudinem aperta ſunt, ut facies eorum viſui occurreret, & ſic in eo, cervice aperta, viſui occurrunt chordæ plurimæ craſſæ; hunc in finem aperta tenetur cervix ſpinâ tranſverſim ſitâ. Hiſce annectuntur adhucdum Tubæ & ovaria, quorum unum ovarium ejuſque tuba bene ſunt conſtituta; alterum verò contra naturæ leges in aliud eſt mutatum & tubæ connatum.

N. XXV.

Phiala ſicca, & in ea, avicula paradiſæa, ex albo & nigro variegata, cauda duabus pennis longiſſimis prædita. Herm. Catal. muſ. Walhuhora Zeylan. id eſt Goſſypium furens (Belgice *Katoen diefje.* codelatie Malab. Manucodiata criſtata ex albo nigroque variata. Ray Synop. avium. Telleyeaco, gentilibus. ex hujus cauda prominent duæ pennæ longiſſimæ niveæ, pedibuſque eſt inſtructa. Inter rariſſimas recenſetur aviculas, Cl. Paulus Hermannus olim Profeſſor Lugdunenſis primus fuit, qui nobis

bis occaſionem dedit videndi hancce aviculam perfectiſſimam.

N. XXVI.

Pedamentum & ſupra illud ſuperior pars capitis oſſei fœtus humani, arteriolæ per pericranium diſſeminatæ, optime ſunt repletæ, ut & illæ quæ repunt per duram matrem: ſinus longitudinalis ceracea materia abrupta repletus eſt, quia ultimi ramuli arteriolarum mihi videntur hic & illic conjuncti cum extremis venulis, ſanguine repletis, ſimul intrarunt in dictum ſinum, & hinc illa abruptio, & forſan quoque illa hallucinatio auctorum, qui ſolebant repletionem illam facere per arterias carotides, atramento nigro, quo facto videbant atramentum in ſinum longitudinalem quoque penetrare, & ſic putabant ſanguinem arterioſum per arterias in corpore vivo, etiam in dictum ſinum ſeſe exonerare, quibus calculum haud appono.

N. XXVII.

Phiala liquore referta, & in ea prunum excarne, ſeu ſceleton pruni, (ut ita loquar) dependens à filo, ut vaſorum ſuccoſorum conſtitutio & reptatus luculentius in conſpectum venirent, quæ vaſa partim à pedicello, partim è nucleo prodeunt.

N. XXVIII.

Phiala magna in liquore reſervans ſegmentum tranſverſum teſticuli humani maximi, cujus vaſa ſeminis rudimentum conficientia ſunt confuſa, & in cartilagineam ſubſtantiam redacta, eratque dictus teſticulus in tantam molem excretus, ut caput fœtus humani magnitudinem ſuperaret.

N. XXIX.

Phiala in liquore continens duo objecta, quorum infimum embryon ovillus eſt, à capillo dependens, & hærens adhucdum proprio in liquore, in quo hæſit dum hoſpitaretur in utero materno, qui liquor ita tranſparet, ut jam luculenter viſui ſe offerat embryon, ac ſi extra liquorem ſeſe videndum exhiberet: ſuperius objectum ovarium eſt, in quo conſpicitur adhucdum veſtigium loci, per quod ovi contentum exivit.

N. XXX.

Phiala liquore continens partes generationis puellæ.

N. XXXI.

Phiala liquore obſita, in quo reperitur minus bene, tamen dicta mola, quandoquidem veræ molæ non reperiuntur; ſuntque ut plurimum, nil niſi placenta, vel placentula reſidua poſt fœtus vel embryonis excluſionem.

N. XXXII.

Pedamentum, & ſuper illud, cutis capitis hominis adulti, quæ hic nobis occurrit inſtar capitii (*Kalot* Belgicè) coloris rubri, propter vaſorum ſanguineorum repletionem. In hoc objecto videre licet, quo ritu arteriæ utriuſque lateris ſibi invicem occurrunt; ſubjectum autem eſt optimæ notæ.

N. XXXIII.

Phiala liquore continens ſegmentum inteſtini recti humani inverſum, ut cryptæ Boerhaavianæ, ut & pori numeroſiſſimi ſeſe videndos exhiberent.

N. XXXIV.

Phiala in liquore conſervans ſegmentum oculi humani, in quo luculenter viſui occurrit tunica ſclerotica, Ruyſchiana, ut & retina, per quas tunicas arteriæ numeroſiſſimæ ſunt diſſeminatæ curioſiſſime.

N. XXXV.

Pedamentum & ſupra illud fruſtum Inteſtini Ilei ex juvene, hujus repletio facta per arteriam & venam.

ASSER II.

N. XXXVI.

Phiala continens in liquore fruſtum tendinis muſculi è balæna, cujus conſtitutio admiranda, ſc. digitum craſſus eſt, nec non duriſſimus, & indiſſolubilis.

N. XXXVII.

Phiala ut ſupra inſtructa fruſto ſtomachi vitulini, in quo luculenter non ſolum propullulant papillæ ſenſui dicatæ, verum etiam earum corpus reticulare luculenter in conſpectum venit.

N. XXXVIII.

Phiala ut ſupra, in qua continetur portio piæ matris, cujus arteriæ modicè ſunt repletæ.

N. XXXIX.

Pedamentum & ſupra illud pilus è ventriculo vituli.

N. XL.

Phiala in liquore conſervans portionem cerebelli è vitulo; hoc autem cerebellum remanſerat in capite vituli per ſemi-annum mortui in utero vaccæ, idque abſque putrefactione, attamen non ſine flacciditate: dictum cerebrum ad incudem revocavi, ejuſque ar-

arterias ceraceâ materiâ rubrâ replevi tam nitide, ut adhuc videri hic poſſit. Vacca in qua hæſit dictus vitulus mortuus, mactabatur menſe Novembri, eratque obeſa & bene conſtituta, quamvis fœtu mortuo obſita, & conſumta in familia Cornelii Vos, hortulani civitatis Amſtelodamenſis. Raritas hujus rei in eo conſiſtit, ſc. cum nihil in corpore quadrupedum neque in homine citius putredinem induat, quam cerebrum; quod cerebellum tamdiu conſtans manſerit ad arteriolarum repletionem. vid. Hiſtor. decad. III. Anatom. Chirurg. Medicar.

N. XLI.

Phiala liquore referta, in qua hæret ſceleton pyri, nobis indicans pyra æque bene conſtare ex vaſis ſuccoſis, ſicuti in corpore humano lienem ex meris vaſis ſanguineis, cum extremitatibus pulpoſis, quibus pyra quoque gaudent.

N. XLII.

Phiala ut ſupra & in ea fœtus biceps columbæ.

N. XLIII.

Phiala liquore referta, continens magnum fruſtum pinguedinis humanæ ita conſtitutum, ac ſi jamjam è corpore extractum eſſet.

N. XLIV.

Pedamentum & ſupra illud fœtus humani hepar, cujus vaſorum extremitates pulpoſæ ita ſunt repletæ, ut inter ſe ſint confuſæ, nec ulli ramuli vaſorum in conſpectum prodeant. Spinula bicolor indicat venam umbilicalem, quæ adhuc aperta & ceraceâ materiâ rubrâ infarcta eſt. repletio facta per arteriam.

N. XLV.

Phiala liquore repleta, & in ea pia mater, cujus arteriæ ſunt repletæ, ex muliere.

N. XLVI.

Phiala ut ſupra, in qua reperitur fruſtum placentæ muliebris; hujus vaſa ſanguinea in hydatides ſunt mutata, quarum plurimæ viſuntur admodum exiles, & maxima pars illarum in majorem molem ſunt excretæ.

N. XLVII.

Phiala ut ſupra, & in ea crus fœtus recens nati cum extremo pede, vitæ ſpeciem repræſentantis; inter digitos pedis continetur ramulus granadillæ folio tricuſpide, fl. minore luteo. Tourn. flos adhuc ſuperſtes eſt.

N. XLVIII.

N. XLVIII.

Pedamentum inſtructum auricula fœtus immaturi ovilli: arteriolæ nitide ſunt repletæ, nec non peculiari reptatu diſperſæ: in ea quoque tres reperiuntur aciniformes particulæ.

N. XLIX.

Phiala in liquore continens fruſtum longum inteſtini Ilei ex juvene; hujus arteriæ nitide ſunt repletæ. Hic quoque in conſpectum ſeſe produnt, ita dictæ glandulæ Peyeri, (potius cryptæ Boerh.) ſolitariæ (poſt inteſtini inverſionem) & quod conſiderandum, hæ ita dictæ glandulæ extra ſuperficiem, quæ proprie tunica intima audit, propullulant.

N. L.

Phiala ut ſupra, in qua reſervatur fœtus humani brachium, vitæ ſpeciem repræſentans, in cujus dextra continetur pyri ſceleton; hujus vaſis ſuccoſis extremitatibus adhuc appenſæ ſunt pulpoſitates notabiles.

N. LI.

Oculus balænæ in liquore conſervatus: hujus tunica ſclerotica ab unâ parte vel latere pollice digiti longe craſſior; præterea circulares fibræ pupillam contrahentes luculentius, quam in homine & aliis animalibus in conſpectum veniunt, idque nulla ulteriore præparatione prægreſſâ, ſed ſolâ inciſione tranſverſim inſtituta.

N. LII.

Pedamentum & ſupra illud cor, & fruſtum pulmonis fœtus humani recens nati, à matricidâ inciſi.

Spinula tenerrima nigra indicat locum ubi arteria pulmonalis, & arteria magna conveniunt, & uniuntur per ductum arterioſum. Spinula bicolor demonſtrat truncum arteriæ magnæ aſcendentis. Spinula maxima bicolor & craſſiſſima auriculam cordis dextram. Spina nigra obtuſa & brevior auriculam ſiniſtram. Punctum nigrum maximum, arteriam pulmonalem. Tria puncta ſolitaria, tres canales arterioſos ſurſum ſpectantes: duo puncta, arterias carotides. Spinulæ albicantes breviſſimæ tenuiſſimæ arterias carotides. Spinula flocco rubro obſita ſubclaviam dextram. Filum ſericeum, quo ligaveram portionem pulmonis ante repletionem. Spinula obtuſa thymum.

N. LIII.

Pedamentum & ſuper illud magnum ſegmentum inteſtini hominis, cujus arteriæ non ſolùm, verùm etiam venæ repletæ ſunt, unde ſummâ conſpiciuntur rubedine.

N. LIV.

Phiala in liquore continens priapum vegetabilem. *Hermanni.* ſeu herbam canthariferam. *Rumph.* Bandura. *Ceylanenſ.* Daun. Gindi. *Amboinenſ.* vid. Ephemerid.

N. LV.

Inteſtina juvenis, cujus arteriæ ſunt repletæ, ſupra pedamentum.

N. LVI.

Phiala liquore referta, & in ea vipera exigua Zeylanica vittata geſticulatrix, ad cervicem conſpicillo inſignita. Cobras de capelo. *Luſit.* dicta. Naia *Zeylanenſ. Hermann. Muſ. Zeylanic.* ſeu ſerpens Indicus coronatus diademate ſeu conſpicillo inſignitus. *Ray ſynopſ. anim.* Belgice *Brilſlang*, hærens inter Epiocymum, ſeu cuſcutam ſuper ocymum; dicta planta eſt onuſta ſemine; quod in eadem phiala viſui occurrit.

N. LVII.

Phiala in liquore reſervans utramque Tunicam, ſc. ſcleroticam & choroideam inverſam, ut hæ duæ non ſolum, verum etiam Ruyſchiana viſui occurreret.

N. LVIII.

Pedamentum, & ſupra illud dimidia pars thoracis infantis. Vaſa per coſtas muſculoſque intercoſtales mirum in modum ſunt repleta: corpora vertebrarum tranſciſſarum ſcatent quoque particulis rubris, & quod mirum viſu, membrana medullam ambiens ſcatet arteriolis peculiaribus, tantaque ſubtilitate præditis, ut non niſi tempore meridiano, cœlo admodum ſereno exiſtente, in conſpectum veniant, præterea ſpectantis oculi armati aliquandiu figendi ſunt uno eodemque loco, quo ſine, impoſſibile eſt, illarum reptatum videre.

N. LIX.

Segmentum pulmonis humani. repletio facta per venam pulmonalem: hinc millenæ veſiculæ pulmonales quoque ſunt repletæ: hic autem occurrunt veſiculæ repletæ longè minores, quam in ſuperiore ſubjecto, id factum à repletione leniore.

N. LX.

Pedamentum, & ſupra illud ſegmentum lienis bovis, cujus arteriæ pulpoſitatibus ademptis, flatu repletum, exſiccatum, nobis indicat ſtamina lienis longius à ſe invicem diſtare, quam in liene vitulino, quandoquidem lien in majorem quidem magnitudinem excreſcit, & ſtamina non augentur numero.

ASSER III.

N. LXI.

Phiala liquore repleta, & in illa ſegmentum lumborum humanorum; in quo ſpinalis medulla arteriolis repletis, in conſpectum venit.

N. LXII.

Phiala ut ſupra, in qua cor fœtus humani rubicundo colore ſuperbiens, à filo tenuiſſimo dependet.

N. LXIII.

Phiala, ut ſupra, in qua ren pueri, cui adhuc inſidet ren ſuccenturiatus, ſuntque rubicundo colore præditi propter repletionem per arteriam factam.

N. LXIV.

Phiala, ut ſupra, ſegmentum Inteſtini Ilei ex juvene, cujus ſuperficies interior villo-papilloſa à me dicta, in conſpectum venit, propterea quod inteſtinum inverſum ſit: eſtque hoc objectum rubicundiſſimum à repletione per arteriam facta.

N. LXV.

Phiala ut ſupra, lien ex juvene, cujus arteriæ ſunt repletæ.

N. LXVI.

Phiala, ut ſupra, epidermis & corpus reticulare roſmari, Belgice *Walrus*.

N. LXVII.

Pedamentum & ſupra illud, pes cum pede extremo balſamo indurati, & rubicundiſſimo colore ſuperbientes, propter repletionem per arteriam factam; è fœtu recens nato.

N. LXVIII.

Pedamentum & ſupra illud ſegmentum diaphragmatis, cum dimidia parte pericardii. Spina alba indicat ſegmentum diaphragmatis; nigra vero ſegmentum pericardii, è fœtu humano; repletio facta per arteriam.

N. LXIX.

Pedamentum &c. ſegmentum capitis infantis, in quo occurrunt, 1°. cutis capitis rubicundiſſima. 2°. auricula rubra. 3°. membrana dura mater cum ſuis arteriolis.

N. LXX.

Phiala in liquore continens penem ſcrotumque inverſum è puero, repletio facta per arteriam. In fundo phialæ reperitur ſegmentum

mentum penis virilis, cujus tria corpora nerveo-ſpongioſa ſunt repleta, ut & ramulus cum flore & fructu floris paſſionis curaſſav. hederæ hirſuto folio, fl. albo. *Par. bat. prod.* ſ. fl. paſſionis albi & reticulati. *Par. bat.* Granadillæ flore albo, fructu reticulato. *Boerhaav.*

N. LXXI.

Pedamentum inſtructum ſegmento lienis vitulini in formam apluſtris, cujus arteriæ ſunt repletæ, harum extremitates imæ adeo ſunt exiles, ut captum humanum ſuperent.

N. LXXII.

Pedamentum continens dimidiam partem renis humani; hujus repletio facta per venam, ut differentia appareat inter repletionem per arteriam & venam, quæ conſiderationem meretur.

N. LXXIII.

Pedamentum continens apluſtre confectum ex ſegmento Inteſtini Ilei ex homine adulto; hujus vaſa tomenti inſtar finem faciunt.

N. LXXIV.

Phiala ſicca, continens pilos ex atheromate omenti deſumptos vid. Hiſtoriam in Obſerv. meis Anatom. Chirurg. pag. 17.

N. LXXV.

Phiala in liquore continens uterum humanum tam naturaliter conſervatum, ac ſi hodie deſumptus fuiſſet ex muliere.

N. LXXVI.

Pedamentum inſtructum hepate fœtus ovilli imperfecti, repletio facta per venam umbilicalem, & hoc facto longe differt, ac ſi per arteriam fuiſſet inſtituta.

N. LXXVII.

Phiala in liquore continens lienem humanum ex parte evolutum; hujus arteria repleta luculenter indicat nullas cellulas, neque fibras ineſſe lieni.

N. LXXVIII.

Phiala ut ſupra, continens muſculum elevatorem brachii, deltoïdem; ab hujus tendine dependent ultra triginta muſculorum corpuſcula, quæ à ſe invicem curioſe ſunt ſeparata, abſque læſione carnoſitatis.

ASSER IV.

N. LXXIX.

Pedamentum inſtructum brachio fœtus humani balſamo indurato; per cutem vaſcula ſanguinea adeo ſunt numeroſa, ut objectum ſit ruberrimo colore præditum; in manu continet & demonſtrat folium quercinum, cujus pulpoſitate in totum fere ademta perpulchre repræſentat reticulum.

N. LXXX.

Phiala magna in liquore demonſtrans maxillam humanam dentibus omnibus niveis præditam: lingua rubicundiſſima eſt, è cujus ſuperficie eminent papillæ linguales rubicundæ; gingivarum papillæ quoque videndas ſeſe exhibent. Præterea viſui occurrit ab uno latere, cartilago mobilis, quæ proceſſui condyliformi adhuc cohæret; repletio facta per arteriam. Supra operculum viſui occurrit capitulum oſſeum fœtus humani nitidiſſimum.

N. LXXXI.

Pedamentum curioſum & ſuper illud ſtomachus pueri, cujus arteriæ repletæ ſunt; & quod notandum, leviter replevi huncce ſtomachum, unde factum eſt ut viſantur foveæ.

N. LXXXII.

Pedamentum & ſupra illud ſternum cum cartilaginibus coſtarum; repletio mirum in modum per arteriam peracta, millenæ enim in conſpectum veniunt extremitates tomenti inſtar tenues; ſuntque cartilagines tranſparentes.

N. LXXXIII.

Pedamentum continens ſegmentum magnum meſenterii humani, cum glandulis numeroſiſſimis, ſc. majoribus, minoribus & minutiſſimis, quarum ultimæ viſum effugiebant ante repletionem; & quod notandum, Icon hujus ſubjecti ex parte depictus in reſponſione noſtra de corp. glandular.

N. LXXXIV.

Pedamentum continens ſegmentum meſenterii ex alio homine, in eo longe pauciores inveniuntur glandulæ, objectum attamen admodum curioſum.

N. LXXXV.

Phiala in liquore conſervans fruſtum magnum Inteſtini jejuni inverſi ex homine; in eo non ſolùm arteriæ, verùm etiam venæ in

in totum ſunt repletæ ad ultimum uſque, unde objectum ruberrimum, & tanquam inflammatum viſui occurrit. Juga, (aliis valvulæ conniventes) ut & tunica villoſa, (mihi nerveo-villoſa) clare quoque eodem colore imbuta, in conſpectum veniunt.

N. LXXXVI.

Pedamentum nitidiſſimum & inſtructum hepate ex juvene, cujus repletionem peregi per arteriam magnam, & tamen totum hepar vaſis ſanguifluis ſuperbit, id quod conſideratione dignum eſſe cenſeo. Longe inter omnia, quæ præparavi jecinora agmen ducit hoc objectum, utpote, oculis armatis viſum, idque cœlo ſereno exiſtente, totum objectum ex meris vaſis conſtare deprehendimus; non verò ex peculiaribus corpuſculis, quæ dicuntur glandulæ: præterea, poſt repletionem retinuit naturalem magnitudinem, & neutiquam in majorem molem extenſum. Veſicula fellea, ut & ligamentum umbilicale ſcatent quoque vaſis ſanguineis repletis.

N. LXXXVII.

Phiala, in liquore conſervans extremum pedem juvenis, cujus arteriæ ſunt repletæ: in extremis digitorum nonnullæ comparent papillæ nerveæ, ſc. eo loco, ubi cohæſerunt unguiculis. Supra objectum viſui quoque occurrit ramus Elichryſi arborei Afric. ſalviæ folio odorato. *Boerhaav.* & ſupra illa objecta occurrit pia mater adulti hominis, cujus arteriæ quoque ſunt repletæ.

N. LXXXVIII.

Phiala, ut ſupra, in qua conſpiciuntur tibia & pes extremus vitæ ſpeciem non ſolùm repræſentantes, verùm etiam ad amuſſim reſpondentes affectui, qui dicitur febris purpura. huic objecto aſſidet ramus momordicæ Zeylanicæ pampinea fronde, fructu breviori. *Tournef.*

N. LXXXIX.

Pedamentum & ſupra illud fruſtum inteſtini Ilei humani inverſi, in quo ab inflatione valida celluloſitas apparet: quæ, an pro ſexta membrana inteſtinorum recenſenda, videant Anatomici.

N. XC.

Phiala in liquore continens pueri brachium cum manu vitæ ſpeciem exhibentia: ne autem videatur otiari, in manu continet & demonſtrat arterias piæ matris ceraceâ materiâ repletas: ſupra operculum viſui occurrit caput cardui tomentoſi.

N. XCI.

Phiala in liquore continens fruſtum piæ matris, cui adhærent

variis in locis vaſcula corticem cerebri conſtituentia; ſupra operculum hujus phialæ continetur pedamentum inſtructum apluſtro fœtus humani, cujus arteriæ ſunt repletæ.

N. XCII.

Phiala, ut ſupra, in qua luculentius illa apparent, quam in præcedenti.

N. XCIII.

Phiala, ut ſupra, in qua multo luculentius illa in conſpectum veniunt, quam in præcedentibus duobus præſcriptis: huic adhuc adhærent particulæ corticis cerebri.

N. XCIV.

Phiala magna in liquore continens caput pueri, unius circiter anni; ſuperiore capitis parte, ut & cerebro ablatis, prodit pia mater cum ſuis arteriolis repletis. Facies ut & prolabia vitæ ſpeciem quoque repræſentant, ita ut illud objectum maximi momenti ſit. Supra operculum dicti capitis conſpicitur Phiala ſicca

N. XCV.

In qua continetur pedamentum, & ſupra illud ovulum gallinaceum putamine duro obductum, magnitudine nucis moſchatæ, inventum in ovo gallinaceo vulgari: huic ovulo exiguo inſidet ſceleton muris, in cujus dorſo oſſeo inſidet aliud muris ſceleton.

N. XCVI.

Pedamentum, cui impoſitus eſt muſculus gluteus major ex juvene: repletio facta per arteriam, unde colore rubicundiſſimo præditus.

N. XCVII.

Tumba exigua nitida, confecta ex ligno Indico, in ea ſepelivi ſceleton niveum fœtus humani quatuor præter propter menſium, in cujus dextra continetur Ephemeris (vulgo *haft*) quia dictum inſectum per diem vivit. Inſcriptio talis eſt:

EADEM, QUÆ VITAM DEDIT, HORA CARPSIT.

N. XCVIII.

Pedamentum inſtructum hepate fœtus humani ſex circiter menſium à conceptione: repletio facta per arteriam, variis in locis viſui occurrunt acini hepatis, & per veſiculam felleam repletæ arteriolæ. Subjectum illud optimæ notæ.

N. XCIX.

Pedamentum continens fruſtum cutis juvenis, omni circumſpectione & in totum tunica celluloſa cum ſuis vaſis ſanguineis ablatis.

latis. Vaſa ſanguinea per cutem diſſeminata, conſpiciuntur ſimplicem & eundem obtinere reptatum, objecto ab utraque parte viſo: contra, ſi tunica dicta in totum à cute haud ſit ſeparata, tunc comparent vaſa, & tunicam celluloſam gaudere reptatu ramorum arborum, cum cutis obtineat vaſa reticulatim diſpoſita: hoc objectum inſpiciendum per microſcopium, cœlo ſereno exiſtente, idque luce averſa & à latere viſum: præterea in hoc objecto, ita viſo, occurrunt variæ exiles acini-formes particulæ præſertim eo loci, ubi ſpinula à me intruſa eſt.

N. C.

Pedamentum & ſupra illud lien ovillus integer; repletio facta per arteriam ceraceâ materiâ flavâ.

N. CI.

Pedamentum & ſupra illud fruſtum lienis vitulini, cujus repletio facta per arteriam: acini hujus objecti evoluti ſunt, ita ut tomentoſæ extremitates in conſpectum veniant, illud objectum, tam eximium, ut obſtupefaciat ſpectatores.

N. CII.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum pulmonis humani, cujus repletio facta per venam pulmonalem: in ea repletione veſiculæ pulmonales magna ex parte ſunt repletæ, præſertim ubi ſpinulæ binæ albicantes ſunt intruſæ. Spinula nigra indicat faciem à me dictam celluloſam, ubi myriades vaſculorum ſanguineorum apparent.

ASSER V.

N. CIII.

Pedamentum &c. ſegmentum extremi penis virilis; in eo videri poteſt, glandem conſtare ex omnibus, id eſt, tribus corporibus nerveo-ſpongioſis, ſicuti delineari curavi à plurimis annis in obſervat. meis Anatom. Chirurgicis.

N. CIV.

Pedamentum continens auriculam humanam ſummâ rubedine perfuſam, propter repletionem arteriolarum. Obſervandum, naturalem conſtitutionem ſatis bene reſervatam eſſe poſt balſamationem & indurationem; optimæ notæ eſt.

N. CV.

Phiala liquore repleta, in qua viſui occurrit fruſtum placentæ uterinæ

uterinæ humanæ; quæ in totum redacta in hydatides, continentes liquorem aquoſum, qui affectus à me nuncupatur hydrops placentæ uterinæ: de hoc affectu à plurimis annis ſcripſi & eum per icones expreſſi in obſervat. meis Anatom. Chirurgic.

In eâdem phiala repræſentantur duo quoque fruſta alterius placentæ uterinæ humanæ, cujus vaſa per arterias replevi, ita ut videndas ſeſe exhibeant ramificationes innumeræ, quarum ultimis extremitatibus omnibus in hydatides mutatis, non rarò integram ferè urnam, (*Emmer* Belgicè) vidi repletam; unde ejuſmodi mulieres videntur gravidæ ex duobus tribuſve fœtibus.

N. C V I.

Pedamentum inſtructum ſegmento magno meſenterii ovilli; hujus arteriæ non ſolùm, verùm etiam venæ ſunt repletæ: ſuntque hujus objecti glandulæ (ni fallor) nonnihil diverſæ ab iis, quæ in corpore humano reperiuntur, idque non ſolùm ratione figuræ, verùm etiam particularum minimarum rotundarum, inter ramificationem horum vaſorum: quales autem ſint dictæ particulæ, in poſterum Deo volente explanabimus.

N. C V I I.

Pedamentum indicans portionem placentæ uterinæ humanæ, cujus vaſa nitidiſſime ſunt repleta. optimæ notæ eſt.

N. C V I I I.

Phiala liquore repleta, in qua ſubſtantia polypoſa in formam membranæ è ſanguine meo, à me facta, ſola conquaſſatione. Hæc autem conquaſſatio facta per ramum juniperi Goënſis, quo facto, dicta ſubſtantia fibroſa firmiter ſeſe applicuit dicto ramo, tanquam pſeudo-membrana, quæ hic ſubnigra apparet, quamvis in principio alba fuerit.

N. C I X.

Pedamentum continens portionem pulmonis vitulini, folium arboris repræſentans, hujus arteriæ peculiari modo reptantes admodum ſunt teneræ, & ad lucem (cœlo ſereno exiſtente) conſpiciendæ.

N. C X.

Phiala &c. & in ea rete admirabile è capite vitulino, cujus arteriæ, dictum rete conſtituentes, ſunt repletæ; jure merito nomen illud competit huic objecto, cum neque ortum neque finem expiſcari poſſimus.

C X I.

Phiala &c. continens Teſticulum humanum nitidiſſime evolutum,

tum, ſuperans omnes teſticulos unquam à me evolutos; iſthæc evolutio refert faſciculum craſſum & magnum ſerici albiſſimi atque tenuiſſimi.

N. CXII.

Pedamentum &c. fruſtum muſculi ſuralis, in quo videre licet, quomodo extremitates ultimæ arteriolarum, ceraceam materiam effuderint in ſubſtantiam carneam, unde rubedinem acquiſivit.

N. CXIII.

Phiala liq. &c. ſegmentum cutis plantæ pedis, in eo comparent epidermis, corpus reticulare, cutis cum ſuis papillis nerveis ex Europea muliere, unde duo priora corpora eodem ſunt colore, dependentque à cute ex parte avulſâ & per fundum diſperſa: cutis verò rubicunda à repletione arteriolarum; hujus papillæ nervoſæ tantiſper prominent ex cutis ſuperficie.

N. CXIV.

Phiala &c. fruſtum magnum Inteſtini Ilei humani adulti hominis; hujus vaſa in totum ſunt repleta, ita ut videantur inflammata; ſuperficies interior, quæ Phialæ parietem reſpicit, nobis occurrit phœnomenum vermiculorum exiguorum. Ramus objectum verſus phialam comprimens eſt aſparagus Africanus, tenui-folius, viminalibus virgis, foliis laricis inſtar ex uno puncto numeroſis, ſtellatim diſpoſitis. *Plukn. Amalth. Bot.*

N. CXV.

Pedamentum & ſuper illud fruſtum magnum diaphragmatis ex homine, cujus arteriæ nitidiſſime ſunt infarctæ, non ſolùm per partem muſculoſam, verùm etiam per membranoſam; horum reptatus quoque diverſus.

N. CXVI.

Phiala in liquore reſervans Inteſtinum Ileum recens nati; in eo conſpicere licet inteſtini ſuſceptionem, id quod raró contingit, in recens natis.

N. CXVII.

Pedamentum continens fruſtum Inteſtini Ilei ex vitulo recens nato; repletio facta per venam cavam, cujus extremitates perquam tenues apparent. Objectum ipſum repræſentat, & quidem perfecte, ornamentum ex linteo carpo applicandum, quod Belgice audit *Ponjet.* Notandum, horum vaſorum reptatus non convenire cum iis, qui occurrunt in homine.

N. CXVIII.

Pedamentum cui inſidet fruſtum meſenterii humani glandulis

pluribus inſtructum, cujus repletio facta per arterias & tanta quidem dexteritate, ut in iis conſperſa reperiantur corpuſcula rotunda, acinos hepatis imitantia; hoc objectum optimæ notæ.

N. CXIX.

Phiala liquore referta, in qua continetur portio ſtomachi inverſi, ut viſui occurrant circumvolutiones, æmulantes circumvolutiones Cerebri humani. Repletio facta per arteriam.

N. CXX.

Pedamentum inſtructum naſo humano, balſamo indurato, cui adhærent labium ſuperius, gingivæ, ut & quatuor dentes; repletio facta per arterias, præterea cutis admodum rubicunda, pori per microſcopium viſibiles; reptatus arteriarum per cutem luculentiſſime non ſolùm conſpiciuntur, verùm etiam per gingivas & prolabium, quorum integumentum non audit epidermis, ſed verò epithelia, quandoquidem ſub iis nulla quidem cutis, aſt verò textura papillarum ſenſibilium invenitur.

N. CXXI.

Lamella penis virilis transverſim ſecta, ut non ſolùm duo corpora nerveo-ſpongioſa majora, verùm etiam corpus nerveo-ſpongioſum minus vel urethræ in conſpectum venirent. Objectum optimæ notæ.

N. CXXII.

Phiala liquore repleta, & in ea embryo ovillus unciæ magnitudine à capillo dependens, idque in proprio liquore & membranis, qui liquor perſpicuitatem non amiſit.

N. CXXIII.

Phiala &c. caniculus bicolor inter pedes anteriores embryonem cercopitheci Americ. continens, coloris ſubnigri, digiti magnitudine.

N. CXXIV.

Phiala &c. conſervans ſtomachum fœtus humani, cui lien & ſegmentum omenti annectuntur. Repletio facta per arterias: per omentum telæ aranearum inſtar tenue, reptant ramuli arterioſi tomenti inſtar tenues.

N. CXXV.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum Inteſtini jejuni. Repletio facta per venam & arteriam; hinc ſummâ rubedine perfuſum.

ASSER

ASSER VI.

N. CXXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum lienis humani. Repletio facta per venam: hujus acini, qui diverſi ſunt ab iis, qui exſtant in hepate, hic ſunt tantiſper evoluti.

N. CXXVII.

Pedamentum &c. arteriæ repletæ è cerebro humani fœtus. Hæ autem admodum teneræ, ita ut facillimè frangantur.

N. CXXVIII.

Pedamentum &c. Auricula cordis ſiniſtra ex homine. Repletio facta per arteriam: hæc formam obtinet criſtæ galli.

N. CXXIX.

Pedamentum &c. ſegmentum lienis humani, cujus arteriam ceraceâ materiâ rubrâ replere decreveram: cum autem hoc ad votum non videretur evenire, replevi quoque venam materiâ ceraceâ flavâ, id quod optimè ſucceſſit, & ſic ex parte objectum rubicundum quidem videndum ſeſe exhibet, ſed verò maximâ ex parte flavedinem aſſumſit. Notandum interim quanta ſit diſcretio inter vaſorum conſtitutionem lienis humani, & quadrupedum. Objectum hoc bonæ notæ, ex muliere obeſâ, & ætate provectâ.

N. CXXX.

Pedamentum &c. ſegmentum pulmonis humani, cujus vaſa ſanguinea ſunt infarcta ceraceâ materiâ rubrâ.

N. CXXXI.

Pedamentum &c. fruſtum ſtomachi infantis, cujus arteriæ mirum in modum ſunt repletæ.

N. CXXXII.

Phiala ſicca, & in ea Inteſtinula fœtus humani, horum arteriæ optimè ſunt repletæ, & quod conſiderandum, Inteſtinula rotunditatem in totum conſervarunt ſine foveis.

N. CXXXIII.

Pedamentum &c. apluſtre confectum ex ſegmento Inteſtini Ilei humani: cujus repletio facta per venam cavam.

N. CXXXIV.

Phiala in liquore continens pœdothecam infantis, quæ innititur ſegmento placentæ uterinæ humanæ, cujus arteriæ ſunt repletæ.

N. CXXXV.

Pedamentum &c. cor fœtus humani, cujus repletio facta per arteriam, quæ repletio tam nitide peracta, ut ſubtiliſſimæ extremitates in conſpectum veniant; præterea viſui occurrunt portiones trunci arteriæ magnæ, ut & arteriæ pulmonalis, nec non locus ubi hæ binæ coaleſcunt, qui dicitur ductus arterioſus.

N. CXXXVI.

Phiala in liquore continens ſegmentum arteriæ magnæ deſcendentis, cujus lateri dextro connatum eſt ſegmentum ductus thoracici, à me ceraceâ materiâ rubrâ repleti ex muliere adulta.

N. CXXXVII.

Phiala &c. ſegmentum magnum ſtomachi infantis, cujus arteriæ repletæ ad ultimum extremum, huic aſſidet ramus Lychnidis floſculis minutiſſimis foliiſque gramineis.

N. CXXXVIII.

Pedamentum &c. ſegmentum renis humani, cujus repletio facta per truncum venæ cavæ. Optimæ notæ.

N. CXXXIX.

Pedamentum inſtructum ſegmento magno Inteſtini craſſi (ex muliere obeſa) huic portio meſenterii annexa, ventilabrum repræſentat. Repletio facta per venæ cavæ ramum. Objectum itidem optimæ notæ.

N. CXL.

Phiala in liquore continens duos renes ſuccenturiatos, quorum arteriæ ſunt repletæ.

N. CXLI.

Phiala in liquore continens vermem per vias urinarias excretum, diverſum ab aliis vermibus.

N. CXLII.

Pedamentum &c. apluſtre confectum è cute humanâ; repletio facta per arteriam, in eo innumeræ papillæ cutaneæ comparent, quæ aliis perperam glandulæ cutaneæ dicuntur.

N. CXLIII.

Pedamentum cui impoſita ſunt inteſtinula fœtus humani: repletio facta per arteriam, coli portione apertâ in conſpectum venit gemina valvula coli, acu intruſâ patefacienda.

N. CXLIV.

Pedamentum & ſuper illud ſalino ſimile, confectum ex inteſtino juvenis, cujus repletio facta per arteriam; hinc colore rubicundiſſimo præditum.

N. CXLV.

Pedamentum & ſupra illud vexillum confectum ex inteſtino jejuno hominis, cujus repletio facta per arteriam, unde ſummâ rubedine conſpicitur.

ASSER VII.

N. CXLVI.

Phiala liquore repleta, & in ea fœtus humani pes, ſub cujus pede extremo reperiuntur ſpinæ echinomelocactos, cum inſcriptione:

PER ASPERA, AD ASTRA!

Objectum vitæ ſpeciem repræſentans, à capillo dependet in liquore. Repletio facta per arteriam.

N. CXLVII.

Phiala in liquore continens unam atque alteram vertebram colli, cum ſegmento medullæ ſpinalis è fœtu humano, in medio medullæ ſpinalis conſpicitur cortex, rubro colore præditus, qui nil, niſi vaſcula ex arteriolis oriunda.

N. CXLVIII.

Pedamentum & ſupra illud ſegmentum magnum Inteſtini coli ex homine, cujus repletio facta per ramum venæ cavæ: horum ramulorum reptatus plane diverſus eſt ab iis vaſculis, quæ diſperguntur per dictum Inteſtinum, ſi repletio facta ſit per ramum venæ portæ.

N. CXLIX.

Pedamentum inſtructum ſterno, cum cartilaginibus coſtarum & muſculis intercoſtalibus, è fœtu humano, repletio facta per arteriam, quæ optime ſucceſſit. In hoc objecto oſſicula ſterni ſunt bicompoſita, id quod nunquam offendi.

N. CL.

Phiala liquore referta, & in illa duo ſegmenta placentæ uterinæ humanæ ſummâ rubedine perfuſa, propter repletionem ad ultimum uſque. Objectum optimæ notæ.

N. CLI.

Phiala &c. fruſtum magnum placentæ uterinæ humanæ, cum ſegmento funiculi umbilicalis.

NB. Facies, quæ reſpicit phialam, adhuc obſita eſt involucro

molliori, quæ reſpicit uterum, & à chorio oriri videtur, ſaltem cum eo connectitur. Hinc palam eſſe exiſtimo, vaſa uterina, cum vaſis placentæ immediate haud uniri. *Vid. Theſaur.* v. in eo fuſius ſuper hac re ſcripſi.

N. CLII.

Pedamentum &c. magna portio pulmonis vitulini, cujus vaſa arterioſa ad ultimum uſque ſunt repleta. Notandum interim reptatum horum vaſorum diſcrepare ab iis, quæ reptant per pulmonem humanum, & quod per conſequens nonnulli hallucinati ſint, qui nobis repræſentarunt figuras ad brutorum objecta factas, ſine admonitione debitâ.

N. CLIII.

Pedamentum ex ligno Indico confectum, continens inteſtinula fœtus humani, cujus arteriæ ſunt repletæ: in Ileo obſervandum Inteſtini diverticulum unciæ magnitudine, in cujus extremo tres veſiculæ comparent capitula aciculorum repræſentantes. Id admodum rarum eſſe exiſtimo.

N. CLIV.

Pedamentum &c. ſemi-ren ovillus, cujus vena repleta; in illa diverſitatem obſervamus notabilem, inter hoc objectum & renem humanum.

N. CLV.

Catinulus confectus ex ſegmento Inteſtini Ilei humani inverſi, & inflati, ut viſui occurreret cellulofitas quædam, quæ aliis habetur pro tunica celluloſa ſecunda; per hunc catinulum diſſeminantur innumeræ venulæ, præſertim à venæ cavæ ramis oriundæ, gaudentque reptatu diverſo ab iis, quæ proveniunt à venæ portarum. Dictus catinulus in ſe continet fruſtum exiguum ferri, magnetis vim obtinens, & proveniens ex cruce ferreâ, deſumpta è templo (novo dicto) civitatis Delphenſis: hocce donum mihi miſit Cognatus meus, reverendus D. *Henricus Ruyſch*, Paſtor vigilantiſſimus Eccleſiæ Reformatæ Delphenſis, qui illud à famigeratiſſimo D. *Leeuwenhoeckio* acceperat.

N. CLVI.

Pedamentum cui impoſitum eſt ſegmentum' cutis humanæ, omni tunicâ celluloſâ ademptâ, ut verus reptatus arterioſus ſpectantis oculos incurreret. Illud enim aliquibus impoſuit, qui celluloſitatem vaſculoſam, & oleoſam in totum non abſtulerant, diverſum reptatum oſtendentes; exiſtimabant cutem duum generum

rum vaſa obtinere: eum in finem hocce præparatum conficere decreveram. Inſpiciendum averſa luce, ut vaſa luculentius appareant.

N. CLVII.

Tibia & pes extremus infantis vitæ ſpeciem repræſentans, hiſce adſitus eſt ramus balſaminæ maris Zeylanici fructu rubro minori &c. Objectum optimæ notæ in liquore conſervatum.

N. CLVIII.

Phiala in liquore continens fruſtum cerebri fœtus flaccidi vaccæ, in cujus utero hæſerat, mortuus per ſemi annum abſque putrefactione, non ſine flacciditate: & hoc etiam locum habere in mulieribus obſervo, modo uterus maneat clauſus, ut ſupra monui. Notandùm interim me hocce objectum per arteriam repleviſſe, neque mihi obſtetiſſe quod tamdiu fœtus hæſerit in utero mortuus. Vide ſuper hac re ulterius decad. 3.

N. CLIX.

Pedamentum inſtructum patella humana, ſupra quam innumeræ arteriæ repletæ repunt, quæ haud pertinent ad patellam, ſed vero ad remanentiam tendinis muſculorum tibiam extendentis.

N. CLX.

Pedamentum & ſupra illud compoſitio variorum, quæ reperta ſunt in atheromate ſtomachi, ſc. os deforme, pili & quatuor dentes molares. Vid. ulterius hiſtoriam in decad. III. Teſtimonio munitam.

N. CLXI.

Phiala in liquore continens ſegmentum quadrupedis cum annexo crure & extremo pede ut & unguicula non fiſſa, ſed integra, quæ ſunt cum quatuor dentibus molaribus, oſſe difformi & pilis reperta in dicto atheromate.

N. CLXII.

Phiala in liquore reſervans magnam partem mammæ mulieris, vitæ ſpeciem referentem; hujus ſubſtantia neutiquam glanduloſa, ſed verò talis, qualis non datur in toto corpore, præterquam, quod aliquam analogiam habeat, cum paraſtatis humanis, ſcilicet tenaciſſima, albiſſima, & neutiquam evolvenda: rotundæ particulæ, quæ in mammis reperiuntur, mera eſt pinguedo, cæteræ particulæ rotundæ in papillæ extremo, capitis aciculæ minoris magnitudine papillæ, mihi ſunt, quæ ſenſationem vel ſenſum ibi præſtant.

N. CLXIII.

Phiala in liquore fibras muſculares continens; ſc. fibram atque alteram in plurimas fibras ſubtiliſſimas ſeparaveram, quæ tomenti inſtar ſunt tenues, quæ ut melius in conſpectum venirent, addidi ramum pimpinellæ ſpinoſæ: cum autem morâ fundum aſſolent petere fibræ, movenda eſt phiala: nam tunc diverſæ ſpinulis adhærere coguntur.

N. CLXIV.

Pedamentum cui impoſita eſt coſta infantis ita incurvata, ut litteram C. repræſentet, hoc factum à me poſt macerationem in liquore acido.

N. CLXV.

Pedamentum &c. cor pueri balſamo induratum; repletio facta per arteriam, cujus ultimæ extremitates luculentiſſime conſpiciuntur.

N. CLXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum Inteſtini coli & Ilei ex homine; ubi notandum, colon, contra naturæ leges, admodum fuiſſe extenſum, idque ab hernia inteſtinali, quam patiebatur, dum viveret; & hoc pluries me vidiſſe in hernioſis memini. In hoc objecto obſervandum ulterius, ſc. à flatu à me adacto, binas valvulas hic ſeſe videndas exhibere, id quod in ſtatu ſano & naturali non fit in homine pancratice vivente, tum enim ibi nobis occurrit orbiculus loco valvularum.

In affectu miſerere mei à flatu oriundo, non raro quoque ita extenditur Inteſtinum illic, ut loco orbiculi compareant dictæ valvulæ. Sub puncto nigro in conſpectum venit orificium proceſſus vermiformis, qui proceſſus non inflatus, ſecundum longitudinem ſegmenti coli hic repit.

N. CLXVII.

Phiala &c. fœtus ovillus exiguus cum ſecundinis, vitæ ſpeciem repræſentans.

N. CLXVIII.

Phiala &c. ſegmentum Inteſtini recti ex juvene, in eo comparent ita dictæ glandulæ, potius cryptæ Boerhaavianæ, quæ hic luculentiſſime comparent colore ſubrubro. Ramus objectum verſus parietem comprimens, eſt acacia Africana ſpinis albicantibus.

N. CLXIX.

Pedamentum &c. Boopilus è ſtomacho vaccæ, albus & magnus.

N. CLXX.

N. CLXX.

Pedamentum &c. veſicula fellea humana, ceraceâ materiâ infarcta; hic apparet tortuoſitas ductus veſiculæ felleæ humanæ, quæ in brutis recto ductu, ut plurimum decurrit.

N. CLXXI.

Phiala liquore referta, & in ea ſegmentum ſtomachi vitulini, ut & papillæ nervoſæ, à quibus dependet corpus reticulare cum papillarum thecis.

N. CLXXII.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum meſenterii cum ſuis glandulis, quæ quamvis exiles, optime tamen ſunt repletæ, ut illarum arteriolarum reptatus in conſpectum veniat. Præterea luculenter & copioſe apparent vaſcula per meſenterii ſubſtantiam diſperſa. Ex homine.

ASSER VIII.

N. CLXXIII.

Pedamentum &c. fruſtum cutis capitis magnum ex juvene, cujus arteriæ nitidiſſime ſunt repletæ, & inter ſe conjunctæ.

N. CLXXIV.

Phiala liquore repleta, & in ea pia mater rubicundiſſima, (propter repletionem) tanquam inflammata: hæretque inter ramum Juniperi Goënſis.

N. CLXXV.

Pedamentum &c. magna portio Inteſtini Ilei ex homine adulto; in ea nobis occurrit ſuſceptio dicti Inteſtini, ubi apertura à me facta & puncto nigro notata, ut illa diſtinctius appareret.

N. CLXXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum linguæ vitulinæ ſecundum longitudinem factum: repletio facta per arteriam. In eo comparent papillæ linguales, & quod notandum, in ſui medio epitheliam abſtuli, ut arteriarum reptatus clarius apparerent. Vide punctum magnum à latere poſitum; averſâ parte autem, ubi ſuperior pars eſt abſciſſa, æque bene videmus reptatum vaſorum, ac in ſuperficie, id quod mirandum.

N. CLXXVII.

Pedamentum &c. ſegmentum magnum inteſtini coli, cujus repletio facta per arteriam; longe alium reptatum exhibet, quam ſi facta fuiſſet per venam, id quod conſiderandum.

N. CLXXVIII.

Phiala in liquore continens ſegmentum lienis vitulini, cujus arteria eſt repleta. Membrana ab unâ facie adempta, levem inſtitui evolutionem, (excarnationem, uti dicitur) & hoc in totum non eſt vituperandum, ſed multo diſtinctius in liene poſt repletionem, indurationemque reptatus mihi apparet. Ramus, cui inſidet objectum, eſt, Nerion anguſtifolium odoratum.

N. CLXXIX.

Pedamentum &c. continens duo objecta, quorum ſupremum portio eſt Inteſtini Ilei ex homine, hujus repletio facta per venam portæ, ſuntque ramuſculi innumerabiles, tenuitatem telæ aranearum ſuperantes; ſpinæ extremitas acuta, faciem externam inteſtini indicat, altera ſpinula bicolor perfodit tunicam celluloſam, quæ hic extenſa & repleta materiâ ceraceâ rubrâ, & hinc tantus tumor.

Alterum & infimum objectum eſt apluſtre ex ſegmento Inteſtini Jejuni confectum. Repletio facta per arteriam: in hoc objecto omnia juga (valvulæ conniventes dicta) plana nobis occurrunt.

N. CLXXX.

Pedamentum &c. ſegmentum diaphramagtis magnum. Repletio facta per arteriam. NB. Arteriæ per diaphragmatis partem tendinoſam, ut & membranoſam reptantes, peculiari gaudent reptatu, & diverſo ab iis, quæ diſperguntur per partem muſculoſam.

N. CLXXXI.

Pedamentum continens unum ex minoribus dentibus, maximi piſcis marini, (Belgice *Potvis*, aliis *Casjellot*) ſ. cete, è cujus capitis parte poſteriore colliguntur aliquot dolia cerebri vel cerebelli, illudque purificatum perperam vocatur ſperma ceti.

N. CLXXXII.

Pedamentum inſtructum ſegmento anteriore capitis vitulini. Repletio facta per arteriam. Cum autem hoc objectum variis uſibus deſtinatum ſit, ea propter vaſorum diverſitas hic quoque reperitur circa ſtructuram, & ſic arteriæ per palatum diſſeminatæ non conveniunt cum iis, quæ diſperſæ ſunt per buccas, multoque minus, quæ in cavitate oſſis frontis exſtant; ſi quis ulterius indagaverit vaſa longiora mucum narium producentia vel conficientia, & ex arteriis prodeuntia in dictis animalibus (loquor de illis vaſis, quæ repunt per oſſa ſpongioſa narium) ô quanta diſcretio! Denique ſi quis linguam vitulinam, ut oportet, ceraceâ

ceâ materiâ repleverit, poſtea ſecundum longitudinem in duas partes diſſecuerit, reperiet omnium vaſorum reptatum æque bene, ac ſi integram linguam perluſtraverit, id quod non obſervatur in liene, hepate, renibus & aliis corporis humani partibus. Hiſce omnibus ita conſtitutis, nemo dixerit, hæc omnia à creatore benigniſſimo tam diverſimode eſſe condita, niſi ad ſui manifeſtandam inperſcrutabilem potentiam & gloriam.

N. CLXXXIII.

Phiala in liquore continens ſceleton pruni albi, cujus vaſa ſuccoſa dictum fructum conſtituentia, diſcrepant ab iis, quæ pyrum conſtituunt, & quod mirandum, hujus pruni vaſa partim prodeunt ex vaſculis pedicelli, partim ex lapide.

N. CLXXXIV.

Pedamentum inſtructum glandulâ parotide è capite vitulino recens nato; repletione per arteriam factâ, videre eſt, quanta ſit diſcretio inter reptatum arteriolarum hujus glandulæ, & meſenterii humani glandulas; & hoc certum eſt indicium, omnes glandulas in unum idemque à Benigniſſimo Creatore non eſſe deſtinatas, nec ſolùm ſanguinem ducentes, aut ſanguiflua vaſa eſſe vide ſuper hac re Decad. III. Adverſar.

N. CLXXXV.

Pedamentum &c. ſegmentum ſtomachi humani. Repletio facta per arteriam. Notandum hæc vaſa gaudere diverſo reptatu, ab eo, qui conſpicitur in Inteſtino Jejuno, unde concludendum, aliud opus, aliud inſtrumentum.

N. CLXXXVI.

Pedamentum &c. ſegmentum penis virilis, in quo tunica celluloſa enormiter extenſa à flatu adacto; & quam tenuis ſit cutis hujus partis hic poteſt videri.

N. CLXXXVII.

Pedamentum &c. ſemi-ren humanus. Repletio facta per venam. Vide locum ubi ſpinula tricolor intruſa eſt. Bonæ notæ.

N. CLXXXVIII.

Pedamentum &c. apluſtre confectum ex ſegmento pulmonis ovilli. Repletio facta per arteriam, cujus extremitates telam aranearum longe ſuperant tenuitate.

N. CLXXXIX.

Pedamentum &c. apluſtre ex chorio vitulino. Repletio facta per arteriam, cujus extremitates tomenti inſtar tenues ſunt, reptantes quoque peculiari modo.

N. CXC.

Phiala in liquore continens fœtum humanum quatuor circiter menſium à conceptione, hic capite declivi & corpore inverſo decumbit inter omentum humanam nitidiſſimum.

N. CXCI.

Pedamentum &c. ſemi-ren juvenis, cujus arteria repleta. Optimæ notæ.

N. CXCII.

Pedamentum &c. acetabulum vitulinum. Repletio facta per arteriam & venam.

ASSER IX.

N. CXCIII.

Pedamentum &c. vexillum magnum confectum, è cute humanâ, in quâ innumeræ papillæ cutaneæ comparent.

NB. Has papillas conſtare non ex ſingulis, ſed vero ex plurimis ramuſculis nervorum, id quod luculentius apparet in cute papillarum mammarum balænæ, ſicuti delineari curavi in Theſaur. Anatom. 1.

N. CXCIV.

Pedamentum &c. Placenta integra fœtus humani imperfecti; hujus repletio facta per venam. Objectum optimæ notæ.

N. CXCV.

Pedamentum inſtructum ſuperiore parte capitis fœtus humani, cujus vaſcula arterioſa per piam matrem diſſeminata, optime repleta ſunt, ut & illa diſperſa per duram matrem.

Notandum præterea, cranium pluribus in locis deficere, id quod pluries vidi, & tali in caſu, cerebrum nonnihil prominet per omnes ejuſmodi defectus, vaſa arterioſa, quæ hic addidi, ſunt arteriolæ repletæ & admodum teneræ ac fragiles.

N. CXCVI.

Phiala in liquore conſervans brachium pueri, vitæ ſpeciem repræſentans, in cujus manu continetur fœtus humani ren rubicundiſſimus, propter repletionem per arterias.

N. CXCVII.

Pedamentum &c. magnum meſenterii humani ſegmentum, in quo variæ glandulæ comparent, objectum ita præparatum braſſicam criſpam repræſentat.

N. CXCVIII.

N. CXCVIII.

Phiala in liquore continens perperam dictam molam: cum mola nil aliud ſit, quam placenta poſt editum fœtum ex utero reſidua, idque à compreſſione uteri, ut denuo recuperaret naturalem magnitudinem. Hoc objectum vix ovum magnitudine æquans, remanſit à fœtu quatuor circiter menſium.

N. CXCIX.

Phiala &c. Teſticulus humanus evolutus, & diſperſus per ramum Juniperi Goënſis, ut luculentius admiranda vaſorum tenuitas in conſpectum veniret.

N. CC.

Phiala &c. ſceleton, vel vaſa ſuccoſa mali Armeniaci (*abricoos* vulgo) quæ partim ex calculo, ſeu lapide, partim ex pediculo prodeunt, ſuntque longe diverſa, quæ pyra conſtituunt.

N. CCI.

Pedamentum &c. muſculus biceps ex juvene, cujus arteriæ ſunt infarctæ.

N. CCII.

Phiala in liquore &c. ſegmentum placentæ uterinæ, repletione per arterias factâ; hic in extremis arteriolis adhucdum conſpicitur pulpoſitas arteriolarum.

N. CCIII.

Pedamentum &c. fruſtum magnum Inteſtini Jejuni, cujus juga, (valvulæ conniventes) repræſentant rotas molares aquaticas.

N. CCIV.

Pedamentum &c. genu ex homine, in eo apparent duæ cartilagines mobiles, quæ notantur duobus punctis albis. Spinula ſub patella intruſa, denotat corpus glanduloſum ab auctoribus ita dictum. Punctum nigrum notat patellam. Repletio facta per arteriam.

N. CCV.

Pedamentum durâ matre inſtructum pileoli inſtar expanſa, in qua ſinus longitudinalis apertus remanſit. Proceſſus falciformis adhucdum remanſit æque ac in ſtatu naturali. Notandum præterea, repletionem eſſe factam per arterias, ſed vero nil materiæ ceraceæ intravit ſinum longitudinalem; imò id nunquam fieri exiſtimo, niſi venularum extrema conjunxerint ſeſe arteriolarum extremis, alias id nonnunquam offendi.

N. CCVI.

Phiala &c. ſegmentum cuticulæ, corpus reticularis, & cutis

balenæ; ſpina elevat cutem à corpore reticulari, ut in conſpectum veniant papillæ cutaneæ albiſſimæ, & quod ulterius conſiderandum eſt, corpus reticulare & epidermis colore ſunt marmoreo, id quod ſæpe fit, ut mihi relatum eſt à piſcatoribus balenarum.

N. CCVII.

Pedamentum &c. ſuperior pars Cranii fœtus humani, cujus dura mater tam nitide & fixe affigitur adhucdum interiori parti cranii, ut nuſquam ab ea ſit diſſoluta, præterea arteriæ per duram matrem diſperſæ, tantâ dexteritate ſunt repletæ, ut aliquibus in locis exitum quæſiverit ceracea materia in ſubſtantiam oſſeam inſtar roris. Vide puncta nigra variiſque aliis locis, tale quid me nunquam hiſce locis vidiſſe, confiteor.

N. CCVIII.

Pedamentum inſtructum oſſe tali & calcis, portione cutis & pinguedine. A latere conſpiciendam ſeſe dedit portio tendinis, ſummâ rubedine perfuſa, propter arteriarum repletionem.

N. CCIX.

Pedamentum &c. ſegmentum epidermidis & corporis reticularis balænæ, ſuper epidermidem affixa ſunt animalcula, quæ pediculi balænæ audiunt, ſuntque hi facie admiranda. Pedes ſunt armati unguiculis acutiſſimis, aduncis, quibus hic inter ſe firmiter cohærent.

N. CCX.

Pedamentum & ſupra illud unum ex oſſibus frontis, quod adhucdum albiſſimum viſui occurrit, idque è fœtu humano qui per integrum annum, & quod ſuperat, in corpore remanſerat ſine putrefactione, ſolâ flacciditate obſitus, & tandem è corpore materno prope umbilicum exciſus eſt anno 1722. menſe Auguſti per Chirurgum verſatiſſimum Petrum Plaatman, matre ſuperſtite, & in hunc uſque diem pancratice vivente. Hanc Hiſtoriam, & quod ad eam attinet, juſtis teſtimoniis confirmatam poſthac (volente Deo) deſcribemus.

Præ-

Præterea in hujus Theſauri cavo inferiore ſequentia quoque conſpiciuntur.

A. PYxis, & in ea magnum ſegmentum meſenterii humani, cujus glandulæ petrefactæ.

B. Pyri, ni fallor, petroſelini vulgo dicti, ſceleton. Illud radiis ſolaribus expoſitum conſpicitur conſtare ex myriadibus vaſculis ſuccoſis, quorum extrema pulpam connexam reſervarunt. Dictum objectum in liquore reſervatur, & in fundo Phialæ reperitur planta Gundelia dicta *Tourn.*

C. Sceleton fœtus humani nitidiſſimum, decumbens in tumulo ex ligno Indico confectum, idque ſupra matracium ex ſerico cœruleo confectum, inter manus oſſeas continet fœtus humani inteſtinula nitida, quorum arteriæ ſunt repletæ.

D. Sceleton fœtus humani quatuor circiter menſium à conceptione, eodem modo ornatum, & per tumulum mentiuntur volare aliquot ephimerides, ea inſcriptione:

EADEM, QUÆ VITAM DEDIT, HORA CARPSIT.

E. Pes extremus mulieris, propter repletionem arteriarum colore ſanguineo, ceu inflammatus, ab omni parte, perfectiſſime repletus; Epidermis verò ſupra digitos remanſit albiſſima, cum nihil commercii habeat cum vaſis ſanguineis.

F. Phiala, & in ea ramus Elichryſi Afric. arborei, ſalviæ folio odorato. *Boerhaav.* Hujus folia pulchre obſita polypo à me ex ſanguine bovino recens mactato ſola conquaſſatione confecto. Objectum optimæ notæ.

G. Superior pars cranii humani, pericranio ob omni parte obducta, hujus arteriæ tam nitide ſunt repletæ ut ſumma rubedine emineat.

H. Fruſtum oſſis femoris hominis adulti, cujus ſubſtantia quæ in nobis perquam dura, calamumque ſcriptorium craſſa, à prægreſſo morbo unciæ craſſitudinem, obtinuit, & quod magis mirandum, in totum celluloſa vel ſpongioſa eſt facta, an ab inveterato & prægreſſo œdemate?

Expli-

Explicatio Figurarum.

TAB. I.

PYri ſceleton ita præparatum, ut luculentiſſime viſui occurrat pyra præcipue ex vaſculis ſuccoſis cum ſuis extremis pulpoſitatibus conſtare: præſertim dico, quandoquidem internus ita dictus uterus hic non apparet.

A. Pedicellus.

B. Corticis reſiduum.

C. Vaſa ſuccoſa cum ſuis extremis pulpoſis extremitatibus.

D. Particulæ aciniformes, rotundæ, quæ in variis pyris inveniuntur, quarum nonnullæ in lapideam ſubſtantiam degenerant, ſuntque diverſæ formæ in variis pyris.

TAB. II.

Segmentum membranæ chorii vitulini, cujus vaſorum repletio facta per venam umbilicalem. Quam mirandus ſit horum vaſorum reptatus, ut & quam diverſus ab aliis venis ſit, in hoc Theſauro maximo cerni poteſt.

Notandum quoque harum venarum extremitates non in pulpoſam, ſed vero in tomentoſam ſubſtantiam hic variis locis exire, id quod ubique feciſſent, ſi repletio facta fuiſſet perfectiſſima: diverſis attamen locis hic videre eſt, venarum extrema tenuitatem telæ aranearum ſuperare.

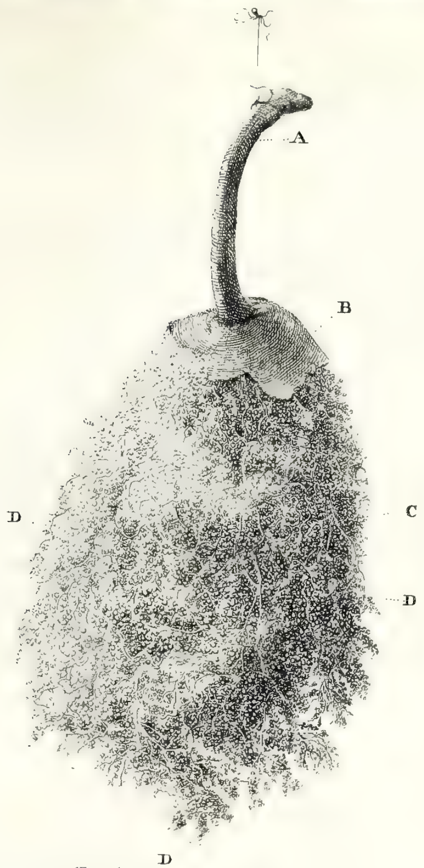
TAB. III.

Segmentum Inteſtini Ilei cum portione meſenterii è corpore humano, ventilabrum repræſentans.

A. Segmentum meſenterii, per illud diſperguntur venæ cavæ portiones, quas replevi ceraceâ materiâ rubrâ, ex iis emergunt ramificationes tomenti inſtar tenues, peculiari reptatu gaudentes, an ob diverſum, quem obtinent uſum?

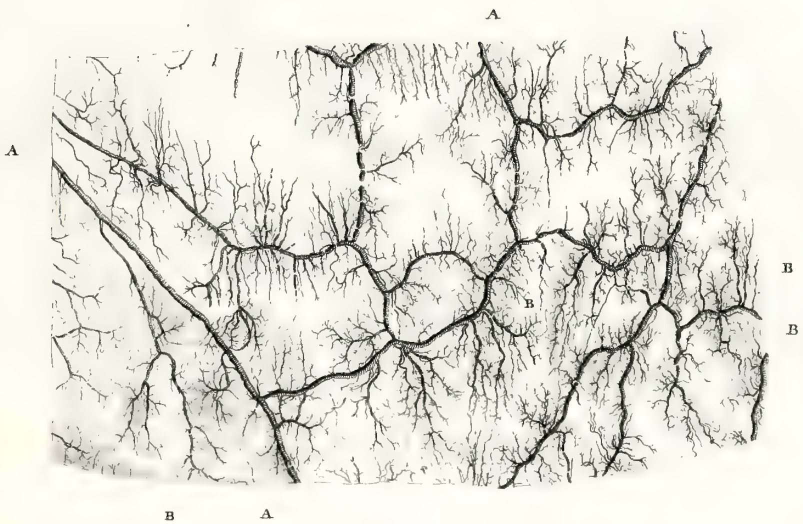
b. b. b. Portio Inteſtini.

Tab. I

J. Folkema ad objectum fecit

TAB. II

J. Folkema ad objectum fecit.

Tab. III

I. Wandelaar ad objectum fecit.

FREDERICI RVYSCHII,

Anatom. & Botanic. Prof. Academ. Cae-
ſar. Curios. Nec non Reg. Societ. An-
glic. & Paris. Membri.

CVRAE RENOVATAE,

SEV,

THESAVRVS ANATOMICVS,

POST CURAS POSTERIORES,

NOVVS.

Cum fig. aeneis.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

cIɔ. Iɔcc. xxviii.

VIRIS

ILLUSTRISSIMIS,

CLARISSIMIS EXCELLENTISSIMIS,

REGIAE PARISINAE

SCIENTIARVM SOCIETATIS

QVAE,

à SERENISSIMO ET POTENTISSIMO

PRINCIPE ET REGE,

LVDOVICO XV.

PROTEGITVR,

MEMBRIS DIGNISSIMIS,

HAS CVRAS RENOVATAS,

RECEPTIONIS IN ILLVSTREM SOCIETATEM

MEMOR.

D. D.

FREDERICVS RVYSCH,

PRIMVM SVPRA NONAGESIMVM ANNVM

AGENS.

VIRI ILLVSTRES,

TAcuiſſem certe ſenex nonagenarius, poſtquam curas poſteriores edidi, & crederem me ſatis commodis rei Anatomicae & Medicae inſerviiſſe, ut finem laboribus imponere poſſem. Sed ſentio adhuc, VIRI ILLVSTRES, gaudia illa, quibus adficiebatur animus, quando Regiam Clementiam INVICTISS. ET POTENTISS. REGIS ET PRINCIPIS LVDOVIC. XV. nupero anno nuntiaverat, ILLVSTRISS. COMES DE MAVREPAS. Attonitus revera haerebam, dum me receptum eſſe in Illuſtrem veſtram Societatem legeram, & quidem in locum Magni Newtoni! Ah! qui vellem tantum, ut ſenex brevis vitae memor, promovendis ſcientiis adhuc aliquid conferre poſſem! non deficeret, credite, VIRI ILLVSTRES, voluntas, ni deficerent vires, quas conſumtas fere, multumque nupero lapſu detritas ſentio. Novi promiſſa mea de Decade IV. adverſ. cadere in debitum; ſed ego mortalium in tam vaſta republica noſtra laborioſiſſimus, detineor ſaepe, & detentus fui tractatu meo de muſculo orbiculari uterino, & firmiore adhaeſione placentae, quem Magiſter obſtetricum edere debui, & invidis licet obloquentibus edidi. Sed quod differtur non aufertur! Invenietis VIRI ILLVSTRES, in hoc Theſauro varia rariora, quorum primum locum occupat ſcatula, in qua reperitur ſtirps quaedam, quam in alia ſtirpe obſervaram, poſtquam prima, munere ſuo functa per multos annos in uſu fuiſſet: Obſervatum quidem fuit, quod haec vel illa planta ex aliis, & ad alias effrondeſcat? Quod rarum non eſt; ſed loquor de tali planta, quam nemo ante videre potuit, quam mater prioris effoeta mortua fuiſſet, plantaque ſecunda matricida prioris facta ſit, & ante hoc tempus, nec ego, nec ullus eam umquam vidit. Indies quidem videmus, quod ex arboribus cadentibus fungi varii naſcantur, aſt haec ſtirps, de qua loquor, inter ceteras ſuperbit. Praeterea nunquam conſpiciuntur plantae hae, niſi prima emarcida jam ſit mortua, id quod bene notandum!

Quod ſi mihi propoſuerim, deſcriptionem plantae hujus tradere, quod facile poſſem, nonne campus diſcurſui meo amplius pateret? attamen, ne prolixus ſim, hoc tantum addere lubet, me

jam duas diverſas hujusmodi plantas vidiſſe: prior multis ramis albicantibus ſuperbit; altera vero ſine ramis mihi oblata fuit, quae craſſa eſt inſtar baculi ambulatorii, & cujus portiunculam tantum accepi: cava haec eſt & fiſtuloſa inſtar arundinis, & interna ſuperficies, quam in tabulato firmavi, impreſſionibus rotunde cavis ſcatet inſtar cryptiformium fovearum in agmen poſitarum, de qua poſtea pluribus.

IIº: *Obſervatu dignus eſt in hoc Theſauro ramus depactus ſtirpis cujusdam arboreſcentis, qui nullius aciculae, fili, amylaceae vel alius materiae ope, ita praeparatus eſt, ſed tantum diviſione vaſorum ſucciferorum per lamellas, quae alias vocantur fibrae, oſſa plantae, truncum plantae conſtituentia. Vaſa haec lamellatim ſic disjuncta, & excarnata (ut ita loquar) repraeſentant librum quendam paginis multis inſtructum, quarum interſtitia, ſceleta vel exuviae variorum foliorum replent. Haec praeparandi methodus, quantum ego novi, à paucis, ſi ab ullo, exculta fuit.*

Viri, ſapientia Clari, qui rariora haec in aedibus meis vident, me ſaepe interrogant, qui poſſibile ſit, haec ita praeparare? reſpondeo vero: me hoc efficere miniſterio ſatellitum meorum, quorum opera varia detexi, quorumque auxilio theſauri mei ſuperbiunt. Aliis quidem ſatellitibus opus conficere ſtudebam, (quorum nomen reticuiſſe melius ſit, quam indicaſſe,) ſed animalcula haec quam citiſſime quidem opus ſuum conficiebant, ſimulac verò ferias concederem peractis laboribus, & vitro puriſſimo immitterem, quod foliis recenter carptis inſtratum erat, beneficentiam hanc meam deridebant beſtiolae hae, mirabar enim, dum eas totas inveniebam quantas tela quadam obductas; hincque coactus eram nolens volens, ingratas haſce ex ſervitiis meis relegare.

Poſtea inveni adhuc aliam ſatellitum cohortem, de quibus meliora ſperabam, ſed iterum incaſſum, nam dum eis folia exhibebam, quae prius in lixivio ſaccharino maceraveram, appetitu ſingulari non ſolum manducabant pulpam, ſed & vaſa ſuccoſa evolvenda. Tum proprios meos ſatellites, digitos meos in auxilium vocabam, qui tam bene mandatis obſequuntur, ut omnes artem hanc conſpicientes, obſtupeſcant. Sed, quid hoc? nemo ſit alterius, qui ſuus eſſe poteſt.

Videtur mihi, quod plurimi hic objiciant. Quid haec ad nos? Reſpondeo: multum ſane. Hoc enim magnum argumentum

vel

vel pondus affert ſyſtemati meo vaſorum ſanguineorum, quod etiam Egregius & Eruditus **Bohlius**, *Med. Doct & amicus noſter, in diſſertatione ſua Epiſtolica ad me nuper data, clare evicit.*

Quam magnam hic videmus analogiam inter compagem vaſorum ſanguineorum & ſuccoſorum in plantis, earumque foliis: Et nonne hoc oculis noſtris occultum fuit per tot ſecula? ſed nunc demonſtro, quomodo lien noſter cum plantis & foliis maximam partem conveniat. Lien membrana quadam tegitur, nec haec pyriferis plantis deficit. Dicitis; membranam lienis eſſe duplicatam? reſpondeo: plantarum harum etiam. Subſtantia lienis, quae prius parenchyma male audiebat, nil niſi complexus vaſorum eſt? De plantis & foliis idem adſerere licet. Fines vaſorum ſanguineorum lienis undiquaque abeunt in pulpam vaſis circumpoſitam? extremitates vaſorum ſuccoſorum plantarum & foliorum faciunt idem. Tandem pulpa modo dicta in noſtro liene eſt vaſculoſa, vel potius ſunt vaſa: idem quoque de plantis valet.

III°. *Invenimus in hoc Theſauro Muſculum Deltoidem quotidie operoſo labore laborantem; quem hic demonſtro, quod non ſolum ex tribus, quatuorve, ſed ex L. LX. lacertis conſtet, quod nullus auctor tam clare & diſtincte, quam ego hic, propoſuit.*

IV°. *Quod attinet tendines & ligamenta corporis noſtri, quae tamdiu erant partes exſangues, ſanguine carentes, haec ego in Theſauro hoc demonſtro ceu partes ſanguine copioſo rubras & turgidas, id quod nunquam ſatis laudanda repletio vaſorum me docuit.*

V°. *Demonſtro etiam, hominem ſingulari artificio, & inquiſitione ex ſanguine humano vel animalium poſſe pſeudo-membranas conficere, tam naturaliter, ut quivis diceret, eſſe membranas, ex corpore deſumtas. Similem membranam ex corpore humano extractam, hic Theſaurus offert. Quando praeparatum hoc ſola conquaſſatione per ramulum depactum plantae cujuſdam factam, obſervabam, vidi etiam, quod per vulnus in abdomen uſque penetrans, ſanguis ſuo oleo deſtitutus, ſimile quid nobis offerat, per motum periſtalticum continuum inteſtinorum, & eruptionem ſanguinis ex vaſis ſuis ita mutatus; & quod quoque ſanguis in vulneribus Thoracis continua pulmonum actione in inſpiratione ita praeternaturaliter mutari poſſit.*

VI°. *Si*

VI°. *Si quis cupit videre, quam mirabiliter remanſa placenta uterina, (de qua haud ita pridem ex profeſſo egi) quae ex meris vaſis ſanguineis & membranis conſtructa eſt, mutari poſſit in hydatides, id quod olim impoſſibile quis dixiſſet, hunc adeat theſaurum, rem inauditam ſole meridiano clariorem dabit; Quando hoc ante multos annos obſervabam, multos quidem adverſarios nactus fui, nunc vero ſilent omnes, de vera obſervationis ratione perſuaſi.*

VII°. *Conſervo ſcatulam, in qua eſt folium Aloës Americanae ſpinoſae, cujus vaſorum ſuccoſorum extremitatibus in multis locis pulpam vaſculoſam adglutinatam microſcopio videmus, & ſic fateri debemus, quod pulpa haec ſit conſtructio continuatorum vaſorum ſuccoſorum. Quando rem hanc prima vice videbam, prae admiratione obſtupeſcebam, quod talis confectio quoque fieret in vaſis ſanguineis corporis noſtri, in pulpam degenerantibus. De hac ergo vaſorum conſtitutione nullum amplius dubium mihi eſt, ita fieri, ſed de illis vaſis, quae non in pulpam, ſed in tomentum telae araneae ſimile terminantur, adſerere idem nondum poſſum.*

VIII°. *Videmus quoque in hoc theſauro ſceleton vel exuvias pyri ſacchari, quod ſolis radiis viſum eandem ac naturaliter habebat, retinuit figuram. Hoc undiquaque millenis vaſis ſuccoſis ſcatet, qualis quoque & pyri totius conſtitutio. Vaſa vero talia repunt, ad uterum hodie dictum pyri. Hoc objectum magiſtrum ſuum prae omnibus aliis laudat, mihique magno in honore eſt. Adeo utilis, nobilis imo neceſſaria fere eſt anatome plantarum! en! vaſorum ſyſtema in plantis nunc ſyſtemati vaſorum in corpore humano analogum! Hi fuere labores mei, VIRI ILLVSTRES, dum elapſo quodam tempore cadavera ex deſiderio meo acquirere non potuerim; placuit enim examini plantarum vacare; impoſſibile enim mihi eſt, ut otioſus ulla dies apud me ſine linea ducta tranſeat. An verò tempus meum bene impenderim, ex ſcriptis meis abunde videre eſt: imo theſaurus meus de hac re teſtabitur. Scitis ergo VIRI ILLVSTRES, rationem tractatus hujus. Æquos Vos aeſtimo ſcientiarum judices, aequi bonique quoque accipiatis, VIRI ILLVSTRES, haſce lineas, quibus adhuc adjicere placet anatomen raparum in exuvias redactarum.*

Dum rapas has VIRI ILLVSTRES, anatomice inquiro, invenio tanta miracula & ſecreta in eis, ut haereat animus. Imprimis ſi con-

ſi conſidero earum ſubſtantiam, quae aeque bene ex canalibus ſuccoſis conſtat ac lien, hepar, renes aliaeque partes; anne hoc unquam obſervatum fuerit, ipſi judicate, rogo. Jam vero res inaudita probatur in hoc Theſauro. Quaeret aliquis, num non conſultius foret, plantas has, quae nullius momenti ſint, nec niſi aqua & aëre ſubſiſtant, relinquere? Non certe, me hercle, hoc agam cum varia nova in iis conſpexerim, imo ſuccum quendam. Haec ſane moverunt me, ut has nobiles rapas proponerem, accuratiori inquiſitione aeque dignas ac pyrum & poma, aliæve ſtirpes. Cogitate utilitatem, quam aegris & debilibus corporibus praeſtent; ventriculum licet nimis oppleverint homines, raro tamen Doctoris auxilio opus habent, cum contra ſaepe accidat, quod poſt ingurgitationes deliciarum Doctor praeſto eſſe debeat. O! quam facile rapae hae digeruntur? Quam facile divites & pauperes nutriunt? quam ſalutares, quam utiles ſunt in ſcorbuto, phthiſi, tuſſi, aphthis? His tamen non obſtantibus, anne titulum ſuum, ac ſi aëre & aqua tantum conſtent, adhuc retinerent? Propius jam haec modo laudata tubera terrae conſpiciamus, videndo, qualis earum ſit ſubſtantia, & quomodo conſiſtant. De hoc tamdiu non fuit ſcriptum, & ego, uti dixi, coeco quaſi impetu ad harum inquiſitionem me accinxi, & laetor rara in eis me detexiſſe, ut dignas judicaverim, has plantas Theſauro meo imponere, quae tanto nitore ſplendent, ac ſi rarae exoticae plantae forent.

Jam tractabo materiam, quid mihi videatur de eo, quomodo nempe rapae hae laticem aquoſum ex terra hauriant, puto verò hoc fieri earum flagellis, ſeu cauda.

Primò; licet cauda haec & cortex utilia ſint in medicina, tamen propter amarum ſuccum rejiciuntur, quando menſae apponuntur. Interim utraque ſubſtantia ſingulari textura vaſorum ſuccoſorum inſtar pyrorum conſtat, alia tamen actione & eſſe, extremitates quoque earum ſunt pulpoſae, vel pulpa obductae, ac hucuſque detegere potui. Dein videtis, VIRI ILLVSTR. in Theſauro hoc, rapam, Belgice een knol, *in ſceleton redactam, quod mihi prius impoſſibile videbatur, nam de plantis ſiliquoſis hoc inauditum fuit, ut & de pomiferis, & antequam me ad hoc opus accingerem, de ſucceſſu quoque deſperaram, nunc vero laetor, mihi ſucceſſiſſe. Obſervo porro: quod prima & ſecunda pars, haec eſt cauda ut & cortex complexus ſit vaſorum ſuccoſorum, amarum hunc ſaporem praeparantium, non verò lympham vel*

aquam, quam ex ſolo amato hauriunt, ſimili modo, ac pori biliarii, per hepar diſtributi, & ad bilem praeparandum deſtinati, ſanguinem hauriunt ex extremitatibus venae portarum.

Circa hos canales video quoque, quod milleni repant in rapa, colore albicantes, quique ſubtili artificio à me excarnati ſericum album repraeſentant, id quod admodum difficile eſt ita praeparare. Poſtea video differentiam inter vaſa corticis & caudae, licet continua communicatione inter ſe committantur; nam dum caudam conſtituunt, linea recta incedunt, cum verò ad corticem properant, mutant decurſum & retis inſtar intorquentur, probabiliter, quod hic aliquid aliud operentur; cur enim alias tanta decurſus differentia neceſſaria fuiſſet?

Quod attinet veram conſtitutionem ipſius rapae, tunc video hanc nil niſi ſyſtema vaſorum ſuccoſorum albicantium dulciſſimorum eſſe, quae breves quidem, conum abſciſſum repraeſentant, ſed innumerae etiam ſunt: cum has in exuvias praeparando redegeram, vidi has plantas inter praeparandum diſtillaſſe ſuccum glutinoſum, veluti in plurimis, ſi non in omnibus, quae nos nutriunt, demonſtrare poſſum.

2o. *Inter praeparandum quoque albicantem ſeroſum humorem demonſtravi, quod mihi ſaepius quoque accidit, cum tractarem radices malvae.*

3o. *Invenio, quod rapae hae menſtruo meo commiſſae, de die in diem, quaſi ſubſtantia ſua diffluant, & annihilentur.*

Haec ſunto, VIRI ILLVSTRES, quae poſt curas meas poſteriores editas nova iterum inveni, quae veſtro judicio pateant. Vivite diu ſoſpites, in ſcientiarum emolumentum, meque Collegam veſtrum amare pergite. Valete!

AMSTELODAMI A. N. C. cIↄIↄCCXXIIX.

Die xx. Julii.

CURÆ RENOVATÆ,
SEU
THESAURUS ANATOMICUS,
POST CURAS POSTERIORES NOVUS.
ASSER I.

N. I.

PEdamentum exiguum, & ſupra illud fruſtulum placentæ humanæ, cujus vaſa ſanguinea nitidè ſunt repleta.

N. II.

Pedamentum ut ſupra, &c. Fruſtulum Diaphragmatis humani, cujus repletio facta per arteriam, ita ut hujus extremitates ad ultimum uſque ſint viſibiles, propter accuratam repletionem.

N. III.

Phiala liquore repleta, & in ea fruſtum Epidermidis, ut & corporis reticularis ex ſemi Æthiopiſſa.

N. IV.

Phiala ut ſupra. In illa fœtus humanus, nitidiſſimus, unciæ magnitudine, dependens à funiculo umbilicali ut & amnio, repoſitus inter Aſclepiadem afr. aïzoidem. *Tournef.*

N. V.

Phiala ut ſupra. In ea ſerpens indicus, coronatus diademate, ſ. conſpicillo inſignitus, parvus. *Raji Synopſ. animal.* 330. Seu Vipera zeyl. vittata geſticulatrix ad cervicem conſpicillo inſignita. Cobras de Capello *Luſit.* Naia. *Zeylan. Herm. Muſ. Zeylan.* N. 98.

N. VI.

Phiala &c. Segmentum albiſſimum cutis mammæ Æthiopiſſæ, cui adhucdum annectitur & ab illa dependet portio corporis reticularis, nigerrima, ut & epidermis coloris cinerei.

N. VII.

Phiala &c. in ea, fœtus humanus, colore naturali quatuor circiter menſium à conceptione, decumbens ſupra ſegmentum placentæ uterinæ, cujus vaſa ſanguinea ſunt repleta, ut autem repræſentaret quod cephalea laboret, capiti innititur ejus dextra.

N. VIII.

Pedamentum exiguum, & ſupra illud acus, cui inſidet faſciculus compoſitus ex aliquot pilis minutiſſimis prodeuntibus ſub cute circa naſi radicem, idque e juvencula: dicti pili ſimul juncti, fili craſſitudinem haud ſuperantes combinantur limoſa vel pultacea materia, id quod mihi anſam dedit cogitandi, numne ſit annumerandus atheromati ſub cute ſito? Ad illud arcendum vocatus fuit chirurgus ſatis expertus, qui variis remediis incaſſum adhibitis, tandem cauſtica in uſum revocabat, quibus adhibitis, ad tempus quidem malum videbatur reſtitutum, enimverò recidivam paſſus eſt patiens, & hoc duravit per aliquot annos, ad hoc tempus uſque: jam vero bis terve per annum, ſolâ compreſſione indicis tractatus, in lucem ſeſe manifeſtat dictus pilorum faſciculus.

N. IX.

Phiala magna liquore repleta, continens caput infantis recens nati, cujus cranii pars ſuperior ablata &, cerebro exempto, hinc oculis clauſis, facies adeo venuſta oculos incurrit, ut vitæ ſpeciem repræſentet.

N. X.

Phiala in liquore continens Teſticulum humanum egregie evolutum, colore albiſſimo, hujus conſtitutio vaſcula ſunt, qualia non dantur in toto corpore, ratione reptatus ſerpentini.

N. XI.

Pedamentum peculiare inſtructum variis organis auditus, nempe, cochlea cum ſepto, Labyrinthus, tres canales, foramen ovale, & rotundum.

N. XII.

Phiala maxima, in liquore continens caput magnum cujusdam juvenis, octo novemve circiter annorum, ut ſupra dictum venuſtum & ceu vivens, ſolis oculis exceptis, qui facti ſunt tam artificioſiſſime ex vitro, ut videantur naturales: cerebrum quoque erutum, ita ut in conſpectum veniant nervi

optici

optici cum involucro ſuo tenuiſſimo, arteriolis minutiſſimis ditato.

N. XIII.

Fruſtum magnum cordis humani in liquore conſervatum, ſolummodo, ut admiranda facies interna in conſpectum veniret: ramus Juniperi Goënſis pone objectum ſitus, protrudit illud verſus phialæ parietem.

N. XIV.

Phiala in liquore conſervans brachium fœtus humani vitæ ſpeciem repræſentans, in cujus manu continetur cor infantis, cujus arteriæ optimè ſunt repletæ.

N. XV.

Phiala &c. Fruſtum inteſtini recti humani, in eo viſibiles ſunt papillæ nerveæ, pone illud objectum occurrit roſa ſylveſtris pomifera, ut comprimatur ut ſupra.

N. XVI.

Phiala &c. Portio piæ matris, cujus arteriæ ſunt infarctæ ad extremum uſque, huic adſita eſt murucuia *Piſon. vid. p.* 70. 71.

N. XVII.

Pyxis continens ſegmentum penis virilis, in quo cernere licet geminum ligamentum corporum nerveo-ſpongioſorum majorum, id quod raro contingit.

N. XVIII.

Fruſtum penis virilis, per cujus glandis ſuperficiem in conſpectum venit agmen papillarum nervearum, extra ſuperficiem prominentium, idque in liquore.

N. XIX.

Phiala in liquore continens, ſegmentum integumenti linguæ balænæ cum corpore reticulari. Huic addidi ſegmentum braſſicæ criſpæ rariſſimæ, nunquam à me viſæ.

N. XX.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum Inteſtini ilei ex homine. Repletio facta per venam portæ.

ASSER II.

N. XXI.

Pedamentum &c. Portio diaphragmatis humani, cujus vaſa ad extremitatem uſque ſunt repleta.

N. XXII.

Pedamentum &c. Fruſtum inteſtini inverſi & inflati, unde tunica nervea celluloſa facta.

N. XXIII.

Pedamentum &c. Fruſtum lienis vitulini, cujus repletio facta per arteriam; hujus pulpoſa ſubſtantia adempta, conſpicienda ſeſe præbent fibræ, (ſtamina,) ſulci, ſpatia inania, minus caute cellulæ dictæ, cum proprie nullæ reperiantur membranulæ cavæ, ſed vero ſtamina ſeu fibræ, inter quas pulpa hoſpitatur.

N. XXIV.

Phiala in liquore conſervans, ſegmentum penis virilis. Repletio facta per arteriam ceraceâ materiâ rubrâ. Tria corpora nerveo-ſpongioſa hic in conſpectum veniunt: ſuperius foramen eſt portio venæ, inferius meatus urinarius.

N. XXV.

Phiala &c. Pueri brachium vitæ ſpeciem referens, in quo continetur ſegmentum placentæ uterinæ humanæ, cujus vaſorum extremitates ad ultimum uſque repletæ.

N. XXVI.

Phiala &c. Segmentum inteſtini ilei ex homine, cujus vaſa ſunt repleta per venam meſentericam, ut autem objecti facies interior accederet parieti phialæ, comprimitur per ramum floris paſſionis.

N. XXVII.

Phiala &c. Digitus maximus pedis humani, à quo dependet corpus reticulare & epidermis, ut in conſpectum venirent papillæ nerveæ extra cutim non nihil prominentes.

N. XXVIII.

Phiala in liquore &c. Segmentum inteſtini recti ex juvene. Hujus vaſa ſanguinea ſunt repleta ceraceâ materiâ dilutiore rubedine prædita: facie interiore in conſpectum veniunt Cryptæ Boerhavianæ, ſeu lacunæ, audiuntque aliis glaudulæ, in quibus conficitur & excernitur limoſus humor ad lubricandum dictum inteſtinum.

N. XXIX.

Phiala in liquore continens, fibras muſculares diſſolutas in fibrillas telam areanarum ſuperantes; hærentque hæ fibrillæ in ramo pimpinellæ ſpinoſæ, ut luculentius in conſpectum venirent.

N. XXX.

N. XXX.

Phiala in liquore &c. Inteſtinula fœtus humani, cujus vaſa in totum ſunt repleta, ita ut ſummâ rubedine ſuperbiant: ſupra operculum hujus phialæ reperitur pedamentum exiguum, cui impoſitum eſt umbella flor. Ammi majoris.

N. XXXI.

Phiala in liquore &c. Segmentum placentæ uterinæ humanæ: cujus vaſa ſanguinea placentam conſtituentia mirum in modum ſunt repleta, ita ut ultimæ extremitates ſubtiliſſimæ in conſpectum veniant, & nullas glandulas peculiares in placenta reperiri hic luculentiſſime appareat.

N. XXXII.

Phiala in liquore &c. Segmentum renis humani, vitæ ſpeciem repræſentans, in eo viſui occurrunt duæ tresve papillæ cultro nonnihil inciſæ, hærentque adhuc in tubulis pelvis. Ramus moldavicæ orientalis comprimit objectum verſus phialæ parietem, ut luculentius viſui occurrat objectum.

N. XXXIII.

Phiala in qua liquore repleta reperitur, una ex placentis uterinis vitulinis: hujus vaſa ita ſunt repleta, ut illarum extremitates, telæ aranearum ſubtilitatem adæquent.

N. XXXIV.

Phiala in ea &c. Pſeudo-membrana ex ſanguine humano, ſola conquaſſatione à me facta, poſt venæ ſectionem.

N. XXXV.

Phiala &c. Epidermis & corpus reticulare infantis manus, cheirothecam repræſentantia, ne unguibus quidem objecto ademptis: plantula addita eſt momordica Zeylan. fructu rubro.

N. XXXVI.

Phiala liquore repleta & in ea Pueri Lingua naturali colore prædita, in qua conſpiciuntur papillæ linguales, ut & epiglottis, huic adpoſitus eſt ramus Eryngii.

N. XXXVII.

Phiala ut ſupra. Portio piæ matris fœtus humani recens nati: hujus arteriæ ſunt repletæ, unde rubedinem acquiſiverunt.

N. XXXVIII.

Phiala ut ſupra. Digitus pedis maximus ex muliere provectæ ætatis. Repletio facta per arteriam, unde papillæ nerveæ ſub ungue rubicundiſſimæ apparent. Cuticula & corpus reticulare ſum-

ſumma albedine ſuperbiunt, id quod ſatis ſuperque indicat, nec epidermidem, nec corpus reticulare vaſis ſanguineis gaudere.

N. XXXIX.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum pulmonis ovini, ita præparatum, ut plurimæ veſiculæ pulmonales pateant. objectum rubicundum propter vaſorum repletionem.

ASSER III.

N. XL.

Capſula oblonga continens aliquot lamellas plantæ arboreæ, nempe malvæ Japonicæ ſibi invicem appoſitæ, repræſentantes ſericum albiſſimum, ſuntque nil niſi vaſa ſuccoſa jam arida, & per ſiccitatem fibræ dicta, in lamellas diſpoſita.

N. XLI.

Capſula & in ea ſegmentum Inteſtini ilii inverſi, & inflati balænæ, ut tunica nervea inflata, celluloſa ſit facta.

N. XLII.

Pedamentum & ſupra illud, vexillum confectum ex Epidermide plantæ pedis mulieris obeſæ, in eo videre eſt differentia, quæ reperitur ſub planta pedis, & ubi receſſit ab ea.

N. XLIII.

Pedamentum &c. Segmentum magnum hepatis humani. Repletio facta per venam cavam. Spina bicolor, denotat ſuperficiem partis gibboſæ, ubi acini rotundi illæſi comparent, in oppoſita vero parte cultro læſi ſunt. Optimæ notæ hocce ſubjectum!

N. XLIV.

Pedamentum ut ſupra. Fruſtum lienis vitulini. Repletio facta per arteriam; optimæ quoque notæ.

N. XLV.

Pedamentum ut ſupra. Cupula facta ex inteſtino ileo inverſo & inflato, idque ex vetula obeſa. Repletio facta per venam cavam, viſumque allicit, propter nitorem objecti & vaſorum reptatum peculiarem.

N. XLVI.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum cutis humanæ, cujus arteriæ ſunt repletæ ceracea materiâ rubrâ. In hoc objecto conſpiciuntur papillæ. Facies interior notatur puncto nigro, ibique

ibique apparent papillæ nerveæ abſciſſæ, quæ aliis glandulæ perperam audiunt.

N. XLVII.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum naſi fœtus humani recens nati, per cujus involucrum vaſa arterioſa diſſeminantur, idque peculiari reptatu.

N. XLVIII.

Pedamentum &c. Segmentum penis virilis. Spina bicolor maxima indigitat corpus nerveo-ſpongioſum, corpus nerveo-ſpongioſum minus vero, quatenus conſtituit glandem penis, donatur capite aciculæ flocco albo obſitæ: aciculæ capite nudo indigitatur meatus urinarius: ſpinulis binis tunica celluloſa, ultimo, cutis tenuitas notatur puncto nigro ſub ſpinula tenuiſſima conſito.

N. XLIX.

Pedamentum &c. Anterior pars penis virilis, in qua tria corpora nerveo-ſpongioſa ſunt repleta ceraceâ materiâ rubrâ: hujus tunica celluloſa, ſub cute ſita, flatu conſpicua reddita eſt: præterea cutis tenuitas chartæ papyri inſtar in conſpectum venit.

N. L.

Pedamentum &c. Lamella penis virilis. Duo corpora nerveo-ſpongioſa majora, ut & tunica celluloſa ſub cute ſita, flatu ſunt repleta, præterea ſeptum penis hic quoque conſpicitur.

N. LI.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum lienis vitulini ab ambiente membrana in totum denudatum. Repletio facta per arteriam.

N. LII.

Pedamentum &c. Vexillum è cute humana rubicundiſſimum propter vaſorum ſanguineorum repletionem, quæ per ſuperiorem, ſeu exteriorem partem repunt. Diſcrepant, hic loci ab iis, quæ repunt per interiorem, ſc. quia hæc non pertinent ad cutim, ſed ad tunicam celluloſam, id quod facile alicui imponeret.

ASSER IV.

N. LIII.

Phiala liquore repleta, continens fœtum ovinum digiti minimi

nimi magnitudine, hærentem a proprio amnio, & in latice naturali limpidiſſimo natantem, ita ut fœtus luculentiſſimè in conſpectum veniat.

N. LIV.

Phiala, in qua continetur embryo cuniculi grano hordei mundati magnitudine in liquore, dependens à funiculo & placentulæ rudimento, octo dierum.

N. LV.

Phiala liquore repleta, & in ea fruſtum magnum vermis lati.

N. LVI.

Phiala ut ſupra. Ovum muliebre fœcundatum uteroque excluſum, nucis moſchatæ magnitudine: è chorio emergit omnino placentulæ rudimentum. Illud objectum nondum aperui, ita ut neſciam quid intus contineatur, neque à quo tempore utero geſſerat mater. Objectum rariſſimum.

N. LVII.

Phiala &c. Suſceptio Inteſtini Ilei verminoſa è puero. Hujus vaſa ſanguinea ſunt repleta.

N. LVIII.

Pedamentum & ſupra illud pes juvenis, balſamo præparatus & induratus atque rubicundiſſimus, propter vaſorum ſanguineorum repletionem ceraceâ materiâ rubrâ.

N. LIX.

Phiala &c. In ea, ſegmentum epidermidis, corporis reticularis & cutis Æthiopiſſæ. Notandum; hocce objectum dependet ab epidermide, & corpore reticulari, quorum facies exterior, epidermis, coloris eſt cinerei, facies interior, nigra, eſt corpus reticulare: inferior pars, dependens à dictis integumentis, eſt cutis, nobisque hic occurrit ſubnigra, quam contraxit ab epidermide, quantumvis cutis ſit à natura albiſſima.

N. LX.

Phiala &c. In ea Exuviæ, ſeu ſceleton mali Armeniaci, Belgicè *Abricoos*, cujus conſtitutio vaſorum multum diſcrepat à pyrorum cæterorumque fructuum.

N. LXI.

Phiala magna &c. In ea, fœtus humanus, vitæ ſpeciem repræſentans, octo præter propter menſium, capite inclinato, oculisque clauſis, mentitur dormire, continetque manibus ſegmentum lienis vitulini evolutum.

N. LXII.

N. LXII.

Phiala, in qua continetur in liquore Fœtus humani brachium, vitæ ſpeciem repræſentans; huic à latere adſita eſt ejuſdem manus epidermis & corpus reticulare cheirothecam apprime repræſentans, ne unguibus quidem ademptis. Hocce objectum adſpicientium oculos allicit, & viſui gratiam conciliat. plantula appoſita eſt balſamina, mas Zeylan. fructu longo, flavo.

N. LXIII.

Phiala &c. in ea Exuviæ rapæ, caudâ ademptâ.

N. LXIV.

Phiala &c. in ea Segmentum piæ matris fœtus humani, octo circiter menſium, cujus arteriæ perbelle ſunt repletæ.

N. LXV.

Phiala &c. in ea Segmentum lienis virginis viginti quinque circiter annos natæ abſque repletione, repræſentantque vaſorum extremitates, penicillos. Illud objectum mihi valde charum, propter cauſas hic reticendas.

N. LXVI.

Pedamentum & ſupra illud, lamella minor penis balænæ, in qua videre eſt, quanta ſit inter hanc, & penis virilis analogia. Foramina in ambitu, ſunt vaſa ſanguinea abſciſſa & numeroſiſſima.

N. LXVII.

Phiala, in qua continentur in liquore fibrillæ carneæ, in fibrillas tomentoſas ſeparatæ, ſuntque tam teneræ, ut telam aranearum ſuperent.

N. LXVIII.

Pedamentum, & ſupra illud, fœtus humani ſtomachus ſex circiter menſium à geſtatione. Repletio facta per arteriam, unde ſummam contraxit rubedinem.

N. LXIX.

Pedamentum &c. Semi-pulmo fœtus humani cum annexo corculo, quorum arteriæ ſunt nitidiſſime repletæ. Punctum nigrum indigitat portionem diaphragmatis.

N. LXX.

Phiala in liquore ſervans fruſtum capitis oſſei vitulini, & in eo rete mirabile; arteriæ rete conſtituentes perbelleſunt repletæ unde objectum ſummam quoque contraxit rubedinem. Hocce ſubjectum deſumpſi ex vitulo, quem vacca utero geſtaverat per ſemi-annum mortuum, cujus hiſtoriam admirandam legere eſt in

tractatu

tractatu meo belgice conſcripto, de uteri muſculo & firmiore adhæſione placentæ, in ſtatu præternaturali.

N. LXXI.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum inteſtini coli ex homine. Repletio facta per venam cavam. Notandum: Quanta ſit differentia, ratione conſtitutionis hujus, ab ea, quæ reperitur circa venam portarum.

ASSER V.

N. LXXII.

Pedamentum &c. Segmentum folii aloës africanæ, quod inſultat ſceleton muris album. Not. in foliis hujus plantæ omnia vaſa ſuccoſa ſecundum longitudinem repunt, abſque viſibili ramificatione.

N. LXXIII.

Phiala in liquore continens brachium fœtus humani, vitæ ſpeciem referens, in cujus manu continetur lienis vitulini ſegmentum.

N. LXXIV.

Phiala &c. Fœtus humanus trium circiter menſium à conceptione. In eo, loco naſi, propendicula carnea adhæret, proboſcidis inſtar, huic adſitus eſt ramus plantæ ex inſula St. Jago, ſcilicet lotus flore pullo dictus.

N. LXXV.

Phiala in liquore continens ſegmentum arteriæ ſplenicæ vitulinæ, ceraceâ materiâ rubrâ repletæ: variis locis in extremis ramulis adhucdum pulpoſa ſubſtantia annectitur, aliis verò locis deſtituitur eadem, & ſic videmus ramulos deſinere in formam penicillorum nonnihil detritorum.

N. LXXVI.

Phiala & in ea in liquore teſticulus humanus evolutus, ſuntque vaſcula teſtes conſtituentia, perquam tenuia. Objectum bonæ notæ.

N. LXXVII.

Phiala &c. Foetus humani brachium, vitæ ſpeciem repræſentans, in cujus manu continetur portio piæ matris alterius foetus humani, ſuntque vaſa arterioſa repleta & rubicundiſſima.

N. LXXVIII.

Pedamentum, & ſupra illud, ſemi-lien humanus. Repletio

tio facta per venam. Hujus extremitates venoſæ & pulpoſæ, tam mirifice oculos incurrunt, ut ſuſtineam, impoſſibile eſſe, ut ſculptor illas poſſit per figuras exprimere, ut deceret.

N. LXXIX.

Phiala in qua continetur in liquore, Cutis plantæ pedis, cum epidermide & corpore reticulari mulieris europeæ: facies exterior eſt corpus reticulare, ſubflavum. Sub hoc objecto reperitur aliud ſegmentum cutis plantæ pedis, hujus facies exterior, eſt epidermis. Herba adſita eſt herniaria.

N. LXXX.

Pedamentum & ſupra illud, Segmentum cutis rubrum è puero. Arteriæ ſunt repletæ, ut reptatus earum oculos incurreret, qui non vituperandus. Subjectum bonæ notæ.

N. LXXXI.

Phiala in qua in liquore continetur Cortex pyri Poire ſinjoor dicti, cujus ſuperficies exterior obſita eſt innumeris particulis acinoſis, Belgice *peukeltjens*, ſicuti cutis noſtra cum papillis nerveis: facie interiore è contra in conſpectum veniunt ramulorum ſuccoſorum extremitates, quæ videntur deſinere in dictis particulis acinoſis: hæc autem omnia radiis ſolaribus ſunt exponenda, oculis armatis.

N. LXXXII.

Pedamentum, cui impoſitum Vexillum è cute infantis, cujus arteriæ ſunt repletæ. In eo conſiderandum, quantumvis objectum ſit rubicundiſſimum, attamen adverſus lucem viſum, vix occurrit ramuſculus arterioſus, à latere vero milleni ramuſculi viſui comparent.

N. LXXXIII.

Phiala in qua continetur Piæ matris portio è corpore humano: in ea luculenter apparet, (quantumvis ſit admodum tenuis) in ſeſe continere tunicam celluloſam; variis etiam in locis hic conſpicuum eſt, ceraceam materiam ſeſe exoneraſſe in dictam tunicam.

N. LXXXIV.

Pedamentum cui impoſitum Semi-ren humanus. Repletio per arteriam facta eſt.

N. LXXXV.

Phiala &c. Portio tunicæ papilloſæ æſophagi ex teſtudine magna: hoc objectum magnam habet analogiam cum tunica buccarum & linguæ bovinæ. Omnes hæ papillæ gaudent

 epithe-

epitheliâ firmiore, duriore & acuminata. Plantula adſita eſt Juniperus Goënſis.

N. LXXXVI.

Pedamentum &c. Portio inteſtini jejuni hominis, cujus repletio facta per venam portæ.

N. LXXXVII.

Phiala &c. Segmentum cutis, cum cuticula & corpore reticulari ex Æthyope. Pars ſuperior cutis, albiſſima, pars inferior, cuticula & corpus reticulare, epidermis coloris cinerei eſt, corpus reticulare, nigerrimum.

N. LXXXVIII.

Pedamentum &c. Cor & pulmo infantis balſamo indurata. Repletio facta per arteriam. Hæc omnia in ſtatu naturali ſunt relicta.

N. LXXXIX.

Phiala &c. Exuviæ ſeu ſceleton pyri. Bonæ notæ.

N. XC.

Pedamentum &c. Segmentum inteſtini jejuni ex juvene, cujus juga (ſeu valvulæ conniventes) vix conſpiciuntur, id quod in tali ætate naturale. Objectum ſummâ rubedine ſuperbit propter arteriarum repletionem.

ASSER VI.

N. XCI.

Pedamentum, cui impoſitum Segmentum membranæ chorii, cum portione cotyledonis ex ove. Objectum nitidiſſimum.

N. XCII.

Pedamentum &c. Concha Pecten dicta, in qua continentur octo calculi è veſicâ felleâ hominis, ſuntque angulares.

N. XCIII.

Pedamentum &c. Segmentum placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta eſt per venam.

N. XCIV.

Pedamentum &c. Portio Epidermidis ex cauda Balænæ nigerrima & admodum tenuis.

N. XCV.

Pedamentum &c. Glandulæ conglobatæ ſub parotide ſitæ, ex homine. Repletio facta per arteriam. Objectum admirandum, ratione reptatus arteriolarum.

XCVI.

N. XCVI.

Pedamentum &c. Exigua pars cutis ros-mari.

N. XCVII.

Pedamentum &c. Segmentum lienis vitulini, cujus repletio facta per arteriam: hujus reptatus tam admirandus & ſubtilis, ut per figuras vix repræſentari poſſit.

N. XCVIII.

Pedamentum &c. Lien infantis, cujus repletio facta per arteriam. Hujus ramuli diſperſi per ſuperficiem ſtomachum adſpicientem, optime ſunt conſpicui, microſcopio adhibito.

N. XCIX.

Pedamentum &c. Segmentum lienis humani, cujus arteria repleta. Hoc objectum radiis ſolaribus exponendum, oculis armatis, & in eo nonnulla nondum deſcripta inveniemus.

N. C.

Pedamentum & ſupra illud, Veſica juvenis inflata & balſamo indurata: hoc objectum obtinet globoſam figuram abſque rugis, vaſaque arterioſa ſunt repleta, unde ſummam rubedinem induit.

N. CI.

Pedamentum &c. Segmentum Inteſtini jejuni ex homine adulto, cujus valvulæ conniventes, (potius juga,) optime ſunt conſpicuæ. Hoc objectum poſt repletionem inconſuetam acquiſivit duritiem, colore eſtque rubicundiſſimo.

N. CII.

Pedamentum &c. Cordis auricula ſiniſtra ex homine, ceraceâ materiâ rubrâ infarcta, ut vera ejus figura melius cerni poſſit.

N. CIII.

Pedamentum &c. Ureteris humani portio rubicunda, propter repletionem arteriarum.

N. CIV.

Pedamentum &c. Exigua lingua è fœtu humano, 6 circiter menſium à conceptione, eſtque ruberrimi coloris, propter vaſorum repletionem.

N. CV.

Pedamentum &c. Segmentum epatis ex juvene duodecim fere annorum, cujus repletio facta per arteriam. Optimæ notæ.

N. CVI.

Pedamentum &c. Ren biſectus ex ove, repletus materiâ ceraceâ rubrâ. In hoc objecto diſcretio apparet inter renem ovinum & humanum, quæ magna.

ASSER VII.

N. CVII.

Pedamentum, cui impoſitum Segmentum ſtomachi juvenis. Repletio facta per arteriam, hujus reptatus plane diverſus, quam in inteſtino ileo aut jejuno.

N. CVIII.

Pedamentum &c. Subſtantia muſculoſa brachii fœtus humani, eum in finem conſervata, ut in conſpectum veniret admirandus numerus vaſculorum arterioſorum repletorum, ut & exitus materiæ ceraceæ rubræ roris inſtar per ſubſtantiam muſcularem, id quod rarum.

N. CIX.

Phiala in liquore conſervans Portionem cerebri, pia matre obductam: hujus arteriæ ſunt repletæ, ex homine.

N. CX.

Phiala in qua continetur Semi-ren humanus, Spinula intruſa denotat papillas renales rubicundiſſimas propter arteriæ repletionem.

N. CXI.

Pedamentum, & ſupra illud, portio meſenterii hominis adulti, admodum obeſi: per cujus pinguedinem innumera vaſcula ſanguinea repleta diſſeminata ſunt, unde totum objectum ſummâ rubedine perfuſum eſt. Glandulæ meſenterii, admirando reptatu vaſorum ſanguineorum præditæ, microſcopio viſæ.

N. CXII.

Pedamentum &c. Portio lienis humani, balſamo indurati, cujus vaſa nitidiſſime ſunt repleta. Hic conſpiciendum ſeſe offert, quanta ſit diſcrepantia circa vaſa lienis, hepatis, renum aliarumquemque partium. NB. Spinula bicolor intruſa denotat faciem exteriorem.

N. CXIII.

Phiala magna, & in ea Fœtus humanus maſculinus ſex ſeptemve menſium à conceptione, in quo obſervatu dignum, quod poſitura ejus ſit oculis clauſis, ut videatur tanquam cogitabundus: à latere poſitum eſt ſegmentum placentæ mulieris non repletum.

N. CXIV.

N. CXIV.

Pedamentum, cui impoſitus Lien ovinus. repletio facta per arteriam, cujus extremitates ultimæ tomenti inſtar ſunt tenuiſſimæ. Objectum optimæ notæ.

N. CXV.

Phiala in liquore continens Sceleton ſive exuvias pyri ſacchari cum pulpoſitatibus ſuis extremis. Optimæ notæ. Vid. Tab. II.

N. CXVI.

Phiala in liquore continens quatuor Digitos pedis hominis adulti; cujus cuticula & corpus reticulare ſunt adempta, ut in conſpectum venirent millenæ papillæ cutaneæ, prominentes extra ſuperficiem cutis, magnitudine arenularum. Supra operculum reperitur alia phiala, liquore repleta.

N. CXVII.

Continens portionem Epidermidis ex piloſa capitis parte, tenuitate ſuperantem epidermidem cutis aliarum partium: ita ut non ſit ubique in corpore humano ejuſdem tenuitatis.

N. CXVIII.

Phiala & in ea, Fœtus humani pia mater. Repletio facta per arteriam. Hic notandum, quod variis locis in conſpectum producantur particulæ corticis cerebri, in pulpæ formam.

N. CXIX.

Pedamentum & ſupra illud, ſemi-lien humanus monſtroſus. Repletio facta per venam, ceraceâ materiâ flavâ; in eo notandum, quod membrana lienem ambiens, perquam craſſa ſit, id quod aliquoties offendi, forſan à prægreſſa levi aut gravi inflammatione?

N. CXX.

Phiala cum liquore, in qua Infantis brachium, vitæ ſpeciem referens, in cujus manu continetur ſegmentum inteſtini jejuni humani, cum ſuis vaſibus repletis. Objectum optimæ notæ.

N. CXXI.

Phiala &c. Magna portio placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta per venam. Ab unâ parte ſumma rubedine ſuperbit, altera pars adhuc obducta integumento albo nuper à me detecto, obducens eam partem, quæ reſpicit uterum.

N. CXXII.

Phiala ut ſupra, & in ea portio membranæ chorii vitulinæ: hujus

hujus vaſa optime ad extremum uſque ſunt repleta ceraceâ materiâ flavâ.

N. CXXIII.

Phiala ut ſupra, & in ea Apium fœniculi marini folio, à quo dependet embryo humanus ita compreſſus, ut faciem naturalem amiſerit.

N. CXXIV.

Pedamentum, & ſupra illud Semi-ren humanus. repletio facta per venam, ligneam acquiſivit duritiem, balſami ope.

N. CXXV.

Pedamentum, cui impoſitum Segmentum lienis vitulini, cujus arteria tam accuratè repleta, ut extremitates microſcopio viſæ mentiantur nubeculas.

N. CXXVI.

Pedamentum ut ſupra, ſemi-penis virilis inflatus. Seta maxima bicolor indigitat alteram partem corporis nerveo-ſpongioſi majoris, & ſuper illam occurrit minor ſeta, tunicam celluloſam, ſub cute ſitam, demonſtrans: minima, portionem corporis nerveo ſpongioſi minoris, exteriorem partem glandis conſtituentis. Seta obtuſa, paraphymoſim factitiam flatu, & ſic arte factam; hæc autem ſeta ſub glandis corona ſita eſt. Duo puncta rubra, meatum urinarium: punctum rubrum ſolitarium indigitat locum, ubi corpus nerveo-ſpongioſum minus deſinit.

ASSER VIII.

N. CXXVII.

Phiala in liquore continens Exuvias, ſeu ſceleton pruni, non ſatellitum ope, ſed verò propriis manibus affabre concinnatum, ac præparatum.

N. CXXVIII.

Phiala ut ſupra continens Segmentum placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta per arteriam. Vaſa hujus objecti analogiam habent cum vaſculis corticem cerebri conſtituentibus, ratione tenuitatis.

N. CXXIX.

Pedamentum, cui impoſita, coſta infantis, per macerationem in liquore acido ita flexilis facta, ut ſine ullo incommodo potuerim redigere in formam litteræ P.

N. CXXX.

N. CXXX.

Pedamentum ut ſupra. Lien & pancreas juvenis balſamo indurata: horum repletio facta per arteriam. In eo videre eſt, quanta ſit diſcretio vaſorum lienis & pancreatis.

N. CXXXI.

Phiala ut ſupra. Segmentum cutis humanæ, in quo luculenter comparent particulæ prominentes epidermidis, nonnullis papulæ dictæ, de quibus in futurum.

N. CXXXII.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum oſſis femoris ex homine, mirum in modum incraſſatum: an ex prægreſſo hydrope, aut alia inconvenientia?

N. CXXXIII.

Phiala ut ſupra. Exuviæ ſeu ſceleton pyri parvi. optimæ notæ.

N. CXXXIV.

Phiala ut ſupra. Holotharius Zeylanicus velivolans. *Hermanni. cat muſ. Zeyl. N.* 38. Zoophytum venenatiſſimum, & cauſticum per ſumma maris Indici velivolans, colore iridem forma expanſam, ſed cavam veſicam referens, parte ſuprema velo, infra multis longiſſimis filis, quaſi remo inſtructum, colore cæruleo & rubro. Belgice vulgò *een bezaantje* vocatur. Repertus fuit in ventriculo piſcis volantis, ſeu harengi volantis; in fundo phialæ reperitur pediculus marinus.

N. CXXXV.

Phiala &c. Uterus exiguus, idque è fœtu humano, ſeptem circiter menſium, veſpertilionem cum ſuis alis repræſentans, repertus eſt hic foetus in aqua ſub cloaca. In hoc objecto, vitæ ſpeciem repræſentante, videre licet, quomodo os uteri internum ſit conſtitutum in illa ætate, ſcilicet rugoſum & clauſum.

N. CXXXVI.

Phiala ut ſupra. Segmentum tendinis è Balenâ, cujus admiranda facies hic videri poteſt. Pone hoc objectum reperitur chamæcyſe, cujus ope hocce ſegmentum comprimitur verſus phialæ parietem.

N. CXXXVII.

Phiala &c. Piſcis paſtinaca. *Fab. Columm. & aliorum.*

N. CXXXVIII.

Pedamentum & ſupra illud, apluſtre confectum ex vaſis ſuccoſis mali armeniaci, Belgicè vulgò, *Abricoos*, ſuntque maximo numero. optimæ notæ.

N. CXXXIX.

Phiala ut ſupra. Ren cum annexo rene ſuccenturiato ex fœtuhumano.

N. CXL.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum hepatis humani. Repletio facta per venam, quæ vaſa mentiuntur nubeculam rubram in extremo. optimæ notæ.

N. CXLI.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum meſenterii humani, cum ſuis glandulis repletum.

N. CXLII.

Pedamentum ut ſupra. Duæ coſtæ ex infante, cum muſculis intercoſtalibus rubicundiſſimis. In hoc objecto viſibilis eſt oſſificatio fibroſa quæ ſecundum longitudinem exporrigitur.

N. CXLIII.

Phiala, in qua continetur Abortus humanus, ſcilicet embryo magnitudine capitis aciculæ, dependens à funiculi umbilicalis extremo. In eo notandum, I. quod embryo ſit difformis, notaturque ſpinula nigra. II. Funiculus umbilicalis annectitur adhuc rudimento placentulæ cruore ſanguineo nigro obducto. III. Objectum in totum eſt nigrum, & dicitur vulgò, & minus caute, Belgice *het moertje*, quum totum objectum fere nil niſi ſanguis grumoſus ſit, qui habitus eſt pro placentulâ uterinâ.

N. CXLIV.

Pedamentum, cui impoſitum ſegmentum Inteſtini Ilei, cum diverticulo peculiari ex homine. Spinula bicolor indigitat dictum diverticulum, per quod innumera vaſa ſanguinea repleta diſſeminantur. Vid. Obſerv. Anat. Chirurg.

N. CXLV.

Pedamentum ut ſupra. Inteſtinula fœtus humani inflata, balſamo indurata, & nitidiſſime conſervata. Punctum nigrum indigitat inteſtinum rectum, duo puncta cœcum, deſinens in proceſſum vermiformem, tria puncta, colon, quatuor puncta, Ileum.

ASSER IX.

N. CXLVI.

Pedamentum, & ſupra illud utraque palpebra, cum ſegmento cutis humanæ. Repletio facta per arteriam. optimæ notæ.

N. CXLVII.

Pedamentum ut ſupra. Veſica urinaria ex juvene: hujus vaſa ſanguinea in totum ſunt repleta, ita ut ex meris vaſis videatur conſtare.

N. CXLVIII.

Pedamentum ut ſupra. Apluſtre confectum ex ſegmento inteſtini craſſi mulieris. Repletio facta per ramum venæ portæ. optimæ notæ.

N. CXLIX.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum muſculi cum tendine, cujus vaſa ſunt repleta, unde ſummam rubedinem contraxere.

N. CL.

Pedamentum ut ſupra. Hepar fœtus humani ſeptem circiter menſium à conceptione: hujus repletio facta per arteriam.

N. CLI.

Pedamentum ut ſupra. Veſica urinaria fœtus humani, cujus arteria repleta, ſumma rubedine ſuperbiens.

N. CLII.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum placentæ uterinæ humanæ. Repletio facta per venam umbilicalem, cujus reptatus peculiaris eſt. Optimæ notæ.

N. CLIII.

Pedamentum, ut ſupra, ſegmentum cutis humanæ, quæ ſcatet papillis cutaneis: macula nigra, denotat ſuperficiem internam.

N. CLIV.

Phiala, & in ea, pia mater, cujus vaſa ſunt repleta, ſuntque tomenti inſtar tenuia.

N. CLV.

Phiala ut ſupra. Duæ ſecundinæ porcinæ, nullis cotyledonibus ditatæ, ut quidem in aliis quadrupedibus, ſed vero duabus membranis præditæ, quarum chorii ſuperficies interna ceu villoſa, exterior verò æqualis & lubrica conſpicitur.

N. CLVI.

Capſula, in qua continetur pedamentum, & ſupra illud reperitur Thymus bifidus è fœtu humano. Repletio facta per arteriam. Huic annectitur ſegmentum pericardii rubicundi, præ copia arteriolarum minutiſſimarum repletarum.

N. CLVII.

Pedamentum & ſupra illud, ſegmentum hepatis humani. Repletio facta per venam portæ. optimæ notæ.

N. CLVIII.

Pedamentum ut ſupra. Dimidia pars lienis mulieris obeſæ, ætate provectiore. Repletio facta per venam. optimæ notæ.

N. CLIX.

Pedamentum ut ſupra. Segmentum ſtomachi juvenis, repletio facta per arteriam.

***
**

In inferiore parte hujus Theſauri reperiuntur variae Thecæ, ſeu repoſitaria, in quibus ſequentia conſpiciuntur.

IN THECA Ia.

Continentur duæ pyxides, ſeu ſcatulæ, una reſervans faſciculum florum rariorum, ſtatum vivum, vel vitæ ſpeciem repræſentantium, ſuntque horum petala, non ſolum magna, verum etiam minima, (id quod olim facere haud potui) expanſa. Præterea color ſatis bene conſervatus, etiamſi à pluribus annis carpti fuerint: inter flores agmen ducit flos radicis Chinæ veræ Ind. Orient. quæ ſpeciem ſenecionis æmulatur, ut patet ex ejus ſemine papposo, huic faſciculo adſito. Præterea hic quoque adſpiciuntur ramulus herbæ mimoſæ ſpinoſæ Americ. ut & Xeranthemum majus flore albo, cap. Bonæ Spei. &c.

In IIa. Scatula reperitur quoque faſciculus floribus rarioribus inſtructus, quos inter Fumaria flore albo, puncto nigro notato, ut & Amaranthoïdes flore albo & purpureo ex Africa oriundus.

IN THECA IIa.

Continentur quoque duæ ſcatulæ, floribus rarioribus inſtructæ.

IN THECA IIIa.

Conſervantur VI. Capſulæ.

IN Ia.

Eſt pileolus confectus è cute capitis infantis, cujus repletio facta per arterias.

IN IIda.

Planta ramoſa ex alia planta. Vide Tab. I. fig. 1. Epiſtol. reſponſ. ad VATER.

IN IIIa.

Continetur alia planta ex alia planta, in forma fiſtulæ, in cujus cavo conſpiciuntur ſinus varii, cryptas Boerhavianas mentientes, uti videre eſt Tab. I. fig. 2. Epiſt. reſponſ. ad VATER.

IN IVa.

Libellus rariſſimus confectus ex exuviis plantæ arboreæ, & quidem lamellatim ſibi invicem appoſitis vel applicatis, & hic à ſe invicem ſeparatim disjunctis, in formam folii papyri, idque abſque amylo cocto, glutine, acu, filo: inter dicta folia repoſita ſunt exuviæ foliorum variorum arborum, id quod viſum botanophilorum allicit.

IN Va.

Continetur ſegmentum inteſtini tenuioris ex vitulo recens nato, cujus arteria eſt repleta, nobisque indigitat, quanta ſit diſcretio inter reptatum & conſtitutionem harum partium in vitulo, ac in homine: an igitur abſonum foret, ſtatuere ſanguinem brutorum in totum non convenire cum humano? Me quod attinet, alienus haud eſſem, præſertim cum viderim, magnum diſcrimen inter artificialem confectionem polyporum ex ſanguine humano ac vitulino ſolâ conquaſſatione facta: ſi hoc conſideraſſent auctores transfuſionis ſanguinis, nullus dubito, quin abſtinuiſſent abs tam inutili & futili negotio.

IN VIa.

Conſervatur fruſtum hepatis humani, cujus repletio facta per venam cavam, unde hepatis acini luculenter in conſpectum veniunt colore rubro, propter ceraceam materiam, eodem colore imbutam: quid ſit acinus hic videre licet; ſi vero repletio facta fuiſſet per venam portarum, prorſus alia nobis occurriſſet apparentia; attamen non tanta perfectione, ac deſideraſſem, præparatio ſucceſſit; id enim vix poſſibile factu. Ea propter impoſterum hiſce non tanto deſiderio inhærere fert animus, contentus ipſis objectis & præparatis, & oculari invitatione venite & videte.

IN THECA VII[a].

Aſſervantur Scatulæ floribus rarioribus repletæ.

EXPLICAT. TAB.

TAB. I.

A. Sceleton, potius exuviæ foliorum hederæ arboreæ.
B. Sceleton Folii populi nigræ.
C. Sceleton Folii Pyri ſacchari.
D. Sceleton Folii Fagi nigræ.

TAB. II.

Exuviæ Fructus Pyr. Sacchar.

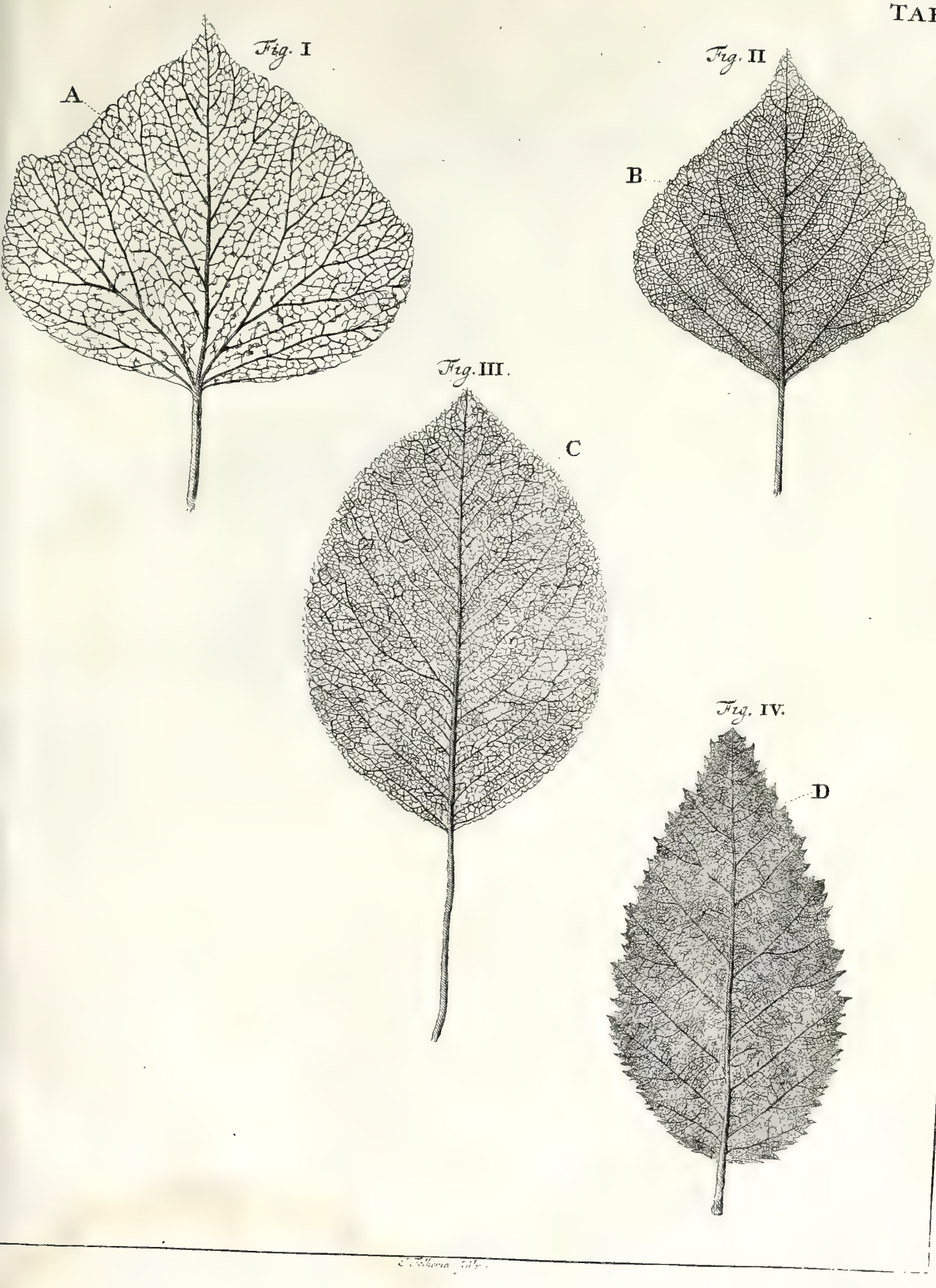
A. Vaſorum ſuccoſorum trunci.
B. Segmentum corticis reſiduum.
C. Pedicellus.
D. Vaſorum ſuccoſorum reptatus.
E. E. Pulpa, ſeu Vaſorum extrema.
F. Nigredo, & in ſui medio Uterus pyri.

TAB. III.

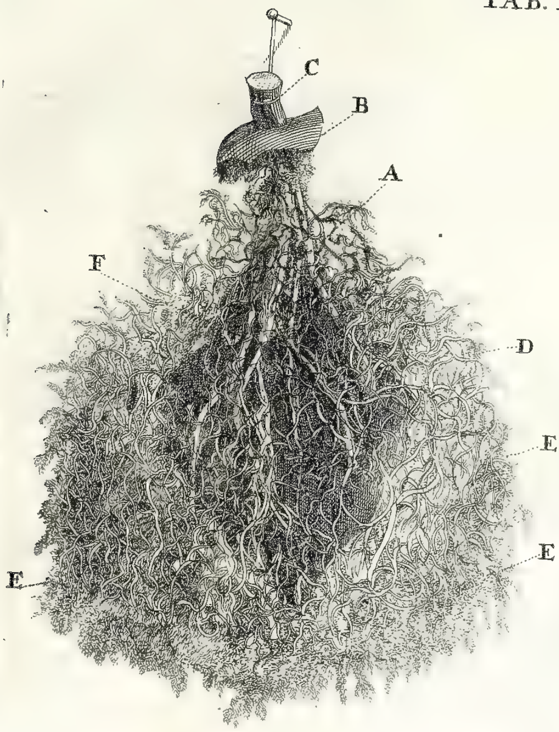
Exuviæ Opuntiae Americanæ ſpinoſæ in IV. lamellas diviſae.

A. Lamella prima.
B. Secunda.
C. Tertia.
D. Quarta.
E. E. Unio omnium lamellarum truncum conſtituentium.
F. F. Spinæ.
G. Serpens Americanus bicolor jaculatrix.

TAB. I

TAB. II

B
A
C
D
F
E
E
F

OPUSCULUM ANATOMICUM
De
FABRICA GLANDULARUM IN CORPORE HUMANO,
Continens
BINAS EPISTOLAS:
Quarum Prior eſt
HERMANNI BOERHAAVE,
SUPER HAC RE,
Ad
FREDERICUM RUYSCHIUM;
Altera
FREDERICI RUYSCHII
Ad
HERMANNUM BOERHAAVE,
Qua
Priori reſpondetur.

LUGDUNI BATAVORUM,
Sumptibus PETRI VANDER Aa,
Bibliopolæ, Civitatis atque Academiæ Typographi. MDCCXXII.

HERMANNI BOERHAAVE EPISTOLA ANATOMICA AD VIRUM CLARISSIMUM FREDERICUM RUYSCH.

Si datum fuerat par voluntati otium, jam dudum me impuliſſet officii mei ratio, votisque Tuis praeſtitum a me jam pridem fuiſſet obſequium, dum urſiſti ſaepenumero, ut compendio quidem, attamen liquidô, enarrarem ea, quae pro ſententiâ *Marcelli Malpighii*, Viri in Anatomicis ſummi, contra Tuam de glandulis doctrinam, moveri poſſe putem. Quô quidem in negotio facilê perſpexi, quidnam fuerit cauſae, cur prae caeteris a me hunc laborem exegeris: quum enim toties plures horas triverimus unâ in expendendâ & enarrandâ fabricâ corporis humani, admirantes ſemper adorantesque DEI ſapientiſſimi in homines beneficia, videbaris frequenter mirari, Tecum me nondum credere, viſcera haud eâ agere operandi vi, quam glandulis exerceri *Malpighiani* aſſerunt. Et, fatebor enim, inter amiciſſima ſuper his colloquia, quorum ſemper ſuavis animo erit meo recordatio, diſſenſi ſaepe minus, quam ex ſermone meo ipſe colligebas. Quid enim? commiſſos volebam diſſentientium ſpecie animos, ut tantô curatius ex Te diſcerem ea, quae, laudabili Tute fervore per diſputationem incitatus, præclariſſimê à Te inventa explanabas. Neque interim & illud diffiteri velim, ſupereſſe revera ſcrupulos, eoſque inſignes quidem, qui remo-

rantur, ne in ſententiam Tuam promptus eam. Quare ſedi ad hanc rem intento quidem animo, eaque, quae in ſubtiliſſimis rebus cernere valui, liberê exponam, ſolo actus Tibi parendi deſiderio, ſolâque hâc ſpe animatus, diluturum Te ocyus, quae & aliis forte obſtare videntur, Tuis circa haec cogitatis ne convicti aſſentiantur.

Patiaris interim, Virorum Optimê, hâc ut oportunitate debitas Tibi ſolvam gratias, publicêque ut teſter devincti animi ſinceros affectus. Id quippe candor jubet & aperta ſimplicitas, id pietas mandat; dum contemplor, quam egregia, quam multa, quam nonquam dicta Aliis, ex Tuo ore, demonſtratis, ſcriptis, ipſe conſequutus fuerim. Sanê dubitavi ſæpe, magiſne in his utilitatem admirarer ſummam, ſeu ſingularem, quae veritatem nudam aperit, fidem, an verô brevem ſuper his, nulloque oneroſum ſuperfluo, quo bona enarras, ſermonem. Valens igitur ſentias laboris herculei, ſexaginta jam & ſex ab hinc annis exantlati, praemium, fructum induſtriae tam ſingularis, utilis, feliciſque, percipias: dum publica Te commoda promoviſſe, placuiſſe Bonis, confitentur omnes, ad quos tanti judicii pertinet poteſtas. Utique idonei cujuſque in his arbitri animo ſpeciem bene meriti de Patria, & de toto mundo, civis impreſſit ſpectatæ in Te virtutis contemplatio! eſt verô & aliud, quod, aliquid hîc ut auderem, coëgit: Medicinam ſcilicet Theoreticam praecipuê, in hac Academiâ, ex Auctoritate publicâ, annorum jam Viginti decurſu docere debui. Itaque & oportuit actiones explicare humani corporis; quae quidem expoſitio ſcientiâ fabricæ ejuſdem quum nitatur inprimis, expreſſit vel invito, ut ſubinde dicerem de lite vix compoſitâ, ſed ambiguâ hactenus pendente inter ſummos in Europâ Viros, qui Anatomica excolunt, vel profitentur Medica. Eunt nimirum in alia longê omnia praeſtantiſſimi hinc inde ſapientes, dum agitur de fabrica, partibus, virtute, ipſis imô ſignis, glandularum, quae in corpore noſtro ita vel ſolent appellari, vel adeſſe cognoſcuntur. Neque potuit fieri, quin Illi, qui Scholas meas ſuâ decorabant frequentiâ, ſaepe de his rebus me compellarent; dum decidere impares ipſi, atque

que interea auctoritatis tamen momento ſolo impelli nolentes, quaeſtionibus elicere quotidianis contendebant, quid circa haec pro compertiſſimo haberent? aut in quo denique puncto definiretur Tuam inter & *Malpighianam* in his diſciplinae differentia. Igitur circumſpicere decuit, quonam pacto memet expedirem aliunde ſatis occupatum; quod melius aſſequi vix dabatur, niſi poſtquam ſemel evulgaſſem ſcripto, quae in hoc negotio ipſe intellexiſſe mihimet videbar. Dum verô cogitata haec Tibi ponam ob oculos, duplex eſt, quod commodum praevideo; Tu enim ad ſingula repones ea, quæ tredecim per luſtra exculta Anatome ſuggeret Tibi; Tibi, inquam, inſtructiſſimo ſemper ab abundante cadaverum incidendorum copiâ; Tibi, qui nullum remittis tempus, qui noctes impendis dieſque, qui ab ephebis ad crudam hanc viridemque ſenectutem totam exercuiſti vitam, qui nunquam paſſus es perire Tibi vel fugaciſſimam occaſionem nova deprehendendi; qui nunquam veritus es priorem, evulgatam licet, ſuper re Anatomicâ ſententiam refellere, primusque repudiare, quoties meliorem edoctus per experimenta fueras; omnia utique haec ſic deſcribere poteris ad ſingula reſpondendo, ut integra habeatur deinde hoc in negotio Tua Doctrina, unâque, nec interruptâ, ſerie expoſita, quae vaga hactenus per plurima rerum experimenta, mutata hinc inde, nec digeſta ſatis ad exactas diſciplinæ leges, prodiit. Alterum autem erit, ut conſtet publico atque proſit aperta Tua explicatio, poſtquam patienter intellexeris, quaenam illa ſint, quæ effecere, quo minus Alii hucusque viderint, quidnam Tu ex obſervatis propriis edoctus fueris: apparebit enim impedimenti & erroris tum ratio tum cauſa, ut emendandis juſta ſit occaſio, atque evellendis, quae naſci ſolent legentibus Tuos libros, difficultatibus.

Age igitur, rem excutiamus, ita proſequendo ſententiarum diverſitatem, ut incolumis maneat inter nos amicitia, utque interim amore veri incenſos ita collidamus animos, ut emicent inde ſcintillae luci veritatis accendendae, & fovendæ, haudquaquam inidoneae!

Ea quidem humani corporis *pars*, *quae propriae membra-*

nae ſimplici apparatu involucrum format cavum, intra quod ſingularis humor, ſecretus, contentus, fotus, mutatus, per emiſſarium denique inde excretus, ſpectatur, glandularum ſimpliciſſima Malpighio audit. Quarum exilitas ſaepe, & multiplex equidem reperta diverſitas, tam in externâ, quam internâ facie, ut & in humoris ſecreti varietate, effecit, ut, quum facies non una omnibus, nullâ fere cogitatione comprehendi poſſe crederetur vera earum fabrica: maximê tamen, dum a morte ſtatim mutatae, conſtrictæ, exſuccae, collapſae, vix aliquid vaſorum ſuorum ſpectandum offerrent; ſed ſolidatae cujuſdam compagis imagine obſcurâ carnis, glandiſve, Anatomicis deſcriberentur. Arduam ſuperavit & abſtruſam feliciter difficultatem *Malpighiana* induſtria, extricavitque impedientes plexus eo ſucceſſu, ut reſolutae in partes liquidiſſimê intelligerentur, pateretque abſcondita prius ſtructura. Nec mirabitur ſapientis Viri felicia in hiſce inventa, qui, ut par eſt, conſiderat, quibus ille filis caeca rexerit veſtigia, ut ambages hîc reſolveret, inextricabilis erroris dolos.

Spectabat enim primô, quantum acie ſequi poterant oculi intenti, ipſum glandis hujuſmodi corpuſculum, eâ praeditum conditione, quam natura illi dederat, nec mutatum arte, nec vi morbi â nativâ degenerans indole; illudque ab omni facie contemplatus duratis ad patientiam laboris improbi & aſſuetis ſedulô, ita oculis perlegit, ut ſpectaculis hic nihil quicquam ſuperaddi poſſe videretur, quo accuratius ſic luſtrari poſſet. Quâ quidem re id effectum fuit, ut quaerendo detexerit patentes hic, abſtruſas alibi, partes in corpore, ita amuſſim reſpondentes ſpeciei, quam expreſſit ſuperior definitio; ut manifeſtô pateret, glandularum ſimpliciſſimas appellandas eſſe jure meritôque. Pronunciavit itaque, per omnem totius corporis humani ambitum has reperiri manifeſtô glandulas. Si enim palpebras oculorum, naſi interni inextricabiles fere latebras, membranâ mucoſâ ſuccinctas, ſi palati poſteriorem penſilem cortinam, luſtrare lubet; ſive fungoſarum cryptas conſpexeris tonſillarum, radicemve linguae, ubi in epiglottidis porrigitur confinia; ſi fau-

faucium lubrica perſpicis aut ſtomachi fiſtulam, & ventriculi interiora, & inteſtinorum omnium flexus, ſi laryngis exteriora vel & interiora, ſi aëriae meatum fiſtulae, ſi bronchiorum inde, uſque in veſicularum pulmonalium extremas, ſcrutaris ramos, aut praeputii incumbentem glandi ſuperficiem, ſi tecta muliebrium interiora uſque ad ipſum uteri hiatum proſequeris, aut in concham auris introſpicis, ejusve meatum externum; omnibus hiſce locis invenit ejuſdem fere artificii, operis, uſuſque, partes.

Cuncta equidem haec, curioſo ubi ſpectarat oculo, ſicque primo ſuo uſus adminiculo fuerat, quo omnes fere proficimus ad cognoſcenda corpora, tactu dein adhibito, vidit, ſi latera vel poſtica harum glandularum premeret, prodire ex definitis locis, ſemper, guttas magnitudine adeô inſignes, ut in arcto vaſculi emiſſario, unde coactae eructabantur, contineri haudquaquam potuerint; verum locum requirerent longê ampliorem, ubi latere prius, ſtagnare, colligi, unde &, preſſu majore actae, exſilire demum, poſſent. Intellexit itaque inde, quod ſub hiſce emiſſariis, per quae deſcriptae emanarent guttae, neceſſariô requiratur vaſculum adeô capax, ut recipere queat in ſuâ cavitate eam ſanê humoris ita expreſſi transſudantis copiam, quae unâ vice, actione compreſſionis unâ, evacuari poſſet. Simul etiam conſpexit, impoſſibile eſſe, ut tam craſſus, copioſusque, humor contineri potuerit in minuti canalis extremitate ſimplici. Verum ulterius dum perſcrutatur indolem expreſſi hujus ex locis memoratis humoris, conſpicit hunc variis locis longê diverſum eſſe ab eo, qui aliis locis naſceretur; ita tamen, ut eſſet ſemper, ut haberetur ubique, craſſior quam aquoſus quidem humor, fluidusve latex, in vaſis corporis noſtri repertus, ſpiſſior utique tenuiſſimo, qui exhalat, liquido.

Etenim, ſi viventis, vegeti, ſanique hominis, dum calet, cuicunque demum parti frigidiſſimam ex politiſſimo vitro, lapide, metallo, ſimilive corpore, confectam laminam quam proximê ita appoſueris, ut eam partem tantum non contingat, exhalans de corpore humidus vapor exceptus irruendo in hanc lamellam, ejuſque denſatus frigore, ilico eam rori-

dâ inficiet nebulâ, ſplendentis infuſcabit nitorem. Sed quam datur liquidus, tenuis, ſimplex, pellucidus, volatilis, ſubtilis, ille liquor! Sponte ſuâ avolat ocyſſimê, nec labem feculentam relinquit, nec deturpat reſidui imagine fulgidam politurâ ſuperficiem. Novi quondam inter Chemiſtas, qui conflare ſtudent ex metallorum vilioribus aurum, eruditum Virum; qui, poſtquam legendis Adeptorum libris totum ſe dederat eâ quidem ſpe, ut inde Auriferam elicere tandem poſſet artem, putavit denique in animâ hominis haerere Philoſophorum aquam. Aquam illam, quam ſcaturiginem opulentiſſimam aurifabri fontis, tam amabili commendant ſpecie Alchemiſtae. Quid itaque Noſter inhians auro Artifex? Ille utique animam exſpirabat in ampullam de mundo vitro ampliſſimam; ſollicitê cavens ne receptus ſemel exhalaret halitus; patienterque collegit vaporantis ex pulmonibus agitatis liquoris copiam. Verum, ubi cogere hunc blandi tepore ignis annitebatur ſedulô in humidi ſpiſſioris tenacitatem, ut fieri & aliis conſuevit, omni ſpe excidit: quum collectus acri ſtudio liquor in auras ſemper rediret. Nonne apparet hinc, cujus ſit ingenii, qui exhalat ſponte vitae de humani corporis quacunque parte? Certê ille, utcunque ultra quinque librarum copiam intra viginti & horarum quatuor ſpatium emanare per inviſibiles corporis meatus ſapiens *Sanctorius* obſervaverit, ille inquam, haud requirit, unde exeat, cavitatum ſub emiſſariis locatas ſedes. Sed datur huic porta, per quam ruat rectâ, ab ultimis arteriolarum, ſubtiliſſimiſque, fiſtulis, absque ullâ omninô fabricae glanduloſae ambage interpoſitâ, aut remorante. Quas profectô ſingulari ſucceſſu dexteritas Tua ipſis hîc oculis oſtendit. Eſt enim ubique, in omni parte corporis, ſemper praeſens. Atqui talis non erat ille, qui modo ex *Malpighiano* labore cognoſcebatur ex glandularum ſimpliciſſimis, humor. Imô verô hic, ſpiſſior omninô, tenax ſemper lentuſque, pinguis ſubinde, nunquam liquidô pellucidus, nequaquam perfectê volatilis, ſpectabatur, ſed diſſipatus calore a corpore, cui adhaeſerat, lentoris tenacitate, nec detergendâ temerê foecis maculâ, faciem foedans, haud facilê delebile impreſſi veſtigium relinquit, ma-

materiaeque foeculentae ſordes. Fateor, deſiderari hactenus in arte deſcriptionem accuratam ſingularis cujusque ſpeciei humoris, quem diverſis locis ſingularem natura parat. Neque magno carebit uſu, ad faciendam felicius Medicinam partibus illis, exacta rei hujus hiſtoria. Attamen effecit induſtria Medicorum, ut jam quaedam cognoſcamus diverſitatum genera. Atque prae caeteris laudabiliter in his ſe geſſit Clariſſimus *Joannes Baptiſta Morgagni*, Patavinae Academiae inſigne decus, in Anatomicae Artis Exercitatione, atque in eruditione ejuſdem hiſtoricâ, inclytus. Quem conſulamus ſuper his in *Adv. Anat* I. 1. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 15. 16. 28. 30. 32. 33. 41. 42. 43. 63. 64. II. 52. 53 56. 63. III. 6. 11. 12. 13. 71. IV. 15. 16. 22. 45. 46. 53. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 71. 72. V. 9. 13. 15. 47. 48. 52. 58. 59. VI. 8. 60. 72. 101. 114. 115. 121. 123. 136. Variiſque locis varios fontes depinxit. ut. *Adv.* I. T. I. K. l. T. II. *Fig.* I. o. o. o. e. e. *Fig.* V. c b c. *Fig.* V. h i k. T. III. e e. † †. H. T. IV. *Fig.* I. c c. *Fig.* II. *Fig.* IV. C. D. T. III. F. I. Capillatam capitis cutim, ipſosque capillos, inungit ſemper pingue oleum, quod exiguis continenter meatibus exſudat, integumenta capitis extima humectat, lubricat, laxat, atque nobilis arcem mentis ab aquoſis, frigidisque, aëris, cui exponitur, injuriis defendit. Sed & aliud praeſtat vicinis beneficium emanans perpetuô hîc loci pinguedo, dum lubricitate mobili juxta exteriora pilorum ſe expandit, ſurſum, deorſum, eos flexiles, humidos, unctos, tenet; qui, abeſſet hoc oleum, aridi, fiſſique, nec nutriri quidem poſſent, dum tenerrima horum vaſcula, exiliſſimaeque fiſtulae, ſubtiliſſimo elabente humido orbatae, in ſpiras convolutae, penitusque arefactae, morerentur, inque tricas implicitae inextricabiles taedioſiſſimis innecterentur plexibus. Sed aliud ſpectemus! dum ſubtilior olei pinguedo capillos ita adſcendendo tuetur, cutimque obductam cranio emollit, ut fieri natum, craſſior reſidebit, difflatâ per calorem tenuiore parte, amurca. Illa verô eſt, quae innexa deſquamatae perpetim epidermidis exuviis, capiti pingues creat furfures, naſcentes ſubitô & his, qui cum curâ ſaepe caput mundant, prorſus ut mirari ſubeat tanta unde citô ſit

ſqua-

ſquamarum copia. Enimverô, ne quis habeat omnem hanc ſordium materiem pro ſolis cuticulae abraſis finibus, facit conſiderata pinguiſſimi olei copia, quae his collectis exprimi, ignemque flammantem alere poſſit: quae ut proprio ipſe experimento olim notaveras, ita & ſcire hinc datur, cur capiti pinguis magis, quam aliis corporis partibus, ſudor? atque, unde olidus capitis nimis tecti, fotique, nidor his, quibus abundat nimia haec pinguedo? pone aures rurſus, ubi nexae capiti firmantur, alius planê humor naſcitur, qui priore craſſior quidem eſt tenaciorque, longê autem minus oleoſus. Alius iterum qui exſudat copioſus ex membranâ aurem obvelante, ejus juga, cryptas, cava, Scapham, Concham, inveſtiente: eſt quippe ſiccior ultimo, copioſus, & facilê admodum, in albam, ſiccam, ſquamoſam, cruſtae faciem lenteſcens; tam manifeſtô autem cernitur manare ex talibus folliculis cavis, hîc ubique poſitis, & per anguſtias emiſſariorum hiulcorum foras agi, ut in deterſâ, nitidaque, ſani hominis aure ipſi oculi utraque liquidô videant. Specta deinde meatus externi auris interiora, examen ibi haeret rotundulorum corporum, quae balſamum continent liquidum ſatis, & pellucidulum, qui, ubi fiſtulis dimiſſus propriis in cavitatem canalis auditorii emanavit, ſpiſſatus, flaveſcit, amareſcit, veri unguenti adeptus ſpeciem, crepitat in flammâ primum, dein ardet.

De facie quid dicam? quae in homine gerit diverſa ſanê harum glandularum, & verarum quidem, genera diverſa. Aliae etenim pingue fundunt ſupra faciem oleum, quod per poros exſudans, nitentem reddit & reſplendentem vultum, qui opimâ unctus pinguedine apparet in bene ſanis, atque a ſomno dulci altoque refectis. Hi quippe ſi nigro panno puroque fortiter defricant os, in albeſcente ſtatim, contaminatâ, & pingueſcente hujus ſuperficie manifeſtatum oleum advertunt. Nuſquam verô in facie lacunae hae ſuo ditiores balſamo, nuſquam abundantius idem ſua per ſpiramenta exſudant, quam circa exteriora naſi alarum, ubi haec de facie aſſurgere incipiunt: ibi quidem, ut & circa extrema naſi, ſaepe guttatim exſtillans, cuticulamque

que irrorans crevi id ipſum, quin & leni partium iſtarum compreſſu exire idem viſum fuit. Obſervavit quoque Vir famâ celebris, *Antonius van Leeuwenhoek* evidenti quidem, at profectô facili, experimento hunc liquorem: vultui ille hominis ſani tubi vitrei mundiſſimi ſuperficiem apprimit, partem verô appreſſam objiciens microſcopio, oſtendit limpidum, ſatisque tenue oleum ſuperficiei vitri adhærens, nudoque hoc attactu illi adſperſum. Verum & aliud eſt hic loci glandularum genus, quæ per genas, labia, naſum, & mollem ſub oculis cutim, ſeminantur. Majores hae, profundius ſitae, atque canalibus amplioribus extrorſum patent: materies equidem contenta his tenacior abundantiorque, lentioris paſtae ductilitatem aequat, ubi turget aperit meatuum ora, tardior verô ob lentorem, neque facilê ſe expediens, expreſſo apice contiguo aëris mutat colorem, turpique lividorum, vel nigreſcentium, capitulorum ex poris eminentium ſtigmate faciei puritatem fœdat. Si autem vi compreſſi folliculi ex amplis ſuis ſuppoſitis ampullis cogunt hanc pulti ſpiſſiori ſimilem maſſam tranſire per anguſtias ſui colli, tum demum in longas formatur, gracileſcentesque pro anguſtiâ emiſſarii ſpiras; vermes ait vulgus, jurares eſſe vermes, inprimis quoties nigreſcens apex albo praefixus corpori ſpeciem ejus fingit; licet vermis non ſit, ut microſcopia, reſolutio, & alia ſatis demonſtrant, nec eam in folliculo latens figuram obtinuerit, ſed adquiſiverit tranſeundo foras. Si autem folliculus, jam orbatus hâc maſſâ, premitur ulterius, non jam emittit molem ultrâ ſimilem, ſed tenuius, pellucensque fere liquidum unctuoſum:

Hiſce perluſtratis ſedulô, promptius erit accuratè videre humorem qui per poros inſignis illius, latê expanſae, mireque convolutae, membranae naſi interioris, jugi deſtillatione depluit. Dubites, ubi inſpexeris, unde ſuppetat tanta muci, quae hîc undique exit, vis: quam diverſus autem eſt humoris illius modus ab eo, quem ſpectamus alibi ex ſimpliciſſimis depromptum glandulis? Eſt etenim pellucidus, lentus, iners, inſulſus, inodorus, fatuus, lubricus, vix oleoſus, facilê miſcendus aquae, atque exſiccationis ope in tophum

dureſcens, vel in tenaces, lemiſque haud diſſimiles, cruſtas concreſcens, pituitoſus denique, certê quam maximê alieni ab omni prius enarrato ingenii. Talem verô exigebat neceſſitas operis, quod hujus virtute natura exſequitur. Inviſcat omnia, quae rapta in aëre in pulmonem volitarent, noxia, ſiſtit eadem, arcet a pulmone, depuratumque ſic aëra in interiora pectoris tranſmittit; nervos interim odoratui exercendo proprios, egreſſos quam proximê de medullâ cerebri, diſtributos per ambitum totius naſi, nudatos fere, omnique aëris injuriae quam plurimum obnoxios, ita oblinit, ut defendat ab acribus, ab ariditate praeſervet, humidos, laxos, acuto ſenſui aptiſſimos, efficiat; ſed & eâdem operâ id praecipuê curat, ut minima odorati particula innexa inodoro viſco nervis his imprimere manentem ſatis, locoque haerentem diu, ſui ſenſum apta nata ſit.

Liquor pituitoſus circa poſteriora linguae, tonſillas, uvulam, columnas laterales, palati mobilem, craſſam, fungoſam, pendulam, membranam, qui circa laryngis exteriora, interiora, poſteriora, anteriora, lateralia, cartilagines, ex loculis ſimilibus conficitur, quam proximê muco narium accedit, tamen inde utcunque varius: neque enim coriaceum tam facilê lentorem adipiſcitur ut quidem ille, majore etenim tenuitate, hinc lubricitate mobiliore, ita praeſtat, ut cunctis huc delatis lubricatam adeô viam expediat, nihil ut retineri, moramve nectere moleſtam, ut queat nihil. Simile quidem, at dilutius interim, locavit CREATOR in cavo pulmonalis fiſtulae, productorumque inde bronchiorum, linimentum, quod eſt indolis iterum a praeſcriptis omnibus diverſae. Quin & nova rurſum unctuoſi humidi ſpecies obſidet loculos glandularum oeſophagi, quippe quod a muci naturâ recedens paululum, magisque vergens in lubrici linimenti pulmonalis ingenium, mediam fere inter utrumque indolem obtinet, inque folliculis ſuis adeô evidenter haeret, ut in cadavere recentiori hominis ſani, morte violentâ exſtincti, deterſum ſemel, iterumque, geminatâ & renaſcente iterum abundantiâ prementi ſe manifeſtet.

Ubi autem per ſtomachi ductum in cavum ventriculi oculos

los uſque direxeris, & ibidem utique praeſtô occurrunt luſtranti ſatis manifeſti, numerique inſignes copiâ loculi, qui generant, offeruntque in uſum hujus partis quam ſimillimum oeſophagico mox memorato humorem, ſed lentum magis, adeoque tenaciter haerentem membranae interiori, ut difficulter abradi queat penitus; ille autem circa os ſuperius abundantior: dum ibidem numeroſiores loculi clarê obſervantur. Deſcendenti deinde per duodeni ſemitam, indeque oberranti per ambages flexuoſas ſinuoſorum inteſtinorum, offeruntur ubique cotylae deſcriptis ſimiles, in ſuperficie horum internâ catervatim in agmina veluti hinc inde digeſtae in inteſtinis tenuibus, ſolitariae verô in craſſis; continent autem & hae copioſiſſimos humores, qui ſatis referunt oeſophagi, atque ventriculi, linimenta, niſi quod ſpiſſior ſenſim fiat lentiorque, quô magis deſcenditur in infima coli, rectique: quibus etiam locis in cryptas amplas ſatis extenſos videmus hoſce folliculos ita inſignes, ut incredibili ſaepenumerô copiâ collecti muci turgeant, ſcateantque, ut ſtupeſcant quandoque Clinici ad viſam lentae materiae excretae abundantiam. Inde rurſum verſus exteriora rugoſa ani in diſpoſitis & ibi cavis membranâ calloſiore conſtructis, atque evidentiſſimê cernendis ſpectatur ſiccior humoris craſſioris ſpecies, quae lenteſcens magis ſenſim magiſque cerae per aquam elotae, adque radios expoſitae ſolis, hinc dealbatae, formam videtur referre. Dum ſimul inguinum ſinus, & natium, obſident minores, ſubtilioriſque membranulae contextu fabricatae pyxides, ſimillimae his, quas poſuerat ad ſinus alarum naſi in facie, atque in axillarum cavis, natura: naſcitur quoque in his ſubtilius illud pigmenti unctuoſi genus, quod ibidem jam eſt deſcriptum ſuprâ: deprehenduntur capillati capitis ſimiles fere quidam pingues loculi: ſudant ſcilicet aſſiduô pingues hîc lacunae oleum, quod a cerâ priore eſt quam diverſiſſimum.

Qui deinde, ut Phyſicum haud dedecet nec Medicum, conſiderat ſordes quas ſub praeputii integumentis aggerunt loculi iis innati, quibus totum priapi caput ſordeſcit, contaminatur, olidiſſimoque inquinatur nidore; certê deprehen-

hendet, ſecretum & ibi humorem haberi quam maximê alienum ab eo omni, quem uſquam invenire datur: albet, olet, aquâ vix diluitur, tenacitate ſingulari in pelliculas lenteſcit, pelliculae glandis tenerrimae ferme tenendo adhaereſcit. De induſtriâ eſt factum, dum materiem hanc de praeputii interni folliculis derivo, nec loquor de glandulis odoriferis dictis accuratiſſimo *Britannorum* Anatomico *Tyſoni*, locatis in coronâ glandis, tanquam primis hujus linimenti officinis: neque enim facilê uſurpare oculis veras eo loco glandulas, ſed potius papillarum nervoſarum acutiſſimê ſentientium eminentes catervas, ut pulchrê meminiſti dudum obſervaſſe Temet, orbique enarraviſſe Medico. Attamen ſunt, quae, ut fatear, urgent, dubitaſſe me ſaepe; an non praecipua harum lemarum genitalium copia genita fuerit in ſinuoſis urethrae cryptis, tam nitidê depictis a Celeberrimo Morgagni, *Adv.* I. *T.* IV. *F.* IV. B.C.D. atque detectis ibidem a *Cowpero*, & *Terraneo*, glandulis, unde delatae in urethrae meatum, ejuſque orificio emiſſae, ſub praeputii velamento retentae, hujus mobilitate retrô ductae, aggregantur? Utique recutitis vix moleſta hic loci foex, neque paraphimoſios tempore, quum in omni epiphimoſi accumulatae copia materiae ſit moleſtiſſima. Quidquid ſit, apparet inde cauſa, unde fervido ſub climate viventibus ranceſcens haec olida materies, pudendagram frequenter mentulagramve gignens, decurtationem praeputii imperet. Quod verô obſervari hoc quidem in negotio meretur, id eſt inprimis; quod, in ſexu amabili, interior Alarum ſuperficies, ubi incumbit conniventium Nympharum ſpecie internae parti vaginae, atque ori urethrae, tum quoque in fungoſo protuberante corpore, quod, corrugatae fabricae ſcabritiae conſpicuum, meatus urinarii aperturam ſub alis repoſtam ambit, tueturque, in fœminis, quin in ipſo tandem urethrae muliebris cavo, colligatur abundans materies, omni ſanê dote, virili deſcripto ichori quam ſimillima; quaeque differre manifeſtô conſpicitur quam maximê ab illo humore, qui vaginae interiora lubricare obſervatur. Vid. Morgagni *Adv.* I. *T.* III. e e. *. H. atque haec quidem rite inſtituta comparatio opinioni ſupra prolatae fidem utcunque

que conciliat: dum circa vias, quas urina tranſit, prae caeteris eximium hocce linimentum utroque in ſexu ſemper ſingulare invenire detur. Haec autem ſagax ipſe excutias.

Foret haud difficile, plures talium humorum ſpecies, variaſque formas, deſcribere, ſi luſtrarentur omnia, metuo autem ne in molem creſceret nimiam epiſtola. Satis autem, vel ex dictis modô patere arbitror alterum argumentum *Malpighii* aſſerentis exiſtere ubique tales glandulas: quoniam ubique ſpectatur humor latere craſſior ſub emiſſariis definitis, quam ut queat talis in ultimis haerere vaſculis ab arteriâ oriundis.

Duplici itaque, & utroque firmo, argumento nixus egregius Auctor aſſeruit jam enarrata; verum novo iterum confirmatus fuit in hâc ſententiâ: dum conſiderat morbos, qui occupant glandulas modô deſcriptas: ſi enim eos omnes luſtres intentus, & materies ipſa, & hujus figura, videtur apertiſſimê docere apparatum modô explicatum. Conſidera, quaeſo Te, tumorem illum ſingularem, quem obſervant Chirurgi in capillatâ capitis parte illâ, quae cranium tegit, & quam talpam vocant. Ibi ſanê folliculi pinguedinoſi, antea delineati, repleti jam materie minus meabili, diſtenduntur primó parum a retentâ paulô ſpiſſore materie, turgent itaque, renituntur, ſicque exprimunt id, quod liquidiſſimum ſupererat in folliculo, craſſius verô eô magis inſpiſſant. Inde igitur reſiduo huic facilê ſe agglutinat recens in hos folliculos delatus per ſecretionem liquor, quo ipſo tumor aſſiduô augetur, repletur plus, diſtenditur magis, folliculus, antea vix viſibilis, jam grandeſcens; interimque retenta ejus materies magis magiſque abundat copiâ, ſimulque minus meabilis evadit. Quia verô cranium, tumenti glandulae ſuppoſitum, ſphaericum, & durum, cedere neſcit; integumenta autem, membranoſa fere tantum his in locis, & ſatis mollia, incumbunt tumori; inde neceſſariô in latum, & in convexum, porrigitur compreſſus infernê mollis tumor; dureſcit citô, atque craſſeſcit ſimul membrana folliculi, vaſa ſanguinea comprimit, ſanguinem in iis ſiſtit, nigrum inde colorem creat: unde nomen ab hâc ſimilitudine impetrat.

Frequens mihi fuit oportunitas ſpectandi hos tumores; ſed in medio horum apice ſemper meatus eſt deprehenſus parvus, unus, per quem, preſſa fortiter, talpa tenacem humorem emittit, atque ipſo hoc tranſitu per anguſtias has format in formam vermis. Curavi hos humores grandes jam enucleandos, erat membrana undique clauſa, plena, uno illo parvo emiſſario praedita.

Inde reſpiciamus, ſodes, ad grandines dictas Chirurgis in limbis palpebrarum. Nonne hi tumores manifeſtô demonſtrant veram indolem glandularum hic locatarum? certê haerent tantum ad limbos palpebrae, extrorſum in gibboſum aſſurgunt tumorem cute tecti duriore: ubi verô, inverſae palpebrae interiorem, oculo contiguam ſuperficiem rite inſpexeris; quàm liquidô ibi tum orbiculis ſatis durus, prominens, ex albido flaveſcens apparet? Sanê vix crediderim eſſe, qui, his luſtratis, vel dubitet, eſſe hunc ipſum folliculum dilatatum a craſſeſcente materie, quae naturaliter inungendis palpebrarum limbis, tenui perichondrio hîc tectis, & aſſiduo colliſu laedendis, prius lentê, & parcê, transſudabat per meatus exiguos horum granulorum. indureſcunt quandoque, atque ſcrupeâ ſcabritie adnatam, corneamque, attritu aſpero offendunt; tum verô, ſi, inciſâ tenui membranâ interiore inverſae palpebrae, eximuntur, apparet una caeca craſſior, & fungoſa plerumque, ſubcartilaginea aliâs, membrana, paſtam tenacem, ſatiſque ſiccam continens. Aliter, ſi benigna, & ſalutaris hic, acceſſit inflammatio, ſuppurato huic tumori perit membrana folliculi, ſicque frequentiſſimê ſolet malum hoc tolli ſponte naturae.

Quin & tenerrimam faciei cutim, quae adeô apparet ſimplex, ubique habere loculos tales conſtat ſatis evidenter: quum & in illâ parte ejus, quae omnium tenerrima inferiori palpebrae ſubjacet, ſaepe occurrant. Memini videre, nec ita dudum eſt, in eô loco natum humorem album, ſphæricum, lentum, durum, magnum, qui & fœdabat vultum Nobili Juveni, & validê increſcebat, habebat autem in apice ſuae ſuperficiei exiguum valde meatum, qui poro naturali faciei vix erat major. Conabar dextrâ Chirurgi, inciſâ cute,

ex-

exprimendo elidere ex ſuâ ſede totum involucrum & corpus integrum ſimul hujus tumoris tam duri per hoc vulnus. Sed, dum premitur rudius, videmus dilatari meatum apicis vix ante viſibilem, & exire per hunc lentiſſimam materiem, ingenti quidem copiâ, atque trajectu per anguſtiam hujus meatus formari in longiſſimae anguillae ſpeciem. Certê immiſſus tum tenuis argenteus Stylus detexit cavum ſphaericum, vacuum jam, at adeô durum, ut percuſſum ferme reſonaret ad attactum ſtyli. Quod quidem ita Chondröides involucrum vi lapidis cauſtici ex argento & aquâ ſtygiâ facti, atque immiſſis trochiſcis de minio Vigonis, ubi conſumtum erat, pulchram curationem mali dedit.

Simile quid in Nobili Britanno occurrebat; cui, pulchro ſanê Viro, exiguum emicat in apice naſi tuberculum, id Ille premit fortius, ut exprimeret materiem turgentem. Fit illud. Sed ilicô tumor ibi renaſcitur priore durior, cartilaginoſus, ad percuſſum reſiliendo ſonorus, longêque velocius increſcens, cum pruritu, ardore, rubedine, jam maligni quid portendens; cuſpide lanceolae infligitur exigua plaga, per quam admiſſus lapis infernalis conſumſit duram membranulam, quae ſphaeröides continebat materiem tenacem. Atque ita ſanatus ille ab hoc malo, quod manifeſtiſſimê natum erat in folliculo naturaliter ibi continente materiem unctuoſam jam antea deſcriptam.

At quoties tota facies tumoribus formidoloſis equidem tuber? jam ulceroſis, aliâs verô leproſam ſcabritiem aemulantibus; ſaepe taedioſa haec ego ulcera, & tubercula, inſpiciens puto, omninô me deprehendiſſe, quod omnis haec malorum cohors ſit degenerantium glandularum ſubcutanearum, & ſuo incremento, exilioris olim fabricae auctâ magnitudine demonſtrantium priſcam tamen indolem. Neque eſſe adeô vaſorum mutatorum effectum, quam praeexiſtentis naturaliter folliculi dilatatione ſola increſcentem ſtructuram. Atheromata quoque, melicerides, & Steatomata, quam maximê docere planê videntur hanc talium glandularum per cutanea & ſubcutanea praecipuê loca praeſentiam: prima quippe bina, in primo ſuo ortu, parvum modô, idque rotundulum,

lum, tuberculum referunt in eo ſemper loco, ubi tales folliculi naturales praeexſtitere. Haeret in his ſemper materies ſimillima equidem, at craſſior modô, ut in ſanitate olim ſolebat in iſtâ contineri glandulâ. Ubi autem diſtenta magis augeſcunt, ſpiſſant materiem, atque ſuae propriae, & naturalis membranae craſſitiem ſimul, duritiemque, ſemper adaugent: unde in enormes frequentiſſimê moles excreſcunt; unam tamen tantum cavitatem formant ſimplicis figurae, ſemper tamen veſtigium priſtini olim emiſſarii in apice retinent. Quando autem, inciſâ cute, deglubuntur ab exiguis vaſculis, quibus habendo lenteſcunt, unus eximitur ſaccus ſimplex, ſpiſſo atque uniformi ſub involucro tenens ſimplicem, unitam, lentam, materiem. Atque illa quidem, ſi alba, lenta, paſtam, pultemve, referens cognomine graeco ſatis proprio, atheroma audit; ſi flaveſcens, dilutior, maſſam inſtar cerae in melle ſolutae ſimulans, aequê verê Meliceris inde fuit appellata. Qui tumores frequentiſſimi, & fere ubique in exterioribus, vel & interioribus, corporis deprehenſi, a primo initio in ultimum incrementum uſque ſucceſſivê juxta gradus creſcendi, & varia interim nata phaenomena, inſpecti, adeô clarê docent, quod malum hoc ſit a materie lenteſcente in proprio ſuo, nativo, cavo, ſenſim dilatato, ut liber praejudiciis, reique gnarus, aliter cenſere nequeat. Et puto ſanê, Te quoque, qui toties hos obſervaviſti, toties examinaſti, tumores, longê magis credere, oriri eos a diſtento alveolo membranoſo ibi ab ipſâ naturâ formato, quam ut ſuſpicari velis, vel recens ibi naſci, vel ex canali ad extrema ſua obſtructo, indeque mutato, ita efformari.

Qui cum curâ ſe dedere notandis, curandiſque, humani corporis morbis, invenere in eo aliud, praeter illa tria, tumoris, intra proprium involucrum coërcentis ſuam materiem, genus. Id, quonam donandum nomine ſit ignoro. Deſcribam, dein, prout cenſuerit quiſque, appellet. Ante aliquot ab hinc menſes acceſſit ad me, conſulendi gratiâ, necdum triginta nata annos, tenella, ſana caeterum, atque pulchra, Domina. Naſcebatur huic in ſiniſtrâ parte colli,

quae

quae ab ſupremo jugulo ad acromium porrigitur, albus, mollis, indolens, frigidus, totâ ſuâ mole mobilis utcunque tumor, intra ſpatium breve temporis eouſque increſcens, ut gallinaceum jam ſuperaret ovum. Jacebat verô longê profundius, quam aliâs videre memini. Unde & difficilius de naturâ ejus judicium; licet nulla in eo pulſatio obſervaretur, nec varicoſa ad ambitum vaſa apparerent. Quum hyberna tempeſtas eſſet, res verô ipſa haud ſatis liquida, ſuaſi, rediret domum, foveret bis quotidie partem poſcâ paratâ cum ſale ammoniaco, atque emplaſtro Meliloti permiſto cum aequâ Galbani ſoluti parte tegeret; caeterum, urgente malo, circa ver rediret. Rediit dicto tempore, oſtenditque tumorem, eundem quidem, ſed jam adeô magnum, ut anſerino ovo longê major deformaret Illam, imô & vicinarum partium actionem, in deglutitione inprimis quam maximê impediret. Mirum ſatis: preſſus undatim cedentis aquae ſpeciem perfectê referebat, ita tamen, ut ſic quidem mutatione figurae liquidum teſtaretur humorem; interim verô, preſſâ totâ mole haud evaneſcens, doceret omnem illum liquorem uno receptaculo arctari. Volui, totum tumorem integrum per aperta integumenta eximere. Sed praemetuens fallaciae, ne forte arteria, vel vena, ſanguine diſtenta formaret malum, licet aliter cenſerem ipſe, & aquoſum jam dudum putarem eſſe tumorem; volui, ut Chirurgus complicata integumenta, & fortiter elevata a ſuperficie tumoris in altum, cuſpide adactâ lanceolae ad infima, ſurſum diſcinderet, ſicque longum faceret vulnus a ſcapulae faſtigio verſus jugulum decurrens, moxque obligaret. Factum. Poſtridie redeuns video eminere per vulneris ora ingentem tumorem, cujus ſuperficies craſſa, atque fungoſa apparebat. Sed ſimul tanta ſpectabatur mali magnitudo, ut ſi eximi debuiſſet, vulnus certe ab acromii apice ad maxillae inferioris angulum vix ſuffeciſſet huic negotio. Interim protuberabat omni horâ per aperturam vulneris magis ille tumor, cum dolore ingenti ex diſtracto vulnere. Curavi itaque, lentê incidendum acie lanceolae involucrum, ſed cautê primô, & parvâ valde plagâ: ut, ſi cruor exiret forte, poſſet compeſci. Haud crederes

deres quam hoc factu difficile: tanta erat membranae hujus craſſities, certê quatuor, vel quinque lineas aequans. Pertuſa dabat rivum ſalientis aquae flavae, ad ignem coëuntis, copiâ magnâ; ſcrutatus tum ſpecillo inveni ingens cavum undique craſſâ factum membranâ, undique clauſum. Id dein, immiſſis ſpleniolis ex linteo carpto, & trochiſcis de minio, ad fortem deductum ſuppurationem, feliciſſime perſanatum fuit. Poſteâ verô meditatus diu ad omnia, quae in hâc hiſtoriâ obſervari potuerunt, in eam fere ſententiam me perductum ſenſi, eſſe & in interioribus forte hujuſmodi glanduloſos, cavos, utriculos, quales in exterioribus ſupra videntur deprehenſi. Sed & tamen cogitabam, hos haud impleri humore tam lento, ſed dilutiore quidem, magiſque fluido, qui porrô & ſuis de cauſis ſpiſſatus, exire impos, & ibi neceſſitate ſimili tumores ſeroſos produceret, aquoſoſque.

Atque ita quidem harum Nos rerum contemplatio ad hydatidas ſenſim ſpeculatione hâc deduxit. Qui ſphaerici tumores liquidâ primô turgent lymphâ, ſenſim degenerante juxta varios in colore & craſſitie mutatâ modos. Sunt autem veſiculae hae undique clauſae, ab omni vicinâ parte integrae ſeparabiles, liquorem tamen, & tunc, ſuum retinentes: adeoque videntur mihi evidentiſſimê demonſtrare, quod veſiculae tales glanduloſae in imis corporis, ubique praeſtô ſint, atque in ſuâ cavitate retineant humorem hunc tenuem, remoras ibi paſſurum, donec tandem deferatur inde ſua per emiſſaria ad loca, quorum uſui deſtinat CREATOR. Quum autem hydatides hae in omni corporis univerſi parte interiore, exteriore, repertae fuerint, atque ipſa ſaepe viſcera tota in eas transformentur; probabile fit, ubique in ipſis quoque viſceribus glandulas ſeroſas & lymphaticas, ſed quam minimas, a naturâ formatas fuiſſe, uſumque, nondum ſatis explicatum, neceſſarium habere.

Steatoma tandem mecum ipſe ſpectes. Agnoſcis, pinguedinem per arteriolas minimas, a ſanguine ſecretam, infuſam cavis folliculis membranae adipoſae, ibi rotundas formare veſiculas adipe liqueſcente turgidas. Aïs, eſſe emiſſaria, per quae collectum ſaepe diu oleum exeat iterum. Aſſeris, a-

quam,

quam, loco olei, his receptam facere hydropem Anaſarca. Quoties itaque pingue hoc oleum, ſpiſſius evadens, atque in ingenium parum tenacioris forte ſebi paulô magis degenerans, ſuo exire meatu tam promptê neſcit, auctum dein dureſcens grandines creat lardi, in porcis deteſtabiles, in hominibus frequentes, excreſcentes ſaepe magnam in molem, tumque docet veras cellulas, quas tam pulchrê inveniſti in totâ membranae pinguedinoſae fabricâ. Sed & hic quoque invenimus exquiſitê id ipſum, quod advertimus in atheromate, meliceride, hydatide, obtinere: nam increſcens, ſaepe immaniter, pinguis tumor, membranam cellulae pinguedinoſae naturaliter ſubtiliſſimam mirê incraſſat, inviſibilem prae tenuitate in moles magnas attollit, lentiori pingui aequabiliter replet. Sed & valet exprimi hoc ſebum ex totâ hac cavitate per aperturam factam, relictâ tantum ſimplici ejus membranâ. Imô verô & poteſt facile ſeparari a vicinis integer hic tumor degeneraſcentis pinguedinis. An haec omnia non demonſtrant liquidô, quod maximê ſit credibile, & in prioribus ita fieri, ut hic unuſquiſque fieri cernit? malos nimirum hos diſtentos folliculos docere, non extrema vaſorum degeneraſcentia.

Longus forem enarrando ſcabiei puſtulas, condylomata ani, vel vaginae, & alia forte praeter haec tumorum genera: ſed puto cum *Malpighio* certô ſtatui poſſe, tales eſſe in corpore humano folliculos ſimplices, membranaceos, exiguos, in quibus continentur ſecreti humores varii, a ſanguine, a ſero, a lymphâ, ab aliis humoribus, derivati, ut ibi aſſervari queant, atque certis ibidem mutati modis, inſervire poſſint iis uſibus, quibus eos Auctor Naturae deſtinat, quoſque ſagax induſtrii indago tandem reperiet. Neque enim alibi frequentiores apparent, quam ubi partes aëris injuriis nudae exponuntur, ut in facie, atque in illâ praecipuê parte ejus, quae prae caeteris eminet, extremo nempe naſo. Quum autem per nares ductus aër, trachaeam intret, bronchia, & veſiculas, nuſquam illic efficacius partes afficit, quam hic loci: unde & illic ſumma talium organorum copia. Sed & ingens illa copia nervorum, qui odoratui ſerviunt & ſternutationi,

nudata ferme involucris, acrius ſentire ut queant, inunctionem hoc ab linimento deſiderat, quod ſervatum in folliculis praeſtô ſuccurrit neceſſitati partis. Quam tenues iterum, quam nudi, quam promptê irritabiles, nervi per Laryngis & bronchiorum interiora diſperguntur, omni momento tamen aſperi aëris irritamentis obnoxii? hi ſanê vix temporis momento carere queunt demulcente hoc balſamo. Quum autem ore, faucibus, oeſophago, ventriculo, inteſtinis, acria, aſpera, calida, cruda, dura, frigida, tam temerê ſaepe, & tumultuariô, transjiciantur; neque ipſae hae partes, abeſſet hoc medicaminis, tantos poſſent ſuſtinere impetus abſque imminente aſſiduo diſcrimine. Hinc ureteres, veſica, & urethra utroque in ſexu, tum inteſtini ultima, abundanti adeô muco deliniri cernimus. Quin & ubicunque in corpore attritus perpetuus partes offenderet, providentur ſimili arte oritura inde damna; quod ut in exterioribus, ſic & in intimis, liquidô patet. Ubi mobiles naſi alae nectuntur partibus faciei per muſculos aſſiduô agitandis, folliculi hi numeroſi caecis lacunis lene ſudant oleum: inde & pone aures mador ſemper ſimilis, ad axillas, inguina, clunium ſinus, plantas pedum, manuum palmos, praeputii interiora & vaginae muliebris, invenitur. Quid dicam de loculis mucoſis, ad ligamenta internê ad articulos ubique poſitis? certê & ibi cuncta quam ſimillima. Ipſi tendines muſculorum vaginis comprehenduntur membranoſis, quarum interior paries delinitur ſimili axungiâ, quam & ibi diſpoſiti tales folliculi parant, & fundunt.

Sed inquies, omnia haec Temet ipſum agnoſcere. Id ſcio, fateor illud. Si verô, quare igitur haec ego omnia tam operoſo molimine recitaverim? quaeris. In promptu ratio eſt: ut ſciant Lectores, quam firmis argumentis ſapiens *Malpighius* cautiſſime uſus fuerit, ut vera traderet de his partibus; quin etiam, ut edoctus hinc rationem, quâ in corpore conſtruuntur glandularum ſimpliciſſimae, praeſcriberet ſibi ipſi leges, ad quas compoſitas excuteret. Quamvis interim verum ſit, haud adeô multa ſuper fabricâ harum commentatum fuiſſe; id tamen ſcripſit: loculos illos fieri membranoſo in-

involucro, quod cavum formet variae in diverſis locis figurae ita, ut hic ſphaericam habeat, ibi ſphaeroidem, alibi lenticularem, inveniri oblongâ formâ referente ovum, eſſe & cylindricâ, nonnunquam ſpeciem referre inteſtinuli caeci. Attingere autem arteriae extremitates ipſos folliculos, in membranâ horum diſpergi, ibi in plagas reticulares ordinari, ab ipſâ quidem hâc membranâ ſuſtineri, atque ibidem tum vel deſinere in venas minimas, in quas infundant craſſiores advecti humoris partes; aut abire in tenues, breves, molles, fiſtulas, ita deſinentes ab omni puncto ſuperficiei cavae hujus membranae, ut patulis oſculis ſuis undequaque liquorem tenuem in folliculi ventrem exhalent, aſſiduoque emittant; quin & nervorum ramos eo delatos, apparatu ſimili incedere. Quod verô maximê notandum in egregiâ hâc deſcriptione, id eſt, quod äit, omnia haec minima vaſcula emiſſaria ſimul ſpectata fiſtuloſam lanuginem ibi conficere. Falſô ideô dici ſolet vulgô apud Medicos, aſſeruiſſe Egregium Auctorem, humores ab arteriae ſanguine ſecerni ope glandularum illarum; quum contra Ille ſtatuat, arteriarum extrema, in lanuginem fiſtuloſam attenuata, ipſa patulâ ſuâ extremitate humores ſubtiles in cava harum glandularum excernere; adeoque ſecretionem in glandulas haſce fieri, non per has abſolvi; igitur ſenſus ejus eſt, ſecretionem ſingularis cujuſque talis humoris jam factam eſſe in ultimis his tenerrimis arteriarum fiſtulis, antequam humor ipſe in folliculi cavum dimiſſus ſit. Invenit etiam Nobilis Auctor, cavum horum organorum humorem ita derivatum eô retinere, aggregare, mutare, ſervare in idonea uſui tempora, tumque foras emittere per aperturam ſingularem, amplam ſatis, ſuo tamen retinaculo, moderante ejus hiatum, conſtrictam, haud aliter, ac ſi ſphincteris cujuſdam artificio portas ſervaret. Quin & illud addidit, humores ita paratos hiſce locis, per deſcripta modô emiſſaria, vel dimitti foras extra corpus, vel in alia quaedam corporis cava exprimi, ſuos ubique uſus habere. Denique abſolvit ſua circa has glandularum ſimpliciſſimarum inventa egregiâ hâc obſervatione, quod pelles earum, aut fabricâ muſculoſâ inſtruantur in exteriore ſuâ ſuperficie, quâ

& nimiae obſtent extenſioni ſuae, nimiaeque repletioni, evacuationem autem excepti humoris promoveant; aut ita quidem collocentur in unâ forte membranâ, ut haec habeat ſuprapoſitum ſibi, vel & ſuppoſitum quoque, muſculoſum apparatum, ut hujus motu concuſſi, preſſique ventriculi harum glandularum eâ inprimis occaſione ſuos humores ſingulares exprimant. Vide faciei loculos a ſubjectis faciei muſculis ita concuſſos, adſpice oeſophagi, ventriculi, inteſtinorum, ab ambiente horum muſculoſâ tunicâ ita emunctos.

Quae quidem omnia confirmantur ſanê per illa, quae Tu, mirâ Tuâ arte, tam feliciter, pulcherrima poſtea detexiſti. Quid enim accommodatius enarratis obſervari poterat, quam extremitates arteriarum ad haec loca delatarum vix unquam eodem incedere apparatu, ſed diverſiſſimas omninô reperiri in variis ubique locis, ubi ad alia organa conſtituenda abeunt? ut *in Theſauro Anatomico ſexto, Epiſtolâ tertiâ problematicâ*, & alibi exquiſitê annotaviſti. Deinde in inteſtinorum primâ, interiore, villoſâ membranâ aïs, arterias ex membranâ vaſculoſâ eô delatas, molles, pulpoſas, & fere ſucculentas, factas deſinere circa glandulas ibi ſitas, quas tamen Tibi placuit glandulas ſpurias appellare; inveniſti & ibidem poros magnos, quos miraris; nonne videntur hi modô eſſe loculi oblongi mucoſi inteſtinorum a ſuo jam naturali muco liberati, exſiccati, jamque latiorum meatuum formam referentes! ſanê ſic putabit, qui leget omnia, quae tam eleganter, & verbis, & iconibus, deſcribis *in Epiſtolâ ſecundâ Anatomicâ, a paginâ octavâ ad decimam quartam uſque*, ut & *in Theſauro primo, paginâ vigeſimâ ſextâ.* Quin iterum animadvertis in inteſtino colo glandulas adeſſe ſpurias, vaſculoſae membranae innexas, atque ad illa loca, ubi hae haerent, arterias ultimas apparere quam numeroſiſſimas, *ibidem pag.* 33. 34. in inteſtino caeco rurſum aïs glandulas plurimas, *pag.* 49. atque *Theſauri quarti pag.* 30. & 35, inquis glandulas eſſe copioſas, & lacunas multas in fine recti; *Th.* 4. *pag.* 24. uteri os lacunulis ſimilibus plurimis in toto ambitu donari. Imo & in ipſo ventriculo detexiſſe planê videris eaſdem. Quid enim ſentiemus aliter de accuratis illis obſervationibus, quas tam

tam candidê refers, *Theſ.* 1. *pag.* 39. 40. 41. aïs enim arterias ventriculi ad extremitates ſuas tam exiles, ut ſuccoſas appelles, in membranâ ventriculi villoſâ in globulos convolvi, & colligi, ſicque eructare humores in cavum ventriculum. Rurſum *Theſ.* 2. *pag.* 74. in tonſillis reperis ſimiles. in palato. *Theſ.* 1. *pag.* 16. *Theſ.* 2. *pag.* 51. in membranâ naſi. *Ep.* 8. *pag.* 10. 11. *Theſ.* 1. *pag.* 16. *Theſ.* 6. *pag.* 3. Internam iterum faciem aſperae arteriae membranam innumeris donatam glandulis depingis, deſcribiſque. *Theſ.* 1. *pag.* 42. Quin & in ipſâ cute humanâ narras, Tibi manifeſtô apparere tertium pororum genus, quod putas factum, ut emittenda retineret pro tempore: ubi igitur certô agnoſcis, eſſe aliquod cavum membranoſum, in quod arteriolarum extremae emittant, deponantque, humorem aſſervandum in certa tempora. *Theſ.* 1. *pag.* 26. 28. 29. En, *Clariſſime Vir*, haec ea ſunt, quae *Marcellus Malpighius* detexit circa ſedem, numerum, partes, fabricam, uſum, glandularum ſimpliciſſimarum; quæ ſi Tibi jam vacat, lubetque, comparare cum illis, quæ Tu ipſe detexiſti Tuâ ſponte, abſque ope Magni Viri; cujus opera Te non multum conſuluiſſe certus ſum, quum ſemper operi Anatomico diligentiſſimê incubueris, rariſſimê verô ſcripta Aliorum evolveris, an quidem magnus erit diſſenſus? profectô, non. Atqui ſuavis haec, ab ſolo intuitu fideli corporis nata, concordia claro eſt argumento, rem hanc ita, ut deſcripſiſtis ambo, ſe habere: ideoque fas eſſe Medicis reponere inter certa inventa hoc ipſum. Sed dices forte, ut quondam ſcripſiſti, non invenire Te glandulas cutaneas, utique nunquam Te aliquid glanduloſi reperiſſe, ubi papillae nervoſae organum tactus efficientes obſervantur. Sed cogita, ſodes, glandulas has cutaneas valde exiles eſſe in multis locis cutis, ideoque ſaepe haud viſibiles ſanitatis tempore in cute calidâ; eas tantô minores, quô locus, cui inhaerent, minus atteritur, offenditur, aut frigeſcit; in cute tenuiſſimâ, veſtibus tectâ, calidâ, omnia polita, aequabilia, apparere, & glabritie laevi ſplendentia, ad appulſum tamen frigoris mox attolli hic aſperos, exiles, diſtinctos, tumores, qui deplumem avium in tubercula aſſurgentem cutim

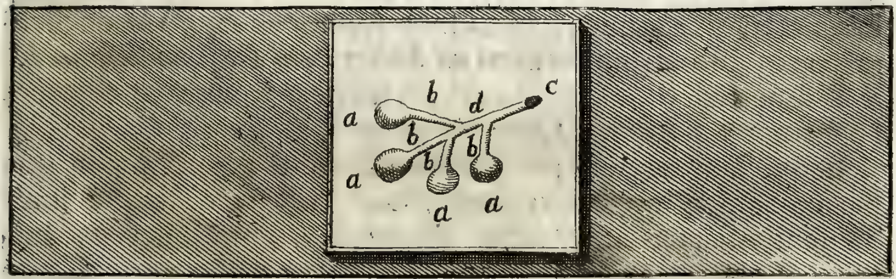
tim pingant; in crure infantis ab injectâ Tuam per artem cerâ penitus rubente, atque inflammationem perfectê referente, ſimilia undique tubercula eminere, atque manere diſtenta. Scio, Te has papillas habere nervoſas, & pro hiſce mihimet quam luculentiſſimê demonſtraſſe. Sed ſcis, O optime, quod nihil in hiſce ſectemur uterque praeter ſimplicem veritatem, nec auctoritate nitamur, ſed conemur credere vero, repudiare priores ſenſus, quoties poſteriores curae ſaniora docent. Sanê hunc ego in Te candorem agnovi, laudavi, imitari cupio. Apertê igitur audeo coram Te profiteri, quod contemplatus diù, & undequaque, praelucente microſcopii acie omnia luſtrans, putaverim fere, quod illae papulae ſint ipſi folliculi glandularum cutanearum ſimpliciſſimarum, qui tales apparent, quia artificium Tuum materiem ceratam adigit uſque in vaſcula ſubtiliſſima arterioſa, quae deſinunt ad ſuperficiem membranae illum cavum utriculum cutaneum efficientis; unde igitur membranula haec, glomer quaſi convolutorum vaſculorum, elevatior in rotunduli corpuſculi ſpeciem porrigitur. Utque firmius ita ſentiam, facit hæc obſervatio, quod non conſpiciantur hi tumores, niſi prius felici ſucceſſu cera injecta repleverit omnia tibiae vaſcula. Poſſes quidem inſtare, quod ſuperficies illa haud ita rubeſcat, ut appareat ceram vaſcula ingreſſam hunc tumefacere locum; ſed dudum eſt, quod benevole monueris nos omnes, ceram minio tinctam, ubi optimo eventu penetrat ſe uſque per vaſcula minima, deponere corpuſcula tingentia minii, iiſque relictis in parte latiore vaſis, reliquum cerae iterum albidae jam factae ſolum tranſadigi uſque in anguſtias minimas, aut & exire per ultima harum oſcula patula in ipſas cavitates, in quas illa emiſſaria naturaliter ſolebant exhalare ſua tenuiſſima liquida.

Si praeterea rectâ tecum viâ reputare ſtudes, quod morbi ante deſcripti cutanei in locis, ubi ipſe has glandulas agnoſcis in cute, etiam in omni parte alia cutis oriantur, atque eaedem fere ſordes naſcantur ubicunque in cute, rurſum habetur ingens argumentum, quo demonſtretur, glandulas has ubique, licet quandoque parvas admodum, inveniri.

Sed

Sed dices, oportere has demonſtrari, atque oculis ſubjici fidelibus, in omni corporis parte, ubi dicuntur exiſtere. Id fieri poſſe, foret optandum. Sed quando perpenditur pondus omnium, quae adducta ſunt hactenus, argumentorum, confici certê videtur pluſquam probabile, tales re ipſâ exiſtere.

Praeter enarratum glandularum genus maximê ſimplicium, deprehenditur aliud priori ſimplicitate proximum: utpote ita ex glandulis hucuſque enarratis compoſitum, ut ex paucis illarum certâ lege unitis naſci videantur. Si enim conceperimus, illas deſcriptas emiſſaria ſua in unum communem canalem conjungere, huncque deinde humores, qui in ſingularibus cujuſque glandulae organis erant ſecreti, per cujuſque folliculi fiſtulam in ſe recipere, atque in loca deſtinata dimittere, habetur vera hujus fabricae ſpecies. Ut vero diſtinctius imprimatur animo imago ipſius rei: fas eſto ſpeculationi objicere hanc Ejus iconem: in poſthumis datam.

ubi *a*, *a*, *a*, *a*, folliculos glandularum ſimpliciſſimarum denotat, *b*, *b*, *b*, *b*, ſingularia emiſſaria, cuique utriculo *a*, propria, atque in communem canalem excretorium *d*, *c* ſuos humores demittentia, qui tandem per hujus aperturam *c* emittantur. Tales enim reperiri hinc inde in facie externâ, labiis, palato, locis quibuſdam cutaneis, inprimis circa pedes, & in pudendis, obſervavit. Ventriculi autem harum partium *a*, *a*, *a*, *a*, conſtant tali apparatu vaſorum arterioſorum, venoſorum, nervorumque, ut in primo genere jam deſcriptum fuit. Quare patet ex hac ipſâ re, Naturam progredi a ſolitariâ, ſimplici, glandulâ, minimâ, ad compoſitionem earum, quae quidem paulô magis compoſitae, ſed ad quas conſtituendas, ſolae

primae ſimpliciſſimae concurrerent ita, ut eadem eſſet omnino utriuſque fabrica. Atque argumenta quidem omnia, quibus conſtitit de ſede, mole, fabricâ, uſu primarum, hîc modô repetenda forent: quod monuiſſe eſto ſatis.

Sed neque eſt diverſus talium glandularum in corpore humano uſus ab iis, quae primô deſcriptae fuerunt: quum humores ſatis ſimiles, & reliquae harum proprietates, evincere ſatis illud videantur.

Et non memini invenire in Tuis ſcriptis quidpiam, quod his repugnet.

Agendum igitur foret jam de conglobatis dictis glandulis, quae inprimis ad axillas, inguina, meſenterium, ad pinguedinem hinc inde, locatae deprehenduntur. Earum quoque ſimplex ſatis apparatus, figura non intricata, deſcriptio a tot clariſſimis auctoribus data, anatome a *Malpighio* inſtituta, faciunt, ut aliquid ſatis firmum dici queat de his ipſis. Sed quoniam de his nihil in Scriptis Tuis contra Magni *Malpighii* inventa tradis, atque Nobiliſſimus Auctor *in Epiſtolâ* de Strurâ harum abſolutiſſimê egerit *ad Societatem Regiam Londinenſem*, ſuperſedeo de his vel verbum monere: quum ad praeſens negotium vix ſpectet. Quare & de conglomeratis ſilere volo.

Itaque jam tandem perventum eſt ad id punctum, in quo ſtat praecipue inter Egregium illum Auctorem, atque inter Te ſententiarum differentia. *Malpighius* enim putavit, ſcripſit, & confirmavit denique *in Poſthumis* paulo ante obitum propriâ manu conſignatis, quod viſcera humani corporis, cerebrum, hepar, lien, renes, teſtes, conſtarent innumerabilibus, exiguis, organis talibus, qualia titulo glandularum ſimpliciſſimarum primi & ſecundi generis ſuprâ tam verboſê expoſui. Ita quidem, ut arteriae ſanguiferae ferrent ſanguinem pulmone paratum ad viſcus; atque ingreſſurae viſcera, in ipſo introitu depoſitâ exteriore ſuâ Membranâ, tenuiora adquirerent ſua involucra; mox deinde in multiplices pandi ramos, rurſum qui abirent in exiliores ſemper & numeroſiores; donec tandem ultimi, minimique, explicarentur in membranulâ tenui, quae formaret ibi cavum folliculum eâ lege, ut arteriolae in illâ membranulâ ordinatim digeſtae, atque

in

in reticulares plagas contextae, humorem ibi loci diſponerent, aptarentque facili ſecretioni; porro ſtatuit, quod poſtea his arterioſis reticulis venoſa reſpondeant ſimilia & cavitatis patulae productione continuata ſint, in quas transfuſus humor ſanguineus remeat in venas viſceris illius ſenſim majores, donec ex viſcere egreſſus redeat per venas maximas in thalamum cordis dexterum; denique affirmat, in illo loco arterioſi reticuli, ubi arteriolae finis abiturus jamjam eſt in deſcriptum venae initium, inter fines arteriæ & venæ initia, tertium oriri vas arterioſum, exilius arteriolâ, a quâ oritur, humorem itaque capiens ſubtiliorem eo, qui ex arteriâ transfluit in venam; quodque ultimum hoc vaſculum, per membranulam folliculi glanduloſi penetrans, ore ſuo patulo effundat hunc ſuum humorem in cavitatem folliculi, id verô dum fit in omni fere puncto cavae illius membranulae, repleri ſic & turgidulum reddi hunc utriculum, atque remorantem ibi humorem mutare, perficere, tandem per emiſſarium cuilibet tali acino proprium emittere. Erunt igitur prima haec emiſſaria valde exigua, ſed, commiſſa dein in communem canalem, ſenſim grandeſcunt eâ lege, ut in glandularum ſimpliciſſimarum ſecundo genere jam ſuprâ vidimus. Et ita pergit haec emiſſariorum adunatio in canales ſemper majores, atque pauciores, donec ultimô omnis ille humor ab univerſis viſceris acinis per cuncta illa emiſſaria, in unum canalem excretorium, ex totâ mole viſceris emanans, demiſſus, extra viſcus derivetur in loca deſtinata. Ad hanc ſpeciem refert cognitas jam ſatis glandulas conglomeratas, ſex fundentes in os ſalivam, magnumque duodeno accumbens pancreas, tum & hepar, & renes; lienem verô in venas ſuas magnas, ut in emiſſaria ſua propria, infundere ſingulares ſuos confectos in folliculis ſplenis humores. Cerebrum tandem pro ſuo cortice habere innumerabiles ſimiles veſiculas minimas, in quas digeſtae arteriolae minimae, a carotidibus, & vertebralibus, oriundae effunderent paratos ſpiritus, qui collecti in haec cava deinde per fibrillam inde ortam medullarem, ut primum ſtamen nervi, diſtribuerentur. Atque ita quidem docuit *Malpighius*. Tu autem, *Vir*

Inclyte, putas Te inveniſſe, & demonſtraſſe, quod arteriae, quae tendunt in viſcera, ad perficienda ſingularia cujuſque horum officia, poſtquam ingreſſae ſunt intra horum corpus, in ſingulis horum variê admodum mutari, atque in diverſas omninô diſtributiones, unicuique ſingulari viſceri planê proprias, digeri. Et memini pulcherrimê, quanta me voluptas traxerit; quando diverſorum viſcerum arterias ultimas, ſubtili arte explicatas, oſtendebas mihi, atque mirabilem differentiam extremorum ramuſculorum deſignabas. Fateor, credere me, hoc quidem inventum Tuae ſingularis induſtriae tale eſſe, ut in Anatomicis nihil ſupra. Sanê contentos ſpectamus caeteros, dum explicaturi actionem viſceris, nudê aſſerunt, arterias in illo ex allato ſanguine ſecernere peculiarem illi parti humorem, porrô diſtinguentes nihil. Illi verô, qui propius introſpiciendum putant in ſtructuram partium, ut extricarent ſingularem & proprium cuique agendi modum, magni quid momenti addidiſſe ſe jactant, dum ajunt, arterias illas ſecretiones perficere in viſceribus quibuſque per mechaniſmum glandularum. Qui denique cenſendi ſunt ſubtiliſſimê Anatomicam excoluiſſe ſcientiam, aſſeruerunt, arterias viſcerum circa glandulas horum in reticulum ubique, & ſemper abire, quod omni loco idem ſit, omneſque arteriolarum ultimas extremitates in ejuſmodi naſſas transformari. Sed quum ſtupenda Tu DEI opera demonſtras, quantam admirationem excitas animo contemplantis, in quam venerationem abripis mentes, dum liquidô oſtentas tot, tamque diverſos penitus, horum apparatus vaſculorum. Uno in loco plagas retium exhibes. in alio radios a centro in omnia circumferentiae puncta depingis. hic in glomeris ſpeciem convoluta extrema demonſtras. in penicilli modum collectos alibi canalium faſces evolvis. Cernimus in iis, quae Ars Tua in ſerae poſteritatis ſtuporem parata ſervat, in quibuſdam corporis partibus per ſinuata canalium volumina, inſtar repentium anguium incedere arterias, atque in mille flexus, hemicycloſque, volvi, antequam ſe accingant ad ſecretiones. In aliis proſequimur in arcuum fornicatorum digeſtam arteriarum curvaturam. Jam villo-

ſam,

ſam, mollem, flexilem, ſubtilem, lanuginem, efficere extremitates horum vaſculorum mihi indicaviſti. Aliâs indicabas oculis meis, ut expaſſas in tomenti roriferi halituoſam quaſi nubeculam conſpicerent, atque acutiore per microſcopia acie uſque in ludentes, fugienteſque, atomos, proſequerentur. Haec ſanê omnia mecum mirabitur, qui in ipſis partibus praeparatis oculo ſuo, Te praemonſtrante, illa ſpectat. Hîc induſtriam Tuam ſuperaſſe ſolertiſſimi *Malpighii* ſagacitatem fatebitur ipſa, tanto ſuperba cive, *Italia.* Originem Te hic demonſtraviſſe multiplicis diverſitatis, quae in variis humoribus ſecretis ab eodem ſanguine occurrit, in ſingulis fere locis alia, agnoſcent Medici. Inde demum conſtabit, quam certae, firmae, tutæ, officinae fabrefactae fuerint a CREATORE DEO in corpore noſtro, ut ſua inconcuſſa conſtet humori cuique indoles. Equidem hilaris audivi Te inculcantem toties, fabrefacta hac lege extrema condita eſſe a SAPIENTISSIMO DOMINO, ut mandata ſibi officia ſtabili obſequio exſequerentur. Deinde autem pari obſervaviſti ſolertiâ, quod extremi hi arteriarum tam diverſarum fines, non modô mirê exiles ſint, ſed quod & evadant adeô molles, ut fere mucoſi, ſucculenti, pulpoſi, facti evaneſcant, citôque pereant, niſi materiâ dureſcente ceraceâ infarcti firmentur; caeterum in aquâ macerati fere in ramenta minima diſſoluti liqueſcant quaſi, niſi impletione ſuſtentati fuerint.

Atque hactenus quidem nondum ulla erit *Malpighianos* inter & *Ruyſchianos* diſcrepantia: priores enim, ſi Tua viderint, negare non poterunt, Te in vaſis deſcribendis longê excelluiſſe prae ſummo *Malpighio.*

Verum enimverô quando Tu jam palam aſſeris, quod vaſcula minima, recto ortu ex ultimis his arteriis progreſſa, humores contentos ſuos, quos ex arteriis illis accepere, non infundunt in cavos folliculos; ſed rectâ tantum canalium porrectione, inſtar venarum concurrentium per inſitionem ramorum, immittere ſe in canalem majorem, ſine ullo intercedente apparatu talium utriculorum vel ortorum ex illis emiſſariorum; jam ſententiarum pugna demum oritur. Tu

 ſim-

ſimpliciore, ſolo venoſo, apparatu ſecretiones in viſceribus fieri ſtatuis, *Malpighius* loculos inter fines arteriarum & emiſſaria Tuis ſimilia, agnoſcit. Ut ritê notat Celeberrimus Morgagni, *Adv. II.* 91. 92.

Videndum igitur, quis ſuam tueatur firmioribus argumentis ſententiam: ne autem obruamur mole, ſolum expendamus hepar humanum, videamuſque ſedulô quae uterque adfert; ut ſincerum feratur de ſingulis judicium. Hoc enim in exemplo poterit videri totius quidem rei ratio.

Putabat *Malpighius*, quod Anatomicus, qui conatur detegere abditam jecoris fabricam, multum poſſet adjumenti ad hanc rem capere, ſi primô ſcrutaretur jecinora animalium quorumcunque. Credidit autem, ſemper incipiendum ab eo genere horum, in quo compages appareret evidentior prae caeteris, inde autem lento gradu procedendum ad ea, quae tecta magis. Atqui videtur id obtineri in minoribus, in imperfectioribus dictis, in ſimplicibus. Hanc igitur ſequutus viam reperit in Cochleis, lacertiſque, hepar ingens pro mole corporis; quod fiebat ex pluribus, diſtinctis, unitis, lobis conicis; hi autem per microſcopia accuratiſſimê conſpecti clarê videbantur, rurſum componi ex acinulis, propriâ ſuâ membranâ in utriculum diſtinctum perfectê definitis; omnes iterum congeſti apparebant in modum botryos; atque ita per vaſa ſua uniti invicem ipſos tandem conſtituebant lobos. (Malp. *de Hep. p.* 58. 59.) In Erucis, Bombycibus, Talpâ Imperati, Gryllo, & Cancris, non ſpectantur acini in hepate, ſed aliter ſe hîc habet apparatus jecoris, qui mirê negotium illuſtrat: in illis enim fit totum jecur ex diſtinctis, numeroſis valde, longis, membranoſis ſacculis, adunatis in unum inde natum organum, inteſtinis appoſitum, illiſque manifeſtô operans, in ſingulos verô ſacculos ſeparatur, inque his colligitur, bilis. (Malp. *Ep. de gland. congl. p.* 6.) In anguillis, & omni fere genere piſcium, hepar evidentiſſimê conflari videtur ex congeſtis, ſed diſtinctis penitus acinulis. (Malp. *de Hep. p.* 59.) In jecore ſciuri omnium perfectiſſimê cernitur perfecta primô in lobos diſtinctio, horum dein ex diſtinctiſſimis acinulis compoſitio.

(*Id.*

(*Id. Ib.*) Bubulum, porcinum, humanum denique hepar, nudo conſpectum oculo, vel microſcopiis luſtratum, tam manifeſtê videtur conſtare acinulis hexaedris, polyedris, aut ſubſphaericis, ut vix ullus ſit, quin hos agnoſcat evidenter, ſi ſenſibus hic utitur. Quoniam verô locati cernuntur hi utriculi inter vaſa adferentia ex venâ portarum orta, & inter referentia, quae in venam cavam exeunt, videtur hinc inprimis admodum probabile, eſſe hos folliculos glandulis ſimpliciſſimis ſimiles, verumque bili ſecernendae organum: maximê, quia ita ſibi ſimilis in tam variis animantibus hepatis ratio, & quia radiculae pori biliarii, veri hepatis emiſſarii, oriuntur ex omnibus horum corpuſculorum locis. Sed omnia haec a celebri *Malpighio* ita expoſita, quam inſigni firmantur argumento a Claro Littre allato *in Hiſt. Ac. Reg. Sc. anni* 1701. *pag.* 51. qui oſtendit humanum hepar, caetera perfectê ſanum, conſueto ſe habens modo, optimêque conſtitutum; ſed in quo glandulae, aliter in aliis cadaveribus humânis prae tenuitate non ſenſibiles, apparebant quemadmodum unam lineam longam habere ſuam diametrum; imô verô disertê ibidem ſcribitur, quod ad ſingulos horum, tam diſtinctorum, tamque viſibilium, acinulorum pertigerit ramulus venae portarum, venae cavae, & pori hepatici, adeô diſtinctus, manifeſtus adeô, ut abſque ullius microſcopii adjumento ibidem ſpectari potuerint.

Ad primum hoc argumentum *Malpighianum*, a parvis animalibus, per perfectiora ſenſim, uſque ad hominem tandem, deductum, ſenſuum evidentiae innixum, ſcio reponere Te poſſe, quod non liceat legitimê a ſtructurâ unius ad aliud arguere. Fateor. Sed, quando facies fere communis, certê ſimilis, ubique deprehenditur; quoties eô tantum hoc fit, ut mens ex uno experta agentis naturae modum, illo ſolum exemplo excitata tanto attentius quaerit in aliis, an & in illis ſimilis ratio obtineat; dum hoc facit quis in ſcrutandâ fabricâ talis viſceris, quod eſt commune ſingulis animantium, quodque habet eundem in omnibus uſum, iiſdem utilem futurum partibus; tum puto ſummum hoc eſſe evidentiâ argumentum. Atqui in hoc jecinoris exemplo omnia haec

amuſ-

amuſſim pro *Malpighio* certant. Neque unquam Tu ipſe forte papillas tactui ſervientes in papillâ mammae muliebris detexiſſes quaerendo, aut notaviſſes occurrentes, niſi prius in maximo animantium balaenâ eximias vidiſſes. Non deëſt autem aliud, & validius longê, Tibi argumentum, quod *Malpighianae* ſententiae opponas. Dabis, apparere oculis hepar contemplantibus imaginem parvarum ſphaerularum, denſê unitarum; dices verô, falſô inde haberi apparentia haec corpuſcula pro deſcriptis antea folliculis: ideoque omninê concludi haud poſſe, folliculis his, nimis liberê aſſumtis, ſecretum jecoris humorem contineri, atque ex iis derivari in fiſtulas pori biliarii. Sed bene noſti, *Clariſſime Ruyſchi*, quod Nobilis ille Auctor haud leviter ita modô concludit. Contrâ ſanê prudentiſſimê, & quidem lentê, procedit. Quum ſcilicet glandulas illas ſimpliciſſimas, ſeparatas, ſolitarias, ante deſcriptas, compararet cum corpuſculis his acinoſis in hepate apparentibus, invenit tantam ſimilitudinem, ut concluſerit denique, eſſe utriſque cuncta fere communia. Eſt utriſque adferens vas, in ſecretorium organum exeuns, referens utriſque allatum humorem vena eſt. Et huic eſt & illi organo ultimae arteriae apparatus idem: licet enim venam portarum in jecore inſtar arteriae conſiderare. Tandem & ambobus ſuum eſt praeſtô emiſſarium. Hinc jam aït magnus Anatomicus, quod illi in jecinore ſpectati acinuli ſint habendi pro talibus glandulis. Hic ergô tandem ad pulchram illam, quam tot luſtris excoluiſti, artem provocas. Et jure. Es enim princeps hoc in Regno. Sed videamus, oro, libero jam animo, quouſque ritê arguas. Dicis igitur *in Theſauro primo Anatomico, pag.* 30. & 31. quod arte Tuâ praeparaveris recens nati hominis hepar, in quô per felicem ſucceſſum injectionis diſtinctiſſimê oculis propriis videris, aliis autem demonſtraveris fideliter, quod ſanguinea vaſa, & bilioſa, in eo adeô tenaciter cohaeſerint, ut accuratê ſeparari a ſe invicem haudquaquam poſſent. Addis deinde, quod fines amborum vaſorum exirent ultimô ita, ut diſtinctê appareant in faſcium ſpeciem mutari in utriſque; nec mutari illos in reticula, nec convolvi in glomeres, imô neque membra-

branâ hic obduci, ſed rectâ exporrigi, juxta ſimplicem longitudinem invicem accumbere, atque ſic referre extenſi penicilli pictorum faciem, ſive faſcium ſpeciem. Conſtare ita evidenter, quod nihil hic glanduloſi ſit, nihil quod imaginem folliculi ullo modo refert, ſed haberi continuatum iter per canales continuatos ex finibus venae portarum in initia prima pori hepatici; ſicque fines venae illius, organum ſecernendae bilis, haud infundere ſecretum fel in cavum utriculum, ſed directê ultimas ſuas anguſtias, bilem jam ibi tenentes, tranſmutare in meatus radicales hepatici ductus. Hanc etiam rem exhibuiſti, ut liberaliſſimê, atque generoſê ſoles, mihi ipſi; atque dediſti mihi hepatis humani fruſta varia praeparata, in quibus hoc ipſum negotium examinandum propriis meis oculis perluſtrandumque voluiſti. Dicam nunc ego, pace Tuâ, liberê, ut inter Bonos decet, quid ipſe ſentiam.

Quando ceraceam materiem per viam venae portarum in jecur ritê adigis eo ſucceſſu, ut repleantur inde univerſa vaſa; tum puto, quod vaſa inſtrumento adigenti proxima primum ſuſtineant impetum. Haec igitur implebuntur prius & facillimê. Itaque diſtendentur jam longê magis, quam ante repletionem, majora apparebunt, ſicque turbabunt proportionem magnitudinis vaſorum, quae non impleta cum his repletis coërcentur inter communia ejuſdem membranae ambientis vincula. Quoties autem preſſa jam materies agitur in fines priorum canalium ultimos, rectâ porrectos ex his, tum haeret illa in vaſis, quorum membranae carent fere omni vi contractili, ſed minimo diſtendentis impetu facilê, & multum, poſſunt expandi. Si ergô, toto hepate calefacto, & materiâ ceraceâ liquefactâ retentâ, continuatur impulſus, tum flexiles, expanſileſque, fiſtulae ultimae a venâ portarum ortae mirê intumeſcunt, capiuntque amplitudinem naturali ſuâ longê largiorem. Sed & intelligimus, expandi quoque, atque impulſâ materie impleri, & illa vaſa, quae ramorum inſtar oriuntur ex arteriâ ſanguiferâ, ut ſuo trunco, ſed quorum origo tamen arctior eſt in ſuâ aperturâ naturali, quam ut partem rubram ſanguinis in ſe admittere poſſit, licet ſub-

tiliores hâc craſſiſſimâ facilê excipiat: unde & haec quoque vaſcula adaucta in magnitudinem praeternaturalem, falſô habebuntur pro ſanguiferis canalibus; dum in ſanitate haec ſerifera modô, ſi ita loqui fas eſt, fuerint; quam quidem confuſionem ab injectandi arte ſaepenumero oriri ſatis eſt demonſtrabile inde, quia tam pulchrê fingis Ipſe, quoties lubet, inflammationem artificioſam. Denique & ipſa quandoque emiſſaria cum arteriis ſanguiferis inde confundi liquet: quia cera in coeliacas arterias preſſa in cava ventriculi humani exit, arteriis autem meſeraïcis injecta, in cava inteſtinorum abrupta effunditur, idemque & in renibus & alibi obſervaveris. Quando autem finis arteriae arctê conſtrictus tranſitui impulſae cerae reſiſtit penitus, tunc neceſſe erit, ut tantô plus intumeſcat illa pars arteriae, quae ſupra finem hunc adeô anguſtum injectae materiae copiâ & vi repletur. Fietque illud quidem eô magis, quô arteria quaedam forte tenuiores habet membranas, molliores ideô, minus reſiſtentes, facilius dilatabiles, quam alia. Si enim arterias infrâ duram matrem magnas in cerebri cortice, & cerebelli, aut ſub baſi horum, tum & illas, quae in thecâ medullae ſpinalis intra dura hujus integumenta latent, quae intra oculi cava diſperguntur, conſideramus, videmus profectô harum membranas ſubtiliores eſſe iis, quae in ipſis venis reperiuntur; quum in aliis partibus corporis tam muſculoſae, elaſticae, contractiles, fortes, reſiſtentes ſuae dilatationi, deprehendantur.

Omnia, quae enarravimus, obſervata oſtendunt liquidô, artificium injectionis, dum auget vaſa repleta, comprimere vaſa, in quae haud adigitur injecta materies, atque eô quidem magis, quô felicius majora impleta ſunt. Abolentur igitur quaſi, & ab acie viſus ſe ſubducunt eouſque, ut ne minimum illorum veſtigium appareat. Hinc itaque arteriolae, in membranâ cujuſque folliculi acinoſi hepatici digeſtae, ſi perfectê repletae ſunt, nec tamen materies poſſit per exilia extrema in cavum ipſius utriculi effundi, ita comprimunt undique hunc, ut omninô evaneſcat, ne minimâ quidem reſidui ſpecie relictâ, quae oculis cerni queat. Hanc au-

autem rem manifeſtô evincere videtur exemplum cutis in facie, ubi evidentiſſimê apparet, deleri folliculos certô ibi exiſtentes, ſi optimo ſucceſſu iverit cera in extremas arterias. Quin ſpongioſa urethrae vagina, adeô plena ubique folliculis, nullum horum retinet ſpectabilem, ubi vaſa ejus injectu hoc repleta ſunt. Si autem contingit, materiem tranſire per ultima illa arteriarum emiſſaria uſque in cavum acinulum, tum confuſio fit omnium: quia ſpectatur tantum quaſi extravaſatio quaedam, quae eſt vera repletio folliculi: quod rurſum demonſtratur clariſſimê, quandocunque repletio fit panniculi adipoſi, membranae celluloſae, corporis ſpongioſi penis, & ſimilium; tum enim effuſa cera omnia confundit. O quam pulchra latuiſſent hactenus induſtriam hujus ſeculi, ſi Tu ad ſingularia Tua inventa ſolâ uſus fuiſſes arte replendi vaſa per ceram! quis ſomniaſſet unquam de mirabili membrana celluloſâ ventriculi, inteſtinorum, ſcroti, frontis? quis cogitaſſet de artificioſiſſimâ fabricâ lienis, corporum ſpongioſorum penis, urethrae, glandis? Certê omnia haec per injectam ceratam materiem itâ evaneſcunt, ut ne minimum imaginis ſuae veſtigium relinquant. Tantumque abeſt tam elegantia hâc arte detegi, ut contra per eam aboleantur: ſed magno ſcientiarum beneficio alio hic uteris artificio: dum partes non arterioſas, ſed alias, omni cruore vacuas, puraſque, inflato aëre ſicco diſtentas, arctêque ligatas, exſiccaviſti. Nobile hoc Tuum artificium, omni ſanê digniſſimum laude, ubi ſpectabilem reddidit aliquam ſic praeparatam partem corporis, tum eandem partem praeparatam ope injectae cerae compara cum illâ priore, profectô ne ſimilitudinem quidem ullam invenies, ſed judicabis alia omninô eſſe corpora. Cogita, quaeſo, hoc: ut ritê intelligatur, quouſque tutô liceat arguere ex hiſce. Enimverô membranae ſunt adeô ſubtiles, & compreſſae undique â diſtendente materie, ut ne microſcopiis quidem intra ceraceam materiem cerni queant, vel diſtingui ab illâ. En, *Celeberrime Ruyſchi*, haec omnia poſſunt adferri pro *Malpighiano* dogmate contra illud argumentum, quod petis ab intuitu hepatis repleti demonſtrantis vaſa ibidem omnia, ubique, non verô cavitates glanduloſas.

At aliud adfers argumentum, idque validius, ut deſtruas fictos hoſce utriculos in hepate. Et admiror ego ingenioſiſſimi inventi ſubtilitatem. Scilicet hepar ita jam paratum arte repletoriâ, in aquâ bene maceras, diuque; unde membranulae, & vincula, quae vel adeô ſolida, vel parva ita vaſa habent, ut in partes horum cera non intraverit, diſſolvis, reſolvis, & in aquâ conquaſſando ſollicitê ſeparas. Quâ ratione ultimi capillares canales repleti diſſolvuntur a ſe mutuô, liberantur, tumque tam accuratê exhibent ſolos canales inſtar penicilli explicati, ut nihil penitus folliculoſi adeſſe, unuſquiſque oculis ſuis videat. Rem candidê exponis *Epiſtolâ tertiâ pag.* 11. Vereor tamen, ne huic quidem argumento cedere *Malpighium.* Etenim, omne illud vaſculoſi minimi, quod non defenditur a cerâ ut balſamo, in aquâ putreſcendo deliqueſcit ſenſim, ſeparatur, abluitur. Tenuis igitur membranula acinuli ſecedit a vaſculis repletis, haec deinde relinquit ſola. Ideoque valet ſubtile hoc artificium mirificê ad explicanda, diſtinguenda, conſpicienda, vaſcula illa exilia, jam repleta. Unde inter pulcherrimas Anatomicas encheireſes ſemper reponetur elegantiſſimum hoc Tuum inventum, neque unquam dignâ carebit laude apud poſteros. Interea tamen erraret ille maximê, qui, viſis hiſce, crederet, hepar naturale non habuiſſe niſi haecce vaſa. Tutô autem aſſereret, omne repletum ſic a non impleto ſeparari poſſe; nihil verô ultrâ.

Tertium tandem omnium maximê urget inventum, quo demonſtras acinorum abſentiam. Injecta materies ſcilicet in venam portarum intrat in porum hepaticum, hujuſque ramulos. Rectum igitur iter inter haec vaſa, abſque medio folliculo, impedituro viam. Fateor, hoc tam forte mihi videri, ut fere neſciam, an effugere quis poſſit vim hujus argumenti. Itaque perſpiciendum modô erit, an verê ita ſit. Id autem nondum demonſtraſſe adeô videris, ut ſimus certi. In ſcriptis utique Tuis rem definitam non inveni. Memini quidem, quod injecta ceracea materies in meſeraïcas arterias transſudaverit in cava inteſtini. *Th.* 1. 39. 40. 41. & in cava ventriculi. *Th.* 6. 26. ſed ipſe quidem noſti, quod ibi ſit du-

plex

plex apparatus; dum alii fines arteriarum illarum deſinunt in cava illorum corporum directê, quibus utique ſubtilis humor, aquoſus, rectâ ſeparatus a ſanguine, ſuos in uſus eô dimittitur; ſed & ſunt ibi alii fines illarum, qui in glandulas Peyerianas, & Brunnerianas, ibidem diſpoſitas deſinunt, circa quas non ita exſudat injecta materies, ſed retenta in vaſculorum plexibus, maculas ceraceas exhibere videtur; ut tam clarê videmus in praeparatis Tuis. Ars itaque Tua certô nos docet, in multis, forte & in omnibus, corporis humani partibus ita diſponi extremos canales ortos ab arteriis ſanguiferis, ut directê, abſque interpoſitâ glanduloſâ machinâ, deſinant in apertos meatus, per quos liberê exhalent humida ſubtiliſſima, halituoſa, aquoſa, ſecernantur, deriventur, vel extra corpus ipſum, vel in cava ejus majora, vel minora. Id in cute, ore, faucibus, oeſophago, inteſtinis, ventriculis cerebri, thorace, pericardio, abdomine, vaginali tunicâ teſtium, utero, veſicâ urinariâ, & in omni parvo cavo corporis, videtur patere. Simul tamen obſervatur in omnibus fere illis locis fieri & aliâ diſtributio canalium arterioſorum ultimorum, circa folliculos glanduloſos ibidem digeſtorum; per hos enim ſecernitur ſuccus, qui in cryptas illas deponitur, ut morâ temporis, ſtagnatione in his locis, calore ambiente, mutatus, in certos uſus, per idonea tempora, aſſervatus impendi tempeſtivê queat. Neque experimenta Tua aliter docent in ipſis viſceribus. De renibus dicis *in Theſ.* 1. *pag.* 21. 22. 32. 33. *Theſ.* 2. *pag.* 41. 42. 65. 66. materiem injectam emulgenti arteriae ire in meatus urinoſos Bellinianos, papillas, pelvim, ureteres, venas, adeoque nullas ibidem glandulas. interim tamen *Theſ.* 2. *pag.* 65. 66. fateris in vitulino rene glandulas praeterea adeſſe. Atque *Theſ.* 3. *pag.* 39. 40. 41. *Theſ.* 4. etiam agnoſcis in renibus humanis adeſſe corpuſcula exigua, rotunda, quae non ſatis cognoſcis. Et dubitavi ſaepe, an non injectio a Te facta, quando perfectiſſimê omnia vaſa replet, quæ attingit, eô magis alia omnino deleat. Ubi autem minus penetravit in ultima, tum relinquere alia corpuſcula adhuc viſibilia, & diſtinguenda. Hincque forte fieri, ut aliquando in liene glan-

dulas admiſeris, aliquando negaveris eaſdem. Certus enim quam maximê ſum, ita loquutum Te, quia ſic eo tempore ipſam rem inveniſti. Sed ambigo, an non diverſis temporibus, glandulas videris, aliis autem nequaquam, prout forte profundius, minuſve cera penetraverat pro varietate ſucceſſuum. Itaque ſatis puto diſputatum a nobis in utramque partem ſuper demonſtratione primâ *Malpighianâ*; quâ aſſeritur, anatomen comparativam animalium per omnia fere horum genera excultam, inque ipſis etiam corporibus humanis exercitatam, ad ſenſuum fidem exhibere acinos glanduloſos ubique in hepate reperiri, atque ibidem exiſtere ipſum humoris hepatici ſecernendi organum.

Alterum *Malpighianum* argumentum ad demonſtrandos illos in jecore acinos petivit ex morbis: dum obſervat materiem, molem, figuram, ſucceſſivum augmentum, ſedem, eorum, quae in hepate obſervata ſunt, atque haec etiam ita ſenſim proſequendo conſiderat. omnia namque haec intelliguntur quam optime, ſi ponimus, cavos illos in viſcere utriculos, ſecretum humorem remorari, mutare, inque materiem talem morboſam convertere, quae tum in cavitate hujus folliculi, idoneum nacta locum, ita concreſcit, augetur, ſicque ipſum ſuum vas continens expandit. Non enim credibile videtur vaſa haec tunc nova naſci, ſed potius probabile habetur, ea, quae naturaliter erant ob exiguitatem inviſibilia, nunc mole diſtendente aucta, apparere, obque duritiem implentis talia permanere, neque collabi iterum. Videtur igitur morbus hic facere in iſtis folliculis, quod Tu per artificium repletionis facis in arteriis, veniſve; utque verê aſſeris Te non facere ſic vaſa nova, ſed facta augere tantum, ita & hic idem fieri omninô verum videtur. Accuratus ſanê, *Regemorterus* in cadavere hepatici vidit totum humanum hepar exterius, interiuſque, undique ſcatere folliculis cavis glanduloſis piſorum inſtar, apud Gliſſonium *de Hepate C.* 8. Malpigh. *de Hep.* 63. Ipſe hic Auctor obſervavit in cadavere humano portionem extimam, anguloſam, hujus viſceris plenam copioſiſſimis folliculis, viciae magnitudine & formâ, ſubrotundis itaque, & bile

bile quidem turgidis. *in Poſthum. pag.* 30. in cadavere hominis, qui laboraverat ſtrumis, totum undique jecur plenum erat glandulis materie gypſeâ turgidis; in altero ex phthiſi mortui hominis hepate, ubique glanduloſae puſtulae tam accuratê referebant glandulas, ut nihil magis evidens; ut Blancardus *in Anatome practicâ* narrat.

Saltzmannus tuberculis glanduloſis plurimis interſtinctum deſcribit, poſterius totam ejus molem glandulis piſa referentibus refertam, *Foreſtus*, idem in copioſa fabacea corpuſcula tranſmutatum, vidiſſe ſe teſtatur. Aliâs viſum fuit totum degenerans in tubercula ſubſphaerica materie quaſi tartareâ turgida & dura. Malpigh. *Ep. ad. Spon.* Viſum in gibba ejus parte atheroma ſphaericum uncias quinque ponderans. Gliſſon. *de Hep. Cap.* 8.

Juveni ſuppuratum hepar; ſecatur; ex vulnere, intra XV dies, cum pure, emiſſae veſiculae, ova piſcium referentes, aquoſo humore plenae, integrae, fractae, uſque ad millenas. In cadavere totum hepar in parte convexa plenum veſiculis magnis & parvis, Panarol. *Pent.* V. *obſerv.* 16.

Hydatides quoque, ſive veſiculae ſero turgentes, per omnem ejus molem extenſae, repertae ibi ſunt. Cujus quidem rei tam memorabile ipſe exemplum offers, *Theſ.* 1. *pag.* 34. 35. *Theſ.* 6. *pag.* 10 60. 61. 62. ubi tam diſertê narras videre in cadavere hydropici totum quantum hepar ita mutatum in veſiculas rotundas, materie limoſâ, vel gelatinoſâ, & pellucidâ, plenas, ut in toto ejus corpore ne veſtigium quidem ſupereſſet venae portarum, venæ cavae, arteriae hepaticae, ductuumve biliferorum. Atque hae quidem veſiculae ibi enarrantur obſediſſe intima quoque hujus viſceris, ut quidem omnis ejus moles in has abierit. Ita ſe habet res ipſa in morbis his deprehenſis in hepate: unde ergô liquidô conſtat, obtinere in intimis, minimiſque ejus partibus, & receſſibus, illa mala, omninô eadem, quae propria obſervata fuerunt contigiſſe in glandulis ſimpliciſſimis corporis jam ſuprâ ſatis, credo, recenſita. Nonne igitur admodum inde plauſibile apparet, etiam interiorem viſceris hujus fabricam habere in ſe organa ſimilia iſtis glandulis? quum morbi in hoc nati ſint iidem

iidem, neque illi interim aliis in partibus corporis unquam deprehenſi ſint. Quicunque ſanê bina haec, quae adduxi, rationum pondera accurato librat judicio; reperiet, niſi me vehementer fallit animus, non ita inanem argumenti *Malpighiani* vim, quod a morbis in hoc viſcere petit. Neque ignoro tamen, quam ſubtiliter labefactare coneris & infringere hanc ipſam: dum putas omnes illos enarratos tumores hepaticos aequê naſci poſſe ex degeneratione extremorum vaſorum, ita mutantium ſuas figuras, dum obſtructa ſunt ad ſuas ultimas anguſtias; ut, amiſſâ ſpecie antiquâ canalis, per impeditam, aggregatamque, materiem in hujuſmodi figuratos globoſos, polyedroſve, folliculos transformentur.

Mihi autem videtur huic Tuae ſententiae repugnare, quod canales ultimi, quorum extremitates ita finguntur mutari, ad eum locum, ubi expanſio haec in veſiculam inchoatur, neceſſariô quoque dilatari deberent: quum impoſſibile appareat, ut ultimum ſic tantum dilataretur, ſed paulô ſuperius in anguſtias arctiſſimas cöiret. Atqui veſiculae hae, a parte adferentium vaſorum, ita anguſtatis accreſcunt vaſculis, ut fibrae merae credantur, nullâ amplius conſpicuâ cavitate vaſculari. Accedit deinde & haec perpetua obſervatio, quod nunquam in ullo vaſe ad extrema obſtructo, folliculus talis ſphaericus, undique fere clauſus, a materie obſtruente natus ſit, ſed ſemper quidem illis in locis corporis, in quibus folliculi praeexiſtebant. In arteriis aneuriſma, varices in venis, phlyctenas in Lymphaticis, conſideres: ubinam unquam in his obſervatus fuit undique clauſus tumor? Calculos ſpecta natos in canalibus corporis: ſanê nunquam ille formatus ullo in vaſe effecit tumorem ad finem vaſis a parte continuati canalis clauſum; ſed ſemper erit amplificatus potius canalis. Ita in meatibus Sialogogis oris, in meatu hepatico, cyſtico, communi, ureteribus, orti, aucti, deprehenſi, calculi, numquam fecere, ut pars his occluſa indueret formam, fabricamque, ut in ſacco meliceridis, atheromatis, ſteatomatis, hydatis, ſuprâ deſcripſimus. contrâ verô dilatatur ſemper talis fiſtula etiam verſus eam partem, unde fluxit ſenſim obſtruens materies. Quin & cernamus loca, ubi certi novimus,

mus, myriadas vaſculorum obſtructas, impletas, diſtentas, tandem imô ruptas, nunquam illic fines hos abire in utriculos impletos videmus; imô verô contrarium. Neque enim phlegmones materies verſa in pus, formans apoſtema ſuppuratum, dedit unquam vas membranaceum, calloſum, craſſum, cartilaginoſum, uniforme, parietibus glabris cavum; ſed contrâ tumorem, qui ſuperficie internâ lacerâ inaequali ſe format inter vaſa ſoluta, cujus materies diffluit, nec coërcita intra unam, pluresve, membranas, hâc, illac perfluit, vaſa contigua lacera peredit, hinc ſinus, fiſtulas, cryptas, facit.

Sed ſubtiliſſimum tandem, ex intimis Anatomicis petitum, atque plauſibilem, excogitaviſti modum, quo putes intelligere Te poſſe, aliiſque intelligibile reddere, quânam ratione hepar totum, abolitis omnibus ejus vaſis, poſſit mutari in veſiculas ſphaericas lente turgidas humore, neque interim admittere neceſſe ſit, has dilatando tantum natas ex praeexiſtentibus folliculis minoribus. Scilicet demonſtraviſti majora vaſa, & minora quoque, inveſtiri extrinſecus ambiente membranâ tenerrimâ, celluloſâ, valde dilatabili: hinc colluviem abundantis aquae deponi in cellulas hujus membranae, has diſtendere, atque producere ibidem hydropem anaſarca dictum, ſi haereret ſub cute. Quum verô augetur hic aquoſus tumor, putas, tandem exorbitante hoc augmento, vaſa illa, quae cinguntur illâ tunicâ ita comprimi ut tota aboleantur, comprimantur, concreſcant, in fibras craſſas mutentur, quibus hydatidum acervus appenſus undique videtur. Diu ſanê intento libravi animo haec cogitata, quae protuliſti *Theſ. 6. pag.* 10. 71. 72. Et fateor ingenioſius quid proferri vix poſſe. Patere interim aequo animo, ut tam leniter ſemper ſoles mea audire, ut apertê coram Te profitear ſcrupulos, qui remorantur me & offendunt, ne pedibus in Tuam tranſire poſſim ſententiam. Inprimis credo ratum haberi, nullum unquam hydropem creaſſe tumores ſphaericos, bullaſve aquoſas undique clauſas, niſi iis in locis, ubi ſphaerulas naturales *Malpighius* obſervaverat. Hydrops ſcroti in mem-

 bra-

branâ ejus celluloſâ an dedit unquam ampullas? nunquam. In tunicâ autem vaginali quam maximas frequentiſſimê. An vidiſti unquam in membranâ celluloſa, vel adipoſâ, hydropico tumore quam diſtentiſſimâ, bullas ingentes, conſpicuas, diſtinctas? non. Sed in ovariis, horumque ovis quam creberrimê. Ita pariter in folliculis viſcerum abdominalium, iiſque, qui naturaliter haerent in cavâ peritonaei ſuperficie, hydatides turgidas, pendulas, vidiſti. Quin imo, Tu Ipſe, inflatam arte hanc membranam nunquam per arterias implevisti ſed alia per loca inciſa. Neque vel tunc tamen unquam in cellulas hydatidibus ſimiles convertiſti, ſed in mirabilem, vixque extricabilem, labyrinthum, nullo Daedaleo filo reſolvendum, commutas. Sanê liberê qui omnia haec ponderat, haud poterit cenſere, ab inflatu hydropico hujus membranae oriri hydatidas, in quas totum jecur converſum erat. Si verô folliculos ponimus materie immeabili impletos, novâ aſſiduâ aggeſtione auctos, tumeſcere ſenſim, tandem valde tumere, vaſa alia comprimere, res ſatis facilè comprehenditur, atque exemplis undique firmatur.

Ultimum denique, quod *Malpighius* adfert, pro aſſerendis in hepate acinis illis, inde petitur, quod in primâ hepatis origine in pullo, obſervaverit jam olim *Harvaeus*, confirmaverit Ipſe, totum illud conflari meris primô folliculis, ita amuſſim referentibus uvas, ſuos per pedunculos majori accretas pedunculo, vel ſtipiti, communi, ut tota inde nata fabrica quam curatiſſimê referret botryn, vel racemum uvarum. Ut *pag. 63. Tractatus de Hepate* refert. Ita, ut tunc habuerit eam primô conformationem, quam in hydropico illo hepate deſcripſiſti, Quæ quidem res confirmat multum Viri Egregii ſententiam. Huic verô argumento quum nihil Te oppoſuiſſe meminerim, rem dimitto, poſtquam propoſui, & defendi, argumenta *Malpighiana*. Quid jam opus de caeteris diſſerere viſceribus? Certê in hoc uno res pertractata ſufficit. Atque verus Naturae molientis ſecretionem inceſſus undique manifeſtatur. Proſtata ſuum ſuccum, arteriis extremis ſecretum in omni ſuâ mole, deponit in follicu-

los

los excavatos, ſatis conſpicuos, diſtinctos, emiſſariis inſtructos, atque aſſervat, donec in uſus tempeſtivos oportunê exprimatur. Faciunt *Cowperianae* peni appoſitae glandulae ſimili ferme proceſſu idem. De pancreate res per Anatomen comparativam eſt quam liquidiſſima: in quo arteriae coeliacae ramuli ſubtiles, ſecernunt ſanguine lympham ſialoden, nunc in compagem enteröiden, aliâs in folliculos, unde per emiſſaria ex ſingulis orta, in unum majorem ductum adunata, humorem tandem demittunt, toto factum ſuo corpore pancreatico, in inteſtina. De Semine quid dicam? & id extremis ſecretoriis minimis ſecretum ab arterioſo ſanguine, longo, communique, folliculo immiſſum, per latiores epidydimidis cavitates inflexas retentum, fotum, coctum, mutatum, per deferentia ſpongioſa vaſa in veſicas ſpermaticas receptum, ibique rurſum in celluloſis his folliculis, paſſum ſimilia, iterum in tempora oportuna aſſervatur non ſine mutatione perpetuâ. Salivales, Thymus, Thyröideae, Veſalianae oeſophageae, quidni ſimiliter eadem peragant? Quid ſupereſt itaque, niſi concludamus, ſatis jam propoſitam ſententiam *Malpighii*, Tuamque, ut idoneus judex, ſenſibus haec imis reponens, componat litem tantos inter Auctores. Siquidem aliqua lis ſuperſit. Nam utrique Veſtrum aſſeritur, omnem ſecretionem fieri per vaſa extrema, nunquam per glandulam. Uterque dabit, ſecretum humorem in folliculos ſecretoriis appoſitos deponi poſſe, & id ſaepe fieri. *Malpighius* forte nimis generaliter dixit, omnem ſecretionem fieri in glandulas. Tu demonſtraſti multas contingere, ubi nulla glandula. Sed forſitan rurſus Ipſe nimis laxê aſſeruiſti ſecretiones omnes fieri ſine acceſſu folliculorum glanduloſorum. Jam igitur videor mihi functus munere, quod mandaviſti, cui reſtiti tamdiu, quod ſemper tamen urgebas iterum. Doleo, quod minus dignê negotium abſolverim! haec enim ego omnia crudo potius impetu, quam maturâ meditatione, conſcripſi. Circumſteterunt varia me, nec evitanda facilê aut differenda, negotia. Quibus equidem impeditus fuit liber ingenii uſus, dum quae-

ſita ſe ſubduxere beati otii munera, nec adſpiravere optanti amica ſeceſſus ſilentia. Quare, ita haec benigno accipias animo velim, quae materiem magis ſuppeditent exaggerandam aliis atque expoliendam, quam quae praeſenti opere abſoluta jam, & perfecta, ſint. Vale, *Vir Optime*, diuque laetare!

Scripſi *Lugduni Batavorum* 17$\frac{10}{11}$21.

FINIS.

FREDERICI RUYSCHII
EPISTOLA ANATOMICA,
QUA RESPONDET
VIRO CLARISSIMO
HERMANNO BOERHAAVE.

Quod ſæpe, *Vir Digniſſime*, fruitus ſum honore Tecum ratiocinandi de definitione, & de eſſentiâ Glandularum corporis humani, & de multis aliis rebus, & quantum ex iis profecerim, nunquam excidet memoriâ meâ. Interim non accipe in malam partem libertatem meam, dum dico, quod non obſcurê indicabas, dum de iis colloquebamur, multa Te habere, quæ poſſes adferre melius, ſi ſcriberes ad me de illâ materiâ, quam ſi tantum voce colloquereris mecum. Et quod ego quoque, tum poſſem commodius ad ea reſpondere omnia. Quoniam credidi verum eſſe, quod ſic ſentiebas, hinc non deſtiti aſſiduo Te compellare, & urgere, ut Epiſtolam aliquam de illo negotio ad me conſcriberes, ut poſſem ad illam perlectam reſpondere. Quid fit! poſtquam ego ſæpe iteraveram hanc petitionem, Tu verò valde diu diſtuleras ëi ſatisfacere, tandem mittis mihi non parvam Epiſtolam, imo non Epiſtolam, ſed integrum fere librum. Certe, *Vir Præclare*, non hoc exſpectaveram! ego ſum totus occupatus inquirendo alias corporis humani partes, ut, brevi moriturus per ipſam ætatem, adhuc aliquid inveniam ante finem meæ vitæ, cujus deſcriptio poſſit adhuc inſervire ad manifeſtandum DEI Gloriam per creaturas, & ad utilitatem proximi mei.

Præterea etiam rogitas me, ut ſtatim, & exactê, reſpondeam ad ſingula. Itane, *Amicorum meorum Optime*, an igitur non cogitas multitudinem meorum negotiorum? Ego aſſiduo cogito de me, quod Egregius noſtras Catſius de ſe ſcribebat: *Quamvis quies me jam doceat, quieſcere tamen nequeo. Attamen homo, qualis ego, quid aget? numero ultra octoginta annos, remotiſſimus a meâ primâ ætate, & feretro proximus.* Ne igitur tam provectæ ætatis ſenem, ita præcipitem agas, ſed exſpecta paululum! Optaveram quidem, ut propoſitiones Tuas breviores feciſſes in majora mea commoda; Sed quia putas, tam diffuſê hæc tractari debuiſſe, ego & me ita geram, ut rem ipſam ſeriô aggrediar, in amicitiæ conſervatione, atque etiam cum animo procul remoto a ſuperbiâ: ſcribam enim magis ut diſcere poſſim, quam ut ipſe doceam. In primo contuitu Epiſtolæ Tuæ video, Te inprimis reſpicere ad Honoratiſſimum Virum, D. *Malpighium*, cujus ſententiam vis, aut velle videris, defendere, ſed & ſimul in auxilium Tuum alios Viros Claros advocas. Bene quidem! Ego contra, mea defendam ſolâ tantum experimentorum recitatione, atque afferam ſolum illa, quæ oculis corporeis cerni poſſunt, hæc enim experientia eſt; ſed, quæ, ut ſpectari poſſint, oculos mentis ſolos requirunt, aliis relinquam, qui putant ratiocinia experimentis certiora eſſe.

Videamus ergo, quid Magnus, & laude Digniſſimus *Malpighius* ſtatuat de glandulis corporis humani, & inprimis quam det ideam glandulæ ſimpliciſſimæ. Ait igitur, eam eſſe *partem humani corporis, quæ propriæ membranæ ſimplici apparatu involucrum format cavum, intra quod ſingularis humor ſecretus, contentus, fotus, per emiſſarium denique excretus, ſpectatur.*

Hanc definitionem dum accuratê perpendo, video, quod juxta hanc definire deberem, etiam veſicam felleam igitur eſſe glandulam ſimpliciſſimam; quia illi conveniunt omnes proprietates hâc in definitione expreſſæ. An hoc non parit confuſionem in Doctrina partium? ſed videamus, quomodo alii Celeberrimi Auctores, qui de his ſcripſerunt ante *Malpighium*,

pighium, glandulas definiverint; quanta erit differentia? Id autem decidere nolo hic, quis rectius definiverit, ferat ſuper hac re quilibet ſuam liberê ſententiam, modo juſta ſit, diſtinctiori Doctrinæ aptior. Sed in hac definitione *Malpighianâ* non cerno, ullam mentionem fieri vaſorum, ſed tantum de uno ejus emiſſario; quum contra conſtet, & a me luculentê demonſtratum ſit, quod glandularum vaſcula, præcipuê arteriæ & venæ, ſint partes principales, quæ glandulas conſtituunt; igitur ſecundum communem dialecticorum ſententiam, à potiori deberet fieri denominatio. Quia autem *Malpighii* tempore nondum erat tam bene exercitata, & cognita, ars replendi, quâ nunc tam feliciter utimur, ad detegenda ultima extrema vaſorum ſanguiferorum, quod & ipſe fatetur in ſuis libris, ideo non eſt mirum, non commemorari illa vaſa in hac definitione. Neque poſſum dubitare, quin, ſi vidiſſet hæc vaſcula, quemadmodum in noſtris præparatis ſpectantur, mutaviſſet etiam hanc ſuam definitionem. Sed id fuit impoſſibile Magno huic Viro. Fateor quoque, quod ſi oculis meis propriis vidiſſem illa vaſcula in præparatis ante multos annos, ipſe non ſcripſiſſem antea, quod lien conſtet ex glandulis. Quamvis verò juvenis detexiſſem talia, non fuiſſem tantum tum temporis auſus aliam doctrinam contra receptam vulgô invehere; quia omnes in me, nec ætate, nec auctoritate, neque ſatis multis experimentis tunc inſtructum, irruiſſent, atque ex choro Anatomicorum expuliſſent: ut in fabula narratur de ſimiâ proſcriptâ; quia cum cæteris nolebat afflare in lignum putridum. Sed quum jam poſſim defunctorum cadavera rurſum tam internê, quam externê, quaſi in ſtatum perfectê viventis reducere per artem meam, longê aliis oculis certe Anatomica jam contemplari poſſum. Hac enim arte in his corporibus videmus jam totum Syſtema vaſorum ſanguiferorum usque ad fines ſuos. Sed quam incredibilis in illis diverſitas obſervatur, in his, aut in aliis locis? certê ubique eſt alius, & ſingularis planê, apparatus; idque omne ita fit juxta diverſum opus, quod unâquaque corporis humani parte efficere debent; dum tam multos diverſos humores ex ſanguine, vel ejus ſero, aut ex chylo-ſeroſo humo-

re, debent producere. Credo igitur, *Clariſſime Vir*, quod hæc manifeſtatio vaſorum ſanguiferorum poſt mortem meam adhuc datura ſit occaſionem plurima nova, & differentia a vulgatis, inveniendi, ſcribendi, & docendi.

Videamus jam ultra rem ipſam iterum; vox glandula diminutivum eſt a glande; atque propterea foret opus, ut hæc particula ſaltem haberet aliquam ſimilitudinem, per quam aliquo modo accederet ad formam ita dictæ glandis; ſed nulla talis ſpectatur inter membranaceum tenue parvæ cavitatis involucrum, & inter fructum quercus: unde vel ex ipſo linguæ uſu non deberent tales parvæ, & vix viſibiles, particulæ corporis glandulæ appellari.

Ipſum autem illud glandularum ita dictarum involucrum tantum poteſt haberi pro parte, quæ in functione ejus explicandâ tantum eſt patiens: ſed vaſcula illa, de quibus jam incepi dicere, ſunt agentes, efficientesque partes, per vim quandam inexplicabilem illis a DEO in creatione inditam.

Planê ut certo jam ſcimus, in herbis ipſis rem ſe habere, quæ etiam ſua diverſa advehentia humores vaſa poſſident, de quibus ſcripſi *in tertia Decade Adverſariorum Anatomicorum*: Quomodo autem extrema illa vaſa ita diverſa formentur in variis locis, homo non poteſt ſuâ indagatione aſſequi, ſed quidem vaſa facta obſervare; cætera novit SOLUS ILLE, qui ita effecit cuncta, DEUS.

Pergis deinde poſt datam definitionem ſcribere, *datam eſſe glandulis hiſce tantam exilitatem, atque multiplicem diverſitatem, tam in externâ, quam in internâ facie, ut & in humore ſecreto, ut pro diverſitate hâc crederetur, nullâ cogitatione comprehendi poſſe harum fabricam veram.*

Quod hic ſtatuis, *Digniſſime Vir*, id ipſum eſt, quod ego in hac re cenſeo; ſed hoc directê pugnat cum ſententia *Malpighii*, & cum illâ imperfectâ definitione, quam dedit Ille de glandulis. Si enim illæ particulæ ſunt tam parvæ, & tam inviſibiles; quomodo ergo audet quis tam licenter dicere, quod glandula ſimpliciſſima ſit membranula cava, cum emiſſario? ſi Ipſe hic jam eſſet præſens, ſtatim certê peterem, ut illa vix viſibilis machinula mihi redderetur viſibilis, ut poſſem

ſem credere, eam ſe ita habere; ſed ſcio quidem hoc fieri non poſſe, ideoque ex reverentiâ ne quidem urgere Te volo ad hanc rem. Quaſi autem id non ſufficeret pergis addere de diverſitate harum, & etiam de varietate humorum, ut cauſâ faciente impoſſibilem horum corpuſculorum fabricæ, & formæ, comprehenſionem. Sed id omne non pugnat pro *Malpighio*, ſed contra Eum pro me: nam ideo volo, ne ponantur inter glandulas, ſed ut vocentur in poſterum cryptæ: puto enim, Te hanc vocem tam aptê huic rei excogitaſſe, ut ego poſtea parvas illas cavitatulas emiſſario præditas ſemper illo nomine ſim appellaturus, nunquam verò glandes, aut glandulas. Ut autem augeas difficultatem inveniendæ compoſitionis illius, ſubjungis eam inde præcipuê pendere, quia poſt mortem mutatæ, conſtrictæ, exſuccæ, collapſæ, vix aliquid vaſorum ſuorum ſpectandum offerunt, hoc quoque me juvat: nam, ſi in cadavere tam difficulter natura harum ita appellatarum glandularum poteſt videri, quia ſtatim poſt mortem adeo mutantur, contrahuntur, humore ſuo orbantur, quomodo igitur tam apertê rurſum definiebantur antea eſſe membranæ cavatæ cum emiſſario ſuo proprio? revera videtur unum hic planê repugnare alteri. Maxime autem id clarius apparet, ſi memores ſumus, quod glandulæ majores, & ipſæ conglomeratæ, dicantur huic Auctori conſtare ex his minimis. Si foret hoc, fidem Tuam appello, verum, undenam tam denſa, conſtans, permanens, foret illarum fabrica? Certê quando coqui thymum vituli pulpamentis cruſtulo obductis miſcent, fruſtra cochleari, vel furcillâ maſſam edulem quæreres poſt coctionem: & credo, Te hunc ibi deprehenſum nunquam habuiſſe, vel comediſſe; pro veſiculis cavis emiſſario præditis. Aliter hoc contingit. Nulla glandula ſolâ membranâ cavâ conficitur; ſed, ut jam dictum eſt, præcipue ex vaſis; aliter forent mera modo receptacula, & excipula, ut ciſternæ. Nequaquam; ſunt omnes glandulæ laborioſi, diligentes, ſemper occupati miniſtri, qui ſine ullo otio, vel mora, ſemper operantur, ita, ut ipſis otium & pigritia nunquam poſſint jure exprobrari. Et quum ego jam illam mutationem, quam in his partibus mors facit, poſſim

iterum convertere in ſtatum viventi proximum, quod *Malpighius* nunquam potuit efficere, tollo illam difficultatem; ſed & ſimul demonſtro vaſculorum ſanguiferorum evidentem progreſſum, usque ad ultimas & minimas cryptas. Imo vero demonſtrare valeo oculis ipſas illas etiam vaſculis illis abundare. Si tamen, his lectis, perſiſtis in Tuâ opinione, *Malpighium* hic rem acu tetigiſſe, ego litem aliis decidendam dabo.

Quando ibidem aſſeris ſpectaſſe *Malpighium* has glandulas, *nec mutatas arte*, iterum totum id eſt contra Eum: absque arte enim ſi indagat, nihil inveniet; eſt impoſſibile unquam ulli videre hanc fabricam, quem ars noſtra hac in parte non adjuvat. Imo æque eſt abſolutê impoſſibile hanc absque arte meâ videre, quam ſi quis vellet, ſine hac arte ipſâ, oſtendere in oculo humano tunicam *Ruyſchianam*. Quam multi, quam celebres in Anatome Viri, hanc negabant, hanc irridebant, hanc effictam clamitabant; ſed poſtquam fervor ſubſedit, ubique hanc agnoverunt, quam Theſaurus CÆSARIS RUSSI oſtendit permanſuram: quam felici induſtriâ & Clariſſimus *Albinus*, Anatomes & Chirurgiæ in Illuſtri Batavorum Academiâ Profeſſor, præparavit, conſervavit, atque frequentiſſimis ſuis diſcipulis oſtendit.

Sed invidi carpant, dicant tamen nec imitabile ipſis hoc artificium. Nam aures meæ mihi occalluerunt a multis annis a repetitis toties & tamdiu objectionibus nullius momenti ſemper motis. Vox erat æmulantium; *Ruyſchius auget arte ſuâ replendi extenſionem vaſorum ultra naturalem magnitudinem. Ruyſchius arte ſuâ, deſtruit glandulas; dein negat. Ruyſchius negat omnes glandulas. Melius eſt & tutius omnia hæc demonſtrare in cadavere recenti.* & alia multa.

Sed quando ipſum hoc hominum genus conabatur etiam in arte, quam profitebantur, aliquid publicê oſtendere, loco demonſtrationis inania tantum verba, cavillationes, ſcommata, ſæpe ſine ſale, ſine ratione, audiebantur: tumque putabant ſe triumphare de *Ruyſchio*, qui nugis hiſce, quam minime movebatur. Sed omnes hos mors dudum, ne uno magis ſuperſtite, eripuit terris; concedente mihi vitam hucusque

que ſanam, & hâc in arte exercitandâ quotidie occupatam, DEO, quem precor, prohibeat, ſimili agitari ſtimulo novos, ne in ſe ipſos plus, quam in me peccent, per ſuos animi affectus. Hinc quoque puto, *Vir Clare*, quod nimis alte evehas *Marcellum*, dum palam hic declamas, *Eum ſuperaſſe difficultates has, atque tandem evolviſſe intricatam ſtructuram.* &c.

Ad quæ iterum cogor eadem reponere. Nemo poteſt in cadavere id facere; & credere non poſſum, quod Tu ipſe, *Præclare Vir*, qui intima, & omnia fere hactenus detecta, corporis humani, tam perſpicuê noſti ad minima usque, ſuſcipere auderes id mihi re demonſtrare ipſâ, quæ verbis tam magnificis de Magno hoc Viro hic adfers. Sed jam tamen incipis recitare modos, quibus dicis eum uſum, ad tantam detectionem, qualem de Eo jactas. Scilicet, *acie oculi ſpectabat glandulæ corpuſculum* &c.

Quam forem injurius in Magnum Virum, ſi de hac re vel dubitarem. Contra, credo, eum uſum, ſuo tempore, omnibus adminiculis, quæ tum cognita, & in uſum revocata, erant; ſed per hæc omnia tamen manſit illi ſemper abſolute impoſſibile, veram effigiem revelare tam parvarum ita dictaram glandularum, niſi, quod ejus ætate incognitum adhuc erat, cadavera prius per artem meam in vitalis conditionis ſtatum redegiſſet. Ita quum *nec mutatum arte*, addis, ipſe cogitas, Eum id ſpectaſſe, ſine ullo artificio adhibito. Sed inde etiam factum contigit, ut talem definitionem dederit, quæ rei quadrat nequaquam; ſi noviſſet artem replendi, & conſervandi, omninò alia dediſſet. Enumeras mox loca, in quibus glandulas illas ſtatuit, *reperiri per omnem corporis ambitum.* Ego dico, non potuit eas demonſtrare in peritonæo, pleurâ, durâ, & piâ matre, nec in cerebro, neque in cerebello. Si dicis teſtes, nates, glandulas pone infundibulum ſitas, regero non eſſe glandulas, ſed cerebri prominentes tumores, quoad medulloſam ſubſtantiam ibi aſſurgentem extra æquabilem ſuam ſuperficiem. Nec majore cum certitudine poterit ſtatui eas locari in ſinu falciformi: dum, quæ ibi putantur falſô, modo ſint tubercula exigua, quæ in piâ matre etiam aliquando reperiuntur, ſed præternaturalia illa

puto:

puto: quia non ſemper ibi reperiri poſſunt. Sed nec in plexu choroïdeo unquam ſunt, licet & ibi deſcribant male. Ita, ut intra totum cranium non inveniantur glandulæ, præter pinealem & pituitariam. Sed tamen hæ non ſunt ibi membranulæ cavæ, emiſſario præditæ. Rurſum nec in muſculis, nec in corde, demonſtrabis, neque in pericardio, licet & ibi ſatis audacter ponantur. Et quam fruſtra ſudabit anxius, qui verê, & re ipſâ, has membranas cavas, earumque emiſſaria, deberet oculis exhibere in diaphragmate, hepate, ſplene. Confiteor, *Celeberrime Vir*, quod multa hic loca recenſeas, in quibus fateor eas inveniri, concedo, numerum earum ingentem eſſe, ſed nolo dici, *per omnem corporis ambitum:* quia id nimis generale eſt. Neque ego auderem ſuſcipere, eas demonſtrare in ſuperficie præputii glandi contiguâ: an alii valeant id facere, ignoro. *Preſſas glandulas illas dictas eructare liquorem*, ais pag. 5. non dubito. Inprimis ſi aliquot horarum ſpatio prius maceras, ſed & tum valde parum exprimitur, ex his tamen plus, ex aliis minus: ſed quamdiu illæ membranæ cavæ non poſſunt ad oculum demonſtrari: nolo tam licenter de illis ſcribere. Portio arteriæ aſperæ humanæ, non preſſa, in aqua ſuſpenſa, poſt aperturam inverſa, quam hiſce diebus Tibi mittebam, non adeô manifeſta demonſtrabat hæc emiſſaria, nec facile adeo erat inde guttas illas ita exprimere. Quin imo ita premendo mutatur ipſa fabrica, ut non liceat has partes ita tractatas habere pro *nec mutatis arte.* Sed vi violentâ ſic redduntur ægrotantes, mutatæ, contuſæ. Omne tandem illud corpuſculorum agmen, quod in aſperâ arteriâ, & œſophago, hæret, non producit plus talis humoris, quam requiritur ad humectandas, & lubricandas partes. Nec habet opus receptaculis, ſed tenuis dum ex oſculis arteriarum ibi effunditur, extra vaſcula jam hærens ſpiſſeſcit; quod tamen ægræ illæ partes multum humoris dent, quotidie nos videre fateor. Porro demonſtro corpuſcula hæc conſtare vaſculis ſanguiferis, quod non fieri poterat tempore *Malpighii*, qui eas pro meris habuit ciſternulis, in quibus pluvia non fit, ſed recipitur facta. A quâ opinione procul abſum: tum enim non

eſſet

eſſet opus tot, & tam diverſis, vaſorum ſanguiferorum extremitatibus, quas Tibi, *Clare Vir*, toties coram demonſtravi. Addam & illud, in vita has particulas nunquam premi digitis, ſed humor leniter effluit, atque poſt exitum glutineſcit; quando poſt mortem violentê premis, deſtruis, dilatas, confundis. Quid autem plura moveo? evidentiſſimê ad oculum demonſtravi, quod ipſæ extremitates arteriarum ſanguiferarum, rectâ exporrectæ, affundant ſecretum humorem ad irrorandas & lubricandas partes, idque ſine ullo invento intervenientis machinulæ membranoſæ cavæ. Exemplum dedi in ductibus hygrophthalmicis Clariſſimi *Meybomii*, quos repletione inveni ſic factos, ſic agere, ſine ulla omnino glandula mediâ, ſed merâ, ſimplici, vaſculorum tantum actione: non poteſt ergo aſſeri, quod ſemper membranæ cavæ ſint in glandulis illis appellatis ſimpliciſſimis. Ita & ipſe ſanguis exit de corpore per dilâtatas, rectas, arterias, naturaliter in menſtruorum excretione in fœminis, præternaturaliter per epidermidem, in capite, oculis, ore, &c.

Unde nec credi debet, alios eſſe ſudoris fontes, niſi tomenti inſtar ſubtiliſſimi tenues extremitates arteriolarum ſubcutanearum.

Jure jam me rogares, an ergo nullas cellulas, utriculos, vel cryptas, agnoſcam, aut lacunas. Omnino fateor, has dari; ſed nolo vocari glandulas. Nam membrana mea celluloſa cellulis conſtat, & diſtribuitur per multas corporis partes, inſinuat ſe per omnes muſculos; & in inteſtinis craſſis, multæ tales cryptæ conſpiciuntur: ſed omnes illæ, quotquot ſunt, non obducuntur una membranâ, quod debebat omnino fieri, ſi jure poſſent vocari glandulæ. Sæpe tamen &, inter illas cutaneas, aliasque partes, quæ pro glandulis ſimpliciſſimis habentur, papillæ nervoſæ multæ intercurrunt falſô habitæ pro glandulis. Sic in ſuperficie palpebrarum oculi ſuperficiei externæ contiguâ, tubercula illa parva, papuloſa quaſi elata, ſunt papillæ nervoſæ, acutiſſimi ibi ſenſus organa. Magna autem glandula innominata oculi, eſt vera glandula compoſita, non ſimpliciſſima. Nec unquam ſcripſi, tam multiplicem humorum diverſorum varietatem, quam

Malpighius in cavitatibus glandularum ait inveniri, fieri poſſe arteriolis ultimis, minimis; ſed ſudorem & perſpirabile, extremis arteriolis exhalare dixi, nec requiri glandulas cutaneas pro ſudoris fontibus, nec pro humore hygrophthalmico.

Quoad diverſas ſpiſſitates humorum hic recitatas magna facienda diſtinctio inter vivum, mortuumque, ſanum & ægrum, corpus, ut & dum in loco naturali adhuc hærent, aut poſtquam vi inde proturbati ſunt. In vitali, ſano, ſtatu, ſponte, non preſſi, exeunt; ſunt itaque tum tenues, non craſſi, non glutinoſi. Quando vi exprimuntur, ipſæ pulpoſæ extremitates ſæpe ſimul illa preſſione auferuntur, humoribus miſcentur. Id luculentêr patet in excarnatione ſplenis vituli: ubi per foramen parvum ſpleni inflictum, preſſu manuum omne pulpoſum prorſus, diu, fortiter, exprimo, ſeparo, tum foramine hoc rite iterum colligato, aërem inflo, diſtendo, claudo, exſicco: ita tum ſtamina optimê demonſtrantur. Sic & preſſu deſtruuntur cryptæ. Liquor autem ille, qui ex gulâ, & aſperâ arteriâ, ſic ſæpe per me expreſſus exſudabat, erat tenuis, nec puncto parvo major: Ita ut nimis augeatur hic verbis illa copia, quæ ſi tam magna occurrit *Malpighio*, forte tum fuit morboſa, in ſano eſt valde parva. Interim verum eſt, humorem jam craſſiorem, jam liquidiorem, nunc parciorem, nunc auctiorem, exire. Sed manet lis, an tales particulæ, glandulæ ſint dicendæ.

Et, ut jam monui, humor hic in arteriis adhuc hærens liquidior, egreſſus ſenſim lenteſcit, vel ſolo calore. Et eſt in oculis aquoſus, in aſperâ arteriâ craſſior, in gulâ & faucibus glutinoſior, & ibi cryptæ majores, maximê ſi calido illo loco moram trahit. Hæc ita videmus, ſed quomodo ſe habuerint hi humores, dum hærebant adhuc in arteriolis ſuis fabrificantibus, antequam liquor extra has effuſus, quis dixerit? Quæ deinde *Pag.* 5. & 6. adfers *de exhalante volatili liquido, per experimentum Alchemiſtæ, & de perſpiratione detectâ tam pulchrê a Sanctorio*, admitto. dum autem ad pag. 6. finem addis, *talem non eſſe glandulis ſimpliciſſimis humorem.* Patiaris me proponere, an non exhalans neceſſariô in-

inutilis ille humor, toto auferatur corpore, adeoque & ſecedat à glandulis illis *Malpighio* dictis, unde abeunte liquidiſſimâ parte reliqua craſſior ſic fit ibi, in uſus humectationis? Certe omnia, quæ dein *pag.* 7. recitas, probo. Dum verò & hic alios auctores citas, inque diſputationem noſtram inducis, rem facis mihi non prævilam. In confuſionem me ageret hic agendi modus. præterea nihil juvat. Re, non verbis, demonſtratione, non auctoritate, decidendum. Quot libros conſcriptos, quot epiſtolas ad me ſuper hoc negotio datas, poſſem adferre, in quibus Viri Clariſſimi aſſerunt, ſe probare meam ſententiam, eamque defendere. Quænam verò hujus foret rei utilitas? nulla. Sed valde probo, quæ deſcribis in fine ejusdem paginæ de ſubtili oleo: id enim ſic inveni, id collegi, inde oleum tenue purum habui, inde didici noſtram pinguedinem non eſſe ovillo ſebo, ſed equorum pinguedini ſimilem; in equi enim abdomine, poſt validum curſum mortui, aperto reperi totam cavitatem ejus oleo tenuifuſo plenam. pergis *pag.* 8. adferre, *illas glandulas in aure externâ manifeſto patere.* Sed metuo, ad rem ſi venitur, difficulter illic folliculos cavos demonſtrari poſſe. Scio, & largior, omnibus his locis gigni diſtinctos, & dimitti liquores; ſed demonſtrandum reſtat adhuc, humores illos folliculis cavis contineri. Ego verò Tibi plane aliud hic demonſtrabo; vaſa ſcilicet ſanguinea, quæ ibi operantur ea, quæ in creatione iis impoſita ſunt, ſed etiam lymphatica ibi invenio, quæ & ſuum officium ibi faciunt. Eſt quidem verum, & hoc fateor, quod omnia hæc vaſcula hic non inveniantur abſque aliquo membranoſo corpore accedente, quod ea tenet in ſuo juſto ordine, & connectit etiam certo ordine inter ſe; Id quoque & alibi fit; ſed ideo non debet ſtatim dici, *eſſe membranulas cavas, quæ glandulis ſimpliciſſimis accenſeri debent:* tum enim forent mera tantum, & otioſa, receptacula. Idem de oleo naturali caput inungente ſtatuo; quod potius velim exſudare poris cutaneis, quam folliculis; ut videmus fel veſiculâ biliariâ exire, atque vicinas partes ſuis tingere coloribus. Sed ipſe ſtatim hoc ipſum notas, dum *pag.* 8. obſervas, *oleum in facie fundi per poros.* Ergo non

per glandulas, ſed ex tunicâ celluloſâ, per poros emittentes, ut recte deſcribis. Ibidem autem ſcribis, *eſſe in facie glandularum ſimpliciſſimarum genera diverſa , & quidem verarum.*

An ergo glandulæ ſimpliciſſimæ differunt a veris? an ideo non ſunt veræ, quia ſimpliciſſimæ! Sanê videris hoc ipſe indicare. Id autem foret contra Te, atque omnimodê pro meâ ſententiâ militaret. *pag. 9.* accurate deſcribis, & rectê, id corpuſculorum genus, quod per genas, labia, &c. habetur. Ego puto hos eſſe tumores contra naturam, atheromati congeneres, non ergo glandulas. Nec incredibile, eos oriri ex obſtructis finibus vaſculorum ſanguineorum , ad has partes delatorum: nam raro apparent in his, qui bona utuntur diætâ. Et Tu ipſe hoc videris docere, ſcribens ex obſervatis, quod liquor tenuis exit tum, quando premuntur adhuc, poſtquam paſta illa expreſſa fuit. Accedis ſtatim *eâdem paginâ* ad membranæ mucoſæ ſtructuram ; circa quam hac occaſione dicam, me, occupatum replendo vaſa naſi, inveniſſe ſingulare integumentum, cui nullum eſt alibi ſimile, tenue, epichondrium , quod immediatê inveſtit ſeptum cartilagineum narium , quod adſcendens inveſtit ipſum perioſtium, quod ſeptum ſupra oſſeum narium tegit ; per hoc integumentum naſi tanta multitudo vaſculorum parvorum diffundebatur, ut totum illud rubicundiſſimum appareret. Eſtque tam mirus, & tam rarus reptatus horum vaſculorum , ut quidem poſſit ille videri domi meæ in præparatis, ſed neque deſcribi verbis , neque exprimi iconibus : nam figuræ , quibus in lucem emiſſis, hæc conatus ſum exhibere , adhuc deficiunt in hâc re exprimendâ, quamvis ſint factæ ab optimo artifice. Sumebam ergo ovilla & vitulina capita , hæc eodem præparabam modo injectâ materiâ ceraceâ rubrâ. Et tunc detegebam planê alium in his vaſorum reptatum : nam vaſa decurrebant recta, fere ſine ullis ramis lateralibus, arctê ad ſe mutuô , in ſitu paralello locata. Id nunquam adhuc videram prius. Et apparebant quidem vaſa hæc rubra per repletionem, ſed cogitabam , an non hæc vaſa in ſtatu naturali in ſe continuerint mucum, non vero ſanguinem , & an non hunc mucum

cum ita ibi per ſuam ſtructuram tam ſingularem conficiant? certê tum non indigent ad hoc opus folliculis cavis membranaceis, qui etiam hic non poſſunt demonſtrari. In magnâ triſtitiâ ſaliunt illicô lachrymæ, antea non apparentes, nunc cum uno impetu. Si ſuccus limonei affricatur inferiori parti linguæ exilit ſaliva, ut ſanguis ex apertà venâ. Omnia hæc non ex glandulis Quæ tractas pag. 10. *de humore lubrico circa linguæ radicem* &c. vera ſunt, de his non ambigo.

Sunt ibi multæ cryptæ, & variæ, continent humores varios; ſed multa ibi adhuc reſtant indaganda in tantâ diverſitate, & tum foret melius, ut ſingulis darentur nomina ſingularia ad diſtinctam doctrinam. Nunc autem dum vocas promiſcue acinos, cotylas, cryptas, folliculos, glandulas, lacunas, loculos, utriculos, vîderis ipſe fateri, quod ignoremus hucusque aliquid veri, & diſtincti de his dicere. Me quod attinet, puto, quod omnes, quæ faciunt humores diverſos, etiam habeant ad illud opus ibi faciendum vaſa diverſæ reptationis & contexturæ. Humores autem diverſos poſſe fieri in ſolis vaſis, abſque glandulis, certi ſumus ex cortice cerebri, mammis, teſticulis; in quibus omnibus id clarê apparet. Cur ergo & non hic loci? De cryptis his in inteſtinis, quæ enarras *pag.* 11. omnia vera ſunt. Sed addere debeo, quod in inteſtinis tenuibus invenio aliud adhuc genus, quod eminet ultra inteſtini cava, inſtar penicillorum pulpoſorum, atque aliud in proceſſu vermiformi, quod refert perfecte ſemina ficuum, aut papaveris albi: ita ut noduli videantur, non folliculi cum membranulis cavis. Quæ de glandulis recti inteſtini facientibus mirê glutinoſos humores ſcribis, vera ſunt. Credo etiam rectê Te ſentire in iis, quæ notas de olido glandis humore in pene humano, & fœminarum genitalibus; quare iis, quæ addam, non habeo. Tranſeo igitur ad concluſionem pro altero argumento *Malpighii*, quam *pag.* 13. adfers. Ad quam cogor reponere: hæc omnia fieri poſſe ſine dictis glandulis per degenerationem vaſorum obſtructorum; illa autem vaſa ibi ſemper ſunt, illa ibi agunt, illa humores ſingulares faciunt; illa ibi ſingula faciunt ſuum officium proprium; illa omnia ſunt inſtructa ſuis inſtrumentis aptis ad hoc

negotium, quod ibi, in illo loco, debet fieri; vaſa illa hæc efficiunt illis ipſis in locis, ubi certi ſumus, non eſſe folliculos cavos emiſſariis præditos. Ut in antro Higmori membranula ſuccingit totam cavitatem araneæ telæ tenuitate ſimilis, ita ut paries oſſeus per eam tranſpareat, eſtque adeo vaſculoſa, ut factâ repletione tota rubeſcat. Quid hic fit? paratur humor tenuis, mucoſus, qui fertur ad ſuperiora in angulum illius antri, ubi occurrit foramini magnitudinis capitis aciculæ, per quod evacuatur aſſiduô, ſed quâ copiâ ignoramus. Sed quando exitus ille obſtruitur, humorque ille in eo retinetur, multi oriuntur morbi; imo & mortis ipſius reperta hic quandoque cauſa fuit. In aurem dormienti humor ille commodius in naſi cava ibit; atque idem deprehendimus verum in tenui illâ membranulâ, quæ ſinus frontales internê cingit. Nullâ autem veriſimilitudine dici poſſet, quod & in tenuiſſimis his membranulis etiam hæreant folliculi cavi cum emiſſariis.

De Tumore capitis Talpâ dictâ, quam pag. 13. allegas, dicam, me vidiſſe, quæ non valde congruebant cum hac Tua deſcriptione, ſed nolo acriter contendere ſuper hac re: quia puto præternaturales tumores nos non docere fabricam glandulæ ſimpliciſſimæ. Sed *grandines* pag. 14. *in limbis palpebrarum*, agnoſco, eſſe membranulas cavas, ſed emiſſaria in illis non invenio; cumque ſint tumores præternaturales nihil faciunt ad glandularum naturam. Neque puto, tam *facilê demonſtrari poſſe evidenter loculos*, in facie ut ſcribis, *pag.* 14.

Illa verò, quæ *pag.* 15. aſſeris de *tuberculis & ulcuſculis faciei* ſunt pertinentia ad tumores morboſos; nihil ad hoc negotium. Ad finem paginæ ejuſdem ſermo *de glandulis ſubcutaneis* facit, ut dicam; apparere quidem per cutim tubercula parva, ac ſi eſſent glandulæ rotundæ: ideò durum multis videbitur, quando illas glandulas voco fictas; attamen puto, me abſque labore magno id adſtruere poſſe. Si enim tubercula hæc glandulæ ſunt, ubi igitur inveniemus papillas cutaneas? an quis unquam haſce duas potuit demonſtrare in eodem loco? an verò illæ glandulæ ſubcutaneæ poſſunt ex-
cre-

creſcere extra cutis ſuperficiem ad altitudinem trium, quatuorve, linearum? quod vidi, ita ut vultus hujus hominis appareret villoſum ſyſtema, undique eminentibus papillis ſimilibus iis, quæ in corona glandis penis, ſed tenuioribus adhuc, horridum. Unde tam horrenda mihi apparebat facies miſerrimi hominis, ut totus tremiſcerem, atque horrerem, ad adſpectum adeo terribilem. Et certê videbantur mihi omnes illæ eminentiæ eſſe veræ papillæ nervoſæ factæ morboſæ, nullo autem modo productio increſcentium glandularum.

Deinde organum tactus conſtitui ab extremis nervis cutaneis omnes concedunt; nec tamen ullus in cute locus apice ſubtiliſſimæ acus poteſt pungi, quin ibi offendatur talis nervus; quin imo, qui cupit illas papillas videre ubique, veniat domum meam, demonſtrabo eas nudo oculo, & microſcopiis. Tertio quidem id confirmo; quia ex glandulis nunquam ungues, cornicula, cornua, creſcunt, ſed ex papillis quidem, ut ſæpe vidi. Rurſus videmus luculentiſſimê pilôs inde excreſcere, qui non ex glandulis, ſed ex papillis nervoſis. Omnia autem illa ulcuſcula ſubleproſa, & ſcabioſa faciei, mihi videntur eſſe degenerationes vaſculorum integumentorum in illis locis.

De Atheromate diſſeris *pag.* 16. hoc pultem continet ſæpe, verum eſt. Sed quam multa alia? Vid. *Adverſ. Anatom. meorum Decad.* III. Steatoma autem vidi magnitudine pulvinaris in pectore obeſæ, ſanæ, mulieris, adhucdum ſuperſtite. in alio verò ſteatomate exſtirpato apparebat mera, pura, pinguedo humana, liqueſcebat penitus ad ignem. Ita, ut hoc non ſit glandula ſimpliciſſima: nam licet in aliis tumoribus inveniatur diverſa materia, in ſteatomate ſola pinguedo. Verum eſt, pinguedo in cellulis. Si rogas, an ergo in ſteatomate illo tam magna illa cellula ita expanditur? an verò novæ aliæ accreſcunt? Poſterius puto. cur non? ad oſſa ægrotantia accreſcunt novæ partes. Quid ni & hic? Et ubi facilius, quam in membranâ celluloſâ, quæ fere ubique invenitur, quæ aptiſſima his malis recipiendis. Profectò in amplâ hâc urbe, per tam multos annos, Medicinam exercens, multoties

ties vidi hos tumores, ſed ſemper vidi eos, quales deſcripſi, non alios, & nonnullos eorum tales in Novâ Collectione deſcripſi, & poſſum oſtendere. Propterea non poſſum hâc in re Tibi aſſentiri, quamdiu id oculis meis non demonſtras. Sola, quam quærimus veritas eſt. Fateor, me multa a Te didiciſſe, pro his ago grates: ſed hoc nondum vidi demonſtratum. Tamen non nego, tumores fieri multos ex cryptis; concedo hoc Tibi. Sed Tu quoque ſcis, ex obſtructis vaſculis ſanguiferis oriri multos tumores. Nam glandulæ illæ *Malpighianæ* dicuntur Auctori cavæ membranæ cum emiſſario, ego autem, præter hæc duo, addo vaſa ſanguifera. Quodnam ex tribus majorem dat veriſimilitudinem malæ diſpoſitionis? an non vaſa illa parva? Unde certê probabilius videtur in vaſis hic morborum cauſas quærere, ut in partibus agentibus, quam in folliculo & emiſſario, quæ tantum patiuntur hic, non agunt.

Deſcribis *pag.* 16. ad finem, & *pag.* 17. & 18. tumorem mirabilem accuratê, ſanaviſti feliciſſimê, ſed talis morbus nos non docet naturalem partis fabricam: quare de his nihil addo.

Omnia autem, quæ de Steatomate *pag.* 11. & 19. explicas, vera ſunt. Nam pinguedinem per vaſa cellulis ſuis exire poſſe, docent morbi acuti, in quibus homo amittit triginta libras pinguedinis; & de equo aperto, in cujus abdomine fuſa pinguedo, ante dixi. Ergò cellulæ illæ ſunt cavæ, & habent emiſſaria. hoc verum eſt. Sed an unquam aliquis vocavit has glandulas ſimpliſſimas? abſurdum id foret, & confuſum. Et illa emiſſaria ſunt tantum pori. Et gaudeo dein, quod tam exactê hic deſcripſeris, quod tenuiſſimæ illæ, & ſubtiliſſimæ membranæ harum cellularum pinguedinoſarum, per morbos tamen tam enormiter craſſeſcunt: nam id ita eſt, & ſimilia deſcripſi. Aſcite mortuum cadaver apertum nullam habuit aquam in cavo abdominis, ſed in ſacco continebat octo vel novem ſitulas noſtrates materiæ mucoſæ, aquoſæ, turbidæ; omnia viſcera erant ſuis turbata locis per urgentem hunc ſaccum aquoſum. Erat ſacci illius craſſitudo trium circiter linearum. Putoque, membranas, in atheromate repertas ſæpe, oriri a tunicâ celluloſâ accedente. Atheroma per vulnus

nus quandoque enucleari poſſe, agnoſco, non tamen ſemper. Nunquam dixi, omnes tumores fieri ab extremis vaſis apertis, ſed multos: & hoc ipſe fateris. Id verò maximê conſiderandum hic, quod folliculi ſint ubique iidem, ſed vaſa circa folliculos diverſa, ergo major eſt cauſa variorum tumorum in vaſis, quam in ſimplicibus illis cavitatibus. Vide nodos in lignorum cortice, fiunt a fibris & vaſis lignoſis degenerantibus. Globus plumbeus ſclopeto exploſus hæret in dente Elephantis, facit exodontoſin, examinavi, domi meæ habeo, incredibile videretur; omnes fibræ eburneæ longitudinales aberrant a ſuo recto tramite, & mirificê ambiunt globum. Et hæc omnia etiam clarê demonſtrant, quod cauſa talium tumorum multô magis ſedeat in vaſis, & canalibus agentibus, quam in partibus illis patientibus, & otioſis. Atque, quamvis in omnibus his per ratiocinium accuratum valde probabilia multa aggeris, tamen ſcis quidem, Anatomicos hoc nunquam appellare demonſtrare ſuum. Ego amo oculis videre, ratiocinari relinquo illis, qui in Diſputationum ſubtilitate palmam quærunt. Folliculos in corpore humano negavi nunquam, glaudulas poſſe vocari, nego, licet utcunque ſimpliciſſimas velles glandulas. Nec illas, quæ in aſperâ arteriâ, & in Oeſophago, potuit monſtrare *Malpighius*, multo minus dicere unde fabrefactæ; ego autem in illis vaſa ſanguifera obſervo, quæ hic laborant illos humores; quorum uſum optime valde varium dein deſcribis; in quâ re, quod opponam nihil habeo.

Quando jam *pag*. 20. ad inferiora Te excuſas, quod tam longo ſermone egeris de hac re: non poſſum diſſimulare, id accidiſſe contra meam exſpectationem: nam non eſt magna res, in qua differimus inter nos. Parvam exſpectaveram epiſtolam, accipio librum! ſi veritatem diceret *Malpighius*, non fuiſſet neceſſaria tam longa defenſio. Si tantum unam talem glandulam ſimpliciſſimam oculis meis demonſtraſſes, non fuiſſet opus tantâ deſcriptione per tot verba, per tot ratiocinia. Certe multi credent, ipſa argumenta omnia apud *Malpighium* non inveniri adeo fortia, & ita ab omni parte elaborata, quemadmodum Tu illa hic attuliſti. Utinam autem

omnes illas diverſas figuras *pag.*20. & 21. prolatas, mihi ullus unquam oſtenderet in corpore, cum ſuis folliculis, vaſis, & emiſſariis, tam largiter hic propoſitis! quam fuiſſem gaviſus: nam multæ ſunt tam parvæ, ut vix videri poſſint.

Sed tandem incipis *pag.*21. *lin.* 5. aliter agere, & vaſcula arterioſa addere ad membranam illam cavam. Sed *attingere* dicis; quaſi verò caſu quodam id accideret, ut hinc inde exiguus ramulus arteriæ circa illam appareret. Contra hic arteriæ multæ, & perpetuô laborantes ſunt. Sed rem *Malpighii* hic pulchrius proponis, quam ipſe illam videtur propoſuiſſe. Neque enim legi in operibus *Malpighii* hactenus tam clarê, quod ille dicat, *arterias parvas hic attenuatas in mollem lanuginem fiſtuloſam humores infundere in illas cavitates.* An non hic aliquantum emendas, an non amplificas magis, inventa *Malpighii* Tui, quem ita defendis? Nam ſi ille hoc ita dixit, tum non eſſet magna diſcrepantia inter illum, & me. Quare ergo Tu exſpectaviſti tamdiu, quare prius attuliſti tam multa ratiocinia? debebas hoc tantum ſtatim dixiſſe. Tum enim nihil ſuperfuiſſet, niſi ut adderem ego, quod illæ arteriæ non modo adducunt, vel infundunt, ſed & præparant, & perficiunt, illos humores ibi, non verò quod in folliculis fiunt. Verum tamen putarem tunc adhuc, quod totæ illæ partes non poſſent vocari glandulæ: quia debebat tunc antea explicari eſſentia vera genuinæ glandulæ. De hac re agam in poſterum.

Quod autem mihi dicis, quod *ego magis laboravi diſſecando, quam legendo*, pag. 23. Ego id concedo: nam fui ſemper ita occupatus in praxi Chirurgicâ & Medicâ, ut deberem primo mane, & ſerâ veſperâ, uti ad Anatomica inveſtiganda. Tum etiam habebam Prælectiones publicas in Botanicâ, in arte obſtetriciâ, dabam Collegia in Anatomiâ & Chirurgiâ. Hæc omnia impediverunt me, ut non poſſem Auctores multos legere. Verum cogitabam, quod plus poſſem promovere ſcientiam Anatomicam operando, quam ſemper libros perlegendo: præcipue poſtquam laboribus meis DEUS ita benedixerat, ut jam ſcirem artem illam replendi; quia jam per eam poſſum plus addiſcere, & detegere in unâ horâ, quam

ante

ante in die integro. Tu ipſe autem ſæpe mihi ſoles dicere, quod magis ſit Anatome promota per meos aſſiduos labores, quam per aliorum ſtudia, qui tantum ſcriptores evolverunt. Et judicent apti Judices, an non hoc ſit verum.

Pag. 24. & 25. agis rurſum *de glandulis cutaneis*, *quas* ego *puto eſſe papillas tactus*. Sic adhuc puto, ita me intuentibus demonſtrare poſſe, confido. Dein ais papulas illas extra epidermidem propullulantes ſæpe, quas Tibi præparavi cum magno labore, & in liquore ſuſpenſas miſi, certê ego credo, quod illa tubercula eminentia ſint opercula papillarum tactus, & quaſi vaginulæ illis defendendis datæ, quæ per certas occaſiones ſe aliquantum elevant, & quaſi ſeparant ab illis papillis, tumque exiguos illos tumores faciunt. Non tamen hoc hactenus pro demonſtrare vendere audeo, ſed videtur probabile ita eſſe. In tranſitu dicis, *pag.* 24. ad finem, *me ipſum agnoviſſe has glandulas.* ad quæ regero, ſi uſquam ſcripſi glandulas cutaneas eſſe, agnoſco jam me errare. Veriora doctus, meliora facio. Ego tum fui ſequutus alios, ſed re examinatâ, & aliter inventâ, ſic jam ſcribo, ut inveni. Et dico præterea, debere hoc oſtendi, ut Ipſe *pag.* 25. in initio ſcribis: nam pulchrê ratiocinando multa redduntur probabilia, dum quis in cathedrâ ſermonem habet: Anatomici autem petunt demonſtrationem ad oculos; Et ſi hanc afferunt, tunc vincunt omnes ſuos adverſarios.

Ibidem etiam, ut ſoles ſatis prudenter loqui, quando propriam Tuam ſententiam profers, dicis tantummodo *videtur plus quam probabile.* Ergo videris Ipſe dubitare adhuc: neque ſine ratione. Atqui quando ſententiam proponis, & defendis *Malpighianam*, tum loqueris de illâ, ac ſi nullo modo eſſet dubia.

Dum autem *pag.* 25. enarras alterum genus glandularum ſimpliciſſimarum, a *Malpighio* inventarum, & deſcriptarum, ut in *Fig.* ibi, pro faciliori intelligentiâ poſitâ declaras; certê in tædium me deducis: quod invitiſſimus cogar toties magno illi Viro obloqui: dum pro certo habeo, quod nemo unquam poterit illas demonſtrare; & provoco omnes, qui putant, ſe id facere poſſe, ut mihi eas vel ſemel demonſtrent; dabo victas manus.

Sed ſcio, id impoſſibile eſſe omnibus Anatomicis, licet oculos habeant lynceos. Quamdiu id non fiet, fiet autem nunquam, tamdiu dicam omnes illas glandulas non exiſtere: quamvis tot tot ratiocinia adhibeantur. En, hoc jam verê dico, ſi quis oculis exhibere poteſt glandulas ſimpliciſſimas, quæ accedunt ad ſimilitudinem hujus iconis, tum ſequar *Malpighii* opinionem; ſi nemo poteſt demonſtrare, tum Tu venias in ſententiam meam.

Ita ſtudioſi Medicinæ non fluctuabunt inter ſententias oppoſitas. Scrutatus ſum corpus humanum ultra ſexaginta annos, poſſum ſatis feliciter minimas partes indagare, ſed nunquam *in facie externâ*, *labiis*, *palato*, *locis quibuſdam cutaneis*, potui invenire vel unam.

Ita ut jam quidem diſertê dicam, me omnia his contraria credere; licet dicas, *Te non meminiſſe videre in meis ſcriptis*, *quod his repugnet.*

Pag. 26. aggrederis pauca, veluti in tranſitu tantum dicere de glandulis conglobatis veris. Ego has agnoſco. Putaveram, Te de illis loquuturum fuiſſe; propterea ergo, & quia nemo de iis hactenus veram dedit figuram, quæ vaſa harum exhibet, ego hac occaſione Tibi, *Amice maxime colende*, icona offero, quæ Tibi depinget rem nunquam viſam, neque demonſtrabilem ullâ arte, niſi hac noſtrâ repletoriâ, quâ mortua in ſtatum viventium iterum revocantur. Veræ hæ, ſimplices, glandulæ, hic a Te memoratæ, conglobatæ, fuerunt ſemper putatæ conſtare materia aliqua ſingulari, quam appellabant Antiqui parenchyma; & cogitabant illi, quod hoc parenchyma eſſet ſanguis coagulatus ferme. Idem quoque & dicebant de glandulis conglomeratis. Ante aliquod tempus, poſt varia tentamina, incipiebam aliquid videre in illis, quod habebat ſimilitudinem aliquam vaſorum ſanguiferorum; & poſtea cernebam, quod tota ſubſtantia illarum glandularum viſibilis, aut certe maxima illarum pars, conſtabat meris canalibus ſanguiferis intra membranam aliquam contentis, atque & apparebat aliquid nervoſi.

Hæc detectio mihi occurrit primo in glandulis meſenterii, in quibus jam olim valde juvenis etiam aliquid ſingulare ob-

obſervaveram. Quando igitur in glandulis his meſenterii videbam primo hæc vaſa ſanguifera, & quidem luculentiſſimê, certe obſtupeſcebam per ſummam admirationem, præcipuê quando illa conſpiciebam per microſcopia in radiis ſolaribus, tum enim poſſunt optime conſpici in ſuis mirabilibus reptatibus, qui omnino ſunt ſingulares: putares profecto, quod videres fila in glomerem intricata inter ſe; atque hinc inde adhæreſcunt multa, parva, pulpoſa, corpuſcula, quæ adhuc accuratius ſunt indaganda. In primâ juventute meâ olim examinavi glandulas conglobatas meſenterii, quando nemo adhuc cogitabat de arte replendi, ego tum hanc repletionem conabar facere inflando aërem in vaſa lactea, per tubulos incredibilis ſubtilitatis factos a *Samuele Muſſchenbroek*, inſigni tum artifice *Lugduni-Batavorum*; hos noveram immittere vaſis lacteis primi generis, & flatus perveniebat uſque ad glandulas ipſas a parte meſenterii, atque exibat iterum ex glandulis his, in lacteas ſecundi generis, verſus lumbos, & ad ciſternam, ſive ad locum illum, in quo concurrunt lymphæductus plerique, ut vehant lympham ſuam contentam eô, ibique tradant lymphaticos humores ductui thoracico. Obſervabam quoque eo tempore chylum colore lacteo intrare glandulas facie ſuperiore, eundemque glandulis exire facie inferiore in lacteas ſecundi generis colore limpido. Id quod notatu dignum exiſtimo. Multa circa hanc rem, & varia, ſunt ſpeculanda, quæ nunc nolo tractare. Sed hoc unum quidem audeo dicere, quod puto, omnes glandulas conglobatas ſpectare in bonum, & emendationem chyli, aut lymphæ. Saltem certi ſumus jam, quod contentum illarum glandularum conglobatarum non ſit parenchyma, ſed vaſa, quæ in membranâ quadam communi ambiente coërcentur.

Ordo igitur jam poſtulat, ut videamus, quæ allegas ex *Malpighio* pag. 26. de viſceribus; quæ putat conſtare ex aggregatis glandulis ſimpliciſſimis primi & ſecundi generis. Hæc autem ſententia adeo differt ab illa opinione, quam habeo ego ex inſpectis hiſce, ut nihil omnino inveniam, quod ullo modo hic ad rem appropinquet: ſi viveret optimus Ille Anatomicus, & videret cadavera humana per artem meam

in ſtatum vitæ redacta, longê aliter de his rebus loqueretur, atque ſentiret: omnia enim illa, eum vidiſſe oculis mentis ita cogitantis, concedo, ſed oculis corporeis impoſſibile eſt ita videre omnia illa vaſa arterioſa in viſceribus diſtributa, atque ita rectê in venas abire. Utinam viveret, & liceret mihi cum eo loqui de hac re. Ubinam demonſtravit illud alterum vas, *pag.* 27. *lin.* 9? Et glandulæ illæ ſimpliciſſimæ, quæ hic ponuntur accedere, ſunt jam ſupra refutatæ. Eſtque abſurdiſſimum comparare maxima illa viſcera cum fictis illis glandulis ſimpliciſſimis, atque tam conſtantia, inque ipſâ coctione permanentia corpora conferre cum tenerrimis veſiculis membranaceis, tam facile collabentibus, atque inter coquendum fere evaneſcentibus. Sed nihil minus verum, quam corticem cerebri conſtare veſiculis talibus minimis. Non eſt verum, *Mi Domine.* Cortex cerebri totus tantum conſtat mollibus, ſuccoſis, pulpoſis, vaſculis. Veniat, qui vult, videbit tomentoſâ lanugine ſubtiliora vaſcula, in liquore ſuſpenſa, & diſſoluta.

Nec eſt poſſibile id demonſtrare, aut præparare, ullâ aliâ arte. Inde enim omnes illi errores, inde ubique in libris Anatomicorum tam falſæ figuræ de corticali ſubſtantia cerebri, in quibus nihil eſt veri omnino. Nauſea oritur homini, qui novit veram ſtructuram cerebri, quando figuras adſpicit, in quibus depinguntur veſiculæ ovales, quaſi ex illis conſtaret cortex cerebri. Nihil ſimile eſt ibi. Et oportet unumquemque veritatis amatorem ſincerum impedire, quantum ullo modo poteſt, ne per tales tabulas decipiantur Medicinæ ſtudioſi, & rerum naturalium indagatores. Crede mihi, vera dico, ſi aliquis ignorat methodum vaſa implendi materiâ ſtabili manente in vaſis repletis, ſi deinde non poteſt illa vaſa ſic impleta diſſolvere ita a ſe mutuo, ut diſtincta poſtea a ſe invicem pendeant, ſi etiam nequit tandem illa ſic præparata vaſcula in liquore apto ſervare, non poterit unquam rite obſervare vaſorum naturam. Atqui hæc tria tempore *Malpighii* erant incognita; placuit bonitati divinæ hæc revelare meis laboribus jam ſenilibus: nam credo, quod primus hæc ita ſimul excolui. Invidi, & inimici mei hæc ridebant in

initio, ſed DEUS, cui Soli omnis gloria & honor! Ita benedixit poſtea, ut conarentur imitari, quæ vilipendendo contemſerant prius, ſed non eſt tam facile imitari, quam carpere. Id poſteri videbunt: quia poſt mortem invidia magis ceſſat. Arterias autem viſcera ſic ingredi, ut *pag.* 28. *lin.* 1. optime deſcribis, verê ita demonſtro, non tantum puto me demonſtrare; quod quando primo inveniebam, gaudebam, nam exinde incipiebam longê aliter ſentire de partibus humani corporis, & de operatione illarum; tumque demum potui diſtinguere inter partes agentes, & patientes, corporis. Atque eodem etiam planê modo res ſe habet in vegetabilibus quoque, quemadmodum *in Decade tertiâ Adverſariorum Anatomicorum*, conatus fui accuratê deſcribere. Utinam verò negotia Tua Te non ita ſemper occuparent, ſed poſſes diutius morari mecum, & videre omnia illa præparata, quæ nunc iterum collegi intra quinque annorum ſpatium, tum videres, quod vera ſcribam: nam debes cum attentione videre multa, & diverſa, præparata, de unâ & eâdem parte, ut ex collatione hac facta, poſſis rite judicare de fabrica vera. Quare maximopere Te rogo etiam, atque etiam, venias, videas, maneas, non unâ parva hora, ut ſoles, ſed dies integros, tum conabor omni ope illa mea dicta per ocularem conſpectum demonſtrare Tibi.

Ejusdem pag. lin. 30. Notas diſcrimen inter *Malpighii*, & meam ſententiam, ad quæ dicam: Me iſtos folliculos in nonnullis locis concedere, ſed non ita univerſaliter ubique; & quod nunquam mihi contigerit videre intimam fabricam eorum. Quum autem tam innumeros dicas eſſe, vellem uti mihi unus ita exhiberetur, ut inde poſſem intelligere ejus veram fabricam; & præterea puto, quod ubique non ſit idem modus naturæ in illis.

Miſi Tibi muſculum brachii, & alios, in quibus confeſſus es ipſe, Te clare vidiſſe ultimos fines arteriarum ſanguiferarum per microſcopia, atque tum notaviſſe, quod ceratam materiam emittant in ſpeciem roris, absque ullis folliculis cavis membranaceis emiſſario præditis. En ego hæc Tibi monſtro, Tu contra de Tuis nihil exhibes oculis meis. Neque au-

auderem firmiter dicere, an fiat illa effuſio per inſitionem ramorum, an per diapedeſin, an verò per ipſos poros. Tamen potius crederem per diapedeſin, quam per folliculos cavos, cum emiſſario ita dicto, aut per inſititios ramulos. Dicis jam ibi, *Malpighius loculos agnoſcit inter fines arteriarum & emiſſaria Tuis ſimilia.* Loculus diminutivum eſt a loco. Scio locum deberi omni enti exiſtenti. Sed quid hoc facit ad rhombum? an jam vocabitur glandula ſimpliciſſima omne id, quod occupat parvum locum? vide, mutas omni momento nomina, id autem non eſt de re certâ certo agere modo. Proponis dein hepar. probo: ſic erimus in re certâ, & diſtinctâ, occupati, & deberemus ita ire per cætera quoque; ſic enim tandem videremus opera DEI magnifica. Poſtea addis primum argumentum *Malpighii* ab Anatome comparativâ.

In ea re bene egit Magnus ille Vir ſuo tempore, & bene ſic cenſuit: nam non poterat cadavera humana iterum ſic transformare, ut fuerant antea in ſuâ vitâ. Atqui illud requirebatur.

Sed qui hanc artem novit, poterit videre multa oculis ſuis, de quibus alii tantum conjecturando poſſunt aliquid docere, atque in ambiguitate conjecturæ ſæpe latet error. Non quod Anatomiam comparativam condemno, aut rejicio: nam Anatomia corporis humani & brutorum legitime ſimul unitæ multum ſe invicem juvant, & promovent. Id fateor, & ſcio.

Ita cum papillæ mammarum in balenis digitum longæ apparerent tectæ multis papillis nerveis, poſtea inde edoctus inveni eas quoque in ſummitate papillæ muliebris. Sicque ex quadrupedibus multa adhuc alia detexi. Sed quando cadavera humana cum anxia cura inſpiciuntur, tum certe adhuc longe alia res plerumque invenitur. Si autem *Malpighius a minimis incipiebat animalibus*, quando indagabat per anatomen comparativam, ego feci contrarium, nam aggrediebar animalia maxima, ut equos, boves, oves &c. quis ſecurius proceſſerit, Lector judicet æquus. Dicis, *invenit in lobis hepatis cochlearum* &c. *acinos.*

Cur autem hic illæ glandulæ ſimpliciſſimæ cum emiſſariis ſuis ita mutant nomen? Quare non retinetur illud primum?

an

an ergo hic aliam induerunt eſſentiam ? non video hic jam glandulas: ſed ſunt acinuli, ſunt utriculi, hic loci. O quam varia nomina! ſed tamen per hæc omnia non poſſum commoveri, ut in opinionem *Malpighianam* tranſeam. Si autem viderit talem formam horum in hepate cochlearum, aut lacertorum, in aliis vidit aliter, quid hoc nos juvat in cognoſcendis partibus hepatis humani? Idem dico de iis, quæ detexit in erucis. &c. quæ nos docent, quod INFINITUS CREATOR, infinitis modis, ſibi ſoli notis, voluit uti ad fabricanda viſcera animalium! ſed nolo diutius tergiverſari, fateor ergo, quod, quando primo incipiebam me exercere in Anatomicis, videbam tunc quidem, quod in jecore humano ſe oſtendebant acinuli parvi innumerabili numero, quæ tum temporis appellabantur glandulæ, nam nemo cogitabat aliter. Sed manet ſola jam hæc quæſtio, an acinuli hi hic hærentes ſint glandulæ ſimpliciſſimæ, folliculi cavi cum emiſſario, an aliud quid? dico, nemo demonſtravit illos tales eſſe, ut hic aſſumis. Imo vero facile jam erit demonſtrare, acinos hos cum cryptis antea pertractatis nihil commune habere: quia oculis noſtris non apparent ut membranulæ cavæ, & quia etiam non habent emiſſarium. Sed componuntur tantum ex extremitatibus ultimis vaſculorum ſanguiferorum unitis in formam ſphæricæ rotunditatis, neque, quantum poſſum videre, etiam membranulâ aliquâ ſuâ ſingulari circumambiuntur. Id autem ſic demonſtro Tibi: quando vaſcula hæc blande, lentê, prudenter, replentur, excurrit materia ceracea ſemper, ſine ullo impedimento ex omnibus illis acinulis, quæ aliter deberet certo retineri: hoc hic fit, hoc non fit in cryptis. In ſplene etiam ſunt hi acini: ſed horum vaſcula ſunt hic multo molliora, & ideo etiam aptiora diſſolutioni, quam hepaticorum acinulorum. Rogat aliquis, cur hoc ita fit? reſpondeo, quia aliud hic debent efficere, aliam requirunt fabricam. Ita alia hæc in renibus horum vaſculorum ſtructura, in inteſtinis, in cortice cerebri, in cute, in plexu choroïdeo, in placentâ uterinâ, in piâ matre, in ventriculo, in glandulis meſenterii, perpetuo alia. Hæc demonſtro, non tantum dico. Si tamen contra hæc aliquis perti-

nax manet in antiquo errore, patientia opus eſt. Crede igitur mihi, ſi ſapiens *Malpighius* vidiſſet omnes has varietates, ſi potuiſſet aliis demonſtrare, quas ego Tibi ad oculum demonſtravi tam ſæpe, dediſſet nobis pro candore ſuo ſummo, aliam horum definitionem. Quis cogitaverat unquam, quod una eademque arteria, & vena poſſet producere tot ramos, qui omnes in extremis ſuis variant in ſua fabrica? quique ſemper diſtinctum, aliquid efficiunt. Eſt fere eodem modo, ac ſi arbor malus, vel pyrus, variis locis varios penitus fructus produceret.

Atque etiam dico, me putare multa etiam nova & Paradoxa de nervorum extremitatibus etiam. Cæterum acinos illos ante ſexaginta annos, quando primum incipiebam habere collegia Anatomica, jam aliis demonſtravi, etiam ſub nomine glandularum ex opinione communi, quæ ita putabat. Poſtea meliora inveni, & vidi, quod acini illi tantum ſint compoſiti ex vaſculis ſanguiferis, non autem ex cavis membranulis cum emiſſario. Certe ſi forent tales, tum hepar inter coquendum totum contraheretur, atque redigeretur ad parvam molem unius nucis juglandis; jam vero poſt coctionem retinet fere totam ſuam priorem magnitudinem; & quod inter coquendum amittit, illud amittit, quia omnes illi acini comprimuntur, & contrahuntur ita, ut fiant anguloſi, quod jam antea monui fieri, quando globi ex argilla in manu fortiter preſſi, amittunt ſuam formam globoſam, atque inducunt anguloſam. Etenim conſiderare debemus, quod acini illi in hepate humano obſcurius videantur, ſed in porcino longê clarius; ſed omnium luculentiſſimê poſt repletionem vaſorum: tum enim apparent nobis ita, ut demonſtrent nobis ſuam eſſentialem fabricam, quæ nullo modo conſiſtit in tali cavitate membranuloſâ, humore repletâ, & illud emittente per unum emiſſarium, neque etiam ullum involucrum membranaceum poſſidenti; ſed extremitates tantum hic ſolæ vaſorum ſanguiferorum, deſtinatorum ad ſuam ſingularem operationem, quam in hoc tantum viſcere in hoc loco debent perficere, ut faciant hic varios aliquos humores ex chyloſeroſitate ipſius ſanguinis. Ita ut parenchyma antiquum he-

patis

patis ante *Malpighium* jam videatur eſſe, imo ſit compoſitum ex illis vaſis. Igitur volo hic dicere, acini, vel acinuli, ſunt in hepate; non vero, glandulæ ibi ſunt. Citas autem Clariſſim. Anatomicum *Littre*, pag. 31. Qui glandulas ibi deſcribit hepaticas. nihil repono. Niſi quod, non poſſum credere magis uni tali Epiſtolæ, quam mille propriis, & ſemper eodem modo ſe habentibus obſervatis. Sic etiamſi mihi omnia animalia, & inſectorum corpora proponeres, non faceres, ut crederem corticem cerebri conflari ex veſiculis illis. Ad omnia, quæ poſtea adfers circa inferiora *pag.* 31. non opus eſt reſpondere: nam ego utilitatem Anatomiæ comparativæ ipſe admitto ſano ſenſu, ſupra explicato. Tum magis docemur per magna animalia inſpecta, quam per inſecta. Si autem magnus Tuus *Malpighius* hæc ita invenit in omnibus illis animalibus, ego valde miror, quod poſt tam multa documenta nullum tamen veſtigium inveniamus illius rei in jecore humano. Et quamvis ita clarê vidiſſet in illis omnibus, an tum ſequitur, quod etiam ſic ſit in homine. Uno verbo dico, id, quod ego pono, illud ego demonſtro, & ibi maneo, ultra nihil dico, antequam ultra non video. Et puto, quod hoc ſit ſolum officium Anatomici, nullum aliud: nam comparare, diſputare, rationciari, non tam multum pertinet ad Anatomicum. Et profecto credo tamen, quod ſi omnia illa animalia allegata pro tam bene cognitis, & demonſtratis, deberent oculis noſtris proponi, adhuc quidem appariturum, quod fortê totum hoc non ita præciſe reſponderet deſcriptioni. Sed Tu ipſe confeſſus es mihi in ultimo noſtro colloquio de toto hoc negotio diu inter nos conſtituto, *quod, poſtquam accuratê per microſcopia omnis generis conſpexeras diverſa hepata, a me præparata per artem meam, oleo prius inuncta, atque tum radiis ſolaribus rectê expoſita, videris clarê, quod ramuli venæ portarum gererent appenſos acinulos, in quos ramulus ille diſparebat; quodque ipſi illi acinuli, anxiâ cum curâ, diverſis in locis, variis in jecoribus, undique luſtrati, atque inter ſe comparati, liquidiſſimé conſpicerentur conſtare ex innumerabilibus, valde exiguis, diſtinctiſſimis tamen, atque ſemper ordinatiſſimê digeſtis, canalibus,*

libus, qui ortum ducerent ex illo ramo ſanguifero, & eſſent unâ porrectione continuati cum hoc eodem canaliculi. Quod autem tam exiles eſſent illæ ultimæ fiſtulæ, ut microſcopiis quinti generis tantum potueris aſſequi, quod verò tot apparerent inſpicienti, ut nunquam potueris numerare illas, in uno ſolo acinulo.

Addis tandem, *fateri Te debere, quod præter hæc vaſcula in illo acino potueris videre nihil omninò; utcumque, rem omni modo verſans, undique, pertinaci cum ſtudio, atque intenſiſſimâ acie, perſcrutatus fueris.* Hæc eadem totidem verbis ſcripſiſti mihi in Epiſtola Tua nuperrime ad me data, & dixiſti ibi, quod permitteres mihi hæc verba imprimere in meo reſponſo, *ut pateret, quod uni veritati obſequioſus a nullis ſtares partibus, promptus ſemper rei certæ cedere.* Tu jam non ita ſoles facile credere, niſi claritas rei credendæ ita Tibi proponatur, ut cogaris adhibere fidem.

Et ſemper vidi, quod oculos habeas tam acutos, quam unquam vidi in ullo homine, atque præterea aſſuetus es ad uſum microſcopiorum accuratiſſime. Si ergo Tu, qui voluiſti *Malpighium* defendere contra mea, & qui tam gravi cum labore tamdiu omnia, quæ fieri poſſunt, tentaviſti conquirere, & proponere pro ſententia illius, tamen hæc debes publice, ut jam facis, confiteri: dic jam, an non eſt juſtum in his mecum ſubſiſtere, & abſtinere ab ulterioribus illis omnibus, quæ nullo modo demonſtrantur? Vocemus ergo illos acinos jam pulpoſas extremitates venæ portarum. Si inter cryptas & acinos hos hepatis tantam ſimilitudinem vidit *Malpighius*, ego ingentem inter illa diſſimilitudinem oſtendo: ideoque pro *fere cuncta communia*, ego reſpondeo, *penitus diſſimilia.* Pag. 32. Non tam facile vellem venam portam appellare Arteriam: quia venoſum ſanguinem fert ad cor, non a corde, & quia hepar habet arterias proprie dictas.

Et emiſſarium hepatis comparare cum emiſſariis cryptarum eſt tam abſurdum, ut nolim amplius inhærere illis. Accedo ad illud jam, quod Tu *pag.* 33. *lin.* 17. dicis contra meam artem repletionis per ceraceam materiam. Et primo dicam, quod ſi videres operantem mea methodo replendi, dice-

diceres, obſtupeo! quomodo eſt poſſibile ſenem octuaginta & quinque annorum, qui tamdiu laboravit noctes atque dies, adhuc poſſe videre, invenire, & tractare vaſcula tam ſubtilia, quam filamenta telæ araneæ? idque ſine ulla vi. Nec illæ expanduntur ita, ut putas. Dico rurſus, ſi vidiſſes me operantem, tum non diceres me uti aliqua vi: nam vaſcula illa in vita fuerant plena humoribus, per mortem collabuntur, & evacuantur, ego per artem rurſum repleo, tam artificioſe, tam blande, tam ſuaviter, ut non poſſit videri, quod dilatata ſunt. Nec id apparuit in meis, niſi ubi id ita volo. Ut quando cupio inflammationem artificioſam facere in cadavere: tum illa methodus habet locum & uſum. Sed in aliis non utor illa Sed elapſo anno, cum filio meo *Henrico Ruyſch*, præparavi cadaver pueri quinque circiter annorum ita, ut vivus totus appareat, in eo omnia viſcera adhuc hærent, & omnia perfecte ſunt rutilantia vivo ſanguinis colore, vultus autem habet in genis vivum colorem roſeum, ut in homine vivo florido. Si ergo ars mea dilataret vaſa, tum deberent in hoc puero etiam in facie dilatata apparere: ſed id non fit. Cur ergo putas hoc de arte meâ? Si alius me ita urgeret, ac Tu hic facis, putarem, quod vellet hocce modo elicere ex me tali arte meum artificium. Sed nolo illud ita communicare: ideoque etiam ad illa omnia, quæ hic objicis, nolo reſpondere, tam accurate, quam Tu hic quidem velles, & ego quidem poſſem. Tu loqueris de hac re, ac ſi vidiſſes me operantem. Sed erras, non diſtenduntur: aliter non poſſent extremitates videri, & repleri. Ideo non debueras hic uti, voce illa *impetu*. Quando ille adhibetur, tum omnia aguntur in inflammationem. Sed & illud eſt aliquando bonum, quando volumus hepar facere lapideæ duritiei, ut poſſimus oſtendere in collegiis, quando hepata humana recentia non habentur ad demonſtrandum ſtudioſis. Innumerabiles habet hepar extremitates, ſi illæ ita creſcerent, ut hic putas, quam magnum deberet fieri hepar; ſed an unquam vidiſti apud me hoc ita fieri? nequaquam. *Pag.* 34. *lin.* 4. optime vocas *Serifera vaſa.* Ego vocabo chyloſeroſa vaſa, quum adhuc in arteriarum extremis, & ſeroſa, quando ite-

rum in venis redit ad cor, chylo exonerato. Cætera, quæ *eadem pagina* dicis contra artem meam, fere in iram poſſent incitare hominem, qui inclinaret in iracundiam. Cur enim quæruntur hic cum tam magno labore undequaque argumenta ad contemnendam illam artem, per quam tam multa detecta ſunt, quæ aliter nunquam fuiſſent cognita; & quæ nunquam facit, quod naturaliter non aderat; ſed tantum viſibile facit, quod erat antea inviſibile, quia poſt mortem fuerat collapſum. Et ſi forte paulo plus impletur vas, ſi tantum non enormiter id fiat, quid inde mali? Tantum inde concludetur, illa vaſa ibi eſſe, quæ antea nullo artificio poterant detegi. Quando autem eouſque non replentur, ſed quando ſcio ubinam debeam ſubſiſtere, tum cadunt omnia illa, quæ attuliſti contra hanc artem. Acini hepatici jam cognoſcebantur ante repletionem in hepate: non adhibebatur repletio, ut illi ibi invenirentur.

Sed repletio adhibebatur tantum, ut per illam cognoſceremus illam ſtructuram, quam acini illi habebant, & tunc vidiſti Ipſe, quod acini illi ſunt rotunduli globuli, qui conſtant tantum extremis vaſculis tam mirabili modo ibi connexis; & detexit tum repletio nihil illius cavi membranoſi cum ſuo emiſſario. Utinam autem folliculi illi in cute faciei demonſtrarentur tam certe, quam *Pag.* 35. *lin.* 1. ponis certo exiſtentes. Faciem mortui, quaſi in vitam reſuſcito, ut nihil quaſi anima deſit, & tam pulchram reddo, ut magnus in Europa Monarcha pueri ſic præparati corpus fuerit amplexus, & etiam oſculatus.

Neque tamen tunc illos folliculos video. Non debebas etiam folliculos ponere in urethræ corpore; vocemus potius corpus ſpongioſum, id ſufficit; folliculus eſt cavitas rotunda, quæ hic non apparet unquam. Et ego non nego, quod præter repletionem per materiam ceraceam, etiam alii modi adhiberi debeant, id enim ipſe feci ubique. Sed hoc dico, quando dicis, eſſe membranas, quando definis harum ſubtilitatem, tum loqueris de rebus, quas prius debebas exhibere oculis, & tum poſtea judicaremus, quomodo ſe habeant. Sic ego, quæ dico, demonſtro per artem repletionis,

nis, quæ ergo ubique, & ſemper, triumphat contra omnes objectiones factas ab iis, qui artem illam non cognoſcunt, ideoque etiam illa non poſſunt uti; ſed ſi Illi ſcirent, tum cito videremus, quod illam laudarent adhuc magis, quam jam deprimunt. *Pag.* 36. *lin.* 1. deſcriptum experimentum tantum procedit in jecore flaccido, non in omni: ſed in ſplene magis ita contingit. *Pag.* 36. *lin.* 12. *ab infimo*, dicis me velle demonſtrare acinorum abſentiam. Erras hac in re. Acini ibi manifeſti ſemper ſunt agniti a me; ſed ego tantum dixi, quod non ſint folliculi membranacei cavi cum emiſſario, ſed quod ſint vaſcula pulpoſa tenerrima. Ibidem agnoſcis tertium meum argumentum tam forte, ſed ſi tempus habuiſſes a tam multis negotiis, ſub quibus fere depreſſus vivis, ut vidiſſes omnia illa alia, quæ domi meæ toties volui Tibi oſtendere, tum ſum certus, quod ſtatim venires in meam ſententiam, & quod recederes a *Malpighio*. Quæ enim ſcripſi de his omnibus, tanta cum cura examinavi, & obſervavi prius, ut tuto poſſis confidere, quod ita ſit, ut ſcripſi. Dum *pag.* 37. ponis illud duplex per arterias in inteſtina iter; dicam, adhuc obſcurum eſſe aliquo modo, quomodo ibi omnia fiant. Nam ceracea materia ibi exit in cava inteſtinorum per arterias: ſed an non etiam per glandulas *Peyeri*, & *Brunneri*, non potui tam clare demonſtrare. Quæ deinde *lin.* 8. dicis, veriſſima ita ſunt, uſque ad *lin.* 24. Sed ibi ſcire debes, me non ponere, quod humorum varietas pendet a vaſis patientibus, ſed tantum ab agentibus.

Deinde quæ addis de glandulis illis ibidem loci faciunt, ut fatear, me in renibus invenire talia rotunda corpuſcula, magna inſtar ſeminis papaveris, ubi per microſcopia ſpectantur, ſed neſcio hucuſque, quid de illis dicam. In liene glandulas tantum poſui ante 50. annos, ut jam prius detexi; ſequutus tum fui Profeſſores docentes, & libros ſcriptos, nondum ipſe eram tam multum verſatus tum in hiſce; certe repletionem ignorabam. *Pag.* 38. *lin.* 13. non erat opus, ut demonſtraretur in hepate acinorum exiſtentia per morbos: ſatis enim conſtabat in vivis. Et magis poteſt ſciri fabrica ex ſano, quam ex morboſo. *Malpighius* acinos ponit anguloſos,

ego

ego dico, illos rotundos eſſe. Ego dico, eos ex vaſculis conſtare, *Malpighius* dicit eſſe membranas cavas cum emiſſariis. Hic jam dicis acinos vix conſpicuos, antea dixeras luculenter conſpici poſſe. Ego non facio per repletionem in arteriis, quod morbi in illis faciunt. Magnus error hic eſt.

Repletio facit, quod natura, quod vita, quod ſanitas, faciebat. Non auget vaſa, ſed naturalia exhibet. Cur ita contemnis pulcherrimam illam omnium artium artem; in aliis regionibus illam evehunt ad cœlum, ut literis teſtari poſſum. Et credo, & dico, nova vaſa naſci poſſe, nova oſſa, nova ligamenta.

Omnia autem illa accidentia hepatis etiam quidem vidi, quæ enarras *pag.* 38. *ad* 40., Sed inde nunquam potui diſcere cavos folliculos emiſſariis inſtructos, appenſos ultimis arteriis, vel vaſis ſanguiferis. Quare etiam illa linquo, uſque ad *pag.* 43. *lin.* 18. Ubi verê dicis ſatis jam diſputatum. Imo pluſquam ſatis! Parva Epiſtola ſuffecerat; nec debueras ſenem occupatiſſimum vexare integro libro. Et quod peſſimum eſt, ne adhuc quidem eſt demonſtratum, quod membranæ illæ cavæ ſint glandulæ, nec quod cortex cerebri habeat glandulas cum emiſſariis, nec quod cavitates membranoſæ cum emiſſariis ſint appenſæ arteriis. Sed ratiocinia multa & nimia. Quibus tantum oppoſui veni, & vide! *Glandulam*, jam definio ex mea opinione *dicendam*, *corpus ſolidum*, *in coctione conſtans*, *conflatum ex aggregato vaſorum*, *undique cinctum membrana*, *cujus vaſa differunt pro differentia humorum*, *quos efficere debent:* Unde conglobatæ meſenterii, pancreas, glandulæ ſalivales, omnes diverſæ. *Crypta eſt flaccidum*, *in coctione inconſtans corpuſculum vaſis conſtans*, *non cinctum membranâ ab omni parte*, *ſed ſupra patulum inſtar foveæ.* Harum vaſcula non poſſunt ita adhuc clare videri, ſed diverſi humores per illa confecti videntur docere, quod etiam vaſcula illarum diverſa ſint. *Acini ſunt rotundula corpuſcula*, *non cincta membrana*, *quantum poſſum hucuſque videre*, *quæ vaſcula inter excarnandum ſolvuntur in formam ſubtiliſſimorum penicillorum.* Cryptarum vaſcula poſſum docere, ſed ſunt tam ſubtilia, ut reptatus non poſſit

di-

diſtingui; tantum circum affuſa rubedo per repletionem videtur. Tales cryptas multas eſſe fateor; ſed nego, illas per totum corpus eſſe. Membranas cavas eſſe cum emiſſariis concedo, ſed illæ non vocantur glandulæ, ut veſiculæ ſeminales, &c. In rene humano rotunda corpuſcula eſſe, fateor, ſed ſunt tam exilia, ut nihil poſſim definire de illis. Adeoque non licet magis dicere, quod ſint glandulæ, quam aliud quid. Adeoque diſcrepantia inter Magnum illum Virum, & inter me eſt, I. Quod Ille putat, humores delabi in glandulas dictas ſimpliciſſimas, ibi foveri, mutari. Ego puto, quod arteriæ ultimæ ſuccos faciant, & factos ibi deponant; & quod vaſcula horum diverſa ſint a vaſis veræ glandulæ. II. puto, quod hæ partes non debeant appellari glandulæ, quia nec ſimilitudo cum nomine, nec cum vera glandula, adeſt: quod Tu primo expreſſiſti vero vocabulo cryptæ, quod nomen etiam ſemper retinebunt; quia vere eſt quaſi parva cavernula, ſupra patula, ſubterranea. III. Tumores præternaturales *Malpighius* oriri inde putat. Id non credo. An ergo in nervo optico etiam illæ glandulæ? in eo tamen tumores piſo æquales aliquando induxerunt cæcitatem. Sunt & pilâ luſoriâ majores tumores ex ſeceſſu membranæ interioris vaginæ. Sunt in glandula pineali tumores, imò & lapides exigui aliquando. In Variolis, in Staphylomate oculorum, in antro Higmori membrana tantum Arachnoïdea cincto, tumores vidi: an hi omnes deberent oriri ex præexiſtentibus talibus folliculis? poſt combuſtiones, compreſſiones, ictus, lapſus, oriuntur tumores rotundi, ut & in herniofis. Multi quidem tumores ex cryptis poſſunt oriri. Sed cur etiam non ex obſtructis extremis vaſculis, maximê in pinguedine ſubcutaneâ, & in interioribus corporis ſita? IV. *Malpighius* tenet tubercula illa cutanea, quæ ſub corpore reticulari hærent, & quæ extra cutem eminent, pro glandulis, ego luculentur demonſtro, eſſe papillas nervoſas tactui ſervientes.

Itaque jam deſino plura ſcribere de his rebus, puto enim, me ſatis reſpondiſſe ad omnia illa, quæ adduxiſti pro *Malpighio*, & contra me; quæ tanta cum diligentia collegiſti, tanto cum ſtudio propoſuiſti, & etiam tam magno cum fa-

L vore

vore erga Illum explicuiſti, ut credam, nihil præterea magis poſtea adferri poſſe contra me, & pro Illo. Cum ergo omnes illas objectas difficultates abſtuli in hoc meo reſponſo, ut nihil intactum omiſerim, cogito, omnes Lectores jam ſatis poſſe judicare de veritate ipſa. Et audeo ego ipſe jam Te ipſum facere judicem totius litis; quia opinor, Te optime omnium intelligere illa omnia, quæ in Anatomicis inveni, & quia *Malpighium* per multos annos ſemper tam diligenter legiſti, ut omnia ejus opera ſemper quaſi in memoria habeas. Etiam video ſatis in toto illo Tuo diſcurſu, qui mihi creavit tam multas moleſtias, quod multa adduxiſti hic, quæ ipſe non credis ita eſſe, ſed quæ voluiſti refelli a me per experimenta mea propria. Et etiam Tu aperte hoc fateris *pag.* 1. *lin.* 8. Satis exercuiſti, & vexaſti, amicum Tuum & grandævum ſenem!

Nunc ergo addam aliquid de glandulis conglobatis meſenterii humani, quas omnes habemus pro glandulis veris. Harum veram ſtructuram nemo potuit hucuſque ita delineare, uti hic nunc feci: nam eſt abſolutiſſime impoſſibile illud efficere, niſi poſt repletionem prius ſatis artificioſe, & feliciter factam. Et quamvis per tam multos annos laboraverim, tamen nunquam obſervavi modum mirabilem reptatus horum vaſorum, niſi tantum ante tres annos. Tum enim incipiebam primo videre, quod conſtarent hæ glandulæ ex quodam ſingulari genere vaſculorum ſanguiferorum, quæ cingebantur membrana ſua communi, ſed ſine ullo emiſſario *Malpighiano*. Quando jam clarius, & perfectius, poſtea videbam hæc omnia, præ gaudio exſiliebam. Et ita incitabar ad indagandum ulterius, ut perpetuo laborans tandem, tandem, potuerim deſcribere. Sed quanta difficultas erat, quando imaginem hujus rei volebam imprimere tabulæ æneæ! nam vaſa tam ſubtilia non poterant ſculpi, quia ſubtiliora erant omni linea, quæ poteſt duci in charta. Sed tamen peritiſſimus omnium ſculptorum *Jacobus Wandelaar*, qui tanta cum dexteritate, & fide, partes corporis humani tam libenter delineat, ſuſcepit in ſe id facere per adjumentum microſcopii, atque illud abſolvit, adjutus a Doctore Medicinæ *Cant*, tam fide-

fideliter, ut hic jam apparet. Omnes debebunt fateri, nunquam hucuſque glandulam conglobatam cum ſuis vaſculis ſanguiferis in ulla tabula depictam eſſe viſam, jam reptatus ille ad vivum hic habetur. Tu Curioſiſſimus harum rerum obſervator fuiſti, nam Tibi miſi objectum, ad quod tabula fuit inciſa, & notaviſti tunc Tu ipſe, ut ad me ſcripſiſti, *primo, quod arteriæ meſentericæ mitterent ramos ſuos a diverſis locis verſus unamquamque harum glandularum; ita ut non unus ramus peteret illam, ſed varii, & multi, ab oppoſitis locis, & quod oppoſitis etiam itineribus, & directionibus decurrentes, in glandulam irent unamquamque. Secundo, quod arteriæ illæ, ita a diverſis regionibus miſſæ, poſtquam tum veniſſent ad corpus illius glandulæ, ibi quaſi permiſcerentur inter ſe, quamvis tamen manerent vaſculoſæ, idque ubique, & per omnes partes. Tertio, quod tandem ſubtiliſſimæ factæ ita confunderentur inter ſe, & innumerabiliorum flexuum varietate in omni puncto intricarentur, ut comparari tantum potuerint cum glomere multorum, diverſorum, filorum in plexus inextricabiles intricatorum. Neque poſſe hic dici cum ulla veri ſpecie, quod in membrana quadam ordinati hi canales in ſua ſerie ſimplici poſſint videri. Quarto, tandem, quod inter hæc intricatiſſima vaſcula, & tam ſubtilia, multis locis hæreant parvi, & multi, diſtincti acinuli, ut in hepate. Et quantum oculus per microſcopia aſſequitur, ipſi hi acinuli videntur iterum conflari ex minimis, pulpoſis, extremis, plane ſingularibus in ſuâ fabricâ, canalibus arterioſis. Nec tamen poteſt videri, quod hi acinuli membrana quadam ſingulari ambiantur incluſi.* Sed admodum credibile eſt, quod per has extremas pulpoſas fiſtulas fiat opus illud ſingulare, quod deſtinavit DEUS perficiendum in glandulis meſentericis. Ut autem poſſent videri illi acini, debet objectum exponi radiis ſolaribus clare lucentibus à tergo ſpectatoris, qui debet tum removere a capite ſuo omne illud, quod vel minimam umbram poteſt facere, quam vel ipſi capilli in tali luce ſolent creare. Conſideretur jam, an unquam tale quid a Magno *Malpighio* ſit factum. Inſpiciatur hæc tabula: nam meretur labor, & artificium, quæ ad illam faciendam

impenſa ſunt, ut non levi, & tranſcurrente oculo inſpiciatur, ſed bene fixis luſtretur oculis. Nunquam enim fuiſſet poſſibile, nec mihi, nec perito artifici *Wandelaar*, ita in hac imagine imitari rem ipſam, niſi, ſuccurrens nobis auxiliatricem ſuam dextram præbuiſſet Eruditiſſimus Vir, D. *Arent Cant*, Medicinæ Doctor, qui in ſcientia Anatomica, & in arte delineandi, & pingendi, peritiſſimus, editiſque operibus clarus, induſtriâ ſuâ effecit, ut ſit talis, qualem jure admiraberis, icon. An non vides tomento ſubtiliora filamentula in ſuo ipſo intricatu expreſſa? Hoc nemo poteſt imitari in delineatione, niſi qui Anatomen penitus excoluit, & intelligit, & qui præterea verſatiſſimus eſt in arte picturæ. Quia in his excellit Dominus *Cant*, multa alia de eo publicum exſpectare poteſt.

Verum ego hæc non dico, ut me ipſum laudem, ſed ut judicent Viri periti, an ars mea deſtruat, an corrumpat, aut fingat, aut confundat? Quæ tamen ſcis dici ſolere ab imperitis, & invidis: quum deberent gratias reddere Beneficentiſſimo DEO, quod abdita hæc ſua opera, per me indigniſſimum ſuum ſervulum, voluit ipſis patefacere.

Sic jam fatigatus magno hoc opere finio, poſtquam pugnare ſolus debui contra tam magnos duos Viros *Malpighium*, & Te, qui peritiſſimi eſtis in ſcientia fabricæ corporis humani, & qui quaſi conſpiraviſtis contra me; quia Tu cauſam *Malpighii* tam acriter defendiſti, ac ſi Tua propria fuiſſet. Tamen non pœnitet me: quia ſi in reſpondendo aliqua bona, & non audita docui, fateor ſimul in legendo Tuum ſcriptum etiam quædam didiciſſe, & pro illis gratias ago.

Opto tandem, ut DEUS det TIBI plures felices annos, quam mihi indigno dedit, ad gloriam ſui NOMINIS, ut Te tanto Profeſſore diu fruantur egregii ſtudioſi, qui tam multi veniunt ad Illuſtrem Academiam *Batavam* quotannis, ut Medicas veritates a Te diſcant, & qui tam contenti poſtea inde recedunt. Faciat DEUS, ut finitâ hâc vitâ in Ejus amore, & cultu, poſtea occurramus iterum in illo beato loco, ubi non diſputando, ſed æternum HALELU JAH cantando vivemus in æternum. Vale.

Amſtelædami.
1722. 1. Junii.

Hæc

Hac Figura exhibetur portio meſenterii humani arte meâ repleti per arteriam meſentericam: in quâ nihil depictum, niſi ſolæ arteriæ, glandulæ, glandularum acini, adeo verê, ut unaquæque linea arteriolam diſtinctam proponat. Magna illa media pars Tibi objicit unam glandulam vagam meſenterii, atque in illâ exarandâ præcipua opera impenſa eſt. Scias verô, præter hæc vaſcula hic jam delineata, tam numeroſa alia in objecto per microſcopia videri, ut, ſi eas Pictor ſculpere tentaſſet, tota Tabula unam ibi maculam nigram expreſſiſſet.

A. Glandula vaga meſenterii humani.
B. Acinuli in glandulis illis apparentes; ſeu pulpoſi arteriarum fines.
C. C. C. Rami arteriarum meſeraicarum.
Ut liquidô ſpectes, microſcopium tabulæ inſpiciendæ adhibeas.
Vid. de hac icone, pag. 64. 65. 78. 79. & 80.

F I N I S.

TRACTATIO ANATOMICA,

DE

MUSCULO,

IN

FUNDO UTERI OBSERVATO,

ANTEHAC

A NEMINE DETECTO,

Cui, Accedit

Depulſionis ſecundinarum, Parturientium Feminarum, Inſtructio,

AUTHORE

FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botanices Prof. Acad. Caeſar. Curioſ. Coll. nec non Reg. Societ. Anglic. Membr.

Ex Belgico in Latinum traducta,

A

JOANNE CHRISTOPHORO BOHLIO, *BORUSSO.*

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

A. N. C. CIↃ IↃCCXXVI.

VIRO,

IN

ANATOMICIS

PRINCIPI,

IN

BOTANICIS

Perſpicaciſſimo, Experientiſſimo,

Tractatus hujus

AUTHORI,

per orbem celebratiſſimo,

MAECENATI,

multa mihi laude conſpicuo,

D. FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botan. Profeſſ. Celeberr. Academ. Caeſar. Curioſ. Coll. nec non Reg. Societ. Anglic. Membr. conſumatiſſ.

Hoc obſervationum ſuarum in Latinum traductarum ſpecimen, in novum propenſi animi favorem, vitam Neſtoream, fata invidenda, & intemerata gaudia precatus, humillime

D. D.

JOANNES CHRISTOPHORUS BOHLIUS
BORUSSUS.

* 2

LECTOR AMICE!

FREDERICO RUYSCHIO, *Viro* & meritis & honoribus ſpectatiſſimo, *Seni*, nonagenario proximo, vegeta ſemper ſenecta, *Venerabili*, de novo gratulare, eoque ardentioribus votis laetare, quod quo maiori annorum cumulo eum beatum ſentis, eo indefeſſiori cura & amore in tui ſalutem perfectionemve feratur, ut candelae inſtar, tibi inſerviendo, totus conſumatur. Haec eſt generoſarum virtutum magnanima illa indoles, quae ſpreta omni vitae brevis commoditate, patriam virtutum ſuarum ſplendore nobilitare, eruditionisve ſuae radios per longe lateque patentem orbem literatum diffundere cupit, non vanae ambitionis vel lucri adfectu, ſed ſolo laudabili in publica commoda amore incitata, quo evidentiſſimo documento demonſtraret, quî omnes egregii exempli ſui ſectatores, cuperet, & parandam immortalis nominis gloriam, ſufficienti ratiocinio omnibus ſuaderet. Haec quoque *Ruyſchio noſtro*, cujus nomen meminiſſe ſat erit, mens haeſit, ut eruditione ſua non ſibi ſolum praeluceret, ſed ſerae poſteritati lucem appenderet, reipublicaeve ſalutem promoveret. Et certe, vota non fefellerunt, evaſit, quod evadere voluit, & promeruit omnium ſuffragio principes in Anatome partes. Senex quidem, aſt ſemper laborioſiſſimus. Hinc tibi, *L. A.* incumbet, ut vitam Promotori ſalutis tuae a Summo Numine Neſtoream preceris, grates quoque referas DEO Moderatori ſapienti, quod novum tibi, novo hoc invento, novi amoris ſui argumentum praebuerit. Longum foret, ſi meritorum laudumve *Ruyſchianarum* contexendus mihi foret catalogus, cum tanti Nominis veneratio in animis omnium temporum & gratae poſteritatis memoria per ſecula vivet immortalis. Palam eſt, quantis Magnus ille Ruſſorum Imperator & Domitor, repetita vice, repetitis ſemper novis honorum documentis eum auxerit. Ingratus vero & ego forem, ſi propenſionem eius in me meave ſtudia, tacitus praeterirem; cum vero nil ſit quo adfectum erga *Virum Celeberr.* exprimere poſſim, traductione hac filo craſſo contexta, gratiſſimus compenſo, quod compenſare nequeo. Ceterum, obſervationes has de novo muſculo eo acceptiores tibi futuras *L. A.* confido, quo noverim certius, arduam hanc materiam & in DEI gloriam & in publica reipublicae incrementa vergere. Si vero me in genio ſtili Romani ceſpitaſſe, & traductione mea non omnia exacte explicaſſe dicis, mihi gratulor; ſi vero ultra crepidam carpis, meliora neſciens, an inſcitiam, an inſaniam tuam laudem, dubius ſum. Interim ut tamen aliquid dixiſſe videaris, gloriolam hanc tibi non invidebo, nec ſcommata malevolorum aegre feram, ſed tibi Poetae illud occinam:

> Ego, cur acquirere aliquid poſſim,
> Invideor, Vale!

Dab. Lugd. Batavorum
A. N. C. CIↃ IↃCCXXV.
Prid. Kal. Novembr.

TRACTATIO
ANATOMICA.

Lector Amice!

NOva Tibi de novo profero, precibus tuis ſaepius fatigatus, ut Belgico idiomate legenda praeberem ſcripta mea, quae hactenus Latino ſermone fere prodiere, cum deficiente cognitione, nil tibi rerum mearum fructus acceſſerit.

Ne ergo petitis tuis amicis aeque ac juſtis ulterius deeſſem; hinc te brumali hoc tempore de uno alterove inſtruam, de omnibus ſuperfluum iudicans.

Quodſi innumerabilia illa benefacta, quibus omnipotens rerum Moderator, immeritum me a primis usque unguiculis onuſtum reddidit, & quî indigne ea compenſaverim, mecum reputo; admiratione totus corrumpor, in omnibus ſuſceptis laboribus DEI auxilium praedicans.

Sexaginta iam, & quod excurrit, anni praeterfluxere, cum inveſtigandae inſcrutabilis machinae Microcoſmi, id eſt, machinae humanae, tanto amore incumberem, tantoque ſucceſſu proſequerer, ut trium annorum ſpatio omnes me iam aliis profitentem audirent.

Inſtrumenta tum temporis uſitata, reique demonſtrandae accommodata, varii erant cultelli, forfices, catetheres, unci, cauteria actualia, ſanguinem coercentia, ut & tubuli cuprei, quæ mihi multum inſerviiſſe, ut & adhuc inſerviunt, lubens profiteor.

Longo annorum decurſu his inſtrumentis uſus fui, donec *Vir Celeberrimus, amicus amantiſſimus, Dr. Regnerus de Graaf* prodiret, qui novo plane ſiphone invento utebatur, *in Tract. de Organ. Generat. inſervientibus*, delineato, quo inſtrumento vaſa ſanguifera ſpiritu, liquoreque varicolore iniiciebat, ut ſanguinis motum eo melius obſervaret, id quod, novum

adhuc exiſtens, multorum approbationem invenit, poſthac vero reiectum fuit, eo, quod materia infuſa continue praeterflueret.

Poſt hunc, fatis iam functus *Dr. Joannes Swammerdam* inclareſcebat, cui ſipho, priori abſimilis, ſequenti modo inſerviebat: loco ſpiritus liquorisve varicoloris materiam quandam calefactam in vaſa ſanguifera imprimebat, quæ, in iis ſpiſſata, eructationem inhibebat.

Hoc invento illud ſibi gratulari poterat, quod venas & arterias capillares, vel in ipſo vultu conſpicuas redderet; nova vero inventionis ſuae ſtructura hoc non ſolum efficiebat: myſterium propius ſcrutemur, vaſa enim capillaria diu iam, invento hoc nondum provulgato, viſa erant, unde & *vaſa capillaria* dicebantur, id eſt, vaſa ſubtiliſſima. Nova haec ars eo tempore detegebatur, quo Tractatus nunquam ſatis laudandos, *de Reſpiratione*, *de Apibus*, & *de Inſectis* publico exhibuiſſet.

Hic in Anatomicis pedem figebat, & mundana rejiciens, vitam piam & ſolitariam agebat, ut ex Operibus ejus videre licet, & quamvis multis precibus ſollicitaretur Anatomen proſequendi, a propoſito tamen ſuo ne latum unguem diſcedebat, donec DEO IUBENTE ad coeleſtia tranſiret.

Quamnam igitur materiam, *Vir piae memoriae*, in infuſione vaſculorum adhibuerit, notum mihi non eſt, nec mihi quicquam dixerat: Ego interim, DEO providente, materiam inventam, & feliciter ſucceſſam, mihi gratulor, ita ut non ſolum infundam, ut ſupra dictum fuit, vaſa capillaria, ſed & ea ſubtilitate praeparem, ut texturae araneae ſimilia appareant.

Hic errores detegebantur, quos in Operibus *ſummi* illius *Malpighii* legere potes, qui, vaſorum extremitates in machina humana videri non poſſe, autumabat: quod inſuper diu deſiderabatur. Nunc eas videre, & extrema eorum tangere licet; nunc quoque in quo ceſpitaverint alii, obſervamus, cuius cognitionis ſufficientis Anatome cadaverum, per tot retro luſtra diſſectorum, certiores nos reddere haud poterat.

Haec non ſunt verba Thraſonica, ſed abſoluta veritas, imo beneficium Creatoris ſapientis maximum, quod populo ſuo revelavit!

Hisce

Hisce adductis mortuum cadaver quaſi reſuſcito, id eſt, ita omnibus apparet, ac ſi in ſtatum naturalem transmigraverit, illudque a me non vanam iactantiam putes!

Milleni hominum ſemper viderunt, & admirationis vocula, *Obſtupeo!* attoniti haeſerunt. Obiectis meis nil niſi animam deeſſe comperies, membra moveri poſſunt, cuticula, carnoſa ſubſtantia, pinguedo una cum inteſtinis naturalia apparent, & nitore ſuo, ac in vivo ſubjecto, corruſcantia.

Ah! magnum de *Domino DEO noſtro*, beneficium! tamdiu in tenebris palpitaſſe, & iam praeſenti magno lumine affulgi! *Surſum corda!* grates perſolvite cuncti!

INSTRUCTIO

Detectae huius Artis.

Multi praeterlapſi ſunt anni, cum ad hominem morti proximum inviſerem. *Nitorem faciei*, quavis hora debiliorem obſervabam; cogitabam ſtatim, num non inteſtina huius, aliaeve partes, naturali ſua facie privarentur? Dictum! Factum! opera adhibita res ita ſe habebat; hae enim admodum exiguae molleculae, poſt ſui deſtructionem collapſae, oculorum noſtrorum aciem ſupterfugiunt; arte vero mea praeparatae, vivae & ſuaves apparent, ac ſi nobiſcum ita loqui vellent: Diu de nobis absque rei veritate disputatum fuit, iam externam & internam, ſuperiorem inferioremve fabricam contemplemini, loquimini ſtructuram & modum, quomodo nocte dieve conſervationis veſtrae ergo mandata officia ſtabili obſequio exſequamur.

Quum igitur cadavera mea in ſtatu ceu perfecte viventis conſerventur, vultu in genis nullis rugis obducto, ſed naturali ſuo nitore rutilanti, hinc obiiceret quis: Nonne fuco ſuperducta ſunt objecta? R. Non faciem ſolum, ſed annexam quoque omnium externarum & internarum partium fabricam, ac in vivo ſubjecto florido, obſervare licebit: quaeſo, num omnia haec fuco ſuperducere vales? Porro; ex his coniicere poteris, operi hocce meo adverſarios multos inſultaſſe, quaerulantes, contradicentes, ſcommata eructantes, multasve cenſuras iniquas divulgantes.

Scripſerat mihi Profeſſor quidam, petens, ab ulterioribus novitatibus publico committendis deſiſterem, & his aſſentirer, quae antiquitus immobilis & abſolutae veritatis nota donata fuere; imo expertus, intentum ſcopum non obtinuiſſe, ut mentem & principia mutarem, reiterabat literas ſuas, labores meos *contra Profeſſoris dignitatem* eſſe ſomnians. Reſpondebam: VENI! ET VIDE! non venit, ſed ad coeleſte domicilium migrabat.

Expendenti mihi omnia ſingularia arcana, quae *Numen Divinum*, me interprete, orbi patefacere voluit, non ſunt miranda bella illa inteſtina, repetitis vicibus adverſus me enata, ut, fervore exaeſtuanti ſcripta mea legentes, mecum congreſſi fuerint, & vel haec libris ſuis indi curaverint: Oculos mihi ex orbitis meis eruendos prius mallem, quam *hypotheſibus Ruyſchianis* calculum adderem, donec tandem poſt quatuor vel quinque ſeptimanas, literis ad me datis, arma iniuſta deponerent, prava illa iudicia excuſantes, ſeque iam ab aliis de demonſtrata rei veritate victos & vinctos eſſe, indicantes.

Et ſane res non parvi momenti erat, publice adſerere, corticem cerebri nullis glandulis conſtare, ſed eſſe ſyſtema mollium vaſculorum: Nemo hoc unquam audiverat nec legerat, mollem illam materiam, amylo albo cocto ſimilem, ſolis dici poſſe vaſis conſtare.

Error ſaltem erat ex incredulitate proveniens; alii contra, ex odio & invidia iudicia ferentes, hanc veritati meae cenſuram anilem ore & ſcriptis tribuebant; *Ruyſchius* dicit nullas glandulas in corpore humano inveniri. En! nugas! figmenta! Ulterius, *Ruyſchius deſtruit arte ſua glandulas*. Haec & ſimilia iniqua ſunt malevolorum iudicia!

Quid? quod obloquuntur etiam, particulas arte mea in aliam ſubſtantiam & preaternaturalem ſtatum redigi; nec hoc veritati convenit. Hae pluresve objectiones hoc a me reſponſi habent: VENITE! ET VIDETE! Adverſarios vero omnes brevi fere temporis intervallo invicem fatis functos eſſe, mihi prae ceteris mirum videtur. Vah! requies diſſidiorum maxima!

Haud ita pridem Tractatum quendam legens, errores non exiguos reperi. Auctor, artis meae mentionem iniiciens, non *Ruyſchium*, ſed *Swammerdamium*, inventorem defendebat.

Fabulae

Fabulae hae ſunt, cum nullum unquam cadaver, ad vivum praeparatum, demonſtrarit.

Tectum hoc per ſecula arcanum Numini Divino me auctore orbi communicandum placuit, cuius etiam ſoli gloriae non ſine grata mente refero.

Non facile memoria excidet opera illa arti meae impenſa; iam inventa, plura ſeſe mihi miracula in corpore humano indies offerunt, de quibus chariſſimus amicus, *Swammerdam*, nil dixerat. Nulla dies abiit, qua non mutua amicitia conjunctisſimi collocuti ſumus, aſt nec mihi, nec ulli quicquam de hoc retuliſſe, libere fateor.

Inaudita heac, primo mihi demonſtranti, incantationes omnibus fuiſſe, & in nonnullis oris nullam plane approbationem inveniſſe, dolebam, quae vero turbae ſopitae iacent.

O! quam parum ſine artis meae inventione de vaſis ſanguiferis notum erat; adſerebant, arterias ſanguinem in omnes corporis noſtri partes in ſuſtentationem influere, quem venae regerentes rurſum peterent, & continuo illo circulari motu cordi inſinuarent: dicebant, venas ſimplici, arterias contra duplici tunica involvi, id quod in tantum verum cenſeo. Tertio, venas valvulis, arterias nullis conſtare, quod falſo adſeritur, cum etiam in arteriis, circa cor reptantibus, obſervatæ fuerint.

His paucis coeci illi Magiſtri viam nobis indicaſſe, gloriabantur: Quanta ergo luce nunc nos innumeris his *Creatoris* benefactis colluſtratos eſſe, ſentimus; quod tibi, L. A. dilucidius explanaturus ſum.

Primo: Quamvis anteceſſores noſtri in perſcrutanda vaſorum ſanguiferorum fabrica (pro quo grates promeruere,) vel Herculeos ſuſtinuerint labores, fines tamen eorum detegere haud valuerunt, cui vero multum ſubeſt. Hos ego per infuſionem obſervabam, ut nunc plurimos, ſubtilitate tomenti & telae araneae inſtar, evaneſcere videas: alios e contrario in *Pulpam*, in nonnullis partibus *Vaſculoſam* permiſceri, demonſtro. Antiqua lex obtinet: *Praeſentemque refert quaelibet herba Deum.* Nonne hanc extremitatibus vaſorum ſanguiferorum iure applicare potero, telam araneae ſubtilitate mire exili ſupergredientibus? Quae tota nocte dieve, nullo otio intermiſſo, occupata ſint neceſſe eſt, ad conficienda, ſecernendaque ea,

 quorum

quorum officio a *DEO* deſtinata ſunt? Imo, ſemper. Miniſtri enim & emiſſarii ſunt humorum, ex chylo-ſeroſitate provenientium.

Obiicerent: quî concludamus, ſubtiles has vaſorum extremitates continuum motum exercere? R. Lectum dormiendi cauſa petentes, vas aliquod ad eliminandam urinam quaerimus: Evigilati, vaſe rurſum prehenſo, corpus onere ſuo liberamus: ſemper ſecretionem ope exilium renum vaſculorum fieri, certum eſt: per conſequens ſanguis, vigilantibus aut dormientibus nobis, motum non ſiſtat, abſolutae neceſſitatis erit, alias fatalis homini hora imminebit. Eadem quoque muſculorum & fibrarum motricium eſt ratio, in ventriculo, inteſtinis continuo motu laborioſiſſimorum, cuius ſummus ille & Celeberr. *Hecquet*, Med. Dr. & laudabilis Societ. Pariſ. membrum digniſſimum, in eleganti Tract. *de Trituratione cibi in ſtomacho*, certiores nos reddidit, illudque locum ſibi in inteſtinis vindicat.

Adde, motum reſpirationis, vigilantibus vel dormientibus nobis, perpetuum eſſe, cui exſequendæ muſculi, pulmones una cum corde continuo ſuo motu reſpondent: hinc, cum perpetuum circulum deſcribant, vaſa illa ſanguifera & lymphatica motum nec poſſunt, nec debent inhibere, alias actum eſt de vita.

Nova hac allegata obſervatione demonſtro quoque, de quo per tot luſtra altum fuit ſilentium, ramificationes magnorum vaſorum ſanguiferorum (ſcilicet, *Arteriae magnae*, *Venae cavae*, *Venae portae*, vel *portarum*, tam in ſubſtantia quam uſu ſuo penitus eſſe diſſimiles. Res, me iudice, ſummae utilitatis, qua plurimi errores oſtenduntur.

In Operibus meis nonnullos iam ramos delineatos reperies; ne vero hoc ſolum de vaſis noſtris ſanguiferis praedicari, ſcias, accedit &, quod vaſa ſuccoſa pyrorum aliorumve fructuum, quae totam eorum ſubſtantiam fere conſtituunt, à ſe invicem diſcrepent, de quo ſuo tempore, *D. V. in Dec. Adverſ.* IV. fuſius.

Des mihi hunc in finem partem quamcunque hepatis, cuius vaſa ſanguifera materia ceracea rubra impleta ſunt; demonſtraturus ſum, hanc, per *Venam portae*, illam, per *Venam cavam*, aliam partem, *per arterias* infuſam eſſe. Nonne

ne ergo adſerendum, & pro vero accipiendum erit, unicuique in confectione exſequenda peculiare quid a DEO deſtinatum eſſe? Et unica ſapienti providentia eius?

Supra memoratus *Dr. de Graaf*, incomparabilem *Pancreatis* delineationem in Tract. ſuo *de Partibus Generat.* exhibuit; nil vero ſingulare de vaſis ſanguiferis tractavit.

Tum temporis iam cum plurimis aevi praeſentis Doctoribus, *Secretio! Secretio!* clamabant. Quæſo, quid eſt Secretio? ſine antegreſſa confectione per vaſa, emiſſariis & miniſtris nempe, *mediante chylo-ſeroſitate ſanguinis*, per quam ſeroſam ſanguinis materiam, in arteriis contentam, intelligo; cum vero nil huius in venis obſervetur, *ſanguis* hinc inde *ſeroſus* dicitur, dudum iam ita definitus, vel *ſeroſitas ſanguinis*, quoniam a principe ſucco nutritio & chylo orbatus eſt.

Movent hic; modum ſecretionis dicerem? R. Hoc ultra ſphaeram hominis, ſapientiae divinae ſoli relictum eſt; & ultra ſapere nolle; ac DEO placet, eſt *eruditum neſcire.*

Hic pedem figerem, & ſatis ſuperflua me retuliſſe, putarem. Aſt, neutiquam! Artis etiam erit, cadavera haec, ceu viva apparentia, non per diem unam alteramve, ſeptimanam, menſes, ſed per multos annorum decurſus, ſine ulla nitoris faciei mutatione, aſſervare poſſe, ut vivum, hilarem, ſanum te ſemper conſpicere hominem, reſpondere poſſis, uti ſupra me dixiſſe memini.

Nonne Tibi, L. A. magnum hoc videtur? Verum dixi, & adhuc repeto: VENITE! ET VIDETE!

Magnus ille Ruſſorum Imperator, iam in coelis triumphos canens, habuit Obiectorum horum prototypa, & adhuc aſſervantur, quae praeterlapſis viginti, triginta, & quod excurrit, annis, mortua fuere. Rurſum monenda quaedam Tibi ſunt, *L. A.* ſcilicet: Obiecta nova, per quinque vel ſex annos in nova mea collectione aſſervata, cui me de novo per VIII. annos totum mancipavi, non ſine praeſtita Filii mei opera, praeparata eſſe.

Perſuadeo mihi, corporibus, quae Ruſſorum Imperator a me accepit, magnam, in perpetuam aſſervationem, impendi curam; cum tantis me honorum documentis cumulare dignatus fuerit, ut in Anatome corporis humani eiusque partium

tium ſe a me Doctore clementiſſime inſtrui voluerit, & ita profeciſſe mihi quam maxime gratuler, ut omnium ſuffragio, ſingulari eloquentiæ flumine de his ita diſſerere potuerit, ut Profeſſoris diſertiſſimi facundiam longe ſuperaret.

Ut unicuique ſatisfacerem, neceſſarium, ut monui, erat, partes has conſervare, ut quavis oblata occaſione dicere poſſem: VENITE! ET VIDETE! illudque antehac inauditum erat. Acutiſſimi ſemper Anatomici partes Profeſſor *van Horne* promerebat; omne vero, quod praeparaverat, ſolo brachio humano includebatur, quod, muſculis ſumma accuratione ab invicem ſeparatis, in ſale aſſervabat. Unico hoc excepto, nullum Obiectum oſtendebat. Et hoc tempeſtate ſerena ſerenum videbatur, humectante vero, perpetuo ſale defluente.

Duos & ſexaginta per annos praeparationi & aſſervationi totus vacavi, & me Dr. *Swammerdam* inſequebatur, in praeparandis peculiaribus corporis humani partibus inclutiſſimus, & hoc aevo, res ita nota, ac prius ignota fuit, evaſit: ea tamen differentia, ut praeparatio & conſervatio, omnibus huic ſe applicantibus, pari quidem modo, aſt impari utilitate innotuerit.

Regn. de Graaf, perſpicaciſſimus Anatomes rationalis Profeſſor, literis una vice praeparationem a me exigebat. (*Ad illud enim*, ſcribebat, *felici ſidere natus es*)

Hoſpites nunc ad me inviſentes, & praeparata mea, tanto ſplendore gazophylaceo meo impoſita, videntes, ceu viva omnia admirantur, dicentes ſaepius, quorſum illud? R. Quorſum magnifica illa defunctorum monumenta, quorum deliciis vermes foetidiſſimi, non invitati ad prandium, tanto appetitu delectantur? Quorſum integumenta illa artificioſiſſimi & pretioſiſſimi operis? Ego Obiecta mea hunc in finem externo illo ſplendore conſpicua reddo, ne hominibus, a natura pro mortuis, eorumque diſſectis partibus, terrore oppreſſis, terrorem nimium incuterem. Secundo, ad denotandum honorem & praeſtantiam animae, in hoc non inamoeno hoſpitio habitatam; Hinc, ſplendorem hunc neminem mihi vitio verſurum fore, ſpero.

Propius rem accedamus. In *Dec. III. Adverſ.* in ſpecie inſolitum quid annotaram, quod in gratiam obſtetricum, praeſentibus

tibus Inſpectoribus *Colleg. Medici*, ad tempus profeſſus ſum, abſentibus nimirum his nil illis demonſtratur.

In his lectionibus meis me dixiſſe fabulantur, placentam, poſt foetum editum, non eſſe expellendam, ſed ordinarium depulſioni tempus eſſe concedendum, donec a natura ipſa expellatur. Num mentem meam male intellexerint, vel male interpretati ſint, non urgeo; Dominos Inſpectores iudicia haec deteſtaturos, nec figmentis his adſenſuros, certo ſcio. Illud tum temporis tantum intendebam, placentae uterinae, utero firmius applicatae, nullisque conſuetis lenibus mediis flexili, conſultius eſſe, ordinarium ante ad depulſionem tempus largiri, quam nimis feſtinantibus & periculoſis remediis eam expellere velle, de quo iam fuſius. Quod praeterea, in lectionibus modo propoſitis, tanquam extraordinarium quid, demonſtrabam, erat inauditus ille & nunquam obſervatus, haud ita pridem a me DEI auxilio, in fundo uteri defunctae cuiusdam puerperae detectus muſculus, cuius iconem, in *Decad. Adverſ. III.* praeter votum meum parum accurate dilineatum, in Tractatione hac accuratiorem exhibendum iudicavi.

Eſt *Muſculus orbicularis*, id eſt, *muſculus* ex fibris circularibus conſtans, quarum ſubſtantia fere admodum craſſa videtur, ad praeſtanda obſequia a DEO demandatus, ſcilicet ad depulſionem placentae, ſecundinarum foetus.

Muſculus hic nonniſi in puerpera mortua, prolem iam enixa, invenitur; & haec cauſa ſane eſt, quae per tot retro luſtra ſepulta & ignota manſit; eo quod cadaver in hoc ſtatu, mortuo nempe, longe difficilius ſecari, nec Obiectum hoc, ſubtilitate debita, praeparari queat, quo deinceps dicere valeamus: VENITE! ET VIDETE! alias nobis nulla fides!

Nova haec obſervatio longe lateque iam perſonuit, ut multi exteri me conſulerint, & iam *Muſculi Ruyſchiani*, eadem ratione, ac *Muſculi Pyramidales* ab inventore ſuo *Muſculi Fallopiani* dicti fuerunt, nomen indiderint.

Quum itaque placenta haec, muſculo huic appoſita haeret, quod plerumque ſecundum naturae curſum evenit; tum placenta, (princeps ſecundinarum) mature & ſine mole per muſculum hunc depellatur: aſt, quando loco perverſo lateri eius annititur, ut muſculum in auxilium vocare nequeat, id eſt, ſi

B *extra*

extra ſphaeram activitatis, ſita eſt, tum placenta tanta violentia crebro adhaeret, ut non niſi vi extrahi poſſit: & hinc illae lachrimae! tumor abdominis & immodici in eo cruciatus, febres perpetuae, aphthae, dyſenteria, retentio ita dictorum lochiorum, &c. quae ſymtomata, vel repente, vel poſt dies aliquot, ipſa fatalis hora ſubſequitur.

Tum cauſam ſubitaneae mortis anxie nobis inquirentibus, reſpondebunt: contra vim mortis, non eſt medicamen in hortis! vera quidem regula; verum enim vero nonne aliquando media vel male neglecta, vel peſſime in noſtri ſalutem adhibita fuere? Nonne conſultius fuiſſet, placentam firmiter adhaerentem, nec commode flexilem, ita, ut tum temporis non niſi lethali vi extracta fuerit, nonne, inquam, conſultius fuiſſet, ut eam ad tempus adhuc reliquiſſemus? me iudice, puto quod ſic! De hoc igitur ex profeſſo.

Obiiceret forte quis, nonne plures rationes, praeter explicatas, pro placentae conſtrictione, militare poterunt? R. Poterunt. Dudum iam in operibus meis publico exhibui, placentam uterinam duplici integumento, cuius utraque ſuperficies includitur, involvi. Integumentum ergo, quo utero iungitur, & quod a Chorio productum eſt, aliquando in naturam Tartari vel in duritiem lapideam albam degenerans, hoc efficit, ut ſuperficies uteri modo dicta, in eandem cum Chorio naturam transformata, alternatim arcte unita haereat.

Verum poſſibilitatem, quomodo nempe interna uteri ſuperficies admodum molli in hoc ſtatu praedita eſſe poſſit ſenſibilitate, evitata licet omni moleſtia, uterus inverſus, ex puerpera miſere agitata exciſus, evincit, ubi particula quaedam, per ſecundinarum depulſionem tanquam eradicata, & corroſa compages apparet. Et haec inopinatorum horum adfectuum mortisque imminentis cauſa princeps fuit.

Ultimo, cauſa etiam pro adhaeſione placentae haec venditari poterit, quando ſuniculus umbilicalis in medio placentae uterinae formatus, non vero ad larera poſitus eſt; quod experimentum illuſtrabit; ſumas partem corii ſphaericam madefactam, magnitudine imperiali proportionatam, huic in medio filum appendas, & contra lapidem, in plateis ſitum, magna vi comprimas, videbis, quod lapidem facile eruat; ſi vero experimentum cum

cum filo, lateri alterutri corii appenſo, inſtitueris, lapidem aegre fundamentum, cui innititur, deſerturum.

Inſequuntur multae difficultates decidendae. Ecce! hoc opus! hic labor! Viro mihi grandaeva ſenecta vexato, quibus inſimul ſententias adverſus rem propoſitam aniles removere placet.

Primo, *L. A.* difficultates quaſdam tibi proponere, & ſecundinas concernentia, in Tractatu hoc enarrare lubet, quae aeque in his, ac in exteris oris *tanquam in concuſſum* habita fuêre, ſcilicet, ſecundinas foetum editum eodem puncto, non interrupto ordine, inſequi debere. Quaeſo, num opus hoc tam arduae & immobilis neceſſitatis eſſe arbitraris ut ante ſurgere nolint, quam ſecundinas ſimul extractas oſtentare poſſint, ſed, his ſi rurſus me contradicentem audiunt ſenem? me omnes inſultaturos eſſe, ſcias! Nonne ad exemplum *Pauli* obloquerentur? Nonne adverſarii mei me inſanire, clamabunt? Verum, oblanniant tandem quid velint, conſtantia & perſeverantia in defungendo rite officio palmam omnibus praeripiet. Egone, cuius humeris hicce labor impoſitus eſt, anxius ſecreta illa vitam ſalutemve noſtram promoventia, celarem?

Abſit, facinus infandum! DEUS ſumme bonus haec ad conſervationem miſerarum, per me orbi communicare voluit, fiat ergo voluntas eius, & repetita vice repeto, dicant, quid velint! DEUS nemini, in fiducia cordis coram eo ambulanti, & ad ultimum uſque halitum perfectionem proximi ſui promoventi, gratiam ſuam denegabit.

O triſtibus illis adfectibus, praeterlapſo L. annorum curſu, multis interſui, & hilares, vegetas, nullo unquam morbo oppreſſas, labores ſuperatas, onere ſuo liberatas feminas praeter ſpem & exſpectationem mortem ſubiiſſe vidi, nulla alia ratione, quam ex defectu verae cognitionis, genuini ad depellendam placentam uterinam inſerviendi modi, quam nondum laxatam non niſi imminente vitae periculo extrahendam conſueverunt, & dicenti mihi, velim, applicatam adhuc patiamini;

mini; ſat cito! ſi ſat bene! lecto, ut requieſcat, reponatis; mihi quidem hoc reſponſi dederunt: Quid? num ſecundinae remanere debent? Ita, ſeculo barbarae ignorantiæ homines, verae cognitionis lumine privati, multis, proh dolor! vitae filum abrumpebant, & quamvis, rariſſimo exemplo, quoſdam ex mortis faucibus ereptos videmus, quaerelas inſuper de obſtetricibus, peſſime artes ſuas excolentibus, motas, indies audimus. Quantas hinc inde *DEO* omnipotenti, in lucem nos redacto, grates referemus.

Secundo; Introducendae novae, inſolitae, nunquam deſcriptae methodo longe difficulter calculum addere volebant, diverſum plane in puerperis adiuvandis, modum antiquum ubivis invaluiſſe ſummo rigore urgentes. Illico repudiarent me, muneri obſtetricio incumbentem, quando placentam, non ſimul poſt partum eductam, oſtentarem, & extemplo magis peritae obſtetricis ſuae opem implorarent: tum, hoc rerum ſtatu, verendum erit, ne incenſa obſtetrix nimis imprudenti & coeco impetu ageret: nam dummodo ſe placentam uterinam, licet plurimum per fruſta eradicatam, (cujus non ſemper certiores nos praedicare poſſumus) eduxiſſe, iactare poſſit, ſymptomata explicata, imo mors immineat, nec ne, culpam in nullum redundare gloriabitur, quid? quod ſi tum eam praecipitantis imprudentiae & criminis ream damnaveris, illibatas ſe extraxiſſe ſecundinas, & contra vim mortis non eſſe medicamen in hortis, lepida reſponſione ſeſe defendet. Ita cauſam ſuam optime defendiſſe perſuaſiſſimae erant; & ita cauſa quoque haec per tot luſtra infallibilis oraculi titulum promeruit. Rem proh dolor! mirandam! deplorandam!

Obſervatio ergo detecti novi muſculi, ad depulſionem placentae deſtinati, cautius mercari docebit; id eſt, quod ſi placenta nimis adſtricta, nullis lenibus remediis veniat, puerpera, defatigata puerperio, reponatur, donec vires amiſſas recuperaverit. Haec *curatio* dicitur *per exſpectationem.* Dein clyſma leniens & parum ſtimulans, (ſi neceſſarium iudicatur) aliud emolliens & diſcutiens applicetur, cui etiam cordialia inſerviunt. Verum media haec negligunt, putantes, antè placentae expulſionem non eſſe ſurgendum, cum corpus dein reiterata vice ſeſe contrahere inciperet.

Quod

Quod de partibus ſeſe contrahentibus allegarunt, illud non in inſtanti, ac quidem fabulantur, ſed poſt dies demum aliquot fieri, notum eſt: Poſito, partes contrahi, placentae uterinae corpore in parturiente adhuc remanente; longe difficiliorem tamen adfectum ſibi imaginantur, haud quaquam tam periculoſum, ut mors inde cauſetur; aliquando non verentur, rei difficultatem puerperae indicare, aut puerpera, per relationes illas in aures praeſentium factas, periculi aliquid ſubeſſe ominatur, & ita, ſumma praecordiorum anxietate ſe ipſam crucians, animi deliquium patitur, multisve malis repente ingraveſcentibus portam longe patentem aperit. Conſultius hinc erit, parturientem lecto, ut quieſcat, reponere, donec placenta remanſa demoliatur & matureſcat, puerperae confortantibus remediis erit ſuccurrendum; tandemque, poſt novos conatus ſucceſſivos placenta illibata expellitur. *Exp. Doctori van Bronckhorſt* in recenti haerebit memoria, ſe caſum aequalem in certa quadam foemina illuſtri, eodem adfectu macerata, obſervaſſe; placentae conſtrictio eadem, ac in priori caſu, erat, quae ſagaciſſima & ſolerti obſtetricis manu, omni licet lenitate agitata, non erat ſeparanda. Illud obſtetrix indicebat: O! ſi omnes veſtigia huius in adiuvandis parturientibus premerent, quae non inde mala evitarentur! quae non inde ſalus in publicum redundaret! Me quoque adiutorem vocaverant, nil ergo temporis conſumpſimus ambo, ſed ut lecto reponeretur, feſtinavimus. O! quî leniter & iuſte ſine ulla mole placentam, poſt breve horarum ſpatium, a natura per matricem, uno impetu expulſam, nobis gratulabamur.

Notandum: Placentam hanc inſolita licet unione utero applicatam, poſt breve horarum intervallum, nihilo ſecius tanta mollitie avulſam fuiſſe, ut uno impetu per uterum eiacularetur.

Haec non inde eo refero, ac ſi plura mihi exempla ad demonſtrandam rei veritatem deficerent; longum foret, ſi mihi omnia enumeranda ſumerem, quibus tamen tempus inutiliter tererem.

Ut brevis ſim, ſcias L. B. nullam puerperam ex adſtricta & remanſa ſecundinarum mole, tempore plus quam L. annorum, quo mihi Profeſſoris in arte obſtetricia ſparta, ante me nemini oblata, humaniſſime demandata fuit, obiiſſe, niſi

placentam uterinam nimis atroci niſu per fruſta eradicare voluerint.

Familiare mihi etiam fuit, eandem per dies, ſeptimanas, quid? quod menſes in utero retentam, & tamen feliciter expulſam fuiſſe, *id quod notandum.*

Quae ergo imprudentia, quae obſtinatio & quodnam praeiudicium animos iudiciave veſtra corrupit, ut feſtinanti praecipitantia eam avellere, nec tamen abſque imminente vitae periculo ſeparandam, intendatis: O! inſaniam! quî praeiudicia haec in mentibus veſtris enata ſunt? quî, quaeſo, tantas radices egerunt? Eſt certe nodus hic Gordius, quem non ſine admiratione rumperere valeo.

Ex ſupra abundanti hoc adhuc referre placet: Adſerunt, retentae placentae molem in purulentam redigi materiem, quae uterum inficeret, & foetorem inficientem exhalaret, &c. R. Dici quidem, aſt a me nunquam obſervatum nec demonſtratum fuit! imo veritati contrariatur: impoſſibile enim, unicum pro probanda theſi adferri poſſe exemplum.

Verumne videbitur, quod de putrefactione partium adduxere, cum ne unica mihi, de hac, obſervatio unquam abvenerit, etſi per duos ſupra ſexaginta annos in ſecandis & obducendis diverſis cadaverum foemininorum generibus omnem operam impenderim? Cum igitur infantes ante annum iam mortui, ſine ulla putredine in utero materno retineantur; multo magis ſecundinae pluraque alia, cum notum ſit, placentam partem foetus, non vero uteri exiſtere.

Hanc obſervationem (DEO *volente*) *in Dec. IV.* me in ſcenam producturum ſpondeo. Idem etiam in vitulo me obſervaſſe, ſcias, qui ſemianni ſpatio mortuus in utero vaccae ſine ulla corruptione, aſt tamen nimis flaccidus & languidus, detentus erat; (par eſt ratio cum infantibus, per menſes in matrice occulte latentibus,) vitulum ſectioni ſubieceram, & vaſis ſanguiferis repletis, partes adhuc ceu vivas praeparavi, ejusque cerebrum, (materia ſubtiliſſima) ſummo ſe ſplendore *in Curis meis poſterioribus* exhibet: Semper vacca erat obeſa & vegeta, quam in horto civitatis huius medico mactatam, hortulanus, *Cornelius Vos*, cum tota ſua familia in bona charitate conſumpſit. Ex his colligere datur, his ſimilibusque fabu-

fabulis, quae ex praeconcepta hypotheſi veritatis ſpeciem nactae ſunt, & adhuc antiquum obtinent, fidem non eſſe habendam.

Diu iam pro cathedra obſtetricibus inculcavi, placentam annexam violenta manu non eſſe divellendam, verum praeſtare, (ſi nullis mediis lenientibus flecteretur) ut ad tempus annexam patiamur, nec ultro feſtinemus: monita vero mea repudiarunt, & manibus pedibusque reſiſtebant, contra dignitatem earum fore putantes. O allacinatio!

Poſt detectionem ergo modo deſcripti muſculi, & deplorandi illius adfectus, quem in puerpera, infimae plebis femina, obſervaveram, cuius placenta, inter depulſionem firmius adhaerens, violenter, non niſi laeſa interna ſenſibili uteri ſuperficie (ut mihi videtur) expulſa fuit: non amplius morabor, ſed obſervationes meas maiori animi conſtantia in uſus ſequioris ſexus proponam, qui mihi multa debet, debet autem plurima, & habet iam, quare tacere, nec figmentis his impoſterum evulgatis conſentire poterit.

Puerpera haec in ſuo puerperio mortem oppetebat, id quod in plebe praeſertim me ſaepius expertum fuiſſe, doleo; verum, quomodo uterus eius conſtitutus eſſet, mihi notum eſſe non poterat; donec poſt preces reiteratas corpus ſecandum, & *mediantibus illis* uterum domi inquirendum extradebant. Res ſane non parvi momenti! domi ſumere, eum condire, & quacunque occaſione exclamare poſſe: VENITE! ET VIDETE! hunc ego arte mea ceu vivum praeparavi, ut neſcires, num hodie, num diu iam praeparatus fuerit.

Judices, velim, L. B. quam aegre nobis puerperam, cultro Anatomico examinandam, eiusdemve partes domi inquirendas, concedant! uti in praecedentibus me dixiſſe memini, ſine quo tamen, obſervatio haec utilis aeque ac ſalutaris, ſalutem imbecillioris promovens, ſopita manſiſſet: conſequenter, quae non inde lux cognitioni huic accederet, ſi exemplum hoc ſequerentur omnes, in quorum libertate poſitum, ut mortua cadavera ſectionibus anatomicis, quibus nil mali, ſed multum ſalutis ineſt, ſubiicere poſſent, de quo inſigni uſu rariores Obſervationes in Operibus meis deſcriptae, ut & errores in iis refutati, quae per tot ſecula generali conſenſu

ſenſu

ſenſu recepti fuerunt, multo clariori documento teſtantur.

Sperandum ergo, quod poſthac pleniori menſura verae cognitionis cumulus nobis accedat.

Non vulgarem adhuc obſervationem, apprime modo dicta explicantem proferam. Nunquam a ruricolis & veterinariis audimus, quod ex retentis ſecundinis vitulinis mortem vaccae augurentur, non obſtanti numeroſa XL. L. imo LX. placentarum mole, qua ſecundinae circumductae ſunt, quarum nonnullae, magnitudine fere aequali, aliae in totum placentae corporis humani proportionatae obſervantur, cujus rei prototypa in nova Collect. videnda praebeo.

Quî vero evenit, ut tanta placentarum moles in ſecundinis animalium, in feminis autem unica tantum reperiatur? Quae ergo nos neceſſitas movet, ut in unicam hanc ad depulſionem ſeſe diſponentem, tam anxie inquiramus, ut vi expellere velimus, cum tamen (ut ſupra dictum) ſagaci ſolertia ſeparanda ſit. Monui quoque in antecedentibus, quando accidit, placentam uterinam totam remanſiſſe, quod adfectui ~~huic longe~~ graviores difficultates, ex ſubſecutura ejus putredine oriundas, imminere ſibi imaginentur, nempe, quod uterum inficeret mortemque cauſaretur. Dubium proponerent, num per dies, ſeptimanas & menſes remanſae, metamorphoſin paterentur? R. Patiuntur, & in aliam naturam transformatae, vel in *Hydatides*, id eſt bullulas aquarias, vel in maſſam ex ſecali compreſſam ſimiles, tranſeunt.

Hae veſiculae aquariae numero incredibiles deprehenduntur; initio admodum exiguae, tum magnitudinem partis ſuperioris aciculae adaugent, dein in ſeminis cannabis, rurſus in piſorum, unionum, denique in eum excreſcunt numerum, ut amphora vix ac ne vix quidem capi poſſint.

Hunc adfectum hydropen placentae uterinae voco, cuius intra XIV. dierum ſpatium bis certior factus ſum, & nullo cruciatu miſeras opprimi, ſed feliciter poſthac ea liberari, comperi.

Obiectum hoc, plus quam una vice collectum, indies demonſtrandum, aſſervo.

E contrario, quando formam maſſae ex ſecali compreſſae ſimilem adeptae ſunt, hoc aevo pro molis volantibus habentur,

tur; cuius denominationes aeque ac relationes ſuperſtitioni ſuperſtructa ſunt, prolixiori dilucidatione parum indigentes.

Dixi igitur, prole enixo, ſecundinas iuſta lenique opera, nulla plane vi eſſe expellendas. Quodſi placenta ſeparata eſt, nullo conatu opus erit, ſed ſponte expellitur; ſi non, funem umbilicalem ſine ulla attractione agitamus; miſerae conſulimus; ut leni conatu & reniſu ſucceſſivo eam deprimere, nervos intendat; ſi nondum recedit, puerperam pedibus ſuis erectam ſiſtimus; reniſum ſine ullo tremore & conſervatione mentis, ſubſequuturum fore, confidimus; abdomen oleo Camomillae, vel unguento quod de Althaea conficitur, obvolvimus; clyſma emolliens ſubſtituimus; remedia ad mitigandos dolores praeſcribimus; nullo triſti adſpectu mali cuiuſdam indicia indicamus; linteis calefactis abdomini adhibemus.

Me dicturum fore, hariolaris, *L. A.* funem umbilicalem una manu arcte eſſe tenendum, indice vero alterae manus digito, iuxta funiculum impreſſo, placentam prope extremitatem funiculi eſſe perterebrandam. Hic me obſervatorem, obſerves, peto. Operationem hanc, ſcriptores quidem in operibus ſuis per figuras delineatam prae ceteris commendarunt, & ubivis uſu receptam fuiſſe certo conſtat, & ego quoque hanc in lectionibus meis, omnibus ſaepe iniunxi; verum per detectum hunc novum muſculum, & per obſervationes impraeſentiarum deſcriptas, melius informatus, operationem hanc non aeque ſaluti promovendae accommodatiſſimam eſſe, experior, nec dubito, quin me ſuaſorem, auſcultabunt omnes, nec ſine anteceſſo examine, generali conſenſu approbationis operationem hanc laudibus evehent, praeſertim, ſi argumenta mea probe penſitaverint, imprudentemque illam in procedendo praecipitantiam, removendam, cuperent.

Inſuper etiam per obſervationes edoctus ſum, indicem digitum non quamcunque placentae uterinæ molem una cum tunicis ſuis levi opera perterebrare poſſe, tum quod placentae unius compages, alteram duritie longe ſuperet, tum, quod manus, & inprimis digiti obſtetricum in expellendis infantibus (quod ſi difficiles partus fuerint,) impotentes reddantur, tactuſque non nihil obſtupeſcat quando de novo in amolienda placenta nervos omnes intendant; hoc non parvi faciendum erit, ſed placentae applicatae ſeparatio tempori potius committenda, & puer-

pera lecto reponenda foret, ut itaque omnes nunc adhortatos, velim, ne precarie nimis, operationem hanc ceu accuratiſſimam praedicent.

Porro, ſicco in tract. mea præterire pede, nefas duco, nempe, enixionem, duplicem depulſionem inſequi; depulſionem partus, & poſt hanc, ſecundinarum vel placentae, & unicuique in ſecretione diverſos inſervire miniſtros emiſſarios; depulſioni namque primae, vel partus opem praeſtare, non ſolum omnes fibras uteri motrices, numero plures, & diverſimode circumrotantes, faciliоremque partui depulſionem undiquaque promoventes, ſed etiam muſculos abdominis: ſecundae vero, haec eſt, placentae expulſioni novum hunc muſculum deſtinatum eſſe. Falſum ergo, quando duplicem hanc depulſionem, ad diverſos effectus producendos, deſtinatam, eodem temporis puncto inſequi debere, iactitant. Plurimum, ſecundum naturae curſum, partus in depulſione primas, placenta ſecundas partes tenet; non raro etiam placentae moles maturior exiſtens, ante foetus partum expellitur, quem eventum non adeo ſalutarem pronuncio; quando enim hoc rerum ſtatu partus illico non inſequitur, mortuum ſaepius expelli conſpicimus: præ ceteris neceſſarium iudico, funiculum umbilicalem, ſi in ſeparanda placentæ mole occupamur, nulla attractione (uti commendavi) repetitis vicibus eſſe commovendum, alias enim placentam & fundum uteri ſimul extraheremus; hunc adfectum obſervantibus nobis, nec illico uterum in ordinarium ſitum reducentibus; uterus intumeſcet, ut dein reduci non poterit; & ſic puerperas, miſeras has, brevi horarum ſpatio, denatas, videbis. Sollicita ergo cura, in proceſſu hoc, opus eſſe, publice declamo.

Mali huius indoles nonnunquam ſoli validiſſimo conatui parturientis in expellendo puerperii ſanguinem natales ſuos debet, licet nulla attractione funiculum agitaverimus. Propria obſervatione expertus loquor, qui non una ſolum vice adfectui huic praeſens adfui; ſed etiam a malo feliciter liberari poſſe, dum modo illico ſubitaneam operam praeſtemus, obſervavi. Ante L. annos, cum nemo in informanda arte obſtetricia, hic Profeſſoris munus ſubibat, ſymptomata haec frequentiora, ac nunc quidem, erant, nec ullam mali huius naturae rationem ſufficientem dare poterant. Cum me vocabant, fruſtum aliquot carnoſum parienti ex corpore propendere, referebant, quod alii per *mo-*

lam

lam perperam definiebant; alii plane monſtrum pronunciabant. Tum temporis bis una die vocatus, malum hoc deploravi; poſt lectiones autem publice inſtitutas longo annorum ſerie occultum fuiſſe, unico haud ita pridem renato caſu excepto, laetor.

Antequam filum abrumpam, his ſingularem adhuc obſervationem ſubiungere lubet. Inſolita erunt, quae per demonſtrata de putrefactione ſecundinarum imaginaria poſt prolem remanſarum, & de infectione uteri in medium protuli. Huic adſerto contradicens, defendebam; ſecundinas non uteri ſed tantum partus eſſe partem, & experientia magiſtra evinci poſſe, ſemper expelli, non obſtante, an maturo an immaturo tempore expellantur; & ex his concludebam, quod, quo minus infans mortuus vel per anni ſpatium in gravidis ſine ulla putredine remaneat; eo magis ſecundinae ſine ulla uteri infectione remanere poſſint. Contra aſſertum hoc ſequentem in modum ratiocinabantur; num non infantes in utero materno mortui, putredine corrumperentur? Reſpondi; quod corrumperentur, cum nonnulla circa Obiectionem hanc obſervaverim, quæ *in Dec. IV.* Deo providente ex profeſſo pertractare animus haeret, obſervationum mearum prototypa per duos ſupra LX. annos a me collecta ſimul deſcripturus.

Hæc ſunt, *L. A*, quæ *tibi* communicanda duxi, humaniſſime rogans, in meliorem interpreteris partem; de omnibus quidem Latino idiomate provulgatis obſervationibus *Te* certiorem reddidiſſem, ſcias, niſi circulos meos, uti dixi, opus hoc inſigne turbare videretur. Abunde iam rationes praelectionum mearum percepiſti, & poſt partum enixum, principem in rite expellendis ſecundinis, curam eſſe, me obſervatorem & demonſtratorem comperiſti; imo, me quoque profeſſum eſſe, ſeparationem placentae nimium adſtrictæ, tempori potius committendam, quam vitae periculo per fruſta & partes eſſe eradicandam, operationemque hanc, cum plurimum vi peragatur, repudiandam fore, fateberis; verum enimvero, quodſi partus in extremis hæſerit, & in aggregato cruore, placenta aliquantum avulſa, aliquantum etiam adhuc adſtricta, expulſus ſit, tum (*cum ex duobus malis minus eligendum*,) me dixiſſe etiam, in caſu neceſſitatis ſummæ aliquid permiſſum eſſe, quod alia circumſtantiarum facie reiiceretur, libere pronunciabis.

Quioptarem, ut haec obſtetrices, parturientes in expulſione adiuvantes, animis ſuis firmius imprimerent; ſane, ſaniore animi con-

ſcientia poſt operationem ita inſtitutam, domum recedere, ſeque in expellendis ſecundinis & placenta nullo violento & imprudenti conamine, occupatas, fuiſſe, licet omnes relati adfectus, imo ipſa mors inſequeretur, conuictiſſimae & innocentiſſimae iure eſſe poſſent.

Cape ergo, *L. A.* lectiones meas, quorum teſtes *Inſpectores Collegii Medici*, his ſemper præſentes auditores in arenam produco, & iudicia illa malevolorum, non niſi ex curta cerebri ſuppellectile ſparſa, ſumma me patientis animi moerore, concoquiſſe, certo certius ſcias. Hanc inſuper ingrati aevi noſtri mercedem omnibus pro fideli informatione remanere tuo exemplo ipſemet comprobabis.

Vela igitur contrahens, labores meos DEUS ſummus in cœlis benedictione ſua ulterius ratos habeat, precor, & caſus hos ex imprudenti placentæ annixae depulſione enatos, benigniſſime avertat, animitus voveo, quo revelationem abſconditi huius myſterii unicae gratiae divinae acceptam feramus, ex in prædicandorum divinorum benefactorum cumulo non tacita, ſed alta & hilari voce, gratiſſimi VENITE! ET VIDETE! exclamemus.

Ceterum, *Te, L. A.* obſecro, ne *tibi* vane imagineris, me Tract. hanc impræſentiarum explicatam, ardui momenti, cui vita, ſaluſve publica innititur, publico propterea revelare, ut me per obſervationes meas, myſterii huius interpretem, temeraria iactantia clamitem: ſed antequam publico examini exhiberem, iudicii lance accurate penſitavi, & propoſitum meum, in incrementum totius reipublicae proponendum eſſe, Celeberr. Profeſſ. Doctores, Chirurgi, obſtetricum magiſtri, aliive ingenio & iudicio perſpicaciſſimi iudicarunt, qui multis precibus contenderunt, ne obſervationes has ſepultas paterer, ſed univerſo orbi patefacerem. En! non detrectavi, ſed, quæ mihi innotuerunt, in Tract. mea lubens. DIXI.

EXPLICATIO
FIGURÆ.

A. Fundus uteri, puerperæ cuiuſdam, inverſus.
B. B. Muſculus internus, depulſioni placentae uterinae inſerviens, & ex fibris circularibus conſtans.
C. Conus prominens interni, & inverſi fundi uteri modo dicti.
D. Fibræ circulares ſubtiliſſimae.

A
B
B
D

IO. CHRISTOPH. BOHLII,

REG. BORVSS. MED. DOCT.

DISSERTATIO EPISTOLICA,

A D

VIRVM CLARISSIMVM,

FREDERICVM RVYSCHIVM,

ANAT. ET BOTAN. PROF. ACAD. CÆSAREÆ CVRIOS. NEC NON REG. SOCIET. ANGLIC. MEMBR.

D E

Vſu nouarum Cavæ propaginum in ſyſtemate chylo-poeo, ut & de corticis cerebri textura.

AMSTELODAMI,

Apud IANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXVII.

VIR CLARISSIME,

Biennium eſt, ex quo *Te* ignotus ſalutaui. Amor, quem in ſtudia Medica rationalia ueramue ſcrutandi corp. hum. methodum experimentis indubitatis ſuffultam colui, quodque induſtria & labore indefeſſo, ſucceſſu artis felici præter inuidiam ſolus excoluiſti, nec impari candore, quem cordatioris mentis eruditi in *Te* prædicant, orbi literato communicaſti, & me in tenebris ueri automati corporis mei ſepultum, ex frigidis patriæ meæ circa ſtudia hæc oris Corinthum Amſtelodamenſem adire juſſit. Et ſane mirabar, nec adhuc mirari deſino, tuum, *V. C.* in me propenſi animi adfectum, quem indies ultra merita in immenſum auges. Omnia tua in Anatome tranſcendentali molimina, quæ magnis ſumtibus tentaueras & longa annorum ſerie pretioſiſſima ſuppellectile adſeruaueras, candide dixiſti, demonſtraſti, myſteria nouatorum improbans, qui inuenta ſua pereunte uita in magnum eruditionis increſcentis diſpendium ſepulta paterentur. *Te* principem Anatomicum & inuidia loquitur, imo quilibet lubens fatetur, *Te*, *V. C.* in uno uiſceris extricandi mechaniſmo & ſecernendi unius humoris uera dote & ratione plus præſtitiſſe, quam omnis Vetterum Anatomicorum labor in tota Microcoſmi œconomia ad noſtra uſque ſecula nobis reliquit, quid? quod ſi totam ſecretionis diuerſorum humorum in corpore humano circulantium ex tot diuerſorum alimentorum potulentorumue heterogeneis moleculis prouenientium, ex ſola tantum ſanguinis rubri ſubactione & diuiſione per diuerſos motus ſolidorum mechanicos & reciprocos tangentes fluidorum ad perpendiculum in conſiſtentias uariæ determinationis conicas confectorum, hiſtoriam commemorarem, in qua explicanda *Viri Geometriæ purioris & Medicinæ rationalis myſtæ*, ILLUSTR. BARO G. G. LEIBNITIUS, BERNOULLI, HERMANNUS, BELLINUS, BORELLUS, PITCARNIUS, PETRUS ANTONIUS MICHELOTT &c. quique inſtar omnium mihi nominandus

 eſt,

eſt *genius ille diuinus*, *totiuſque Brittorum gentis decus immortale*, ISAACUS NEWTONUS deſudarunt? Quantum eſt? cuiuis oculariter liquore iniecto demonſtrare, humores circulantes in corpore, ſolo uaſorum capillarium diuerſæ tantum figuræ mechaniſmo, quæ uel penicillatim deſinant, ut in liene, hepate &c. uel in pulpa uaſculoſa euaneſcant, ut in corticis cerebri miranda fabrica, uel tomenti inſtar exeant, ut in pia meninge, meſenterio, inteſtinorum tunica neruea, (potius celluloſo-uaſculoſa,) uel uermiculorum more per ſerpentinos tractus in uarios cincinnos, circumuolutiones figurentur, ut in rene, teſtibus &c. hincque inuicta theoremata ſtruere, quod pro ratione circuitus uaſorum organicorum, diuerſa humorum indoles & diuerſa ſecretionis methodus & actio ualeat: imo quantum eſt? introductas in rationalis medicinæ effictas chemicorum Patrum per fermenta, efferueſcentias, ſecretiones ex foro medico profligare? hæc hypotheſis, (ut multas taceam,) & naturæ, breui ſemper & ſimpliciori uia incedenti, conuenit, quam Malpighiano dogmati de ſecretione operoſiori per glandulas, cryptas; hæ enim, cum humores ad tempus recipiant, retineant, inſpiſſent, conſtanti ſemper circulo contrariantur. Ne dicam, *V. C. Te*, hoc uaſorum ſyſtema, (quod præ ceteris inuentis in Anatome demonſtraſſe gloriaris,) in plantarum anatome confirmaſſe, & ueram analogiam ſecretorum ſuccorum in uegetantibus per uaſa ſuccoſa, cum ſecretione animali per uaſa arterioſa, magno conuictionis dogmatum tuorum argumento oſtendiſſe. Ecquis enim uel ſomniauit unquam, plantas eodem mechaniſmo conſtare, uegetare, nutriri, prolem generare, ac homo per conſtantes operantis naturæ facultates uitam ſanitatemue ſeruat? obſtupeſcit animus, quoties pyra, pruna, poma armeniaca euoluta, excarnata inque ſceleta redacta memini, & totus hæret in reiteratis circa plantarum œconomiam experimentis, cum mihi *V. C.* ex ueteri fauore cryptas quoque Boerhauianas in melonibus, peponibus & fere in toto cucumeraceorum genere ante diſceſſum meum demonſtrares. Anno enim præterito, quo indefeſſo tuo in anatome corporis humani ſcrutinio unum tantum proh dolor! cadauer ſecandum traderent, horti tui ſuburbani (uti mihi

mihi tum temporis triſti animo ſcripſeras,) delicias & culturam excolebas, terramque euoluendo, plantas quoque anatomice & arte tua euoluere curæ erat, quidue profeceris, exultanti, ut ſoles, pede, ſuſpiriiſque fuſis monſtrabas, ecquid uero? polygamiam ſcilicet plantarum, ſeu plantam inter plantas. Relinquam *nouas uenæ cauæ in uiſceribus chylopoieticis detectas propagines*, quibus non a ſecretione totius corporis, ſed a quauis uiſceris peculiari nutritione, eiuſque, ut uetterum phraſi loquar, parenchymate reducem craſſum, maximopere retardatum & lente motum in intortis tractibus ſanguinem ingeri, coniicere liceat, cum quædam adhuc in hoc opere detegenda reſtent. Probabile enim, ſi non certum puto, ut in pulmone per uenam ſingularem bronchialem in uenam ἄζυγον. non in ſubclauiam uel in cauam ſe exonerantem, *notante Rauio*, in cordis muſculo per coronarias, ſic etiam in uiſceribus chyloſin exercentibus ſanguinem nutritium propriis refundi uenis, nec omnem ſanguinem a partibus in abdomine ſuo iam ſecretionis munere functum, ab opera hac recurrentem, per uenas meſeraicas in hepar circulare, ſed ſanguinem uiſcera nutritium propelli noua uia in cauam. Obſeruatum enim fuit in caſu aliquo ſingulari, quem à *Clariſſ. Boerhauio* in explicatione aphoriſmorum ſuorum de hepatitide relatum memini, ſanguinem, (per inciſum cadauer,) ab omento, pancreate, liene, meſenterio, inteſtinis &c. reducem intacto & excoriato propter paupertatem tabeſcentis ſanguinis hepate, cauam intraſſe. Hic erat *V. C.* lapis ille ſiſiphi, quem uoluere tibi incumbebat, cauſam mirabilis obſeruationis anatomicam daturus, num detur ſanguini hoſpitium, non ſalutato hepate in caua. Replebas arterias meſeraicas & felici euentu, cera non tantum in cauum inteſtinorum iugiter plorabat, cilindrum cereum in cauo & apertas arteriarum uilloſas appendices patulo ore relinquens, ſed etiam in uenas ſocias & in hepar redibat; replebas penitiſſima iniectione uenas, & cera nunc ad arterias nunc ad inteſtina ſarcinam deponebat, tandem poſt multa uanæ ſpei experimenta, ligata in certis locis caua quæſitam uiam demonſtrabat, & cera adacta alias uenas tortuoſas eleganti mechanices ſpectaculo in inteſtinis tenuibus & meſenterio offerebat, quam uena portarum, quæ inteſtina

ramorum, meſenterium arcuum inſtar coronat. MAGNUM EUROPÆ DECUS, HERMANNUS BOERHAVE, *Fautor uenerandus*, *in Inſtitut. Med.* §. 325. noua hæc uaſa & emiſſaria, in quæ humor ſingularis propria lienis fabrica confectus, non uero omnis a ſecretione uitæ corporis redux influeret, tandem detegenda ſuſpicatur, adde, quod §. 350. *Vir Clariſſ.* non ſine ſufficienti ratione concludat; „ eſſe ue- „ nas recipientes ſanguinem arteria hepatica aduectum, ab hac „ opera ſuperſtitem, deuehentes illum in portionem ἀζύγȣ, „ quæ ſub ſepto," cum *Magnus Euſtachius* uenam ἄζυγος in abdomen uſque excurrentem eleganter depingat, (uid. *Euſtach.T.* XXVII. *T.* XXVI. 34: 30.) & *Cl. Heiſterus in E. N. C. Cent. VII. Obſ. LXIV. T. VI. F. IV. G.* inſigniorem ramum in angulum cauæ cum renali ſiniſtra uena, inſertum uideat, (*confer. Lanciſius diſſert. de uena ἄζυγος*, p. 82. *ut & Euſtachius in opuſc. Anatom.*) tandem & *oculatiſſimus Simoncelli*, ſe uenas ex hepate in hanc ſe euacuantes obſeruaſſe, memoret. Quodſi uero hoc de hepate & liene ualet, quare uſus uenæ cauæ in uiſceribus ceteris abdominalibus non erit, quæ omnia ad unum chylificationis bonæ ſcopum conſpirant, unique uenæ portarum ſanguinem ſecretorium refundunt? (*vid. Vir. Cl. Curæ poſter. T. III.*) Notum quidem fuit & uetteribus, inteſtinum rectum accipere cum partibus in pelui ſitis, renibus, ueſica urinaria, utero, partibuſque genitalibus, uaſa uenoſa ex cauæ ramis epigaſtricis, hæmorroidalibus, hypogaſtricis & pudendis, (*vid* REGN. DE GRAAF *de part. generat. inſeruient. T.* XIII. N. N. O. O. SWAMMERDAM *de mirac. naturæ.* inpr. EUSTACH. T. XII. *T.* I. IX. *T.* XIII.) quæ ſub arteriis iliacis emergerent, ita quoque *Euſtachio* jam innotuit, arterias renales, uitæ, calori renum inſeruientes, continuo canali circulari in cauam, & non ad lotium conficiendum, quod capillaria ſerpentina emulgentium uaſa cum fiſtulis uriniferis Ruyſchianis præſtant, dicatas eſſe, ſed ad dimittendam uti uidetur lympham copioſam, certo uſui bonam, quæ paucioribus & capacioribus lacteis ſecundi generis infuſa, per continuatum eorum ductum communem excretorium chyliferum rediret in cauam & ſe circulo ſanguinis miſceret, (EUSTACH. *T.* I. 2. 3. 4. 5. *in uar. renum delin.* NUCK. *Adenogr. p.* 61. 62. PERRAULT. *Oeuvr. Phyſ. Tom.* I. p. 133. *C.* E & BARTHO-

THOLINVS *de lact. Thor. Cap.* VII. F. II. e.) Scio quidem, me, quando cum eruditis germaniæ nuper conferrem, audiuiſſe, has uenæ cauæ anaſtomoſes non noua eſſe uaſa, ſed progenies uenæ portæ, quæ in diuerſis partibus uarie decurrentes, & in inteſtinis tenuibus pro uario officio in ultimis finibus miro intortu contorquerentur. Sed uelim, reple qua arte lubet uenam portæ, uenas meſeraicas quidem in inteſtinis totas rubentes, tumentes, ramoſas, numero plures arteriis, in meſenterio tripliciter comite arteria arcuatas uidebis, dum uero cauæ propagines intortas, tomentoſas uidere gloriaris, operam oleumque ne perdito. Silebo adhuc, has cauæ radices alio reptatu inteſtina, alio meſenterium uiſitare, an & alio ieiunum, alio ileum? hinc ſingularis cuiuſdam uenæ origo erit, aliaue præparationis methodus & uſus neceſſaria erunt, quam trunci cuiuſdam uenoſi portarum. Quæreret curioſus, unde uero laterales hi cauæ rami oriuntur? ad hæc impoſterum tibi reſpondere lubet, malo enim uera dicere, quam cryptographia ſymbolica, more aliorum, œdipum adfectare. Hæc omnia, quæ uidi, *V. C.* per dies luſtraui, microſcopiis examinaui, theſauri tui anatomici, quos indies auges, demonſtrant. Hi, inquam, tot ad theoriam & praxin medicam digna oſtendunt, ut non incongruum iudicarim, quin hos in ſalutem reipublicæ & ſcientiarum emolumentum ederes. Ea propter precibus *Te*, quoties per dies colloqueremur, fatigaui, uelles rariora tua orbi literato nonagenarius iam, aſt ſemper lætus, ante breuis uitæ tuæ finem, (Deus interim neſtoreos tibi largiatur annos!) typis committere. Regeſſiſti ſæpe, *Te* curas poſteriores edidiſſe? reſpondi; *Te* curas renouare, & hac ætate laborioſiorem & accuratiorem quam olim eſſe. Petitis, quibus & *Te* & me loquendo fatigaui, non defuiſti, uerum promiſiſti, dumne labores, quibus in populoſiſſima Amſtelodamenſium republica cinctus es, uotis contradicerent, quamprimum phœnicis inſtar ex cinere reſurgentis noui quid cantaturum fore. En! *V. C.* repeto deſideria de euulganda ſuppellectile anatomica rariorum, cum ſenum memoria labilis ſit. Vtinam felix augur ominarer, *Te* promiſſis iam ſtetiſſe? Si uero, *V. C.* tua tanta opera præparata litteratis inuides, cape tamen, quam

Tibi

Tibi plurimi obiiciunt rationem. Audiui conquerentes eruditos Belgii, *Te* rariorem inuentorum copiam una cum aurea illa fœtuum collectione ex patria, ex qua tamen omnia hauſeras, transtuliſſe, & DIVO RVSSORVM IMPERATORI, ET PROVINCIARVM AVTOCRATORI GLORIOSISSIMO, HEROI ET PRINCIPI VERE AVGVSTO, ARMIS PARITER ET LITTERIS GENTIS SVÆ SALVTEM, QVAM BARBARAM ET FEROCEM NOVERAT, PROMOVENTI, uendidiſſe. Sed fallacias eheu! Sane *V. C.* cui tuo conſortio frui datur, fatebitur, *Te* intra decennium illud tanta rurſum præparatorum farragine, hæc, quæ SERENISSIMVS IMPERATOR accepit, quæque *in Academia Scientiarum Imperiali Petropolitana*, quam AVGVSTA IMPERATRIX TOTIVSQVE RVSSIÆ AVTOCRATOR MAGNANIMA, PIA, FELIX protegit, adſeruantur, ſuppleuiſſe, ut plauſtra onerare poſſes. Hæc tamen nemini patent, quid ergo conſultius, quam publica iudicia publice refutare, præſertim cum *Corticis cerebri* mirandam pariter & rixoſam *ſtructuram* abſolueris. Nunquam, *V. C.* meditabundus magis circa tua & mea præparata hæreo, quam ubi *corticem cerebri* examino, neſciens ſæpe an glanduloſa Malpighiana hypotheſis præualeat, an tua uaſculoſa. Vtrumque multum negotii faceſſit. Malpighianæ reuera oculus & microſcopium fauent; cum enim *corticem*, qua parte piæ matri continuus eſt, uides, uidebis mecum parem arteriolarum moliſſimarum compreſſarum reptatum & corpora oualia glandoſa confuſe inter ſe nexa, ac in glandulis ſpuriis inteſtinalibus, quæ ſe tam arcte in gyros cerebri, eiuſque profunde inſculptos ſulcos, inteſtinorum conuolutionibus ſimiles dimittunt, ut iurares, (ni ſenſuum iudicium falleret,) glandulas eſſe geneſin licet ſubtiliorem medullæ cerebri & corticis. *Tu, V. C.* corpora hæc rotunda apparentia nonniſi congeries uaſorum ultimorum in pulpam amylaceam deſinentium demonſtras. Concedo lubenter, quando cortex diſſolutus eſt, tunc mihi quoque uideor uidere per examen microſcopii acutiſſimi, corticalem encephali ſubſtantiam nil niſi molliſſimos totius corporis canales eſſe, nullo interſtitio fibroſo intermedio, ſibi inuicem in membranæ ſpeciem connexos, qui caui ſui diametro infinitiſue imminuta

capaci-

capacitate decreſcentes in ultimis capillaribus in tam infinite paruos circellos diſtribuuntur, ut nec cera eos penetret, quæ tamen, ſi per conquaſſationem, macerationem in tepida cortex præparatur, uaſa telæ araneæ minora piæ matris & pulpoſa corticis intrat, magno argumento, ultimam corticis cerebri arteriolam licet ſenſu non concipiendam nullo corpore intermedio glandoſo fieri primum ſtamen incipientis tubuli medullaris. Sed tum adhuc quæſtio remanet, num hæc uaſa, quæ prima repletione cæram reſpuunt, in ſecunda conquaſſatione in tepida, ſint uaſa piæ matris tantum euoluta, quæ in prima repletione inter telam arterioſam & ſyntaxin uaſorum cuiusuis generis piæ matris fibroſæ membranulæ ſimulacrum referebant, an ſint peculiaria uaſa corticis, de quo inferius. Secretio uero liquidi neruei per glandulas uidetur motui eiusdem & naturæ ſanguinis uerſus encephalon adſcendentis contraria. Primo, quoad ſpiritus animales, (liceat eos adhuc compellare, cum iudice nimis callido & audaci ex foro medico relegati ſint,) hoc notandum eſt, eorum motum eſſe celerrimum, ut conſtricto neruo, animal extemplo ſoporoſum, paralyticum cadat, & depreſſo cerebro, homo uaria uertiginis, cari, deliquii animi, conuulſionis ſtadia emeſſus, apoplexiæ & epilepſiæ imaginem συγχρονῶς oſtendat, cuius rei *Acta Pariſienſia* ſub tit. *Memoires de l'Academie des Sciences*, fide digna teſtimonia referunt; hinc ſecretio miniſterio glandularum, (cum omni momento ui cordis arteriarumue proiectus ſanguis in omni ſolidi corticis puncto ad regenerandum liquidum nerueum modificetur,) locum habere nequit, utpote quæ remoram ſemper dant, colligunt, retinent, inſpiſſant ſecernendos humores. Quanto uero inſtantis mortis periculo uiſcus hoc uitalitatis exin ſemper obnoxium foret, intelligunt illi, qui pathologiam cerebri & neruorum norunt. Accedit & hoc, quod & æquabiliſſimus ſanguini tam in natura ſua, quam quoad uires tranſmittentes, in cerebro ſit motus, nulla pinguedine, nullo muſculo præſente, quorum uices circuli infiniti ſemper communicantes, fluorem ſanguini alias concreturo conſeruantes, ſupplent, cum glandulæ per cauſam quandam preſſæ demum humores exprimant. Quoad naturam uero ſanguinis per carotides & uertebrales uerſus ence-

encephalon tendentis, ex hygraulicis & ex conſiderato aortæ circulo curuiliniæ leges patientis & uires centrifugas centripetaſque excercentis, patet, quod ſolidiſſimæ partes ſanguinis, maxima ui inertiæ præditæ, læues, motum diutius ſeruantes recedant à grauitate naturæ ſuæ ſecundum tangentem curui canalis aortæ in carotides, minus ſolidæ uero pro uaria ſoliditate, fluiditate, attenuatione, nunc arteriis ſubclauiis, nunc cœliacæ, lienari, &c. dentur; hinc fluet, quod ſolidiſſima ſanguinis portio caput petat, & uariis adhuc in itinere locis, ut & mirando carotidum cum uertebralibus faſciculo implexo infinitorumque decreſcentis magnitudinis flexuum, hemicyclorum communicatione mutua, à tenacitate omni uiſcoſa defœcata, læuigata, contrita, non opus habeat in cortice cerebri, puriori & perfectiori præparatione per remorantem fabricæ glandoſæ ambagem, cum iam ſua natura & dote homogenea ſit in omni parte, unde & aptiſſima ſecretioni liquidi neruei. Video quoque *V. C.* nouam quandam œconomiæ animalis circa carotides & uertebrales arterias indolem, quod nempe carotides, ubi per arteriam ceruicalem cum uertebralibus in egreſſu per thecas oſſeas in foramine magno ad angulos rectos incuruatis, ad medullam oblongatam depoſita muſculari tunica, contextu ineffabili unitæ perpendiculariter uerſus piam meningem inertes adſcendunt, hancque infinitæ diuiſionis circellis, minoribus ſemper, arterioſis ſalutarunt, (quo obſtructionis uel leniſſimæ metus cauetur,) tandem & arachnoideam tenuiſſimam, qua in tranſitu coercentur, reiiciant, & in halitum mollitie ſua ſubſidentem abeant, qui mihi uidetur uera corticis textura; hinc eſt quaſi mutatio in aliud eſſe. Sic etiam uaſa ſpermatica in corpore teſtium uidentur in aliud quid degenerare nempe in ſemen, quod num de reliquis arteriis, an tantum de carotidibus & uertebralibus uerum ſit, *Tibi V. C.* problematis loco ſoluendum propono. Verum enim uero his non obſtantibus *V. C.* ſæpe dubia mente hæreo, an corticem cerebri in S. S. N. uaſculoſum dicerem, an tantum organon excretorium prima per capillaria piæ matris confecta ſpirituum animalium rudimenta gerens & in apertas fiſtulas medullares deponens, pronunciarem, an inſtar uilloſæ internæ inte-

inteſtinorum tunicæ ſit, cum & helices cerebri prominentes enteroeides ſint, qui ultimas arteriolas piæ matris retineat, firmet, & infinitis oſculis pertuſus dimittat, an tandem per iniectionem tuam in cortice uaſa demonſtrentur uel diſſoluantur, quæ ſanguinem rubrum, craſſiſſimum omnium humorum naturaliter renuant? Dicam, *V. C.* cur meditationes meæ cortici cerebri uaſa denegent. Vltro concedes, nullo ſubreptionis uitio captus, ceram tuam therebinthinatam uaſa talia, hæc ſunt molliſſima, perreptare, quæ inſpectione per inciſa cadauera, nedum in uiuis ſubiectis, nunquam ſanguine rubro turgent, nec ſemper ceram tuam admittunt, ſic enim, (liceat ex millenis unicum exemplum adducere,) meſenterium, inteſtina & corticem cerebri &c. artificio tuo præparas, ut rubedine ſua ad ultimum inflammationis acutiſſimæ punctum accedant; ſecundo, concedes, ſi Leeuwenhœckiana obſeruata & hygraulicas de ſecretione fluidorum rationes capis, diametrum globuli ſanguinis rubri eſſe ad capacitatem canalis ſanguiferi in cortice cerebri plus quam 1 :: 100. hinc globulum ſanguinis rubri centies ſuperare robur ſolidi in cortice, cuius ultimi fines, per priora demonſtrata, tomenti inſtar halituoſi euaneſcentes ne quidem pleniſſima iniectione rubent, imo ne quidem microſcopiis conſpiciuntur, hinc concedes, quod, cum ramus quilibet ſeu circulus piæ matris ad capacitatem trunci ſui ſeu perpendiculi, ex quo oritur, ſemper decreſcat, orificia uaſorum corticis cerebri in ultimis cincinnis & cyclis, tam mollia & exilia futura ſint, ut telam araneæ longe longeque ſuperent, nec ſerum, ſexies rubro ſanguine liquidius, imo ne dicam tenuiſſimum laticem, admittant, per conſequ. ſenſus & imaginationis uim, omnemque infinite paruorum analyſin ſpernent. Hæc ſi concedis, quæ ex anatome tuis experimentis fulta & ratiocinio mechanico concedere debes, tunc proprio gladio *Te* iugulas, & arte tua uaſa primi generis in cortice cerebri demonſtras, ubi nulla naturaliter eſſe poſſunt, nec ſunt, per conſequ. cortex cerebri non erit uaſculoſus. Regeres, unde ergo cera mea ad uaſa perueniet, ubi nulla erunt? reſpondeo: ſcias, *V. C. Te* forte conquaſſatione iniectæ iam piæ matris, nondum repletos eius telæ canales, quæ in primo experimento fibroſi apparebant,

bant, nunc de nouo macerando diſſoluuntur & ceram admittunt, poſſe adſumere pro cortice (*uid. p. præc.*) quod tibi ex præparata pia matre ex fœtu oculariter demonſtrare poſſem, hinc, macerationem in aqua te forte illudere (uenia ſit uoci). Quod uero diſſoluantur & abſcedant uaſa, demonſtrat tum aqua turbulenta, flocculenta; dein, ſcias, me uaſa cortici, ſi uelis, non denegare, ſed tantum quærere, quî ea primi ordinis & magnitudinis, hæc ſunt, ſanguifera dici queant? Porro; obiiceret quis, quod in artificio tuo circa corticem, (quodſi ceram admitteret,) eadem cauſa eſſe poſſit, qua & in ſtrangulatis, phreniticis cadaueribus cortex cerebri ad ſenſum, & nec hoc quidem, aliquando rubere uideatur, in quibus uero inflammationis uel uiolenti impulſus conditio quædam phyſica liquida inquilina in peregrina uaſa præternaturaliter diſtendendo ultra ſphaeram activitatis parietes uaſorum impreſſiſſet. Ex illo autem ſtatu nil certi *V. C.* pro te argumentari poteris, alias pari iure & medullarem cerebri ſubſtantiam ſanguiferam diceres, quia & hæc rore quaſi ſanguineo ex abruptis, adacto forti impulſu, exilibus uaſis inſtar punctorum rubrorum, (ueluti ultimæ extremitates uaſorum non repletæ per iniectionem cernuntur,) in his ſubiectis obnebulata quaſi adparet, notante CL. WEPFERO *de apoplect.* & alias mictum ſanguineum, ſudores ſanguineos &c. ex uelocitate tantum ſanguinis ultra capacitatem uaſorum, uaſa ſecretoria intrantis & diſtendentis, naturaliter ſecerni diceres. Quid ergo ex his, quibus *V. C.* prolixe nimis propter materiæ fœcundæ nobilitatem inhæſi, nec decimam adhuc dicendorum partem tetigi, fluet? hoc ſcilicet: non abſolute uerum eſſe, ubi cera uaſa demonſtrat, ibi naturaliter ſanguinem rubrum circulare, & quod cortex cerebri nec ſit, nec ullo ratiocinio mechanico dici poſſit uaſculoſus. Ultimo cape & hoc: ſi præparatum cerebrum diſcindes, tunc per lamellas, nunc duram, nunc piam matrem, nunc etiam corticem microſcopio luſtres uelim, & tunc ubi ad corticem deuenies, ſubſiſte paululum, tumque illum ſubcineritium, fere albicantem inuenies, &, ſi uerum fateri uelis, uidebis uaſa illa, quæ tuo cortici adſignas, nil eſſe niſi uaſa, ultimæ, ut ita dicam propter materiæ difficilis immenſitatem, telæ ſeu ſeriei circuli ultimæ magnitudinis piæ matris, quas incredibiliter paruas ſuſtinet,

ſuſtinet, quæ ſeries telæ ultimæ, ſæpe, imo fere ſemper fibroſa conſpicitur, & piam matrem membranam eſſe adfectat, quæ uero nil eſt niſi congeries plurimorum circellorum arterioſorum ultimorum, ſibi inuicem perpendiculo ſemper emiſſo ad ſequentem ſeriem circini, adnexorum; hæ fibræ nunc, quando macerando in ſecunda præparatione ceram admittunt, mihi uidentur tibi *V. C.* eſſe uaſa corticis, quæ uero in prima præparatione erant uaſa piæ matris nondum diſſoluta, non uero corticis. Antequam uero uela contraham, in cerebri machina adhuc immoror. Multum tradunt Anatomici, inter quos *oculatiſſ.* RIDLEY *of the Brain Cap. IV. T. I.* i. de arteria ſpinali, quæ prima prodeuns ex communicationis & incipientis incuruationis utrarumque uertebralium puncto, retrograda lege infringendo ſanguinis petulantis impetuoſitatem in ſpecum oſſeam retis inſtar per magnum Occipitis foramen per totam ſpinam uſque ad os ſacrum producatur. Quid *Tibi V. C.*, ſi ex cane deſumptam putarem?

Hæc ſunto hac uice *V. C.!* Ne ægre feras ſermonem, quem forte prolixum dixeris, qui vero multa breui compendio complectitur. Fateberis ipſe, *V. C.* ne unicum rariorum tuorum ſpecimen, (ne dicam plurima, uel quod impoſſibile eſt, omnia,) per diem ſufficienti deſiderio & fructu à curioſo & ſcientias amante ſcrutari, quis ergo prærupta oratione omnia examinare poterit? Hinc indicaſſe ſufficiant, quæ multa animi delectatione per dies mihi uidere contigit. Ceterum, ſi me ueteri tuo fauore amplecteris, gaudebo, honorem interpretabor, & quamprimum *Tibi V. C.* ueram chorii tui, placentam uteri fundo adnectentis ideam, per experimenta tua de ſanguine illuſtratam, offeram, hanc enim expetiiſti, hanc promiſi. Viue diu, uiue ſoſpes *mi Ruyſchi*, & fata inuidenda cum *Filio Henrico. Med. D. amico Chariſſ.* lætare. Vale! meque amare perge!

Dab. Amſtelodami.
A.N.O. cIↃIↃccxxvi.
VI. Kal. Novembr.

Pag. 6. lin. 28. pro *T.* I. lege *T.* I. lin. ult. poſt E add.

FREDERICI RUYSCHII,

ANAT. ET BOTAN. PROF. ACADEMIAE CAESAR. NAT. CURIOS. UT ET REGIAE SOCIET. ANGLIC. MEMBR.

RESPONSIO,

AD

DISSERTATIONEM EPISTOLICAM,

VIRI DOCTISSIMI,

JO. CHRISTOPH. BOHLII,

REG. BORUSS. MED. DOCT.

QUAM,

De uſu novarum Cavae propaginum in ſyſtemate Chylopœo, nec non de Cortice Cerebri, conſcripſit.

Cum figura aenea.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.
CIↃ. IↃCC. XXVII.

FREDERICI RVYSCHII RESPONSIO,

AD

JOAN. CHRISTOPH. BOHLIUM.

Clariſſime Doctiſſimeque VIR.

LItteras Tuas VI. Kalend. Novemb. ad me datas, ſumma animi delectatione perlegi, & inveni in eis eruditionem profundam, quam diu jam, quouſque mihi notus fuiſti, cognovi, elegantiam ſtyli, modeſtiam, imo quaecunque Erudito laudem tribuunt & commendant in ſcribendo obſervaſti, ita ut de Te dici haud poſſit: non profecturis littora bobus araſti! ſed peto, Vir Doctiſſ. ut mihi concedas, ſi in quibuſdam rebus, quae inter nos aguntur, aliam foveam ſententiam; nam Philoſophia mea eſt, *Veni & Vide!* Pauca quidem verba, ſed magnum argumentum!

Nondum oblivifcor, mi Bohli, quid in juventuae mea ſtudioſo cuidam Leidae accidebat, qui rogabat Profeſſorem tum temporis Theologiae, HOORNBEEK quem ſectatorem eligeret in Philoſophia, Ariſtotelem, an Carteſium? reſponſionem accipiebat: *Biblia!* ſimili modo Vir Doctiſſ: ſi quaereres, quaenam verior certitudo ſit, an ea, quae oculis corporis fundatur, an illa, quae oculis mentis rem proponit, & ita exiſtere judicat? Nonne omnes priorem ſententiam eligerent prae alia? Similiter tum temporis quaeſtionem hanc urgebant Eruditi: An oculis ſit habenda fides, nec ne? an quis uno vel utroque videat oculo? Et ſic eruditi eo tempore Philoſophiam & Medicinam profitentes, tempus ſuum in ignorantia conſecrabant, quod ego conſumo, ut inquiram, num per *Veni & Vide*, quantum poſſibile ſit, confirmare valeam. Interim ne exſpectes à me reſponſiones & cenſuras

ſuper omnia notata Tua, ſatis gravia, quorum reſolutionem à me exigis, hoc enim non decet Virum ſenem, qui jam ultimas vitae ſuae dies conſumpſit, nec modeſtum & eruditum, ſed videbo ſaltem, num ex meis reſponſionibus ad quaeſtiones, Tuas aliquid eruere poſſim in incrementum reformandae cognitionis corporis noſtri (de quo nobis Medicis tam multum in Praxi iuvat) ſed pro diſputatione, ratiocinio, & Philoſophia, *Veni*, & *Vide* meum ſubſtituam.

Fol. 4. Lin. 2. dicis. „ Quantum eſt, cuiuis oculariter „ liquore iniecto demonſtrare, humores circulantes in corpore, „ ſolo vaſorum capillarium, diverſae tantum figurae mechaniſmo, quae vel penicillatim deſinant, ut in Liene, Hepate, „ &c. vel in pulpa vaſculoſa evaneſcant, ut in corticis Cerebri „ miranda fabrica, vel tomenti inſtar exeant, ut in Pia Meninge, „ Meſenterio, inteſtinorum tunica nervea, (potius celluloſo-„ vaſculoſa,) vel vermiculorum more per ſerpentinos tractus „ in varios cincinnos, circumvolutiones, figurentur, ut in Re-„ ne, Teſtibus. &c.

Recte haec urges V. D. quae ante hac inaudita, nunquam viſa erant, & quae mihi multas parabant rixas, cum haec inveniebam, & Eruditis publicabam, quae tamen nunc multis laudibus aſſumuntur! Syſtema meum porro quoque confirmant fructus & folia arborum, herbarum &c. quae clarius differentias vaſorum demonſtrant, ut in ſequentibus oſtendam. Hinc ſane ex illis, quae adfers ſequuntur res maximi momenti, quod nempe hae vel illae definitiones mutandae ſint. Cum verba Tua allegata prius legeram, tam foecundam diſſerendi inveni materiam, ut potuiſſem reſponſione mea integrum opus conficere, quod vero ſeni non conſultum foret: attamen, ut aliquid dixiſſe videar, quaedam proponam, quid nempe de Tua propoſitione iudicandum ſit, quae extremitates vaſorum noſtrorum pertractat, nempe quod illae fabrica diverſiſſimae ſint. Recte revera mentem ſyſtematis mei percepiſti, & melius adhuc philoſophatus es, ſecus ac alii, qui nebula ignorantiae adhuc ſepulti iacent, non obſtante modeſta & frequenti invitatione mea: *Venite* & *Videte!* vel ob negotia veſtra, mittite amanuenſes veſtros, ut veniant & videant, vobiſque quae vide-

viderint & audiverint, referant. Semper ſane inventio mea res maximi momenti permanebit; quare revera non magis miror, quam quod adhuc dentur, qui talparum inſtar occoecati ſint, & mea inventa nondum arripiant, veluti fecit Celebr. *Profeſſ. Schelhammerus*, qui opera mea legens, & inveniens, quod corticem Cerebri vaſculoſum ſtatuerem, maſcule mihi objiciebat, donec poſt paucas ſeptimanas rem melius penetrans, mihi ſcribere debuerit, me vera dixiſſe; & utinam omnes hunc Virum ſequerentur. Verum ſcio cauſam quare contradicant. Non enim omnibus conceſſa ſunt libera iudicia propter micas deteſtandas.

Lin. 11. „ Hinc invicta Theoremata ſtruere, quod pro „ ratione circuitus vaſorum organicorum, diverſa humorum „ indoles, & diverſa ſecretionis methodus & actio valeat, „ imo quantum eſt introductas in rationalis medicinae effictas „ Chemicorum Patrum per fermenta, effervescentias, ſecre- „ tiones ex foro medico profligare?

Vera ſane loqueris V. Doct. quod nos diu cum his rebus detinuerint autores, & quod hoc aevo per DEI gratiam, veriorem & puriorem eſſentialem cognitionem adepti ſimus corporis noſtri, in quo vero nunc acquieſcendum non erit, ſed omnibus viribus nos allaboremus ad propagandam cognitionem hanc, ſimulque Creatori ſapienti referamus gratias, qui oculos noſtros illuſtravit, ut videre poſſimus, quod erravimus in via, quam coeci illi Magiſtri nos manuduxerunt, & quod occaſionem iam nacti, varia mala melius cognoſcere & curare valeamus, quam ante hac quidem factum fuit, de quo duo mei Tractatus de muſculo orbiculari Uterino & firmiore adhaeſione placentae teſtantur, qui, (ſi antiqua fuiſſet ignorantia) ignoti manſiſſent, cum tamen in publica commoda vergunt & plurimae parturientes, imo millenae, quae prius moriebantur, nunc vitam ſeruent, uti videre licet ex exemplis in ſupra dictis Tract. allegatis.

Porro Vir Doctiſſ. Fol. 21. dicis. „ Ne dicam, V. C. „ Te hoc vaſorum ſyſtema (quod prae ceteris inventis in A- „ natome demonſtraſſe gloriaris) in plantarum Anatome con- „ firmaſſe & veram analogiam ſecretorum ſuccorum in ve-

„ getantibus per vaſa ſuccoſa , cum ſecretione animali per
„ vaſa arterioſa , magno convictionis dogmatum tuorum ar-
„ gumento oſtendiſſe. Ecquis enim vel ſomniavit unquam,
„ plantas eodem mechaniſmo conſtare , vegetare , nutriri,
„ prolem generare ac homo per conſtantes operantis naturae
„ facultates , vitam ſanitatemque ſervat? obſtupeſcit animus,
„ quoties pyra , pruna, poma armeniaca &c.

Reſpondeo : cum me primum ad examinandam Anatomiam plantarum conferebam, tantam diverſitatem non tantum circa canales ſuccoſos fructuum, (quos primo enodabam) ſed etiam circa canales foliorum inveni, & ſic ſenſim me ad herbas converti & flores, quod eo magis mirum eſt, quia de eis nil unquam ſomniarunt, vel viderunt, vel audiverunt Eruditi, quod vero tantam iam peperit aeſtimationem , ut Magni corporis humani & plantarum ſcrutatores, teſtis ſit Magnus Leidenſis Profeſſor, *Boerhaavius* meus , qui non ſine laude haec in lectionibus ſuis ſtudioſis iam proponit , id quod Tu Vir Doct. in ſequent adducis, & mihi ab aliis relatum fuit. „ Cum mihi
„ V. C. ex veteri favore cryptas quoque Boerhavianas in
„ melonibus , peponibus & fere in toto Cucumeraceorum ge-
„ nere ante diſceſſum meum demonſtrares.

Ex hiſce allegatis video , Vir Doct. Te cum aeſtimatione adcepiſſe , quae de Anatome plantarum Tibi oſtendi , & quare hoc aliquis non adſereret , cum in hac inveniantur, quae ſalutem noſtram concernunt , & quodnam hoc non eſt argumentum pro confirmatione novi mei ſyſtematis vaſorum ſanguineorum! Antequam me ad hoc opus accingerem, omnia plena erroribus erant, dum vero meliora docebam, multi ſe offenderunt, me ſemper novatorem eſſe , quos vero ſepius refelli & nubeculas ignorantiae diſſipavi. Res magni momenti ! Cum hortum meum ſuburbanum intrabam , pyra & fructus maturi ab arboribus decidebant, ac ſi mecum colloqui, & dicere vellent : examines nos, ut te defendas contra rixas, quas omnes homines contra te , & tua dogmata de vaſis ſanguiferis movent , cum canales noſtri ſuccoſi idem teſtentur & te in tui honorem defendant : Miracula hominibus cantabam tum temporis, cum demonſtrabam analogiam Lienis humani

mani cum pyro, reſpectu canalium, quarum ſubſtantia his fere conſtat, velut ſuperius dixi & demonſtravi, & nunc ex ſupra abundanti oſtendere volui, ut quilibet raritatem inventi hoc videret.

Demonſtro ergo, quod, cum Lien noſter duplici inveſtitus ſit membrana, hoc quoque verum eſſe in pyro, id quod corticem pyri vulgus vocat, & cum Lien duplicem membranam habeat, pyrum quoque. Iam, ſi quod praecipuum eſt, de interiori ſubſtantia quaeris, ideſt, de ſtructura vaſorum, tunc reſpondeo, quod cum vaſa Lienis maxima parte mere ſanguifera ſint, vaſa pyrorum una cum integumento ſeminis pyrorum ad idem eſſe ſuccoſa: praeterea vaſa Lienis ſanguiflua in multos ramos diſperguntur, ſimili modo quoque fit in pyris: fines vero vaſorum ſanguiferorum in Liene deſinunt in pulpam, vaſa ſuccoſa pyrorum etiam: tandem adhuc novi quid adfirmare audeo, quod, bene conſiderans pulpam Lienis cum pulpa dictorum pyrorum, adfirmare poſſim ſtatim, an pulpa mihi propoſita ſit pyrorum an Lienis?

Praeterea Vir Doct. adducis in fine huius pag. haec verba: „ Anno enim praeterito, quo indefeſſo Tuo in Anatome „ corporis humani ſcrutinio, unum tantum, proh dolor! cadaver ſecandum traderent, horti tui ſuburbani, (uti mihi „ tum temporis triſti animo ſcripſeras) delicias & culturam „ excolebas, terramque evolvendo, plantas quoque anatomice „ & arte Tua evolvere curae erat, quidque profeceris, exultanti, ut ſoles, pede, ſuſpiriisque fuſis monſtrabas, ecquid „ vero? Polygamiam ſcilicet plantarum, ſeu plantam inter „ plantas &c.

Reſpondeo: Verum eſt, Vir Doct. quod tum temporis per totum annum unum tantum cadaver ſecaverim, & multis circa illud tempus difficultatibus occupatus fuerim, ſed ſi male tunc, in ſequenti non ita erit, ut confido! Quaereres hic, uti multi iam ex me quaeſiverunt, an non ab Anatomia corporis humani ſimiliter & ab Anatomia plantarum deſiſterem, & officium ante brevem vitae meae terminum deponerem? Reſpondeo: certe, Vir Doct. ſi cogito me iam aeternitati proximum eſſe, & vitam tam longaevam inter negotia & mortem iam conſumpſiſſe,

pſiſſe, & quod tanta ſenectus opus habeat, vitam quae ſupereſt, ſolitarie in pace tranſigere: tunc ſcias, me ſaepius iam mihi propoſuiſſe finem Anatomicis ſtudiis imponere, ſed non potui, nam indies litteris obruor, ubi varia à me tentanda exigunt, & quod miror, hoc eſt: quod, quo annoſior DEI gratia fio, eo magis amor in Anatomen, & ſcrutandi corpora curioſitas inſatiabilis evadat, quam gratiam DEI Omnipotentis providentiae gratus adſcribo, de quo teſtantur adhuc ultima mea inventa, quae in ſalutem ſexus ſequioris, quae per tot ſecula male tractata fuit, nunc vero per me vitam conſervat, edidi. Amor meus tantus adhuc eſt, machina corporis mei nondum deſtructa eſt, ut, ſi Omnipotens DEUS mihi hoc tantum adhuc anno vitam & ſanitatem ſervaret, ſane inciperem tractare deſcriptionem rariorum inventorum, quae ſpectant morboſum hominis ſtatum, vel quomodo hominis corpus per annos ſenſim mutetur, quod in me, tam annoſo ſene proprio exemplo expertus ſum & annotavi.

Tantum Vir Doct. fol. 4. dicis: „ Ecquis enim vel ſomniavit unquam plantas eodem mechaniſmo conſtare, nutriri „ prolem generare, ac homo per conſtantes operantis naturae „ facultates vitam ſanitatemve ſervet? obſtupeſcit animus, „ quoties pyra, pruna, poma Armeniaca, evoluta, excarnata, „ in que ſerleta redacta memini, & totus haeret in reiteratis „ circa plantarum Oeconomia experimentis &c.

Reſpondeo; Non ſine ratione haec dicis, Mi Bohli, quod haec cum admiratione ſpectaveris, & quod antehac nemo vel ſomniavit de analogia illa, quae eſt inter Lienem hominis, & pyrum ſaccharum, reſpectu ſubſtantiae, vitae, & propagationis earum: cnm Anatomiam plantarum examinarem, & haec miracula viderem, prae admiratione obſtupeſcebam, quare conſultius putavi publico haec revelare, veluti videre licet in *Decade III. Adverſ.* nam ſine deſcriptione nemo mihi fidem dediſſet, & nunc alii iam plantas ita tractare incipiunt, ſed nemo tam felici ſucceſſu, ac ego in liquore conſervat, ubi obiecta figuram eandem retinuerunt, quam habebant, dum ab arbore adhuc pendebant. Poſtea haec experimenta etiam tentavi in pomis armeniacis, perſicis, prunis, & ante

breve

breve tempus incepi iam plantas terreſtres perfectas, imprimis umbelliferas, Apium, Daucos, Petro-&-Oreo-ſelina, & in his quoque vaſa reſpondent cum vaſis ſanguiferis corporis noſtri.

Video quoque V. Doct. quod mentionem facias de inventione mea circa plantas eas, quae, cum poſt ſervitia ſua, quae nobis iam emarcidae praeſtiterunt, emeritae fiunt, aliam ſtirpem in ſubſtantia ſua producant, quae, nova planta anomala nullam analogiam cum matre ſua habet. Hunc naturae curſum faceto, aſt bene reſpondenti vocabulo vocas V. D. polygamiam plantarum. Vidiſti iam apud me Amanuenſis meus, duas ejuſdem generis, & quamlibet ſubſtantiae ab alia diverſae, & veluti eſſet polygamia vel bigamia, quam rem non ſine admiratione inveniebam; plantam nempe inter aliam plantam, quae per centum annos & plures non inſervientes, iam moribundae aliam producerent plantam in ſe, quae nunquam ſolem adſpicit, nec ab aëre, luna, pluviis, vel alia temperie refocillatur. O profunditas! O Eruditum neſcire! ubi Creator ſibi ſoli aliquid ſervat. Praeterea una harum cava erat, & notandum, quod in interna ſuperficie viderim analogiam Cryptarum Boerhaavianarum. Longum foret, omnia Tua V. D. quae à me exigis, & quae Anatomicum ſubtilem ſapiunt, tangere. Iam ad incudem ſuper corticem Cerebri, quam materiam non ſine iure V. D. vocas rixoſam, quia in haec uſque tempora confiteri debamus, quod, cum multum iam ſciamus, adhuc dicere debeamus: Quantum eſt, quod neſcimus!

Fol. 8. „ Nunquam Cl. V. meditabundus magis circa Tua „ & mea praeparata haereo, quam ubi corticem Cerebri examino, neſciens ſaepe, an glanduloſa Malpighiana hypotheſis „ praevaleat, an Tua vaſculoſa, utrumque multum negotii „ faceſſit. Malpighianae revera oculus & microſcopium favent: cum enim corticem, qua parte piae matri continuus „ eſt, vides, videbis mecum parem arteriolarum molliſſimarum compreſſarum reptatum, & corpora olivaria glandoſa „ confuſe inter ſe nexa, ac in glandulis ſpuriis inteſtinalibus, „ quae ſe tam arcte in gyros Cerebri, eiuſque profunde inſculptos ſulcos, inteſtinorum convolutionibus, ſimiles dimittunt, ut iurares (ni ſenſuum iudiciumfalleret) glandulas eſſe

 „ gene-

„ geneſin, licet ſubtiliorem medullae Cerebri & corticis &c.

Reſpondeo: mirum non eſt V. Doct. quod meditabundus haereas, quando ſingularem illam corporis humani partem, puto corticem Cerebri conſideras, quem iam mirati ſunt Viri Eruditi ante me, & mirabuntur adhuc poſt mortem meam, cum praecipua & difficillima pars ſit ad ſcrutandum: attamen noſtro ſeculo plura examinavimus, ac anteceſſores noſtri ſciverunt, cum DEI gratia cognitionem illam adepti ſimus, qua cadavera in ſtatum ceu vivum redigere poſſimus, de qua arte apud anteceſſores noſtros altum ſilentium! Num vero Pia mater continua ſit cum cortice Cerebri, uti dicis, hoc potius arteriis Piae matris adſcriberem, quam ipſi Piae matri ceu membranae. Equidem ſuſtineo hanc hypotheſin, quod Pia mater molliſſima membrana exiſtens, mire copioſis arteriis conſtet, ut per repletionem Pia mater videatur nil eſſe, niſi vaſa, ſed copia haec vaſorum mihi non videtur Piae matri ceu ſubtiliſſimae membranulae data, ut eam nutriat, vel ad calorem eius aliquid tribuat, ſed quod deſtinata ſit, ut conficiat ipſum corticem, quem nunc per experimenta iam convictus, puto conſtare ex finibus modo dictarum arteriolarum, quae in aliud eſſe degenerarunt, ſeu, quod fines ultimarum arteriolarum Piae matris in aliud eſſe degenerantes ſint ipſe cortex.

Hoc nemini credo inſolitum videatur, cum demonſtrem, quod etiam alia vaſa plura in aliud eſſe degenerent, & hoc non ſolum in ſtatu naturali ſano, ſed etiam in morboſo, quae obſervata mea anſam ſane darent, ut integrum tractatum ſcribere poſſem.

Permitte V. Doct. ut Tibi quaedam dicam, quae controverſiam tangunt. Noſti V. Doct. & ego novi divinam ſane ſcientiam in Anatome corporis humani Magni Profeſſoris Boerhaavii. Hic non ita pridem per vices me interrogavit num aliquando viderim, quod arteriae pulſantes per corticem decurrerent. Reſpondi: Non: ſed ſi tertia vice iam me interrogaret, reſponderem: dantur vaſa, *Veni & Vide*! & quid Clariſſ. Profeſſor Boerhaave videret? reſpondeo; videbit totum corticem nihil aliud, quam propagines arteriolarum in aliud eſſe degeneratarum, & repraeſentantium pulpam vaſorum

ſorum ſanguineorum in homine, in pyrorum vaſis, pulpam in pyris. cortice

Quaeſtio haec Magni Profeſſoris, num unquam in Cerebro viderim arteriolas, mihi erat ſublimis, ſed cogitando quoque poſtea, dequo hoc mihi interrogatum fuerit, me conferebam, ut inquirerem in hanc rem, & dignam inveni, ut tempus conſumerem in eius examine. Tum temporis contentus eram opinionibus Anatomicorum, quod arteriae per corticem decurrerent, nam putabant omnes, quod nulla pars in corpore noſtro inveniatur, quae non vel pluribus, vel minus pluribus vaſis conſtaret, ſed poſtea confuſum chaos inveni, ſed nunc exclamo: *Veni & Vide!*

Quod vero dicas, Vir Doct. quod neſcias quaenam hypotheſis praevaleat, quando meditabundus haeres circa Tua & mea praeparata, tunc reſpondeo *Veni! Vide!* & mea praeparata, quae nunc conſervo, luſtra, & tunc videbis facile, quaenam praevalebit hypotheſis. Putas, quod, oculus & microſcopium Malpighio faveant, ſed ego puto, quod ſi Magnus tuus Malpighius viveret, & noſtram controverſiam audiret, mecum deberet ſentire. O! Veni illud & Vide tam efficax eſt, ut omnes, quot quot ſint tacere debeant.

Poſtea proprio Te gladio iugulas, & pro mea defenſione proponis haec verba: „ mecum videbis (Corticem puta) arte„ riolarum molliſſimarum compreſſarum reptatum, & cor„ pora Olivaria glandoſa confuſe inter ſe nexa.

Quod attinet corpora illa dicta Olivaria, haec ſane eſt veritas quaedam perverſa ſine ulla entitate, de quibus memini, quid mihi accidebat, cum Profeſſ. Bidloo pro ſua defenſione contra me volebat demonſtrare, quod cortex Cerebri corpora Olivaria eſſent, & hoc quidem in publica Anatomia. Tenebat nempe corticem cerebri in manu ſua & auditoribus interrogabat, num non viderent, quod cortex Cerebri tales eſſent glandulae, ac in ſuo opere dixiſſet, cum vero ad Profeſſorem Volderum veniſſet, (qui non ex nunc ſolebat aliquid aſſerere) & Eum interrogabat, reſpondebat: Non, mi Domine. Et ita adhuc nunc non nulli dantur, & hoc propter micas! Si nunc & ex Te V. Doct. peterem, ut mihi haec praetenſa

 cor-

corpora Olivaria demonſtrares, nonne idem Tibi contingeret? milites quando hoſtium adventum audiunt, clamant; ad arma! ad arma! ſic ego dico hic: *ad viſum! ad viſum!*

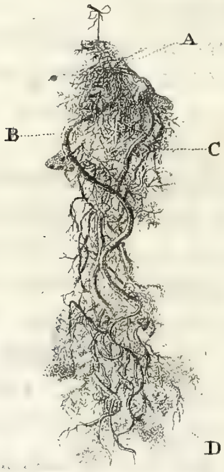
Sed abrumpo diſcurſum meum, V. Doct. cum negotia mea ſatis gravia ſint, & vita mea brevis, quae mihi ſatis leni adhuc ſupereſt: ſed non obliviſcor mi Bohli, quem per colloquia & modeſtiam amo, Tibi omnia fauſta precari. DEVS, qui dotes in ſua gratia in Te plantavit, eas alterius ſervet in ſui honorem & proximi ſalutem. Ne ſis triſtis ſuper fata illa, quae Tibi acciderunt, ſed DEO confide, qui providebit omnia in bonum. Vive ſemper felix, & ut incepiſti, porro plus ultra ſtudiis incumbe, quod Tibi ex toto pectore ſincere precatur

Totus Tuus

FRED. RVYSCH.

Amſtelod. 15 Jun. 1727.

FIGURAE EXPLICATIO.

A. Segmentum Piae matris ex infante.

B. Trunculi arterioſi ex carotidibus & cervicalibus oriundi.

C. Horum extremitates, corticem conſtituentes, evoluti.

D. Pulpa, ſeu pulpoſae particulae, quae ſculptori impoſſibiles fuerunt ut rite, repraeſentari potuerint.

ABRAHAMI VATERI,

D. ET P.P. ANAT. ET BOTAN. SVBST. VT ET SOCIET. IMPER. NAT. CVR. ET REGIAE BRITANN. SOCII.

EPISTOLA GRATULATORIA.

AD VIRVM VERE ILLVSTREM,

DOMINVM CELEBERRIMVM

FREDERICVM RVYSCHIVM

MEDICINAE DOCTOREM, ANATOMES ET BOTANICES PROFESSOREM, NEC NON ACADEMIAE CAESAREAE CVRIOSORVM COLLEGAM, ET REGIAE SOCIETATIS ANGLICANAE SODALEM, ANATOMICORVM PRINCIPEM, FAVTOREM, PATRONVM, AC OLIM PRAECEPTOREM SVVM,

IN QVA DE

MVSCVLO ORBICVLARI

IN

FVNDO VTERI DETECTO

GRATVLATVR

Simulque Communicationem eorum quæ noviter in Anatomia Plantarum detexit perquam officioſe ſibi expetit dubiumque exponit circa Lacunas Vteri Gravidi.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXVII.

SENEX VENERANDE,

VIR

ILLVSTRIS ATQVE CELEBERRIME,

PATRONE ATQVE FAVTOR

EA, QVA DECET, OBSERVANTIA COLENDE AC SVSPICIENDE.

MEritorum TVORVM praeclariſſimorum, in rem Anatomicam ac univerſam Rempublicam literariam, tanta eſt copia, ut eorum numerus vix iniri poſſit, tantum abeſt, ut eadem dignis laudum encomiis ſufficienter praedicari queant. Artificium illud incomparabile, quo corpora integra humana praeparare, ac naturali vividoque colore conſervata exhibere noſti, atque minutiſſima viſcerum partiumque quarumvis vaſa materia ceracea, ad ultimos usque eorum fines, replere, poſtmodum extricare, omnibusque ob oculos ponere calles, tale eſt, ut omnes quidem eruditi illud admirentur, nemo tamen ad hunc usque diem imitari auſus ſit. Artis huius exquiſitiſſimae, vaſa capillaria replendi & euoluendi, beneficio, omnium viſcerum, cerebri, hepatis, lienis, renum, teſtium, placentae, aliorumque, ſtructuram veram & genuinam, ſpiſſis tenebris involutam, luci expo-

 ſuiſti.

ſuiſti. Huius ope clariſſime demonſtraſti, nullas in viſceribus his dari glandulas, ab Auctoribus praeter neceſſitatem confictas, ſed extremitates arteriolarum, absque ullo intermedio, variis locis degenerare in vaſcula alterius naturae, adeoque elaborationem & ſecretionem variorum humorum, non tam a glandulis, quam a mutatione extremitatum vaſorum, eorumque diverſo reptatu, in iisdem dependere. Pari felicitate dexteritateque doctrinam glandularum, antea confuſam atque obſcuram, illuſtraſti, ac imprimis, a Celeberrimo Dn. D. Boerhaave, Academiae Lugduno Batavae totiusque orbis literati ornamento, occaſione in Epiſtola Anatomica TIBI data, in reſponſione ad eandem, differentiam inter glandulas, acinos, cryptas atque lacunas monſtraſti. Has ultimas, in variis corporis locis, cute praecipue, pleura, peritonaeo, pericardio, &c. occurrentes, & pro glandulis habitas, in honorem laudati Viri Boerhavianas appellas, ideo, quod Iſte primus de his TIBI locutus eſt. Multa praeterea nova penitusque ignota, felici auſpicio, detexiſti, quae inter eminent, Arteria bronchialis, Tunica ſpecialis in oculo RVYSCHIANA ideo dicta, perioſtium & vaſcula ſanguifera oſſiculorum auditus, valvulae vaſorum lymphaticorum, & quae ſunt alia. Ecquis enim omnium eorum, quae indefeſſo TVO labore & dexteritate incomparabili, vel noviter inventa, vel clarius oculis expoſita ſunt, numerum inire poſſet? Inventis iſtis egregiis, ac communi eruditorum applauſu exceptis,

addidiſti nuper muſculum orbicularem, in fundo u-teri gravidi obſervatum, quem primum in *Adverſ. Anat. Dec. III.* luci expoſuiſti, leviterque adumbraſti, poſtea vero duobus tractatibus, Belgico Idiomate exaratis, plenius deſcripſiſti & confirmaſti. Huius inventi tanta certe eſt dignitas, ut neſciam, an ullum, a ſeculo inde in lucem protractum, eidem aequiparari queat, ſive inventionem, & demonſtrationem eius difficilem, ſive ampliſſimam utilitatem ſpectes, adeo, ut, in eo TE ipſum viciſſe, mihi videaris. Hoc muſculo quippe abs TE detecto, eiusque uſu, in ſeparanda & depellenda ab utero placenta, inſigni, idoneis argumentis in praedictis TVIS tractatibus demonſtrato, non eſt opus, ut imposterum tantopere de ſecundinarum excluſione ſolliciti ſimus. Multo minus, ubi placenta partum non extemplo ſequitur, permittendum eſt, ut ea, vi adhibita, ſive tractione violenta funiculi umbilicalis, ſive manu intra uterum intruſa, ab eo avellatur. Quid autem, quaeſo, frequentius contingit, quam quod puerperae, partu ſat feliciter peracto, nihiloſecius haemorrhagiis enormibus, febribus putridis atque purpuratis ſupervenientibus, extinguantur, nullam aliam ſaepiſſime ob cauſam, quam culpa inclementis avulſionis placentae, uterique gravis lacerationis, manu imprudentis obſtetricis factae, eiusque inflammationis ac gangraenae inſecutae. Hic enim mos eſt quarundam obſtetricum, ignorantia non minus quam audacia barbara-

rum, ut, ubi placenta non ſtatim & in momento quaſi partum ſequatur, ſine mora, per orificium uteri adhuc patens, manus feroces intrudant, radendo lacerandoque uterum, mediantibus unguibus accipitrinis, placentam interdum violenter & fruſtulatim avellant. Non equidem penitus damnandum videtur conſilium, quod Auctores dant, & TV Ipſe, Vir Excellentiſſime, uti fateris, ante muſculi orbicularis inventionem, approbaſti, quo ſvadent, ut, remediis blandioribus, ad placentam, tenacius utero cohærentem, ſeparandam & extrahendam, nihil proficientibus, iisque incaſſum adhibitis, obſtetrix, manu in uterum immiſſa, digitis eam caute ſeparare, aut, quando nec hoc ſufficit, eandem perforare ac pertundere ſtudeat. Laceratio enim placentae per ſe nil mali portendit, eandem potius, quia ob effuſum hoc ipſo ſangvinem, intus ſtagnantem, flacceſcit, facilius ſecedere, ratio ſvadet. At enim vero triſtis experientia docet, obſtetrices non raro, neglectis etiam mediis mitioribus, uti ſunt tenſiones & inclinationes modeſtæ funiculi umbilicalis, frictiones & inunctiones abdominis, fomentationes, clyſteres, ſternutatoria &c. ſtatim ad violentam placentae avulſionem manum admovere. Contingit autem ſaepiſſime, ut quaedam earum, uti pleraeque, ſcientia Anatomica ſitus partium deſtitutae, uterum hoc ipſo mediantibus ungvibus graviter laedant, atque ſic graviſſimis morbis, mortique ipſi anſam praebeant. Tutius igitur, TE Auctore, eſſe iudico, placentam in

utero

utero relinquere, quam violenta eius avulſione huic vim inferre, quia plura ab hoc, quam ab illo mala ſunt metuenda. Non certe video, quid periculi, a placenta aliquamdiu relicta, immineat, imprimis cum uterus, beneficio muſculi orbicularis, a TE, Vir Ampliſſime, inventi, eandem proprio conatu propellere valeat. Docent id exempla a TE obſervata, in quibus placenta, quae initio nullo pacto ſeparari potuit, aegris ſaltem in lecto quiete repoſitis, atque confortantibus refectis, poſt aliquod temporis ſpatium ſponte prodiit. TIBI pariter familiare fuiſſe, aſſeris, placentam per plures dies, ſeptimanas & menſes in utero retentam, tandem tamen feliciter expulſam fuiſſe. Illud porro confirmas praxi TVA vaſtiſſima, qua TE, ſpatio plus quam L. annorum, quo muneri Profeſſoris, in erudiendis obſtetricibus, TIBI primum demandato, praees, nullam puerperam ob retentas ſecundinas obiiſſe teſtaris. Mihi ipſi quoque exempla talia nota ſunt, quod placenta poſt aliquot dierum ſeptimanarumque ſpatium, iam tum corrupta, fruſtulatim exciderit, ſine vitae ſanitatisque diſpendio, adhibitis ſolum & continuatis remediis uterinis, balſamicis & reſolventibus, uteri inflammationi & putredini reſiſtentibus. Imo neque hanc abinde timendam eſſe, non tantum ſufficientibus argumentis demonſtras; ſed & ipſae molae, e portionibus placentae in utero relictis generatae, & per longum tempus in eo geſtatae, id confirmant. Tandem etiam illud extra omnem dubitationis aleam poſitum eſſe, certiſſime

tiſſime perſvaſus ſum, molas potiſſimum violentae placentae avulſioni originem ſuam debere, easque propterea omnium optime praecaveri, ſi expulſio placentae, ex TVO conſilio naturae permittatur, & cura per expectationem, uti ſcite exprimis, in tractatione puerperarum adhibeatur. Vt brevis ſim, & vel verbo me expediam, muſculus uteri orbicularis, RVYSCHIANVS impoſterum merito appellandus, tantae eſt dignitatis & utilitatis, ut nullum reliquorum noſtri aevi inventorum eidem anteferri queat. Erit TIBI, Vir Ampliſſime, ob eius inventionem omnis poſteritas obſtricta, ac immortales decernet gratias laudesque, quia eodem detecto, atque conſiliis & cautelis TVIS ſaluberrimis, quas in ſaepius laudatis tractatibus ſuppeditaſti, obſervatis, innumerae puerperae ſervari poterunt, certiſſima mortis rapina alias futurae: Sed tranſeo nunc ad alia.

Non minoris momenti eſt, quam mira ſubtilitate & incredibili dexteritate tractas, Anatomia plantarum, qua folia fructusque varios vegetabilium diſſolvis, atque minutiſſimos eorum tubulos ſucciferos evolutos, ob oculos ponis, & ita harmoniam inter animalium vegetabiliumque circulationes ſuccorum, nutritionem & ſecretionem monſtras. Admiratus hoc non tantum ſum in iconibus fructuum pyri, mali armeniaci & perſici diſſolutorum, & cum vaſis ſuis ſucciferis & pulpoſis *in Theſaur. Anat. max. Tab. I. & Adverſ. Anat. Dec. III. Tab. II. Fig. 2. 3. 9.* repraeſentatorum, ſed etiam in praeparatis foliorum vario-

variorum, calicum florum malvae, atque fructus pyri, a dexterrima TVA manu nitidiſſime elaboratis, donoque mihi miſſis, contemplari, oculosque meos paſcere, per TVAM benevolentiam inuſitatam mihi licet. Admiratione captus obſtupeſco, quoties eadem inſpicio, nec mirari ſatis poſſum conſtantem illam, ac ultra LX. annos continuatam, ineffabilem TVAM aſſiduitatem, incredibilem patientiam, ſtupendumque laborem, quem in ſubtilitatibus iſtis eruendis evolvendisque adhibuiſti. Sane admirationem omnem ſuperat, Virum Senem, nonagenario proximum, & ſeculum pene emenſum, ſubtiliſſimaruum huiusmodi rerum ſpeculationi adhuc incumbere poſſe, quibus oculi iuveniles, aciesque lyncea vix ſufficit. Ita eſt, Senex Venerabilis, Deus Omnipotens, ad Cuius gloriam, in ſtupendis Naturae Operibus, amplificandam, omnes TVOS conatus dirigis, & cui omnia illa accepta referre iubes, TE aevi noſtri miraculum eſſe voluit, quod orbis univerſus eruditus admiratur, nec ſatis, pro merito, admirari poteſt. Induſtria enim TVA indefeſſa, improboque labore, res abſtruſiſſimas inveſtigas, & e Trophonii antro in lucem protrahis, atque ſic Scientiam Anatomicam indies novis inventis locupletas. Clariſſimus Rittmeyerus, Doctor Medicus & Practicus apud vos celeberrimus, nuper per literas certiorem me reddidit, TE haud ita pridem nova quaedam, eaque notatu digniſſima in Anatomia plantarum detexiſſe, atque in harum interna ſuperficie analogum cryptarum Boerhaavianarum, de-

 mon-

monſtrare poſſe. Huius rei ſingularis pernoſcendae deſiderio inſigni flagrans, non potui non in praeſentibus, TVA venia, ad TE exaratis literis, ea, qua par eſt, obſervantia TE rogare, velis pro TVO in me favore, petitioni meae locum relinquere, ac nova illa inventa, in uſum Anatomicorum & Botanophilorum, propediem luci exponere.

Vltimo tandem loco, unicum ſcupulum, qui animum meum dubium tenet, circa uterum gravidum, ut TIBI exponam, permittas. In Tractatu meo, ſuperiori anno de utero gravido in lucem emiſſo, ſubſtantiam uteri gravidi fungoſam, ſinuoſam & celluloſam explicavi, eamque, uti in ſubiecto iſto deprehendi, figura exprimere curavi. Hi ſinus anfractuoſi & celluloſi, uti ibidem annotavi, non tantum inter ſe omnes communicant, uterumque totum, ſpongiae inſtar, cavernoſum reddunt, ſed & cum cryptis atque lacunis, intra uteri cavum hiantibus, conveniunt, ita ut ſuperficies interna uteri, in toto ſuo ambitu, aeque ſpongioſa & cavernoſa appareat, ac uterus in ſua ſubſtantia. Hae lacunae verſus cavum uteri patentes, quia in toto ſuperficiei ambitu reperiuntur, mirum eſt, qui fiat, ut per illas ſangvis, per ſinus uteri circulo circumductus, in cavum uteri non effluat, cum tamen placenta uterina unico tantum in loco utero adhaereat. Dubium hoc jam tum in dicto Tractatu *P. I. Theſ. V.* movi, eidemque occurri poſſe exiſtimavi, ſi ſtatuamus,

mus,

mus, cryptas reliquas minores, quibus placenta non connectitur, forſan recipere fibras, ex chorii peripheria productas, quoniam rationi minus conſentaneum videtur, easdem nihil recipere, quia alias ſangvis ex iisdem neceſſario effunderetur. Addidi praeterea, fortasſis mediantibus his fibris, per cryptas reliquas ſangvini uterino immerſis, ſuccum gelatinoſum ad amnium afferri poſſe, quia alias de huius origine & viis hactenus nihil certi conſtat. At enim vero haec omnia mihi nullatenus ſatisfaciunt, quia meris coniecturis nituntur. Non enim video rationem, cur non hoc pacto placenta in tota ſecundinarum peripheria generetur. Nulla hactenus occaſio mihi obtigit, uterum gravidum, proxime ante partus tempus introſpiciendi, & foetum maturum in ſuo habitaculo, ſecundinis adhuc circumdatum contemplandi, ut examinare potuerim, quaenam ſit conſtitutio harum lacunarum, & utrum aliquid, ac quid recipiant? Libenter ergo ex TE, Vir Excellentiſſime, ſcire vellem, quid TV ea in re obſervaveris. Quodſi hoc abs TE impetravero, maximopere TIBI obſtrictus forem.

Interea ego, pro TVA ſalute & incolumitate, Deum Ter Optimum Maximum ſupplex veneror, velit Summum, quod cuncta regit, conſervat & moderatur, Numen, TE Anatomicorum Antiſtitem, & ſplendidiſſimum Orbis literati ornamentum, ad ſeros usque annos, ſalvum ſoſpitemque praeſtare, TIBIque Neſtoris aetatem concedere. Quod ſupereſt, TVO

 favori

favori ac benevolentiae, uti hactenus, ita impoſterum commendatum me ut habeas, officioſiſſime rogo, certoque perſvaſus ſis, me in cultu erga TE & obſervantia nemini cedere, qui ſum, quoad ero,

CELEBERRIMI ET AMPLISSIMI NOMINIS TVI

Dabam ex Muſeo
Wittenbergæ Saxonum
d. XXI. Octobr.
M DCC XXVI.

Cultor atque Venerator perpetuus

ABR. VATER.

D. ET P. P.

FREDERICI RUYSCHII

R E S P O N S I O

A D

EPISTOLAM GRATULATORIAM

CLARISSIMI, CELEBERRIMIQUE

V I R I

D°. ABRAHAMI VATERI,

PHIL. MED. DOCT. ET PROFESS. PUBL. ANAT. ET BOTAN. SUBSTIT. NEC NON SOCIETATIS IMP. NAT. CURIOS. ET REG. MAGNAE BRITANN. SOCII.

D E

MUSCULO ORBICULARI

I N

FUNDO UTERI DETECTO, &c.

Cum figura ænea.

CLARISSIME VIR.

Auream, imò auro pretioſiorem, quam ad me dediſti Epiſtolam, accepi, eamque legi, perlegi: encomiis, in illâ contentis, à latere ſepoſitis, ſoli nempe DEO honos, gratia, benedictio! Mihi equidem gratulor, in tantâ ſenectâ contigiſſe, ut tam ineffabile infortunium, quod per tot aeva inconcusſum manſit, in vitae humanae ſuffragium, fuerit à me manifeſtatum, ita ut ſexus, praeterquam ſequior, iure merito cantare poſſit, debeatque *Salvatori Immortali honor & gloria in aeternum!*

Porrò, CL. V. à me exigis reſponſum, & equidem feſtinatum, cogitasne me nonagenario proximum otioſum eſſe? Scias velim, quod plurimae epiſtolae me exſpectent, quae reſponſione ſuper hac re quoque indigent, & quod equorum calcei, non renoventur, currentibus equis? interim laetor, quod mihi dederis anſam brevioris reſponſionis, cum in totum calculum aſſertioni meae appoſueris, circa libellum de muſculo uterino, & iuſtò firmiore cohaeſione placentae uterinae, itaque brevi eſſe potero, circa reſponſionem meam.

Relictis denique, ut dixi, encomiis, me conferam ad illa, quae, TV VIR ÆSTVMATISSIME in rebus Anatomicis, Botanicis, & caeteris ad res medicas pertinentibus, VERSATISSIMVS à me exigis.

Fol.

Fol. 10. habes.

„ Non minoris momenti eſt, quam mirâ ſubtili-
„ tate, & incredibili dexteritate tractas Anatomiam
„ Plantarum, quo folia fructusque varios vegetabi-
„ lium diſſolvis, atque minutiſſimos eorum tubulos
„ ſucciferos evolutos, ob oculos ponis, & ita harmo-
„ niam inter animalium, vegetabiliumque circula-
„ tiones ſuccorum, nutritionem & ſecretionem mon-
„ ſtras. Admiratus hoc non tantum ſum in Iconi-
„ bus fructuum pyri, mali Armeniaci, Perſici diſſo-
„ lutorum, & cum vaſis ſuis ſucciferis & pulpoſis in
„ *Theſ. Anatom. max. Tab. I. & Adverſ. Anatom.*
„ *Dec. III. Tab. II. fig.* 2, 3, 9. repraeſentato-
„ rum, ſed etiam in praeparatis foliorum variorum,
„ calicum florum malvae, atquae fructus pyri, à dex-
„ terrima TVA manu nitidiſſime elaboratis, donoque
„ mihi miſſis, contemplari, oculosque meos paſcere
„ per TVAM benevolentiam inuſitatam mihi licet.
„ Admiratione captus obſtupeſco, quoties eadem in-
„ ſpicio, &c.

Resp. hic, EXC. VIR, praebuiſti mihi anſam referendi, quid mihi acciderit ab Eruditiſſimo quodam Profeſſore cum pyrorum, aliarumque plantarum folia in exuvias, ſeu ſceleta videret redacta, obſtupeſcere videbatur, rogabatque qui hoc fieri poſſit? cui regerebam, me non eſſe huius opificii auctorem, ſed ſatellites mei, puta animalcula, quae tunc temporis in uſum revocaveram. Nunc verò illud longe nitidius & exquiſitius ipſemet perago, uti patet in foliis ulmi

(quo-

(quorum vaſa ſuccoſa tomenti inſtar ſunt tenuia) idque propriis ſatellitibus, nempe propriis digitis: interim ſatis mirari nequeo, quod reperiantur, qui tam frigidè de hoc artificio loqûuntur, cum tamen tanti ſit momenti. Aſt meliora docti, meliora facerent! itaque ad TE VIR EXC. relegandi ſunt, qui nervoſius iudicare potes de rebus iſtis.

Vlterius hoc artificium confirmat, imò grave pondus affert ſyſtemati meo novo, ſcilicet: quicquid ad ſuſtentandum corpus noſtrum confert, illud conficitur in vaſis, ex. gr. ſemen, Lac, ſanguis, ſaliva, fel, ſuccus pancreaticus, chylus, & plura alia: haec doctrina nova quidem, attamen vera. Olim me rogabat NOBILISS. ARISKINE, Archiater DIVI Caeſaris Ruſſiae, utrumne crederem ſperma humanum hoſpitari in ſanguine, cui regerebam, quicquid in ſanguine repereretur, me non poſſe dicere, hoc tantum ſcire, ſperma haud fieri in ſanguine, & quod primò eius rudimentum conficiatur in vaſculis ſpermaticis teſticulorum, oriundis ex arteriis, mutatis in aliud eſſe: praeterea, me putare, ſperma in paraſtatibus magis perfici, ut & in vaſis deferentibus, quae tandem illud deponant in veſiculas ſeminales, ad ulteriorem aut ultimam perfectionem; hoc audito, contentus erat.

Ad viam, unde digreſſus ſum. Fol. 12. proſtant quoque haec verba: " Induſtria enim TVA indefeſ-
„ ſa, improboque labore res abſtruſiſſimas inveſtigas,
„ & e Trophonii antro in lucem protrahis, atque

„ ac ſic ſcientiam Anatomicam indies novis inventis
„ locupletas. CLARISS. RITTMEYERVS, Doctor
„ Medicus apud vos Celeberrimus, nuper per literas
„ certiorem me reddidit, TE haud ita pridem nova
„ quaedam, eaque notatu digniſſima in Anatomia
„ plantarum detexiſſe, atque in harum internâ ſu-
„ perficie, analogum Cryptarum Boerhaaviana-
„ rum, demonſtrare poſſe. Huius rei ſingularis per-
„ noſcendae deſiderio inſigni flagrans, non potui
„ non in praeſentibus TVA venia ad TE exaratis li-
„ teris, ea, qua par eſt, obſervantia TE rogare, ve-
„ lis pro TVO in me favore, petitioni meae locum
„ relinquere, ac nova illa inventa, in uſum Anatomi-
„ corum & Botanophylorum propediem luci expo-
„ ponere.

Reſp. Quod, Clariſſ. Do. Doctori RITTMEYERO, dixeram, me poſſe viſui exponere, plantas in plantis, hoc verum eſſe ſcias velim: illud enim auſpicatò inveneram, ſuntque tam inſignes, ut ne opus quidem ſit oculos armare microſcopiis. praeterea, exiguum ramuſculum vel ſegmentum EXC. V. impertire poſſem. Ulterius conſiderandum, circa hanc plantam, nempe quod non ad, neque ex, multò minus, ſupra alias plantas ortum duxerit, id quod ſaepius fieri, vel lippis & tonſoribus ſatis ſuperque notum, aſt verò illa in totum ortum ducit, & ſic manſit in aliis plantis tanquam in antro Trophonii, ubi ſemper nox! ita ut nunquam coelum aſpiciat. Iſthaec planta in totum nil proficit, ex ullo latice aquoſo, vel

vel rore, vixit tamen. Praeterea eſt planta aphylla, ramoſiſſimaque, cuius Sator CLEMENTISSIMVS CREATOR, non ex ſemine intimo plantae commiſſo, ſed ex Providentia Divina! Eſt planta mollis alba, flexilis, modice tenax. Vid. Tab. I. Fig. I.

Praeterea potero EXC. V. viſui exhibere huius plantae aliam ſpeciem, vel aliud genus plantae, ex eodem fonte ortum ducens, ſc: ex alia planta, haec autem eſt fiſtuloſa, vel potius fiſtula, praecedente rarior. Haec autem teres, ſpithamum longa, omni ramo deſtituta, cava, craſſitie ſcipionis, ſicuti Tab. I. Fig. 2. indigitat, in illius cavitatis ſuperficie (quod omnem admirationem ſuperat) uno in loco conſpiciuntur multi ſinus, vel impreſſiones in agmen poſitae, quae ſemen ſinapi recipere poſſunt, repraeſentantque cryptas BOERHAAVIANAS.

Si quis iam me rogaret, quales habeant hae plantae in medicina uſus? hic altum ſilentium! & eruditum neſcire! non tamen in totum. ex eo enim palam fit, plantas nonnullas abſque praegreſſo ſemine poſſe vivere, emergere, vigere, quo conceſſo, imò viſo, ad altiora nos ducere poſſent, quae non ſunt huius loci, itaque ad alia. Folio Eodem 12. " Ultimò tandem
„ loco, unicum ſcrupulum, qui animum meum dubium
„ tenet, circa uterum gravidum, ut TIBI exponam,
„ permittas. In tractatu meo, ſuperiori anno de utero
„ gravido in lucem emiſſo, ſubſtantiam uteri gravidi
„ fungoſam, ſinuoſam, celluloſam explicavi, eamque,
„ uti in eo ſubiecto ipſo depraehendi, figura expri-

 „ mere

„ mere curavi. Hi ſinus anfractuoſi, & celluloſi; „ ubi ibidem annotavi, & non tantum inter ſe omnes „ communicant, uterumque totum, ſpongiae inſtar, „ cavernoſum reddunt, ſed & cum cryptis atque la- „ cunis, inter uteri cavum hiantibus, conveniunt. Ita „ ut ſuperficies interna uteri in toto ſuo ambitu, aeque „ ſpongioſa ac cavernoſa appareat, ac uterus in ſua „ ſubſtantia. Hae lacunae verſus cavum uteri paten- „ tes, quia in toto ſuperficiei ambitu reperiuntur, „ mirum eſt, qui fiat, ut per illas ſanguis, per ſi- „ nus uteri circulo circumductus in cavum uteri non „ effluat, cum tamen placenta uterina unico tantum „ in loco utero adhaereat. Dubium hoc iam tum in „ dicto tractatu. P. 1. Theſaur. V. movi, eidemque oc- „ curri poſſe exiſtimavi, ſi ſtatuamus, cryptas reliquas „ minores, quibus placenta non connectitur, forſan „ recipere fibras, ex chorii peripheria productas, quo- „ niam rationi conſentaneum videtur, eaſdem nihil „ recipere, quia alias ſanguis eiuſdem neceſſario ef- „ funderetur.

CLARISS. VIRVM haec omnia ita obſervaſſe, nullus dubito, at verò, dictus uterus, in quo haec omnia obſervaſti, forſan fuit mortuus, & inter hoſce duos, ſc. uterum vivum & mortuum intercedit diſcretio tanta, ut non videam quid dicam de propoſitis, imò ſatius fore exiſtimo, ut reſponſionem ſuper illis differam, donec acquiram uterum mortuum, & redigam in ſtatum, ceu vivum: dixeris forſan me omnino obtinuiſſe uterum puerperae: fateor, illumque aperui,

perui, ut perſcrutarer eius faciem interiorem, quo ſine, non in conſpectum veniſſet dictus muſculus orbicularis; aſt ea propter quoque ineptus factus eſt, ut redigi iam poſſit in dictum ſtatum, ceu vivum, id eſt, vitae ſpeciem repraeſentans.

Hoc autem artificium VIR EXCELL. Clementiſſimo Creatori placuit, per immenſam gratiam per me manifeſtare, quo pacto cadavera integra redigi posſint in talem ſtatum, ut vitae ſpeciem repraeſentent: imò hoc artificium tantum valet in Anatomia, ut impoſſibile videatur, noſſe veram corporis humani fabricam, nam poſt exſpirationem millenae particulae ſenſum aufugiunt, fiuntque inviſibiles.

Nemo interim exiſtimet hocce artificium ſufficere; aliud enim quoque coniungendum, quo ſine impoſſibile foret, veram conſtitutionem dictam viſui exhibere: pone, cerebri corticem, pulpam in extremis vaſis, extremitates vaſorum ſanguineorum tomenti inſtar tenues, corpus reticulare ſupra cutem ſitum, tunicam Ruyſchianam in oculo, ut & alia, quantumvis exquiſitiſſime ſint concinnata & praeparata, niſi in liquore ſpirituoſo & convenienti viſui exhibeantur, & quidem coelo ſereno exiſtente, alias oleum & opus ſunt perdita: interim quàm difficilè ſit, corticem cerebri in liquore, ope capilli ſuſpendere, percipient illi, qui illud efficere ſatagunt, idque propter mollitiem & tenuitatem corticis.

In iuventute ſuppetebat mihi occaſio acquirendi cadavera earum, quae uterum gerebant, ut & puerpera-

rum, at verò, cum eo tempore, ineffabile ſupra dictum artificium adhuc lateret in antro Trophonii; non poteram multum ex eo proficere, attamen illud ſcio, nec meâ excedit memoriâ, quod uterus tunc temporis pro certo audiverit ſpongioſus, praeſertim uterum gerentium, at verò, poſt nobilem ſupra dictam revelationem dicti artificii mutavi illam ſententiam, nullus dubitans, quin illud ita dictum celluloſum, ſpongioſum, ſi non in totum, ſaltem, maximâ ex parte eſſe vaſculoſum transverſim ſectum: quamvis dicere nequeam, *veni & vide!* Itaque illud reſervandum donec occaſio ſuppetat uberior. Interim CLAR. VIR, antequam calamum deponam, TIBI referam, quid mihi contigerit circa uteri non gravidi repletionem ceraceâ materiâ rubrâ. Repleveram dico, illum ſummâ cautelâ, ne ceracea materia exitum quaereret praeternaturalem, quo facto, uterus ſummâ rubedine ſuperbiens, occurrebat nobis, ceu totus quantus, ex vaſis ſanguineis conſtitutus. Conſidera nunc, ſi ille uterus fuiſſet factus gravidus, & ſi omnia illa vaſa, quae ſunt innumerabilia, fuiſſent extenſa, prout videmus fieri in utero gravido, quid mirum, ſi uterus gravidus in tali conſtitutione nobis occurreret, ceu ſpongioſus & celluloſus: itaque quam facile illud nobis imponeret, facile eſt concipere. Iam tempus vocat me ad alia, haud negligenda, ne autem videar ingratus, TIBI EXC. VIR, debitas maximasque ago gratias, quod ſyſtemati meo novo, calculum appoſueris circa muſculum

lum uterinum, & iuſtò firmiore cohaeſione placentae uterinae: praeſertim quod illud viderim factum à PROFESSORE tam PRAECLARO, & iure merito PRIMARIO, idque per praelum in uſum publicum. BENIGNISSIMVS CREATOR, qui omnibus proſpicit, TE ſalvum ac proſperum reddat ad neſtoreos annos, praecor. Vale, hiſce ſum & maneo,

VIR EXCELLENTISS.

Dabam Amſtelodami
d. 2. Febr. 1727.

Totus tuus

FR: RVYSCH.

EXPLI-

EXPLICATIO
TABULÆ.
FIGURA I.

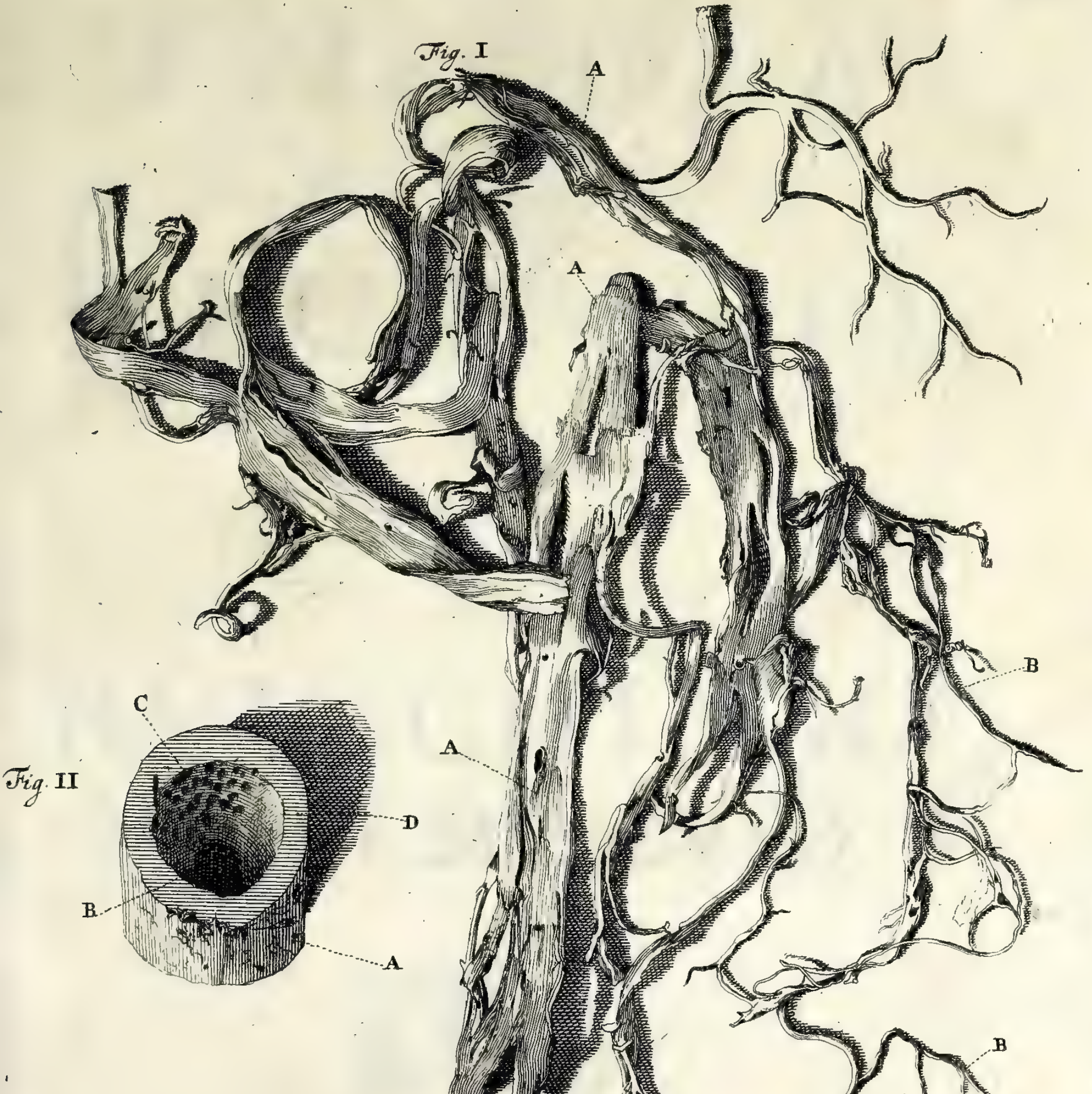
Exhibet Plantam in Planta repertam.
AA. Truncus.
BB. Rami.

FIGURA II.

Denotat Segmentum alterius Plantae fiſtulae inſtar cavum, & repertum in alia Planta.
A. Fiſtula.
B. Cavitas eius.
C. Celluloſitates, cryptas Boerhaavianas mentientes.
D. Craſſities ſubſtantiae fiſtulae.

ERRATA ſic emendanda.

Pag. 9. lin. 13. pro ſubtiliſſimaruum l. ſubtiliſſimarum.
Pag. 10. lin. 9. pro ſcupulum l. ſcrupulum.
Pag. 15. lin. 13. equidem l. quidem. lin. 22. brevi l. brevis.
Pag. 16. lin. 1. EPISTOLA GRATVLATORIA. l. FREDERICI RVYSCHII. lin. 2. poſt habes adde haec. lin. 23. mei l. meos.

Fig. I
A
A
A
B
B
Fig. II
C
D
B
A

EPISTOLA
VIRI CLARISSIMI
HECQVETI.

ERgo ad veſtras quoquè terrarum oras pervenit, quæ quidem per litterarum orbem latè volat, illuſtriſſimi Domini *Ruyſchii* celebrata fama, ſed quæ noviſſimis hiſce temporibus renovata eſt perutili invento *Muſculi uterini*, illius nempè, quem, quia uteri fundo ſitum detegendo revelavit Anatomicorum princeps *Ruyſchius*, *Ruyſchianum Muſculum* nominarunt; revera enim ſtupendæ illius ſagacitatis fructus & argumentum eſt, inventum ſingulare, proprius honor. At ſalivam tibi movet, Vir Clariſſime, inventi illius futura factaquè jam utilitas, tibi inquam proſpicienti, providenti vè quantum inde lucis arti medendi venturum ſit in poſterùm, ad enodandas non paucas, circa partûs difficultates & diſcrimina, ætiologias. Diù imprimis ceſpitarunt in deffiniendâ veteri, nedùm elucidatâ, gravi tamen quæſtione, de placentæ adhæſu poſt editum infantem; ſcilicet, expediret nè placentam uteri fundo tunc adhærentem digitis ſeparando, cogendoquè avellere, nè morâ ſuâ vitium capiat, fatalem què utero inurat maculam. Quantum periculi ab obſtetricis ſtoliditate puerperæ hinc immineret, cuivis apertum aut palam eſt, quippe quæ ſic miſerabiliter uterum illa dilacerare periclitatur; ſed eadem hæc operatio, unde tantum ab imperitâ aut novitiâ ſi vis, obſtetrice metuendum venit, diſcriminis vel periculi expers nè penitus erit, utut ab eruditâ & expertâ manu fuerit exercita? Alteram ergo indigitat verè medentem manum feliciſſimus in inveniendo *Ruyſchius*, ſcilicet in fibris *uterini muſculi* mechanicos digitos, qui placentæ cum uteri fundo commiſſuras dexterè demoliendo ſed rumpendo nihil, blandam illius ſeparationem movet, promovetvè. Hìc ergo mirabere velim, Vir Clariſſime, Ruyſchiani inventi felicitatem, nimirum ad naturæ medicatricis palatum bene ſa-

pientis! quemadmodum enim ſuus univerſo corpori, vel univerſæ illius œconomiæ animali Medicus inquilinus præficitur, indigena vè præſens & concreata Medicina, ſimiliter in utero medentem aut obſtetricantem *Ruyſchius* oſtendit domeſticam artem, uterini nempè muſculi *mechaniſmum*, qui inſititiam uteri fundo placentam divellat, amoveat què.

Enim vero quia incaſtraturæ genus eſt placentæ cum uteri fundo corporatio, id eſt compaginationis ſpecies aut inſitionis, quâ emiſſitii illius villi, emergentes vè tubulorum radices, cum uteri cæcis vaſorum oſcillis copulando ſe mutuò (*cotyledonum more*) committuntur & coaleſcunt, expeditionis ſit oportet modus ille labor, qui utrumque diſſociet, alternos reſolvat nexus, & mutua retinacula; Hicque ille eſt qui à partu ſuccedens efficit, ut enixum infantem placenta illicò ſequatur. Sic enim proſperè cedet hujus exitus, ſi in curando recens enixo non nimis factâ morâ, illicò obſtetricis docta manus placentam dexterè trahendo, molliter (*a*) ad deſcenſum ſollicitabit: adeo ut ſtatim ab excluſo infante manum illicò in uterum hiſcentem adhuc, ſuiquè fundo amplè expanſum, ad placentam exporrigat; tunc temporis enim funiculi umbilicalis ductu, placentam, quæ huic continua eſt, docilem ſolvi ſentiet, ſeparari què facilem experietur, adjuvante rem & abſolvente muſculi uterini mechanicâ contractione; Ni forte (quod adhuc Ruyſchii noſtri obſervatio eſt) impedimento ſit arcana quædam *Spaſmodica diatheſis*. (*b*) Attamen ſi ſpretâ hâc diligenti curâ, reluctando obſtinatiùs placenta revelli recuſet, utpote uteri fundo ſtrictiùs adhærens, vi & impetu avelli illam maximè cavebitur; cumquè puerperæ damno perpetrari ſoleat id genus facinoris non infrequenter, tam exitiali malo occurrendum docet *Ruyſchiani muſculi* inventum. Hujus ergo potentiæ aut *ſyſtalticæ* vi, totum certò tutòque futuræ expulſionis negotium, ſeu naturæ labori, committi conſulit confidenter inventi Muſculi Author (*c*) aliunde ſpondendo periculi venturum nihil ab iſthâc placentæ remorâ; vaccarum addit exemplum, quibus, inquit, mali nihil contingere *audimus à ruricolis & veterinariis, ex retentis ſecundinis vitulinis, non obſtante*

(a) *Ruyſch. obſ. an.* 97. *adv. dec.* 2. *p.* 31. &c. (b) *Adv. Dec.* 2. *pag.* 30.
(c) *Ruyſch. adv. Dec.* 2. *pag.* 30.

ſtante 40. 50. *imo* 60. *placentarum mole , quarum nonnullæ in totum placentæ corporis humani proportionatæ obſervantur.* (*a*)

Igitur de illorum anatomes inventorum numero non eſt Muſculi Ruyſchiani revelatio, quæ theoriam artis lucupletando, ditant minus opera artificis aut adjuvant nihil, imo purioribus curatricis Medicinæ legibus accinendo inventum iſthuc patefacit, digeſtionis, fermè dixerim *coctionis* opus eſſe totum morantis in utero placentæ negotium. Enim verò quanto minùs revelli ſe ſecundinæ patiuntur, tanto magis expectando curari amant. Ejuſmodi Medicinæ mentem aperit aut rationem, uteri pandentis ſe ſub imprægnatione, & uterini vel Ruyſchiani Muſculi ſub partu ſe contrahentis *Mechaniſmus :* ſub priori intuitu conſpicitur diſcapedinando ſenſim, immensè quantum! elongari breves uteri fibras, tamquè latè, ut capacitatem uteri, quæ in virginibus vix ulla aut aliquapiam eſt, ad pedum menſuram in prægnantibus efforment. Interea quantum latitudinis capit uteri apex vel fundus, tantum longitudinis ſibi faciunt uterini ceu Ruyſchiani Muſculi, (quæ vix ullæ videbantur) fibræ; hæquè dùm ſe producunt, appreſſa uteri fundo placenta, Ruyſchiano Muſculò, totâ quâ valet mole, quâque patet ſuperficie totâ, illic applicita eſt. Quorſum autem omnis hic potentiarum apparatus? Duas quippe comparatas hic habes ad agendum potentias, uteri nempe & Ruyſchiani Muſculi fibrarum, utrobiquè ideo tenſarum, ut duplicis aut geminati elateris virtute, quæ oneri ſibi erunt & maturuerint, extrudat natura; infantem intellige, & illius appendices ſecundinas; utraque enim uno ictu aut impetu uno expellere potis eſt, ſi ex æquo propellenti vi obſequibilia utraque ſe præſtant. At quâlibet ex causâ, expulſo infante, uteri fundo hærens placenta reſiſtat? Tunc inſumpta in infantis expulſu tota uteri potentia, ad placentæ expulſionem (quippè quæ præterita) inutilis fit & fruſtranea. Atqui hæc præcipua vis eſt, eòquè major, quò diſtans magis punctum illud erat unde extendendo ſe receſſerunt fibræ. Hæc autem finito ſuo impetu, alteram, quæ Ruyſchiani Muſculi fibrarum eſt, ſolam deſerit, quæ tamen eò minor eſt, quò viciniora ſunt diſtantiarum quas exporrigendo ſe fibræ percurrerunt,

(a) *Ruyſch. Tract. Anat. de Muſcul. in fundo uteri pag.* 16.

rerunt ; puncta. Igitur quæ brevi temporis articulo facta fuiſſet & ſimultanea cum infante ſecundinarum expulſio durante uteri fibrarum actione, finitâ hâc reſes illa fit, adeo ut quanto celerior fuiſſet & expeditior placentæ exitus concurrente uteri potentiâ quæ major eſt, tanto tardior erit & ignavior, uni, quæ minor eſt, Muſculi uterini potentiæ derelictus. Revera tunc accelerandam manu jubent placentæ ſeparationem, ſed præproperi & molè ſani iſtius auſi pericula admonet obſtetricantium magiſter *Ruyſchius*, edocens in uterino Muſculo poſitam eſſe placentæ expulſionem, quæ interea in tantum certa fiet & ſecura, in quantum obſtetricantis petulanti manu aut præcipitantiâ, interturbata illa non fuerit; imo ſi crimen iſthuc cauſa fuerit obſtetrix, piabit puerpera mille malorum aut torminum generibus cruciata, quæ exitialis *erethiſmi* & inflammationis confectaria erunt & effectus. Placentæ enim cum utero copulatio, quia inſitionis genus eſt à ſuis radicibus uteri fundo implantatis factæ, evolationis opus ſit oportet non avulſionis placentæ ſeparatio, quæ ubi ſemel eluſerit uteri fibrarum actionem, tempori demolienda venit. Hæcquè eſt expectandi ſcientia quam commendat ſapienter, ad artis nempe & naturæ mentem, Ruyſchius noſter, ſimul injungendo confeſtim committendam lecto recens enixam, emollientibus fomentis & unguinibus interea curandam.

Inventi enim in uterino Muſculo Ruyſchiani laus & pretium eſt, Vir Clariſſime, quòd obſtetricandi arti det leges & regulas, haſquè à medendi methodo deſumptas; adeò verum eſt cum Chirugicis operibus Medicinæ conſortium vel Dominium! tantum Chirurgiæ manuariæ imperat, hancquè regit Medicus, qui Chirurgiæ mens & oculus eſt. Retegit ergo adhuc Ruyſchianum recens inventum, ad partum quoquè aut partûs morbos ſpectare *ſolidorum* doctrinam: hanc enim in fibris uterini Muſculi revelat nobis oculatiſſimus Ruyſchius, admonendo quam multa quoquè bona obſtetricandi ſcientiæ expectanda veniunt à *ſolidorum* vi, ſeu fibrarum Muſcularium energiâ. Sed ſuas adhuc *Ruyſchio* debet Medicina gratiarum actiones maximas, à quo (nempe ab uterino Muſculo) diſcit, in fibrarum *tono* ſitam eſſe melioris Medicinæ ſpem & felicitatem. Iterum, non obſcurè docet quantam ſanguis partem ſæpe habet in uteri & partûs morbis, quorum rationes & ætiologiæ, cum à fibrarum

Mu-

Muſculorum ſtatu aut *diatheſi* primitùs dependeant, innuunt ſanguini tunc ſuam deberi Medicinam, cum à ſanguine veniant multæ partûs & uteri difficultates & gravia pericula. Vterus quippe ipſe, quantus eſt, Muſcularis merè compago comperitur, cui ſi (quod Ruyſchio uni debemus) uterinum Muſculum addas, totum graviditatis & partûs negotium à Muſculari *diatheſi* pendere intelligitur, & conſequenter à ſanguine aut circulatione illius tam certò, quàm certum eſt à ſanguinis motu adjuvari Muſculorum motus aut perfici, proindequè à ſanguinis *congeſtionibus*, ſtagnatione & *ſtaſibus* committi non infrequenter Muſcularium partium morbos. Inconfeſſo enim eſt à cumulato, ſtagnante què ſanguine fieri *paralyſes* non paucas, (ab impedito nimirum ad cor ſanguinis regreſſu) quas incantamenti inſtar curat phlebotomia. Sed ut ad uteri res redeat hic ſermo noſter, quem medentium pluries non ſuaſit uſus, à celebratâ ſanguinis miſſione, etiam è brachio, reſtitutum fuiſſe menſium naturale profluvium? Quodquè propriùs ad præſens negotium attinet aut propoſitum, ipſis obſtetricantibus mulierculis in uſu vulgare eſt, ipſo in partûs primo limine ſanguinem è brachio parturientibus mitti jubere, potiſſimùm in iis quæ plethoricæ naturâ ſunt, maximè ſi extra imprægnationis tempora uberioribus menſium profluviis prolui conſueverant. Tali quippè providentiâ feliciùs cedere partum, partûs què appendices aut conſectaria uſu ſuo dicicerunt.

Poſthac ancepſnè fuerit vel ambiguum maximæ neceſſitatis eſſe debere & præſentis auxilii venæ ſectionem in reſtitantis placentæ morbis, cujus nempe ſeparationem & egreſſum à ſanguine miſſo tàm benè expectabis, quàm ab eodem menſium *ſecretionem?* Imò meliùs: cum enim *phlogoſis* moratæ placentæ comes ſit aſſidua, hancquè reprimat ſanguinis miſſio, hâc inſtitutâ ſolvi neceſſe fit nexus, ſeu laxari *ſtrictum*, à quo intra uteri textum arctiùs ſtringuntur, qui placentæ cum utero copulam faciunt, vaſculorum villi.

Hic enim, Vir Clariſſime, recognoſcere datur rationem omnem & *Mechaniſmum* artis illius quâ elaboratur placentæ ſeparatio, & ob quam, utpote cum maturationis genus ſit vel coctio nis, à tempore (ut admonet ſapienter Ruyſchius noſter) expectare illam convenit patienter; id autem duplici de causâ. 1o. Quia in tantum minor eſt Muſculi uterini ſeparationem illam molientis potentia, ad uteri potentiam quæ infantem expulit, comparata, in quantum fibrarum longitudinis diſtantia minor facta fuit in muſculo uterino, quàm in totâ ipſiuſmet uteri expanſi compagine; cum enim, in extenſionis negotio, ad rationes diſtantiarum ſe habeant reſilitionis potentiæ, iis in rebus quæ (elatere integro remanente) extendendo ſe exporrexerunt, longè minor eſſe debet Muſculi uterini quam ipſius uteri fibrarum potentia. 2o. Quando quidem uteri cum placentâ nexus, placentæ vaſculorum intra cæcos uteri poros implicatio ſit aut impeditio, tempus acce-

accedat neceſſe eſt, quo, aut quaſi ſuppurando deterantur, aut obliterentur areſcendo illi vaſculorum villi; ut enim radices ſunt quibus placenta utero annectitur, his arefactis, aut ſuo defraudatis ſucco, excidere placentam præcipitemquè fieri neceſſum ſit. Quod autem areſcant neceſſariò placentæ radices, inſimulquè flacceſcendo excidat placenta, ſic intelliges. Rupto umbilicali funiculo, ſicquè intra placentam interrupto & *concentrato* ſuccorum omni commeatu, hinc horum congeſtionem *ſtaſim* què intra placentæ ſinum ſuccedere oportet, horumquè pondere aut mole depreſſa placenta ad præcipitationem ultronea inclinat; illinc obſtructo ſuccorum à matre commeantium fonte (in quantum contrahendo ſe uterini muſculi fibræ uteri fibras apprimunt illiuſquè denſant textum) intra radices, & contabeſcunt. Porro quomodo ab uteri fundo ſe expediat aut extricet ſe placenta ex his omnibus ſatis intelligitur, & quâ ratione ad ſuppurationem ſpectat iſthæc ſeparatio, inde concipitur. Rupto umbilicali funiculo intercipitur intra placentam ſanguinis circulatio; ſtagnant ergo ſucci, molleſcenteſquè carnes placentæ flacceſcunt, & putrent aliquatenus: igitur quia fieri hoc opus eſt ad placentæ detruſionem, planum fit temporis & digeſtionis opus illam eſſe magis quam medicamentorum aut manûs. Vides, Vir Clariſſime, quantum utilitatis habeat uterini muſculi inventum, inſuper quantum habeat rationis & ſapientiæ celeberrimi Ruyſchii conſilium, in committendo hærentem à partu placentam tempori & Medici conſiliis maturandam. Audiendo ergo *Ruyſchium* noveras, Vir Clariſſime, ut principem Anatomicorum meritiſſimum, ſed hinc eumdem ſimul ſapientiſſimum medendi magiſtrum eſſe tecum diſcet, narrabitquè ſera poſteritas. Vale Vir Clariſſime & me ama.

HECQUET Med. Par.

et. Pariſ. 26. Octob. 1726.

APPROBATIO Regii Cenſoris.

HAnc Epiſtolam legi & probavi. Datum Lutetiæ Pariſiorum die 13. Novembris, ann. 1726.

BVRETTE.

FREDERICI RUYSCHII,

M. D. Anatomes & Botanices Profeſſoris, Academiæ Cæſareæ Curioſorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ Membri,

OPERUM

ANATOMICO-MEDICO-CHIRURGICORUM

INDEX LOCUPLETISSIMUS,

concinnatus ab

YSBRANDO GYSBERTO ARLEBOUT,

MEDICINÆ DOCTORE.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXV.

BENEVOLO LECTORI

S. D. P.

YSBRANDUS GYSBERTUS ARLEBOUT.

EN *Operum* Frederici Ruyſchii, *Viri Celeberrimi & Anatomicorum Principis, Indicem, typis nunc divulgatum, quem, meis uſibus dicatum, primo ſcripſeram. Mihi vero, eximia & præclara hujus Viri opera quotidie legenti, moleſtum laborioſumque erat, ex tam diverſis & multis, quæ edidit, ſcriptis quæcunque abſque Indice quærere; & quoniam Clariſſimus Vir ſæpe re-*

petit multa, quæ enarravit antea, in qua repetitione ſemper novi quid, aut emendati magis invenitur, opus omnino erat Elencho, quo res absque longiori mora, otiique abuſu, ſuo loco inveniri facile poſſent. Ut autem unusquisque, qui ſummi Viri ſcripta amat, hoc emolumento mecum uteretur, hunc Indicem in uſum publicum divulgare decrevi: & certe, ſi, me utilitatem aliquam attuliſſe, audiverim, vehementer gaudebo. Vale.

TRACTATUUM NOMINUM ABBREVIATORUM, DILUCIDATIO.

de Valv. Dilucidatio Valvularum, &c.
Obſ. An. Obſervationum Anatomico-Chirurgicarum Centuria.
Cat. Rar. Catalogus Rariorum, quæ in Muſeo &c.
Ep. I. Epiſtola Problematica prima.
Ep. II. Epiſtola Problematica ſecunda.
Ep. III. Epiſtola Problematica tertia.
Ep. IV. Epiſtola Problematica quarta.
Ep. V. Epiſtola Problematica quinta.
Ep. VI. Epiſtola Problematica ſexta.
Ep. VII. Epiſtola Problematica ſeptima.
Ep. VIII. Epiſtola Problematica octava.
Ep. IX. Epiſtola Problematica nona.
Ep. X. Epiſtola Problematica decima.
Ep. XI. Epiſtola Problematica undecima.
Ep. XII. Epiſtola Problematica duodecima.
Ep. XIII. Epiſtola Problematica decima tertia.
Ep. XIV. Epiſtola Problematica decima quarta.
Ep. XV. Epiſtola Problematica decima quinta.
Ep. XVI. Epiſtola Problematica decima ſexta.

Reſp.

Reſp. ad Bidl.	Reſponſio ad Godefr. Bidloi libellum Vindiciarum.
Reſp. Rav.	Joan Jacobi Ravii Reſponſio ad Defenſionem Fred. Ruyſchii &c.
Adv. Dec. I.	Adverſariorum Anatomico-Medico-Chirurgicorum Decas prima.
Adv. Dec. II.	Adverſariorum &c. Decas ſecunda.
Adv. Dec. III.	Adverſariorum &c. Decas tertia.
Th. Anim. I.	Theſaurus Animalium primus.
Th. I.	Theſaurus Anatomicus primus.
Th. II.	Theſaurus Anatomicus ſecundus.
Th. III.	Theſaurus Anatomicus tertius.
Th. IV.	Theſaurus Anatomicus quartus.
Th. V.	Theſaurus Anatomicus quintus.
Th. VI.	Theſaurus Anatomicus ſextus.
Th. VII.	Theſaurus Anatomicus ſeptimus.
Th. VIII.	Theſaurus Anatomicus octavus.
Th. IX.	Theſaurus Anatomicus nonus.
Th. X.	Theſaurus Magnus & Regius, qui eſt decimus Theſaurorum Anatomicorum.
Th. Max.	Curæ Poſteriores, ſeu Theſaurus Anatomicus omnium præcedentium Maximus.

INDEX
LOCUPLETISSIMUS
OPERUM
RUYSCHIANORUM.

A.

ABdominis cutis & muſculorum ſubſtratorum defectus in ambitu funiculi umbil. in foetibus eſt lethalis, Obſ. An. 71.
— durities in hypogaſtrio poſt partum à liene ibi locato, *ibid.* 63.
— muſculi, vid. Muſculi.
— tumor oblongus, poſt partum non raro remanens, ex Omenti coarctatione dependet, *ibid.* 63.
— vulnus tantum periculum non ſemper affert, *ibid.* 66.
In *Abdomine* mulieris ſaccus, aquâ turgidus, repertus, Adv. Dec. I. p. 8.
Abſceſſuum apertio ſuſpenſam manum requirit, Obſ. An. 16.
Abrus, Th. Anim. I. N. 10.
Abrus Alpin. folia et ſem. *ibid.* N. 27.
Abſorbentia vaſa dantur, Ep. XVI. p. 10. 11.
Abſynthium Seriphium marinum, Th. Anim. I. N. 10.
Acacia Afr. Th. Max. N. 168.
Acaciæ Spinoſæ Afr. ramus, Th. Anim. I. N. 67.
Acaruana, piſcis Ceylanicus lobatus, *ibid.* N. 53.
Acetabulum Oſſis innominati, vid. Oſſis innom. acet.
— vitulinum, Th. IV. N. 72. N. 1.
— aliud, Th. Max. N. 192.
Acetabuli Coxæ membrana, vid. Oſſis Coxæ acet.
Acetabula Chorii, vid. Chorii Membr. acet.
— quid ſint? Th. V. N. 21.
Achmellæ capitulum cum ſeminibus, Th. Anim. I. N. 10.
Acicula deglutita per inguinis abſceſſum exitum ſibi quærens, Obſ. An. 55.
Aciculæ binæ cupreæ ex anteriore parte digiti eductæ, Adv. Dec. II. p. 12.
— variæ à gallina deglutitæ, Cat. Rar. p. 120.
Acini hexagoni quid ſint? Th. IX. N. 59.
Aconiti folia, Th. Anim. I. N. 92.
— — manducata homines interficere valent, *ibid.*
Actionum diverſitas dependet à diverſa vaſorum qualitate, reptatu, ſubſtantia &c. Ep. XIII. p. 32. Adv. Dec. II. p. 7. Th. IX. N. 53. & Th. X N. 94.
— — explicatu difficilis eſt, Ep. XVI. p. 5. vid. Vaſa extrema; Secretionis diverſit. &c
Adeps in corpore hum. non datur, ſed in brutis quibusdam, Th. II. Aſ. III. N. 15. & Adv. Dec. II. p. 46.
Adipis integumentum, membranulæ analogum, Th. I. Aſ. I. N. 3.
— particulæ, polypoſæ ſubſtantiæ adhærentes, *ibid.*
Adipoſa membrana eſt tunica celluloſa, Th. III. N. 79. n. 2.
Adianthum Americ. Th. Anim. I. N. 2. n. 4.
— aliud, *ibid.* N. 6.
Aër, an in pulmone ſanguini admiſceatur, Ep. XVI. p. 4.
— non tantum per pulmones, verum etiam per alias vias ſanguinem intrat, *ibid.* p. 9. & ſeqq.
— quibus viis in ſanguinem penetret? *ibid.*

Aëris effectus in ſanguine, Ep. XVI. p. 4.
— nimia copia in corde lethalis eſt, *ibid.* p. 9.
Æſchynomines ſpinoſæ foliola, Th. Anim. I. N. 41.
— — — attacta complicantur, ramulo verſus terram nutante, *ibid.*
Æthiopis cuticula nigricans, vid. Cutic. nigric.
Æthiopiſſæ fœtus, vid. Fœtus Æthiop.
Alantois Membrana, vid. Urinaria membrana.
Alcedo Afr. Th. Anim. I. N. 77.
Alcyon Afr. *ibid.*
Alimentum ubi conficiatur? vid. Nutritio.
Alni folii Sceleton, vid. Sceleton.
Alſine rara, Th. Anim. I. N. 10.
Alveoli dentium, vid Dentium alveoli.
Alvi dejectio impedita ab incraſſatione Inteſtini recti, Obſ. An. 93. 94. & Adv. Dec. II. p. 43.
Amaranthus criſtatus, Th. Anim. I. N. 2. n. 4.
— Spica pendula, *ibid.* N. 67.
Amnium foetus caret vaſis ſanguiferis, Adv. Dec. III. p. 28.
Amnios membrana, Cat. Rar. p. 159.
— — & Chorion ſibi invicem leviter cohærent, Ep. IX. p. 9.
— — facile in duas partes dividitur, imo à natura ita diviſa aliquando cernitur, Th. IX. N. 21.
— — fœtus vitulini, Th. IV. N. 49. n. 2.
— — ne minimum quidem vaſis ſanguinei ramuſculum à Chorio accipit, Ep. IX. p. 9. XIII. p. 10. Adv. Dec. III. p. 28.
— membranæ arteriæ in foetu vitulino, Th. IV. N. 49. n. 2.
— — foetus ovini portio, Th. III. N. 20. n. 2.
— — portio, *ibid.* N. 52.
— — tenuitas, Th. X. N. 150. n. 1.
— — vaſa ſanguinea copioſa in fœtu ovino, Th. III. N. 20. n. 2.
inter *Amnium* & Chorion non reperitur in homine Alantoides, Th. IX. N. 21.
Amphisbæna Americ. Th. Anim. I. N. 79.
— — male nominatur biceps, ſeu Amphicephala, *ibid.*
— — quomodo ſit nominanda? *ibid.*
Amputationis brachii operatio, Ep. XIV. p. 9. & ſeq.
— membrorum methodus, Ep. XIV. p. 5. vid. Artuum decurtandorum nova methodus.
— pedis exemplum ejusque eventus, *ibid.* p. 5.
in *Amputatione* brachii quid obſervandum? *ibid.* p. 15.
Anaſtomoſis arteriarum cum arteriis quid ſit? Reſp. ad Bidl. p. 32.
Anaſtomoſes arteriarum intercoſtalium cum iis, quæ per ſpatia intercartilaginea reptant, Ep. II. p. 21.
— — dantur per quas ſanguis refluus à venis recipitur, Ep. XV. p. 10.
— — — hypogaſtricas inter & ſpermaticas arterias in utero, in cerebro autem inter caroticas & vertebrales, Ep. VI. p. 7. & IX. tab. 10. lit. h.
Anatis Oſſiculum, vid. Oſſiculum anatis.
Anatomia antiqua quam imperfecta fuerit? Ep. VI. p. 3.
— corporum humanorum, brutorum, & vegetabilium conjungenda, Adv. Dec. III. p. 9.
Anatomiæ Comparativæ noxa, Ep. IV. p. 3. 10. Ep. VI. p. 3. Ep. XI. p. 3. 8. Ep. XII. p. 9. Adv. Dec. II. p. 44. 45. & Dec. III. p. 10. 32.
— — utilitas, Dec. Adv. II. p. 45. & Dec. III. p. 10.
— partium minutorum utilitas, Adv. Dec. II. p. 4. & Dec. III. p. 25.
— plantarum utilitas, vid. Plantarum anatome.
— progreſſus, Ep. XI. p. 3.
— utilitas, Obſ. An. 33. 34. 41. 46. Ep. VI. p. 3. Ep. XI. p. 10. Ep. XIII. p. 3. Th. II. Aſ. III. N. 1. Adv. Dec. II. p. 44.
Anatomiam diſcendi via genuina, Ep. VIII. p. 8.
— — — inſufficiens, *ibid.* p. 3.
Anchyloſis in Spina dorſi frequens eſt in adultis, Th. VI. N. 12. n. 2.
— oſſis tibiæ & femoris, Cat. Rar. p. 175.

— oſſium innominatorum, & ſacri oſſis, Cat. Rar. p. 177.
Aneuriſma Arteriæ Aortæ cariem producens, Obs. An. 37. fig. 38.
— — Intercoſtalis magnitudine ovi gallinacei ex homine, Th. IX. N. 5.
— brachii periculoſum feliciter curatum, Obs. An. 2.
— difficulter curatur, imo in vaſis majoribus lethale eſt, *ibid.*
— monſtroſum in pectore, Obs. An. 38.
— non ſemper dignoſcitur pulſatione, *ibid.*
— quid ſit? Obſ. An. 2.
Aneuriſmatis curatio per annulum, Reſp. ad Bidl. p. 23.
— inſufficiens deſcriptio, Obſ. An. 38.
— magnitudo ſingularis, *ibid.* 37.
Angina qualis affectus? Adv. Dec. I. p. 24.
Anginam non facit omnis deglutitio læſa, *ibid.*
Anguilla argentea Americ. Th. Anim. I. N. 53.
Anguillæ cauda, Th. V. N. 105.
— — oſſea, Th. VIII. N. 84.
Animal Americ. bufoni ſimile, Th. Anim. I. N. 35.
Animalium generatio an ex ovo ſemper? Obſ. An. 64. Dec. III. p. 20.
Animalculum quadrupes, cani ſimile, vomitu ejectum, Th. IX. N. 48. Adv. Dec. I. p. 18. Dec. II. p. 13. & Dec. III. p. 6.
— ſcarabæum æmulans, in oſſe femoris pueri, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 1.
— vomitu ejectum, limaci æmulum, Adv. Dec. I. p. 18. & tab. 2. fig. 4.
Animalculi, per os ejecti, membra, Th. IX. N. 48.
Animalcula per urinas excreta, Th. I. Arc. IV.
— qua ratione in corpore gignantur? Adv. Dec. I. p. 18.
Aniſi ſtellati ſemen, Th. Anim. I. N. 11.
Annulos ex uxorum denatarum capillis contexere quinam ſoleant? Th. IV. N. 96. n. 5.
Antrum Highmori cur ita dicatur? Th. IX. N. 13. n. 2.
— — ejus communio cum naſo, *ibid.* n. 1.
— gaudet membranula vel perioſtio interno, Th. IX. N. 13. n. 3.
— polypo refertum, Cat. Rar. p. 181.
— polypis ſcatens, Obſ. An. 77. fig. 60. 61.
Anus foetus hum. Th. X. N. 96.
— imperforatus ſæpe in infantibus obſervatur, Adv. Dec. II. p. 43.
— — rarus, *ibid.*
— naturâ rugoſus eſt, Th. VI. N. 1. n. 3.
de *Ano* imperforato, Adv. Dec. II. p. 43.
Aorta, vid. Arteria Aorta.
Apertura gemina Canaliculorum pone dentes inciſorios quemnam habeat uſum? Th. VI. N. 3. n. 1.
— illa non ſemper eſt gemina, *ibid.*
— vix aliquando viſibilis, *ibid.*
Apluſtre e corio vitulino, Th. Max. N. 189.
— e cute capitis, *ibid.* N. 15.
— e cute foetus hum. *ibid.* N. 16. & 91.
— hum. *ibid.* N. 13.
— hum. *ibid.* N. 14.
— hum. *ibid.* N. 142.
— ex ſegmento Inteſtini Jejuni, *ibid.* N. 179.
— — — — Ilei ex adulto, ibid. N. 73. & 133.
— — — pulmonis ovilli, *ibid.* N. 188.
Apophyſes ſpuriæ, vid. Oſſium apophyſes ſpuriæ.
Appetitus Caninus à Pyloro relaxato, Obſ. An. 74.
— diminutus, à ſaliva nimis exonerata, ejusque defectu; reſtitutus vero ſaliva deglutita, Adv. Dec. II. p. 15.
Arachnoidea Cerebri membrana, vid Cerebri Arach. membr.
Aranea Amer. cericeo villoſa, Th. Anim. I. N. 32.
— Ind. *ibid.* N. 61.
— — Orient. coloris caſtanei, *ibid.* N. 80. peculiaria ejus, *ibid.*
— tricolor ventre ampliſſimo crenato, *ibid.* N. 7.
Argus cæruleus, *ibid.* N. 6.
Arizari fructus, *ibid.* N. 14.
Armodillæ foetus, *ibid.* N. 81.

Arſenicum aſſumptum non coagulat ſanguinem, ſed ventriculum exulcerat, Th. VIII. N. 70.
Arteria Aorta ab auctoribus non bene depicta eſt, Ep. III. p. 23.
— — à natura in duos truncos haud eſt diviſa, Ep. III. p. 23. 29. 30.
— — dividitur male in truncum adſcendentem & deſcendentem, *ibid.*
— — valvulis oſſefactis prædita viſa, Obſ. An. 69. fig. 57. Cat. Rar. p. 143.
— — ubi ſita ſit, & emergat? Th. X. N. 42. n. 1.
— *Aſpera*, Cat. Rar. p. 172.
— — cartilaginea partim, partim etiam membranacea eſt, *ibid.* p. 154.
— — glandulas conglobatas habet à parte poſteriori, Th. I. Aſ. III. N. 5. n. 2.
— — inverſa ex infante & foetu, Th. I. N. 2. litt. D. & E.
— — ovis immaturi, Th. III. N. 21. & Th. IV. N. 10.
— — vere delineata, Th. III. N. 6. tab. 2. Th. VIII. tab. 3. fig. 3.
— — vitulina, de Valv. c. 4. Obſ. 15. & Th. I. N. 2. litt. A. & D.
— *Brachialis*, Th. IX. N. 8. n. 2.
— *Bronchialis* Anatomicis prioribus fuit incognita, de Valv. c. 4. Obſ. 15.
— — an habeat venam ſociam? Ep. VI. p. 7. 10.
— — cum pulmonali per Anaſtomoſes conjuncta, Cat. Rar. p. 162.
— — cur condita? de Valv. c. 4. Obſ. 15.
— — ex art. incoſt. emergens, Th. VI. N. 14. n. 1.
— — ex infante delineata, Ep. VI. p. 10. & tab. 7. fig. 7.
— — Ruyſchii à nemine obſervata aut deſcripta eſt, de Valv. c. 3. Obſ. 15. Ep. VI. p. 4. & ſeq.
— — ſanguinem arterioſum ab Aorta ad pulmones amandans, de Valv. c. 4. Obſ. 15.
— *Cervicalis* unde prodeat? Th. VII. N. 31. not.
— *Coeliaca* unde prodeat? Th. V. Loc. Arc. V. n. 4.
— *Coronaria* quænam ſit? Ep. III. p. 29.
— *Cyſtica* plurimos ramuſculos largitur hepati, Th. IV. N. 87. qui male habentur pro radicibus veſicæ felleæ, *ibid.*
— ex arcuato flexu Aortæ oriunda à Ravio & Ruyſchio obſervata, Adv. Dec. I. p. 21.
— *Hepatica* quomodo producat Arteriam Cyſticam? Th. VIII. N. 37.
— *Intercoſtalis* ſuperior, Ep. VI. tab. 7. fig. 3. lit. b.
— — alia, Ep. IX. p. 11.
— *Magna* quomodo ex corde exeat? Th. VIII. N. 67.
— *Mammaria* interior unde oriatur? Th. I. N. 3. n. 6.
— *Mediaſtina* dat trunculos ad pericardium, Ep. II. p. 20.
— *Meſenterica*, Cat. Rar. p. 158.
— — inferior, Th. I. Loc. Arc. III. lit. G.
— — ſuperior, *ibid.* lit. H.
— *Oeſophagea* hactenus neglecta nunc delineata, Ep. VI. tab. 7. fig. 3. lit. c.
— *Pericardio Diaphragmatica* qualis ſit? Ep. II. p. 19.
— per medium linguæ decurrens, Th. IX. N. 66.
— *Pulmonalis*, de Valv. c. 4. Obſ. 15. & Th. III. N. 17. n. 2.
— — cum Bronchiali conjuncta, Cat. Rar. p. 162.
— — male ab auctoribus depicta, multo que copioſioribus conſtat ramuſculis, Th. III. N. 24. in not. Th. VIII. N. 71.
— — quomodo pulmonem ingrediatur? Th. IX. N. 23. n. 4.
— — quomodo ſubdividatur? Th. I. N. 3. n. 8.
— — vitulina loco pulmonis hum. ab auctoribus depicta, Th. X. N. 44
— *Spermatica* gemina unde oriatur? Th. X. N. 170. litt. H. H.
— — hominis quomodo contorqueatur? Th. IV. N. 65. n. 3.
— — in quot ramos dividatur? *ibid.* n. 2.
— *Spinalis* eundem exortum non ſervat, Ep. XII. tab. 13. lit. Z.
— *Splenica* vitulina, Cat. Rar. p. 125. 148. 176. Th. II. Aſ. III. N. 12. Th. V. N. 12. 62. 72. Th. VIII. N. 38.
— — male dicitur excarnis, Th. II. Loc. Arc. VI.
— — vitulina ſicca, Th. III. Loc. I. N. 1.

— *Sub-*

— *Subclavia* dextra ex arteria Carotide dextra ortum habet, Th. I. N. 3. n. 5.
— *Venoſa*, de Valv. c. 4 Obſ. 15.
— *Vertebralis* utraque prodit ex arteriis ſubclaviis, Th. I. N. 3. n. 6.
Arteriæ Aortæ Aneuriſma, Obſ. An. 37.
— — curſus & rami, Ep. III. p. 29.
— — delineationes non ſufficientes, *ibid.* p. 23.
— — diviſio in truncum adſcendentem & deſcendentem quo ſenſu retinenda? *ibid.* p. 30.
— — egreſſus è cordis thalamo ſiniſtro, *ibid.* p. 22. & 23.
— — radix cum ſuis ramificationibus per cor, ejus auriculas & tunicas Aortæ, *ibid.* p. 31.
— — truncus cum abſciſſis ramis, *ibid.* p. 31.
— — — tres ramos fundit ſurſum tendentes, Th. IX. N. 70. not.
— *Aſperæ* bovinæ pars, Cat. Rar. p. 135.
— — conſtitutio quænam? *ibid.* p. 154.
— — & Bronchiorum delineatio culpata, Reſp. ad Bidl. p. 20.
— — glandula conglobata, Th. I. Aſ. III. N. 5. n. 2.
— — hum. portio Cat. Rar. p. 154. & Th. II. Aſ. II. N. 17.
— — lobulorum vitulinorum forma non convenit cum objectis hum. Th. X. N. 46.
— — membrana, glandulis ita dictis referta, Th. I. Aſ. III. N. 5. n. 1.
— — portio, *ibid.* N. 5. Th. VII. N. 65. & Th. VIII. N. 11.
— — — e vitulo, Th. I. N. 2. F.
— — — foetus vitulini, Th. X. N. 46.
— — portiones exſiccatæ, Th. IX. N. 76. & 77.
— — ramus, Cat. Rar. p. 162.
— — — ſummus in quibus ſubjectis inveniatur, Reſp. ad Bidl. p. 21.
— — tunica intima nervea glandulis ſcatet, Th. I. Aſ. III. N. 5. n. 2. & Th. II. Aſ. II. N. 17.
— — tunicæ intimæ portiones, tuſſi ejectæ, Th. II. Aſ. V. N. 4.
— *Bronchialis* anaſtomoſis cum arteria pulmonali, Cat. Rar. p. 162. Ep. VI. p. 10.
— *Bronchialis* conſtitutio, Reſp. ad Bidl. p. 22.
— — curſus, de Valv. c. 4. Obſ. 15.
— — deſcriptio, *ibid.*
— — exortus qualis? Reſp. ad Bidl. p. 21. & Th. IX. N. 63. n. 3.
— — — verus in homine, Ep. VI. p. 10.
— — figura e vitulo, de Valv. c 3. Obſ. 15. fig. 9.
— — progreſſus & delineatio in corpore hum. Ep. VI. p. 10. & tab. 7, fig. 1.
— — quinam perverſe dicantur inventores, Ep. VI. p. 4. quisnam verus, *ibid.* p. 6.
— — ramulus delineatus, *ibid.* tab. 7. fig. 5.
— — Vena ſocia, *ibid* p. 10.
— — uſus, de Valv. c. 4. Obſ. 15.
— *Cervicalis* exortus ex Arteriis Vertebralibus, Th. III. N 45. n 6.
— — unio cum Arteriis Vertebralibus, Th. V. N. 52. n. 2.
— *Cyſticæ* curſus, Th. X. N. 132.
— — numeroſa proles, Ep. V. p. 22.
— — ſoboles male pro radicibus veſiculæ felleæ delineantur, Th. X. N. 132.
— — veſiculæ felleæ, Th. IV. Aſ. II. N. 7. n. 2.
— *Intercoſtalis* Aneuriſma, Th. IX. N. 5.
— *Magnæ* deſcendentis ſegmentum, Th. Max. N. 136.
— — deſcendentis truncus delineatus, Ep. VI. tab. 7. fig. 2. Th. X. N. 170. lit. A.
— — & pulmonalis trunci e vitulo recens nato, Cat. Rar. p. 143.
— — fœtus vitulini portio, Th. VIII. N. 94.
— — in truncum adſcendentem & deſcendentem diſtributio, Reſp. ad Bidl. p. 8.
— — portio, cujus valvulæ oſſefactæ & coalitæ, Cat. Rar. p. 146.
— — rami, Th. VIII. N. 67.
— — — tres ſurſum ſpectantes, Th. IV. N. 96. n. 3.
— — Renalis truncus abſciſſus, Th. I. Loc. Arc. III. lit. C.
— — truncus ejusque rami, Th VIII. N. 25.
— — trunci quinam? Th. IX. N. 26.
— *Oeſophageæ* exortus variat, de Valv. c. 4. Obſ. 10.

Arteriæ Pulmonalis conſtitutio, Reſp. ad. Bidl. p. 22.
— — extremitates, Th. IX. N. 79.
— — portiones, Th. III, N. 24. Th. IV. N. 97. Th. VII. N. 46. Th. VIII. N. 94.
— — ramus delineatus, Ep. VI. tab. 7. fig. 5.
— — rami, Cat. Rar. p. 133. 139. Th. VIII. N. 71. Th. IX. N. 26. 40. 79. Th. X N. 43.
— — — illibati ſummoque artificio ſoluti, Th. III. N. 24. n. 1. & 2.
— — truncus, Th. I. Aſ. I. N. 9. n. 3.
— — rami varii, Cat. Rar. p. 144. 152. 153. & Th. X. N. 138. vid. & Pulmonalis. arteria.
— *Splenicæ* extremitates vaſciculoſæ, Th. III. N. 72.
— — glandulæ fictitiæ, *ibid.* N. 73.
— — humanæ truncus delineatus, Ep. IV. tab. 4. fig. 2.
— — portio, Th. III. N. 72.
— — vitulinæ portiones Th. I. Aſ. I. N. 2. Th. II. Aſ. IV. N. 4. Th. III. N. 12. & 72. Th. IX. N. 84.
— — ramus expanſus, Th. IV. Loc. Arc. III.
— — rami, Th. X. N. 91. n. 1.
— *Subclaviæ* ortus quomodo fiat? Ep. III. p. 29.
— — portio delineata, Ep. VI. tab. 7. fig. 3.
— *Umbilicalis* diviſio in cellulas, Cat. Rar. p. 156.
Arteriæ an ſemper a majoribus in minores ramificentur? Reſp. ad Bidl. p. 34.
— *Aſperæ* variæ, Cat. Rar. p. 186.
— *Bronchiales* & *Mammariæ* contrario quandoque curſu repunt, Reſp. ad. Bidl. p. 9.
— *Carotis* & *Subclavia* ubi conjungantur? Ep. III. p. 30.
— *Cervicales* cum quibusnam uniantur, Th. IX. N. 54.
— *Coronariæ* cordi, ejusque auriculis &c. ſanguinem impertiunt, Ep. III. p 29.
— *Cyſticæ* conſiderabiles ſunt, Ep. V. p. 21.
— *Intercoſtales*, Th. VII. N. 47.
— — externæ, Th. VII. N. 27.
— — — a nemine deſcriptæ ſunt, Th. I. N. 16. n. 1. & 4. N. 56.
Arteriæ Intercoſtales externæ quando inventæ, *ibid.*
— — unde prodeant? Th. V. Loc. Arc. VII.
— — uniuntur cum vaſis mammariis internis, Th. VIII. N. 4. n. 3.
— *Mammariæ* internæ prodeunt ex ſubclaviis, Th. I. N. 3. n. 6.
— — trunculos largiuntur marginibus cartilaginum coſtarum, Ep. II. p. 18. earum genuina diſtributio per ſpatia coſtarum, cartilaginea, os Sterni, muſculos, Cat. Rar. 177. Ep. II. p. 18. 19.
— *Meſentericæ* per Inteſtina diſtributæ Th. I. Aſ. III. N. 13. n. 2.
— — quomodo inferiores ramos impertiant Colo Inteſtino, Th. III. Loc. I. N. 2. n. 2.
— *Cordis*, vid. Cordis arteriæ.
— *Nervi optici*, vid. Optici nervi arteriæ.
— *Pericardicæ*, vid. Pericardii arteriæ.
— *Piæ Matris*, vid. Cerebri Piæ Matris arteriæ.
— *Pulmonales*, vid. ſupra, & Pulmonis arteriæ.
— *Renales*, vid. Renum arteriæ.
— variæ repletæ, Th. Max. N. 159.
— vermibus ſcatentes, de Valv. c. 4. Obſ. 6.
— *Vertebrales* abſciſſæ, Th. III. N. 60.
Arteriarum Carotidum rami craſſiores, Th. I. Aſ. II. N. 5. n. 8.
— — trunci, Th. I. N. 4. n. 6.
— extrema in omnibus corporis partibus diverſæ ſunt conſtitutionis, Ep. III. p. 28.
— extremitates variis locis degenerant in vaſcula alterius naturæ, Th. VI. N. 73.
— tunicæ copioſiſſimas arterias ab arteriis Coronariis accipiunt, Ep. III. p. 14.
— — multiplices ſunt, Ep. XIII. p. 14.
— *Frontis* curſus, diſtributio & ortus, Th. X. Thec. II. N. 184.
— *Intercoſtalium* exteriorum ramuſculi quemnam curſum ſequantur? Ep. II. p. 15. Th. I. Aſ. III. N. 16. n. 3.
— — — ſoboles bicompoſitæ, *ibid.* n. 4.
— — propagines peculiari gaudent curſu, *ibid.* n. 2.

Arteriarum Intercoſtalium reptatus ramulique, Th. VIII. N. 27. not.
— — trunci ubi adhæreant? Ep. II. p. 18.
— *Lingualium* curſus, vid Linguæ arteriæ.
— *Mammariarum* internarum portiones cum ſuis ramificationibus, Ep. II. p. 21.
— — — ſoboles, Th. IX. N. 19. lit. A.
— membranæ Hepatis, vid. Hepatis Membrana.
— *Pulmonalium* extremitates e vitulis differunt ab humanis, Th. X. N. 43.
— quarundam extremitates fricatione in aqua ſimplici ſunt diſſolubiles, Ep. III. p. 28.
in *Arteriis Mammariis* frequens naturæ luſus eſt, Reſp. ad Bidl. p. 9.
Arterioſi rami, Th. I. in init. & N. 3. n. 2. Th. IV. N. 44. Th. V. N. 87. Th. VII. N. 3.
Artus anteriores ortu ſunt priores, Th. VI. N. 48.
Artuum decurtandorum antiqua methodus infelici ſucceſſu inſtituta, Ep. XIV. p. 10. & ſeq.
— — nova methodus, *ibid.* p 5. 7.
— decurtatio feliciter inſtituta, *ibid.* p. 10. & ſeq. judicium ſuper ea, *ibid.* p. 15. & ſeq.
Aſcites, vid Hydrops.
Aſcitis cauſa ubi hæreat? Adv. Dec. II. p. 24.
Aſcite mortuæ cadaveris apertio, Obſ. An. 44.
Aſparagus Afr. Th. Max. N. 114.
Aſthma ſeroſum cum notabili renis calculo, Obſ. An. 56.
— & Dyſpnæa in homine, in cujus cadavere valvulæ cordis coalitæ & oſſeæ, thorax aquoſo latice repletus fuit, *ibid.* 69.
Atheiſmus ex admiranda naturæ ſtructura debellari poteſt, Th. X. N. 86.
Atheroma gignitur ex Hydatidibus, de Valv. c. 4 Obſ. 25.
— in Omento repertum, in quo manipulus pilorum, Th. III. N. 63. & nott.
— inter muſculos colli bovini repertum, Th. X. N. 3.
— mirabile eſt, & ejus ingenium à medico vix poteſt intelligi, Adv. Dec. III. p. 1.
— mirabile in ventriculo inventum, *ibid.* p. 2.
— oſſeum in pulmone bovino, Cat. Rar. p. 180. Th. IX. N. 98.
— placentæ adhærens, Th. IX. N. 24. n. 1.
— quare ita vocetur? Adv. Dec. III. p. 1.
— quid ſignificet? *ibid.*
— quomodo oriatur ſecundum Cl. Boerhaave opinionem, Adv. Dec. I. p. 12. & quomodo ſecundum Ruyſchii ſententiam, Th. X. N. 3. n. 1.
— varias aliquando corporis partes continet, ſcil. dentes, oſſa, pilos, Th. IX. N. 48.
— ventriculi humani, in quo pili, dentes & crus inventa, Th. Max. N. 160. & Adv. Dec. III. p. 2. & ſeq.
Atheromatis bovini ſubſtantia peculiaris, Th. X. N. 3. n. 1.
— contentum admirandæ formæ, Adv. Dec. III. tab 2 fig. 4.
— continens & contentum, Th. VI. N 6.
— quænam origo? Adv. Dec. I. p. 12.
de *Atheromate*, Adv. Dec. III. p. 1.
Atheromata duo piloſa inter cervicis bovinæ muſculos reperta, Th. VI. N. 6. & Th. X. N. 3.
— oſſefacta duo, Cat. Rar. p. 180.
— in ovario, Adv. Dec. I. p. 6.
Atonia Ileorum quid ſit? Obſ. An. 91.
— — unde proveniat? *ibid.*
Atrophia orta a ſalivæ defectu, Adv. Dec. II. p. 15.
Atrophiâ partes nonnullæ corporis indureſcunt & oſſeſcunt, Obſ. An. 70.
Attractrix partium facultas non improbatur, Adv. Dec. II. p. 11. 18.
Auditus organum quoad ſtructuram internam ab auctoribus ſufficienter non eſt detectum, Ep. VIII. p. 4.
— organum, Th. VIII. N. 6. n. 2.
— organi interna cavitas membrana tenuiſſima obducitur, quæ tota vaſculoſa, Ep. VIII. p. 5. 6. 10. 11.
— — interni ſtructura, *ibid.* p. 4.

Auditus Organi membrana tympani conſtat ex tribus lamellis, Ep. VIII. p. 10.
— — — — duplicaturam habet, *ibid* hæc in foetu adhuc membranula obducitur, quæ vero poſtea evaneſcit, Th. III. N. 76. hæc membrana copioſiſſima vaſa ſanguinea ab Arteria Carotide externa habet, Ep. VIII. p. 10. 11. Th. II. Aſ. VI. N. 3. n. 4 ea tamen glandulas non habet, Th. IV. N. 24. not.
— — — — gemina eſt, Th. II. Aſ. VI. N. 4 n. 1. Th. III. N. 36. 37. n. 1.
— — — — innumeris gaudet arteriolis, peculiari curſu reptantibus, Ep. VIII. p. 10. & tab. 9. Th. III. N. 36. n. 2. N. 37. n. 2. N. 70. n. 2. N. 76. n. 2.
— — — — pertuſa in medio, Th. VI. N. 124.
— — membranam tympani inter & os orbiculare nullam unquam Ruyſchius aperturam invenit, Th. VIII. N. 6. n. 2. Th. II. Aſ. VI N. 3.
— — vaſorum ſanguineorum numerus, Ep. VIII. p. 5.
— os petroſum, Th. II. Aſ. II. N. 9. & N. 17. Th. VI. N. 105.
— — — cum annexo meatu auditorio, Th. III. N. 70.
— — — foetus hum, Th. II. Aſ. VI. N. 4 Th. III. N. 76.
— — — hominis, Th. V. N. 61.
— — — in duas partes dividitur, Th. II. Aſ. VI. N. 4.
— — — infantis, Th. III. N. 37. Th. IV. N. 20.
— — — ubi à ſquammoſo ſeparetur? Th. III. N. 37. n. 1.
— os ſquammoſum foetus nuper nati, Th. IV. N. 28.
— — — infantis, Th. IV. N. 1.
— — — præcedit in oſſificatione os lapidoſum, Cat. Rar. p. 109.
— oſſis petroſi canalis deficiens, Cat. Rar. p. 107.
— — — capſa quænam ſit? Th. II. Aſ. VI. N. 4. n. 2.
— — — cochlea & canales oſſei, Th. IV. N. 22.
— oſſis ſquammoſi & lapidoſi differentia, Cat. Rar. p. 106.
— oſſa temporum diverſa, Th. II. Aſ. VI. N. 4. n. 4. Th. III. N. 36. Th. VI. N. 124. Th. X. N. 68.
— oſſiculum Incus, Th. IV. N. 25.
— — — & Malleolus quomodo cohæreant? Th. II. Aſ. VI. N. 4. n. 6. gaudent quoque vaſculis arterioſis, Ep. VIII. p. 5.
— — orbiculare, Th. IV. N. 1.
— — parti ſuperiori, Stapedis annexum, Th. II. Aſ. VI. N. 4. n. 7.
— — quartum revera datur, Th. IV. N. 25.
— oſſicula confuſa, Th. VIII. N. 6. n. 1.
— — magnitudine naturali, delineata, Ep. VIII. tab. 9. fig. 2.
— — perioſtium habent, Ep. VIII. p. 7. imo & vaſa ſanguinea, *ibid.* & tab. 9. fig. 1.
— — varia, Cat. Rar. p. 105. 181. Th. VIII. N. 6. n. 1. Th. X. N. 9. & 68.
— Stapes peculiare habet ligamentum, Th. IV. N. 20. n. 1.
— Stapedis ſitus naturalis, Th. II. Aſ. VI. N. 4. n. 3. Th. V. N. 37.
Avicula Amboinenſis tricolor in totum conſervata, Th. Anim. I. N. 29.
— alia præparata, *ibid.* N. 41.
— Cap. Bon. Sp. *ibid.*
— Ceylanica, *ibid.* N. 72.
— — cur Crocea dicta? *ibid.*
— quadricolor, *ibid.* N. 2. ejus delineatio, *ibid.* tab. 1. fig. 1.
— Indiæ Orient. *ibid.* N. 64.
— Mellivora Ind. Occid. *ibid.* N. 6. cur ita vocetur? *ibid.*
— Paradiſæa rariſſima, Th. Max. N. 25.
Aviculdrum Sceleta, vid. Sceleta.
Aurantiæ pomi ramus, Th. IX. N. 54.
Aura ſeminalis, vid. Semen.
Auricula Cordis, vid. Cordis Auricula.
— fœtus hum. Th. IV. N. 39.
— — ovilli immaturi, Th. Max. N. 48.
— — recens nati, T. VIII. N. 83.
— hominis, Th. VI. N. 35.
— — adulti, Th. IV. N. 26. Th. V. N. 23.
— humana, Th. IX. N. 6. Th. X. N. 154. Th. Max. N. 104.
— infantis, Th. I. Aſ. III. N. 21. Th. VI. N. 78. Th. VII. N. 7. & 42.
— poros cutaneos ſatis viſibiles habet, Th. I. Aſ. III. N. 21. n. 1. Th. V. N. 23.
— vaſculis ſanguineis copioſis referta,

Th. I.

Th. I. Aſ. III. N. 21. n. 2. Th. IX. N. 6.
Auriculæ pori, eorumque vaſcula ſanguinea & reptatus, Th. I. Aſ. III. N. 21. n. 1.
— vivus color, Th. VIII. N. 42. n. 2.
Auris marina, Th. IX. N. 62. litt. A. & B.
Azygos Vena, vid. Vena Azygos.

B.

B*Agre*, piſcic, Th. Anim. I. N. 38.
Balani magni, dorſo cancri connati, *ibid.* N. 88.
Balſamationis corporum encomium, Ep. V. p. 15.
— methodi diverſæ, Th. IV. N. 49. n. 1.
Balſaminæ maris Ceylanici ramus, Th. Max. N. 157.
Bartiſchii inſtrumentum curvum eſſe debet, Ep. XIII. p. 19.
— — ex cupro æque aptum exiſtit, *ibid.*
— — in vero palpebræ prolapſu &c. inutile eſt, *ibid.* p. 18.
— — uſum habet in palpebræ excreſcentia, & elongati præputii amputatione, *ibid.*
Been-eter qualis ſit affectus? Obſ. An. 81. unde ortum ducat? *ibid.*
Been-zuiger qualis affectus? Cat. Rar. p. 179.
— & *Been-vreeter* differunt, *ibid.*
Bezoardici lapidis fragmenta rara, Th. IX. N. 4.
Bilis craſſior in Veſicula fellea reperta unde? Obſ. An. 31.
— per Porum biiarium & ductum Cyſticum in inteſtina defluit, Obſ. An. 31.
— qua via ad Veſiculam felleam deducatur? Ep. V. p. 18. & ſeq.
— quomodo in Veſiculam bilariam intret? Reſp. ad Bidl. p. 13.
— Veſiculâ felleâ contenta, non differt ab ea, quæ in Poro bilario reperitur, Obſ. An. 31.
Bilis viæ ad Veſiculam quomodo fiant? Ep. V. p. 16.
Boerhaavianæ lacunæ, vid. Cutis lacunæ.
Boopilus è ſtomacho vaccæ, Th. Max. N. 169.
Brachii amputatio, Ep. XIV. p. 9. & ſeq.
— amputati pars cum manu, *ibid.* tab. 17. fig. 1.
— Aneuriſma periculoſum feliciter curatum, Obſ. An. 2.
— humani venæ, Cat. Rar. p. 145.
— muſculi, vid Muſculi brachii.
— pars cum vermiculi reſiduo, in ejus cavo hærente, Adv. Dec. III. tab. 1. fig. 3.
Brachia foetuum hum. Th. III. N. 1. Th. VI. N. 20. Th. VII. N. 58. Th. IX. N. 9. lit. A. & N. 50. Th. X. N. 148. Th. Max. N. 50. & 79.
— hum, Cat. Rar. p. 166.
— infantum varia, Th. I. N. 3. & N. 90. Th. II. Aſ. III. N. 5. & n. 1. Th. III. N. 14. Th. IV. N. 12. Th. V. N 16. Th. VI. N. 23. 26. 27. 28 34. & 110. Th. VII. N. 21. Th. VIII. N. 22. & 74. Th. IX. N. 8. 33. & 51. Th. X. N. 161.
— puerorum varia, Th. V. N. 2 & ſeq. Th. VI. N. 36. Th. VII. N. 18. Th. X. N. 71. Th. Max. N. 90. & 196.
Bregmatis oſſa, vid. Oſſa Bregmatis.
Bronchialis Arteria, vid. Arteria Bronchialis.
Bronchiorum Cartilaginum omiſſio, Reſp. ad Bidl. p. 22.
Bubonocele, vid. Hernia Inguinalis.
— ex terrore Herniæ Cyſticæ juncta, Obſ. An. 98.
Bubo Venereus aperiendus ante maturitatem, Obſ. An. 41.
— — apertus lympham copioſe ſtillabat, cujus effluxus peculiari arte inhibitus, *ibid.*
— — eſt glandulæ Inguinalis tumor & inflatio, *ibid.*
— — quomodo tractandus? *ibid.*
Buccæ humanæ portio, Th. X. N. 136.
Buccarum conſtitutio, Th. VII. N. 41. not. Th. X. N. 136.
— papillæ nerveæ, Th X. N. 136.
— portio, Th. VII. N. 41.
— tunica papillo-nervoſa eſt ejuſdem fere conſtitutionis, cujus gulæ, ventriculi,

triculi, &c. *ibid.* n. 2.
Buccinum ex Oceano magno, in cujus dorſo adnatum inſectum marinum, Th. Anim. I. N. 37.
— Guinenſe papillatum majus, *ibid.* N. 91. ejus limax, magnitudine Buccinum ſuperans, *ibid.*
Bufo parvus cinereus, *ibid.* N. 11.
Burſula craſſa cum inhærente animalculo per vomitum ejecta, Th. IX. N. 48.

C.

CAdaver foetus hum. ſex fere menſium, Th. VIII. N. 57. n. 1.
Cadavera an à præparatione Ruyſchiana mutationem accipiant? Ep. XIII. p. 9.
— balſamata an aërem poſſint ferre? Reſp. ad Bidl. p. 30.
— ſepulta ob quasnam cauſas vermibus impleantur? Adv. Dec. II. p. 46.
— quomodo in ſandapilis mutentur? Adv. Dec. II. p. 46.
Cadaverum apertio male negatur Anatomicis, *ibid.* p. 44.
— mutationes, Th. II. Aſ. III. N. 15.
— ſepultorum diverſa conſtitutio, Adv. Dec. II. p. 46.
Calculoſa materia, globulo ſuccini & oſſiculo cerasi in naribus accreta, Obſ. An. 44.
Calculoſis arenulis fibræ Veſicæ undique obſeſſæ, Th. III. ab init.
Calculoſorum mictio ſanguinolenta unde tam facile fiat? Cat. Rar. p. 156.
Calculus alterum calculum veluti nucleum in ſua cavitate continens, Th. III. ab init.
— ante exſiccationem mollis, ad duritiem lapideam exſiccatus, Th. IV. N. 77.
— aſperrimus exſectus, Th. I. lit. I. ab init.
— compoſitus ex ſenis calculis rotundis, cum ſeptimo ſuperimpoſito, Th. III. lit. K.
— è faucibus tuſſi ejectus, Th. I. lit. I.
— è pelvi, Th. I. lit. H.
— è pulmone hum. tuſſi ejectus, Th. III. lit. P. not.
— figurâ fructum mori imitans, Th. I. lit. C.
— horrendus in utraque renum pelvi, Obſ. An. 95.
— hum. colore lapidem Bezoardicum Orient. imitans, Th. III. ab init.
— — formâ manubrii ſcipionis, Th. I. lit. B.
— — magnitudine pugni, Cat. Rar. p. 162.
— — octangularis affabre in Veſica politus, *ibid.* p. 148.
— — ſuperficie inæquali, *ibid.* p. 162.
— in Bronchiis pulmonalibus, *ibid.* p. 132.
— in ductu Cyſtico Hydropici, Obſ. An. 87.
— in hepatis Parenchymate repertus, de Valv. c. 4. Obſ. 24.
— in renibus fruſtra quæſitus, Adv. Dec. I. p. 23.
— inter defuncti crura repertus, Th. I. lit. O.
— inteſtini Coli, Cat. Rar. p. 35.
— in Veſica gliris inventus, Th. IV. N. 71.
— in Uretere hærens, Obſ. An. 94.
— magnus aſpera ſuperficie, Th. III. lit. P.
— — extractus Th. I. lit. S.
— — formâ Zingiberis, Th. I. lit. R.
— — moriformis, Th. III. lit. L.
— — maximi mori fructum imitans, *ibid.* lit. O.
— major, Th. I. lit. Q.
— marmoreus in Veſicula fellea repertus, Th. X. N. 135.
— mollis in Lithotomia peſſimus, Th. VI. N. 62.
— niger formâ Zingiberis, Th. I. lit. G.
— pullus, *ibid.* lit. M.
— renis in cane, de Valv. c. 4. Obſ. 2.
— — in puello, Obſ. An. 57.
— — notabilis in Aſthmatico, Obſ. An. 56.
— renum qualis affectus? Obſ. An. 15.
— Veſicâ exſectus, Th. I. lit. P.

— Veſicæ felleæ hum. Cat. Rar. p. 144.
—— urinariæ cum hujus ad digiti usque latitudinem purulenta incraſſatione, Obſ. An. 89.
— — — in gliribus familiaris, Th. III. N. 59. & Th. IV. N. 71.
— — — in Hollandia frequens, Obſ. An. 1.
— — — inter tunicas Veſicæ non invenitur niſi poſt prægreſſam ulcerationem. Th. II. Aſ. III. N. 5. n. 2.
— — — licet ſentiatur per Catheterem tamen Lithotomus falli poteſt, Th. IV. N. 70. n. 2.
— — — magnus ſæpe craſſioris Veſicæ cauſa eſt, Adv. Dec. I. p. 8.
— Veſicæ urinariæ rariſſime, ſi unquam, connaſcitur, Th. II. Aſ. III. N. 5. n. 2.
— Ureteri incluſus, Th. I. lit. W.
Calculi ex puella figura, Th. IX. N. 92.
— fruſtum, cavitate præditum, in qua continuit alterum calculum, Th. III. ab init.
— nigerrimi fruſtula admodum mollia, Th. VI. N. 62.
Calculum Veſicæ urinariæ adhæſiſſe ſi aliquid carnoſi per Lithotomiam ſimul extrahatur, ſignum haud eſt, Th. II. Aſ. III. N. 5. n. 2.
Calculi aliquot hum. diverſæ magnitudinis & formæ, Th. IX. N. 29.
— à Lithotomo extracti, Th. I. lit. E.
— duo combinati, Th. III. lit. M. M.
— — è vetulæ mamma exſecti, Th. I. lit. L. L.
— — ingentes ex muliere 68. annorum per inciſionem extracti, Th. IX. N. 92.
— — nucis Moſchatæ magnitudine in Veſicula fellea inventi, Th. V. N. 19. quomodo differant ab aliis, qui ſæpe in hac Veſicula inveniuntur? *ibid.* n. 1.
— — per tuſſim ejecti è pulmone, Th. I. lit. K. K.
— è pulmone bovino, Cat. Rar. p. 132.
— è Veſica biliaria hum. ad inteſtina pulſi, Th. V. N. 32. eorumque levitas, *ibid.* alii, Th. V. N. 31.
— — — fellea hum. Cat. Rar. p. 123. Th. I. litt. X. X. X. Th. IX. N. 80. eorum levitas, *ibid.*
— exſecti è veſica vetulæ, Th. I. litt. D. D. ejus rei admiranda hiſtoria, *ibid.*
— franguntur ſæpe in operatione absque operatoris culpa, Th. III. not. ab init.
— hum. aquæ innatantes, Th. V. N. 32.
— rupem componentes, Th. III. ab init.
— molles ſunt peſſimæ naturæ, Th. VI. N. 62.
— parvi è digiti articulis mulieris podagricæ, Th. I. lit. N.
— — humani per vias urinarias excreti, *ibid.* litt. A. A. A.
— per alvum excreti, Th. II. Loc. Arc. VIII.
— — — — ab equo, *ibid.* veritas hujus rei exemplis probatur, *ibid.*
— — — — in equo lapide Bezoardico quoad virtutem convenire dicuntur, *ibid.*
— per Coli membranas diſperſi, quid ſint? Cat. Rar. p. 129.
— plurimi in Veſica urinaria vaccæ reperti, Th. IV. N. 51.
— pulli ſunt peſſimi, Th. III. ab init.
— pulmonis, Cat. Rar. p. 40.
— quadraginta duo ex octogenaria extracti, Obs. An. 1. & Th. VIII. N. 102. not.
— quidam componuntur ex lamellis tenuioribus, Th. III. p. 2. & 6.
— renis inſolitæ magnitudinis in puello trium annorum, Obſ. An. 57.
— varii è renibus exſecti, Th. I. lit. V.
— — ex variis corporis partibus delineati, Th. I. & III. ab init.
— — nigricantes, Th. I. lit. V.
— — generis, Cat. Rar. p. 160.
— — octanguli è vetula, *ibid.* p. 180.
Calculorum è corpore hum. excretorum racemus, *ibid.* 123.
— extractio per Urethram difficilis eſt, ubi contra naturæ leges Urethra in ſuperio-

periore parte penis repit, Th. III. N. 5. n. 1.
— extractio quomodo in ſexu ſequiore inſtituenda, Th. IX. N. 92.
— fractio non ſemper Lithotomis imputanda, Th. III. ab init. not.
— humanorum compoſitio varia, Th. III. ab init. not.
— ſectio, Th. VIII. N. 102. not.
— — in ſexu ſequiore eo, quo in viris facere ſolent, modo inſtituta, Th. IX. N. 92.
— — mirabilis in octogenaria, Obſ. An. 1.
— ſectionis exempla quædam, Ep. XIV. p. 3. & ſeqq.
Calculos ſecandi methodus Fratris Jacobi laudatur, *ibid.* p. 3. 9.
Calculis hum. referta capſula, Cat. Rar. p. 157.
ex *Calculis* in Uretere hærentibus Iſchuria lethalis, Obſ. An. 15.
Calor partium vel major vel minor à majori vel minori arteriarum copia dependet, Ep. XIII. p. 14.
Calycis Sceleton, vid Sceleton.
Campanulæ Valerianoidis, Th. Anim. I. N. 21.
Cancellus Americanus, Th. Anim. I. N. 46.
Cancer cutis unde oriatur? Adv. Dec. I. p. 12.
Cancri marini delineatio, Th. Anim. I. tab. 5. fig. 2.
— vera origo ſecundum Cl. Boerhaave, Adv. Dec. I. p. 12.
Caniculus bicolor, Th. Max. N. 113.
Caniculo ſimile animalculum per os ejectum, Th. IX. N. 48. & Adv. Dec. I. p. 18.
Caninus appetitus à Pyloro relaxato, Obſ. An. 74.
Cantharides, Th. Anim. I. N. 2. n. 4. & N. 6.
Cantharifera herba, Th. Max. N. 54.
Capenſis fruticis ramulus Portulacæ folio, Th. VII. N. 39.
Capilli in Aethiopiſſa ad palpebras extenſi, Th. V. N. 74.
— non creſcunt poſt mortem, Th. IX. N. 8. n. 4. & Adv. Dec. II. p. 46.
— quanam pinguedine inunguntur? Adv. Dec. I. p. 11.
— quid ſint? Th. VIII. N. 97. n. 2.
Capillorum copia ſponte à capite prolapſorum, Th. IX. N. 50. & Th. X. N. 1. lit. B.
— morbus quidam, Adv. Dec. I. p. 11.
Capitium è cute capitis infantis, Th. Max. N. 10.
Capricornulus Africanus, Th. Anim. I. N. 2. n. 2.
Capſula Atrabilaria quid ſit? Th. X. N. 152. quomodo ſit diviſa? *ibid.*
Capſulæ Atrabilariæ magnitudo, Th. X. N. 152.
Caput avis Afr. Th. Anim. I. N. 43.
— deforme foetus ovini, ſine ore nati, Th. IV. N. 55. n. 1. ejus delineatio, *ibid.* tab. 1. fig. 4.
— fœtus Æthiopiſſæ, Th. VII. N. 23
— — hum. Th. V. N. 20.
— monſtroſum vituli, de Valv. c. 4. Obſ. 4.
— oſſeum, Cat. Rar. p. 113. lit. A. *ibid.* p. 114. & 115. lit. F. & p. 116. lit. K.
— — adulti hominis, Cat. Rar. p. 115. lit. G. 116. litt. I. & L. & p. 130.
— — — diviſum, *ibid.* p. 178.
— — cerebri cavitate deſtitutum, Th. VIII. N. 1. n. 2.
— — Embryonis abortivi, Cat. Rar. p. 106.
— — foetus hum. Th. Max. N. 80. & p. 105.
— — gallinæ, Th. IV. N. 18.
— — humanum, Cat. Rar. p. 113. lit. B. 114. lit. C. 161. & p. 178.
— — infantis, Th. V. Loc. Arc. I. Th. IX. N. 30. unde ſubſtantia lapidea obſitum ſit? *ibid.* n. 1.
— — meretricis, valde morbo Venereo exeſum, Cat. Rar. p. 174.
— — prodigioſum vituli Hydrocephali, *ibid.* p. 178.
— — pueri, *ibid.* p. 116. lit. M.
— — pueri octo fere annorum, Cat. Rar. p. 115. lit. H.

— — ſenis, Obſ. An. 82. & Cat. Rar. p. 153.
— — teſtudinis, Th. VII. N. 76.
— — vetulæ, Cat. Rar. p. 114. lit. D.
— — vituli, *ibid* p. 175.
— quadrupedis Americani, Th. IX. N. 31.
— ſimiæ albiſſimum, Cat. Rar. p. 178.
Capitis contuſioni Solo fomento, absque inciſione, feliciter proſpectum, Obſ. An. 60.
— dolores quibusnam mediis arcendi? Obſ. An. 40.
— foetus humani portiones, Th. I. Aſ. I. N. IV. & Th. Max. N. 195.
— foramina prodigioſa, Cat. Rar. p. 114.
— infantis ſegmentum, Th. Max. N. 69.
— oſſei foetus hum. pars ſuperior, Th. I. N. 3. n. 1. Th. Max. N. 26.
— — oſſicula varia triangularia, Cat. Rar. p. 177.
— — quodnam centrum oſſificationis? *ibid.* p. 105.
— tumores in infantibus à poſtica parte dependentes &c. cum Hydrocephalo affinitatem habent, Obſ. An. 52.
— vaſorum diverſitas, Th. Max. N. 182.
— vitulini glandula Parotides, Th. Max. N. 184.
— — rete admirabile, *ibid.* N. 110.
Capite toto privatus vitulus, Adv. Dec. I. p. 21.
Capita duo in uno fœtu hum. *ibid.*
— infantum varia, Cat. Rar. p. 144. & 173. Th. I. N. 4. 5. Th. II. Aſ. V. N. 5. Th. III. N. 4. & 16. Th. IV. N. 1. Th. VIII. N. 42. Th. IX. N. 56. Th. X. N. 22. & N. 75.
— puerorum aliquot, Th. II. Aſ. II. N. 14. Th. VI. N. 3. Th. VII. N. 29. & 31. Th. Max. N. 22. & 94.
Capitum hum. partes variæ, Cat. Rar. p. 176.
Carchariæ, vivipari piſcis, foetus, Cat. Rar. p. 182.
Carduus rariſſimus, Th. Anim. I. N. 2. N. 1.
Cardui minimi rariſſimi ramus, Th. Max. N. 6.
— tomentoſi caput, Th. Max. N. 90.
Caries coſtarum ab Aneurismate Aortæ, Obſ. An. 37.
— maxillæ inferioris ſublata, Th. IX. N. 29.
— palati cum fungo Cauteriis &c. curata, Obſ. An. 48.
— tibiæ, vid. Oſſium tibiæ caries.
Carneum ſegmentum pediculo & unguicula præditum, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 6.
Carnoſa membrana eſt proprie adipoſa ſive Celluloſa tunica, Ep. I. p. 8.
Cartilaginis vaſa, Adv. Dec. II. p. 3.
Cartilagines gaudent vaſculis ſanguiferis, Adv. Dec. III. p. 33.
Caryophilli Regii, Th. I. N. 31.
Cataplaſma egregium in Gangræna, Obſ. An. 75.
Cauda equina Medullæ Spinalis, vid. Medulla Spinal.
— oſſea anguillæ, Th. VIII. N. 84.
Cauterium actuale optimum remedium eſt poſt extirpatam corruptam portionem, Obſ. An. 48.
Cellulæ adipoſæ, Cat. Rar. p. 183.
Cellularum adipoſarum demonſtratio, Th. III. N. 79. n. 3.
Celluloſa membrana flatu detegenda eſt, Ep. I. p. 8.
— — in Scroto continua eſt cum penis & Septi membrana celluloſa, Th. X. N. 105.
— — — — eſt proprie membrana Dartos, Ep. I. p. 8. Th. X. N. 95.
— — — — fibris aliquando donatur, hinc Scrotum corrugari & contrahi poteſt, Ep. I. p. 8.
— — — — vaſa ſanguinea copioſiſſima habet, Adv. Dec. II. p. 22.
— — — — univerſo in corpore ſub cute reperiri & demonſtrari poteſt, Th. III. N. 29. n. 2.
— — quid ſit ſecundum Ravium? Reſp. Rav. p. 15.
Centinodia, Th. VIII. N. 57. n. 1.

— floribus argenteis, Th. Anim. I. N. 14.
Centinodii ramuli, *ibid.* n. 6.
Cephalæa à Setaceo applicito ceſſans, eodemque remoto recurrens, idque aliquoties, Obſ. An. 40.
Cephalicum fomentum, *ibid.* 60.
Ceraſi oſſiculum diu in naribus hærens, cortice lapideo obductum, *ibid.* 44.
Ceraſtes Ceylanicus cinereus, duo cornicula gerens, Th. Anim. I. N. 15.
Cerebellum à cerebro ratione externæ figuræ differt, Ep. VII. p. 6.
— depictum, Ep. XII. tab. 15. fig. 4.
— ex variis lamellis circularibus transverſis compoſitum cernitur, Ep. VII. p. 7. Ep. XII. p. 20. tabb. 13. & 15.
— foetus hum. Th. V. N. 48.
— humanum, Th. III. N. 31. Th X. N. 7. & N. 15.
— — induratum, Th. III. N. 29.
— — inverſum cum annexis, Th. III. N. 45. Th. VII. N. 31. not.
— infantis, Th. V. N. 98.
— Pia Matre obductum, Ep. XII. tab. 13. lit. A.
— pueri, Th. I. Aſ. II. N. V.
Cerebelli arteriarum diſtributio, Th. III. N. 45. n. 5.
— conſtitutio quænam? Ep. XII. p. 19. 20.
— diſſectio methodo Vieuſſenii inſtituta non ſatisfacit, Ep. XII. p. 20.
— diſſecti variæ portiones, Cat. Rar. p. 181.
— figuræ gemina deſcriptio, Ep. XII. p. 20.
— humani arteriæ innumeræ, Th. III. N. 29. n. 2. & N. 45. n. 2.
— — lamella, Th. VI. N. 121.
— — naturalis conſtitutio & color, Th. III. N. 45. n. 1.
— — *Plexus Choroideus*, Th. III. N. 45. n. 3.
— — portiones, Th. V. N. 65. 66. Th. VIII. N. 59 Th. IX. N. 52. Th. X. N. 26.
— lamellæ quædam, Th. III. N. 16. n. 5.
— *Medulla Oblongata* & parte inferiore & ſuperiore corpora Pyramidalia & Olivaria habet, Th. V. N. 65. n. 2. & N. 66. n. 1.
— — — lateraliter viſa, Ep. XII. tab. 15. fig. 5.
— *Medullæ oblongatæ* caudex, Ep. XII. p. 24.
— — — corpus globoſum, Th. I. Aſ. III. N. 11. n. 4.
— — — infantis portio, *ibid.* N. 11.
— — — portio depicta, Ep. XII. tab. 14. fig. 5.
— — — portiones, Th. I. Aſ. II. N. 5. & Th. X. N. 26.
— — — protuberantiæ, Ep. XII. tab. 14. Th. I. Aſ. III. N. 11. n. 1. 2.
— — — ſulcus, *ibid.* n. 3.
— — — variæ apparentiæ parte averſa, Ep. XII. tab. 15.
— *Pia Mater* cum ſuis proceſſ. falcif. Ep. VII. tab. 8. fig. 2. Th. IV. N. 6.
— — — delineata, Ep. VII. tab. 8. fig. 1.
— *Proceſſus Vermiformis*, Th. V N. 65. n. 1.
— *Prominentiæ* non minus ob formam proceſſûs vermiformes nominandæ, quam veri proceſſus vermiformes, Ep. XII. tab. 13.
— — ubi ſint? Th. V. N. 78. n. 1.
— ſubdiviſio quænam? Ep. XIII. p. 20. & Th. IX. N. 52.
— *ſubſtantia* eadem eſt, quæ Cerebri, nempe corticalis & medullaris, Ep. XII. p. 20.
— — medullaris divaricatos arboris ramos refert, *ibid.* & Th. IX. N. 52.
— *ſubſtantiæ* Corticalis portio delineata cum ſuis ſubdiviſionibus in innumeras particulas, Ep. XII. tab. 15. fig. 5. Th. IX. N. 52.
— — — ſubdiviſio, Th. V. N. 52. n. 4.
— tunica ſecunda *Arachnoidea*, Th. III. N. 29. n. 3.
— tranſverſim ſecti pars inferior, Th. IX. N. 73.
— vitulini portio, Th. Max. N. 40.
Cerebrum caret vaſis Lymphaticis, Th. IX. N. 53.
— ceti habendum pro ſpermate ceti, Th. X. N. 73.

— diſſecandi varii modi, Ep. XII. p. 10. & ſeqq. vid. Cerebri ſectio.
— ejusque partes pulchre delineantur, Ep. XII. tabb. 13. 14. 15.
— foetu etiam mortuo quando non putreſcat? Th. Max. N. 158.
— hum. induratum & inverſum, Cat. Rar. p. 128.
— in fœtu deficiens, Th. VIII. N. 1.
— in oleo coquendi methodus, Ep. XII. p. 5.
— in tribus foetibus humanis non repertum, Adv. Dec. I. p. 20.
— inverſum & cranium exemptum, Ep. XII. tab. 13.
— ovinum induratum, Cat. Rar. p. 139.
— — Williſiana methodo præparatum, Th. III. N. 65. plurimas particulas conſpiciendas præbet, *ibid.*
— quomodo à Cerebello differat? Ep. VII. p. 6.
Cerebri abſentia in fœtu hum. Th. VIII. N. 1.
— *Arachnoidea membrana* à quibus detecta, Reſp. ad Bidl. p. 16.
— — — inflata pſeudo-vaſa lymphatica repræſentat, Th. VII. tab. 2. fig. 2.
— — — nulla habet vaſa ſanguinea, Ep. IX. p. 8. Ep. XIII. p. 10. Adv. Dec. III. p. 28.
— — — quare ita dicatur? Ep. IX. p. 28.
— — — quare vaſculoſa videatur? *ibid.* p. 9.
— — — quomodo detegenda? *ibid.* p. 7. tab. 10. lit. D.
— — — tertia cerebri membrana eſt, *ibid.* p. 4.
— *Arachnoideæ membranæ* convolutiones genuinæ, Ep. IX. p. 9. tab. 10.
— — — delineatio falſa, Reſp. ad Bidl. p. 7.
— — — — quare ita difficilis? Ep. IX. p. 7.
— — — portio, Th. I. Aſ. II. N. 5. n. 6.
— — — tenuitas & ſubtilitas, Ep. IX. p. 8. & 10. Reſp. ad Bidl. p. 7. 16.
— — — vaſa ſanguinea oculis non poſſunt videri, Ep. IX. p. 8. Th. IV. N. 6. not. Adv. Dec. III. p. 28.
— *Arteria* Cervicalis à Vieuſſenio ita dicta, Ep. XII, tab. 13. lit. X.
— — Spinalis eundem exortum non ſemper obſervat, *ibid.* tab. 13. lit. C.
— *Arteriæ*, Th. III. N, 23. Th. Max. N. 127.
— — per medullarem Cerebri ſubſtantiam, Th. II. Aſ. IV. N. 7.
— *Arteriarum* per Piam Matrem reptatus, Ep. XII. tab. 13.
— — tenuitas unde veniat? Th. IX. N. 53.
— *Cavitates* laterales quid ſint? Th. V. N. 79.
— *Corpora* Olivaria, Th. V. N. 78. n. 2.
— — Pyramidalia & Olivaria à Cl. Vieuſſenio in cerebri inferiore parte inventa, ſimiliter à Cl. Ruyſchio etiam in parte ſuperiore detecta, Ep. XII. p. 25. 26. tab. 14. fig. 5. quid ſint? *ibid.* p. 25.
— *Cortex*, vid. Cerebri ſubſtantia Corticalis.
— *Dura Mater* expanſa. Th. Max. N. 205.
— — — hominis, Th. VII. N. 34. & 35.
— — — — delineata, *ibid.* tab. 1. fig. 3.
— — — Pericranio interno tecta, Th. IX. N. 26.
— — — puellæ giganteæ, Th. VII. N. 36.
— — — tendinoſa & tenax eſt, Th. I. N. 5. n. 6. Th. V. N. 6.
— — — vaſa ſanguinea plurima habet, Th. III. N. 65, Th. IV. N. 81. Th. V. tab. 2. fig. 4.
— *Duræ Matris* arteriarum elegantiſſima repletio, Th. IV. N. 80.
— — — conſtitutio, Th. V. N. 6.
— — — ex ejus falce productio præternaturalis membranacea obſervata eſt, Th. IX. N. 26.
— — — falx. *ibid.*
— — — — & infundibulum exſiccatum, Cat. Rar. p. 181.
— — — in ejus ſinu langitudinali obſervata a Pacchonio corpuſcula ſub-

rotunda miliaria deſcribuntur & depinguntur, Th. VII. N. 34. 35. & 36. & tab. 1. ſeq.
— — — *Proceſſus falciformis* criſtæ galli non ſolum, ſed etiam interiori parti oſſis frontis adhæret, Th. I. Aſ. I. N. 9.
— — — pueri portio, Th. IV. N. 80.
— — — *Sinus* falciformis, Th. V. Loc. Arc. I. n. 1. Th. IX. N. 26.
— — — — — habet vaſa ſanguinea, Th. III. Loc. II. N. 7. not.
— — — — longitudinalis non immediate ab arteriis ſanguineis accipit repletionem, ſed mediantibus venis, Th VIII. N. 2. not.
— — — ſinubus lateralibus apertis videtur ſinus quartus, Th. I. N. 4. n. 3.
— fabrica quænam, Adv. Dec. III. p. 4.
— *Fibrillarum* nervearum principium, Ep. XVI. p 11.
— fœtus flaccidi vaccæ fruſtum, Th. Max. N. 158.
— *Fornix* cum duobus ejus brachiis, Th. V. N. 79.
— *Glandula Pinealis*. Th. X. N. 26.
— — — intrinſecus poroſa eſt, ſed neutiquam cum ceteris corporis partibus glanduloſis convenit, Th. I. Aſ. V. N. 5. n. 3.
— — — membranâ tegitur ſatis craſſâ, *ibid.* n. 4.
— — — in qua oſſicula, ab aliis calculi habita, inventa, Th. V. N. 63. tab. 3. fig. 5.
— — *Pituitaria* nonnihil eminens, Th. I. N. IV. n. 5.
— glandulas quinam ſtatuant? Ep. XII. p. 17.
— hominis adulti portio, Th. X. N. 8.
— hum. lamella, Th. V. N. 86.
— — pars anterior, Cat. Rar. p. 138.
— — — inferior. Th. V. N. 78.
— — partium recenſio, Cat. Rar. p. 128.
— — portio delineata, Th. VII. tab. 2. fig. 2.
— — portiones, Cat. Rar. p. 181. Th. III. N. 33. Th. V. N. 45. 49. & 84. Th. IX. N. 54. & 56. Th. X. N. 28. Th. X. N. 153.
— — — lapidis inſtar induratæ, Th. II. Aſ. II. N. 94. & Th. VIII. N. 101. Th. X. N. 73.
— — vaſa arterioſa, Th. V. N. 10.
— Hydrocephali portio, Th. III. N. 9.
— infantis portio, Th. V. N. 22.
— *Infundibulum* vaſculis ſanguineis conſtat, Ep. XII. tab. 13. lit. R. Th. I. N. 4. n. 4.
— in oleo olivarum decocti pars, Th. X. N. 32. quid judicandum ſit de hac præparatione? *ibid.*
— *Membranæ* mediæ falſa delineatio, Reſp. ad Bidl. p. 7.
— mulieris infanticidæ duæ portiones, Th. Max. N. 5.
— *Nervorum* è Medulla Oblongata oriundorum, exortus, Ep. XII. tab. 13. vid. Nervi.
— *Pia Mater*, Th. VIII. N. 26. Th. Max. N. 174.
— — — craſſior ſolito, Th. VI. N. 79. n. 2.
— — — cuinam rei inſerviat propter tenuitatem? Th. X. N. 17.
— — — cum ſuis proceſſibus, Th. V. N. 73.
— — — infantis ſubtiliſſima, Th. II. N. 8.
— — — — tota fere ex meris vaſculis ſanguineis conſtare videtur, *ibid.*
— — — fœtus hum. recens nati, Th. III. N. 40.
— — — hominis, Th. V. N. 13. Th. VI. N. 79. Th. VIII. N. 18. Th. IX. N. 36. Th. Max. N. 17. & 45.
— — — — ab una parte incraſſata, Th. X. N. 10.
— — — in omnes ſulcos proceſſus quosdam demittit, Ep. VII. p. 7.
— — — pueri, Th. VII. N. 13.
— — — quam profunde ſeſe inſinuet inter ſulcos Cerebri? Th. X. N. 28.
— *Piæ Matris* arteriæ, Th. II. Aſ. V. N. 8. Th. Max. N. 90 vid. Cerebri Piæ Matris vaſa.
— — — conſtitutio vera, Th. VI. N. 5.
— — — corpuſcula quid ſint? Th. VI. N. 23.

— — — craſſities ante vaſculorum repletionem major videtur, Th. III. N. 68. Th. V. N. 24. n. 2. Th. IX. N. 36. Th. X. N. 17.
— — — extremitatum tenuitas, Th. V. N. 11. not.
— — — fruſta, Th. Max. N. 91. 92. 93.
— — — glandulæ perperam ita dicuntur, Th. V. N. 1. n. 1. quid ſint? *ibid.*
— — — incraſſatio præternaturalis, Th. III. N. 68. n. 2.
— — — infantis portiones, Th. I. Aſ. III. N. 14. & Th. V. N. 79.
— — — membranoſum cuinam uſui inſerviat? Th. III. N. 40.
— — — nexus cum Cerebro accuratus & genuinus ab auctoribus eſt prætervifus, Ep. VII. p. 4.
— — — — fit per proceſſus ſerpentinos, *ibid.* p. 7.
— — — particulæ prominentes in ſuperficie exteriore quid ſint? Th. IX. N. 42. Th. X. N. 33.
— — — pinguedo non raro obſervata, variiſque locis eâ ditata eſt, Ep. IX. p. 8. Th. V. N. 1. n. 1. & N. 13. n. 1. & N. 73. n. 2. Th. VI. N. 23. Th. IX. N. 42.
— — — — perperam habetur pro glandulis, Th. V. N. 1. n. 1. & N. 13. n. 1. Th. VI N. 23
— — — portio cum annexa Corticis Cerebri portione, Th. X. N. 25.
— — — — cum arteriolis ſuis delineata, Ep. VII. tab. 8. fig. 3.
— — — — incraſſata, Th. X. N. 13.
— — — portiones variæ, Th. I. Aſ. II. N. 13. Aſ. III. N. 19. Th. III. N. 20. n. 1. & N. 68. Th. IV. N. 5. & 58. Th. V. N. 24 51. 77. Th. VII. N. 33. 45. Th. VIII. N. 13. n. 1. N. 69. 72. Th. IX. N. 42. 46. Th. X. N. 5. Th. Max. N. 38.
— — — proceſſus cur minores ſint? Th. I. Aſ. II N. 13. n. 2.
— — — — falciformis, Ep. VII. tab. 8. fig. 1.
— — — — minores ſunt in recens natis, Th. I. Aſ. II. N. 13. n. 2.
— — — proceſſuum falciformium numerus, Ep. VII. p. 8. & 9.
— — — ramuſculi numeroſi, Th. VI. N. 79. n. 1.
— — — ſeparatio difficilis a Corticali ſubſtantia, Th. IV. N. 58. not. & Th. VIII. N. 18.
— — — ſubſtantia variis locis gaudet pinguedine, Th. V. N. 73. n. 2. vid. Cerebri Piæ Matris pinguedo &c.
— — — tenuitas, Th. IX. N. 36.
— — — vaſa arterioſa foetus recens nati, Th. X. Thec. I. N. 173.
— — — — ſanguinea ſunt copioſiſſima, quæ iterum producunt Corticalem Cerebri ſubſtantiam, Ep. VII. p. 8. Ep. IX. p. 12. tab. 13. & 15. Th. I. Aſ. I. N. 10. Th. II. Aſ. V. N. 8. Th. III. N. 68. n. 1. Th. VI. N. 79. n. 1. Th. X. N. 28. Th. Max. N. 90.
— — — — — cur deorſum tendant? Th. VI. N. 79. n. 1.
— — — vaſorum arterioſorum conſtitutio poſt mortem, Th. IX. N. 36.
— — — — figura delineata, Ep. IX. p. 9. & tab. 10.
— — — — tenuitas, Th. X. N. 17.
— — — — uſus, Th. I. Aſ. II. N. 7. in notis. & N. 13. n. 1. Th. III. N. 40. & Th. VIII. N. 18.
— partes quænam? Ep. XII. p. 11. & ſeq.
— *Plexus Choroideus*, Th. III. N. 51. & Th. V. N. 1. n. 2. & N. 66. Th. VIII. N. 100.
— — — depictus cum annexa Piæ Matris portione ex homine, Ep. XII. tab. 15. fig. 3.
— — — eſt corpus continuum cum arteriarum extremitate, Th. III. N. 45. n. 3.
— — — etiam extra Cerebri ventriculos propullulat, Ep. XII. p. 25. & 26.
— — — ex glandulis conſtare dicitur, Ep. XII. p. 21. 22.
— — — ex glandulis haud conſtat, ſed vaſculis, *ibid.* & Th. II. Aſ. V. N. 7. Th. V. N. 66. Th. VIII. N. 100. Th. X. N. 44.
— — — Hydatidibus ſcatens, Ep. XII. p. 22. ſqq. & Adv. Dec. I. p. 8.
— — — illæſo Cerebello, extra ſuper-

perficiem ex parte prominens, Th. III. N. 45. n. 3.
— — — ovis ceu fatuæ, Th. VII. N. 48.
— — — ovis in aliud mutatus & delineatus, *ibid.* tab. 3. fig. 5.
— — — Piæ Matri eſt connexus, Th. V. N. 66. n. 1.
— — — puellæ giganteæ, Th. VII. N. 22. qui delineatur, *ibid.* tab. 1. fig. 2.
— — — pueri, Th. II. N. 7.
— — — quatenus extra Cerebelli hemiſphærium propullulat tegitur membrana Arachnoidea, non Pia Matre, an hoc in omni objecto? Th. III. N. 45. n. 4.
— — — quid ſit? Th. V. N. 66. n. 2.
— *Plexus Choroidei* arteriæ elaborationi humoris aquoſi deſtinatæ, Ep. XII. p. 22.
— — — conſtitutio, Ep. XII. p. 20. & 21. & Th. X. N. 24. & 25.
— — — portio, Th. VII. N. 77. & Th. VIII. N. 100.
— — — — depicta, Hydatidibus repleta, Ep. XII. tab. 15. fig. 1.
— — — vaſa ſanguinea in globulos rotundos mutata, Th. VII. N. 48.
— — — uſus, glandulis adſcriptus, arteriolis debetur, Ep. XII. p. 21. ſeqq.
— portio depicta, Ep. XII. tab. 14. fig. 2.
— — in oleo cocta, Th. VIII. N. 35.
— — in ove fatua non nihil corrupta, cujus Plexus Choroidei vaſa ſanguinea in globulos rotundos ſunt mutata, Th. VII. N. 48.
— — vitulini foetus ſemianni ſpatio in matre relicti, absque magna mutatione, Adv. Dec. II. p. 35. tab. 2. fig. 2.
— portiones, Cat. Rar. p. 128. Th. V. N. 16. 52. & 79. Th. IX. N. 73.
— *Proceſſus Vermiformis*, Th. V. N. 52. n. 3.
— — — ſubſtantiâ non eſt diſtinctus à reliqua Cerebri ſubſtantiâ, Th. V. N. 49. not.
— *Protuberantia* annularis arteriolis innumeris obſita eſt, Ep. XII. tab. 13. lit. P.
— — — in medio ſulcum longitudinalem habet. *ibid.* tab. 15. fig. 2.
— — — Medullæ oblongatæ tractibus ſive fibris medullaribus & transverſalibus extrinſecus inſtructa; hæ autem fibræ continuationem habent cum iis, quæ ſubſtantiam medullarem Cerebelli conſtituunt, *ibid.* fig. 6.
— — — — — Williſii corpus globoſum eſt, Th. I. Aſ. III. N. 11. n. 4.
— — — ſuperimpoſita eſt Medullæ oblongatæ caudici, non vero caudex Medullæ oblongatæ Protuberantiæ annulari, Ep XII. p. 25.
— *Protuberantiæ* crurum Medullæ oblongatæ perverſe glandulæ pone infundibulum audiunt, *ibid.* tab. 13. lit. S.
— *Rete* mirabile, Ep. XII. lit. T. Adv. Dec. II. p. 45.
— *Sectio* antiqua & vulgaris, Ep. XII. p. 10. 11.
— — à Varolio excogitata, *ibid.* p. 1.
— — recentior, *ibid.* p. 12.
— — Sylviana, *ibid.* p. 13.
— — Williſiana, *ibid.*
— *Septum*, quo diſtinguitur à Cerebello, vocari poteſt Falx transverſalis, Th. II. Aſ. II. N. 5. n. 2.
— *Subſtantia* duplex hodie ſtatuitur Corticalis & Medullaris, Ep. XII. p. 3.
— — veteribus dicebatur ſui generis, Ep. XIII. p. 17.
— — *Corticalis* an venas habeat, non ſatis clarum eſt, ſed tamen veroſimile, Th. VI. N. 73.
— — — arte indurata grumoſa adparet, Th. I. N. 19. n. 3.
— — — decoctione in oleo mutatur, Th. VI. N. 73. Th. VIII. N. 35.
— — — de ea diverſæ ſententiæ, Ep. XII. p. 3. 4.
— — — depicta, *ibid.* tab. 14. fig. 1. & 3.
— — — explicatu difficilis eſt, *ibid.* p. 3.
— — — glanduloſa a Malpighio habetur, itemque recentioribus, *ibid.* p. 4. 5. 17. 18. & Th. VI. in præfat.

— — — haud

— — — haud componitur ex glandulis, ſed rota ſubſtantia ejus eſt compages & ſeries intricatiſſima ſanguineorum vaſculorum minutiſſimorum, Ep. XII. p. 5. 10. ſeqq. p. 15. 17. 18. 19. & Th. I. Aſ. III. N. 19. & n. 1. & 4. Th. II. Aſ. V. N. 3. & Aſ. VI. N. 1. n. 2. & N. 13. Th. III. N. 33. n. 1. & N. 40. Th. IV. N. 78. Th. V. N. 44. N. 48. n. 3. Th. VI. in præf. & N. 73. Th. VII. N. 12. n. 6. & N. 25. Th. VIII. N. 35. & N. 69. Th. X. N. 32. 33. 150. & 153. Adv. Dec. III. p. 4.

— — — judicia diverſa veterum de ea, Ep. XII. p. 3. 4. & 17.

— — — medullarem variis locis mole ſuperat, Th. V. N. 45. n. 2.

— — — poteſt diſſolvi, Th. I. Aſ. III. N. 19. n. 52.

— — — vaſculoſa arteriæ Piæ Matris annexa, Th. VIII. N. 26.

— — — — defenditur contra Schelhamerum, Th. VI. N. 73. Adv. Dec. III. p. 4.

— — *Medullaris* depicta ex infante, Ep. XII. tab. 15. fig. 7.

— — — prædita quoque eſt ſubſtantia Corticali, Th. V. N. 86.

— *Subſtantiæ Corticalis* color in demortuis quisnam ſit? Th. VI. N. 73.

— — — — in ſtatu ſano cinereus eſt, & quando rubicundus? *ibid.*

— — — extremitates ultimæ venularum impoſſibile demonſtrantur, *ibid.*

— — — inventor quisnam? Th. VIII. N. 35.

— — — particulæ non diſſolutæ male habentur pro glandulis, Th. X. N. 31.

— — — portio depicta, Ep. XII. tab. 14. fig. 1.

— — — portiones variæ, Th. I. Aſ. III. N. 19. Th. II. Aſ. V. N. 3. & 44. Th. VI. N. 73. & 109. Th. X. N. 5. & 31. & Th. Max. N. 91. & 93.

— — — ſubdiviſio, Ep. XII. tab. 15. fig. 4. Th. IX. N. 52.

— — — vaſcula, eam conficientia, analogiam habent, cum iis, quæ Placentam uterinam conſtituunt, Th. III. N. 38.

— — diviſio, Ep. XII. p. 3.

— — portio, Th. V. N. 46. n. 2.

— *Subſtantiam* demonſtrandi diverſæ Medicorum methodi, Ep. XII. p. 15.

— — — vera methodus, Ep. XII. p. 15.

— *Tractus Medullares*, Ep. XII. p. 25.

— — — demonſtrandi modus, Ep. XVI. p. 12. ſed Cerebrum in ſegmenta digitis non eſt dividendum poſt indurationem, *ibid.* & Th. X. N. 28.

— *Vaſa Lymphatica* nulla ſunt, Ep. XII. p. 23. Th. IX. N. 53.

— — quare tam tenera ſint? *ibid.*

— *Vaſorum ſanguineorum*, per id diſtributorum, pulchra delineatio, Th. III. tab. 4. fig. 1.

— *Ventriculi*, Ep. XII. p. 23.

— — non ſcatent glandulis, eos humectantibus, Adv. Dec. I. p. 13.

— — unde humorem ſuum accipiant, & cujus uſus ſit ille? cujusque vitia multos morbos producunt, Ep. XII. p. 22. 23. 24. & 25.

— vitulini portio in utero vaccæ mortui, Adv. Dec. II. tab 2. fig. 2.

Cereus Americ. ſpinoſus multangularis, Th. X. N. 4.

Cerei ſpinoſi Americani ſpinula, Th. VIII. N. 24. not.

Ceti ſperma male ita dictum, & quid ſit? Th. X. N. 73. & Th. Max. N. 181.

— minoris, Caſtinjot, Cerebrum habendum pro ſpermate Ceti, Th. X. N. 73.

Chamæleon Afr. Th. VIII N. 74.

— — cinereo marmoreus, Th. Anim. I. N. 67.

Chamæ-pſittaci Sceleton. vid. Sceleton.

Chankers, vid. Penis Glandis ulcera.

Chemicâ deſtillatione quid poſſit produci? Adv. Dec. p. 7.

Chirurgia eſt artium præſtantiſſima, Obſ An. 41.

Chorion & Amnion ſibi invicem leviter cohærent, Ep IX. p. 9

— humanum in duas lamellas dividi poteſt, Th. V. N. 41. & tab. 1. fig. 1.

— — non habet vaſa ſanguinea, ubique per eam diſperſa, nec ulterius, quam per mediam ejus partem, ubi Placentæ cohæret, Ep. IX. p. 9.

Ep. XIII. p. 10. Th. V. N. 1.
— ovinum ſcatet Cotyledonibus, quæ nil aliud ſunt, quam Placentulæ uterinæ, non glandulæ, Th. II. Aſ. IV. N. 10. & n. 1.
— — vaſa innumera habet, Th. IV. N. 19.
— Placentæ utramque ſuperficiem obducit, Th. X. N. 60.
— porcinum acetabula habet, Th. IV. N. 45. & 61.
— — cum ſuis acetabulis, Th. V. N. 107.
— — exterius eſt inſtar villoſæ Inteſtinorum tunicæ, Th. IV. N. 61.
— producit tegumentum Placentæ villoſum, Th. X. N. 60. vid. Placentæ uterinæ integumentum novum.
— vitulinum vaſis ſanguineis valde repletum eſt, Th. II. Loc. Arc. III.
Chorii acetabula admodum exilia, Th. IV. N. 61. not.
— duæ partes maxime inter ſe diſcrepantes, Th. V. N. 41.
— humani foetus portio, Th. V. N. 41.
— membrana porci in qua nonnulla acetabula, Th. IV. N. 45.
— — quando in corpore vivo in duas membranulas dividatur? Th. X. N. 155.
— porcini portio, Th. IV. N. 61.
— portio, Th. II. Aſ. II. N. 10.
— — in duas membranulas diviſa, Th. X. N. 155.
— Tunica Villoſa aut ſuccoſa quid? Th. V. N. 41. quasnam partes obducat, & cum quanam ſit continua? *ibid.*
— Tunicæ vitulinæ delineatio, Th. II. tab. 6. fig. 8.
— vaccini portio, Th. V. N. 21.
— vitulini foetus portio, Th. II. Loc. Arc. I. N. 3. & 4.
— — ſegmentum, Th. Max. tab. 2. ejus mirandus reptatus. *ibid.*
inter *Chorion* & Amnium non reperitur tertia in homine membrana, Th. IX. N. 21.
Chryſalides in cavernulis oſſium latitant, Adv. Dec. III. p. 21.
— parvæ cum urina rejectæ, *ibid.* p. 20.
Chryſalidum exuviæ in imis oſſibus repertæ, Adv. Dec. III p. 19. earumque figura diverſa, *ibid.*
Chryſanthemi ramuli, Th. Anim. I. N. 6. ejus flores, *ibid.*
Chylus cuinam tunicæ ſeſe inſinuet? Th. V. N. 41.
— quomodo intret in vaſa lactea? Adv. Dec. II. p. 11.
— ubi & quomodo limpidior reddatur? *ibid.*
Chyli pars an venulis Meſeraicis ſemper ducatur in Hepar? Adv. Dec. III. p. 23.
— receptaculum in homine naturaliter non datur, Adv. Dec. II. p. 11.
— via à Bilſio & Riolano male adſignata, de Valv. c. 4. Obſ. 15. in fine.
— tenuiora forte reſorbentur etiam à venis Meſeraicis, Adv. Dec. II. p. 18. Dec. III. p. 23.
Cibi faſtidium ab ejectione ſalivæ nimia, Adv. Dec. II. p. 15.
Cicatrizantia medicamenta, Adv. Dec. III. p. 25.
Ciceris rubri ramus, Th. IV. N. 52.
Cichorei ſpinoſi fruticoſi ramus, Th. Anim. I. N. 72.
— — ramulus, *ibid.* N. 48.
Cicutariæ ſucco viroſo fructus, ſeu ſemina, hominem poſſunt interficere, Th. Anim. I. N. 89. exemplum, *ibid.* analogia foliorum hujus plantæ cum Apio aquatico, *ibid.*
Ciliares nervi, & *Ciliare* Ligamentum, vid. Oculorum Ciliares nervi, &c.
Cinnamomi baccæ, Th. Anim. I. N. 10.
de *Circoſele*, Adv. Dec. II. p. 21.
Circulationis ſanguinis auctor Harvæus exiſtit, Ep. XII. p. 27. Ep. XV. p. 3.
Circumforaneorum & Medicaſtrorum fraus, Obſ. An. 26. eorumque ſtolida & coeca temeritas, *ibid.* Obſ. 49.
Ciſtula Bilaria pro diverticulo bilis habenda eſt, Obſ. An. 31.
Clavi pedum cur periculoſi fiant? Adv. Dec. II. p. 17.
— — locum habent in papillis nerveis, &c. *ibid.* vid. Pedum clavi.
Claudicatio infantum ſæpe provenit ab eo, ſi cogantur ambulare, oſſibus adhuc mollibus exiſtentibus, Adv. Dec. II. p. 16.

— vetularum provenit ſæpiſſime à fractura colli oſſis femoris, Th. VIII. N. 103. n. 3.
Clipvis, piſcic. Americ. Th. Anim. I. N. 3.
Clitoris major in foetu exiſtit, Th. VI. N. 51. & 54.
Clitoridis caput cum ejus præputio, Th. VII. N. 60.
— — inter labia vulvæ prominens, mentitur glandem membri virilis, Th. X. N. 82. Adv. Dec. II. p. 22. quanam ætate id fiat? *ibid.*
— corpus ſpongioſum repletur repletis arteriis, eodem modo, uti corpora nerveo ſpongioſa, Th. VI N. 1. n. 5.
— propendentia in Embryonibus, Th. VI. N. 51. & 54.
Cochinella rubra, Th. Anim. I. N. 10.
Cochlea magna alba cum adnato inſecto marino, Th. Anim. I. N. 37.
— marina Indica cum limace, Th. Anim I. N. 76.
Cochleæ marinæ gravidæ uterus, vid. Uterus.
— vaſculorum arterioſorum curſus, Ep. VIII. p 5
Colis infantis cum coliis ſuis, Th. VII. N. 34. & Th. X. N. 95.
— pueri cum coliis ſuis, Th. III N. 22.
Colli arteriæ vertebrales, Th. I. Aſ. III. N. 12. n. 2.
— arteriarum abſciſſiones, Th. III. N. 16. n. 1.
— illiniendi remedium, Adv. Dec. I. p. 33.
— vertebræ, vid. Vertebræ Colli.
Colocaſia, Adv. Dec. III. p. 11.
— annon vera Ari ſpecies? *ibid.*
Color contenti & continentis idem eſt, Th. VI. N. 73.
— partium diverſus dependet à contentis, *ibid.*
Columbæ foetus biceps, Th. Max. N. 42.
Conceptio falſa quid olim fuerit? Th. X. N. 63.
— quando fiat? Th. VI. N. 21.
— quid ad eam requiratur? Th. VI. N. 21.
— Tubaria in brutis eſt ordinaria, in hominibus extraordinaria, Ep. Ettm. p. 10.
— veſicularum foemincarum ſubſidio fit, Adv. Dec. I. p. 5.
Conceptûs foecundi ſigna, Th. VI. N. 21. & 32. not. 1. & ſeqq.
de *Conceptu* foecundo, Adv. Dec. I. p 2.
Concha exotica margine in mucrones exeunte, Th. VII. N. 1.
Conchæ anatiferæ exiguæ, Th. Anim. I. N. 91.
Conchylia Indica rupis inſtar concinnata, Th. Anim. I. N. 89.
Conchyliorum congeries delineata, *ibid.* tab. 4. fig. 1.
Condyloideus proceſſus, vid. Maxillæ proceſſus.
Conger Americ. rufus, Th. Anim. I. N. 46.
Conyza Afr. *ibid.* N. 2. n. 4. & Th. VIII. N. 57. n. 1.
Cor anatis. Cat. Rar. p. 140.
— bene ab auctoribus delineatum non eſt, Ep. III. p. 24.
— cuniculi, Cat. Rar. p. 140.
— eſt muſculus, Adv. Dec. I. p. 16.
— eſt præcipua corporis humani pars, *ibid.* p. 15.
— egregie præparatum, Ep. III. p. 24.
— foetus hum. Cat. Rar. p. 112. Th. IV. N. 44. Th. V. N. 59. Th. IX. N. 45. Th. Max. N. 52. 63. & 135.
— haud bene adhuc exploratum eſt, Adv. Dec. I. p. 14.
— humanum, Cat. Rar. 169. 181. Th. IV. N. 26. Th. VI. N. 125. Th. VII. N. 28. Th. VIII N. 67. Th. IX. N. 23. & 63. Th. X. N. 35.
— — oſſa aliquando habet, Obſ. An. 69.
— — ſcabritie Pericardio connatum, Th. VI. N. 36.
— infantis, Cat. Rar. p. 140. Th. I. Aſ. I. N. 9. Th. III. N. 18. Th. IX. N. 70.
— juvenis, Th. X. N. 38.
— ovinum, Cat. Rar. p. 140.
— — in mumiam converſum, Th. VIII. N. 93.
— plenum aëre obſervatum, Ep. XVI. p. 11.
— poſtica ſua parte delineatum, Obſ. An. 37.

— pueri, Cat. Rar p. 181. Th. I. N. 3. n. 3. Th. III. N. 17. Th. V. N. 75. Th. VIII. N. 25. Th. IX. N. 26. Th. X. N. 42. Th. Max. N. 165.

— — cum annexis vaſorum truncis, Ep. III. p. 31.

— pulſat in ſiniſtro latere propter ejus ſitum, Ep. III. p. 24.

— vitulinum, Th. VIII. N. 80. & Th. IX. N. 75.

Cordis Auricula dextra capacior eſt ſiniſtrâ, Th. IX. N. 23. n. 7.

— — — ex bove, Cat. Rar. p. 139. Th. VIII. N. 52.

— — — ex homine, Th. V. N 85. Th. X. N. 41.

— — — gemina delineata, Ep. X. p. 7. 8. & tab. 11.

— — *ſiniſtra* criſtam galli æmulatur, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 1. Ep. X. p. 7. fig. 1.

— — — gemina delineata, Ep. X. p. 7. & tab. 11.

— — — hominis, Th. X. N. 40. Th. Max. N. 128.

— — *utraque* formâ naturali, Th. I. Aſ. I. N. 9. n. 1.

— — — habent communem cavitatem cum ſacculo membranoſo, ex quo, ceu baſi, vena Pulmonalis & vena Cava prodeunt, Ep. X. p. 7. 8. tab. 11. fig. 3. & 4.

— *Auriculæ* columnæ carneæ, Th. V. N. 85. not.

— — utriusque conſtitutio, Th. IV. N. 96. n. 1.

— — — forma & magnitudo, Th. IX. N. 45.

— (ex) *Auricula* dextra quoque venæ aliquot emergunt, Th. IX. N. 23. n. 3.

— *Auriculæ* ab auctoribus tanquam particulæ deformes, cordi adpoſitæ, depinguntur, Ep. X. 3.

— — figurâ & magnitudine raro ſunt æquales, Ep. X. p. 7. 8.

— — majores ſunt, quam ab auctoribus depictæ cernuntur, *ibid.* p. 5. & ſeq.

— — peculiaribus arteriis gaudent, Ep. III. p. 22. 23. 27.

— *Auricularum* fibræ motrices, Ep. X. p. 4. & 5.

— — fibrarum motricium facies miræ eſt diverſitatis, Ep. X. p. 5. 6. & 8.

— — figura, Th. IX. N. 63. n. 5. & N. 70. not.

— — figuræ perverſæ, Ep. X. p. 3. & ſeq. cauſa hujus erroris, *ibid.*

— — — potiſſimum ex vitulinis & ovinis objectis petitæ ſunt, *ibid.* p. 5. 6. 8.

— — ſtructura, *ibid.* p. 4.

— — vaſa, à nemine notata, innumera ſunt, Ep. III. p. 27. 29. Ep. X. p. 5. & ſeq. Th. IV. N. 96. n. 1.

— — uſus, Ep. X. 5. 6.

— *Auriculas* nutriri à majorum vaſorum ſanguine multi perverſe putant, Ep. III. p. 22.

— conus in duas partes diviſus, Th. VIII. N. 67.

— — propter pinguedinem æqualis adparet, Th. IV. N. 96. n. 4. Th. VIII. N. 67.

— delineatio optima cum vaſis majoribus & minoribus, Th. IV. tab. 3. fig. 1. & 2.

— facies alia eſt in corpore vigoroſo, alia in cadaveribus hominum, morbo extabefactorum, Th. IV. N. 96. n. 2.

— — diverſa tum brutorum tum hominum, Th. IV. N. 96. n. 2.

— faciem, figuram & ſitum omnes non bene annotarunt, Th. IV. N. 96. n. 2. Adv. Dec. I. p. 15. 16.

— *Fibræ* motrices, Th. IX. N. 75.

— *Fibrarum* muſculoſarum quinam inventores? Ep. VI. p. 6.

— *Lacertorum* Carneorum, horumque tendinum vaſa copioſiſſima, Adv. Dec. I. p. 17.

— portio è muliere infanticida, Th. Max. N. 19.

— pulſatio ubi ſentiatur? Ep. III. p. 24.

— ſitus in homine & bruto, Adv. Dec. I. p. 15.

— ſtructura, *ibid.* p. 16.

— *Valvulæ* Semilunares aliis, minus recte Sigmoïdes dicuntur, Th. VIII. N. 25.

— — — oſſeæ & coalitæ obſervatæ, Obſ. An. 69. fig. 57.

— — — plurimis ſcatent vaſis, Adv. Dec. I. p.

I. p. 7.
— — triangulares ſinus ſiniſtri, Th. X. N. 39.
— *Vaſa* an delineari poſſint? Reſp. ad Bidl. p. 27.
— — Coronaria innumera ſunt, Ep. III. p. 22. 23. 27. 29.
— — per ſubſtantiam ejus diſperſa, Ep. III. p. 22.
— — ſanguinea, Th. IV. N. 96.
— *Vaſorum*, per ſubſtantiam ejus diſſeminatorum, textura mirabilis, Th. IV. N. 96. Adv. Dec. I. p. 16. tab. 2. fig. 1. & 2.
— — ſanguineorum trunci quinam? Th. VIII. N. 67. Th. X. N. 35.
— *Vena* Coronaria non vehit omnem ſanguinem à Corde refluum, & ab arteriis acceptum non omnem reddit venæ Cavæ, Ep. X. p. 8. fig. 14. Th. IX. N. 63. n. 1. Adv. Dec. I. p. 10.
— — — pro parte maxima ad Cordis ſubſtantiam, partim etiam per auriculam diſſeminatur, Ep. X. p. 8. fig. 4.
— *Venæ* unde emergant? Th. IX. N. 23. n. 3.
— *Ventriculi* dextri facies interior delineata, Adv. Dec. I. tab. 2. fig. 1.
— — ſiniſtri facies interior delineata, *ibid.* fig. 2.
Corallina officinarum, Th. Anim. I. N. 76.
— capillaceis ramulis, *ibid.*
Corallium album Amboin. *ibid.* N. 91.
Corallii albi ramuli, *ibid.* N. 89.
— albiſſimi Amboinenſis ramuli, *ibid.* arboris flos, *ibid.* N. 27.
— rubri tubuloſi ramuli, *ibid.* N. 90.
Corbiculus Indicus, Th. V. N. 75.
Corii hum. præparati portio, Cat. Rar. p. 173.
— portio in filamenta diſſoluta, Th. V. N. 96.
— vitulini pars, Th. Max N. 189.
Cornua uterina, vid. Uteri Cornua.
Corona ex floribus naturalibus, Th. VIII. N. 57. n. 1.
Corpus præternaturale ex utero vaccino expulſum, Th. VI. N. 25.
— — quid repræſentet? *ibid.*
— — quomodo delineatum? *ibid.* tab. 5. fig. 6.
— *Reticulare* Malpighii, Ep. I. p. 6. & 8. Th. III. N. 81. Th. VIII. N. 54.
— — cutis ex Europæa, Th Max. N. 113.
— — deſtituitur vaſis ſanguiferis, Ep. XIII. p. 10. Th. III. N. 19. n. 3. & Th. X. N. 2. lit. A. not.
— — è balæna, Th. I. Th. II. N. 17. fig. 7.
— — è planta pedis Aethiopis, Th. X. N. 4.
— — eſt neceſſaria corporis hum. pars, Adv. Dec. III. p. 24.
— — facilius detegitur in lingua bovina, Th. X. N. 18.
— — facilius inveſtigatur luſtratis ejus foraminibus capacioribus, Th. V. N. 3. not.
— — in balæna valde craſſum eſt, Th. II. fig. 8. 9.
— — quo modo artificioſe à cute ſit ſeparandum? Ep. I. p. 8. 9. Adv. Dec. III. p. 25. 26.
— — — — ſit demonſtrandum? Ep. I. p. 9.
— — reflexum, Th. III. N. 34. n. 3.
— — ſeparatum à cute, *ibid.* n. 2.
— — teſtudinis, Th. V. Aſ. I. N. 3. ejus foramina capacia, *ibid.*
Corporis extimi integumenta tria communia ſunt, Adv. Dec. III. p. 24. & 25.
— — — qua ratione ſint ſeparanda? *ibid.* p. 25. & ſeq.
— — — ſcitu ſunt neceſſaria, *ibid.* p. 25.
— humani ſcrutinium quomodo inſtituendum? Ep. XIII. p. 3. & p. 9.
— partium quarundam induratio in Hydropica, Obſ. An. 70.
— *Reticularis* balænæ ſegmentum, Th. Max. N 206.
— — color, Th. I. Aſ. III. N. 4. n. 2. Th. V. N. 5. n. 1. Th. X. N. 2. n. 6. Adv. Dec. III. p. 26.
— — — in Aethiope, Semi-æthiope & Europæo, Adv Dec. III p. 26.
— — delineatio, Ep. I. p. 10.
— — foraminum mutatio unde oriatur? Reſp. ad Bidl. p. 14.
— — Papillæ pyramidales, Ep. I. p. 6.

Reſp.

Reſp. ad Bidl. p. 5.
— — — — quomodo poſſint demonſtrari? Ep. I. p. 9.
— — portio, Th. V. N. 5.
— — ſitus, Ep. I. p 8
Corpora præparandi methodus laudata, Ep. XIII. p. 4.
Corporum admirandæ conſervationis encomium, Ep. I. p. 3.
Corpuſcula rotunda extra cutem prominentia quid ſint? Th. X. N. 130.
Corruda Africana, Th. Anim. I. N. 14.
Cortex Cerebri, vid. Cerebri ſubſtantia Corticalis.
Coſta bovis à natura ferruminata, Cat. Rar. p. 178.
— foetus humani arte torta, Th. VI. N. 13.
— — mollificata, Th. IV. N. 38.
— incurvata ex infante, Th. Max. N. 164.
Coſtæ binæ è foetu delineatæ, Adv. Dec. II. tab. 2. fig. 4.
— coalitæ binæ in uno latere, de Valv. c. 4. Obſ. 1.
— — cum Vertebra, *ibid.* Obſ. 8.
— craſſiores & rotundiores ſunt in viro, quam muliere, Cat. Rar. p. 108.
— fractæ & ferruminatæ, Cat. Rar. p. 175. Th. VII. N. 62.
— inferiores & ſuperiores quorſum ſpectent? Th. V. Loc. Arc. VII. n. 2.
— ſuccinguntur Pleurâ, Membranâ Celluloſâ & Perioſtio, Th. VIII. N. 4. n. 1.
— tredecim in ſingulo latere filiolæ inventæ, de Valv. cap. 4. Obſ. 1.
Coſtarum arteriæ, Ep. II. p. 15. Th. I. Aſ. III. N. 16.
— caries ab Aneuriſmate Arteriæ Aortæ, Obſ. An. 37.
— — qua ratione fiat ex Aneuriſmate? Obſ. An. 38.
— oſſa ab acido ita poſſunt emolliri, ut flectantur, Th. IV. N. 38. Th. VI. N. 13.
— portiones, Th. I. Aſ. III. N. 16.
Cotyledones uteri quænam & quid ſint? Th. II. Aſ. IV. N. 10. n. 1. Th. V. Arc. III. n. 1.
Crabro Afric. in ore Lacertæ Americ. Th. Anim. I. N. 16.
Cranium hum. habet duas tabulas, Th. VIII. N. 8. not.
— in Bregmate clauſum, Cat. Rar. p. 106.
— lapideâ ſubſtantiâ variis locis obſitum, Th. IX. N. 30.
— pluribus locis deficiens, Th. Max. N. 195.
— ſæpe impreſſum eſſe videtur, ubi digitis exploratur in capitis contuſionibus, Obſ. An. 60.
— ſine Diploë inventum aliquando eſt in adultis, Th. VIII. N. 8.
Cranii accretio unde ſtriatim fiat, Th. VIII. N. 2. not.
— carie exeſi portio cujusdam meretricis, Th. VII. N. 14.
— cavitas non reperta in tribus fœtibus ſine Cerebro natis, Adv. Dec. I. p. 20.
— fiſſura ex contuſione ipſas ſuturas pervadens, Obſ. An. 47.
— homicidæ pars à Carnifice in duas partes diviſa, Cat. Rar. p. 129.
— humani portio, Th. IX. N. 13. n. 1.
— impreſſio & vera fractura non ſemper terebrationem requirunt, Obſ. An. 60.
— oſſa, vid. Oſſa Cranii.
— pars ex Hydrocephalo, Cat. Rar. p. 151.
— — ſuperior, Cat. Rar. p. 175. 179. Th. II. Aſ. II. N. 14. n. 1.
— — — delineata, Th. V. tab. 2. fig. 4.
— — — ex homine, Th. Max. lit. G.
— — — ex infante, Th. II. Loc. Arc. II. N. 2. & 3. & Th. III. Loc. II. N. 1. & 2.
— — — foetuum humanorum, Th. I. Loc. Arc. II. N. 1. & Th. III. Loc. II. N. 3. & ſqq. Th. VIII. N. 2. Th. X. N. 6. Th. Max. N. 207.
— — ſuprema ex infante, Th. IX. N. 26.
— perforatio, Reſp. Rav. p. 8.
— Sutura Sagittalis ad naſi usque radicem porrecta, Cat. Rar. p. 114. 115. & 131. id quod ſexus varietatem non denotat, *ibid.* p. 116.
— Suturarum uſus non eſt ut uno oſſe fiſſo, alterum quoque non findatur, Obſ. An. 47.
— tabulæ quandoque ſunt unitæ, Th. VIII. N. 8. not.

Cre-

Crepidæ è corio hum. Cat. Rar. p. 138.
Cribra in corpore humano non dantur, Adv. Dec. II. p. 18.
Criſta Galli quando tota ſit cartilaginea? Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 6.
Criſtæ Gallinarum quid ſint? Ep. XV. p. 10.
Croci verni latifolii flavi flos, Th. Anim. I. N. 27.
Crocodili foetus, Cat. Rar. p. 182. & Th. Anim. I. N. 92.
— ovi foecundati delineatio, Th. Anim. I. tab. 6. fig. 2.
Cruor coagulatus in utero mulieris inventus, Th. IV. Loc. Arc. I. not. 1. & 2.
Cruoris coagulati maſſa quandoque molam mentitur, Obſ An. 29.
Crus anterius cervuli exigui Afr. in Atheromate ventriculi hum. Adv. Dec. III. p. 2.
— dextrum cum extremo pede foetus, Th. III. N. 82.
— foetus hum. à latere Placentæ uterinæ adhærens, Th. IX. N. 24. Adv. Dec. I. p. 21. ejus conſtitutio, *ibid.* n. 2. delineatio, *ibid.* tab. 1. fig. 2.
— — — aliud, Th. III. N. 64.
— — — cum pede, Th. VI. N. 19.
— — — cum pede extremo, Th. Max. N. 47.
— infantis, Th. I. Aſ. I. N. 6. Th. VI. N. 2. 22. & 34.
— — in Atheromate Placentæ, Adv. Dec. III. p. 20.
— juvenis cum pede extremo, Th. Max. N. 21.
Cruris nervi, vid. Nervi.
— ſubſtantia celluloſa, Th. III. N. 64.
Cubitus infantis, Th. VIII. N. 13.
Cubiti os, vid. Os Cubiti.
Curculio ex Cap. Bon. Sp. Th. Anim. I. N. 2. n. 3. & N. 10.
Cucullatus Piſcic. vid. Piſcic. Ceylanicus.
Cuticula à Cute ſeparata, Th. III. N. 34. n. 1.
— albicans, Th. I. Aſ. III. N. 4. n. 2.
— digitorum, Cat. Rar. p. 177.
— eſt expanſio papillarum cutanearum, Th. II. Aſ. IV. N. 6. Th. III. N. 13. n. 2.
— eſt utiliſſima noſtri corporis pars, Adv. Dec. III. p. 24.
— ex Europæa, Th. Max. N. 113.
— ex Europæo, *ibid.* N. 9.
— humana, Th. III. N. 81. Th. VIII. N. 97.
— manus foetus immaturi, Th. III. N. 56.
— — totius, Th. III. N. 13.
— naturalis admodum tenuis eſt, Th. III. N. 76. n. 2.
— nigricans ex Aethiope, Th. II. Aſ. V. N. 12. Th. X. N. 4. 180. & 183.
— non gignitur ex condenſatis humoribus per frigus &c. Th. II. Aſ. IV. N. 6. Adv. Dec. III. p. 24.
— nulla vaſa ſanguinea habet, Th. III. N. 19. n. 3. Th. Max. lit. E. Adv. Dec. III. p. 26. 27. & 28.
— papillarum abruptarum reliquias habet, Th. X. N. 2. lit. F.
— pilorum radices inveſtit, Th. III. N. 13. n. 3. & Th. V. N. 2.
— plantæ pedis, Th. X. N. 2. litt. F. & G.
— — — ex Aethiope. *ibid.* N. 4.
— pollicis pedis ſiniſtri & digiti inſequentis, Th. IV. Loc. Arc. IV.
— quibus remediis Cuti ſuperducenda? Adv. Dec. III. p. 25.
— quid antiquis fuerit? Adv. Dec. III. p. 24.
— quid ſit? Th. II. Aſ. IV. N. 6.
— quomodo artificioſe à cute ſeparanda? Adv. Dec. III. p. 26.
— Roris marini, Th. VIII. N. 27. Th. Max. N. 66.
— vaſculoſa, à D. S. Andreæ demonſtrata, fallacia eſt, aut error inſignis, Adv. Dec. III. p. 27. 28. 29.
— ubi pertuſa ſit? Adv. Dec. I. p. 11.
Cuticulæ balænæ ſegmenta, Th. Max. N. 206. & 209.
— color, Th. I. Aſ. III. N. 4. Th. V. N. 5. n. 1.
— conſtitutio falſo credita refellitur, Th. II. Aſ. IV. N. 6.
— conſtitutio quænam? Th. IX. N. 37.
— diviſio in duas lamellas, Th. III. N. 13. n. 1.
— foetus hum. portio, Th. X. N. 2. lit. B.

— infantis portio, Th. II. Aſ. IV. N. 6.
— incraſſatio, Th. III. N. 76. n. 2. tab. 3. fig. 3.
— lineæ parallelæ, Th. X. N. 2. lit. F.
— manus puerilis delineatio, Th. III. tab. 3. fig. 2.
— plantæ pedis portio, Th. IX. N. 37.
— — — — ex Æthiope, Th. X. Thec. II. N. 183.
— portio, Th. X. N. 4.
— — ex Æthiope, Th. X. N. 180.
— — ex Æthiopiſſa, Th. Max. N. 6.
— — ex Europæa, *ibid.* N 8.
— — ex ſemi-æthiopiſſa, *ibid.* N. 7.
— productiones, Th. V. N. 2.
— protuberantiæ quid ſint? Th. VIII. N. 97. n. 1.
— receptacula ſub ea in ipſa Cute, Adv. Dec. I. p. 11.
— theculæ quid ſint? Th. VIII. N. 97. n. 1. & 2.
de *Cuticula*, Adv. Dec. III. p. 24.
Cutis capitis hum. Th. VI. N. 123. Th. Max. N. 32.
— — infantis, Th. IX. N. 35.
— foetus hum. immaturi, Th. X. N. 113.
— humana tribus pororum generibus ditata eſt, Th. I. N. 3. n. 4.
— in filamenta diſſoluta, Cat. Rar. p. 138.
— pedis humani, *ibid.* p. 179.
— recens natorum tenuitate Epidermidem quandoque adultorum æmulatur, Adv. Dec. III. p. 29.
Cutis acini-formes particulæ, Th. Max. N. 99.
— balænæ ſegmentum, *ibid.* N. 206.
— capitis fruſtum ex juvene, *ibid.* N. 173.
— — foetus humani pars ſuperior, Th. IX. N. 27.
— — humani portiones, Th. VII. N. 53. Th. X. N. 2. lit. D. & N. 131.
— — infantis portiones, Th. II. Loc. Arc. II. N. 4. Th. III. Loc. II. N. 9. & ſeqq.
— — portio innumeris vaſis ſanguineis ſcatens, Th. III. N. 19. n. 4.
— — vaſculorum ſanguineorum locus & reptatus, Th. IX. N. 27. Th. X. N. 2. lit. D.
— circa umbilicum defectus in foetu lethalis, Obſ. An. 71. fig. 59. qui affectus male dicitur Hernia Umbilicalis, *ibid.* quænam ejus curatio palliativa? *ibid.* idem malum cauſa eſt profuſionis viſcerum, Obſ. An. 72. idem malum cum notabiliori cutis & muſculorum abdominis defectu, *ibid.* Obſ. 73.
— decoriatio ab incenſo pulvere pyrio periculoſa ſæpe eſt, Adv. Dec. III. p. 25.
— denudatio à ſuis involucris intolerabiles dolores efficit, Th. III. N. 34. n. 2.
— Elephantis portio, Th. VII. N. 73.
— faciei portio ex juvene, Th. Max. N. 11.
— — — ex muliere, *ibid.* N. 12.
— foetus recens nati fruſtum, Th. Max. N. 17.
— frontis foetus humani portio, Th. V. N. 94.
— *Glandulæ* & papillæ ſimul non dantur, Th. X. N. 130.
— — — — quare ſimul ſtatuantur? Adv. Dec. I. p. 9. 10.
— — in maximis & capacioribus poris nudæ in naſo &c. obſervatæ morboſæ, Th. I. Aſ. II. N. 6. n. 3.
— — male pyramidales delineatæ, Reſp. ad Bidl. p. 4. 5. & ſeqq. & p. 16.
— — nunquam in homine detegi poſſunt, Adv. Dec. I. p. 9. & 10.
— — putatitiæ potius ſunt papillæ nerveæ, Th. X. N. 130. Adv. Dec. I. p. 10.
— humanæ conſtitutio, Th. VIII. N. 90. & Adv. Dec. III. p. 26.
— — portiones, Th. VIII. N. 16. & 90. Th. X. N. 2. lit. A. Th. Max. N. 156. & 193.
— — vaſorum ſanguineorum vera diſtributio, Th. IX. N. 82.
— infantis portio, Th. II. Loc. Arc. I. N. 1.
— *Lacunæ* à Cel. Boerhaviano ſtatuuntur, Adv. Dec. I. p. 11. earum ſtructuræ uſuſque deſcriptio, *ibid.*
— — non ſunt veræ glandulæ *ibid.* in his unctuoſitas, vermes & tubercula,
&

& alii morbi juxta Cl. Boerhaavii ſententiam locum habent, Adv. Dec. I. p. 10 11. 12.
— muſculorumque in anteriore abdominis parte defectus in foetu, Obſ. An. 73.
— *Papillæ Nerveæ*, Th. VI. N. 8. Th. Max. N. 113.
— — — an dentur? Adv. Dec. I. p. 9.
— — — deſcriptæ & delineatæ, Ep I. p. 9. Ep. XIV. p. 18. tab. 17. fig. 2 & 3. Th. I. tab. 4. Th. X. N. 133. Adv. Dec. I. p. 10. & ſeq.
— — — in dorſo pedis non viſæ, Adv. Dec. I. p. 10.
— — — integumento externo papillari denudatæ dolores excitant, Th. III. N. 34. n. 2. Th. IV. N. 88.
— — — male habentur pro glandulis, Th. Max. N. 13. & 142.
— — — minores quando in cute hum. adpareant? Th. X. N. 11.
— — — quomodo demonſtrandæ? Th. I. tab. 4. Adv. Dec. II. p. 10. 15.
— — pilis originem dant & quænam? Adv. Dec. I. p. 10. 15.
— — tactus organum conſtituunt, Th. III. N. 34. n. 2. Adv. Dec. I. p. 10.
— — ubi occurrant & adhæreant? Th. III. N. 30. n. 2. Th. X. N. 11.
— *Papillarum* conſtitutio, Th. Max. N. 193.
— — extremitates poſt mortem demonſtrantur, Th. X. N. 183.
— plantæ pedis hum. portiones, Th. I. Aſ. III. N. 4. Th. III N. 34. Th. X. N. 2. lit. E. Th. Max. N. 113.
— — — pueri portio, Th. X. N. 130.
— *Pori* ſunt diverſi, admittentes & emittentes, Ep. XIV. p. 18. tab. 17. fig. 3. Ep. XVI. p. 11. Th. I. Aſ. II. N. 6. n. 3. Aſ. III. N. 21. n. 1.
— — ſunt meatus continuati cum ipſis arteriis, uti exemplo rariſſimo probari poteſt, Adv. Dec. III. p. 15.
— portio, Th. Max. N. 208.
— — ex Juvene, *ibid.* N. 99.
— Roſmari portio, Th. X. N. 11.
— *Separatio* artificioſa quomodo fieri debeat? Adv. Dec. III. p. 25. & 26.
— *Sudor* non per glandulas, ſed arteriarum extrema transmittitur, Th. X. N. 30. Adv. Dec. I. p. 12. Dec. III. p. 15.
— *Terminus* optime in facie conſpicitur, Th. I. Aſ. II. N. 6. n. 4.
— *Vaſa* ſanguinea innumera habet, Ep. XIV. p. 18. tab. 17. fig. 1. Th. II. Arc. II. N. 3. n. 2. Th. IX. tab. 3. fig. 3. Adv. Dec. I. p. 10. Dec. III. p. 26. 27.
— *Vaſorum* ſanguineorum reptatus, Th. Max. N. 99.
per *Cutem* capitis &c. eruptio ſanguinis, Adv. Dec. III. p. 13. & ſeq.
è *Cute* ſuſpenſi thorax confectus, Cat. Rar. p. 186.
Cyſtica Hernia, vid. Hernia Veſicæ Urin.
Cyſticus ductus, vid. Hepatis Veſiculæ Felleæ Ductus Cyſticus.

D.

D*Aturæ* fructus, Th. Anim. I. N. 92.
— — ſemina mortem producere valent, *ibid.* exemplum, *ibid.*
Deglutitio depravata & abolita mortem inducit, Adv. Dec. I. p. 24.
— diverſis cauſis impediri poteſt, *ibid.*
— impedita à tumore vel contractione profundius in Oeſophago ſito, quo modo ab aliis cauſis diſtinguenda? *ibid.*
— læſa à tortuoſo ſitu oriri poteſt, Th. IX. N. 63. n. 2
Deglutitionis impeditæ per Ptyaliſmum curatio feliciter inſtituta; pars affecta, morbi hiſtoria, prognoſis &c. Adv. Dec. I. p. 24. ſeqq.
Demonſtrare eſt Anatomici, Ep. IX. p. 8. Ep. XI. p. 7. Adv. Dec I. p. 13. Dec. II. p. 19.
Dens araneæ Americ. prodigioſæ magnitudinis, Th. VI. N. 122.
— hum. in Atheromate Ovarii, Adv. Dec. I. p. 6.
— minor piſcis maximi cete, Th. Max. N. 181.
— molaris quartus ante tertium maxillam perforans, Cat. Rar. p. 106.
Dentis Elephantis fruſtum, cum inhærente globo æneo, Th. X. N. 171. ejus delineatio, *ibid.* tab. 2. fig. 2.

— — — innumeris Exodontoſibus præditum, *ibid.* N.172.& tab. 2. fig. 7.

Dentes bene conſtituti multæ ſunt utilitatis, ſed male conſtituti multa incommoda creant, Obſ. An. 76.

— carioſi linguam ulceroſam & induratam reddunt, *ibid.*

— foetus hum. jamjam nati, cum contento molli, Th. VI. N. 64.

— *Inciſorii* eruptione alios præcedunt, Cat Rar. p. 107. eorum diſſectio, Th. I. Aſ. I. N. 4.

— *Molares* ex infante octo menſium, Th. II. N. 14.

— — gaudent vaſis ſanguineis, Th. X. N. 27. n. 3.

— — quatuor in Atheromate reperti, Th. Max. N. 160. & Adv. Dec. II. p. 2.

— molles ſunt in foetu, duplici tamen aut triplici ſubſtantia conſtant, Th. I. Arc. I. N. 18. n. 3. & Th. II. Aſ. VI. N. 5.

— pueriles ante indurationem colore & ſubſtantia diverſa conſtant, Th. II. Aſ. VI. N. 5.

Dentium Alveoli annihilantur, ſi dentes exciderint ante renovationem, imo novus alveolus formatur à ſubſequente dente, Cat. Rar. p. 179.

— — in ſenibus duriores & acutiores fiunt ad manducandum, Obſ. An. 82.

— — obliterantur in ſenibus, *ibid.* & Cat. Rar. p. 115 aliquando etiam in junioribus, Obſ. An. 82.

— — non ſemper poſt caſum dentium pelliculâ oſſeâ clauduntur, concidunt, vel occoecantur, ſed in nonnullis ſenibus rediguntur in nihilum, *ibid.*

— — ob varias cauſas penitus conſumpti, *ibid.*

— *Alveolorum* annihilatio cuinam cauſæ ſit adſcribenda? *ibid.*

— — conſumptio non dependet à ſola attritione inter manducandum, *ibid.*

— *Cavitas*, in medio eorum datur, quæ gaudet nervis & vaſis ſanguiferis Th. X. N. 27. n. 4.

— *Conſtitutio* in ætate tenella, Cat. Rar. p. 106.

— *Incommoda* quænam ſint? Obſ. An. 76.

— *Membrana* illibata, Th. I. Aſ. III. N. 18. n. 2.

— *Racemus* ex Ovario muliebri, Th. I. Aſ. III. N. 17. & Adv. Dec. I. p. 6. ejus hiſtoria, *ibid.* & delineatio, *ibid.* tab. 3. fig. 1. & 2.

— *Renovatio* quomodo fiat? Cat. Rar. p. 179.

— — redigit in nihilum alveolorum interſtitia, *ibid.* p. 115.

— *Subſtantia* exterior longe differt ab interiore, Th. I. Aſ. III. N. 18. n. 3.

— — triplex eſt, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 5. Th. III. N. 61. n. 4.

— *Vacillatio* & caſus unde? Obſ. An. 82.

— *Vaſa* ſanguinea etiam per ſubſtantiam duriſſimam diſſeminata, Th. I. Aſ. III. N. 18. n. 2. & Th. X. N. 27. n. 3. 4.

Deſtructionem partium non inferunt injectiones Ruyſchianæ, Ep. XII. p. 16. 17.

Diabetes è renibus male affectis, Obſ. An. 13.

Diabete extincti Anatome, de Valv. c. 4. Obſ. 13.

Diaphragma plures habet novas arterias, à Cl. Ruyſchio detectas, Ep. II. p. 19. Ep. IX. p. 5. 10. 11.

— pueri cum annexis, Cat. Rar. p. 168. Th. V. Loc. Arc. VI.

— vaſa ſanguinea copioſiſſima habet, Th. X. N. 116. & 137.

Diaphragmatis arteriarum ortus, Ep. IX. p. 10.

— — reptatus peculiaris, Th. X. N. 137. & Th. Max. N. 180.

— portio cutanea è juvene, Th. Max. N. 137.

— portiones, Th. VI. N. 119. Th. IX. N. 19. lit. X. Th. X. N. 116. Th. Max. N. 68. 115. & 180.

— unio cum Pericardio, Th. V. Loc. Arc. VI.

Diarrhæa ſeroſa emergit ex glandulis Inteſtinorum ſpuriis, Pancreate, & poris Tunicarum Inteſtinorum, Ep. XI. p. 12.

Diarrhæâ bilioſâ extinctæ cadaveris apertio, Obſ. An. 51.

Di-

Digito extremo binæ acus extractæ, Adv. Dec. II. p. 12.
Digiti duo oſſei hum. Th. VIII. N. 85.
— pedis, vid. Pedis digiti.
Digitorum delineatio & denominatio, Ep. XIV. p. 18. tab. 17. fig. 1.
— numerus more naturæ conſueto auctior, Adv. Dec. I. p. 20.
Diſtichiaſis qualis affectus? Reſp. Rav. p. 5.
Diſſolutio vaſorum artificioſa, vid. Vaſorum diſſolutio artificioſa.
Diverticula ubi utplurimum occurrant? Th. VII. N. 15. n. 3.
Dolor Coxarius incurabilis, Adv. Dec. II. p. 3.
Dolores Oſſis femoris interni in lue Venerea unde? Th. X. N. 182.
— Sympathetici in membris amputatis, Ep XIV. p. 6. & 13 ſqq.
Dorſi foetus humani portio, Th. IX. N. 9. lit. D.
Ductus Arterioſus foetus vitulini, Th. VIII. N. 94.
— *Cyſticus*, vid. Hepatis Veſiculæ felleæ Ductus Cyſticus.
— *Lactiferus*, vid. Mammarum ductus.
— *Nuckius*, vid. Oculorum ductus.
— *Pancraticus*, vid. Pancreatis ductus.
— *Salivalis*, vid. Salivalis ductus.
Ductus Lachrymalis curſus & finis, Th. VIII. N. 20. n. 2.
— — terminus in naſi cavitate, Th. V N 92. n 2.
— *Thoracici* equini portio cum valvulis, de Valv. c. 2. p 11.
— — ſegmentum Arteriæ magnæ connatum, Th. Max. N. 136.
Ductus Urinarii ſive Bellini, vid. Renum ductus Bellini.
Duodenum, vid. Inteſtinum Duodenum.
Dura Mater, vid. Cerebrum.

E.

E*Chinus* marinus Turcicus, Th. Anim. I. N. 19.
Echinomelocactos Americ. *ibid.* N. 18.
— majoris ſpinula, Th. X. N. 140.
— ſpinæ, Th. Max. N 146
Elephantiaſis quænam origo? Adv. Dec. I. p. 12.
Elephantis cutis portio, vid. Cutis Elephantis portio.
— dentis fruſtum, vid. Dentis Elephantis fruſtum.
Elichryſi Afr. arborei ramus, Th. Max. lit. F. & N. 87.
Emaciatio & *Atrophia* cauſæ ſunt partium nonnullarum indurationis & oſſificationis, Obſ. An. 70.
— fit poſt inediam, dolores &c. Obſ. An. 58.
Embryo Cercopitheci Americani, Th. Max. N. 123.
— humanus cum rudimento funiculi umbilicalis, Adv. Dec. II. tab. 3.
— — exiguus, Th. VI. N. 45.
— — in cavitate uteri hærens, Adv. Dec. I. p. 9.
— — magnitudine articuli digiti, Th. IV. N. 54.
— — — grani hordei mundati, induratus, Th. VI. N. 99.
— — — grani ſecalis, Cat. Rar. p. 162.
— — — pollicis, Th. X. N. 29.
— — — feminis majoris Pæoniæ, Cat. Rar. p. 170.
— — — ſemiunciæ, Th. VI. N. 47. N. 81. & 102. Th. Max. N. 1.
— — — unciæ, Th. VI. N. 48.
— — omnibus artibus inſtructus, Th. VI. N. 49.
— — ſemine Cucurbitæ minor, Th. IV. N. 40.
— — — lactucæ aliquanto major, Th. VII. N. 50.
— — ſuperfoetationis cum annexis, Cat. Rar. p. 183.
— — trium fere menſium in liquore, Cat. Rar. p. 169.
— ovillus in proprio ſuo liquore hærens, Th. Max. N. 29.
— — unciæ magnitudine in proprio ſuo natans liquore, Th. Max. N. 122.
— piſcis Narwal, Th. IX. N. 93. ejus delineatio, *ibid.* tab. 5. fig. 5.
— poſt partum maturum editus, Th. VI. N. 102.
Embryones cujus ætatis ſint haud facile poteſt dici, Th. IV. N. 40. n. 4. & Th. VI. N. 49 & tab 6.

— cujus ſexus ſint non facile diſtingui poteſt, Th. VI. N. 46. n. 5. N. 48. 51. & 54.
— dicendi ſunt, quando omnia membra non ſunt abſoluta, Th. VI. tab. 3. fig. 3.
— figuram ſuam ſucceſſu temporis mutant, Th. IV. N. 40. n. 4 N. 54. not. Th. VI. N. 43. n. 2. & tab. 2 fig. 4. Th. X. N. 29. n. 2.
— in utero defuncti quali gaudeant figura & colore? Adv. Dec. II. p. 28. ſeq.
— male depicti, Th. IV. N. 54. not.
— minimi varii deſcripti & delineati, Obſ. An. 14. fig. 15. Th. VI. N. 38. not. & N. 40. tab. 2. & 3. Th. VII. tab. 2. fig. 4. Th. X. tab. 1. fig. 3.
— nullos in principio artus habent, in quo tamen contrarium depinxere auctores, Th. VI. N. 43. n. 2. N. 44. not. N. 45. n. 3 Th. X. tab. 3. fig. 1. Adv. Dec. II. p. 28. tab. 3. fig. 5.
— num diu in utero mortui fuerint, num verò recenter, quomodo noſcatur? Cat. Rar. p. 169. Adv. Dec. II. p. 27. 29.
— partibus carere, Reſp. ad Bidl. p. 25.
— paucorum dierum qualem habeant figuram? Th. VI. N. 43. n. 2. N. 44. not. & N. 45. n. 3.
— relicti in utero annihilantur facile, Th. VI. N. 42 N. 43. n. 3. N. 81. n. 5. & N. 93.
— ſucceſſu temporis mutationes ſubeunt, Adv. Dec. II. p. 28.
— trium quatuorve menſium qualem ſitum obtineant in utero? Th. IV. N. 54. not.
Embryonum artus quando in conſpectum veniant? Th. VI. N. 46. n. 1. & N. 47.
— membranæ, vid. Chorion & Amnios membrana.
— Placentulæ quædam, Th. VI. N. 43. 67. 90. & 98. vid. Placenta.
— rudimenta cito poſſunt liquefieri, Th. VI. N. 43. n. 3.
— — qua ratione in rudimenta redigantur, Th. VI. N. 40.
Ephemeris quale inſectum? Th. Max. N. 97.
Epidermis, vid. Cuticula.
Epiglottis in cibi & potus deglutitione introitum ad pulmonem claudit, Th. IV. N. 43. n. 1.
Epiglottidis naturalis conſtitutio, Th. III. N. 2. n. 2.
— Pharynx, Th. I. Aſ. II. N. 2. n. 5.
— ſuperficies glandulis plurimis obſita eſt, *ibid.* n. 6.
Epiocymus, Th. Max. N. 56.
Epiphyſes, vid. Oſſium Epiphyſes.
Equina ſella, vid. Sella equina.
Equiſeti Afric. Th. Anim. I. N. 21.
Erica, *ibid.* N. 67.
— Africana, *ibid.* N. 6.
— Myricæ fol. *ibid.*
Eruca alba cum maculis nigris, *ibid.* N. 10.
— Africana craſſa & rara, exacte deſcripta, *ibid.* N. 13.
— Americana craſſa, *ibid.* N. 56.
— — craſſiſſima? *ibid.* N. 57.
— — — ob noxam, quam arboribus infert, Palm-miet Worm dicta, *ibid.*
— — — in quibusnam arboribus inveniatur? *ibid.*
— — — in deliciis habetur, nec nocet ſtomacho, *ibid.*
— — magna bicolor, *ibid.* N. 42.
— — maxima, lineis transverſis nigris prædita, *ibid.* n. 33.
— — — piloſiſſima, *ibid.* N. 25.
— — — ſpinoſa, *ibid.* N. 32.
— — pilis longiſſimis, *ibid.* N. 27.
— marina. Hiſtrix dicta, *ibid.* N. 49.
Erucæ Monſpelienſis ramus, *ibid.* N. 31.
— ſex in Cerebro ovillo, Adv. Dec. III. p. 20.
Euonymi Virginiani fructus, Th. Anim. I. N. 14.
Excarnatio plane inutilis eſt ad inveſtigandam viſcerum naturam, Th. VIII. N. 34.
— viſcerum v. g. Hepatis &c. quomodo inſtituta eſt? Th. II. Aſ. III. N. 1.
Excrementitii humores proprie ſunt humores inutiles, hinc ſemen, lac, &c. male tales vocantur, Ep XII. p. 25.
Excreſcentiæ carneæ utero excluſæ, Obſ.

Obſ. An. 58.
— cutaneæ optime tolluntur inſtrumento ad Bartiſchii imaginem à Mr. P. Verduyn fabrefacto, Ep. XIII. p. 28. fig. 2.
— in amputatione pedis quo modo comprimendæ? Ep. XIV. p. 16.
— in amputatis membris ubi ſint timendæ? *ibid.*
Excretiones uterinæ ſanguineæ ſæpe imponunt pluribus, Th. VI. N. 7. not.
Exoſtoſes in fractura oſſis femoris in ceſſum faciunt dolorificum, Cat. Rar. p. 129.
— in oſſe tibiæ, *ibid.* p. 166. Th. X. N. 177. & 178. & tab. 2. fig. 4. 5. 9. & 10.
— locum & originem quamnam habeant? Cat. Rar. p. 130.
— variæ, Cat. Rar. p. 129. 130.
Experientia eſt baſis praxeos, Obſ. An. 60.
Exſiccatio partium, balſamo induratarum, rugas relinquere ſolet, Obſ. An. 85. ſed artificio Ruyſchiano partes tanquam vivæ & in naturali ſtatu conſervantur, Ep. X. p. 45. et alibi.
Extirpandi nova Methodus, vid. Artuum decurtandorum nova methodus.
Extravaſatio materiæ ceraceæ globulorum inſtar quando fiat? Th. VIII. N. 31.

F.

FAcies dextra pueri, Th. X. N. 27.
— foetus hum. Th. VIII. N. 66.
— infantis, Th. V. N. 95.
— juvenis, Th. VI. N. 97.
— Sanorum quando & unde inuncta videatur? Adv. Dec. I. p. 11.
— vaſa ſanguinea habet copioſiſſima, Th. IV. N. 13. n. 2.
Faciei dimidia pars foetus humani, Th. X. N. 133.
— infantis delineatio, Th. III. tab. 4. fig. 1.
— — portio, Th. IV. N. 2.
— pueri pars, Th. III. N. 23.
Falx Duræ Matris, vid. Cerebri Duræ Matris Falx.
Falciformis Sinus, vid. Cerebri Duræ Matris Sinus Falciformis.
Fallopiani muſculi, vid. Muſculi Fallopiani.
Fatua ovis, cujus Cerebrum à latere ventriculi dextri nonnihil corruptum erat, et Plexus Choroidei vaſa ſanguinea in globulos rotundos mutata, Th. VII. N. 48.
Fauces hominis, Th. III. N. 2.
Femur tumoribus duobus ſpongioſis obſitum, Obſ. An. 81.
Femoris os, vid. Oſſis femoris &c.
Ferri Equini ſiliqua, Th. Anim. I. N. 14.
Feſtuca è fibris Veſicæ urinariæ muliebris, calculoſis arenulis obſitis, Th. III. ab init.
Fibræ Lienales, vid Lienis Fibræ.
— Muſculares, vid. Muſculares Fibræ.
— oculorum muſculos conſtituentes, vid. Oculorum muſculorum Fibræ.
Fibrillæ Nerveæ Cerebri, vid. Cerebri Fibrillæ.
Ficoidis Afric. rami, Th. Anim. I. N. 11. & 81.
Filago Indiæ Orientalis, *ibid.* N. 10.
Fiſtula oſſea, ab oſſis Cubiti exteriore ſubſtantia ſeparata, Th. X. N. 176. unde orta? *ibid.*
Flamengo, avis Africanæ, caput, Th. Anim. I. N. 43.
Floris paſſionis rami cum flore & fructu, Th. V. N. 7. Th. Max. N. 70.
Foetus Armodillæ delineatus, Th. Anim. I. tab. 1. fig. 2.
— Æthiopiſſæ, Th. III. N. 6. Th. IX. N. 32.
— — abortivus, Th. VIII. N. 36.
— — ſeptem fere menſium, Th. V. N. 74.
— bene conſtitutus an mutilari poſſit in utero? Th. VI. N. 22.
— biceps columbæ, Th. Max. N. 42.
— cui ſupra naſum appendicula eſt adnata inſtar Colis maſculi, Adv. Dec. I. p. 21.
— cum utero materno balſamo induratus, Th. VIII. N. 7.
— dicendus eſt, ſi omnia membra ſunt abſo-

absoluta, Th. VI. tab. 3. fig. 3.
— felis, gemellos imperfectos repræſentans, Th. X. N. 76.
— humanus, Cat. Rar. p. 180. Th. IV. N. 42. & N. 49. Th. V. N. 51.
— — artubus mire tortuoſis, Adv. Dec. I. p. 21.
— — biceps, tribus brachiis, duobusque pedibus, Th. VII. N. 1.
— — biceps natus, Adv. Dec. I. p. 20.
— — cujus extremitates corporis perfectæ ſunt, Th. Max. N. 2.
— — cum digitis numeroſioribus in manibus pedibusque, Adv. Dec. I. p. 20.
— — hebdomadum fere ſex, Th. X. N. 74.
— — immaturus, Th. IV. N. 19. & 52.
— — labio ſuperiore fiſſo, Adv. Dec. I. p. 21.
— — magnitudine articuli majoris, cujus membra externa ſunt perfecta, in proprio ſuo liquore & membranis adhuc hærens, Th. X. N. 150. & n. 1. ejus delineatio, *ibid.* tab. 1. fig. 3.
— — — digiti, Th. Max. N. 3.
— — — digiti maximi, Th. VI. N. 51. & 52.
— — — eadem in utero mutilatus, Th. VI. N. 52. & 53.
— — — unciarum duarum, Th. VI. N. 50.
— — maſculinus octo menſium cum dimidio, Cat. Rar. p. 144. Th. VI. N. 61.
— — — quatuor circiter menſium, Cat. Rar. p. 169. Th. III. N. 42. Th. VI. N. 57. Th. Max. N. 5. & 190.
— — — quatuor fere menſium cum dimidio, Th. X. N. 110.
— — — quinque prope menſium, Cat. Rar. p. 180. 188. Th. V. N. 15. Th. VI. N. 27. Th. VIII. N. 62.
— — — ſex menſium, Cat. Rar. p. 173. Th. III. N. 20. Th. VI. N. 45. Th. X. N. 67.
— — — — — Hydrocephalo laborans, Th. IX. N. 29.
— — — — — poteſt facile cognoſci cujusnam ſit ſexus, Th. VI. N. 68.
— — — ſeptem menſium, Th. VI. N. 68.
— — — trium menſium, Th. V. N. 64. Th. X. N. 82. Th. Max. N. 4.
— — — trium menſium cum dimidio, Th. V. N. 55.
— — menſium trium fere aut quatuor in ſitu naturali, quo in utero eſt, poſitus, ſemper repræſentat ſexum maſculinum, cum ſit ſequioris, Th. IV. N. 42. Th. VI. N. 46. n. 5. & N. 49. 51. 54. & 68.
— — ſequior, Cat. Rar. p. 127. Th. IV. N. 64. Th. VI. N. 55.
— — — menſium circiter trium cum dimidio, Th. VI. N. 54. 56.
— — — menſium fere ſex, *ibid.* N. 59.
— — — menſium ſeptem, *ibid.* N. 60.
— induratus in utero materno poſitus, Cat. Rar. p. 118.
— in matrice non putreſcit, niſi admiſſo aëre, Adv. Dec. II. p. 27.
— monſtroſus novem fere menſium, Th. VIII. N. 46.
— mortuus à diverſis cauſis fieri poteſt, Adv. Dec. II. p. 27.
— — à Funiculi umbilicalis mira contorſione, Obſ. An. 11.
— — an aliquamdiu in utero remanſerit nec ne, quomodo dignoſcendum? Cat. Rar. p. 169. Adv. Dec. II. p. 29.
— — diu in utero remanere poteſt, absque magno matris vitæ periculo, Adv. Dec II p. 35. 36.
— — diu in utero matris manens non ſemper mutatur in pus, Ichonem &c. Adv. Dec. II. p. 27.
— — fuit in utero, ſi pulmo aquis non ſupernatat, Th. V. N. 40.
— — quamdiu in utero poſſit geri explicatur, Adv. Dec. II. p. 27.
— — retentus in utero materno poſt obitum quomodo mutetur? *ibid.* p. 27. 28.
— ovis absque ore natus, uteroque exciſus, Th. IV. N. 55.
— — cum ſecundinis, Th. Max. N. 167.

— vivens adhuc aliquamdiu, viſceribus exemptis, Obſ. An. 72.
Foetûs cadaverculum induratum, Cat. Rar. p. 108.
— formatio quando fiat? Ep. Ettm. p. 10.
— humani nutritio quomodo fiat? Th. II. Aſ. IV. N. 18. n. 4. & N 19. Th. V. N. 41. Th. V. N. 16. n. 1.
— — — fit etiam per umbilicum, Th. IV. N. 55. n. 1.
— vaccini nutritio ſecus ac in homine fit, Th. VI. N. 71. not. & N. 74. n. 3. vid. & Nutritio.
— membranæ, Chorion & Amnios ſimul ex Ovario exeunt, Th. VI. N. 32. n. 5.
— ſitus naturalis in utero, Th. V. N. 51.
Foetui jam nato & languido male per anum aër inflatur, Adv. Dec. II. p. 29.
Foetus diverſis in utero locis inveniuntur, Adv. Dec. I. p. 6.
— gemelli, vid. Gemelli.
— humani bini per abdomen concreti, Adv. Dec. I. p. 21.
— — tres ſine cerebro nati, *ibid.* p. 20.
Folium quercinum pulpoſitate adempta, Th. Max. N. 79.
Folii Opuntiæ ſpinoſæ Americanæ conſtitutio, Adv. Dec. III. p. 11.
Foliorum Aloës Americanæ conſtitutio, *ibid.* p. 10.
Fomentatione in partu, ne Gangrænam pars uteri prolapſa conciperet utendum, Obſ. An. 24.
Fomentum Cephalicum in capitis contuſionibus, *ibid.* 60.
Fontanella admodum exigua, Th. III. Loc. II. N. 5. n. 1.
— illæſa, *ibid.* N. 1.
— in capite, ſi foveam habet, ſignum eſt, animam reliquiſſe corpuſculum, Cat. Rar. p. 109.
— non præciſe clauditur anni ſpatio, ſed citius vel tardius, Th. II. Loc. Arc. II. N. 2. n. 1.
— vaſis ſanguineis ſcatet, *ibid.* N. 1. & n. 1. & Th. V. Loc. Arc. I. n. 2.
Fontanellæ conſtitutio naturalis, Th. V. Loc. Arc. I. n. 2.
— — in foetu vivo, Th. VIII. N. 2. not.
— fovea evidens, Cat. Rar. p. 109.
Fornix Cerebri, vid. Cerebri Fornix.
Fractura oſſium, vid. Oſſa ſingula.
Frontis oſſis cavitates ſupra narium radices cinguntur membranâ, quæ continuatur cum ea, quæ oſſa ſpongioſa narium obducit, Ep. IX. p. 10. hæc membrana tenuiſſima eſt, & vaſculis ſanguineis glandulisque referta, *ibid.* ejusque uſus, *ibid.*
— portio, Th. X. N. 184.
— — delineata, *ibid.* tab. 3. fig. 6.
Fructuum conſtitutionem explorandi methodus, Adv. Dec. III. p. 9.
Frutex cinereus Africanus, Th. Anim. I. N. 10.
Fruticis Africani ramus cum fructibus, Th. X. N. 26.
— cinerei Africani ramuli, Th. Anim. I. N 6.
Fungus palati, vid. Palati Fungus.
— ſuper particulam carneam corporis humani repertus, Secundinam cum ſuo integumento craſſiore repræſentans, Th. VII. N. 58. not. *ibid.* tab. 2. fig. 1.
Funiculus Umbilicalis, vid. Umbilicalis Funis.
Fuſci poroſi ramuli, Th. Anim. I. N. 30.

G.

G*Angræna* cataplasmate ex Phellandrio, mica panis & vino debellanda, Obſ. An. 75.
— in Veſica cur etiam ad Inteſtinum transeat, Cat. Rar. p. 119.
— quare in partibus anterioribus, Vulvam reſpicientibus, difficilius curetur, quam in poſterioribus? Obſ. An. 59.
— ſcarificationibus &c. curanda, Obſ. An. 2.
— Vulvæ & Inteſtini Recti enormis cum perforatione curata, *ibid.* 59.
Gangrænæ quo medio occurrendum? Ep. XIV. p. 12. & 13.
Gangrænâ infectæ partes quo medio ſeparandæ? *ibid.* p. 14.
Gecco, animalculum venenatiſſimum Indicum, Th. Anim. I. N. 50. & Th. VIII. N. 61.

— cur ita dicatur? Th. Anim. I. N. 50.
Gemelli coaliti porci foetus unico ventre, Th. IX. N. 102. Adv. Dec. I. p. 21.
— imperfecti in foetu felis, Th. X. N. 76.
— octo menſium perfecte concreti, Adv. Dec. II. p. 42.
— quandoque unum, quandoque duas habent Placentas, *ibid.* p. 41.
Gemellæ concretæ, *ibid.* p. 42.
Genæ integumentum, quo interne obducitur, quid ſit? Th. VI. N. 115. n. 2.
Genæ duorum generum poris gaudent Th. III. N. 4. n. 4.
— habent integumentum papilloſum, Adv. Dec. II. p. 25.
— intus Epitheliâ obducuntur, Th. VI. N. 115. n. 2.
Generatio omnium animalium an fiat ex ovo? Obſ. An. 64. Adv. Dec. III, p. 20.
Generationis contemplatio eſt incerta, & non ſatis clara, Adv. Dec. I. p. 2.
— negotium myſterium ſummum eſt, Ep. Ettm. p. 3.
Genitales partes in fœminis ſunt intricatæ, Adv. Dec. I. p. 4.
— — puellarum, Th. IV. N. 9. & N. 62. Th. VI. N. 1. Th. VII. N. 60.
Genitalium delineatio turpis caſtigatur, Reſp. ad Bidl. p. 28. & 31.
Genu ex homine, Th. Max. N. 204.
— pueri, Th. IX. N. 81.
Genuum ſe mutuo tangentium cauſa, Adv. Dec. II. p. 15.
Gibboſorum Spina Dorſi quomodo recurvetur? Obſ. An. 67. vid. Spina Dorſi.
Gigantis os ſyncipitis dextrum prodigioſæ magnitudinis, Cat. Rar. p. 153.
Giganteæ foeminæ Inteſtini Coli portio, Th. IX. N. 62. lit B.
— — Stomachus, Th. IX. N. 62. lit. A.
— puellæ lien, Th. VII. N. 11.
— — Plexus Choroideus Cerebri, Th. VII. N. 22.
Gingivarum conſumptio ſimul cum alveolorum, Obſ. An. 82. & fig. 66
— dolor oritur, quando eæ ab Epithelia ſunt deſtitutæ, Th. X. N. 136.
— excreſcentia maligna cum Malæ tumore, amputatione & inuſtione curata, Obſ. An. 76.
— papillæ, Th. X. N. 136.
Gladii piſcis roſtrum, dentibus aſperioribus præditum, Cat. Rar. p. 144.
Glandes Turcicæ cupulis ſpinoſis, Th. Anim. I. N. 40.
Glandula dici poſſet totum aliquod viſcus, v. g. Hepar, &c. Adv. Dec. III. p. 8. ſeq.
— *Lachrymalis* oculi, vid. Oculi Glandula Lachrymalis.
— *Parotides* è capite vituli, vid. Capitis vitulini Glandula Parotides.
— *Pinealis*, vid. Cerebri Glandula Pinealis.
— *Pituitaria*, vid. Cerebri Glandula Pituitaria.
— *Thymus*, vid. Thymus Glandula.
Glandulæ à Ruyſchio non deſtruuntur, Th. VIII. N. 34 Th. X. N. 94.
— à Stenonio & Malpighio excogitantur in membranis, quæ ſunt in Cerebri, Thoracis & Abdominis cavo &c. Ep. V. p. 20. Adv. Dec. III. p. 13. ſed fictæ ſunt, Ep. XVI. p. 9. Adv. Dec. I. p. 13,
— *Cutaneæ*, vid. Cutis Glandulæ.
— *Inteſtinorum*, vid. Inteſtinorum Glandulæ.
— *Lienales*, vid. Lienis Glandulæ.
— male dicuntur vaſorum circumvolutiones &c. Th. VIII. N. 34.
— *Maxillares*, vid. Maxillares Glandulæ.
— *Naſales*, vid. Naſi Glandulæ.
— *Neotericorum* proprie ſunt vaſorum extrema faſciculoſa & ſuccoſa, quibus ſcatent arteriæ & venæ ipſæ, ita Vena Portæ, Vena Cava &c. Th. VI. N. 82. Adv. Dec. III. p. 8. & ſeq.
— *Nervoſæ* in Hepate humano repertæ, de Valv. c. 4. Obſ. 5. vid. Hepatis Glandulæ.
— non conſtituunt viſcerum ſubſtantiam, Ep. XV. p. 4. Adv. Dec. II. p. 18. 19. & Dec. III. p. 8. & ſeq.
— non habent cribri uſum, Adv. Dec. II. p. 18.
— non poſſunt dici omnes tumores ro-

rotundi præternaturales, Th. IV. N. 24. not.
— non ſemper & in omni ſecretionis negotio ſunt neceſſariæ, Th. X. N. 99.
— non ſunt ſola ſecretionis organa, Ep. XII. p. 23. Ep. XV. p. 4. Th. II. Aſ. IV. N. 19. Aſ. VI. N. 1. n. 2. Adv. Dec. II. p. 6. 7. Dec. III. p. 7.
— *Palatinæ*, vid. Palati Glandulæ.
— plurimæ humani corporis partes perverſe audiunt, Adv. Dec. I. p. 13. 14.
— *Splenicæ*, vid. Splenicæ Glandulæ.
— *Stomachi*, vid. Stomachi Glandulæ.
— *Thyroideæ*, vid. Thyroideæ Glandulæ.
Glandularum Conglobatarum nexus non eſt talis, qualem Neoterici concipiunt, Ep. III. p. 28.
— definitiones communes, Th. III. N. 41. n. 1. & Th. VIII. N. 34.
— exiſtentia in variis viſceribus refellitur, Th. I. Aſ. II. N. 7. n. 1. Th. III. N. 3. n. 2. N. 41. n. 1. Th. VII. N. 4. Th. VIII. N. 34. Th. IX. Præf. & N. 59. Adv. Dec. I. p. 14. vid. Viſcera ſingula.
— fabrica plures lites excitavit, quam ulla fere alia corporis pars, Adv. Dec. II. p. 17.
— requiſita ſunt, ut peculiari involucro tegantur &c. Ep. IV. p. 7. Th. III. N. 41. n. 1. Th. VIII. N. 34. Adv. Dec. II. p. 18.
— viſcerum quisnam ſit defenſor? Th. IX. Præfat.
— uſus, in quem à Deo ſunt deſtinatæ, Th. Max. N. 184.
de *Glandulis* partium quarundam corporis membranoſarum, Adv. Dec. I. p. 13. & p. 14.
Glans Penis, vid. Penis Glans.
Glis ſilveſt. Americ. bulgam gerens in imo ventre, Th. Anim. I. N. 8. quid in ea? *ibid.*
Gliris Sceleta, vid. Sceleton Gliris.
— Veſica, vid. Veſica Gliris.
Gliribus quisnam affectus familiaris, Th. III. N. 59.
Globulus ex ſuccino, diu in naribus hærens, cortice quodam lapideo circumductus, Obſ. An. 45.
Gnaphalium latifolium Americanum, Th. Anim. I. N. 2. n. 4.
Gnaphalii ſpecies, Th. VIII. N. 57. n. 3.
Gonorrhæa qualis affectus? Ep. XV. p. 10.
— quomodo communicetur in coitu cum muliere ſordida? Th. IV. N. 95.
Gramen tremulum majus & minus, Th. Anim. I. N. 2. n. 4.
— — minus, *ibid.* N. 6.
Granadillæ ramulus, Th. Max. N. 47.
Gravida, cruciatu maximo & intolerabili mingendi deſiderio vexata, Veſicam habebat purulentam, corruptam & calculoſa materia obſitam, Th. II. Aſ. II. N. 6.
— fieri poteſt foemina Hymene ſalva manente, Obſ. An. 22.
— fieri poteſt mulier, Embryone excluſo, retenta tamen Placentula, Obſ. An. 33.
Gravidis vagina elongatur, Th. VIII. N. 7. n. 6.
— uterus mole major eſt, veſtigium ovi in ovario videri poteſt &c. Th. VI. N. 32. n. 1. & ſeqq. Adv. Dec. III. p. 15, & ſqq.
Graviditatis ſignum quoddam, Th. VIII. N. 7. n. 6.
— ſigna multa incerta ſunt, Obſ. An. 32. Adv. Dec. II. p. 27.
Gulæ teſtudinis portio inverſa, Th. VIII. N. 47. delineata, *ibid.* tab. 2. fig. 4.
Gundelia planta, Th. Max. lit. B.

H.

HÆmoptyſis quid in ea fiat? Cat. Rar. p. 134.
— unde in ea tanta ſanguinis copia? *ibid.*
Hæmorrhagia enormis ex ulcere Penis, arte ſingulari cohibita, Obſ. An. 42.
— quomodo ſiſtenda? Obſ. An. 2. Ep. XIV. p. 11. 12
Hemerobium Hoefnagelii quid ſit? Th. III. ab init.
Hepar an gratioſi vaporis fons ſit? Obſ. An. 93
— equinum cum vaſis Lymphaticis delineatum, de Valv. c. 1. fig. 2.

— foetus balænæ excarne, uti male loquuntur, Th. II. Aſ. IV. N. 15.
— — jamjam nati, Th. I. Aſ. II. N. 7.
— — humani, Th. I. Aſ. II. N. 92. Th. IV. N. 87. Th. VIII. N. 89. Th. Max. N. 98.
— — — immaturi, Th. II. Aſ. III. n. 1. Th. VII. N. 75. Th. Max. N. 44.
— Hydropici totum ex meris veſiculis conſtans, Th. I. Aſ. II. N. 12. n. 1.
— induratum, Th. IX. N. 59.
— — & ſuppuratum feliciter reſtitutum, Obſ. An. 50.
— induratur ſæpe in totum in Hydropicis, Obſ. An. 86. Th. I. Aſ. II. N. 12. n. 1.
— infantis, Th. IX. N. 22. & Th. X. N. 77.
— in Hydatides magna ex parte degeneratum, temereque confoſſum, Obſ. An. 65.
— in Hydatides totum mutatum, ex iisque conſtans, Ep. XII. p. 22. Th. VIII. N. 10. not.
— juvenile, Th. Max. N. 86.
— — delineatum, Th. IX. tab. 4. fig. 1.
— male & quomodo affectum in Hydropicorum cadaveribus, Obſ. An. 86. & 87.
— muris, Th. II. Aſ. V. N. 6. ejus tumores bini, *ibid.* n. 1.
— nil carnoſi, glanduloſi aut Parenchymatoſi habet, vid. Hepatis Subſtantia.
— non inepte pro glandula ſanguinea haberi poteſt, Obſ. An. 51.
— ovilli foetus imperfecti, Th. Max. N. 76.
— ovinum in quo quinque Veſiculæ fellis, Adv. Dec. I. p. 20.
— perperam minusque caute excarne dicitur, Th. I. Aſ. II. N. 7. Th. II. Aſ. III. N. 1. & Aſ. IV. N. 15. Th. IV. N. 60. & N. 73. Th. V. N. 50. & 57. Th. VI. N. 108. quomodo ſit vocandum? Th. II. Aſ. III. N. 1.
— pueri, Th. VIII. N. 37. Th. IX. N. 59.
— quid ſit? Th. VI. N. 11. n. 1.
— Vena Umbilicali gemina gaudens, de Valv. c. 4. Obſ. 7.
— vitulinum, Th. IV. N. 60. Th. V. N. 50.
Hepatis Acini, Th. Max. N. 98.
— *Arteriæ* uſus, de Valv. c. 4. Obſ. 15.
— *Arteriæ* novæ quædam, Ep. IX. p. 10.
— — ortum quemnam habeant? *ibid.*
— *Bilis*, vid. Hepatis Veſiculæ Felleæ Bilis.
— *Calculi* è Veſica fellea exemti aquis innatant, Th. IX. N. 80.
— *Delineatio* vitioſa, Reſp. ad Bidl. p. 20.
— *Ductus*, vid. Hepatici ductus.
— *Durities* & ſuppuratio feliciter finitæ, Obſ. An. 50.
— *Glandulæ* admodum tumefactæ in Hydropicæ cadavere, Obſ. An. 45.
— — præternaturales, d Val v. c. 4 Obſ. 5. Obſ. An. 45. fig. 41. & Obſ. 86.
— — quid ſint? Th. VII. N. 4.
— — ſæpe degenerant in Hydatides, Obſ. An. 65.
— *Glandularum* exiſtentia refellitur, Th. IX. N. 59. vid. Hepatis Subſtantia.
— humani portiones, Th. VIII. N. 99. Th. IX. N. 49.
— Hydropici portio delineata, Th. II. tab. 2. fig. 3.
— — portio in veſiculas craſſas mutata, Th. IX. N. 83.
— — portiones aliæ, Th. I. Aſ. II N. 12. Th. II. Aſ. IV. N. 5. Th. VI. N. 11. Th. VIII. N. 10.
— *Ligamentum Suſpenſorium*, Ep. V. tab. 5.
— — — quomodo conſtitutum, Ep. V. p. 21. Th. Max. N. 86.
— — — vaſa ſanguinea innumera habet, itemque Lymphatica, Ep. V. p. 22. tab. 5. fig. 5.
— — *Tertium*, Th. V. N. 38.
— — *Umbilicale* multa habet vaſa, Ep. V. p. 20.
— *Lymphæ-ductus* non ſolum, ſed & vaſa ſanguinea poſſunt in Hydatides de-

degenerare, Th. I. Aſ. II. N. 12. n. 2.
— *Lymphæ-ductuum* delineatio culpata, Reſp. ad Bidl. p. 17.
— manifeſtatio, Ep. III. p. 28.
— *Membrana* copioſiſſimis vaſculis gaudet, Ep. V. p. 21. Th. X. N. 132. & N. 181. & tab. 3. fig. 5. eorumque reptatus, Th. X. N. 132.
— — duplex, Ep. V. p. 19.
— — habet etiam vaſa Lymphatica, Ep. V. p. 21.
— — Lymphæ-ductuum myriadibus ſuperbiens, *ibid.* & tab. 6.
— — incraſſata, Th. II. Aſ. V. N. 5. & Th. IV. N. 73.
— *Membranæ* portiones, Th. IV. N. 73. Th. X. N. 132. & 181.
— portiones, Cat. Rar. p. 143. Th. VII. N. 4.
— *Porus Bilarius*, à lapideo tartarea materia repletus, de Valv. c. 4. Obſ. 18. & Obſ. An. 31.
— pueri portio, Th X. N. 132.
— *Ramuli* male radices Veſiculæ felleæ, è fundo emergentes, audiunt, Th. I. Aſ. II. N. 7. n. 2.
— *Structura* hactenus auctoribus fuit incerta, imo in varias opiniones abierunt, Ep. IX. p. 4. 5.
— *Subſtantia* non eſt glandulosa, ſed vaſculoſa plane exiſtit, Obſ. An. 65. Th. I. Aſ. II. N. 7. n. 1. Th. II. Aſ. III. N. 1. Th. III. N. 3. n 2. Th. VI. N. 108. Th. VII. N. 4. n. 1 Th. IX. N. 59. Th. X. N. 77. Th. Max. N. 86.
— *Vaſa* à glandula Parenchym. ſeparata, Cat. Rar. p. 149.
— — Lymphatica, Ep. V. p. 20. 21.
— — ſanguifera maxime ſunt tenacia, Th. I. Aſ. II. N. 7. n. 1.
— *Vaſorum* ſanguineorum diviſio, Ep. IX. p. 5.
— — — extrema pulpoſa conveniunt cum pyrorum &c. Adv. Dec. III. p. 8. & ſq.
— — — — quomodo ſint conſtituta? Th. IX N. 59.
— — — extremitates male glandulæ vocantur, Th. I. Aſ. II. N. 7. n. 1.
— — — faſciculi glandulas mentiuntur, *ibid.*
— *Vena Cava* delineata & culpata, Reſp. ad Bidl. p. 18.
— — — ejus portiones, Th. IX. N. 6. Th. X. N. 30 & Loc. Arc. VIII.
— — — in quonam differat à Vena Portæ? Th. II. Aſ. III. N. 1. Th. V. N. 17. & 30.
— — — proportio ipſius, Reſp. ad Bidl. p. 20.
— — — rami quidam ejuſdem, Th. V. N. 17. Th. VII. N. 17. Th. VIII. N. 91.
— — — ramuſculi ejus longe pauciores ſunt, aliterque conſtituti, quam ramuſculi Venæ Portæ, Th. V. N. 17.
— — — trunci ejus, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 2. Loc. Arc. III. lit. D.
— — *Portæ* extremitates ſuccoſas faſciculoſas & ſubtiliſſimas habet, Th. IV. N. 11. n. 1. 2. Th. VI. N. 82. n. 1. Th. X. N. 80.
— — — nil continet glanduloſi, aut Parenchymatoſi, Th. VI. N. 82. n. 1. & N. 88.
— — — pars ejus offeſacta ex Hydropica, Obſ. An. 70. Cat. Rar. p. 138. Th. VIII. N. 58.
— — — portio ejus delineata, Th. II. tab. 6. fig. 1.
— — — portiones ejus aliæ, Th. V. N. 83. Th. VI. N. 82. 88.
— — — rami ejus ex hominibus, Cat. Rar. p. 162. & Th. X. N. 80.
— — — ramuli minores ſunt, quam Venæ Cavæ, Th. II. Aſ. III. N. 1. n. 1.
— — — vitulinæ, Th. II. Aſ. III. N. 17. Th. III. N. 3. Th. IV. N. 11.
— — — vitulinæ ſuccoſas extremitates, non vero glandulas habet, Th. III. N. 3.
— — *Umbilicalis* gemina in uno Hepate, de Valv. c. 4. Obſ. 7.
— — — — è foetu balænæ, Th. IV. N. 34. ubi uniatur? *ibid.*
— — — innumeris gaudet arteriis, Ep. V. p 21.
— — *Venæ* ramus ex aſello, Cat. Rar. p. 181.
— *Veſicula Fellea*, Th. X. N. 132.

— — — bovina anguſtata, Obſ. An. 31. fig. 31.
— — — — gemina adparens, Th. IX. N. 95.
— — — — inflata, Cat. Rar. p. 157.
— — — cum Hepate connectitur per fibras & vaſa ſanguinea, Ep. V. p. 19.
— — — cum Hepate connectitur ſæpe tantum cum cervice, non fundo, *ibid.*
— — — foetus humani, Th. X. N. 79.
— — — glaudulas habet in interiori tunica, ſed ab auctoribus non ſatis deſcriptas, Ep. V. p. 20. Th. V. N. 19. n. 2. quid ſint? Ep. V. p. 8.
— — — humana, Obſ. An. 31. fig. 30. Cat. Rar. p. 124. 161. 182. Th. I. Aſ. II. N. 1. Th. V. N. 19. Th. IX. N. 58. Th. X. N. 78. Th. Max. N. 170.
— — — — arteriis & Lymphæ-ductibus dilatata, Ep. V. tab. 5. fig. 4.
— — — in Aſcite fere vacua, Obſ. An. 31.
— — — in equis, aſinis &c. non datur, Obſ. An. 31.
— — — in hominibus & vaccis aliquando reperta eſt capacitate Porum haud ſuperans, Obſ. An. 31.
— — — intus cellulis diſtincta & calculoſâ cruſtâ obducta, Obſ. An. 31.
— — — ſæpius bifurcata, aſt rariſſime in totum duplex eſt, Obſ. An. 90. Th. IX. N. 95.
— — — prægrandis vaccæ, ſesquipintam fellis continens, de Valv. c. 4. Obſ. 17.
— — — vaſa magna & copioſiſſima habet, Ep. V. p. 21. 22. Th. I. Aſ. I. N. 7. n. 2.
— — — vaſis ſanguineis ſcatens, Th. Max. N. 86.
— — — vituli bifida, Cat. Rar. p. 161.
— *Veſiculæ Felleæ* Arteriæ Cyſticæ, Th. I. Aſ. II. N. 1. n. 2. non ſunt peculiares ductus biliarii, *ibid.* n. 3. quam conſiderabiles ſint? Ep. V. p. 21.
— — — — ſunt numeroſiſſimæ, Th. X. N. 132.
— — — bilis juſto craſſior obſervata, & unde? Obſ. An. 31.
— — — — quomodo per vias quasdam in eam influat? Obſ. An. 31. Ep. V. p. 18. 20. 21.
— — — cervix curſum habet ſerpentinum, Ep. V. fig. 6. tab. 5.
— — — calculus in ductu Cyſtico, Obſ. An. 87. fig. 69.
— — — calculi aquis innatant, Th. IX. N. 80.
— — — collum, Ep. V. tab. 5.
— — — Ductus Cyſticus bilem ad Veſiculam felleam deducit, Ep. V. p. 18.
— — — — — è quo variæ radices oriuntur, & ubi? Cat. Rar. p. 183.
— — — — — tortuoſitate gaudet, quæ vice Valvularum fungitur, hac deſtituuntur quadrupedum Veſiculæ. felleæ, Ep. V. p. 21. tab. 5. fig. 3. 6. Th. X. N. 78. & Th. Max. N. 170.
— — — fundus caret radicibus, Ep. V. p. 18.
— — — humanæ, glandulis inſtructæ, facies interior, *ibid.* tab. 5. fig. 3.
— — — obſtructio magna in vacca, materia lapideo-tartarea, de Valv. c. 4. Obſ. 17. Obſ. An. 31.
— — — ovillæ portio, Adv. Dec. III. p. 36. & tab. 3.
— — — — rami Venæ Portæ rarius ſecundum longitudinem decurrunt, ſed uberius ab utroque latere proveniunt, & ſurſum repunt, hi autem rami viſui ſe exhibebant poſt repletionem Venarum Portarum, id quod notandum, Adv. Dec. III. p. 36.
— — — radices, Reſp. ad Bidl. p. 12. quid ſint? Ep V. p. 19.
— — — ramulorum ortus, Ep. V. p. 21.
— — — tunica interior calculoſa, Obſ. An. 90. fig. 71.
— *Veſiculæ Felleæ* fundo ſuo Hepati non connatæ, Ep. V. p. 19.
— — — quinque in Hepate obſervatæ, de Valv. c. 4. Obſ. 7.
— — — unde oriantur? Obſ. An. 31.
in *Hepate* calculus in Parenchymate inventus, de Valv. c. 4. Obſ. 24.

— duplex Vena Umbilicalis in vitulo, de Valv. c. 4. Obſ. 7. item in foetu balænæ, Th. IV. N. 34.
— glandulæ præternaturales, vid. Hepatis Glandulæ.
— naturæ luſus variis modis fit, de Valv. c. 4. Obſ. 7.
Hepatici ductus portio ex bove, Th. IX. N. 78.
Herba viva, & cur ita vocetur? Th. Anim I. N. 31.
Herbarum & foliorum anatome accuratiſſima, Adv. Dec. III. p. 10. & ſeq.
— — — Sceleta, *ibid.* vid. & Sceleton.
— — — vaſa pulpoſa, *ibid.*
Herbaria varii generis exſiccata, Cat. Rar. p. 166.
Hermaphroditi falſi ovini pudendum delineatum, Th. VIII. tab. 2. fig. 5.
Hermaphroditi veri non dantur, Th. VIII. N. 53. Adv. Dec. I. p. 22.
Hermaphroditorum membrum utrumque nunquam alias imprægnare, & ab aliis imprægnari poteſt, Th. VIII. N. 53.
— penis & teſticuli quid ſint? *ibid.*
Hernia Aquoſa male ita dicitur? Adv. Dec. II. p. 22.
— — qualis affectus? *ibid.*
— — quomodo perfecte ſananda, *ibid.*
— *Cyſtica*, vid. Hernia Veſicæ Urinariæ.
— *Gutturis* vera ex anate, Th. IV. N. 80.
— *Inguinalis*, Cat. Rar. p. 159.
— — conjunctum ſæpe habet Colon prodigioſe extenſum, *ibid.* ſæpe etiam Ileum inflammatum, & Gangræna affectum, Obſ. An. 98.
— — in ea poteſt contineri diverticulum Ilei nullis ſubſequentibus Symptomatibus, quæ Herniam Inguinalem concomitantur, Th. VIII. N. 51.
— — quare ſæpe reponi nequeat? Obſ. An. 98.
— *Inteſtinalis* ejusque vera idea, Th. VII. N. 51.
— — extenſionem Inteſtini Coli producens, Th. Max. N. 166.
— — producit ſæpiſſime affectum Ileos, Obſ. An. 91.
— — vaſa ſua ubi ſita habeat? Th. VIII. N. 51.
— *Lienalis*, Adv. Dec. II. p. 23.
— quid proprie ſit? Obſ. An. 98. Adv. Dec. II. p. 22.
— *Renalis* quid ſit? Cat. Rar. p. 147.
— ſæpe oritur levi de cauſa, Obſ. An. 98. Adv. Dec. II. p. 5.
— ſæpe oritur poſt Apoſtema Peritonæi & Abdominis, etiam poſt ſanata vulnera, in Abdominis cavum penetrantia, Obſ. An. 75. quomodo præcavenda? *ibid.*
— totius foetus in dilatato Peritonæo vero, Adv. Dec. II. p. 24.
— *Varicoſa* male ita nominatur, *ibid.* p. 21.
— — quale malum? *ibid.*
— — ſæpe mutatur in Hydropem Scroti, *ibid.* p. 24. ejus cauſa, *ibid.* p. 22.
— *Veſicæ Urinariæ*, ſive *Cyſtica*, cui ex terrore juncta Bubonocele, Obſ. An. 98.
— — — quale malum, Adv. Dec. II. p. 23.
— *Umbilicalis* qualis ſit affectus? Obſ. An. 71.
— — quare in recens natis male ita dicatur, *ibid.*
— *Uteri* una cum foetu prolapſo, Adv. Dec. II. p. 23.
Hernias facientia corpora, Adv. Dec. II. p. 22.
— ſecandi methodus nova Fratris Jacobi laudem meretur, Ep. XIV. p. 3. 4. 9.
Highmori antro Polypi inhærentes, Obſ. An. 77. vid. Antrum Highmori.
Hippopotami funiculus umbilicalis, vid. Funis Umbilic Hippopot.
Hirudo Indica, Th. VII. N. 21.
Hiſtrix marina, Eruca, Th. Anim. I. N. 49.
Holothurius Ceylanicus velivolans, *ibid.* N. 73.
— triangularis transparens, *ibid.* N. 27.
Hominis fabrica in multis differt à brutorum, Adv. Dec. II. p. 45.
Humores excrementitii, vid. Excrementitii humores.

— in

— incraſſantur ſtagnando, Adv. Dec. II. p. 8.
— Oculi, vid. Oculi humores.
— quomodo ad Pelvis cavitatem poſſint derivari? Obſ. An. 43.
Humorum Secretio, vid. Secretiones.
Hydatis magnitudine capitis aciculæ, Th. VI. N. 45. n. 1.
Hydatides Aſcitem produxerunt, Obſ. An. 46.
— duplici ordinario tunica conſtant, Ep. Ettm. p. 13.
— Hepatis, Obſ. An. 65. Cat. Rar. p. 168. & 183. Th. I. Aſ. II. N. 11. Th. II. Aſ. IV. N. 5. Th. V. N. 10. not. & N. 51. Adv. Dec. I. p. 1.
— in Abdomine & foeminis præcipue reperiuntur, Adv. Dec. I. p. 8.
— in Atheromata, Steatomata & Meliceides degenerant, de Valv. c. 4. Obſ. 25.
— in Funiculo Umbilicali, Obſ. An. 14. Th. VI. N. 45. n. 1. tab. 2. fig. 3.
— in glandulis Meſenterii, Th. VII. N. 37.
— in morbis lentis præcipue producuntur, Adv. Dec. I. p. 7.
— oriuntur ab obſtructione & debilitate vaſorum ſanguineorum, repletâ vaſorum ſanguineorum tunicâ Celluloſâ, cavitates vaſorum occoecantium, Th. VI. N. 11. n. 1. & N. 104. not. Adv. Dec. II. p. 24.
— Ovariorum, Obſ. An. 17. & 83. fig. 68. Adv. Dec. I. p. 5. & 8.
— Placentarum, Obſ. An. 33. fig. 34. 35. Th. X. N. 63. 64. 65.
— — poſt partum remanentium, quid ſint? Obſ. An. 33.
— Peritonæi, Th. V. N. 37. tab. 2. fig. 3.
— quomodo generentur non fuit ſatis cognitum, de Valv. c. 4. Obſ. 25. Obſ. An. 33.
— ſunt vaſcula, præſertim ſanguinea, ſero turgida, Ep. XII. p. 21. 22. Th. I. Aſ. II. N. 12. n. 2. Th. X. N. 65. Adv. Dec. I. p. 7. Dec. II. p. 24.
— ſunt veſiculæ aut ampullulæ aquoſæ, è pedunculis dependentes humore aquoſo turgidæ, Obſ. An. 33.
Hydatidum congeries, ſacco membranaceo incluſa, Obſ. An. 27. fig. 24.
Hydroceles qualis affectus? Adv. Dec. II. p. 22.
— quomodo curari debeat? *ibid.*
Hydrocephalus foetus ſeptimeſtris, Th. II. Aſ. III. N. 6. ejus hiſtoria & deſcriptio diverſarum ſubſtantiarum heterogenearum, *ibid.* N. 7. & ſeqq.
— qualis affectus? Th. IX. N. 29.
Hydrocephali Cerebri portio, Th. III. N. 9.
— delineatio, Th. II. tab. 3.
Hydropici meatus Cyſticus cum calculo inhærente, Obſ. An. 87.
Hydropicorum Hepar quomodo affectum? *ibid.* 86. & 87.
— Viſcera quomodo conſtituta? *ibid.* 86.
Hydrops Aſcites ex Hydatidibus, Obſ. An. 46.
— — malo hoc demortuæ varia obſervata, Obſ. An. 45.
— clauſus quid ſit? Adv. Dec. I. p. 8.
— è congerie Hydatidum ſacco incluſa, Obſ. An. 27.
— Ovarii muliebris, Obſ. An. 17. qualis ſit affectus? *ibid.*
— Placentæ Uterinæ qualis affectus? Th. Max. N. 105.
— Scroti quale malum? Adv. Dec. II. p. 22.
— — quomodo ſanandus? *ibid.*
Hydropis cauſa ubi hæreat? Adv. Dec. II. p. 24.
Hypogaſtrii immanes dolores in puerperis unde ſæpe oriantur? p. 4. Obſ. An. 84.
Hymen Membrana, Th. V. N. 56. Th. VII. N. 60. Th. VI. N. 1. n. 2.
— — dari aſſeritur, Th. III. N. 15. n. 1.
— — figuram quamnam habeat, & in nuper natis & ætate provectioribus? Obſ. An. 23.
— — foetûs exitum impediens inciſa, *ibid.* 22.
— — in puellis cum tempore ſolet adcreſcere in circulum, Cat. Rar. p. 117.
— — quando, & ob quaſnam cauſas poſt coitum illæſa maneat? Obſ. An. 22.
— ſemilunare foetus maturi, Cat. Rar. p. 117.

Hymene ſalva manente mulieris imprægnatio poſſibilis eſt, Obſ. An. 22.

I.

Jaculatrix Indiæ Occidentalis, Th. Anim. I. N. 8.
— ſerpens Americana tenuiſſima, *ibid.* N. 56.
— ſerpens, Th. VI. N. 34.
Jaſmini Africani ramulus, Th. Anim. I. N. 9.
Ichneumon, quale ſit animal? Th. X. N. I. lit. D.
Jecur, vid. Hepar.
Jecinora in Hydatides mutata, Adv. Dec. I. p. 7. vid. Hepar. & Hydatides Hepatis.
Jecinorum perſcrutandorum methodus vera, Th. II. Aſ. III. N. 1.
— — præparatio vulgaris, *ibid.*
Ileorum Atonia, vid. Atonia.
Iliaca Paſſio à mutuo Inteſtinorum ingreſſu, ſive ſuſceptione, familiaris affectus eſt & frequentior in adultis, quam annotari ſolet, Th. X. N. 62. Adv. Dec. III. p. 17. quomodo curanda? Th. X. N. 62 not. etiam in infante quatuor annorum, quod rariſſimum eſt, viſa, Adv. Dec. III. p. 17. hoc malum forte in infantibus frequentius accidit, præcipue ab inſultibus Epilepticis, Dec. III. p. 17. 18. ejus curatio, *ibid.*
— — lethalis, Th. I. N. 4. n. 3.
— — non oritur ab Inteſtinorum circumvolutione, volvulo aut nodo, Obſ. An. 91. Th. IV. N. 14.
— — oritur ab Atonia, Inteſtinorum obſtructione, contractione, mutuo ingreſſu, inflammatione, Hernia &c. Obſ. An. 91. Th. I. Aſ. II. N. 4. Th. IV. N. 14.
— — qualia Symptomata habeat? Obſ. An. 91. Th. I. Aſ. II. N. 4. n. 3. Th. IV. N. 14. Th. X. N. 62.
Iliacæ Paſſionis cauſæ veræ exemplis demonſtratæ, Obſ. An. 91.
Imaginatione prava denati cadaveris apertio, in cujus cerebro Plexus Choroideus Hydatidibus ſcatebat, Ep. XII. p. 24.
Impetiginis ſubjectum cutis ſemper non eſt, Obſ. An. 78.
Imprægnatio facta ſalvâ manente membrana Hymene, idque ad tempus usque partus. Obſ. An. 22.
— poteſt fieri utero ipſo etiam ex parte propendente, Obſ. An. 22.
— quando fiat? Th. VI. N. 21.
Imprægnationis modus quî fiat? Adv. Dec. III. p. 16. 17.
— tempus præciſe indicari nequit, Adv. Dec. II. p. 27.
Indurantur & oſſeſcunt partes in Atrophia, Marcore & Hydrope, Obſ. An. 70.
Infantes, ano imperforato nati, carent etiam Inteſtino Recto, Adv. Dec. II. p. 43.
— bini concreti ad partem oſſeam, *ibid.* p. 42.
— nati recenter quomodo tractandi, an naribus fortis odor admovendus? an aër in anum inflandus? an Funis Umbilicalis fortiter premendus? an caloris gratia capiti cruſta admovenda? Adv. Dec. II. p. 39. 40. 41.
— recens nati haud faſciis ſunt involvendi, cruribus complicatis, arctiſſime preſſi, *ibid.* p. 40. 41.
Infantum recens natorum capita ſiniſtre arcte ligantur, Adv. Dec. II. p. 40.
Inflammatio in partibus exanguibus ita dictis etiam locum habet, Ep. V. p. 18.
— unde & ubi oriatur? *ibid.* p. 15.
Inflammationibus membranæ arctius ſibi mutuo connaſcuntur, Obſ. An. 55. 63. imo ipſa Viſcera, Obſ. An. 85.
Inguinis abſceſſus, per quem exitum quæſiverat acicula deglutita, Obſ. An. 55.
— Hernia, vid. Hernia Jnguinalis.
Injectiones ceraceæ anſam primam dedere inquirendi veram glandis ſtructuram, Obſ. An. 100.
— — imperfectæ fiunt cum extravaſatione materiæ inſtar globulorum, Th. VIII. N. 31.
— Ruyſchianæ deſtructionem partium non inferunt, Ep. XII. p. 16. & 17.
Injectionum utilitas, vid. Vaſorum repletio.
Inſectorum perſcrutatio Anatomica utilis eſt & neceſſaria, Adv. Dec. III. p. 19.
Inſita & innata partium vis non improbatur, Adv. Dec. II. p. 11. 18.

Inſtrumentum Barthiſchianum, vid. Barthiſchii Inſtrumentum.
Inſtrumenti in Phalangoſi adhibiti forma & conſtitutio, Reſp. Rav. tab. I
Integumentum validum & craſſum ex ſero ſanguinis inflammatorii, Th. X. N. 161.
Intercoſtales arteriæ, vid. Arteriæ Intercoſtales.
Inteſtinales glandulæ, vid. Inteſtinorum glandulæ.
Inteſtinum Duodenum hominis, Cat. Rar. p. 143. & 183.
— — melius vocatur *Digitale*, Adv. Dec. II. p. 45.
— — oſtium, per quod bilis & ſuccus Pancreaticus ſeſe in Inteſtina exonerant, habet, quod in medio inſtar umbilici apparet, Th. VIII. N. 33. n. 3.
— — paucas vel nullas valvulas habet, Cat. Rar. p. 143.
— — portiones quædam ejus, Th. VI. N. 33. n. 4. Th. X. N. 142.
Inteſtini Cæci Conſtitutio differt in recens natis & in tenella ætate ab ea, quæ eſt in pueris aut provectioribus, Cat. Rar. p. 125. 142. & 143. Th. I. Aſ. I. N. 1. Loc. Arc. II. lit. B. Th. VIII. N. 50. Th. IX. N. 62. lit. R.
— — cum Proceſſu Vermiformi confuſio, Cat. Rar. p. 146.
— — cum Proceſſu Vermiformi & portione Coli delineatio ex Gigantea puella. Th. V. tab. 4. fig. 1.
— — *Diameter* in qua ætate ſucceſſive diminuatur, & in qua non? Th. I. Aſ. I. N. 1.
— — equi recens editi, objectum, Cat. Rar. p. 148.
— — & *Coli* humani maxima differentia eſt, ab iis in cane, Th. VIII. N. 23. not.
— — gallinæ Africanæ objectum, Cat. Rar. p. 148. in gallinis illud duplex eſt, *ibid.* p. 172.
— — humani objecta quædam, Cat. Rar p. 129. & 142.
— — integri objecta cum Proceſſu Vermiformi, Th. I. N. 6. Aſ. I. N. 1. & N. 5. n. 1.
— — leporini longitudo admodum magna, Ep. V. p. 21.
— — — portiones, Cat. Rar. p. 126. & 156.
— — objecta quædam ex pueris, Cat. Rar. p. 125. 156. & 163.
— — objecta varia, Cat. Rar. p. 145. & 161. Th. I. Loc. Arc. II. lit. B. Th. V. N. 27. & 30. Th. VIII. N. 50.
— — ovini differentia ab humano, Th. VII. N. 52. n. 4.
— — portio ex foetu humano, Th. IX. N. 11.
— — *Proceſſus Vermiformis* ex homine magnam habet analogiam cum leporino, Th. II. Aſ. IV. N. 8.
— — — — fit ab extremitate Coeci, ſucceſſive anguſtati, Th. I. Aſ. I. N. 1. Th. III. Loc. I. N. 4. not.
— — — — glandulæ ſpuriæ ſunt innumeræ, Th. II. Aſ. IV. N. 8.
— — — — vaſa ſanguinea copioſiſſima, Th. I. Arc. II. lit. B.
— *Coli Appendiculæ* pinguedinoſæ vaſa habent ſanguinea, Cat. Rar p. 157. 158.
— — *Aperturæ* numeroſæ, & arcte ſibi invicem appoſitæ, Th. I. Aſ. II. N. 4. n. 1.
— — canis portio, Th. VIII. N. 23.
— — *Arteriæ* innumeræ, Th. I. Loc. Arc. II. litt. C. & E.
— — *Conſtitutio* diverſa eſt ratione ætatis, Cat. Rar. p. 125.
— — *Craſſities* non differt à tunicarum craſſitie aliorum Inteſtinorum, Th. I. Arc. II. lit. E.
— — *Extenſio* ab Hernia Inteſtinali, Th. Max. N. 166.
— — — prodigioſa, Obſ. An. 92. Cat. Rar p. 159.
— — *Glandulæ* ſpuriæ, Th. I. Aſ. II. N. 4. n. 2. & N. 11. Th. V. N. 101. Th. IX. N. 62. lit. Q.
— — humani portiones variæ, Cat. Rar. p. 129. 141. 166. 181. Th. V. N. 88. Th. X. N. 12. Th. Max. N. 148. 166.
— — infantis portiones, Th. I. Loc. Arc. II. lit. C. & E. & Th. III. Loc. I. N. 2.
— — inverſi portio ex puero, Th. I. Aſ. II. N. 3.
— — leporini portiones, Cat. Rar. p. 126. 146. 156. & 170.
— — *Ligamenta*, ſi reſecentur, in nihilum rediguntur ejus cellulæ, Cat. Rar. p. 157. 166. & 181.

— — *Pori* cribrum repræſentant, Th. V. N. 101.
— — portio ex foetu Caballi, Th. IX. N. 103.
— — — fœminæ Giganteæ, Th. IX. N. 62. lit. B.
— — — Giganteæ puellæ delineata, Th. VII. tab. 4. fig. 1.
— — — in qua, quamvis non inverſa, glanduloſa corpuſcula videntur, Th. X. N. 72.
— — — prodigioſæ capacitatis, Th. IX. N. 96.
— — portiones variæ, Cat. Rar. p. 154. 157. 159. 161. 163. Th. I. Aſ. 1. N. 5. n. 1. & N. 6. Th. III. N. 66. & Loc. I. N 3. & 4. Th. V. N. 101. & 102. Th. VI. N. 27. Th. IX. N. 62. lit. K. Th. X. N. 48. 50. & 54. Th. Max. N. 177.
— — pueri portiones, Cat. Rar. p. 125. Th. V. N. 101. & Th. IX. N. 62. lit. Q.
— — *Suſceptio*, Adv. Dec. III. p. 17.
— — *Tunica* ſecunda, ſeu *Celluloſa*, Th. X. N. 48.
— — *Valvula* magna, Cat. Rar. p. 148.
— — *Valvulæ*, Th. V. N. 102. Th. VII. N. 27. not.
— — — coalitæ mortis ſunt cauſa, Cat. Rar. p. 148.
— — — hiantes, Th. X. N. 54.
— — — in cane & homine differunt, Th. VII. N. 23.
— — — in ſtatu naturali nunquam reperiuntur, Cat. Rar. p. 157.
— — — quomodo conſtituantur & adpareant? Th. VI. N. 70. n. 1.
— — — ſive cellulæ minus conſiderabiles ſunt in tenera ætate, Th. III. Loc. I. N. 3. n. 3.
— — — unitæ in foetu equino, Th. IX. N. 103.
— — — uti Ligamenta, triplices ſunt, Cat. Rar. p. 148. 154. 157. Th. VII. N. 27. not.
— — *Valvularum*, ſive cellularum, uſus, Cat. Rar. p. 141.
— — — uſus ubi accuratius conſpici poſſit? Th. III. Loc. I. N. 3. n. 2.
— craſſi ſegmentum, Th. Max. N. 139.
— *Duodeni* aperturæ, ſive oſtium, vid. Inteſtinum Duodenum.
— *Jejuni Arteriolæ* per glandulas reptantes, Th. I. Loc. Arc. I. earum diverſus curſus, *ibid.* n. 3.
— — balænæ majoris portio, Th. VII. N 62.
— — *Corpuſcula* glandiformia, Th. X. N. 162.
— — & *Ilei* differentia quænam ſit? Crt. Rar. p. 175.
— — *Glandulæ* extra ſuperficiem propullulant, Th. V. N. 14.
— — — ſolitariæ & ſpuriæ, Th. I. Aſ. I. N. 8. n. 2. Th. III. N. 32. Th. IV. N. 32. not.
— — humani portiones variæ, Cat. Rar. p. 141. 142. 161. 181. Th. IV. N. 76. Th. V. N. 14 Th. VIII. N. 29. 31. 92. Th. IX. N. 47. 76. Th. X. N. 156. & 162. Th. Max. N. 145.
— — in capſulam redacti delineatio, Adv. Dec. II. tab. 3. fig. 4.
— — inverſi portio, Th. X. N. 159.
— — inverſi portio depicta, Ep XI. fig. 6.
— — — portiones aliæ, Th. I. Aſ. I. N. 8. Th. III. N. 32. & N. 44. Th. X. N. 51. Th. Max. N. 85.
— — *Juga*, vid. Inteſtini Jejuni Valvulæ.
— — juvenis portio, Th. X. N. 145.
— — mulieris portio, Th. VII. N. 6.
— — *Papillæ* nervoſæ, Th. IX. N. 76.
— — portio, cujus medium coarctatum, Obſ. An. 91.
— — — cum ſuis jugis, Th. IX. N. 62. lit. B.
— — — facie interiore delineata ex homine, Ep. XI. fig. 3.
— — — in qua ſuſceptio comparet, Obſ. An. 91.
— — portiones, Th. I. Loc. Arc. I. & II. lit. A. Th. IV. N. 71. Th. VII. N. 61. & N. 71. Th. IX. N. 62. lit. G. Th. Max. N. 125. 179. & 203.
— — portionum & facie exteriore & interiore delineatio, quarum repletio facta eſt per arteriam, Adv. Dec. III. tab. 1. fig. 4. & 5.
— — *Protuberantiæ* circulares, Th. VIII. N. 31.
— — pueri portiones, Th. IV. N. 33. & Th. X. N. 52.
— — *Tunica* Villoſa, Th. IV. N. 37.
— — — — Nerveo-villoſa dicenda eſt, Th. Max. N. 85.

— — — — Papilloſa dicitur, Th. VIII. N. 92.
— — *Valvula* una, ſitum obtinens inverſum, Th. I. N. 8. n. 1.
— — *Valvulæ* Conniventes, Th. I. Aſ. I. N. 8. n. 1. & Th. VIII. N. 92. Th. IX. N. 47. Th. X. N. 159.
— — — — aliquando vix propullulant, Th. X. N. 145.
— — — — in quonam objecto ſint viſui exponendæ, Th III. N. 32.
— — — — non obliteratæ, Th. I. Loc. Arc. I. n. 4.
— — — — obliteratæ, Cat. Rar. p. 142.
— — — — quando mutent naturalem eſſentiam? Th. III. N. 32.
— — *Valvularum*, ſive Jugorum rotundorum, vera conſtitutio, Th. III. N. 32.
— — *Vaſcula* innumera, Th. X. N. 159.
— — *Villoſitas* diſtincta, Th. I. Aſ. I. N. 8. n. 3.
— — vitulini portio, Cat. Rar. p. 150.
— *Ilei Arteriæ* numeroſæ & venæ, Th. I. Aſ. III. N. 13. n. 1. & Loc. Arc. II. lit. D.
— — canis portio, Th. VIII. N. 23.
— — *Celluloſitas*, Th. Max. N. 89. & 155.
— — *Corpuſcula* Glandiformia unde emergant? Th. X. N. 55.
— — *Differentia* ab Inteſtino Jejuno, Cat. Rar. p. 175.
— — *Diverticulum* præternaturale, Cat. Rar. p. 149. 170. Th. VII. N. 2. n. 15. & tab. 4. fig. 3.
— — — in Bubonocele contineri poteſt, Th. VII. N. 15. n 3.
— — — unciæ magnitudine, Th. Max. N. 153.
— — foetus immaturi portiones, Th. III. N. 12. & N. 47.
— — *Glandulæ* ita dictæ, Th. II. Aſ. III. N. 62. lit. L.
— — hominis adulti portiones, Cat. Rar. p. 125. Th. Max. N. 114.
— — humani inverſi portiones, Th. VII. N. 40. Th. Max. N. 89. & 155.
— — — portiones variæ, Cat. Rar. p. 120. 129. 143. 159. 149. 153. 163. & 173. Th. III. N. 78. Th. VI. N. 9. Th. Max. N. 166. & N. 179.
— — infantis circumvolutio, Th. X. N. 47.
— — — portiones, Th. VIII. N. 60. & Th. X. N. 54.
— — inverſi portiones, Th. IX. N. 62. lit. L. & Th. X. N. 55.
— — juvenis portiones, Th. Max. N. 35. 49. & 64.
— — leporini portio, Cat. Rar. p. 139.
— — objectum ex recens nato, Th. Max. N. 116.
— — portio exhibens omnes quatuor Tunicas, Th. IV. N. 4.
— — portio delineata, Th. VI. tab. 5. fig. 2.
— — — inflammata & coarctata; Obſ. An. 98.
— — portiones facie exteriore & interiore delineatæ, quarum repletio facta eſt per Venam, Adv. Dec. III. tab. 1. fig. 6. & 7. delineationes aliæ, Th. VII. tab. 4. fig. 2. 3. Th. Max. tab. 3.
— — portiones variæ, Cat. Rar. p. 141. 157. & p. 159. Th. I. Aſ II. N. 4. n. 3. Aſ III. N. 13. & Loc. Arc. II. lit. D. Th. III. Loc. I. N. 3. & Loc. IV. N. 14. Th. VII. N. 15. Th. VIII. N. 50. Th. IX. N. 62. lit. B. N. 69. Th. X. N. 50. N. 53. & 62. Th. Max. N. 33.
— — pueri portiones, Cat. Rar. p. 125. & 141. Th. IX. N. 62. Th. X. N. 134.
— — *Superficies* interior villo-papilloſa, Th. Max. N 64.
— — *Suſceptio*, Th. IX. N. 162. lit. C. & Th. Max. N. 175.
— — — minus recte volvulus dicitur, Th. IV. N. 14.
— — — quid ſit? *ibid.*
— — *Tunica* Carnea, Th. VIII. N. 60.
— — — Nervoſa, *ibid.*
— — — quinta, ſeu Villoſa quid ſit, & an detur? Th. VII. N. 40.
— — — Papillo-nervoſa, Th. VII. N. 40.
— — vitulini portiones, Cat. Rar. p. 142. Th. Max. N. 117.
— — — vaſorum reptatus cum humanis non convenit, Th. Max. N. 117.

— *Recti Adhæſio* firma ad os ſacrum, cui firmiſſime fuit connatum, Obſ. An. 95.
— — *Anguſtatio*, ſi magna eſt, nil prodeſt dilatatio, Adv. Dec. II. p. 43.
— — *Corpuſcula* rotunda quid ſint? Th. IX. N. 81. & num Glandulæ dicenda ſint? *ibid.*
— — *defectus* in infantibus, Adv. Dec. II. p. 43.
— — & *Vulvæ* Gangræna & perforatio feliciter ſanatæ, Obſ. An. 59. cur mala ſua ſibi communicent? Cat. Rar. p. 119.
— — *Glandulæ* ita dictæ, Ep. XI. fig. 5. Th. III. N. 74. Th. IV. N. 67. 74. & 79. Th. X. N. 81.
— — humani portiones, Th. III. N. 74. Th. IX. N. 81. Th. Max. N. 33.
— — — portiones è corpore vivo ejectæ, Th. I. Aſ. III. N. 6.
— — *Incraſſatio* nimia impedit alvi dejectionem, Obſ. An. 95 96. Adv Dec. II. p. 43.
— — *Juga* ſæpe in pueris conſpiciuntur, Th. IV. N. 79.
— — juvenis ſegmentum, Th. Max. N. 168.
— — *Lacunæ* & Cryptæ Boerhaavianæ, Adv. Dec. II. p. 7. Th. Max. N. 33.
— — *Pori* innumeri, ſive oſcula, Th. III. N. 74. Th. IV. N. 79. Th. VII. N. 66. tab. 3. fig. 4. Th. IX. N. 81. Th. Max. N. 33.
— — portio, Th. X. N. 108.
— — — cum ſpuriis glandulis &c. Ep. XI. fig. 5.
— — — delineata, Th. VII. tab. 3. fig. 4.
— — — delineata & in quatuor Tunicas ſeparata, Ep. XI. fig. 1.
— — — eadem inverſa, *ibid.* fig. 2.
— — pueri portiones, Th. IV. N. 69. N. 74. & N. 79. Th. VII. N. 66.
— — *Scirrhoſitati* qualia afferenda remedia, Obſ. An. 96.
— — *Tunica* Villoſa poſt cruentas excretiones ejecta, Th. I. Aſ. III. N. 5.
— — *Ulcera* à prægreſſa Dyſſenteria facta, Th. IX. N. 62. lit. K.
Inteſtina ab inedia coarctata, Obſ. An. 19.
— balænæ foetus, Th. V. N. 62.
— & ſtomachum, loco ſuo naturali relicto, Hypogaſtrium occupaſſe obſervatum eſt, Obſ. An. 56.
— foetus, Th. V. N. 93. & Th. VI. N. 76.
— — humani circumvoluta, Th. X. N. 49.
— — — immaturi, Th. VI. N. 59.
— — ovini immaturi, Th. II. Loc. Arc. VII.
— — — minimi, Th. III. ab init.
— — recens nati omnia, Cat. Rar. p. 142.
— — vaccini immaturi, Th. VIII. N. 87.
— — vitulini, Th. IV. N. 46.
— — — craſſa, Th. VI. N. 20. n. 3.
— foetuum humanorum varia, Th. I. Aſ. I. N. 1. Th. V. N. 54 Th. VII. N. 43. Th. VIII. N. 3. Th. Max. lit. C. & N. 132.
— — immaturorum, Th. IV. N. 27. Th. V. N. 20. & 43.
— gelu quaſi obſeſſa & ſcintillantia ac dura obſervata, Cat. Rar. p. 182. Th. VII N. 6.
— infantis tenuia, Th. I. Aſ. I. N. 12.
— leporina quamnam habeant faciem interiorem? Cat. Rar. p. 126.
— juvenis, Th. Max. N. 55.
— puerorum, Cat. Rar. p. 186. Th. I. N. 4. Th. V. N. 18. Th. VII. N. 51. Th. VIII. N. 9.
— ranarum, Cat. Rar. p. 121. & Th. VIII. N. 82.
— ſine flatu extenſa, Th. VII N. 30. not.
— undique Peritonæo & ſibi invicem in Aſcite connata, Obſ. An. 45.
Inteſtinorum Arteriæ, Th. I. Aſ. I. N. 12. n. 2.
— balænæ cum humanis maxima eſt analogia, Th. VII. N. 62. n. 1. in quonam differant? *ibid.*
— *Celluloſitas* an pro ſexta membrana Inteſtinorum recenſenda? Th. Max. N. 89.
— *Coarctatio* cauſa eſt affectus Ileos, Obſ. An. 91.
— *Craſſities*, alvi projectionem impediens, Obſ. An. 95. 96. Adv. Dec. II. p. 43.

— *Diverſitas* inter foetus & adulti hominis inteſtina, qualis? Th. IX. N. 11.
— *Dolores* inſignes oriuntur, ſi Papillæ nervoſæ Epitheliâ ſuâ deſtituantur, Adv. Dec. II. p. 26.
— & *Ventriculi* ob inediam prodigioſa contractio, Obſ. An. 19. & 68.
— *Glandulæ*, Cat. Rar. p. 18. Th. X. N. 51. & 52.
— — aliquando propullulantes comparent, aliquando fovearum inſtar excavatæ ſunt, Th. IV. N. 92. n. 2.
— — an veteribus cognitæ fuerint? Ep. XI. p. 4.
— — à Peyero diſtribuuntur in Solitarias & Aggregatas, Ep. XI. p. 5.
— — Congregatæ Valvulas aut rugas haud ſupergrediuntur, Ep. XI. p. 12.
— — in qua tunica ſitæ ſint, non deſcriptum eſt ab aliis auctoribus, *ibid.* p. 5.
— — in tenuibus Inteſtinis non ſolum ſolitariæ, verum etiam congregatim diſpoſitæ ſunt, Ep. XI. p. 12.
— — lapidefactæ, Cat. Rar. p. 129. 142. & 157.
— — quid ſint? Ep. XI. p. 8.
— — Solitariæ in craſſis tantum reperiuntur Inteſtinis, Ep. XI. p. 12.
— — — inter Valvulas Conniventes poſitæ ſunt non tantum, ſed & ex illis emergunt, Ep. XI. p. 12.
— — — per limbum Vavulæ Bauhini diſperſæ non tantum ſunt, ſed etiam per integrum ejus planum, *ibid.*
— — Spuriæ dicendæ ſunt, Ep. XI. p. 8. 9. 10. 11 Ep. XII. p. 23. Th. I. Aſ. I. N. 8. n. 2. Th. II. Aſ. III. N. 14. Th. III. N. 44.
— — — quid ſint? Ep. XII. p. 22.
— — — ubi inveniantur? Ep. XI p. 10.
— — — ubi oriantur? *ibid.* p. 8.
— — ſunt lacunæ, ſive foveæ, Ep. XI. fig. 5. Th. I. Aſ. II. N. 4. n. 2. Th. IV. N. 67. Th. IX. N. 81. Adv. Dec. II. p. 7.
— — ubi inveniantur? Ep. XI. p. 4.
— *Glandularum* diviſio, *ibid.* p. 5.
— — numerus varius eſt in diverſis individuis, *ibid.* p. 10. 13.
— — ſpuriarum fabrica & uſus, Ep. XI. p. 8. 10. 11. 12. Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 2. Th. IV. N. 74. n. 3. N. 92. n. 2. Th. V. N. 14. Th. IX. N. 81.
— — vera ſedes, Ep. XI. p. 11. & fig. 1. & 6. Th. I. Aſ. II. N. 11. n. 1.
— *Hernia*, vid. Hernia Inteſtinalis.
— *Inflammatio* producere poteſt affectum Ileos, Obſ. An. 91.
— *Inflammationis* vera ratio, Obſ. An. 91. Cat. Rar. p. 142.
— *Juga*, vid. Inteſtinorum Valvulæ.
— *Lacunæ* vel Cryptæ Boerhaavianæ, Adv. Dec. II. p. 7. Th. Max, N. 33.
— leporinorum facies interior, Cat. Rar. p. 126.
— *Motus Periſtalticus* viſus in foetu, Obſ. An. 72. & 73.
— *Munus* eſt ulteriori ciborum coctioni inſervire, non tantum crudum cibum in Chylum convertere, Obſ. An. 74.
— *Obſtructio* cauſat Ileon, Obſ. An. 91.
— — unde oriatur? Obſ. An. 91.
— *Pori* evomunt laticem ſeroſum in purgatione & Diarrhæa, Ep. XI. p. 12. & fig. 5. Th. I. Aſ. II. N. 4. n. 1. Th. III. N. 74. Th. V. N. 101.
— *Irrigatio* quomodo fiat? Th. VI. N. 33. n. 1.
— portiones ex balænæ foetu, Th. V. N. 52.
— — ex Cane, Th. IX N. 62. litt. B. & M.
— — ex foetu immaturo, Th. III. N. N. 45.
— — ex hominibus variæ, Th. I Loc. Arc. II. Th. VII. N. 20. Th. IX. N. 62. lit. E. Th. Max. N. 23.
— — ex infante, Th. III. N. 12.
— — ex juvene, Th. Max. N. 144.
— — ex lepore, Th. VIII. N. 63. facies eorum interior, Cat. Rar. p. 126.
— — ex ove, & foetu ovino, Cat. Rar. p. 146. & Th. III N. 62.
— — ex pueris, Th. IV. N. 49. n. 2. Th. IX. N. 62. lit. H.
— — ex vitulo, Cat. Rar. p. 161.
— — variæ, Th. IX. N. 62. lit B.
— *Suſceptio*, Th. V. N. 34. Th. X. N. 34.
— — in adultis frequens eſt, Adv. Dec. III. p. 17.
— — in adultis quo medio repellenda? *ibid.* p. 18.
— — in foetu humano, *ibid.* p. 17.

— — in infante ante quatuor dies nato, *ibid.*
— — in infantibus incurabilis eſt, *ibid.* p. 18.
— — in puero vera, Th. V. N. 34.
— — in recens nato, Th. Max. N. 116.
— — quam familiaris ſit hic affectus? Th. X. N. 62. not. quando ſit ſuſpicandus, & quænam media contra eundem ſint adhibenda? *ibid.*
— — ſubinde gignit affectum Ileos, Obſ. An. 91. vid. Iliaca paſſio.
— — unde ortum ducat? Obſ. An. 91.
— *Tumor* flatulentus ſingularis, Cat. Rar. p. 141.
— *Tunica* accipit vaſa à vaſis Meſentericis, Th I. Aſ. III. N. 13. n. 2.
— — *Carnea* fibras habet transverſales aut circulares, Ep. XI. fig. 1. Th. I. Aſ. II. N. 12. n. 3.
— — — habet etiam vaſa ſanguinea, eaque pauca, Ep. XI. p. 12. Th. I. Aſ. II. N. 11. n. 3. Th. VIII. N. 60.
— — *Celluloſa* ſub Communi ſita, Th. VI. N. 9. n. 2. tab. 5. fig. 2.
— — — vaſa ſanguinea habet, earumque reptatus, Th. Max. N. 15. & 99.
— — *Extima*, ſive *Communis*, fibras habet longitudinales tenuiſſimas, Ep. XI. tab. 12. fig. 1. & 2.
— — — vaſis ſanguineis ornata eſt copioſis, ſed ab aliarum tunicarum diverſis, Ep. XI. fig. 1. & 2. Th. I. Arc. I. n. 3.
— — *Nervea* copioſiora vaſa habet, atque peculiarem uſum, Ep. XI. p. 11. 12. fig. 1. 2. Th. I. Aſ. II. N. 11. n. 2. Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 2. Th. VIII. N. 60.
— — *Trochlearis*, Th. VIII. N. 63.
— — *Villoſa* à nonnullis in dubium vocatur, Ep. XI. p. 9.
— — — à Ruyſchio demonſtratur, Ep. XI. p. 8. fig. 4. Th. I. Aſ. I. N. 7. n. 1. Th. IV. N. 37.
— — — in omni objecto non æque luculenter apparet, Th. VII. N. 40. n. 2.
— — — non conſtat mucoſa ſubſtantia, Ep. XI. p. 9. Th. IX. N. 62. lit. I.
— — — papillis ſcatet plurimis, hinc recte vocatur tunica Papilloſa, cui ſimilem habent Ventriculus, Gula, Labia & Genæ, Th. VII. N. 40. Adv. Dec. II. p. 25. 26. Dec. III. p. 25. 33. & ſeq.
— — — quemnam habeat uſum? Th. V. N. 41.
— — — ſeparata à Nervea, Th. IX. N. 62. lit. I.
— *Tunicæ Carneæ* fibræ circulares, T. VIII. N. 60.
— — *Villo-papilloſæ* ſeparatio & ejectio poſt inflammationem & Gangrænam, Adv. Dec. II. p. 25. poſt cruentas excretiones, Th. I. Aſ. III. N. 5.
— — *Villoſæ* muci adhærentis uſus, Ep. XI. p. 9.
— — — papillæ non ſunt in omnibus æque conſpicuæ, Th. VII. N. 40. p. 2. Adv. Dec. II. p. 26.
— — — portio arteriarum ramuſculis ditata, Ep. XI. fig 4.
— — diverſæ, Ep. XIII. p. 14.
— — juxta Williſium quatuor ſunt, inter quas fingit Glanduloſam, Ep. XI. p. 4. 5.
— — quatuor ſtatuendæ ſunt, earumque recenſio, Ep. XI. p. 7. Th. IV. N. 4. not.
— — quinque ſtatuuntur, Th. VI. N. 9. n. 1. earumque recenſio, *ibid.* n. 2.
— tenuium cirma ex juvene, Th. X. N. 120.
— *Valvulæ Conniventes* non à Nervea ſed à Villoſæ tunicæ duplicatura, Ep. XI. p. 9.
— — — quomodo demonſtrandæ? Th. III. N. 32.
— — — proprie ſunt Juga, Ep. XI. p. 9. Th. I. Aſ. I N. 8. n. 1. Th. II. Aſ. II. N. 44. Th. Max. N. 85.
— — — vaſis etiam gaudent ſanguineis, Th. I. Loc. Arc. I. n. 4.
— — plurimæ à Ruyſchio ſunt detectæ, de Valv. cap. 2.
— *Valvularum Conniventium* ortus, Ep. X. p. 7.
— — — vera conſtitutio, Th. III. N. 32
— *Vaſa* ſanguinea ſunt numeroſiſſima, Ep. XI. p. 10. et ſeq. Adv. Dec. III. tab. 1.
Inventorum fata quænam ſint? Ep. VI. p. 4.

Iſchuria à Calculo & incraſſatione Veſicæ Urinariæ, Obſ. An. 89.
— à Calculo in rene canino, de Valv. c. 4. Obſ. 2.
— à Calcubis in Uretere hærentibus, Obſ. An. 15.
— à Scabie Veſicæ, Obſ. An. 78.
— in ove à mala Ureterum conformatione, Cat. Rar. p. 147.
Jugularis Vena, vid. Vena Jugularis.
Juniperus Africana, Th. Anim. I. N. 14
Juniperi Goënſis rami, Th. An. Max. N. 174. & 199.

K.

KHacurullo, avicula Ceylanica, Th. Anim. I. N. 72.

L.

LAbium deraſo tenui papillarum tegumento vehementer dolet, Adv. Dec. II p. 26.
— interius, tenui ſuo involucro privatum, villoſum admodum eſt & papilloſum, Th. I. Aſ. II. N. 6. n. 5. Th. VII. tab. 3. fig. 5. Adv. Dec. II. p. 26.
— ſuperius fiſſum in foetu, Adv. Dec. I. p. 21.
— — ligamento duplici maxillæ connaſci, obſervatum eſt, Th. II. Aſ. II. N. 5. n. 4.
— — prominentia ipſius villoſa, Th. X. N. 133. n. 1.
— — pueri, Th. VI. N. 3.
— — villoſitate gaudens, Th. I. Aſ. II. N. 6. n. 1.
— utrumque hominis, Th. VII. N. 41.
— — — delineatum, *ibid.* tab. 2. fig. 5.
Labii inferioris ulcus Nomodes ſerpens feliciter ſanatum, Adv. Dec. II. p. 14.
Labiorum partes conſtitutivæ ſunt Epidermis, Cutis &c. Th. VII. N. 41. not. & tab. 3 fig. 5.
— pori quibus à Prolabiis diſtinguuntur, Th. III. N. 4. n. 4.
Labores partus, vid. Partus labores.
Lacerta Africana colore fuſco-cinereo, Th. Anim. I. N. 52.
— — gutturoſa, vel bulgam gerens, *ibid.* N. 28.
— — nitidiſſima, *ibid.* N. 74.
— — ſpinoſa, *ibid.* N. 17.
— Americana ore tenens Crabronem Africanum rubrum, *ibid.* N. 16.
— Indiæ Orientalis pugnax, dorſo ſerrato, *ibid.* N. 66.
— volans, Cat. Rar. p. 182.
Lachrymalis ductus, *vid.* Ductus Lachrymalis.
Lactariæ Africanæ ramus, Th. Anim. I N. 66.
Lactea Vena equina primi & ſecundi generis, in homine per glandulas Meſenterii tranſeuntes, ſe uniunt cum vaſis lacteis ſecundi generis, ut per inflationem patet, Adv. Dec. II. p. 10.
— — — — differunt à Venis lacteis ſecundi generis, *ibid.* p. 18
— — principium habent ſubtiliſſimum, *ibid.* p. 10.
Lactearum Venarum Valvulæ difficulter in conſpectum producuntur, de Valv. c. 2. p. 9.
— — — eandem figuram habent, quam vaſa Lymphatica, de Valv. c. 2. & fig. 3. p. 10. 11.
— — — neceſſariæ ſunt, *ibid.* c. 2. p. 9. 16.
— — — qua de cauſa in Venis Lacteis primi generis difficulter in oculos incurrant? *ibid.* p. 9.
— — — quomodo demonſtrandæ, & inconſpectum producendæ? *ibid.* p. 10.
Lacteorum Vaſorum quinam in ventores? Ep. VI. p. 6.
Lactes foetus balænæ, Th. V. N. 71.
— — — mirum in modum conſtitutæ, Th. VIII. N. 14.
Lactis ſecretio, vid Mammarum Lac.
— abundantia & turgeſcentia nimia morbos producit, Ep. XII. p. 24.
Lacunæ Boerhaavianæ, vid. Cutis, Inteſtinorum & Oſſium articulorum Lacunæ.
Lapides Bezoardici plures in burſula membranacea nati, Th. IX. N. 4.
Laurus Africana querci folio, Th. Anim. I. N. 10. & N. 67.
Lenticula marina, *ibid.* N. 91.

Leonurus Afric. Th. VIII. N. 57. n. 3.
Lepræ origo ſecundum Cl. Boerhaave, Adv. Dec. I. p. 12.
Lien à Pancreate & glandulis ſalivalibus multum diſcrepat, Obſ. An. 51.
— bovis in quonam differat à vitulino? Th. Max. N. 60.
— cum ligatis vaſis Lymphaticis, de Valv. c. 3. p. 13.
— duplex in ove obſervatus, Th. VIII. N. 32. Adv. Dec. II. p. 22.
— — male audit, ſi in duas partes diviſus ſit, Th. VIII. N. 32.
— foetus humani, Th. VIII. N. 33. & Th. X. N. 93.
— Giganteæ puellæ, Th. VII. N. 11. ejus accurata delineatio, *ibid.* tab. 1. fig. 1.
— humanus, Th. IV. N. 7. & Th. X. N. 89.
— — caret cellulis, Ep. IV. p. 9. & Reſp. ad Bidl. p. 11. 12. Th. VII. N. 11. Th. IX. N. 28.
— — caret fibris, Ep. IV. p. 7. 8. & Reſp. ad Bidl. p. 11. 12. Th. II. Aſ. III. N. 13. n. 1. & 2. Th. IV. N. 7. n. 3. Th. VII. N. 11. Th. X. N. 89.
— — caret glandulis, Ep. IV. p. 6. & Reſp. ad Bidl. p. 11. 12. Th. II. N. 13. n. 1. 2. Th. III. N. 41. n. 1. Th. IV. N. 7. n. 1. 3. Th. VII. N. 11. Th. IX. N. 28. Th. X. N. 94.
— — & vitulinus quomodo differant? de Valv. c. 3. p. 13. Ep. IV. p. 9. Th. IX. N. 28. Th. X. N. 89.
— — ex parte evolutus, Th. Max. N. 77.
— — grandinibus obſitus, Th. IX. N. 55.
— — ingens, Cat. Rar. p. 159.
— — quatuor librarum, naturali octuplo major, in Pelvim prolapſus, ejusque naturalem locum occupans analogum aliquod corpuſculum, Obſ. An. 62.
— — tanta non gaudet Lymphæ-ductuum copia, quanta vitulinus, de Valv. c. 3. p. 13.
— infantis, Th. I. Aſ. III. N. 20.
— juvenis, Th. Max. N. 65.
— ovillus integer, Th. Max. N. 100.
— perperam vocatur excarnis, Th. IV. Loc. Arc. V.
— ponderoſitate ſua quandoque locum naturalem relinquit, Obſ. An. 62.
— pro glandula ſanguinea non immerito habetur, Obſ. An. 51.
— quo præjudicio glandula dicta? Reſp. ad Bidl. p. 12.
— vaſis Lymphaticis ſcatet, de Valv. c. 3. p. 12.
— vitulinus, Th. X. N. 91.
— — gaudet cellulis, Ep. IV. p. 9.
— — — fibris, *ibid.* p. 8. Th. X. N. 91. n. 3. & N. 92.
— — inflatus, Cat. Rar. p. 133.
— — in quonam conveniat cum pene humano? Obſ. An. 100.
— vivi canis exſectus, non obſtante notabili Hæmorrhagia ſuperſtitis, Obſ. An. 66.
Lienis Acini differunt ab iis, qui ſunt in Hepate, Th. Max. N. 126.
— *Arteriæ* Splenicæ vitulinæ faſciculi craſſiores ſunt atque conſpectiores, quam in homine, Th. II. Aſ. III. N. 12. not. & Aſ. IV. N. 4.
— bovini ſegmentum, Th. Max. N. 60. in quonam differat à vitulino? *ibid.*
— *Cellulæ* in homine dantur nullæ, ſed quidem in vitulo, Ep. IV. p. 7. 8. 9. vid. Lien humanus.
— *Connexio* cum ſtomacho, Th. VIII. N. 33. n. 2.
— *Conſtitutio* ſecundum Malpighium, Ep. IV. p. 6.
— — unde addiſcenda? Th. IX. N. 28.
— *Exſectio* vivo cane, Obſ. An. 66. Reſp. ad Bidl. p. 25.
— *Exſiccatio* aut per flatum diſtenſio in homine fieri nequit, ſed in vitulo, Ep. IV. p. 9.
— *Fibræ Nervoſæ* & transverſales cur etiam in homine videantur? Th. II. Aſ. III. N. 12. not. & N. 13. n. 2.
— — *Transverſales* etiam in liene humano diverſa præparatione apparent, Ep. IV. p. 8.
— — — non inveniuntur in homine, *ibid.* p. 7. Reſp. ad Bidl. p. 10. Th. X. N. 89.
— — — quare in homine non requirantur? Ep. IV. p. 8.

— — — in vitulo conſpicuæ ſunt, Ep. IV. p. 8. Reſp. ad Bidl. p. 10. earumque uſus, Th. IX. N. 28.
— — — in vitulo copioſiores ſunt, quam in ovillo, Obſ. An. 100.
— — — in vitulo nervi haud ſunt, Th. IX. N. 28.
— *FibrarumTransverſalium* conſtitutio, Ep. IV. p. 8.
— — — curſus & ortus, Ep. IV. p. 7. 8.
— *Glandulæ* duæ eidem adſitæ, Obſ. An. 51.
— *Glandulas* mentientia tubercula, Th. IX. N. 55.
— *Grandines* male habentur pro glandulis, *ibid.*
— *Hernia*, vid. Hernia Lienalis.
— humani arteriæ, Th. I. Aſ. III. N. 10.
— — conſtitutio male delineata, Reſp. ad Bidl. p. 10.
— — differentia à vitulino, Ep. IV. p. 7. 8. 9. Th. II. Aſ. III. N. 12. not. Th. X N. 119.
— — involucrum cur craſſum ſit? Th. VI. N. 4.
— — portiones variæ, Th. I. Aſ. III. N. 10. Th. VI. N. 4. Th. VIII. N. 79. Th. IX. N. 55. Th. X. N. 90. & N. 94. Th. Max. N. 126. & N. 192.
— ingentis partes, Cat. Rar. p. 159.
— *Membrana* unica tantum eſt in homine, in vitulo autem duplex, Ep. IV. p. 9.
— *Membranæ* incraſſatio præternaturalis, Obſ. An. 4. Th. VI. N. 4.
— *Obſtructio* ſanguinis Melancholici & craſſi auctor eſt, Obſ. An. 51.
— *Præparatio* primo à Ruyſchio accurate facta eſt, Obſ. An. 100.
— *Subſtantia* à Malpighio glanduloſa habita eſt, Obſ. An. 51. Ep. IV. p. 6.
— — glanduloſa quidem videtur, ſed nullas habet glandulas, eſtque vaſorum congeries, quorum extrema pulpoſa, quædam facile ſolubilia ſunt, & penicillos efformant, Ep. IV. p. 6. 7. 9. Th. I. Aſ. III N. 10. n. 2. Th. II. Aſ. III. N. 13. n. 1. 2. Th. III. N. 41. n. 1. & N. 72. Th. IV. N. 7. n. 2. & N. 94. n. 1. Th. VII. N. 11. & tab. 1. fig. 1. Th. IX. N. 28. Th. X. N. 94.
— *Vaſa*, lienem humanum conſtituentia, longe ſunt tenaciora, quam in brutis, Th. IV. N. 7. n. 2.
— — *Lymphatica* in vitulo copioſiora ſunt, quam in homine, de Valv. c. 3. p. 13.
— — — dantur in homine, de Valv. c. 3. p. 12. 13. Ep. IV. p. 11. Th. IV. Loc. Arc. V. n. 1.
— — — quinam negent? de Valv. c. 3. p. 12.
— — — quomodo demonſtranda? de Valv. c. 3. p. 12.
— — — ubi inveniantur? *ibid.* p. 3.
— — *Sanguinea* in homine differunt à vaccinis, de Valv. c. 4. Obſ. 22.
— *Vaſorum* conſtitutio & officium, Th. X. N. 94.
— — extrema cur glandulas repræſentare videantur? Ep IV. p. 7.
— — — in quonam à glandulis ſint diſtinguenda? *ibid.*
— — — pulpoſa cum iis plantarum optime conveniunt, Adv. Dec. III. p. 9. ſeq.
— — — quam numeroſa & ſubtilia ſint? Ep. IV. p. 6. Th. VIII. N. 79. not.
— — — quomodo ſint conſtituta? Ep. IV. p. 6. Th. VIII. N. 79. not.
— — — ratione ſubſtantiæ in homine maxime differunt ab iis in brutis, Th. IV. N. 7. n. 2. & Th. Max. N. 129.
— — — ſibi invicem proxime ſunt adſita, Ep. IV. p. 7.
— — — ſuccoſa male habentur pro glandulis, Th. X. N. 90.
— *Vena* humana, ejusque figura, Ep. IV. p. 11.
— *Venæ* & *Arteriæ* deſcriptio vera in homine, Ep. IV. p. 7. 8.
— — — — delineatio, Th. VII. tab. 1. fig. 1.
— — — — in homine differunt à vitulinis, de Valv. c. 3. p. 13. Obſ. An. 100.
— — *Splenicæ* curſus & conſtitutio, Th. IX. N. 28.
— — — curſus non ſit per totum lienem, Th. IV. Loc. Arc. V. n. 1.

— — — humanæ conſtitutio quænam? Ep. IV p. 9.
— — — perforationes incaſſum quæruntur in liene humano, Th. IV. Loc. Arc. V.
— — — prodigioſa magnitudo, Cat. Rar. p. 159.
— — — vitulinæ curſus, Th. X. N. 91. n. 2.
— — — vitulinæ poroſitas in homine locum non habet, Th. X. N. 119.
— — — vitulinæ portio ſecundum longitudinem diſſecta, Obſ. An. 100.
— vitulini differentia à bovino, Th. Max. N. 60.
— — fabricæ genuinæ deſcriptio, Ep. IV. p. 8. Th. II. Aſ. III. N. 12. & not. Th. IV. Loc. Arc. V. & nott.
— — faſciculi cur ſint craſſiores, quam in humano? Th. II. Aſ. III. N. 12. not.
— — portio cum celluloſis interſtitiis & fibris transverſis, Ep. IV. p. 11.
— — præparatio quo modo inſtituenda? Ep. IV. p. 9.
— — ramus arterioſus, Th. I. N. 3. n. 2.
— — ſegmenta diverſa, Th. IX. N. 28. Th. X. N. 92. Th. Max. N. 71. 101. & N. 178.
— — ſubſtantia quænam? Obſ. An. 100.
— — transverſales fibræ, Th. X. N. 92.
— *Uſus*, lympham ſecernere, perficere, ſanguinem exaltare &c. Obſ. An. 51.
Lieni adſita corpuſcula lienem mentientia, *ibid.*
Lienes aliquot, Th. IV. Loc. Arc. V. n. 2.
— duo foetuum humanorum, Th. V. N. 91.
— — in ove vario loco ſiti, Adv. Dec. I. p. 20.
— — ovini ex uno corpore, Th. VIII. N. 32.
— ſæpe in duas partes dividuntur, Th. VIII. N. 32.
— vitulorum, Cat. Rar. p. 124. 143. 148. 151. 154 & 183. Th. IX. N. 28. 61. Th. X. N. 119.
de *Lienalibus* glandulis opiniones & teſtimonia antiquorum, Ep. IV. p. 6.
Limaci æmulum animalculum vomitu ejectum, Adv. Dec. II. p. 18. tab. 2. fig. 4.
Limonium, Th VIII. N. 57. n. 1.
Lingua cum faucibus foetus humani, Th. IV. N. 43.
— humana cum Epiglottide & glandulis mucoſis, Th. X. N. 20.
— — innumeris gaudet papillis, Th. I. Aſ. II. N. 2, earumque diverſæ figuræ, *ibid.* n. 2.
— infantis, Th. I. Aſ. II. N. 3.
— indurata & exulcerata quomodo curanda? Obſ. An. 76.
— pueri cum Epiglottide, Th. I. Aſ. II. N. 14.
— — delineata, *ibid.* tab. 3. fig. 4.
— teſtudinis, Th. II. Aſ. IV. N. 13.
Linguæ Arteriæ innumeræ, Th. I. Aſ. II. N. 3. n. 2. earum curſus & diſtributio, Th. I. Aſ. III. N. 15. not. 1. & 2. Th. III. N. 2. n. 1.
— *Corpus* Reticulare Malpighii, Th. VIII. N. 54.
— cuſpidis extremitas cur villoſa appareat? Th. III. N. 4. not. 2.
— foetus humani portio, Th. X. N. 19.
— *Integumenta* ſunt forte productiones papillarum, Th. V. N. 4. n. 3.
— *Larynx* aperta ex homine, Th. I. Aſ. II. N. 2. n. 4.
— — cum oſſe Hyoide ex homine, Cat. Rar. p. 157.
— — quomodo ſeſe habeat extra deglutitionem? Th. I. Aſ. II. N. 2. n. 4.
— *Laryngis* interiora, Th. VIII. N. 48.
— *Nervus* à latere ſub lingua reptat, Th. I. Aſ. II. N. 3. n. 1
— *Papillæ* in bobus ſunt ſatis conſpicuæ, Adv. Dec. II. p. 26.
— — in homine variæ & diverſæ figuræ & magnitudinis, Th. I. Aſ. II. N. 2. n. 1. 2. N. 3. n. 5. & N. 14. Th. III. N. 4. n. 2. 3. Th. IX. N. 66. Th. X. N. 14. earumque tria genera, Th. X. N. 14.
— — in teſtudinibus ſimiles ſunt linguæ bovinæ, Th. II. Aſ. V. N. 13.
— — tenui ſuo involucro privatæ vehementer dolent, Adv. Dec. II. p. 26.
— pars muſculoſa, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 1.

n. 1.
— portio cum papillis lingualibus, Th. X. N. 27. n. 1.
— rugoſa quædam diſpoſitio in radice ejus, Th. III. N. 2. n. 3.
— vera conſtitutio, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 1.
— vitulinæ portiones quædam, Th. V. N. 4. Th. VI. N. 116. & Th. Max. N. 176.
— ulceroſæ durities ſcalpello & Cauterio extirpata, Obſ. An. 76.
Linguæ humanæ variæ, Th. I. Aſ. II. N. 2. Th. III. N. 2. Th. VIII. N. 24. Th. X. N. 14. 18. & 20.
— puerorum quædam, Th. I. Aſ. II. N. 14. Aſ. III. N. 15. Th. IX. N. 66. Th. X. N. 21.
Liquor Balſamicus Ruyſchii objecta conſervat, eaque nonnihil indurat, Ep. XVI. p. 12, Th. II. Aſ. III. N. 2. & Aſ. V. N. 1. n. 1. Th. VI. N. 43. n. 3. & N. 94. n. 2. Adv. Dec. I. p. 3.
— maternus, membranæ Amnio adhuc cum foetu incluſus, in liquore balſamico conſervatus, Th. X. N. 150. n. 3.
— — pellucidus in quo foetus humanus hæret, Th. X. N. 150. n. 2.
Lithophytum Amboinenſe nigrum, Th. Anim. I. N. 91. ejus ramuli, *ibid.* N. 90.
— cortice purpureo, *ibid.* N. 37.
Litophyti Africani rami, *ibid.* N. 18.
— ramuli, *ibid.* N. 30.
Lithotomiæ inauditæ exemplum, Th. VIII. N. 102. n. 6.
— novæ inventor, Ep. XII. p. 27. vid. Calculorum Sectio.
Locuſta Africana deſcripta, Th. Anim. I. N. 4.
— Americana, *ibid.* N. 47.
Lochiorum eruptio veroſimilis per Tubas Fallopianas in abdominis cavitatem, Obſ. An. 84.
Loligo cum Ovario & foetibus imperfectis, Th. Anim. I. N. 30. ejus delineatio, *ibid.* tab. 2. fig. 1.
Lumborum dolor abſque calculo vehemens, Adv. Dec. I. p. 23.
— humanorum ſegmentum, Th. Max. N. 61.
— tumor in foetu cum Spina bifida, Obſ. An. 34. 46.
— — quid ſit? Obſ. An. 36.
— — quomodo curandus? Obſ. An. 34.
— — ſimilis in puella lethalis, Obſ. An. 36.
— — — non eſt aperiendus, Obſ. An. 34.
Lumbricus latus, aliquot ulnas longus, Th. VIII. N. 77.
Lumbrici lati portio, Cat. Rar. p. 168.
Lumbrici lati longiſſimique in homine, Adv. Dec. III. p. 20. vid. etiam Vermes.
Lychnidis ramulus, Th. Max. N. 137.
Lympha igni impoſita concreſcit, Obſ. An. 19.
Lymphæ effluxus peculiari arte inhibitus, Obſ. An. 41.
— motus eſt à circumferentia ad Cerebrum, ut docet Valvularum ſtructura &c. de Valv. c. 1. p. 3. 6. 7. 9. Obſ. An. 41.
— — ex mente Bilſii naturæ eſt contrarius, de Valv. c. 1. p. 5.
— nimium profluvium ex Bubone aperto, Obſ. An. 41.
Lymphatica Vaſa diſſecta, de Valv. c. 1. p. 2.
— — in abdomine contenta lympham exonerant in Chyli receptaculum, de Valv. c. 1. p. 6.
— — inflata, Cat. Rar. p. 159.
— — in Liene, vid. Lienis Vaſa Lymphatica.
— — in Pulmonibus exiſtentia, lympham ſuam in Venas Subclavias, Axillares, aut Jugulares effundunt, de Valv. c. 1. p. 6.
— — non ſolummodo in Hydatides convertuntur, Ep. XII. p. 21.
— — ſpuria, Th. VII. tab. 1. fig. 2, Th. IX. N. 53
LymphaticorumVaſorum Valvulæ à Ruyſchio primo diſtincte & clare demonſtratæ ſunt, de Valv. c. 1. p. 1.
— — — copioſiſſimæ ſunt, *ibid.* p. 2. 3. 9.
— — — figuram habent Lunæ creſcentis, *ibid.* p. 2.
— — — quomodo demonſtrandæ? *ibid.* p. 1. & Ep. III. p. 28.
— — — quomodo ſint conſtitutæ? de

Valv. c. 1. p. 1.
— — Valvularum exiſtentia à quonam negetur? *ibid*, & quomodo probetur? *ibid*. p. 7.
Lymphaticis Vaſis ſimilia vaſa, Th. II. Aſ. I. N. 10. n. 2.

M.

M*Alæ* hominis portio, Th. X. N. 136.
— *Papillæ* plurimæ ſunt, magnaque differentia eſt inter eas, quæ locum ſuperiorem & inferiorem occupant, *ibid*.
Mali Armeniaci fructus diſſolutus & delineatus, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 9.
— — vaſa ſuccoſa, Th. Max. N. 200.
— — — — & pulpoſa alterius ſunt conſtitutionis, quam quæ reperiuntur in malo Perſico aut pyro, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 9.
— *Perſici* fabrica, Adv. Dec. III. p. 8. & 9.
— — fructus delineatus cum vaſis ſuis ſucciferis, *ibid*. tab. 2. fig. 2.
Malleus auris, vid. Auditus Organi Malleolus.
Mamma cum papilla viri adulti, Th. IV. N. 23.
— exigua eſt, pinguedine adempta, *ibid*. n. 1.
— infantis, Th. III. N. 30 & 46.
— muliebris, Th. VII. N. 70.
— marina, inſectum marinum, Th. Anim. I. N. 37.
Mammæ balænæ papillæ quædam, Th. I. Aſ. II. N. 16. & 17. Aſ. III. N. 1. & Th. V. N. 80.
— muliebris morboſæ portio, Th. III. N. 26.
— — portiones quædam, Th. VI. N. 8. & Th. Max. N. 162.
— mulieris papillæ, Th. I. Aſ. III. N. 3. Th. IV. N. 88. & Th. X. N. 34.
— — — plurimis foraminulis ſunt pertuſæ, Th. I. Aſ. III. N. 3. n. 1. & quid ea ſint? *ibid*. not. 2.
Mammarum Deletio in vetulis unde oriatur? Adv. Dec. III. p. 23.
— *Ductus Lactiferi*, adempta pinguedine, contrahuntur in vetulis macilentis, hinc mammæ fere obliterantur, & ſæpe exareſcunt, Obſ. An. 82. Th. IV. N. 23. n. 1. 2.
— — — ex balæna, Th. I. Aſ. III. N. 1. n. 1. & 3. & tab. 4 fig. 2. quæ habent eum ſulcatum & ſingularem, *ibid*.
— — — inoſculantur cum arteriolis extremis, Ep. XV. p. 10.
— — — oſcula habent in papillis ſecus ac in balæna, Th. I. Aſ. III. N. 3. n. 2.
— — — replentur, hinc in gravidis & lactantibus mammæ ſunt extenſæ, Th. IV. N. 23. n. 2.
— — — ſulcati & fimbriati ſunt, Th. V. N. 80.
— *Lac* conficitur in arteriolarum extremitatibus ex ſeroſitate ſanguinis &c. Ep. XV. p. 7. 10.
— *Papillæ* areola, Th. X. N. 34. & n. 1.
— *Papillæ* cuinam uſui inſerviant? Ep. XV. p. 13. Th. I. tab. 4. fig. 4.
— — è balænis variæ delineatæ, *ibid*. tab. 4. fig. 1. & ſeqq.
— — excoriatæ & fiſſæ quare tam difficulter curentur? Th. I. tab. 4. fig. 4.
— — gaudent papillis cutaneis, Ep. XV. p. 12. Th. I. Aſ. II. N. 16. & nott. N. 17. Aſ. III. N. 1. & N. 2. n. 2. Th. VI. N. 8. Th. X. N. 34. n. 2. Adv. Dec. II. p. 45.
— — quomodo demonſtrandæ? Th. I. Aſ. III. N. 1. & 2.
— *Papillarum* analogia cum papillis glandis penis, Th. X. N. 34. n. 2.
— *Pinguedo*, Ep. XV. p. 10.
— *Subſtantia* non glanduloſa ſed vaſculoſa eſt, Ep. XV. p. 10. Th. III. N. 26. Th. VII. N. 70. Th. Max. N. 162.
— — quare nobis glanduloſa adpareat? Ep. XV. p. 10.
— — vulgo habetur glanduloſa, Ep. XV. p. 4. 5.
Mammiformis Proceſſus Oſſis Temporum in infantibus in prima ætate deficit, ita ut vera dicenda ſit apophyſis, Th. IV. N. 1. n. 3.
Mammiformes Proceſſus cavernulis referti, Cat. Rar. p. 114.

Mamordicæ Ceylanicæ ramus, Th. Max. N. 88.
Manubria cultri & furcæ ex oſſe tibiæ humanæ, Th. II. Loc. Arc. V.
Manus foetus humani jamjam nati, Th. An. V. N. 5.
— infantis, Th. VII. N. 45. Th. VIII. N. 13.
— tumorum qualitas, Ep. XIV. p. 8.
Materies lubrica in articulo genu pone patellam reperta, Adv. Dec. II. p. 6. cujus ſecernendæ arteriolæ unum organum ſunt, *ibid.* p. 7.
Matricis humanæ, enixæ infantem, conſtitutio, *ibid.* p. 41. vid. Uterus.
Maxilla humana dentibus omnibus niveis prædita, Th. Max. N. 80.
— *inferior* cartilaginem mobilem habet & rotundam, articulationi cum maxilla ſuperiori interpoſitam, motui valde neceſſariam, Th. VIII. N. 40.
— — hominis, Th. VIII. N. 24.
— — — adulti, Cat. Rar. p. 173.
— — omnibus fere alveolis deſtituta & valde diminuta, Cat. Rar. p. 131.
— — oſſiculum ſupernumerarium habens, Th. V. Loc. Arc. I. n. 4.
— *utraque* diminuta, Cat. Rar. p. 114.
Maxillæ Antrum, Th. VIII. N. 20. n. 1.
— *Foramina* pro nervo quarti antiquorum paris in ſummo maxillæ inferioris conſpiciuntur in ſenibus poſt caſum dentium, Obſ. An. 82.
— *humanæ* portio, Th. IV. N. 69.
— *inferioris* caries ſublata, Th. IX. N. 29.
— — delineatio, Th. X. tab. 1. fig. 1.
— — infantis portio, Th. VIII. N. 40.
— — partium duarum unio quo medio fiat? Cat. Rar. p. 110.
— — portiones, Th. I. Aſ. II. N. 18. & Th. III. N. 2. Th. IX. N. 29.
— — Proceſſus anteriores veræ Apophyſes non ſunt, Cat. Rar. p. 110.
— — Proceſſus Condyloidei locus, Th. IX. N. 13. n. 1.
— *Proceſſus Condyliformis* habet membranam duram & craſſam, cartilagini ſimilem, ne ſonitum inter maſticandum ederet, Th. IV. N. 69.
— *Spatii profunditas* & latitudo poſt dentium caſum amittitur, Obſ. An. 82.
— *ſuperioris* alveolorum annihilatio & diminutio ejus, Cat. Rar. p. 131.
— — delineatio, Th. VIII. tab. 2. fig. 2.
— — pars ex bove, Cat. Rar. p. 168.
— — — ex foetu vaccino, Th. VIII. N. 20.
— — — ex infante, Th. II. Aſ. VI. N. 5.
— — — ex ove, Cat. Rar. p. 168.
— — — ex vervece, Th. VII. N. 63.
— *Vaſa* arterio-mucoſa ex vervece, Th. VII. N. 63. illorumque curſus & continuatio, *ibid.* & Th. VIII. N. 20.
Maxillarum Diminutio unde veniat? Obſ. An. 82. objecta talia, Cat. Rar. p. 114.
— *Junctura* articulationis quo medio fiat? Th. VIII. N. 40.
Maxillares Glandulæ utroque latere Ductum ſalivalem exhibent, Th. I. Aſ. II. N. 3. n. 3.
Maxillarium Glandularum apertura in os quomodo ſe habeat? Th. I. Aſ. II. N. 3. n. 3.
Meatus Urinarius, vid. Penis Urethra.
Mechaniſmus actionum vitalium, Ep. XVI. p. 3.
Meconium quid? Adv. Dec. II. p. 43.
Medicaſtrorum fraus & temeritas ſtolida, Obſ. An. 26. 49.
Medicinæ ſtudium eſt ampliſſimum, cujus ſingulæ partes totum fere requirunt hominem, Ep. XIII. p. 3.
Medulla Oſſium, vid. Oſſium Medulla.
— *Spinalis*, Th. III. N. 16. n. 3.
— — hominis integra, Cat. Rar. p. 170.
— — in colli et thoracis aliquot vertebris deficiens, Th. VIII. N. 1. n. 2.
— — quid ſit? Ep. XII. p. 5.
Medullæ Spinalis Arteriarum qualis ſit reptatus? Th. I. Aſ. III. N. 9. n. 5.
— — *Cauda Equina*, Th. X. N. 112.
— — *Conſtitutio* quænam, Ep. I. p. 9.
— — *Cortex* ubi ſitus? Th. X. N. 114.
— — hu-

— — humanæ infima portio, Th. X. N. 112.
— — — ſegmentum, Th. Max. N. 147.
— — *Involucri* intimi qualis ſit reptatus? Th. I. Aſ. III. N. 9. n. 3.
— — *Nervorum* origo, Ep. XII. p. 26. vid. Nervi Spinalis Medullæ.
— — — ſubſtantia, vid. *ibid.*
— — *Ortus* diverſi crediti, Ep. XII. p. 5.
— — portiones, Th. I. Aſ. III. N. 9. & N. 12. Th. VI. N. 31. Th. X. N. 114.
— — *Principium*, Cat. Rar. p. 181. Th. III. N. 45. & 71.
— — — cum nervis ex eo oriundis, Ep. XII. p. 25.
— — — ex homine cum annexis, Th. X. N. 30. quomodo in dextram & ſiniſtram partem dirimatur? *ibid.*
— — *Principii* ſulcus longitudinalis, Ep. XII. tab. 15. fig. 2.
— — *Structura*, Ep. XII. p. 5. 25. 26. Th. I. Aſ. III. N. 9 n. 1. & ſeqq. Th. X. N. 112.
— — *Subſtantia* Corticalis ex meris vaſis ſanguifluis conſtat, Ep. I. p. 6. Th. I. Aſ. III. N. 9. n. 2. Th. VI. N. 119. n. 4. Th. VIII. N. 88.
Meliceridis origo ſecundum Cl. Boerhaavii ſententiam, Adv. Dec. I. p. 12.
Membrum virile, vid. Penis.
Membra quomodo è corpore emergere debeant? Th. X. N. 29. n. 2. & 5.
de *Membris* detruncatis patientum querelæ, Ep. XIV. p. 6. 13. ſeqq.
Membrana Coxæ, vid. Oſſis Coxæ Membrana.
— cujus arteriolæ artificioſe repletæ ſunt, Th. X. N. 129.
— Hymen. vid. Hymen.
— ſanguine infarcta, Cat. Rar. p. 139.
— ſpuria, vid. Pſeudo-membrana.
— vaſculis ſanguineis minutiſſimis ditata, Cat. Rar. p. 125.
Membranæ analogum quid, Th. VI. N. 15.
— arteriæ Mercurio oppletæ, Th. IX. N. 94.
— — quam tenues & copioſæ ſint? Th. VIII. N. 81.
— portiones, Th. VI. N. 66. & Th. VII. N. 55.
— præternaturalis pone Hymenem, exitum foetus impedientis, inciſio, Obſ. An. 22.
Membranæ incraſſantur per inflammationem, Obſ. An. 4.
— non omnes vaſis gaudent, Ep. XIII. p. 10.
— ſua quoque vaſa ſanguinea copioſiſſima habent, licet albicantes conſpiciantur, Ep. V. p. 18. Cat. Rar. p. 125. 135. Th. VIII. N. 81. Th. IX. N. 94. Th. XI. N. 129.
Membranarum & *Nervorum* in corpore conſenſus, Ep. XIV. p. 14.
intra *Membranarum* duplicaturas liquores frequenter colliguntur, Th. V. N. 57. n. 2.
Membranacea Vaſa quo magis dilatantur, eo magis ſæpe incraſſantur, Obſ. An. 94.
Membranulæ Embryonis, Th. VI. N. 40.
Meninges, vid. Cerebri Pia & Dura Mater.
Menſes retenti aliquando per Capitis integumenta aliasque vias evacuantur, Adv. Dec. III. p. 14.
Menſium Defectus accuratum conceptionis tempus non demonſtrat, Adv. Dec. II. p. 27.
— *Eruptio* per Tubas Fallopianas in Pelvim, Obſ. An. 85. Th. IV. Arc. I.
— *Exitus* inciſione factus, Obſ. An. 32.
— *Fluxus* nimius in puerperis ſæpe contingit, quando nimis cito domo exeunt, *ibid.* 43.
— *Suppreſſio* à membrana vulvam claudente orta, *ibid.* 32.
Mente capti cadavere aperto, Plexus Choroideus male conſtitutus inventus, Th. VII. N. 48. not.
Mercurius an fluat per Papillarum Pyramidalium foramina, Reſp. ad Bidl. p. 16.
Meſembrianthemum Africanum, Th. VIII. N. 57. n. 1.

Meſenterium conſumptum exitioſum exiſtit, de Valv. c. 4. Obſ. 19.
— *humanum* totum Apoſtemate purulento conſumptum, quod à nullo alio obſervatum, Adv. Dec. II. p. 11.
— *neglectum* licet in vulnerum inflictione ſit, maximi tamen momenti eſt in vulneribus abdominalibus, *ibid.* p. 9.
— *Membrana* triplici conſtat, Th. VI. N. 118. n. 1.
— *vulneratum* lethale eſt, quod tamen à nemine pronunciatum, Adv. Dec. II. p. 8. 9.
Meſenterii Conſtitutio in vitulis qualis? Adv. Dec. III. p. 22.
— *Fabrica* eſt ſubtilis membranacea, Adv. Dec. II. p. 8.
— *Glandulæ* an in certo ætatis termino evaneſcant? Adv. Dec. III p. 23.
— — conſtant vaſis ſanguineis copioſis, pulpoſis extremitatibus præditis, Adv. Dec. II. p. 10. Dec. III. p. 23. Th X. N. 160.
— — mulieris Hydropicæ, Hydatidibus ſtipatæ, Th. VII. N. 37.
— — ovium differunt ab humanis, Th. Max. N. 106.
— — pauciores & exiliores ſunt in decrepitis, quam in iis, qui in flore ætatis decubuerunt, Adv. Dec. II. p. 10. & Dec III. p. 23.
— — plures ſunt, quam annotarunt auctores, *ibid.*
— — ſcirrhoſæ factæ, Th. X. N. 134.
— *Glandularum* conſtitutio vaſculoſa, Th. X. N. 160.
— — curſus, *ibid.*
— — vaſa ſanguifera peculiari gaudent reptatu, Adv. Dec. III. p. 23.
— — uſus, *ibid.*
— humani ſegmentum delineatum, Th. Max. lit. A. et tab. 3.
— — ſegmenta varia, glandulis numeroſiſſimis inſtructa, Th. X. N. 61. Th. Max. N. 83. 84. 118. 172. & 197.
— infantis portio, Th. X. N. 160.
— *Læſio* lethalis eſt, vid. Meſenterium vulneratum.
— *Nervi* multi & ſubtiles ſunt, Th. I. Aſ. III. N. 13. n. 1. Adv. Dec. II. p. 9.
— ovilli ſegmentum, Th. Max. N. 106.
— *Pinguedo* vaſculis ſanguineis ſubtiliſſimis ornata eſt, Adv. Dec. II. p. 11.
— portio delineata, *ibid.* tab. 3. fig. 2.
— — Hydatidibus repleta, Th. IX. N. 62. lit. B.
— portiones variæ, Th. VI. N. 18. Th. VII. N. 72. Th. IX. N. 62. lit O. Th. X. N. 53.
— *Præparatio* qua methodo facienda? Adv. Dec. II. p 9. ſeq.
— totius conſumptio, de Valv. c. 4. Obſ. 19.
— *Tunica* Celluloſa intra duplicaturam ſita, Th. VI. N. 118 n. 1. Adv. Dec. II. p. 9. 10.
— *Vaſa* ſanguinea habent alium finem, quam auctores annotarunt, Adv. Dec. II. p. 9. 10 tab. 3. fig. 2. forte præter hæc vaſa ſanguinea, nervoſa, chylifera & Lymphatica, alia adhuc ſunt, à nemine annotata, Adv. Dec. II. p. 12.
— *Vaſorum* ſanguiferorum extremitates, Adv. Dec. III. p. 23.
— — — qualis curſus, Th. X. N. 61.
— vitulini portio, Cat. Rar. p. 161.
Meſenterio annectuntur Inteſtina tenuia in ſpeciem hemiſphærii, Adv. Dec. II. p. 8.
Meſeraicæ Venæ in equis valvulis veris præditæ ſunt, *ibid.* p. 11.
— — potus & Chyli tenuiora forte reſorbent *ibid.* p. 18. & Adv. Dec. III. p. 23.
Mictio ſanguinolenta facile à calculi attritione oritur, Cat. Rar. p. 156.
Milium Indicum, Th. Anim. I. N. 2. n. 4.
— — rubrum, *ibid.* N. 67.
— — ſubflavum, *ibid.* N. 31.
Millefolium Africanum, *ibid.* N. 6. Th. VII. N. 57. n. 1. ejus flos, Th. Anim. I. N. 6.
— — flore luteo, *ibid.* N. 13.
Millefolii marini fructicoſi ramuli, *ibid.* N. 30.
Miſerere mei qualis ſit affectus quæque ejusdem cauſæ? Obſ. An. 91. Th. I. Aſ. II. N. 4. n. 3. Th. IV. N. 14.

Th. Max. N. 166.
Mola, male ita dicta, ſive moles carnea ex utero vetulæ expulſa, Th. VII. N. 21.
Molæ excretæ ſæpe ſunt particulæ Placentæ uterinæ relictæ, perperamque ita dicuntur, Obſ. An. 28. 29. 88. Th. III. N. 7. n. 1. 2. Th. VI. N. 25. n. 3. N. 67. not. Th. Max. N. 31. & 198.
— veræ non dantur, vid. Suctores.
Molarum origo & natura, Obſ. An. 58.
de *Molis* nugæ anniles, Obſ. An. 28.
Mollugo, Th. Anim. I. N. 67.
Monſtri deſcriptio, Th. VIII. N. 46.
Monſtra putatitia, Adv. Dec. II. p. 28.
— varia, Adv. Dec. I. p. 20.
Morbi in fine ſaliva ſæpe eſt deglutienda Adv. Dec. II. p. 15.
— nomen ita dandum, ut ſit convenientia nominis cum re ipſa, Adv. Dec. II. p. 21.
Morbi frequentes ac curatu difficiles exiſtunt, qui invadunt vias, excretioni ſuperfluorum inſervientes, Obſ. An. 95.
— inſanabiles frequenter fiunt, quia ægri ſunt ita meticuloſi, Obſ. An. 48.
— nativam partium fabricam ſubito immutant, Adv. Dec. I. p. 5. 13.
Morborum cutaneorum cauſa, Adv. Dec. I. p. 11.
Mucu, piſciculus Guinenſis argenteus planus, Th. Anim. I. N. 38.
Mucus narium, vid. Narium Mucus.
Mullei ex corio humano confecti, Th. IV. Loc. A. A.
Mumia ex cadavere foetus humani, Th. VIII. N. 57. n. 1.
Mundubi Piſonis, Th. Anim. I. N. 14.
Murucujæ Piſonis ramulus, Th. IV. N. 45.
Muſæi Ruyſchiani encomium, Ep. VII. p. 3.
Muſcæ minutiſſimæ, Th. I. Loc. Arc. IV.
— — è Nympharum pelliculis excluſæ, *ibid.*
Muſculares fibræ, Th. Max. N. 163.
Muſculus Biceps ex juvene, Th. Max. N. 201.
— *Elevator* brachii, *ibid.* N. 78.
— *Gluteus* major ex juvene, *ibid.* N. 96.
— *Mallei* uterque, Th. III. N. 36. n. 4.
— *Suſpenſorius* Teſticuli, Th. V. N. 90. not.
Muſculi Abdominis in Hydropicis facile ſeparantur, Obſ. An. 19.
— *Brachii* balſamo conditi, Cat. Rar. p. 167.
— — enumerati, Cat. Rar. p. 167.
— *Fallopiani* tres, in uno ſubjecto inventi, quod rarum, Th. IV. N. 83.
— *Laterales*, Penem conſtringentes, Th. III. N. 22. n. 2.
— ſub cute cruris quales? Th. VI. N. 2. n. 1.
Muſculorum Intercoſtalium tractus fibrarum cruciformis, Th. VIII. N. 4. n. 3. Th. IX. N. 97.
— *Ocularium* naturalis ſitus, Th. II. N. 1. n. 1.
— — vaſa ſanguinea, Th. III. N. 57.
— *Nictitantium* tendines quomodo repant? Th. V. N. 33.
— *Sectio*, Reſp. Rav. p. 5.
— *Suralium* fruſtum, Th. Max. N. 112.
— — tendinis ſutura, Th. V. N. 60.
— *Tendinis* portio, Th. Max. N. 208.
— — — ex balæna, Th. Max. N. 36.
— *Tendines* lapſu fracti, Adv. Dec. II. p. 5.
— — pedem flectentium & abducentium quare vaginæ nervoſæ incluſi? Th. I. Aſ. I. N. 6. n. 3.
— — pedis varii nominati, Th. IV. N. 82.
Muſcus clavatus, Th. Anim. I. N. 14.
Muſci arborei exotici ramuſculi, *ibid.* N. 21.
— marini Amboinenſis ramuli, Th. Anim. I. N. 89. & 90.

N.

N*Arium Dolor* & alia incommoda à globulo ſuccini, diu in naribus hærente, Topho aut materia calculoſa obducto, Obſ. An. 44.
— *Hæmorrhagia* quare tam facile excitetur? Ep. VIII. p. 9.
— *Mucus* quomodo in os derivetur? Th. VI. N. 3.

— — quomodo producatur? Th. X. N. 37.
— *Oſſa* ſpongioſa delineata, Th. VII. tab. 3. fig. 2.
— *Polypus*, Obſ. An. 6. & quid ſint? *ibid.*
Narwal, unicornu Groenlandici, Embryo, Th. IX. N. 93.
Naſus hominis, Th. V. N. 89.
— — induratus cum annexis, Th. Max. N. 120.
— infantis cum labio ſuperiore, Th. I. N. 6.
Naſi Alæ ſive *Pinnæ* dividuntur in plures interruptiones in parte cartilaginea, quam hucusque annotarunt auctores, Ep. VIII. p. 9.
— — — — in totum non ſunt cartilagineæ, ſed partim membranaceæ, Ep. VIII. p. 9.
— — — — quænam ſint? Ep. VIII. p. 8.
— *Apertura* gemina canaliculorum pone dentes inciſorios quemnam habeat uſum? Th. VI. N. . n. 1
— — illa non ſemper eſt gemina, *ibid.*
— — vix aliquando viſibilis eſt, *ibid.*
— *Cartilaginum* novem deſcriptio, Ep. VIII. p. 9. & ſeq.
— *Diviſio* communis in quinque cartilagines, Ep. VIII. p. 4. & 8.
— *Ductus* peculiaris per quem mucus excernitur, Th. II. N. 7. not.
— *Epichondrium* quid ſit? Th. IX. N. 68.
— *Globus* in duas partes dividitur, Ep. VIII. p. 9. & tab. 9.
— hominis dimidia pars, Th. V. N. 92.
— in longitudinem diſſecti, portio, Th. II. Aſ. VI. N. 7.
— *Interruptiones* quatuor Cartilagineæ delineatæ, Ep. VIII. tab. 9. fig. 4. quot earum ſint? Th. V. N. 89.
— *Oſcula* canaliculorum cum arteriolarum extremis continuant, Th. X. N. 124.
— — — quid ſint? Th. X. N. 124.
— — — unde ortum habeant? *ibid.*
— *Oſſa* ſpongioſa inveſtiuntur etiam membrana glanduloſa & vaſculoſa, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 4.
— — — ex ove, Th. VII. tab. 3. fig. 2.
— *Oſſea* pars conſtat pluribus oſſibus, quam duobus ſpongioſis, Ep. VIII. p. 9.
— *Pori* cuinam uſui deſtinati ſint? Th. I. N. VI. n. 1.
— portio delineata ſecundum longitudinem diſſecta, Th. III. tab. 4. fig. 5.
— pueri lamella longitudinalis, Th. III. N. 61.
— — pars, Th. VI. N. 3.
— *Septum* delineatum cum involucro mucoſo, ſuisque vaſis arterioſis, Ep. VIII. tab. 9. fig. 6.
— — in pueris totum eſt cartilagineum, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 6. Th. III. N. 61. n. 1.
— — inveſtitur membrana mucoſa, Ep. VIII. p. 9. quæ vaſculis plurimis ſanguineis plena exiſtit, Ep. VIII. p. 9. Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 3. 4. Th. III. tab. 4. fig. 5. Th. VI. N. 3. n. 2. Th. VII. N. 63. tab. 3. fig. 2. ſcatet etiam glandulis, Ep. VIII. p. 9. tab. 9. fig. 7. Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 7. Th. VI. N. 3. n. 2.
— — inveſtitur præterea Perichondrio, Ep. VIII. p. 9. Th. III. N. 61. n. 2. & tab. 4. fig. 5. lit. i. Th. IX. N. 68. quod abraſum difficulter de novo generatur, Ep. VIII. p. 9. Th. X. N. 68.
— — peculiari ductu præditum eſt in utroque latere, Th. II. Aſ. VI. N. 7. not.
— — ſulcos habet, de quorum uſu nil Anatomici hactenus pronunciarunt, Th. III. N. 61. n. 3.
— *Septi* cartilaginea pars prima, Ep. VIII. p. 9.
— — Cartilago ſecunda & tertia, *ibid.*
— — — quarta & quinta, *ibid.* p. 10.
— — — ſexta & ſeptima, *ibid.*
— — — octava & nona, *ibid.*
— — Cartilagineæ partis integumentum exterius, Th. IX. N. 68.
— — foramen, ſeu oſculum cujusdam ductus, Th. III. N. 61. n. 5.
— — integumentum innumeris arteriolis præditum eſt, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 3.
— *Structura* cartilaginea, Ep. VIII. p. 8.

— *Sub-*

— *Subſtantiæ* cartilagineæ diviſio, & Septi conſtitutio ab auctoribus eſt prætervisa Ep. VIII. p. 4. ſed vera à Cl. Ruyſchio deſcripta, Ep. VIII. p. 9. 10.
— *Vomer*, Th. VI. N. 64.
— — cum Septo narium unitus, Cat. Rar. p. 115.
ſupra *Naſum* foetus humani appendicula inſtar Colis muſculi adnata, Adv. Dec. I. p. 21.
Naſales Glandulæ quando conſpiciantur? Th. VI. N. 3. n. 2.
— — quid ſint? *ibid.*
Natura eſt ſui conſervatrix, Obſ. An. 55.
— organorum humanorum ſimplicitatem cur evitaverit? Ep. Ettm. p. 16.
— ſibi ipſi proſpicit, intenta ſemper ſuæ liberationi, Adv. Dec. II. p. 31. 34. 35.
Naturæ formantis modus ſatis cognitus non eſt, Adv. Dec. III. p. 4.
— luſus varii ſunt, Obſ. An. 79.
Nerion auguſtifolium odoratum, Th. Max. N. 178.
Nervus Acceſſorius tam in dextra quam in ſiniſtra parte è variis fibris nervoſis conſtat, Th. I. N. 5. n. 5.
— *Patheticus* in latere dextro duplex, Th. VII. N. 10. n. 1.
— *Sublingualis* à latere ſub lingua reptat, non autem ſub frenulo ipſo, Th. I. Aſ. II. N. 3. n. 1.
— *Supernumerarius* in capitis baſi interiore, à latere dextro nervi paris vagi, Th. I. N. 5. n. 1.
Nervi Cruralis curſus & diviſio, Th. VI. N. 22. n. 1.
— tenuis fibra, in innumeras fibrillas ſubdiviſa, delineata, Th. III. tab. 4. fig. 4.
— vel minimi vulnus eſt lethiferum, Reſp. ad Bidl. p. 14.
Nervi è *Medulla Oblongata* oriundi optime à Ruyſchio depinguntur, Ep. XII. tab. 13.
— ex *Cerebro* oriundi, Th. VIII. N. 42. n. 3.
— *Intercoſtales* non ſemper eodem modo diſtribuuntur, Th. I. Aſ. II. N. 10. not.
— — non ſemper in coſtarum ſulcis ſeſe abſcondunt, Th. VI. N. 27. not.
— *Optici*, vid. Optici nervi.
— *Pathetici* raro in uno latere duplices reperiuntur, Th. VII. N. 10. n. 1.
— *Spinalis Medullæ* ex principio Spinalis Medullæ alio ritu prodeunt, quam illi, qui emergunt è corpore globoſo, aut à thalamis & ceteris Medullæ Oblongatæ locis, Ep. XII. p. 26.
— — — innumeris gaudent arteriis, Th. I. Aſ. III. N. 9. n. 4.
— — — noni paris eodem ritu prodeunt, quo ceteri nervi, è Medulla Spinali oriundi, id quod à nemine delineatum, Ep. XII. p. 26. tab. 13. lit. m.
— — — numerum habent incertum & inæqualem, Ep. XII. p. 26.
— — — ſunt productiones filamentoſæ Piæ Matris, Ep. XII. p. 25. 27.
— *Vagi* in utroque latere duobus in locis Cranium perforant, Th. I. N. 5. n. 4.
Nervorum Auditoriorum ramus durus à molli eſt diſtinctus, Th. I. N. 4. n. 2.
— *Cranii* oſſa perforantium decem paria, *ibid.* n. 1. undecim vel duodecim paria, *ibid.* N. 5. n. 3. octo paria recenſita, Th. IV. N. 4. n. 1. & ſeqq.
— *Diſtributio* à Williſio quomodo facta ſit, in eos ſcilicet, qui voluntariæ actioni, et alios, qui vitali præſunt, Ep. XVI. p. 5.
— *Diverſitas* in ſingulis fere corporis plagis maxima eſt, Adv. Dec. I. p. 14.
— *Exortus* è capite, Th. X. N. 22. not.
— *Extrema* differunt ratione ſtructuræ, Adv. Dec. I. p. 14.
— — ſunt ſubtiliſſima, Th. III. tab. 4. fig. 4.
— *Olfactoriorum* extremitates os cribroſum perforant, Th. I. N. 5. n. 2.
— *Origo* & principium, Ep. XVI. p. 11.
— *Sanguiferorum* læſio eſt periculoſa, Reſp. ad Bidl. p. 14.
— *Tranſitus* per Cranii partem inferiorem, Th. IV. N. 3.
— *Vaſa* ſanguinea, Th. I. Aſ. II. N. 5. n. 7. & Aſ. III. N. 9. n. 4.
Neurologia ſcitu eſt neceſſaria, Reſp. ad Bidl. p. 13.
Nidulus exiguus Americanus cum ovis,

Th. Anim. I. N. 6.
Nutritio foetus difficulter explicari poteſt, Th. II. Aſ. IV. N. 18. n. 4. N. 19. vid. Foetus nutritio.
— quomodo contingat? Ep. VIII. p. 5. Ep. XVI. p. 9. 10. Th. III. N. 16. n. 2. Th. IV. N. 96. Th. VI. in Prodrom. & N. 125. n. 3. Th. X. N. 35. Adv. Dec. I. p. 17. Adv. Dec. II. p. 20.
Nutritius ſuccus quomodo ad foetum vitulinum deducatur? Th. VI. N. 74. n. 3.
— — ubi conficiatur? Th. V. N. 41. vid. etiam Foetus nutritio.
Nymphæ, Th. VI. N. 1. n. I. Th. VII. N. 60.
— cute & poris carent, Th. V. N. 70. not.
— in Perinæo ubi hæreant ante excretionem? Th. I. Loc. Arc. IV.
Nympharum exuviæ per vias urinarias expulſarum, *ibid.* vid. & Chryſalides & Chryſalidum.

O.

OBſtetricaria ars fabulis, erroribus & præjudiciis plena eſt, & quomodo emendanda? Adv. Dec. II. p. 32. & ſeq.
— — male ſuccedens non ſemper obſtetricibus imputanda, *ibid.* p. 38. 39.
Obſtetrix excuſanda eſt, ſi viſcerum fiat profuſio, ubi cutis circa Umbilicum defectus eſt, Obſ. An. 72.
— non nimis crudeliter tractare debet puerperas, Obſ. An. 61.
Obſtetrices quid in obſtetricando debeant obſervare? Obſ. An. 61.
Obſtetricum auguria è multiplicitate nodi Funiculi Umbilicalis, Cat. Rar. p. 136.
— præjudicia varia, Adv. Dec. II. p. 37.
Oculus balænæ ad corporis formam admodum exiguus, Th. II. Aſ. I. N. 1. n. 1.
Oculi humani utraque palpebra, vid. Palpebræ.
Oculi balænarum, tum ſecundum longitudinem, tum transverſim diſſecti, Th. II. Aſ. I. N. 1. n. 1. N. 9. & N. 17. Th. Max. N. 51.
— carentes medulloſa ſubſtantia, Ep. XIII. tab. 16. fig. 16.
— gallinarum, Th. IV. N. 15. Th. V. N. 33.
— humani, Th. II. Aſ. I. N. 7. 8. 11. 13. Aſ. II. N. 7. 10. 11. 13. 15. Aſ. V. N. 17. Aſ. VI. N. 3. & N. 10. Th. IV. N. 47. Th. V. N. 99. Th. X. N. 23. N. 125. & 146. Th. Max. N. 34.
— — cum annexis muſculis, aut iis omnibus privati, Th. II. Aſ. I. N. 10. Aſ. III. N. 2. & 3.
— — infantiles & pueriles, eorumque partes, tum anteriores tum poſteriores, Ep. XIII. tab. 16. Th. II. Aſ. I. N. 4. 5. & N. 14. Aſ. II. N. 2. & N. 14. Aſ. VI. N. 11. Th. Max. N. 44.
— — ſuperficiem interiorem quamnam habeant? Th. II. Aſ. I. N. 6.
— infantum Th. I. Aſ. II. N. 14. Th. II. Aſ. IV. N. I. & Aſ. VI. N. 11. Th. III. N. 57.
— puerorum, quorum quidam transverſim ſecti, Th. II. Aſ. I. N. 2. & N. 12. Aſ. II. N. 2. Aſ. IV. N. 14. 16.
— vitulorum, Th. II. Aſ. I. N. 15. Th. X. N. 147.
Oculorum Arteriolæ per membranas tenuiſſimas, ut Choroideam, Ruyſchianam & Retinam, nutritioni vel calefactioni haud ſolum inſerviunt, Ep. XIII. p. 32.
— *Delineatio* cum Nervis ocularibus ex juvene, Ep. XIII. tab. 16. fig. 6. alia ſecundum oculum humanum transverſim ſectum, ibid. fig. 15.
— *Ductus Nuckius* peculiaris ductus eſt, Ep. XIII. p. 11.
— *Fibræ* motrices, muſculos conſtituentes, Th. II. Aſ. I. N. 10. n. 5.
— *Glandula* lachrymalis multis oſculis prædita eſt, Th. II. Aſ. V. N. 9. n. 2. unde varii pili prodeunt, *ibid.* N. 1. n. 2.
— *Humor Aqueus* absque omni dubio non ita remanet, quin renovetur, Ep. XIII p. 11.
— — *Cryſtallinus* & *Vitreus* in hominibus tunicis circumdati ſunt, nullis vaſis ſanguineis viſibilibus dotatis, Ep. XIII. p. 10. 16. 32. fig. 20. 21.

— — *Vi-*

— — *Vitreus* Cryſtallinum in ſinum ſuum recipit, Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 4.
— *Humoris Cryſtallini* tunica ex ove vaſis ſanguineis repleta, Th. II. Loc. Arc. IV.
— *Humores Cryſtallini & Vitrei*, Th. II. Aſ. I. N. 2. N. 11. n. 4. & N. 14. n. 13.
— — — ovinus & vitulinus cum membranula ambiente *Aranea* dicta, Th. II. Loc. Arc. IV. vid. Oculorum Membranula.
— — tres ſunt, Ep. XIII. p. 6.
— *Humorum* portiones depictæ, Ep. XIII. tab. 16. fig. 20. & 21.
— *Iris* humana, Th. II. Aſ. II. N. 2. not.
— — quid ſit? Ep. XIII. p. 5. 10. tab. 16. fig. 17. Th. II. Aſ. II. N. 2. & tab. 1. fig. 4.
— *Iridis* arteriolæ depictæ, Ep. XIII. tab. 16. fig. 17. earumque naturalis magnitudo, *ibid.* fig. 17.
— — circulus minor, Ep. XIII. tab. 16. fig. 17. Th. II. Aſ. I. N. 15. fig. 4. 5. 6. 7.
— — — major Ep. XIII. p. 31. Th. II. tab. 1. fig. 7.
— *Lachrymolia puncta* in vitulo admodum capacia, Th. II. Aſ. V. N. 1. n. 3.
— *Ligamentum Ciliare*, Ep. XIII. p. 5. 12. 13.
— — — conſtat jugis undulatis latiuſculis, Ep. XIII. p. 12. 30. 31. fig. 8. lit. c. fig. 13. 14. Th. II. Aſ. VI. N. 11. n. 3. tab. 1. fig. 4. & 5.
— — — haud conſiderandus eſt tanquam muſculus, nec eorum munere fungitur, Th. II. Aſ. I. N. 15. Aſ. VI. N. 11. n. 3.
— — — inter, & Proceſſum Ciliarem magnum eſt diſcrimen, Ep. XIII. p. 12. 13 Th. II. Aſ. I. N. 15. & Aſ. VI. N. 11. n 3.
— — — innumeris arteriolis inſtructum, Th II. Aſ. I. N. 4.
— — — quid ſit? Ep. XIII. p. 12.
— — — ut & Proceſſus ejus, quomodo recedere poſſint à pupilla, & ad eam accedere? Th. II. Aſ. IV. N. 11.
— *Ligamenti Ciliaris* Proceſſus, Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 2.
— — — — ex quo conſtet? *ibid.* N. 15.
— — — ſtatus naturalis, Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 1.
— *Liquor*, ad eos humectandos deſtinatus, quomodo poſſit condenſari? Ep. III. p. 28.
— *Membrana* nictitans ex gallina, Th. IV. N. 15. Th. V. N. 33.
— *Membranula*, ambiens humorem Cryſtallinum, *Aranea* dicta, Th. II. Loc. Arc. IV. ſententiæ diverſæ de ejusdem exiſtentia, *ibid.*
— *Muſculi* vaſorum ſanguineorum ingenti copia ſcatent, Th. III. N. 57.
— *Nervus* naturali ſitu & colore, Th. I. Aſ. II. N. 14 n. 1.
— — cuinam rei præcipue deſtinatus? *ibid.*
— *Nervi Ciliares*, Th. II. Aſ. I. N. 4.
— — — cur ita dicantur? Th II. Aſ. I. N. 7. n. 3.
— — — in aliis numeroſiores, in aliis pauciores, Th. II. Aſ. I. N. 7. n. 2. & N. 16.
— — — quare alios fugerint? Th. II. Aſ. I. N 7. n. 2.
— — — Ruyſchiani, Ep. XIII. p. 30. fig. 11. 12. Th. II. Aſ. I. N. 4. N. 7. n. 2. 3. & N. 10. n. 6.
— — quomodo ingrediantur in Tunicam Scleroticam? Ep. XIII. p. 29. fig. 6.
— *Orbitæ* vulnus lethale, Obſ. An. 54.
— *Palpebræ*, vid. Palpebræ.
— *pars* interior innumeris papillis nerveis ſcatet, Th. X. N. 28.
— *Partes* conſtitutivæ, Ep. XIII. p. 5.
— *Partium* delineatio & deſcriptio ex balæna, Th. II. tab. 1.
— — omniumque Tunicarum, vaſorum diſtributionis &c. in homine accuratiſſima delineatio, Ep. XIII. tab. 16. Th. II. tab. 1.
— *Pigmentum* pullum, ibidem exiſtens, quid? Ep. XIII. p. 13. 14. 28. tab. 16. lit. c. Th. II. Aſ. I. N. 15. Aſ. II. N. 7.
— *Pigmenti* nigri reſiduum, Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 5.

— — — ſtriæ latiores in homine, quam in quadrupedibus, Th. II. Aſ. II. N. 7.
— *Proceſſus Ciliaris*, Ep. XIII. p. 5. 12. 13.
— — — gaudet fibris motricibus longitudinalibus, &c. Ep. XIII. p. 12. 13. 30. fig. 8. lit. d. fig. 13. Th. II. Aſ. I. N. 15. Aſ. II. N. 7. Aſ. IV. N. 11. Aſ. VI. N. 11. n. 3. tab. 1. fig. 4. 5. 7.
— *Pupilla* quibus tendinibus dilatetur, & conſtituatur? Th. II. Aſ. II. N. 7. Aſ. IV. N. 11. not.
— — vaſa ſanguinea habet, Th. II. Aſ. N. 11. n. 1.
— *Pupillæ* circulus ex quo conſtet? Th. X. N. 125.
— *Senſibilitas* unde veniat? Th. X. N. 23.
— *Situs* perverſus in ove, Adv. Dec. I. p. 21
— *Tunica Adnata* quænam ſit? Ep. XIII. p. 5. 10.
— — *Choroidea*, Ep. XIII. p. 11. Th. II. Aſ. I. N. 3. 4. 5. & ſeq. Aſ. IV. N. 20.
— — — arteriolis gaudet, diverſum reptatum obſervantibus ab arteriolis Tunicæ Ruyſchianæ, vid. Tunica Ruyſchiana.
— — — cujus ſuperficies exterior obſita eſt Pigmento nigro, Th. II. Aſ. II. N. 7.
— — — depicta, Ep. XIII. tab. 16. fig. 8. 10. 11.
— — — ejusque nervi Ciliares, *ibid.* fig. 8.
— — — inverſa, Th. Max. N. 57.
— — — numeroſas habet arterias, Ep. XII. p. 12 14. p. 29. fig. 8. Th. II. Aſ. I. N. 1. n. 2.
— — — pars ejus poſterior, Th. III. N. 57.
— — — quarta exiſtit, duplici lamella conſtans, quarum interior *Ruyſchiana*, anterior *Uvea* dicitur, Ep. XIII. p. 5. 11. 12. 13.
— — *Cornea*, Th. II. Aſ. II. N. 4. Aſ. IV. N. 11. Th. III. N. 48. & 53.
— — *Cryſtallina*, Ep. XIII. p. 10.
— — — quid ſit? *ibid.*
— — *Innominata* ſive *Tendinea*, Ep. XIII. p. 5. 10.
— — *Retina*, Ep. XIII. p. 6. 15.
— — — an ex medullari ſubſtantia ſolummodo ſit conflata? Ep. XIII. p. 15.
— — — arteriolas habet, quæ è fundo oculi eam adeunt, Ep. XIII. p. 15. 29. fig. 7. earum ortus, *ibid.* p. 16.
— — — interius undulata aliquoties reperitur, Ep. XIII. p. 23. Th. II. Aſ. II. N. 2.
— — — medulloſa, Th. II. Aſ. I. N. 3. n. 1.
— — — nulla ſubſtantia medulloſa obſita, Th. II. Aſ. II. N. 11. n. 3.
— — — plane vaſculoſa fere exiſtit, Ep. XIII. p. 15. 31. fig. 16. Th. II. Aſ. I. N. 7. n. 5. Aſ. II. N. 8. n. 2. & N. 11. n. 3.
— — — quam ſubtilis & tenuis ſit? Ep. XIII p. 15. Th. II. Aſ. I. N. 12. n. 1. Aſ. II. N. 8. n. 1. 2.
— — — unde ſit denominata? Ep. XIII. p. 15.
— — — undulata apparens, Th. II. Aſ. II. N. 2.
— — *Ruyſchiana*, Ep. XIII. p. 13. Th. II. Aſ. I. N. 2. & ſeqq. Aſ. IV. N. 20. Adv. Dec. III. p. 5.
— — — craſſitie papyro proxima eſt? Th. II. Aſ. I. N. 17. n. 1.
— — — defenditur contra Ravium, Ep. XIII. p. 13. & ſeq. p. 29. Adv. Dec. III. p. 5.
— — — depicta, Ep. XIII. tab. 16. fig. 7.
— — — expanſa, ejusque facies interior, Ep. XIII. tab. 19. fig. 13.
— — in dubium vocata & quare? Ep. XIII. p. 6.
— — — nunc à Cl. Albino accuratiſſime præparata hodie demonſtratur, Adv. Dec. III. p. 5.
— — — pars ejus poſterior, Th. III. N. 54.
— — — quem uſum habeat? Ep. XIII. p. 14.
— — — quomodo à Choroidea differat? Th. II. Aſ. II. N. 17.
— — — quomodo Choroideæ ex parte ſit connata? *ibid.* Aſ. I. N. 9. not.
— — — quomodo inventa & quare ita denominata? Ep. XIII. p. 13.

— — — quousque pertingat? Th. II. Aſ. VI. N. 11. n. 4.
— — — reptatu arteriolarum diverſo gaudet ab arteriis Choroideæ, Ep. XIII. tab. 16. Th. II. Aſ. VI. N. 11. n. 2. Th. X. N. 146. qui reptatus in utraqne Tunica depingitur, Ep. III. tab. 16. fig. 9.
— — — vere datur, eſtque plane vaſculoſa, Ep. XIII. p. 11. 13. 14. 30. fig. 9. Th. II. tab. 1. fig. 6.
— — *Sclerotica*, ſive *Dura*, Ep. XIII. p. 5. 11. Th. II. Aſ. I. N. 2. 3. 4. 5. n. 1. & N. 10. n. 2.
— — — anterius *Cornea* audit, Ep. XIII. p. 5. 6. 11.
— — — ductum habet peculiarem, cum vena non convenientem, à Cl. Nuckio inventum, Ep. XIII. p. 11.
— — — inverſa, Th. Max. N. 57.
— — — reflexa, Th. II. Aſ. VI. N. 15.
— — — portiones ejus, Th. II. Aſ. I. N. 6. Aſ. II. N. 1. Aſ. V. N. 18.
— — — portiones ipſius depictæ, Ep. XIII. tab. 16. fig. 4. 12. 16. 19.
— — — ſcatet inſuper novis, à Ruyſchio detectis, vaſculis plurimis, quæ forte humorem aqueum, per ductum Nuckianum allatum, reducunt, Ep. XIII. p. 11. Th. II. N. 10. n. 2.
— — — vaſa habet ſanguinea, ſed non tam copioſa, quam Adnata &c. Ep. XIII. p. 11. 29. tab. 16. fig. 6. 8.
— — — vaſcula ipſius nova veroſimilia, Ep. XIII. p. 11.
— — *Vitrea*, Ep. XIII. p. 16.
— — *Uvea* aliquando à Choroidea differre videtur Ruyſchio, Ep. XIII. p. 11. 12.
— — — efformat Iridem, Ligamentum Ciliare, ejusque Proceſſum, Ep. XIII. p. 12.
— *Tunicæ* ab auctoribus numero diverſæ ſtatuuntur, alii quatuor, alii quinque, ſex alii &c. enumerant, Ep. XIII. p. 5.
— — ſunt octo, Ep. XIII. p. 10.
— *Tunicarum*, Humorum &c. variæ delineationes, Th. II. tab. 1. fig. 1. & ſeqq.
— — recenſio & deſcriptio, Ep. XIII. p. 10. & ſeqq. Th. X. N. 125. n. 1.
Oeſophagus ope fibrarum muſculoſarum & longitudinalium abbreviatur, Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 3.
— quomodo deſcendat? Th. IX. N. 63. n. 2.
— ſtomachi, Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 3.
Oeſophagi Anguſtatio qualis affectus? Adv. Dec. I. p. 24.
— — quomodo curanda? *ibid.* p. 26. ſeqq.
— *Arteriæ* exortus ab arteria Bronchiali, de Valv. c. 4. Obſ. 10.
— *Fibræ* circulares, ſive internæ, Th. II. Aſ. V. N 6.
— humani portio, Th. III. N. 77.
— *Integumentum* papilloſum eſt, Th. VII. N. 40. Th. VIII. N. 40. Th. VIII. N. 47. Adv. Dec. II. p. 26.
— *Morbi*, pro inſanabili habiti & rariſſimi, curatio pulchra, Adv. Dec. I. p. 24.
— *Situs* tortuoſus facit deglutitionem læſam, Th. IX. N. 63. n. 2.
Omentum arterias plurimas habet, Th. I. Aſ. I. N. 7. n. 3. Aſ. III. N. 8. Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 5.
— continens faſciculum pilorum, Th. X. N. 1. lit. A.
— continens tumorem piloſum, Obſ. An. 18. Th. III. N. 63. n. 2.
— craſſitie inſigni donatum, Obſ. An. 18.
— equinum, Cat. Rar. p. 180. & p. 182.
— in ſtatu naturali nullis foraminibus eſt pertuſum, Th. I. Aſ. III. N. 8. Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 6. Th. V. N. 8. Th. VI. N. 8. & 33. n. 2. Th. VIII. N. 18. Th. X. N. 70. quomodo foramina hæc contrahat? Th. V. N. 8.
— licet ſit tenue, ſæpius tamen incraſſatur, Th. X. N. 117.
— omni pinguedine deſtitutum, Th. V. Loc. Arc. IV.
— Peritonæo adhærens, Obſ. An. 18.
— ſcirrhoſum, Obſ. An. 19.
— uteri fundo connatum, Obſ. An. 63. fig. 53. & Obſ. 83. fig. 68.
Omenti Coarctatio ſcirrhoſa ventris poſt par-

partum, tumorem oblongum referens, Obſ. An. 63.
— *Conſumptio*, Obſ. An. 70. Adv Dec. II. p. 12.
— — non eſt lethalis, de Valv. c. 4. Obſ. 19.
— *Craſſities* unde veniat? Th. IX. N. 70.
— foetus humani portiones, Th. I. Aſ. III. N. 8. Th. X. N. 122.
— portio nulla pinguedine obſita, Th. X. N. 69.
— portiones aliæ, Cat. Rar. p. 181. Th. IV. N. 49. n. 2. Th. X. N. 70. & 117.
— tenuiſſimi portio, Th. X. N. 57.
— *Tenuitas* in ſtatu ſano, Th. VI. N. 33. n. 2. Th. X. N. 69. & 70.
Ophthalmia ſedem habet in vaſis ſanguineis Tunicæ Adnatæ, Ep. XIII. p. 10.
Opticus Nervus, Th. II. Aſ. I. N. 7. n. 6.
— — involucris duobus præditus eſt, Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 3. Aſ. III. N. 2.
— — non recta linea, ſed curvo tramite ad oculum vitulinum incedit, Th. II. Aſ. I. N. 15. n. 2.
Optici Nervi arteriæ ſerpentino reptatu decurrunt, Th. II. Aſ. I. N. 6.
— — involucra, Ep. XIII. p. 28. fig. 4. Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 3. Aſ. II. N. 14. n. 2. Th. IV. N. 3. n. 2.
— — ſpongioſitas in cadavere recenti à nemine demonſtrata, Ep. XIII. p. 29. fig. 4. 5. Th. I. Aſ. II. N. 5. n. 7. Th. II. Aſ. I. N. 11. n. 3.
Opticum Nervum concomitantes arteriæ ſerpentino curſu incedunt, Th. II. Aſ. I. N. 6. & Aſ. II. N. 11. n. 2.
Optici Nervi ex plurimis fibris nerveis compoſiti, Th. X. N. 164.
— — immediate amicti ſunt Pia Matre, Th. VII. N. 12 n. 3.
— — ſunt poroſi, Th. I. Aſ. II. N. 5. n. 7.
Opticorum Nervorum coalitio, Ep. XIII. tab. 16. fig. 5.
— — — & proventus, Th. V. N. 29.
Opuntia Americana ſpinoſa minor, Th. Anim. I. N. 4. & N. 32.
Opuntiæ Americanæ ſpinoſæ majoris ramus, Th. X. N. 7.
— — — minoris ſpinula, *ibid.* N. 123.
— fructus, Th. V. N. 61.
— ſpinoſæ majoris fructus, Th. Anim. I. N. 74.
Orbis Africanus, *ibid.* N. 60.
— — cauda bicolori, *ibid.* N. 75.
— Curacaovienſis, nigris coloribus, N. 36.
Oris labia, vid. Labia.
Orthopnœa ab obſtructione & expanſione veſicularum Pulmonis, Obſ. An. 19. 20. & 21.
— comitem habet livorem labiorum, totiusque faciei, Obſ. An. 19. frequentius fit, quam quidem obſervarunt Medici, Obſ. An. 21.
— in Hydrope ex Hydatidum congerie, Obſ. An. 27.
Os Alæ fractum & ſanatum ex anate, Cat. Rar. p. 33.
— *Capitis* denudatum, ab aëre licet nigreſcens, tamen absque viſibili lamellarum ſeparatione reſtitutum, Obſ. An. 5.
— — quanam ætate ſit membranaceum? Th. III. ab init.
— *Caudæ* in viris magis ad oſſa pubis accedit, Cat. Rar. p. 108.
— *Coccygis* in difficili partu extrorſum vertitur. Adv. Dec. II. p. 43. vid. & Partus difficilis.
— *Cubiti*, carie exeſum, ex quo propullulavit fruſtum in formam fiſtulæ, Th. X. N. 176. ejus delineatio, *ibid.* tab. 2. fig. 1.
— — pueri ſex circiter annorum, Cat. Rar. p. 117.
— *Cuneiforme* falſo quartum audit, Cat. Rar. p. 131.
— *deforme*, in Atheromate repertum, Th. Max. N. 160.
— *Femoris*, vid. Oſſis Femoris &c.
— *Fractum* è gallina, quomodo à natura ferruminatum ſit? Th. VIII. N. 49.
— *humanum* cum annexis, Th. VI. N. 115.
— *Humeri* delineatum, Th. X. tab. 3. fig. 2.
— — ex infante delineatum cum exuviis ver-

vermiculi in ejus cavo, Adv. Dec. III. tab. 1. fig. 1.
— — humoribus exeſum, Cat. Rar. p. 155.
— — in quo Oſſeo-ſpongioſa ſubſtantia tanquam Diploë Cranii reperitur, Th. X. N. 176.
— — ſex annos fere nati, Cat. Rar. p. 117.
— *Occipitis* duplex ſupra invicem poſitum, Cat. Rar. p. 175.
— — è quatuor partibus coagmentatum, *ibid.* p. 106.
— — in ætate infantili ex quatuor conſtat oſſibus, Th. V. Loc. Arc. I. n. 3.
— — prominentia oſſea præternaturali præditum, Cat. Rar. p. 116.
— — ſeparatur ab oſſe Sphoenoides tantum in junioribus, *ibid.* p. 115.
— *Olecrani* pro Apophyſi ſpuria habendum, Cat. Rar. p. 117.
— *Palati* humani, *ibid.*
— *Pectoris* è quinque oſſiculis rotundis conſtat, *ibid.* p. 112.
— — ex undecim oſſiculis rotundis conflatum, *ibid.* p. 111.
— — infantis, Th. IX. N. 2.
— — qua ætate è quatuor oſſibus conſtet? Cat. Rar. p. 113.
— — ſenis ex uno oſſe conſtans, *ibid.* p. 178.
— *Styloides* aliquando oſſi Hyoidi conjungitur per ligamenta, ita ut poſtea cum ea in unum os concreſcat, Adv. Dec. III. p. 31.
— — cur nunquam fere inveniatur in Craniis ex Coemeteriis collectis? *ibid.* p. 30.
— — in juvenibus non per Symphyſin, ſed Anthrodiam Dianthroſeos jungitur oſſi Temporum, hinc Crania ex ſepulchris collecta hoc oſſe ſæpe orbata ſpectantur, *ibid.* p. 31. ſed in ſenibus contra naturam per Symphyſin aliquando illud annectitur; *ibid.*
— — non eſt Apophyſis oſſis Petroſi, *ibid.*
— *Tali* & *Calcis*, Th. Max. N. 208.
— *Tibiæ* abſque cavitate, quod rariſſimum eſt, repertum, Th. II. Loc. Arc. V. Th. III. Loc. I. N. 5. Th. IX. N. 2. n. 3.
— — à carie corruptum, Cat Rar. p. 171.
— — à carie craſſum & deforme &c. Th. X. N. 174.
— — à carie exeſum, ex quo propullulavit fruſtum magnum, teres & cavum, in formam fiſtulæ, Th. VIII. N. 8.
— — aliquando Diploë & lamella duplici, velut Cranium, conſtat, Th. VIII. N. 8.
— — arteriæ ejus per portionem Perioſtii Anticmenii, Ep. V. tab. 5. fig. 1.
— — delineatum quoad nonnullas portiones, Th. VIII. tab. 3. fig. 2. & 4. Th. X. tab. 2. fig. 2. & ſeqq.
— — & *Femoris* per Ancyloſin coalita, Cat. Rar. p. 175.
— — exeſum è meretrice, *ibid.* p. 174.
— — Exoſtoſes ejus. vid. Exoſtoſes.
— — humanæ, Th. VI. N. 34. Th. VII. N. 14. Th. X. N. 72. 115. & 121. Th. Max. N. 88. & 157.
— — — cum prominentia unius fruſti fracti, Cat. Rar. p. 179.
— — — incurvatum, *ibid.* p. 179.
— — medulla ipſius quomodo fiat in ſepulchro, Th. IX. N. 2. n. 2. vid. etiam Oſſium Medulla.
— — non omnino eſt deſtitutum duabus tabulis, Th. VIII. N. 8. not.
— — portio ipſius, Th. IX. N. 2.
— — præternaturale, è nucha ovis exſectum, Cat. Rar. p. 178.
— — ſubſtantiam quamnam habeat? Th. IX. N. 2. n. 1.
— — ſuperficie exteriore & interiore quanam gaudeat? Th. X. N. 178.
— — Topho & Exoſtoſibus obſitum, Th. X. N. 177. & 178. ejusque delineationes, *ibid.* tab. 2. fig. 2. & ſeqq.
— — vaſa ſanguinea habet, quæ vero raro ſenſus incurrunt, & quare? Ep. V. p. 18.
— — — — quemnam reptatum & conſtitutionem habeant? Th. X. N. 121.
— — utrumque, Cat. Rar. p. 166.

Oſſis Coxæ & acetabuli ejus membrana & vaſa ſanguifera, Adv. Dec. II. p. 1.
— *Femoris Acetabulum* delineatum ex juvene, Adv. Dec. II. tab. 3. fig. 3.
— — *Caput* delineatum, Th. V. tab. 2. fig. 1.
— — *Caries*. Cat. Rar. p. 139.
— — *Cartilagineæ cruſtæ* in ſuprema ſuperficie vaſis ſanguineis deſtituuntur, & quare? Adv. Dec. III. p. 33.
— — *Cartilagines* mobiles, quæ inter oſſium, articulatim commiſſorum, extrema interponuntur, quandoque penitus deficiunt, *ibid.*
— — *Cavitas* non ſemper datur, *ibid.* p. 32.
— — *Cervix* deficiens, Th. IX. N. 44. quo modo ejus caput ferruminatum? *ibid.*
— — *Collum* ex quonam conſtet? Th. VIII. N. 103. n. 1.
— — — facile frangitur, Th. VIII. N. 103. & n. 1. 2. 3. 4.
— — — in totum poſt fracturam deficiens, Th. VIII. N. 103. n. 1. Th. IX. N. 74. ejus ligamenta craſſa, & quomodo horum ope ſit connatum? Th. IX. N. 74.
— — *Colli* fractura frequens in vetulis claudicantibus, Th. VIII. N. 103. & n. 2. 3. 4.
— — *Curvatura* quomodo curanda? Adv. Dec. II. p. 16.
— — *Delineatio*, cum Chryſalidibus in ejus cavo, ex homine, Adv. Dec. III. tab. 1. fig. 1.
— — — cum inhærente animalculo, Scarabæum æmulante, ex femore pueri octo annorum, *ibid.* tab. 2. fig. 1.
— — *Dolores* interni in lue Venerea unde? Th. X. N. 182.
— — *Epiphyſis* inferior delineata, Th. VII. tab. 3. fig. 1.
— — — in infantibus plane cartilaginea eſt, ſucceſſu temporis, cartilagine abrupta, particulæ oſſeæ ſuccedunt, Th. X. N. 182. & tab. 3. fig. 2. & 4.
— — & *Tibiæ* in caſu Valgi conſtructio, Adv. Dec. II. tab. 1. fig. 2.
— — *Ferruminatio* ex anate, Cat. Rar. p. 169.
— — *Fractura* male ſanata & repoſita, Cat. Rar. p. 129.
— — hominis adulti fruſtum maxima craſſitie, Th. Max. lit. H.
— — humani magna expanſio ab humoribus cauſata, Cat. Rar. p. 179.
— — *Membrana* & Vaſcula ſanguifera, Adv. Dec. II. p. 2.
— — *Membranula*, Medullam ambiens, vaſculoſa eſt, Th. X. N. 82.
— — pars ſuperior delineata, Th. VIII. tab. 3. fig. 1. & Th. IX. tab. 1. fig. 1.
— — particula carie obſeſſa, Cat. Rar. p. 139.
— — portio delineata, Th. V. tab. 2. fig. 2.
— — — ex infante, Th. X. N. 182. delineata, *ibid.* tab. 3. fig. 4.
— — — fracturam paſſa, Th. IX. N. 74.
— — puerilis objectum, Cat. Rar. p. 117.
— — ſegmentum partim carneum, partim tendinoſum, Adv. Dec. II. tab. 1. fig. 1.
— — *Subſtantia* durior & compactior, vulgo *Ivoor* dicta, nusquam craſſior eſt, quam in ſui medio, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 1. lit. I.
— — *Trochanter* major & minor ſunt Apophyſes ſpuriæ Cat Rar. p. 117. Adv. Dec. III. p. 31.
— — vetulæ claudicantis portio ſuperior, Th. IX. N. 44.
— — *Unio* per Ancyloſin cum oſſe Tibiæ & patella, Cat. Rar p. 178.
— *Frontis Cavitas* perquam exilis, Cat. Rar. p. 114. vid. Frontis Oſſis cavitas.
— — & *Bregmatis* diſtantia, vid. Oſſa Bregmatis.
— — & naſi portio, Th. IX. N. 68.
— — *Exciſio* è foetu humano, Th. Max. N. 210.
— — *Membranula* tenuiſſima, qua tegitur ejus cavitas, vaſculoſa valde eſt, Th. IX. N. 13. n. 7.
— — *Sulci* longi unde ortum ducant? Cat. Rar. p. 113.
— *Ilii* utriusque partes in junioribus, *ibid.* p. 106.

— — *Aceta-*

— — *Acetabulum*, Th. V. N. 25.
— — *Conſtitutio* Spinæ cartilaginoſæ in tenellis, Cat. Rar. p. 106.
— *Innominati* & *Sacri* Ancyloſis, Cat. Rar. p. 117.
— — *Ligamenti* nerveo-cartilaginei uſus & vaſa ſanguinea, Th. V. N. 25. n. 1.
— — objectum ex ove, Cat. Rar. p. 130.
— — partes. Cat. Rar. p. 111.
— — portio delineata, Adv. Dec. II. tab. 3. fig. 3.
— — *Situs* declivior lateris ſiniſtri unde proveniat? Cat. Rar. p. 110.
— pueri ſegmentum, Perioſtio obductum, delineatum, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 8.
— *Sacri* arteriarum reptatus & ortus, Th. V. Loc. Arc. VII. n. 2.
— — ex infante portio, Th. V. N. 69.
— — infima pars ad tumorem producendum diſpoſita eſt, Obſ. An. 35.
— — — — à poſtica parte ſemper hiat, pinguedine tecta, *ibid.*
— — portio delineata, Th. V. tab. 3. fig. 1.
— — *Vertebræ* maxime differunt à vertebris dorſi, Th. V. N. 69. & tab. 3. fig. 1.
— *Temporum* Proceſſus Mammiformis, vid. Mammiformis Proceſſus.
Oſſa an ex lamellis conſtent? Th. X. N. 176.
— *Brachii* carioſa & intorta à lue Venerea, Cat. Rar. p. 174.
— *Bregmatis* & *Frontis* in jamjam natis valde diſtant, imo magis quam vulgo annotarunt auctores, quæ diſtantia in partu admodum proficua eſt, Th. VIII. N. 2.
— *Capitis*, vid. Os Capitis.
— *Carpi* fracta, poſt tres annos nondum coalita, in nebulone, Obſ. An. 4.
— *Cavo* deſtituta, cur ita conſolidentur? Adv. Dec. III. p. 32.
— *Cavo* omni ſæpe deſtituuntur ob morbum antegreſſum, *ibid.* vid. & Oſſium cavitas.
— *Coalita* in unum, & in aliam ſubſtantiam mutata, Th. V. N. 53.
— *Conſervata* in liquore melius demonſtrantur, quam exſiccata, Th. II. Aſ. V. N. 11. Th. IV. N. 25.
— *Coſtarum*, vid. Coſtarum oſſa.
— *Cranii* adulti hominis, Cat. Rar. p. 113. 114. 115. 116. & 117.
— — exeſa ex lue Venerea, &c. *ibid.* p. 174.
— — foetus creſcunt ſtriatim inſtar glaciei, Th. I. n. 2.
— — in foetu aliquando pertuſa ſunt, Cat. Rar. p. 176.
— — — — non per ſuturas ſed membranas conjunguntur, Th. II. Loc. Arc. II. N. 1. n. 2.
— — — — non per mutuum contactum, ſed per diſtantiam conjunguntur, Th. II. Loc. Arc. II. N. I. n. 4. Th. III. Loc. 2. N. 1. & 2.
— — — — non ſunt cartilaginea, ſed membranacea, Th. III. ab. init.
— — nuper nati, Cat. Rar. p. 105.
— — pueri octo annos nati, *ibid.* p. 115.
— *Embryonis* ſeptem ſeptimanarum, Cat. Rar. p. 122.
— *Emolliri* poſſunt ab acido liquore, ita ut flectantur, Th. IV. N. 38. Th. VI. N. 13.
— *Ferruminata* ab ipſa natura, Cat. Rar. p. 133. Th. VIII. N. 42. & 98.
— *Foetus* quatuor menſium, Cat. Rar. p. 109. 119. & 139.
— — ſex præter propter menſium, *ibid.* p. 123. Th. VIII. tab. 1.
— *Fracta*, bene tractata, cur quandoque non concreſcant? Adv. Dec. II. p. 6.
— *Fracta* ſemel, quare facili negotio iterum frangantur? Th. VIII. N. 49.
— *Franguntur* facilius in extremitatibus, quam in medio, & quare? Adv. Dec. III. p. 30.
— — in infante facile in partu difficili, & quare? *ibid*
— *Infantis* anni unius, Cat. Rar. p. 165.
— — — unius cum dimidio, *ibid.* p. 163.
— — annorum octo, *ibid.* p. 163.
— — — quatuor, *ibid.* p. 111.

 — — — quin-

— — — quinque, *ibid.* p. 112.
— — — trium, *ibid.* p. 106.
— — menſium octo, *ibid.* p. 107.
— — — quinque, *ibid.* p. 144.
— — — ſex, *ibid.* p. 136. & 137.
— — ſex ſeptimanarum, *ibid.* p. 106.
— *Iſchii* in partu laborioſo aliquando à ſe invicem dehiſcunt, Adv. Dec. II. p. 42. 43.
— *Magna* fracta ſæpe non ferruminantur, Obſ. An. 4. Adv. Dec. II. p. 6. quid tum faciendum? Adv. Dec. II. p. 6.
— *Maxillaria* quinque, Cat. Rar. p. 179.
— *Mollia* pultis ad inſtar, Obſ. An. 81. Adv. Dec. Dec. II. p. 16.
— *Nutrimentum* à Medulla non accipiunt, ſed firmitatem, Th. IX. N. 2. n. 3. vid Offium Medulla.
— *Occipitis* ſupra invicem poſita, vid. Os Occipitis.
— *Pedis* extremi meretricis aquæ ſupernatare viſa ſunt, Th. VII. N. 14.
— — ovilli exarticulata, Cat. Rar. p. 142.
— — utriusque eleganti ſyntaxi compoſita, *ibid.* p. 130.
— *Pedum* duorum leviſſima meretricis Cat. Rar. p. 174. Th. VII. N. 14.
— *Pubis* in viris non ita dehiſcunt, ac mulieribus, Cat. Rar. p. 108. & 113.
— quæ primo fuere cartilaginea, deinde oſſea fiunt, Adv. Dec. III. p. 30.
— *Sanata* cur denuo frangantur? Th. VIII. N. 49.
— *Scorbuticorum* cur ita mollia? vid. Scorbuticorum Oſſa.
— *Senilia* plurima vaſa abolent, Adv. Dec. II. p. 4.
— *Sexus ſequioris* quomodo differant? Cat. Rar. p. 113.
— *Sincipitis* gigantis prodigioſæ magnitudinis, Cat. Rar. p. 153.
— — in fœtu non ſunt cartilaginea, uti volunt, ſed membranacea, Th. III. ab init.
— — non multum à ſe invicem diſtantia, Th. III. Loc. II. N. 1. n. 3. & N. 5.
— — valde dehiſcentia, *ibid.* N. 2. & 4.
— *Tarſi* degenerata, ejusque degenerationis delineatio, Th. V. tab. 3. fig. 4.
— — in ſubſtantiam oſſeam mutata, Th. VIII. N. 68.
— — in unum coalita, atque in aliam ſubſtantiam mutata, Th. V. N. 53. tab. 3. fig. 4.
— — pars eorum ex homine, Th. V. N. 53.
— *Tibiæ* ſine cavitate, vid. Os Tibiæ.
— *Varia* è foetibus qua ætate cartilaginea vel oſſificata ſint? Cat. Rar. p. 105. & ſeqq.
Oſſium Affectus varii, *ibid.* p. 181.
— *Apophyſes* ſpuriæ quænam ſint? *ibid.* p. 107.
— — — quomodo fiant? Adv. Dec. III. p. 31.
— *Articulorum* humor lubricus, & unde? Adv. Dec. II. p. 6. & ſeq.
— *Cartilagines* non ſunt partes penitus exſangues, Adv. Dec. III. p. 33.
— *Cavitas* interna in omnibus æqualis non eſt, *ibid.* p. 32.
— *Cavitates* internæ non ubiqui membrana, medullam ambiente, cinguntur, uti voluerunt auctores, ſed utplurimum totæ ſunt ſpongioſæ, vel oſſeo-filamentoſæ &c. *ibid.*
— *Coalitus* præternaturalis, de Valv. c. 4. Obſ. 8.
— *Diminutionis* exempla, Obſ. An. 67.
— *Dolor* internus & intolerabilis ab iſtis animalculis forte ortus, Adv. Dec. III. p. 20. quomodo curandus? *ibid.* p. 21.
— *Epiphyſes* præcipuo oſſi junguntur, mediante imprimis Perioſtio, non cartilagine, *ibid.* p. 29. 30.
— — quomodo in tenella ætate conſtitutæ? Cat. Rar. p. 107.
— — veræ quænam ſint? *ibid.*
— *Fabrica* interior, quæ membranas, vaſcula & medullam continet, à Malpighio & Haverſio non ſatis cognita fuit, *ibid.* p. 18.
— *Fibrarum* longitudinalium uſus, Th. II.

II. Aſ. III. N. 14. n. 3.
— *Firmitas* unde veniat? Th. IX. N. 2. n. 3.
— *Fractorum* callus non eſt tantæ firmitatis, quam os ipſum, Cat Rar. p. 133. 134.
— *Fractura*, vid. Oſſa franguntur.
— *Ligamenta*, vid. Ligamenta.
— *Medulla* in brutis copioſior eſt, quam in hominibus, Adv. Dec. III. p. 32.
— — in cavis oſſium reperta maximam habet analogiam cum ea materia, quæ invenitur in Epiphyſium ſubſtantia *ibid.* p. 32. 33. atque etiam cum pinguedine alia noſtri corporis, Th. IX. N. 2. n. 3. Adv. Dec. III. p. 32. 33.
— — non nutrit ea, ſed firmiora reddit, Th. IX. N. 2. n. 3.
— — quomodo in ſepulchris poſt mortem mutetur? Th. IX. N. 2. n. 2.
— *Medullæ* membrana una & communis non occurrit, Adv. Dec. III. p. 32.
— *Medullam* ambiens membranula quando intolerabiles dolores excitet? Th. X. N. 182. ejus tenuitas in femore, *ibid.*
— *Medulloſa materia*, in ſpongioſitatibus contenta æque tuto aſſervatur, quam ubi invenitur materia Medullæ communis, Adv. Dec. III. p. 32.
— *Nigredo* ab aëre facta, Obſ. An. 5. & 81.
— *Nutritio*, vid. Oſſa nutrimentum &c.
— *Oſteogeneſia* inchoatur in parte oſſis craſſiſſima, ſed quo tempore ignoratur, Adv. Dec. III. p. 30.
— — in diverſis oſſibus quo tempore fiat? Cat. Rar. p. 109. & ſeqq. p. 121. & ſeqq.
— *Pubis* diſtantia in ſexu ſequiori, vid. Oſſa Pubis.
— *Spongioſitas* in multis eſt filamentoſa, Adv. Dec. III. p. 32.
— *Subſtantia* interior Nymphis vel Chryſalidibus &c. plena, *ibid.* p. 18. 19. 29 32.
— — Oſſeo-filamentoſa, *ibid.* p. 32.
— — Oſſeo-ſpongioſa differt, *ibid.*
— — valde ſpongioſa eſt, Th. II. tab. 2.
— *Structura* in brutis differt ab humanis Oſſibus, Adv. Dec. III. p. 32.
— *Zygomaticorum* inſignis proceſſus oſſeus, Cat. Rar. p. 115.
de *Oſſibus*, Adv. Dec. III. p. 29.
Oſſiculum anatis à natura ferruminatum, Th. VIII. N. 98.
— carie exeſum, & ex oſſe femoris expulſum, Th. III. ab init.
— ceraſi, diu in naribus hærens, Obſ. An. 44.
Oſſicula auditus, vid. Auditus organi oſſicula.
— ex utero ovino expulſa, Th. IX. N. 1. n. 1.
— Wormiana varia in diverſis ſuturis, Cat. Rar. p. 113. & ſeqq.
— ſepulchrum ejusque operculum conſtituentia, Th. VIII. N. 57. in notis.
— tenellorum Sceletorum & adultorum oſſa differunt, Cat. Rar. p. 138.
— tria in Glandula Pineali inventa, Th. V. N. 63.
Oſſificationis tempus præciſe non poteſt determinari, Cat. Rar. p. 137. Adv. Dec. III. p. 30.
Oſſivorus tumor ſpongioſus inſignis magnitudinis, in quo mirabilia multa, Obſ. An. 81. Cat. Rar. p. 155.
Oſteogeneſia, vid. Oſſium Oſteogeneſia.
Ovarium Gallinæ cum annexo utero, Th. IX. N. 16. n. 1.
— *Genuinum* quodnam ſit? Ep. Ettm. p. 20.
— *Muliebre*, Th. IV. Loc. Arc. I. n. 3.
— — ſeriem dentium continens. Adv. Dec. III. p. 6. & 20.
— *Ovillum*. Th. Max. N. 29.
Ovarii Atheromata & *Steatomata*, Adv. Dec. I. p. 6.
— *Coalitus* cum tubis Fallopianis, Obſ. An. 83.
— *Corruptio*, Th. X. N. 107.
— *Eruptio* poſt abſceſſum ventris, minus profunde perforatum, Obſ. An. 16.
— *Hydatides*, vid. Hydatides.
— muliebris *Hydrops*, Obſ. An. 17. qualis affectus ſit? *ibid.*
— *Nabothiani* novi adplauſus quo exceptus fuit, Ep. Ettm. p. 9.

— — — argumenta quibus probetur, *ibid.* p. 6. & 15. & ſeqq. quibusque idem rejiciatur, *ibid.* p. 10. 15. & ſeqq.
— — — deſcriptio, & quid illud ſit? *ibid.* p. 3. 5. ſeqq. Adv. Dec. I. p. 4. & 7.
— — — fibrillæ verum Funiculi Umbilicalis rudimentum non ſunt, Ep. Ettm. p. 13.
— — — inventionis circumſtantiæ & hiſtoria, *ibid.* p. 4. 7.
— — — locus parum congruus, *ibid.* p. 11.
— — — rejectio, Adv. Dec. I. p. 5. & ſeqq. Ep. Ettm. p. 14.
— — — ſitus, Ep. Ettm. p. 6.
— — — veſiculæ quid ſint? *ibid.* p. 12.
— — — veſicularum figura & magnitudo, *ibid.* p. 6. 15.
— portio cum innumeris ovulis, Th. Anim. I. N. 30. not.
— — in qua innumeri Embryones Loliginis, *ibid.*
— *Rajæ* portio cum maximo numero ovulorum, Th. Anim. I. N. 87.
— *Teſtudinis* portio, Th. VIII. N. 65.
Ovaria in vetulis admodum exilia utplurimum viſuntur, Obſ. An. 45.
Ovariorum, eorumque ductuum, ſitus mutatur tempore geſtationis & puerperii &c. Th. IX. N. 15. n. 1.
Ovariis veſtigium relinquitur ab ovo excuſſo poſt impрægnationem, quod Graeffio dicitur Cicatrix, ſed improprie, Adv. Dec. III. p. 15. & ſeqq.
Ovis caput ſine ore &c. Adv. Dec. I. p. 21.
— ceu fatuæ Plexus Choroideus, Th. VII. N. 48.
Oves cum pedibus, è nucha eminentibus, Adv. Dec. I. p. 21.
Ouruſſia, avicula Curacaovienſis, Th. Anim. I. N. 48.
— — mellivora Indiæ Occidentalis, *ibid.* N. 6.
Ouruſſiæ Sceleton, vid. Sceleton.
Ovum Corruptum quid contineat? Th. X. N. 107.
— *Crocodili* foecundatum delineatum, Th. Anim. I. tab. 6. fig. 2.
— *Gallinaceum* caudatum, Th. X. N. 111.
— — cortice duriore obductum, in Ovario gallinaceo repertum, Cat. Rar. p. 158.
— — exiguum, ex ovo majore deſumptum, Th. IV. N. 48. & Th. VII. N. 47.
— — — putamine obſitum, ex ovo gallinaceo deſumptum, Th. X. N. 139. & Th. Max. N. p. 95.
— — figura peculiari, Th. IX. N. 41.
— — parvum in ovo gallinaceo repertum & delineatum, Th. III. tab. 3. fig. 5.
— — prodigioſum, Cat. Rar. p. 159.
— — referens fructum Dactyli, Th. IV. N. 32.
— — repræſentans portionem Inteſtini Coli, Coeci, ejusque proceſſum vermiformem, Th. III. N. 11. & tab. 3. fig. 4.
— — repræſentans pueri penem cum Scroto, ne præputio quidem excepto, Th. III. tab. 3. fig. 6.
— *Humanum*, Cat Rar. p. 122.
— — foecundatum, *ibid.* N. 170.
— *Muliebre* foecundatum, Th. VI. N. 38. 39. 41. Adv. Dec. I. tab. 1. fig. 1.
— — — in quo paululum liquoris continebatur &c. Th. VI. N. 5.
— — — ſi aliquot dies in utero moretur, accipit rudimentum Embryonis & Placentæ, Cat. Rar. p. 170.
— — — totum ovario non exit, ſed ejus contentum cum membrana tenuiſſima Chorio & Amnio, remanente Calice, Adv. Dec. III. p. 16.
— — — uteroque expulſum, in quo externe videre licuit Placentulæ rudimentum, Th. VI. N. 38. not.
— — — uteroque expulſum in quo nullum Embryonis rudimentum videri poterat, Th. VI. N. 39. & 40.
— *Rajæ* foecundatum delineatum, Th. Anim. I. tab. 3. fig. 6.
— *Teſtudinis* marinæ fœcundatum, cujus cortex non eſt lapideus, Th. Anim. I. N. 90. ejus delineatio, *ibid.* tab. 7. fig. 2.

— *Totum* an ovi contentum Ovario exeat in actu concipiendi disquiritur, Th. VI. N. 21.
Ovi Calix manet in Ovario, Adv. Dec. III. p. 16.
— *Contentum* ex quo ſit prognatum, Th. VI. N. 32. n. 4.
— — quid ſit? *ibid.* n. 5.
— *Ductus*, vid Tuba Fallopiana.
— *Excluſio* ex Ovario quomodo conſideranda? Th. VI. N. 21.
— *Foecundati* locus, è quo exit in Tubas Fallopianas, Adv. Dec. III p. 15.
— — utero rejecti, conſtitutio, Th. VI. N. 5. N. 38. 39.
— *Integumentum* extimum in Ovario, poſt contenti expulſionem, remanet, Th. VI. N. 32. n. 4.
Ova exigua diverſi coloris, in dorſo animalis Americani, Th. Anim. I. N. 35.
— — non emergentia ex abdomine, *ibid.* in not.
— *Foecundata* & non foecundata muliebria delineata, Th. VI. tab. 14. Adv. Dec. I. p. 9. tab. 1. fig. 2.
— — quorſum deferantur? Th. VI. N. 21.
— *Muliebria* præter naturam magna, Obſ. An. 17.
— — tria, Th. VI. N. 37.
Ovorum Membranæ ſuperſtites ab aliis Calices dicuntur, Th. IX. N. 16. not.

P.

PÆdotheca infantis, Th. Max. N. 134.
Pagurus, cancer, Th. Anim. I. N. 88.
— — delineatus, *ibid.* tab. 5. fig. 2.
Palatum pueri, Th. VI. N. 3.
Palati Apertura per dentes inciſorios, Th. VI. N. 3. n. 1.
— *Ductus* ſupra palatum ad aurem excurrens. Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 2.
— *Fungus* cum carie, Scalpello & Cauteriis feliciter extirpatus, Obſ. An. 48. ſimilis caſus ob medicaſtrorum inſcitiam eventu diſſimili, *ibid.* 49.
— *Glandulæ* ita dictæ, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 9. Th. VI. N. 3. n. 2. earumque oſcula, Th. II. Aſ. IV. N. 12.
— *Involucrum*, Th. V. Loc. Arc. I. n. 1.
— Juga, Th. II. Aſ. IV. N. 12.
— *Papillæ*, *ibid.*
— pars mollis. *ibid.*
— *Sarcoma* fungoſum cum carie, Obſ. An. 49.
— *Vaſa* ſanguinea, Th. VI. N. 3. n. 2.
Palega Pajaneli, arboris Malabaricæ, ſemen, Th. VII. N. 44.
Palliativæ Curæ utilitas, Obſ. An. 96.
Palm-miet Worm, vid. Eruca Americana.
Palpebra relaxata quomodo reſtituenda? Reſp. Rav. p. 6. & ſeqq.
— utraque oculi humani, Th. II. Aſ. V. N. 9. Aſ. VI. N. 2. & 16. Th. IV. N. 36. Th. VII. N. 9. Th. X. N. 16. & 124.
— — — vitulini, Th. II. Aſ. V. N. 1.
Palpebræ ſuperioris portio, Th. II. Aſ. I. N. 8. n. 3.
— aliquot humanæ, Th. II. Aſ. III. N. 2. Aſ. VI. N. 9.
— cur intrinſecus adeo ſint ſenſibiles? Th. X. N. 124.
Palpebrarum Cutis ſuperior admodum vaſculoſa eſt, Th. X. N. 184.
— *Oſcula* excretoria in limbo, Th. II. Aſ. V. N. 1. n. 1. tab. 1. fig 3. Th. X. N. 17. & 124.
— *Oſculorum* uſus, Th. V. N. 94. not.
— *Papillæ Nerveæ* in interna ſuperficie, Th. IV. N. 36. not. Th. X. 124.
— præter puncta lachrimalia &c. aliquid peculiare adhuc non ſatis cognitum obtinetur, Th. II. Aſ. VI. N. 2.
— *Prolapſus* & *Excreſcentiæ* curatio, vid. Bartiſchii inſtrumentum.
— *Vaſa* in tunica intima copioſa ſunt, Th. VII. N. 9. Th. X. N. 124.
— — ſanguinea copioſa ſunt, Th. II. Aſ. I. N. 10. n. 2. & Aſ. VI. N. 9. Th. X. N. 124. & 184.
Pancreas Arterias etiam habet ab arteria Splenica, Ep. IV. p. 12.
— *Aſellii* nunquam in homine adparet ut in ove, Adv. Dec. II. p. 45.
— *Infantis* cum ſplene, Th. IV. Aſ. V. N. 94.

— *Vaſis* copioſiſſimis conſtat, ita ut nil niſi vaſorum manipulus videatur, Th. IV. N. 94. n. 1. Th. V. N. 91. Th. X. N. 93.
Pancreatis Ductus, Cat. Rar. p. 183.
— — in homine duplex obſervatus, de Valv. c. 4. Obſ. 12. eſtque in homine ſæpe geminus, in cane vero ſimplex, *ibid.*
Pancreata lienum, Th. V. N. 91.
Panniculus Mediaſtinus, vid. Septum.
Papilio Turcicus verſicolor, Th. Amn. I. N. 2. n. 3.
— — delineatus, *ibid.* tab. 1. fig. 1.
Papiliunculus cæruleus ocellis plurimis, *ibid.* N. 6.
Papillæ Cutis, vid. Cutis Papillæ.
— in *Genis*, *Labiis* &c. non ſunt in omnibus æque conſpicuæ, Adv. Dec. II. p. 26.
— in *Mammarum* papillis, vid. Mammarum Papillæ.
— *Linguales*, vid. Linguæ Papillæ.
— *Nerveæ* extremitates earum poſt mortem demonſtrari poſſe rarum eſt, Th. X. N. 183. not. quæ extremitates variæ ſunt figuræ, Adv. Dec. III. p. 34.
— — in interiore Tunica Gulæ humanæ dantur, Th. VIII. N. 47. not.
— — in ſingulis fere corporis plagis, uti vaſorum ſanguineorum extrema, inter ſe differunt, Th. X. N. 130. & 136. Adv. Dec. I. p. 14. Dec. III. p. 34. & 35. earum copia, *ibid.*
— — poſt mortem non creſcunt, Adv. Dec. II. p. 46. Th. IX. N. 7. n. 4.
— — ſunt nervorum extrema, Th. I. tab. 4. fig. 4. Th. VII. N. 40. Adv. Dec. II. p. 46.
— — uſus earum eſt inſtumentum ſenſus, Th. VII. N. 40 n. 5.
— — uſus earum quare diverſus? Adv. Dec. III. p. 34. 35.
— *Palpebrarum*, vid. Palpebræ.
— *Pilis* originem dant, ſed non omnes, Adv. Dec. I. p. 14. 15.
— *Pyramidales*, vid. Corporis Reticularis Papillæ.
— *Renum*, vid. Renum Papillæ.
— *Senſui* dicatæ, Th. Max. N. 37.
— *Tactus*, Adv. Dec. II. p. 14.
Papillarum majorum ſeries quomodo adpareant? Th. III. N. 2. n. 3.
Paracenteſis Abdominis fruſtra inſtituitur in Hydrope, ubi glandulæ Meſenterii in Hydatides ſunt mutatæ, Th. VII. N. 37.
— — quando inſtituenda, quantique ſit momenti in Hydrope Aſcite? Obſ. An. 45.
— *Thoracis* non ſemper ita inſtitui poteſt, ut præcaveantur nervi, Th. VI. N. 27. not.
— — ubi inſtituenda? Ep. II. p. 19. Th. I. Aſ. II. N. 10. not.
in *Paracenteſi* conficienda caute cultellus altera parte obtuſus commendatur, Ep. II. p. 19.
Paralyſis in tumore lumborum cum Spina bifida, proprie Hydrope Spinalis Medullæ, Obſ. An. 34. 36.
— particularis brachii quo modo ſanata? Adv. Dec. III. p. 13.
Paraphymoſis habet ſuam ſedem in tunica Celluloſa, Adv. Dec. II. p. 21.
— qualis affectus? Ep. XI. p. 10.
Parenchyma Hepatis calculum habens, de Valv. c. 4. Obſ. 24.
— quid dixerint veteres? Th. X. N. 61.
Parotis glandula è vitulo recens nato, Th. Max. N. 23.
Partes Exangues, ita dictæ, ut membranæ &c. habent etiam copioſa vaſa ſanguinea, Ep. V. p. 18.
— — nonnullæ tamen dantur, Ep. XIII. p. 10. Adv. Dec. II. p. 28.
— *Generationis* foetus maturi foeminini, Cat. Rar. p. 117.
— — infantis, Th. V. N. 56.
— — mulieris gravidæ à quatuor menſibus, Cat. Rar. p. 118.
— — mulieris, uteri prolapſum paſſæ, cum annexis, *ibid.* p. 185.
— — mulierum aliæ, Th. X. N. 170. 175.
— — puellarum, Th. X. N. 108. Th. Max. N. 30.
— — virginis, cum annexis, Cat. Rar. p. 184.
— — viri cum annexis, *ibid.* p. 188.
— *Molliores* & *Oſſeæ* in ſenio diminuuntur, Cat. Rar. p. 132.

Partus difficilis ſæpe cauſatur à tumoribus, è capitibus foetuum dependentibus &c. Obſ. An. 52.
— — frequenter Tubarum Fallopianarum obturationem, adeoque ſterilitatem inducit, Obſ. An. 83.
— — dependens à membranâ Hymene integrâ, incraſſatâ; alterâ item præternaturali membranâ craſſâ, Vulvam profundius claudente &c. Obſ. An. 22.
— *Mirabilis* in quo inſolita viarum clauſura arte reſerata, *ibid.*
Partus Conatus ſive *Labores*, ad partum naturales, dependent etiam à motu muſcularium Uteri fibrarum, Obſ. An. 63. Adv. Dec. II. p. 34.
— *Labor* facilior redditur propter diſtantiam oſſium Cranii à ſe invicem in foetu, Th. III. Loc. II. N. 2. Th. VIII. N. 2.
— *Maſſarum Heterogenearum* diverſarum inaudita hiſtoria, Th. II. Aſ. III. N. 7.
— *Prodigioſi* per os vera hiſtoria, Th. IX. N. 48. & quæſtio problematica de eo, *ibid.*
in *Partu difficili* & *laborioſo* oſſa Iſchii aliquantulum à ſe invicem dehiſcunt, Adv. Dec. II. p. 42.
— — — nocet obſtetricis digitus, ano immiſſus, Adv. Dec. II. p. 39. item feſtinatio nimia, *ibid.* p. 40.
— — — Os Coccygis adeo extrorſum ſæpe vertitur, ut integros deinde annos conquerantur de dolore in partibus his reſiduo, *ibid.* p. 43.
— — Os uteri aliquando prolabitur, Obſ. An. 25. quid tunc faciendum? *ibid.*
— — parturientibus male denegatur potus, Adv. Dec. II. p. 39.
— — ſæpiſſime ante foetum exit Placenta uterina, imo Collum (Vagina dictum), Obſ. An. 26.
Paſſionis vulgaris ramulus, Th. X. N. 71.
Patella Conſtitutionem quamnam habeat in junioribus? Cat. Rar. p. 106.
— *Fracta* eaque transverſa absque ullo alliſu? Adv. Dec. II. p. 5.
— *Frangi* poteſt & à caſu & ſine caſu, & aliquando levi de cauſa, Obſ. An. 3. Adv. Dec. II. p. 5. Reſp. ad Bidl. p. 24.
— *Humana*, Th. Max. N. 159.
— *Mollior* recenti in cadavere, durior vero in ſceleto exiſtit, & quare? Obſ. An. 3.
— ope ligamenti teretis connectitur inferiori Epiphyſi Oſſis femoris, Th. VII. N. 55. n. 1. & tab. 3. fig. 1.
— *Perioſtium* ejus tendinoſum cum arteriis ſuis delineatum, Ep. V. tab. 5. fig. 2.
— *Vaſa* ſanguinea, dum adhuc cartilaginea eſt, copioſa habet, Th. VII. tab. 3. fig. 1.
— — — qua methodo inſpicienda ſint? Adv. Dec. II. p. 3. 4.
— — — quare rariſſime occurrant? Ep. V. p. 1.
Pectoris dolor ab inflammatione Pericardii, Th. VI. N. 36. n. 1.
— lateralis portio foetus recens nati, Th. IV. N. 56.
— os, vid. Os Pectoris.
— portionis delineatio, Th. I. tab. 3. fig. 3.
— pueri ſegmentum cum annexo Corde & Pulmone, Th. Max. N. 18.
— ſub ſterno cavitas nulla datur, Adv. Dec. II. p. 19.
Pegaſrol Sceleton, vid. Sceleton.
Pelvis amplior in foeminis eſt, quam viris, Cat. Rar. p. 113. & quare in his anguſtior? *ibid.* p. 108.
— *Bifurcata*, de Valv. cap. 4. Obſ. 14.
— cum Tubulis Renalibus, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 8.
— *Faciem* longe aliam habet in partu difficili, quam in ſtatu naturali, Adv. Dec. II. p. 43.
— *Referta* humorum colluvie in puerpera, qui procul dubio ex utero per Tubas Fallopianas ad Pelvim propulſi fuere, Obſ. An. 43.
— *Renum*, vid. Renum Pelvis.
Pelvis & *Ureteris* productio ab externa Renis parte, de Val. cap. 4. Obſ. 2.
Penis Corpora Nerveo-ſpongioſa tria habet, nempe duo majora & craſſiora, tertium minus & tenuius, Obſ. An. 100. Th. X. N. 98.
— cum Veſica ex Ove, Cat. Rar. p. 145.

— cur tam cito flacceſcat? Obſ. An. 100.
— cur tantæ voluptatis capax & tanto dolori obnoxia ſit? Th. IV. N. 95. n. 1. Adv. Dec. I. p. 15.
— *Humanus* in quonam conveniat cum Splene vitulino? Obſ. An. 100.
— in *Hermaphroditis* ita dictis quid ſit? Th. VIII. N. 53.
— *Integumenta* varia habet, ſcilicet Epidermidem, Cutem, Corpus reticulare, Tunicam cellulosam, & Integumentum nervoſum, Ep. XV. p. 13. 14.
— *Juvenis* in taleolos diſſectus, Cat. Rar. p. 135.
— *Pinguedine* caret, Ep. XV. p. 14.
— *Pueri*, Th. III. N. 5. Th. V. N. 39. Th. X. N. 105. Th. Max. N. 70.
— — cum Scroto delineatus, Th. III. tab. 3. fig. 1.
— quomodo in ſua erectione contineatur? Ep. XV. p. 11.
— *Vaſa* ſanguinea copioſa habet, Obſ. An. 100. Th. III. N. 5. n. 2. quomodo currant? Th. X. N. 97.
***Penis** Balænæ* duæ extremæ portiones, Th. VIII. N. 63.
— — ſtructura in quo differat ab humana? Th. VIII. N. 64.
— — ſtructuræ delineatio, Ep. XV. tab. 19. fig. 5.
— *Cancroſi* amputatio, Obſ. An. 30.
— *Corpus ſpongioſum* minus non ſemper integrum Meatum urinarium ambit, Ep. XV. tab. 19. fig. 6. 7. Th. VII. N. 74.
— *Corpora Nerveo-ſpongioſa* Septo à ſe invicem diſtinguuntur, Obſ. An. 100. Ep. XV. tab. 19. fig. 2. lit. 5. & fig. 6. lit. c. fig. 7. lit. c.
— *Corpora Nerveo-ſpongioſa* tria, Th. X. N. 97. & 104. Th. Max. N. 70.
— *Delineationes* variæ ſecundum varias partes, Ep. XV. tab. 19.
— *Durities*, ſecundum longitudinem ſita, unde proveniat? Ep. XV. p. 11.
— *Equini* ſubſtantia interior, Cat. Rar. p. 183.
— *Erectio* fieri poteſt abſque inflatione corporum ſpongioſorum, ſed tantum membranæ celluloſæ, Th. X. N. 105. not.
— — in emortuis unde & quare fiat? Th. X. N. 05.
— *Extirpatio* quomodo peracta? Obſ. An. 30.
— *Fibræ Nervoſæ*, è Septo prodeuntes, earumque uſus, Ep. XV. tab. 19. fig. 6. lit. c. & fig. 7. lit. e.
— *Glans* conſtat è tribus corporibus nerveo-ſpongioſis, Th. Max. N. 103.
— — diverſa habet involucra, & quidem tria cum iis, quæ Penis habet, convenientia, ſed delicatiora & teneriora, Ep. XIII. p. 14. Ep. XV. p. 14. 15. tab. 19. fig. 3. Th. X. N. 100.
— — diverſas habet papillas nervoſas, in ſuperficie enim ejus ſunt minores, majores verò inter Præputium & Glandem, Ep. XV. tab. 19. fig. 1. Th. IV. N. 95. n. 1.
— — imperforata, Th. VIII. N. 53.
— — integra ex homine, Th. X. N. 103.
— — non eſt ſubſtantiæ carnoſæ, Obſ. An. 100.
— — non habet glandulas, Adv. Dec. I. p. 13.
— *Glandis* amputatio quomodo inſtituenda? Obſ. An. 100.
— — Corona dicitur pars Penem ambiens, Obſ. An. 100.
— — Criſtæ gallinarum quænam vocentur? Ep. XV. d. 13.
— — erectio quomodo fiat & unde dependeat? Obſ. An 100.
— — integumenta, Ep. XV. p. 11.
— — intrinſeca facies delineata, Obſ. An. 100. fig. 82.
— — Papillæ quomodo deteguntur? Ep. XV. p. 12. Th. IV. N. 96. n. 2.
— — — voluptatem creant coëuntibus, Ep. XV. p. 9.
— — Papillarum convenientia cum Papillis Mammarum, *ibid.*
— — — ulcera, *Chankers*, eroſio & intumeſcentia moleſta in morbis Venereis, Ep. XV. p. 13. Th. IV. N. 96. n. 1. Adv. Dec. I. p. 14.
— — — — quomodo contrahantur? Th. IV. N. 96. n. 1.

— — — uſus, Th. IV. N. 96. n. 1.
— — pars exterior nerveo-ſpongioſa ſubtilioris eſt ſubſtantiæ, Obſ. An. 100
— — pars interior nerveo-ſpongioſa craſſioris eſt ſubſtantiæ, Obſ. An. 100.
— — taleolorum variorum delineatio, *ibid.* fig. 76. &c.
— — vera ſtructura, Obſ. An. 100. Ep. XV. p. 8.
— — vulnus & ulcus periculoſa ſunt propter Hæmorrhagiam ſecuturam, in ſuprema vero parte periculoſiora ſunt, quam in infima, Obſ. An. 100.
— *Hæmorrhagia* arte ſingulari cohibita, Obſ. An. 42.
— *Humani* totius ſtructuræ delineatio accurata, Obſ. An. 100. Ep. XV. tab. 19.
— *Incraſſatio* in quo conſiſtat? Ep. XV. p. 10.
— *Incraſſationis* cauſa in Gonorrhœa fundata eſt in Tunica Celluloſa, *ibid.* p. 13.
— — remedium, *ibid.* p. 14.
— *Incurvatura*, *ibid.*
— *Induratio*, *ibid.*
— *Inflati*, exſiccati & à cute denudati, pronaque parte viſi, delineatio, Ep. ead. tab. 19. fig. 2.
— — — & ſecundum longitudinem diviſi, delineatio è viro, Ob An. 100. fig. 75.
— *Integumentum* nervoſum, corpus ejus totum ambiens & coërcens, validum, ſimplex ordinario & raro duplex obſervatur, Adv. Dec. I. p. 21.
— *Integumenta* quænam ſint? Ep. XV. p. 10.
— *Membranæ* quot & quænam? *ibid.*
— *Muſculi* laterales, Penem conſtringentes, Th. III. N. 23. n. 2. & tab. 3. fig. 1.
— *Paraſtatæ* è lepore, Cat. Rar. p. 152. earumque vaſa ſanguinea, *ibid.*
— *Præputii* elongati amputatio optime fit per inſtrumentum Bartiſchii, Ep. XIII. p. 18.
— *Rigidi* portio delineata, Ep. XV. tab. 19. fig. 1.
— *Segmenta* varia, Th. II. Aſ. III. N. N. 16. Th. X. N. 97. 98.
— *Structura* admiranda exiſtit, Ep. XV. p. 11.
— — cum ea vitellini Lienis convenit, Obſ. An. 100.
— — difficulter adeo inquiritur, ut nec culter, nec ſipho ſolus huic rei aptus ſit, *ibid.*
— — optime detegitur ſanguinis expreſſione, elotione, inflatione & induratione, *ibid.* utilitas hujus inventi, *ibid.*
— *Totius* ſtructura à nemine ante Ruyſchium vere deſcripta eſt, *ibid.* & Ep. XV. p. 12.
— *Vaſorum* ſanguineorum copia & curſus, Obſ. An. 100. Th. X. N. 97.
— *Venæ* in dorſo Penis inflantur, ſi infletur corpus ſpongioſum majus, Obſ. An. 100.
— — internæ à nemine rite detectæ ſunt, quia difficulter in conſpectum producuntur, *ibid.*
— — optime demonſtrantur ſanguinis elotione, inflatione, exſiccatione, & deinde cultelli Anatomici examine, *ibid.*
— — ſanguinem reducentes poris magnis, cribri inſtar, ſunt perforatæ, ut Vena ſplenica in vitulo, hinc tam ſubitanea poteſt fieri flacciditas, quod à nemine ante Ruyſchium demonſtratum eſt, *ibid.*
— *Virilis* nerveo-ſpongioſa conſtitutio, Th. VIII. N. 78.
— — ſtructura, Ep. XV. p. 8.
— — variæ lamellæ, portiones, ſegmenta & taleoli. Cat. Rar. p. 181. Th. III. N. 10. & 79. Th. IV. N. 95. & 97. Th. VII. N. 74. Th. X. N. 104. Th. Max. N. 70. 103. 121. & 186.
— *Ulcus*, Hæmorrhagiam enormem producens, quæ tamen facili & ſingulari arte inhibita eſt, Obſ. An. 42.
— *Urethra* contra naturæ leges per ſuperiorem Penis partem repens, in quo caſu calculi extractio difficilis eſt, Th. III. N. 5. n. 1. N. 22. n. 3. & tab. 3. fig. 1.
— — deficiens in ove, Th. VIII. N. 30.

— — in poſtica Penis parte, ubi ſcilicet Glandis pars extima deſtituta eſt Meatu urinario, foramine exiſtente inter præputii & glandis partem inferiorem, qui caſus ſterilitatem inducere poteſt, Cat. Rar. p. 147. Th. VIII. N. 30.

Perca Amboinenſis volans, Th. Anim. I. N. 3. ejus delineatio, *ibid.* tab. 2. fig. 3.

— marina Indica, Th. VII. N. 18.

Pericardium Arterias habet à nemine delineatas, Ep. II. p. 19 20. Reſp. ad Bidl. p. 16. earum curſus & ortus varians, Ep. II. p. 16 & 19. Th. IV. N. 44. n. 1.

— *Connectitur* firmiter cum Diaphragmate, Cat Rar. p. 168.

— *Glandulas*, ipſum humectantes, non habet, Adv. Dec. I. p. 13.

— *Inflammatum* dolorem pectoris ingentem produxit, Th. VI. N. 36. n. 1.

— *Pueri*, Cat Rar. p. 168.

Pericardii humani ſegmentum, Th. Max. N. 68.

— pars anterior expanſa, Ep. II. p. 21.

— rami arterioſi, per id diſtributi, unde oriantur? Th. IV. N. 44. n. 1.

Perichondrium, vid. Naſi Septum.

Pericranium Vaſa ſanguinea copioſiſſima habet, Ep. V. p. 18. Th. I. ab init. N. 3. n. 1. cur rariſſime in ſenſus incurrant? Ep. V. p. 18.

Perinæi Cutis diviſa à partu, Adv. Dec. II. p. 38.

— — terminus, Th. II. Aſ. III. N. 18. n. 3.

Perioſtium inflammatum ſedem habet in vaſis ſanguineis, Ep. V. p. 17. 18.

— *Vaſa* ſanguinea copioſiſſima habet, Ep. II. p. 17. 18. Ep. V. p. 18. Adv. Dec. III. tab. 2. fig 8. eorum reptatus & ortus, Ep. V. p. 18.

— *Uſus* ſex oſſibus auditus præſtat, Ep. VIII. p. 6.

Periſtalticus motus, vid. Motus Periſtalticus.

Peritonæum Conſperſum variis in locis duris particulis in Aſcite, Obſ. An. 70.

— *Duplicaturam* talem non habet, qualem auctores deſcribunt, Cat. Rar. p. 131.

— *Extenditur* in affectu Hernioſo, Cat. Rar. p. 131.

— *Glandulas* non habet, quæ abdomen intus humectant, Adv. Dec. I. p. 13.

— *Hydatidibus* ſcatens, Ep. XII. p. 13. Th. VII. N. 37. tab. 2. fig. 3. Adv. Dec. I. p. 7. vid. Hydatides.

— *Incraſſatum* in Aſcite, Obſ. An. 19. Th. IV. N. 90.

— *Veſiculis* aquoſis ſcatens, Lympham tenacem, vitream ac lucidam effundentibus, in corpore Hydropici, Ep. XII p. 21.

Peritonæi Hernioſi cujusdam portio, Cat Rar. p. 130.

— *Hydropicæ* portio, Hydatidibus referta & delineata, Th. VII. tab. 2. fig. 3. 4.

— *Vaſa ſpermatica* ab ejus ſuperficie exteriore, non autem ab interiore, uti perperam ab auctoribus annotatum, Vaginalem Tunicam mutuantur, Th. VII. N. 51. lit. C.

— — — curſum quemnam obtineant? Cat. Rar. p. 131.

— — — quæ ſuper ejus ſuperficie exteriore reperiuntur, firmiterque huc annexa, Th. VII. N. 51. lit. C.

Peritonæo Hepar connatum, Obſ. An. 65.

Perſici Mali anatome accuratiſſima, Adv. Dec. III. p. 9.

Pes dependens ex Placenta Uterina humana, Th. IX. N. 24. Adv. Dec. I. p. 21.

— excretus ex collo ovis, Th. IX. N. 24. n. 3. ejus conſtitutio, *ibid.*

— foetus humani, Th Max. N. 146.

— humanus, Cat. Rar. p. 171. Th. Max. N. 67.

— infantis, Th. IV. N. 82. Th. V. N. 58. Th. VI. N. 28. & 34. Th. VII. N. 55. Th. IX. N. 9. litt. B. C. Th. X. N. 115.

— juvenis, Th. Nax. N. 87.

— mulieris, Th. Max. lit. E.

— pueri, Th. X. N. 72. & 81.

— ſuis, Th. VII. N. 4.

Pedis Arteriæ quomodo per dorſum pedis repant? Th. VI. N. 2. n. 1.

— *Humani* digiti quatuor, Adv. Dec. II. tab. 1.

— *Plantæ* arteriæ copioſæ, Th. IX. tab. 3. fig. 3.

— — portio delineata, *ibid.*
— *Tendines* varii, Th. IV. N. 82.
Pedes ultra conſuetum numerum ſæpe in ovibus ex Nucha eminent, Adv. Dec. I. p 21.
Pedum Clavi cur periculoſi fiant? Adv. Dec. II. p. 17.
Phalangoſis morbus eſt triplex, Reſp. Rav, p. 4.
— quo inſtrumento reſtituenda? Reſp. Rav. p. 7. & 9. & tab. 1. ejus curatio per manus, *ibid.* p. 6.
Pharmacopœorum & *Medicaſtrorum* cæca & ſtolida temeritas, Obſ. An. 49.
Phymoſis ſedem ſuam habet in Tunica Cellulоſa, Ep. XV. p. 13.
Pia Mater, vid. Cerebrum.
Pila è pilis vaccinis, in ſtomacho vaccæ reperta, Cat. Rar. p. 121.
Pigmentum oculorum, vid. Oculorum Pigmentum.
Pileolus rotundus, è cute Capitis pueri confectus, Th. X. N. 151.
Pileo naturali inſtructi infantes male vulgo dicuntur, *Kinderen met een helm geboren*, Th. VIII. N. 62.
Pilus è ventriculo vituli, Th. Max. N. 39.
Pili an ex glandulis cutis emergant? Ep. I p. 4. 7. & 8.
— *Atheromatum* quomodo communiter ſint conſtituti? Th. X. N. 3. n. 2.
— & *Capilli* ſunt productiones papillarum nervearum, Th. VIII. N. 97. n. 2. Adv. Dec. II. p. 46.
— è pinguedine quoque ipſa videntur emergere, Ep. I p. 8.
— ex Atheromate Omenti, Th. Max. N. 74.
— ex labio ſuperiore Roſmari, Th. X. N. I. lit. C.
— ex papillis emergunt, Adv. Dec. I. p. 10. Th. X. N. 3. n. 2.
— ex quibus papillis emergant? Adv. Dec. I. p 14. 15.
— in Atheromate reperti, Th. Max. N. 160.
— nulli è Glandulis cutaneis emergunt, neque etiam in Scroto, ſed vaginulis, Ep. I. p. 8.
— poſt mortem non creſcunt, Th. IX. N. 8. n. 4. Adv. Dec. II. p. 46.
— quid ſint? Th. VIII. N. 97. n. 2. Th. X. N. 3. n. 2. Adv. Dec. II. p. 46.
— varii prodeunt è Glandula lachrymali, Th. II. Aſ. V. N. 11. n. 2.
— unctuoſi ſunt & quare? Adv. Dec. I. p. 11.
— unde in homine prodeant? Th. X. N. 130.
Pilorum Evulſio cur dolorifica? Th. VIII. N. 97. n. 1. Th. X. N. 3. n. 2
— *Faſciculus* è corpore quadrupedis Ichneumonis, Th. IX. N. I. lit. D.
— — ex Atheromate, Th. VI. N. 6.
— — in Atheromate mulieris Hydropicæ, in Omento repertus, Th. IX. N. 50. Th. X. N. 1. lit. A.
— — per vias urinarias rejectus, Th. X. N. 50.
— in Atheromate Omenti repertorum, manipulus, Cat. Rar. p. 129. Adv. Dec. III. p. 2.
— in Omento cadaveris Hydropicæ repertorum manipulus, Th. III. N. 63. eorumque longitudo & convenientia cum capillis capitis, *ibid.* n. 5. & delineatio, *ibid.* tab. 3. fig. 3.
— *Radices*, veluti unguium, cuticulâ obvolvuntur, Th. III. N. 13. n. 3. Th. V. N. 2.
— ſponte è capite delapſorum copia, Th. IX. N. 50.
— *Thecula* apparent abraſis cuticula & papillis cutaneis, Th. VIII. N. 97. n. 1. & 2.
— variis locis ſubſtantiâ lapideâ obſitorum faſciculus, per urinas excretus, Th. IX. N. 50.
Piloſum Atheroma delineatum, Th. VI. tab. 3. fig. 5. & 6.
Pimpinellæ ſpinoſæ rami, Th. Anim. I. N. 64. Th. Max. N. 163.
Pinealis Glandula, vid. Cerebrum.
Pinguedo à ſanguine deponitur in cellulas, Th. I. Aſ. I. N. 3. Th. III. N. 79. n. 2.
— humana admodum eſt mollis, Th. II. N. 15.
— — ejus fruſtum, Th. Max. N. 43.
— — magnam cum oſſium Medulla habet analogiam, Th. IX. N. 2. n. 3.

— — poſt mortem non perit, Adv. Dec. II. p. 46.
— in abdomine puellæ ad craſſitiem digiti reperta, Obſ. An. 36.
— in emaciatis ſæpe abundat, Adv. Dec. III. p. 22.
— in ſanguine multa eſt, Th. I. Aſ. I. N. 3.
— quomodo poſt mortem mutetur? Th. II. Aſ. III. N. 15. Th. IX. N. 2. n. 3. Adv. Dec. II. p. 46.
— quomodo principio congregetur in cellulis ſuis? Th. X. N. 122.
— reperitur etiam in ſincipite & fronte, Th. II. Loc. Arc. II. N. 4.
— per Meſenterium diſtributæ, vaſcula ſanguinea. Adv. Dec. II. p. 11.
Pinguedinum tres diſtinctæ ſpecies, Adv. Dec. III. p. 33.
Pinnæ balænæ portio, Th. IV. N. 31.
Pipa & *Pipal*, animal Americanum bufoni ſimile, Th. Anim. I. N. 35. ejus delineationes, *ibid.* tab. 4. fig. 2. & 3.
Piſcis Africanus barbatus, Th. Anim. I. N. 15.
— — planus, cum corniculo longo in dorſo, *ibid.* N. 37.
— — — alius generis, *ibid.* N. 26.
— — — alius, *ibid.* N. 54.
— — lobatus, *ibid.* N. 23.
— *Americanus* varius, *ibid.* N. 59.
— *Amboinenſis*, *ibid.* N. 3. 89. & 90. delineatus, *ibid.* tab. 6 fig. 1.
— *Braſilienſis* delineatus, *ibid.* tab. 2. fig. 1.
— *Ceylanicus* cucullatus, *ibid.* N. 69.
— — fuſcus, *ibid.* N. 89,
— — — delineatus, *ibid.* tab. 7. fig. 1.
— — lobatus, *ibid.* N. 53.
— — reticulatus, *ibid.* N. 45.
— — — delineatus, *ibid.* tab. 3. fig. 1.
— *Indicus* marmoreus, *ibid.* N. 62.
— — nummularis delineatus, *ibid.* tab. 3. fig. 7.
— — rotundus, *ibid.* N. 63.
— *Triangularis* gibboſus, *ibid.* N. 91.
Placenta adhærens tutius relinquitur, quam extrahitur, Adv. Dec. II. p. 30.
— aliquando exit ante foetum, Obſ. An. 24. & 25.
— *Compreſſa* & in utero ſuperſtes male pro Mola habita eſt, Th. IV. N. 29.
— *Edita* poſt foetum immaturum & integram ſecundinam, Obſ. An. 28.
— *Embryonis* tanquam in aliud mutata, Th. VI. N. 98.
— *Fibris* motricibus gaudet, Adv. Dec. III. p. 35.
— *Humana* ab utero compreſſa, Th. IV. N. 16.
— *Magna*, ut videtur, excreta non ſemper deſignat foetum, Placentæ correſpondentem, ſecuturum, quod bene notandum, Th. VI. N. 81. n. 5.
— *Maxima* Embryonis minimi, Th. IV. N. 40.
— *Membranâ* amicta eſt ubique, non tantum ea facie, quæ foetum ſpectat, verum etiam facie, uterum ſpectante, firmiter vaſorum extremitatibus connata. Th. II. Aſ. IV. N. 11. n. 1. Th. V. N. 41. tab. 1. fig. 1. Th. X. N. 60. Adv. Dec. II. p. 42. vid. Placentæ Membrana.
— *Mulieris* gravidæ, Th. VIII. N. 15.
— — — delineata, Th. VI. tab. 3. fig. 7.
— *non adhæret* utero per vaſorum utriusque extremitates, ut voluerunt antea, Th. II. Aſ. IV. N. 2. n. 4. N. 11. n. 1. & ſeq. Th. V. N. 57. n. 1. Th. X. N. 58.
— *Ovina*. Th. V. N. 27.
— *Pars* foetus eſt habenda, non vero matris, Th. V. Loc. Arc. III. Th. X. N. 60. Adv. Dec. II. p. 30. 31. 33.
— *Prodigioſa*, Th VI. N. 120.
— *Pyriformis* unde fiat? Th. VI. N. 67. not.
— quid proprie ſit? Th. V. Loc. Arc. III. n. 1.
— quomodo à natura ipſa excutiatur? Adv. Dec. II. p. 34.
— *Retenta*, Embryone excluſo, non impedit conceptionem, vid. Placentæ retentæ.
— *Uteri* formam repræſentans, Th. III. N. 7.
— *Uterina* duplex gemellorum, Cat. Rar. p. 154.
— — in evulſione digito ferme diviſa, Cat. Rar. p. 136.
— — membrana ſuccoſa obducitur, Th.

Th. VII. N. 24. vid. Placentæ Membrana.
— — naturaliter uteri fundo ſeſe adplicat, Adv. Dec. III. p. 35. 36.
— — pluribus mutationibus eſt obnoxia in ſtatu morboſo? quam ab auctoribus annotatum eſt, Th. VI. N. 100.
— — quid in ſui expulſione in uſum vocet? Adv. Dec. III. p. 35.
— — retenta degenerat in Molas vel Hydatides &c. Obſ. An. 28. 29. 33. Th. III. N. 7. n. 1. et ſeq. Th. V. tab. 1. fig. 2. Th. VI. N. 40. 42. 103. & tab. 3. fig. 7. Th. X. N. 65. Adv. Dec. II. p. 32.
— — — non degenerat in pus, Ichorem &c. Adv. Dec. II. p. 33.
— — — quænam mala producat? Obſ. An. 28.
— *Utero* firmiter adhærens, non feſtinanter extrahenda, Adv. Dec. II. p. 30. 31
Placentæ Adhæſio cum utero per Spasmodicam uteri contractionem lethalis ſæpe eſt, Adv. Dec. II. p. 30.
— *Extractio* ſemper fiat absque violentia, Obſ. An. 97. Adv. Dec. II p. 31. usque ad. 35. & p. 41.
— — poſt Embryonis, aliquot diebus ante partum denati, excluſionem non ſemper ita commendari poteſt, Cat. Rar. p. 169
— — quando omittenda? Adv. Dec. II. p. 30. 35.
— *Hydatides*, vid. Hydatides.
— *Induratio* balſamo tactu difficilis eſt, Th. VIII. N. 15. n. 1.
— *Magnitudo* in Embryonibus inſignis aliquando eſſe videtur, quia raro ita pura excernitur, Obſ. An. 14. fig. 15. Th. IV. N. 40. Th. VI. N. 15. N. 40. not. N. 46. n. 1. N. 81. n. 4. N. 100. N. 120. & tab. 2. fig. 3. Adv. Dec. II. p. 29.
— — qualis in Embryonibus? Th. VI. N. 120. Adv. Dec. II. p. 29.
— — *Membrana* hæc ratione ſubſtantiæ cum Chorio (cujus continuatio eſſe videtur) aliquatenus convenire videtur, Th. II. Aſ. IV. N. 18. n. 1. Th. V. N. 41. hujus membranæ uſus, Th. V. N. 41. Membrana hæc ea facie, qua uterum ſpectat, à Cl. Ruyſchio vocatur Tunica Villoſa, aut ſuccoſa, nutritioni foetus inſerviens, Th. V. N. 41. N. 57. n. 2. per Tunicam hanc ſuccoſam rariſſime vaſa ſanguinea viſuntur diſperſa, Th. V. N. 41. Tunica hæc multis in locis aliquando lapidea obſervatur, Th. II. Aſ. IV. N. 18. n. 4. Adv. Dec. II. p. 42.
— *Remanſio* tantum mali aut periculi, quantum olim creditum, non infert, Obſ. An. 28. Adv. Dec. II. p. 32. 36.
— ſimilis *Fungus* repertus, Th. VII. N. 58. & tab. 2. fig. 1.
— *Spuriæ*, à maſſa cruoris coagulati, examen, Obſ. An. 29.
— *Tenuitas*, ſi ſola prodit, Adv. Dec. II. p. 29.
— *Uterinæ extractio* à peculiari funiculi in eandem inſertionis modo redditur difficilis, Obſ. An. 97. Cat. Rar. p. 136. Th. VIII. N. 15.
— — humanæ *Arteriæ* ſtructura paucis innotuit, eſtque valde tenuis, Adv. Dec. II. p. 42.
— — integræ varia objecta, Cat. Rar. p. 186. Th. III. N. 42. Th. IV. N. 45. Th. V. N. 9. 57. Th. VI. N. 10. 24. 81. Th. IX. N. 71. Th. X. N. 56. Th. Max. N. 194.
— — *Integumentum* ſuccoſum quid ſit? Th. X. N. 60.
— — objecta cum Funiculo Umbilicali, Cat. Rar. p. 138. Th. V. N. 76. Th. VIII. N. 41.
— — — foetuum variæ ætatis, Cat. Rar. p. 156. Th. VI. N. 100. 101. & 102.
— — portio, cui adhæret crus foetus humani, Th. IX. N. 24.
— — portio extremitatibus vaſorum expanſis, Th. X. N. 66.
— — portio non raro exitum quærit ante partum, Obſ. An. 24. & 25.
— — portiones variæ, Th. II. Aſ IV. N. 2 3. Th. III. N. 25. 38. 58. 69. Th. IV. N. 18. 91. Th. V. N. 47. Th. VI. N. 65. Th. VII. N. 24. Th. VIII. N. 34. & 66. Th. IX. N. 33. 38. 57. Th. X. N. 58. 60. 72. 110. Th. Max. N. 105. 107. 134. 150. 151. 202.

— — *Subſtantia* non conſtat glandulis, ſed mere vaſculoſa eſt, Ep. IV. p. 8. Th. II. Aſ. IV. N. 2. n. 1. et ſeq. Th. III. N. 25. n. 1. N. 38. & 69. n. 1. Th. IV. N. 72. n. 2. & N. 91. Th. V. N. 76. & tab. 1. fig. 1. Th. VIII. N. 34. Th. IX. N. 38. & 57. Th. X. N. 56. 58. & 67.
— — *Superficies*, qua connectitur utero, ſuccoſa eſt, Th. V. N. 57. n. 1.
— — *Vaſa ſanguinea* an inoſculentur vaſis ſanguineis uterinis? *ibid.* n. 2.
— — — — non ſunt unienda cum vaſis ſanguineis uterinis, Th. II. Aſ. IV. N. 2. n. 4.
— — *Vaſorum ſanguineorum* extrema analogiam habent magnam cum iis, quæ corticalem Cerebri ſubſtantiam conſtituunt, Th. II. Aſ. IV. N. 2. n. 2. Th. III. N. 38.
— — — extrema differunt, Th. II. Aſ IV. N. 2. n. 3.
— — — — extrema diverſum obtinent reptatum ab aliis vaſorum ſanguineorum extremis, Th. III. N. 69. n. 2.
— — — — extrema nusquam copioſiora, quam in Placenta uterina, Th. II. Aſ. IV. N 2. n. 3.
— — — — extrema ultima quid ſint? Th. IX. N. 38. & 57.
— — — — unio cum vaſis, Placentam conficientibus, quomodo fiat? Th. II. Aſ. IV. N. 18. 1. & ſeqq.
— — *Vaſculum* ſanguineum repletum, Cat. Rar. p. 181.
— — vel in totum vel ex parte in Hydatides mutatæ, objecta varia, Obſ. An. 33. Cat. Rar. p. 171. Reſp. ad Bidl. p. 25. Th. III. N. 8. Th. VI. N. 103. 104. & tab. 5. fig. 5. Th. X. N. 63. 64. 65. Th. Max. N. 46. 105. Adv. Dec. I. p. 7.
Placentæ adhærens crus cum pede extremo & digitis, Th. IX. N. 24. & n. 1. 2. Adv. Dec. I. p. 21. Dec. II. p. 42.
Placentæ binæ concretæ, Adv. Dec. II. p. 42.
— *Degenerantes* male pro Molis habentur, Adv. Dec. II. p. 32.
— *Embryonum* variæ, Th. VI. N. 40. 42. Th. VII. N. 68. & 90.
— *Excernuntur* rariſſime puræ è corpore, Adv. Dec. II. p. 29.
— *Gemellorum* duæ, ſi quis inconſulto eas arripiat, facile à ſe invicem ſeparantur, Th. IX. N. 21.
— *Plures* aliquando dantur, quam una, ubi gemelli eduntur, Cat. Rar. p. 154. Adv. Dec. II. p. 41.
— *Retentæ* cur perperam pro Molis habeantur? Obſ. An. 28.
— — delineatæ, Th. VI. tab. 5. fig. 3. 4. 5. 6.
— — Embryonibus excluſis, non impediunt conceptionem, Obſ. An. 28. & 33.
— — foetus immaturi plus periculi afferunt, quam maturi, Obſ. An. 28.
— — forma uterum adæquant, ſi diutius remanſere, Obſ. An. 28.
— — non putreſcunt, Adv. Dec. II. p. 33.
— — quasnam ſubeant mutationes? Obſ. An. 28. & 33.
— — quid in iis obſervandum? Obſ. An. 28.
— — quomodo excernantur? Adv. Dec. II. p. 32.
— *Sanguine* multo ſæpe ſunt obſitæ, Th. VI. N. 61. n. 4.
— *Vaccinæ* profunde ſeſe inſinuant in lacunas Uteri &c. ſecus ac in mulieribus, Th. VI. N. 71. not.
— — ſive acetabula ex meris vaſculis ſanguineis conſtant, Th. IV. N. 72. n. 2. Th. V. N. 21.
— *Vaſis* ſanguineis, quibus conſtant, connectuntur membranæ Chorion & Amnios, Th. III. N. 25. n. 1.
Placentarum pars altera non datur, Th. V. Loc Arc. III. n. 1.
— *Rudimenta* in Embryonibus vel ovis, Th. V. N. 21. Th. VI. N. 38. 43. 45. n. 2. & N. 93.
Plantæ Africanæ innominatæ ramuli, Th. Anim. I. N. 6.
— — rami delineatio, Th. VII. tab. 3. fig. 6.
Plantæ canalium diverſiate gaudent mirabili, Adv. Dec. III. p. 9. 10. 11. 12.
Plantarum Anatome maximam habet ana-

analogiam cum ea humani corporis, Adv. Dec. III. p. 8. & ſeq.
— — neceſſaria eſt, *ibid.* p. 8.
Plethora datur, Ep. XII. p. 24. 25.
Pleuræ Duplicatura difficulter demonſtratur, Ep. II. p. 18.
— *Glandulæ*, ipſam humectantes, negantur, Adv. Dec. I. p. 13.
— *Vaſa* ſanguinea, Ep. II. p. 17. 18. Th. X. N. 118. not.
Pleuræ Membrana Celluloſa ſubjacet, Adv. Dec. II. p. 20. item Perioſtium Coſtarum, vid. Coſtæ.
Plexus Choroideus, vid. Cerebrum.
Plica Polonica verè delineata, Th. IV. N. 50. & tab. 1. fig. 3.
Plicæ Polonicæ portiuncula, Th. X. N. 1. lit. E.
Polypus artificio factus, Th. I. Aſ. I. N. 3. Th. VII. N. 39. Th. Max. lit. F.
— è *ſinu longitudinali* exſiccatus, Cat. Rar. p. 122.
— *Expectoratione* expulſus, & delineatus, Ep. VI. tab. 7. fig. 4.
— *Naris* quid ſit? Obſ. An. 6.
— *Naſi* ſimul cum portione cartilaginea aliquando extrahitur, Th. III. N. 80.
— *Omnis* non eſt ejusdem generis, Obſ. An. 6.
— per *tuſſim* rejectus, æmulans ramum venæ aut arteriæ pulmonalis, Ep. VI. p. 11. Th. IV. N. 93
— *Sedem* in diverſis corporis partibus habere poteſt, Obſ. An. 77.
— *Tuſſiendo* ejectus quid ſit? Cat. Rar. p. 122.
Polypi Bronchiorum ejecti, Ep. VI. p. 11.
— *Carnoſi* utero excreti, Obſ. An. 6.
— è *naribus* erumpentes, varii ſunt generis, Obſ. An. 6.
— in *antro Highmori* hærentes, Obſ. An. 77.
Polypoſæ ſubſtantiæ è ſanguine factæ, Th. I. Aſ. I. N. 4. Th. Max. N. 108.
Porcus Americanus, qui perhibetur Umbilicum habere in dorſo, Th. X. N. 1. lit. F.
Porci foetus gemellorum coalitorum, unico ventre gaudentium, Th. IX. N. 102.
Pori Bilarii, vid. Hepatis pori bilarii.
— *Auriculæ*, vid. Auriculæ pori.
— *Cutanei*, Th. I. Aſ. I. N. 4. n. 10.
— — ordine poſiti, Th. III. N. 30. n. 1.
— — ſunt admittentes & emittentes, Ep. XVI. p. 10. 11. vid. Cutis pori.
— *Naſi*, vid. Naſi pori.
— quid ſint? Adv. Dec. III. p. 15.
in *Pororum* differentia non conſiſtit officium viſcerum, Th. X. N. 94.
Portæ Vena, vid. Hepar.
— — oſſefacta. Cat. Rar. p. 138.
Portoricenſis lacteſcentis arbuſculæ ramuſculus, Th. Anim. I. N. 27.
Præputium, vid. Penis præputium.
Præparata & liquida & ſicca eſſe conficienda, Th. III. N. 41. n. 1.
Priapus vegetabilis, Th. Max. N. 54.
Proceſſus Condyliformis, vid. Maxillæ Proceſſus Condyliformis.
— *Mammiformis*, vid. Mammiformis Proceſſus.
— *Vermiformis*, vid. Inteſtini Coeci Proceſſus.
Prognoſis prudenter eſt inſtituenda, Obſ. An. 59.
Prolabia Cute & *Poris* carent, Th. III. N. 4. n. 4.
— *Epidermide* deſtituuntur, Th. III. N. 23. n. 2.
— *Integumento* villoſo, ſive *Epithelia*, obducuntur, Th. III N. 23. n. 2. Th. VII. N. 40. n. 3
— quare in Theſauris aliter occurrant, quam in corpore vivo? Th. III. N. 23. n. 3.
Prolabiorum fiſſuræ quare dolores tam atroces inferant? Th. III. N. 23. n. 2.
— *Incraſſatio*, *Ulcus* &c. difficulter curantur, Th. III. N. 23. n. 2.
— *Papillæ Nerveæ* à Cutaneis differunt, Th. III. N. 23. n. 2. & 3.
— — quomodo demonſtrandæ? Th. III. N. 23. n. 3. Th. VII. N. 40. n. 2. & 3.
— *Structura* adhuc fuit ignota, Th. III. N. 23. n. 2.
— *Subſtantia*, præter vaſa ſanguinea, nil niſi congeries papillarum nervoſarum eſt,

eſt, Th. III. N. 4. n, 3. & N. 23. n. 2. Th. VII. N. 10. n. 4. N. 40. & notæ, & N. 41. not. & 42. n. 1. Th. VIII. tab. 2. fig. 2.

— *Villoſitas* quid ſit? Th. III. N. 4. n. 3. Th. IV. N. 2. & n. 2.

— — papillaris, Th. IV. N. 2. n. 3. 4.

Prunum excarne, Th. Max. N. 27.

Pruni vaſa ſuccoſa differunt à pyri vaſis, *ibid.* N. 183.

Pſeudo-Membrana ex cruore poſt venæſectionem confecta, Th. VII. N. 39. Th. X. N. 361. ejus delineatio, Th. VII. tab. 3. fig. 6.

— — ex ſero ſanguinis confecta, Th. VI. N. 6.

Pſeudo-Molæ ex Placentulis, poſt foetus excluſionem in utero remanſis, Obſ. An. 28.

Pubis oſſa, vid. Oſſa Pubis.

Pudendæ partes utriusque ſexus quo tempore habeant inter ſe invicem analogiam? Th. VI. N. 46. n. 5.

Pudendum Embryonis foeminini quatuor menſium, Cat. Rar. p. 171.

— *Foetus* humani ſequioris quatuor fere menſium, maſculinum ſexum exacte mentiens, Th. VI. N. 68.

— *Muliebre*, ejusque labia, vaſis ſanguineis & poris turgent, Th. V. N. 70.

— *Pſeudo-hermaphroditi* ovini, Th. VIII. N. 53. ejus delineatio, *ibid.* tab. 2. fig. 5.

— *Puellæ*, Th. II. Aſ. III. N. 18.

— — monſtroſe conformatum, Obſ. An. 23.

Puerpera à potu haud eſt arcenda, Adv. Dec. II. p. 39.

— non debet cito exire, neque conclavia relinquere, Obſ. An. 43. Th. IX. N. 15. n. 3.

— non debet uni lateri perpetuo incumbere, Adv. Dec. II. p. 39.

— ſtatim à partu ligaturis arctis non eſt conſtringenda, *ibid.*

Puerperarum incommoda, ubi foetum Secundinæ non ſequuntur, Obſ. An. 28.

Pullus Gallinæ duobus roſtris, Cat. Rar. p. 171.

Pulmo bene conſtitutus nunquam liquori ſupernatat, Th. V. N. 40. not.

— foetus ovini, Th. III. N. 75.

— Pleuræ adnatus in Orthopnoea, Obſ. An. 19.

— ranæ inflatus, Cat. Rar. p. 122.

— ſi in fundo vaſis, aquâ repleti, reperiatur, infallibile ſignum eſt, foetum in utero ante partum fuiſſe denatum, nam, ſi in utero non moriatur, aquis ſupernatat, Cat. Rar. p. 171. Th. V. N. 40. Th. IX. N. 86.

Pulmonis Arteria Bronchialis, vid. Arteria Bronchialis.

— *Arteriæ* à veſiculis pulmonalibus ſeparatæ, Cat. Rar. p. 150. vid. Pulmonalis Arteria.

— *Calculi*, Cat. Rar. p. 132, Th. I. ab init.

— *Diviſio* dextra in tres lobos, & ſiniſtra in duos, eſt communis, Th. X. N. 42. n. 2.

— — & ſubdiviſio, Th. VI. N. 92. n. 1.

— *Fabrica* à Malpighio non plane eſt detecta, Ep. VI. p. 7.

— — veſiculoſa non ſolum, ſed & vaſculoſa eſt, Cat. Rar. p. 132. & 134. Ep. VI. p. 7. Th. VI. N. 26.

— *Figura* in inſpiratione, Th. IX. N. 7.

— *Figuræ* vulgatiores plurimorum ad objecta vitulina factæ ſunt, Th. X. N. 45. & 167.

— *Humani* figura à multis auctoribus male eſt depicta, Th. X. N. 167.

— — lobulorum forma non convenit cum ea vitulorum, hinc multi auctores in figuris eorum faciendis erraverunt, Cat. Rar. p. 134. Th. X. N. 40. 44. 45. & N. 167.

— — objecta varia, vid. Pulmones humani.

— — portiones variæ, Cat. Rar. p. 132. 134. Th. I. N. 2. Th. III. N. 28. Th. VI. N. 117. Th. IX. N. 87. 90. 99. Th. X. N. 44. 123. 140. 165. 166. 168. 169. Th. Max. N. 52. 59. 102. & 130.

— *Hydatides*, Cat. Rar. p. 135.

— *Lobi* magni in uno latere tres, in altero duo ſæpe reperiuntur, Th. II.

Aſ. V. N. 4. n. 5. Th. IX. N. 80. Th. X. N. 42. n. 2.
— *Lobulorum* diviſio & ſubdiviſio, Th. III. N. 75. Th. IX. N. 70. not. Th. X. N. 166.
— — ſitus naturalis, Th. III. N. 17. n. 2.
— *Membrana* vaſculis plurimis referta eſt, Th. VII. N. 59.
— *Ovini* portiones, Th. IX. N. 100. Th. Max. N. 188.
— — veſiculæ ſunt minores reſpectu veſicularum humanarum, Th. IX. N. 100
— *Polypoſæ excretiones*, venas & arterias rejectas referentes, Tulpium aliosque deceperunt, Ep. VI. p. 7. 10 11.
— *portiones* quædam, Cat. Rar. p. 133. Th. VI. N. 26. Th. IX. N. 40.
— *portiuncula*, per vulnus thoracis expulſa, ligata, mortua ſponte decidens vitâ ſuperſtite, Obſ. An. 53.
— *Serpentis* portio, Th. V. N. 29.
— *Structura*, Reſp. Rav. p. 4.
— *Subſtantia* eſt veſicularis, Cat. Rar. p. 132. Th. VI. N. 26.
— *Vaſa*, Cat. Rar. p. 180.
— — differunt ab iis, quæ Placentam conſtituunt, Th. III. N. 25.
— *Vaſorum* curſus, Th. IX. N. 87.
— — portio, Cat. Rar. p. 121.
— *Vena* arterioſa rectius dicitur Arteria Pulmonalis; & Arteria Venoſa, Vena Pulmonalis, de Valv. c. 4. Obſ. 15. vid. Pulmonalis Vena.
— *Veſiculæ*, ab aëre expanſæ & obſtructæ in Orthopnoea, Obſ. An. 19. 20. 21.
— — admodum ſunt exiles, Th. IX. N. 99. Th. X. N. 168
— — in ove minores ſunt reſpectu veſicularum humanarum, Th. IX. N. 100.
— *Viæ* abſconditæ, quibus aër receptus in ſanguinem penetrat, Ep. XVI. p. 4.
— *Vitulini* differentia quænam ſit ab humano? Cat. Rar. p. 134.
— — diſtributio & reptatus vaſorum ſanguineorum in ſingulis lobulis discrepat ab objectis humanis, Th. X. N. 44. 45. & 167. Th. Max. N. 153.
— — portiones quædam, Cat. Rar. p. 132. 133. 134. & 135. Th. X. N. 45. 167. Th. Max. N. 109. & 152.
— *Vulnera* non omnia lethalia ſunt, Obſ. An. 53.
in *Pulmone* bovino Atheroma oſſeum repertum, Th. IX. N. 98.
Pulmones humani varii, Th. II. Aſ. V. N. 10. Th. III N. 80. Th. IV. N. 44. Th. V. N. 40. 59. & 75. Th. VI. N. 14. 92. Th. IX. N. 7. 70. 86. Th. X. N. 42.
— *varii* foetuum, in liquore fundum petentes, Cat. Rar. p. 171.
Pulmonalis Arteriæ diviſio & ſubdiviſio, Th. I. ab. init. N. 3. n. 8.
— — extrema numeroſiora ſunt, quam ab auctoribus depinguntur, Th. III. N. 24. Th. VIII. N. 71. vid. Arteria & Arteriæ Pulmonalis &c.
— *Vena* quatuor truncos ibi emittit, non duos, ut voluerunt, Ep. X. p. 7.
— *Venæ* baſis, vel expanſio, ſive ſacculus ejus membranaceus cum auricula ſiniſtra communis eſt, Ep. X. p. 7.
— — extremitates longe plures ſunt, quam ab auctoribus depinguntur, Th. IV. N. 41.
— — vaſa ſanguinea, Ep. X. p. 7.
Pulpoſa ſive *ſuccoſa* arteriarum ſubſtantia cavitate non caret &c Th. III. N. 33. n. 1. Th. IX. in Præf. & N. 69.
— *Vaſorum* extrema maximam habent analogiam cum iis corporis humani, Adv. Dec III. p. 12.
— — Hepatis, Lienis &c. extrema quomodo ſe habeant? *ibid.* p. 8. ſqq.
Pulveres adſtringentes, membris amputatis adplicati, rejiciendi ſunt, Ep. XIV. p. 17.
Purgatione exhibitâ unde emergat latex aquoſus? Ep. XI. p. 12.
Pus acre poteſt erodere ſubſtantiam oſſeo-ſpongioſam, Th. X. N. 176.
Pylorus, vid. Ventriculi Pylorus.
Pyri Arundinacei ſceleton, Adv. Dec. III. tab. 2. fig. 3.
— — vaſa ſuccifera ſunt ramificata inſtar vaſorum arterioſorum in Placenta

centa humana, *ibid.*
— *Fuſci* majoris anatome accuratiſſima, *ibid.* p. 8. & ſeq.
— *Petroſelini* vaſcula ſuccoſa, Th Max. lit. B.
— *Sceleton*, vid. Sceleton.
Pyrorum conſtitutio, Th. Max. N. 41.

Q.

Quadrupedis ſegmentum cum annexis quibusdam, Th. Max. N. 161.
Quamoclit, Th Anim. I. N. 2. n. 4.
Quaſt, quadrupedis Americani, caput, Th. IX. N. 31.
Quietis adquirendæ remedium, Ep. XIV. p. 11.

R.

Racemus dentium, vid. Dentium racemus.
Rachitidis vera cauſa, & ratio, Adv. Dec. II. p. 16.
Rajæ foetus in ſua teſta, Th. Anim. I. N. 83. & 84. quæ perperam Mus marinus dicitur, *ibid.* ejus delineatio, *ibid.* tab. 3 fig. 2. & 3.
— teſta cinerea major, *ibid.* N. 83. 84. 85. 86. harum teſtarum diverſæ ſpecies, *ibid.* N. 83.
— portio ovarii, *ibid.* N. 87. delineata *ibid.* tab. 3. fig. 5.
Ramulus Africanus cnm floribus, *ibid.* N. 13.
Rana Americana, *ibid.* N. 58.
— — alba, duabus prominentiis circa clunes prædita, *ibid.* N. 62.
— — cinerea, *ibid.* N. 65.
— — colore marmoreo, *ibid.* N. 24.
— — — ſubnigro, *ibid.* N. 51.
— *Indica* colore marmoreo, *ibid.* N. 33.
Receptaculum Chyli, vid. Chyli receptaculum.
Receptacula humoris pinguis an dentur? Adv Dec. I. p. 12.
Ren Caninus, Th. VI. N. 113.
— *Dexter* duos obtinens Ureteres, vid. Renum Ureteres.
— — inverſus delineatus, Obſ. An. 19. & fig. 19.
— — meretricis, Cat. Rar. p. 174.
— — ſuperficie inæquali in muliere, Obſ. An. 94.
— *Infantis*, Th. I. Aſ. I. N. 9.
— *Pueri* ſuperficie inæquali, ſecus ac in adultis, Th. IX. N. 34. vid. Renum ſuperficies.
— *vituli*, Th. IX. N. 61.
Renis humani prodigioſa magnitudo, lagenam repræſentans, Th. VIII. N. 5. vid. Renum humanorum magnitudo.
— — prodigioſi notabilia vaſa ſanguinea, vid. Renum Vaſa.
Renes Atrophia correpti, & magnitudine diminuti, de Valv. c. 4. Obſ. 13. Th. III. N. 52.
— *Expanſi* mirabiliter ab impedito urinæ exitu, vid. Renum expanſio.
— *Foetuum* humanorum, Th. VI. N. 84. Th. X. N. 149. & 152. Th. Max. N. 196.
— — immaturorum, Th. IV. N. 17. & 35.
— *Juvenum*, Cat. Rar. p. 154. Th. X. N. 84. Th Max. N 191.
— *male affecti* Diabeten cauſant, vid. Renum Parenchymatis &c.
— *Puerorum* varii, Th. I. Aſ. I. N. 5. & Aſ. II. N. 8. Th. II. Aſ. III. N. 15. Aſ. VI. N. 1. Th. IV. N. 84. Th. VII. N. 8. 56. Th. VII. N. 96. Th. IX. N. 60. 89. Th. Max. N. 63.
— *Succenturiati*, Cat. Rar. p. 181. Th. I. Aſ. I. N. 5. n. 1. Th. IV. N. 84. Th. VII. N. 56. Th. VIII. N. 75. Th. Max. N. 63. &. 140.
— — ex equo, Cat. Rar. p. 152.
— — haud inepte pro Glandulis ſanguineis haberi poſſunt, Obſ. An. 51.
— — magnitudinem quamnam habeant? Th. X N. 152.
— — mediante membrana Adipoſa Diaphragmati affiguntur, Th. VI. N. 119. n. 3.
— — peculiari figura, Th. X. N. 170. litt. E. E.
— — raro figuram certam in corpore humano reſervant, Th. X. N. 84. not. objectum tale ejusdem fere magnitudinis ac Ren ipſe, ex foetu hu-

humano, Th. X. N. 152
— — Renibus ipſis imponuntur, non vero à latere, ut variæ figuræ repræſentant, Th. VII. N. 8. Th. VIII. N. 75. Th. IX. N. 34. & 60. Th. X. N. 84.
— — Renibus ſingulari modo connectuntur, Th. I. Aſ. I. N. 5. n. 1. 2.
— — vaſa ſanguinea non ſolum ab arteriis renalibus, verum etiam Diaphragmaticis accipiunt, Th. VII. N. 8. not.
Renum Arteria Emulgens, ſive, Renalis pinguedine occultari ſolet, Cat. Rar. p. 120.
— — *Renalis* ſupernumeraria, qua renes quidam humani præditi erant, Th. I. Loc. Arc. III.
— *Arteriæ* diverſimode ramificantur, Obſ. An 79.
— — *Renales* in rene ſiniſtro duæ, id quod rarum, Th. X. N. 170. lit. G.
— — — ſupernumerariæ, Th. I. Loc. Arc. III. lit. B. B.
— — — unde prodeant? Th. V. Loc. Arc. V. n. 3.
— — — utplurimum ſunt ſimplices, non raro tamen duplicatæ, imo & triplicatæ, Obſ. An. 79.
— *Arteriolarum* diviſiones, Th. X. Thec. I. N. 170. lit. B. B.
— — extrema antequam in ductus Bellini degenerant, in homine ceu poroſa adparent, Th. III. tab. 4. fig. 3. & reptatum circularem mutant in ſerpentinum, Th. VI. N. 16.
— — — in vervecinis, antequam in ductus urinarios degenerant, mutationem quandam ſubeunt, ſed in qua re conſiſtat, ſatis haud eſt examinatum, Th. VI. In Prodromo. fig. 4.
— — extremarum diſtributio maxime differt à venarum extremarum reptatu, Th. IX. N. 53. Th. X. N. 86.
— *Calculus* cum Aſthmo ſeroſo, Obſ. An. 56.
— — eſt affectus crudelis, Obſ. An. 15.
— — fruſtra quæſitus, Adv. Dec. I. p. 23.
— — horrendus in Renum Pelvi, Obſ. An. 95.
— — prodigioſæ magnitudinis, Obſ. An. 56. fig. 46. 47. 48. & Obſ. 57. fig. 49.
— *Conſumptio* fere totalis in Rene humano, Cat. Rar. p. 154.
— *Corpuſcula* rotunda, glandulas mentientia, quid ſint? Th. III. N. 41. n. 1. Th. X. N. 85. 88. & 149.
— *Corpuſculorum* horum uſus, Th. III. N. 41. n. 1.
— *Delineationes* variæ, Obſ. An. 19. & fig. 19. Th. III. tab. 4. fig. 2.
— *Ductus Bellini*, ſive urinarii, ſunt arteriarum continuationes, hinc, repletis arteriis, etiam infarciuntur, Th. I. Aſ. II. N. 8. n. 4. Th. II. Aſ. VI. N. 1. n. 2. Th. III. N. 41. & tab. 4. fig. 3. Th. IV. tab. 1. fig. 1.
— *Expanſio* mirabilis ab impedito urinæ exitu, Obſ. An. 99.
— *Extenſio* præternaturalis unde cauſetur? Th. IX. N. 101.
— *Fabrica* mira eſt, Th. I. Aſ. II. N. 8. n. 4. Th. X. N. 86.
— *Fibræ Transverſales*, ſeu ſtamina ligamentoſa, non habendæ ſunt pro Nervis, Th. IX. N. 61.
— *Figura* varia in diverſis animalibus obſervatur, Adv. Dec. I. p. 22.
— *Glandularum* exiſtentia in renibus humanis non eſt aperta, vid. Renum Subſtantia.
— — forma, Th. II. N. 1. n. 2.
— *Hernia*, vid. Hernia Renalis.
— *Humanorum* & vervecinorum delineationes accuratæ, Th. VI. fig. 1. & ſeqq. Th. III. tab. 4. fig. 2.
— — extabefactio fere totalis, Cat. Rar. p. 160.
— — figura non convenit cum vervecinis, Th. VI. in Prodr. p. 11. & ſeq.
— — forma & magnitudo prodigioſa, Cat. Rar. p. 120. Th. V. Loc. Arc. V. Th. VIII. N. 5.
— — magnitudo naturalem excedens, Th. I. Loc. Arc. III.
— — interiora delineata, Th. III. tab. 4. fig. 3.
— — objecta varia, Cat. Rar. p. 119. 153. & 160. Th. III. N. 41. 43. Th. IV. Loc. Arc. II. N. 1. n. 1. Th. VI. N. 16. Th. VIII. N. 86. Th. Max. N. 10.

N. 10. 86. & 187.
— — portio dimidia delineata, Th. IV. tab. 1. fig. 1.
— — portiones diverſæ, Cat Rar. p. 119. 169. Th. V. N. 103. Th. VIII. N. 44. Th. X. N. 83. 85. 87. 88. Th. Max. N. 72. & 138.
— *Lumbrici*, de Valv. c. 4. Obſ. 2.
— *Membrana Adipoſa* cellulas habet pinguedine, non adipe, repletas, Th. II. Aſ. IV. N. 15.
— — — mere glanduloſa adparet, Th. VI. N. 24. n. 1.
— — *Incraſſata* & dura, Obſ. An. 19.
— — *Propria* arcte cum Renum ſubſtantia jungitur, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 6.
— *Nervi* pauci ſunt, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 1
— *Ovinorum* & *Ureterum* prodigioſa magnitudo ab impedito urinæ profluvio, Obſ. An. 99. Cat. Rar. p. 146. Th. IX. N. 101. n. 1.
— — objecta aliquot, Th. III. N. 35. Th. V. N. 28. Th. Max. N. 154.
— *Papilla* compoſita ex homine, Th. III. N. 54. ejus delineatio, *ibid.* tab. 4. fig. 6.
— *Papillæ* plurima oſcula habent, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 5.
— — ſunt congeries Ductuum Urinariorum Bellini, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 4. & Aſ. II. N. 8. n. 1. ſqq. Th. III. N. 54. Th. VI. N. 16. Th. VIII. N. 73.
— — variis in locis conjugatæ, Th. I. Aſ. II. N. 8. n. 2.
— *Papillare Corpus* in rene ovino protrahitur ſecundum longitudinem renis, ſecus ac in homine, Th. III. N. 35.
— *Parenchymatis*, ſive ſubſtantiæ *conſumptio* in Diabete, de Valv. c. 4. Obſ. 13. & Obſ. An. 13.
— *Pelvis* bifurcata, de Valv. c. 4. Obſ. 13. Obſ. An. 79.
— — expanſa & producta à calculo, in cane, de Valv. c. 4. Obſ. 2.
— — juſto major, Obſ. An. 13. 56. 57.
— — naturâ unica, non raro eſt bifurcata, imo trifurcata, Obſ. An. 79.
— — Rene in duas partes diviſo, adparet, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 8.
— — unde extendatur? Obſ. An. 79.
— — utraque cum Calculo horrendo, Obſ. An. 95.
— — trifurcata, Obſ. An. 79.
— *Structura* admiranda eſt, Th. X. N. 86.
— — — Atheiſmum quoque debellare poteſt, *ibid.*
— — à Malpighio aut Bellino perfecte detecta non eſt, Th. X. N. 86.
— *Subſtantia* duplex eſt, conſtans nempe ex vaſculis ſanguineis, & tubulis urinariis, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 1.
— — non eſt glanduloſa, quamvis ita videatur, ſed mere vaſculoſa, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 2. Th II. Aſ. VI. N. 1. n. 2. Th. III. N. 41. n. 1. & N. 65. Th. X. N. 84. & 86.
— *Superficies* in adultis æqualis eſt, & rariſſime inæqualis, Obſ. An. 80. Adv. Dec. I. p. 22. alias morbi oriuntur atrociſſimi & ineffabiles, *ibid.* p. 22. 23.
— — inæqualis delineata ex homine, Adv. Dec. I. tab. 1. fig. 1.
— — inæqualis in muliere, Obſ. An. 94.
— — in foetibus humanis & nuper natis inæqualis eſt, Obſ. An. 80. Th. II. Aſ. III. N. 15. Th. IV. N. 35. Th. IX. N. 34. Adv. Dec. I. p. 22.
— — in recens natis cur inæqualis ſit? Obſ. An. 80.
— — quando inæqualis ſit? Th. I. Aſ. I N. 11. n. 7. Th. VI. N. 119. n. 1.
— *Vaſa Lymphatica* pauca ſunt, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 1.
— — *Sanguinea* mirifice ſunt contorta & circumvoluta, Th. I. Aſ. VI. N. 1. n. 2. Th. III. N. 41. n. 1.
— — — notabilia in homine, Cat. Rar. p. 120.
— *Vaſorum Renalium*, ſive *Emulgentium*, mirabiles naturæ luſus, Obſ. An. 79. Th. I. Arc. III. ab init.
— — *Sanguineorum* curſus, Th. IX. N. 89.
— — — cur-

— — — curſus vermicularis delineatus, Th. II. tab. 6. fig. 7.
— — — — quo modo poſſit conſpici? Th. IV. Loc. Arc. II. N. 1. n. 1.
— *Vena* ſiniſtra loco haud debito orta, Th. I. Loc. Arc. III. lit. K.
— *Venæ* & extremitates arteriæ ultimæ differunt, Th. X. N. 86.
— — ex Vena cava prodeuntes, id quod rariſſime contingit, Th. V. Loc. Arc. V n. 1.
— *Ureter* à tranſitu calculorum extenſus, Obſ. An. 15.
— — cum calculo in eo hærente, Cat. Rar. p. 160.
— — humanus, admodum extenſus, *ibid.*
— — materia purulenta repletus, Obſ. An. 94.
— *Ureteris* calculoſi portio, Cat. Rar. p. 143.
— — dextri infima pars, continens calculum, Obſ. An. 94.
— — dilatatio prodigioſa, integram puris pintham continens, Obſ. An. 94.
— — equini portio, Cat. Rar. p. 146.
— — portiones, Th. I. Aſ. I. N. 11. n. 9. Th. X. N. 87.
— — vaſcula verſus Hypochondrium ſiniſtrum repentia, Obſ. An. 94.
— *Ureteres* duo coeuntes uno foramine Veſicam intrant; Obſ. An. 79. Th. VII. N. 32.
— — duo, ex uno Rene erumpentes, quorum unusquisque ſe exonerat in Veſicam, de Valv. c. 4. Obſ. 23. Cat. Rar. p. 147. Obſ. An. 76. fig. 63.
— — duo humani, Th. VIII. N. 12.
— — glandulas non habent in ſuperficie interiori, Ep. V. p. 20.
— — nervos habent, Th. II. Aſ. III. N. 16. n. 4.
— — quando dilatentur? Th. VIII. N. 12.
— — ſemel expanſi, expanſi manent, quod maximum eſt in Calculoſis privilegium, Th. VIII. N. 12.
— — tortuoſi, Obſ. An. 13. Cat. Rar. p. 153.
— — tres, Th. VII. N. 32.
— — vaſculis peculiaribus, quæ nec ſanguinea nec lactea, nec lymphatica erant, donati viſi ſunt, Obſ. An. 94.
— — vaſis ſanguineis gaudent, Th. II. Aſ. III. N. 16. n. 4. Th. III. tab. 4. fig. 1.
— *Ureterum* capacitas naturalis, Th. VIII. N. 12.
— — curſus naturalis eſt tortuoſus, Th. I. Loc. Arc. III. lit. O. O. Th. V. Loc Arc. V.
— — expanſio à Calculo, Obſ. An. 13. 15. & 56.
— — — maxima, ejusque cauſa, Th. IX. N. 101. n. 1.
— — — nimia in homine, Diabete extincto, de Valv. c. 4. Obſ. 13. & Obſ. An. 13.
— — extrema, ubi Veſicam intrant, in ove valde extenſa, Cat. Rar. p. 147.
— — in Veſicam obliqua inſertio valvulæ vicem præſtat, Th. VIII. N. 7. n. 5.
— — obliquæ in Veſicam inſertiones, Cat. Rar. p. 153.
— — que expanſio inſignis in ove, Obſ. An. 99.
Rhus Afric. Th. Anim. I. N. 14.
Reſpirationis organa, Reſp. Rav. p. 4.
— uſus, Ep. XVI. p. 4.
Reticulare Corpus, vid. Corpus Reticulare.
Ribeſii heluones, Th. Anim. I. N. 10. cur ita dicantur? *ibid.*
Roris marini Epidermis, vid. Cuticula Roris marini.
— motus, ex mente Bilſii, naturæ eſt contrarius, de Valv. p. 5.
Rosmari cutis portio, Th. X. N. 11.
— Epidermis & corpus reticulare, Th. Max. N. 66.
Rupes variæ varioque modo ex diverſis rebus adornatæ, Th. Anim. I. N. 1. & N. 51. 44 55. 70. 78. Th. III. in pr. Th. V. N. 56. Th. IX. N. 22. 23. 27. 29. Th. X. N. 9. & 99.
Ruſſorum Imperator Potentiſſimus didicit à Cl. Ruyſchio fabricam corporis humani, Adv. Dec. II. p. 13.
— — — jam vero incomparabilem Ruy-

Ruyſchii Theſaurum poſſidet, *ibid.*
Rutæ ramulus, Th. VIII. N. 13. n. 2.

S.

Salamandra aquatica magna, Th. Anim. I. N. 82.
— terreſtris, *ibid.* N. 68.
Salino ſimile ex Inteſtino juvenis, Th. Max. N. 144.
Saliva deficiens Atrophiam inducit, Adv. Dec. II. p. 15.
— deglutienda eſt in reconvaleſcentibus à morbis acutis & Chronicis, *ibid.*
— ſanitati tuendæ maxime neceſſaria eſt, ideoque non excrementitia, *ibid.* p. 14. 15.
Salivæ aſſidua jactura, *ibid.* p. 14.
— retentio ſanitatem reſtituit, *ibid.* p. 15.
Salivalis Ductus à latere frenuli ſalivam impertit ori, Th. I. Af. II. N. 3. n. 3.
— — quot aperturis aut oſculis gaudeat? *ibid.*
Salivales Ductus duo ab una glandula maxillari inferiori exorti in cane, de Valv. c. 4. Obſ. 21.
Salivalium Ductuum inferiorum oſcula in homine vivo viſum plerumque effugiunt, arte tamen manifeſtari poſſunt, *ibid.*
Salivatio in morbo Oeſophagi raro feliciter inſtituta, Adv. Dec. I. p. 24.
— noxia ſæpe eſt, Adv. Dec. II. p. 15.
Sal Volatile ex plantarum ſimpliciſſima deſtillatione Chemica, absque ulla prævia præparatione, abunde elicitur à Cel. Boerhaavio, Adv. Dec. III. p. 6. 7.
Sanguis Coagulatus in Utero quandoque Molam mentitur, Obſ. An. 29.
— — (ſi ſolummodo prius conquaſſatur ſanguis) pſeudo-membranas producit, Th. VI. N. 7. & not. Th. VII. N. 39.
— *Extravaſatus* mutatur ſæpe in pſeudo-membranas, Th. VI. N. 7. & 15.
— *Pinguedine* diſſoluta eſt refertus, Th. I. Af. I. N. 3.
— *Redux* è corde quorſum derivetur? Th. IX. N. 63. n. 1.
— *Venoſus* quemnam curſum habeat? Adv. Dec. I. p. 16.
— — quomodo refluat, & ubinam Venæ laticem ſuum refluum ſortiantur, tam accurate non patet, Th. III. N. 41. n. 1.
Sanguinis Circulatio, vid. Circulatio ſanguinis.
— *Coagulatio* quid poſſit producere? vid. Sanguis coagulatus.
— *Eruptio*, per cutem capitis, aures &c. Adv. Dec. III. p. 13.
— *Excretio* ingenti copia per alvum facta, absque dolore, Ep. XI. p. 11.
— *Inflammatorii*, poſt Venæ-ſectionem in ſuperficie natantis, ſerum induratum, Th. X. N. 161.
— *Iter* per cor quomodo fiat? Adv. Dec. I. p. 16.
— *Recurſus* per Penem & Glandem quomodo fiat? Obſ. An. 100.
— *Rejectio* per os quomodo fiat? Cat. Rar. p. 134.
Sanitas in quo conſiſtat? Ep. XII. p. 24. 25.
— mirum eſt, quod tam longe ſæpe duret, Th. III. N. 24. n. 2.
Sarcomata uterina quid ſint? Th. III. N. 7. n. 2.
— utero excluſa male habentur pro Molis, Obſ. An. 58.
Sargoſſo ramuli, Th. Anim. I. N. 89.
— — cum fructibus, *ibid.* N. 90.
Sauvegarde, lacerta Zurinamenſis, Th. VIII. N. 22.
Scabies non ſemper in cute, ſed etiam in Veſica obſervata eſt, cum excreſcentiis carneis, Obſ. An 78.
Scapula foetus humani, Th. X. N. 148.
Scarabæus Indicus, Th. Anim. I. N. 34.
— minor nitens, *ibid.* N. 11.
— ſplendens, *ibid.* N. 67.
Sceleton Calycis floris Hyoſcyami, Th. Anim. I. N. 71.
— *Mali* Armeniaci, Th. Max. N. 200.
— *Paſſeris*, Th. IX. N. 64.
— *Polydactylon* monſtroſum, Cat. Rar. p. 186.

p. 186. partium ejusdem enumeratio, *ibid.* p. ſeq.
— *Sexus ſequioris*, Cat. Rar. p. 113.
— *Truttæ* piſcis, Th. IX. N. 65.
— *Viri* adulti, Cat. Rar. p. 108.
Sceleta Avicularum Indiæ Orientalis & Occidentalis, aliarumque, Cat. Rar. p. 172. Th. II. Aſ. IV. N. 9. Th. III. N. 67. Th. VIII. N. 43.
— — raro ita præparantur, ubi ne minimum quidem oſſiculum deficit, & foramina naturalia ubique aperta ſunt, Th. VIII. N. 43.
— *Chamæ-Pſittaci* & pſittacorum minorum, Th. Anim. I. N. 71. Th. IV. N. 75. & Th. IX. N. 39.
— *Embryonum* ætatis variæ, Cat Rar. p. 121. 122. 139. 148. & 151.
— *Fœtuum* abortivorum diverſæ ætatis, Cat. Rar. p. 109. 120. 160. 176. Th. I. ab init. Th. VIII. N. 57. n. 3.
— — aliquot diverſæ ætatis, Cat. Rar. p. 110. 118. 123. 125. 155. 156. 158. 172. Th. VII. N. 64.
— — humanorum diverſæ ætatis, Cat. Rar. p. 106. 107. 119. 135. 143. 145. 161. 163. 164. 165. 169 173. 176. Th. V. N. 56. Th. VI. N. 13. & 69. Th. VII. N. 1. & 44. Th. VIII. N. 1. & 82. Th. Max. lit. C. & D. & N. 97.
— — — gemellorum, Cat. Rar. p. 119. 137. 140. Th. IV. N. 49. n. 2. Th. V. N. 56.
— — — maturorum, Cat. Rar. p. 111. 150. 163. 179. Th. VII. N. 2.
— — immaturorum, Th. III. ab init. Th. VII. N. 59. Th. VIII. N. 48. Th. IX. N. 26. & 58. Th. X. N. 138.
— *Foliorum* Alni, aliorumque, Th. Anim. I. N. 71. Adv. Dec. III. p. 11.
— *Humana* varia accuratiſſime delineata, Th. VI. tab. 1. fig. 1. & ſeq.
— *Glirium*, Th. IV. N. 68. & Th. VII. N. 61.
— *Infantum* diverſæ ætatis, Cat. Rar. p. 136. & 144.
— *Murium*, Th. V. N. 81. 87. 105. Th. VI. N. 111. & 122. Th. VII. N. 4. 47. 69. Th. VIII. N. 28. 84. Th. IX. N. 26. Th. X. N. 173. Th. Max. N. 95.
— *Puellarum* diverſæ ætatis, Th. I. N. 3. Th. VII. N. 52.
— *Puerorum* variæ ætatis, Cat. Rar. p. 106. 111. 112. 130. 163. 165. Th. VII. N. 51.
— *Prunorum*, Th. Max. N. 27. & 183.
— *Pyrorum*, arundinacei, petroſelini &c. eorumque delineationes, Th. Max. lit. B. & N. 41. & tab. 1. fig. Adv. Dec. III. tab. 2. fig 3.
— *Talparum*, Th. IV. N. 68. & Th. VII. N. 5.
Scirrhus ex ſuperficie ſuperiore Uteri emergens, Th. X. N. 106.
— Ventriculi lethalis, Obſ. An. 39.
Scolymocephali Africani ſquammæ, Th. Anim. I. N. 6. & 14.
Scorbuticorum oſſa unde ita mollia? Adv. Dec. II p. 16.
Scorpius Africanus niger, æquans magnitudine cancrum fluviatilem Germanicum majorem, Th. Anim. I. N. 10.
Scrotum cum Tunica celluloſa continuans eſt, Th. X. N 105.
— *Humanum* delineatum, Reſp. Rav. tab. 1. fig. 2.
— — exſiccatum quanam facie interiori gaudeat? Ep. I. p. 10.
— — inflatum & exſiccatum, Th. V. N. 100.
— — mire præparatum, Ep. II. p. 13.
— — poſt exſiccationem parte ſuperiori apertum, Ep. I. p. 10.
— *Pinguedine* in totum non privatum, Ep. I. p. 4 & 8.
— quid ſit? Ep. XIII. p. 24.
— quo modo demonſtrandum? Ep. I. p. 8.
— Septi beneficio in duas partes dividitur, Ep. I. p. 8. & 10. Reſp. Rav. p. 13.
Scroti Arteriarum, per ejus partem anteriorem reptantium, diſtributio, curſus & origo, Ep. II. p. 21.
— *Conſtitutio*, Ep. I. p. 4. 8. & Reſp. Rav. p. 15.
— *Dilucidatio*, Reſp. Rav. p. 15.
— *Diviſio*, Ep. I. p. 5.
— *Gangræna* quomodo coërcenda?

Obſ. An. 75.
— *Linea* longitudinalis, ſive ſutura. Ep. I. p. 4. Ep. II. p. 14. Ep. XIII. p. 27.
— *Membrana* Dartos, vid. Celluloſa Membrana.
— *Pili* an è glandulis ejus emergant? Ep. I. p. 7. vid. Pili.
— *Pinguedo*, Ep. I. p. 8. Th. III. tab. 3. fig. 1.
— *Præparatio* quam difficilis ſit? Ep. II. p. 17.
— *Septum* non dari, Reſp. Rav. p. 12. & 14
— — quo modo poſſit oſtendi? Ep. I. p. 8.
— — vaſis innumeris ſanguineis ditatum & exſiccatum, ejusque delineatio, Ep. I. p. 10. tab. 1. fig. 2.
— — verum à nemine eſt detectum, ſed à Cl. Ruyſchio inventum, Ep. I. p. 8.
— — — à nullo deſcribi poterat, quia ars præparandi & indurandi nemini erat cognita, qua tamen optime demonſtratur, Ep. I. p. 4., Ep. II. p. 14.
— — — defenditur contra Ravium, Ep. XII. p. 27. 28. 29. Ep. XIII. p. 16. & ſeq.
— — — non facit Scrotum duplex, ſed illud dividit in duas partes? Ep. I. p. 8. Ep. XIII. p. 24.
— *Septi* conſtitutio vera latuit, Ep. XII. p. 27.
— — mentionem quinam auctores fecerint ante Ruyſchium? Reſp. Rav. p. 10. & Ep. ejusd. p. 4. & ſeqq.
— *Sutura*, ut & rugæ Scroti naturales, flatu removentur, Ep. II. p. 14.
— *Suturæ* hypotheſis erronea, Ep. XIII. p. 27.
— *Varices*, in juventute natæ, in ſenio tranſeunt in Hydropem, Adv. Dec. II. p. 24.
— *Vaſa ſanguinea*, quæ oriuntur ex Hypogaſtricis, Pudendis &c. Ep. II. p. 21.
— *Vaſorum ſanguiferorum* curſus & copia, Ep. II. p. 15.
Scrota duo, cuti involuta, homo habet, Reſp. Rav. p. 14.
— Eunuchorum quomodo ſint conſtituta? Ep. I. p. 8.
Secandi Methodi diverſæ, Ep. XIV. p. 3. & ſeqq.
Secretiones diverſæ fiunt absque diametri in poris diverſitate, h. e. majoris vel minoris, tum figurâ oſculorum pororumque ſpecificâ, determinatâ, & liquori ſecernendo proportionatâ configuratione &c. absque ullis glandulis, ſed ſolummodo perficiuntur in vaſorum ſanguineorum extremis, ſubſtantiâ & configuratione diverſis, Ep. XII. p. 23. Ep. XV. p. 4. Th. II. Aſ. IV. N. 19. Th. III. N. 69 n. 4. Adv. Dec. II. p. 6 7. Dec. III. p. 7.
— in vaſis extremis quomodo fiant? Adv. Dec. II. p. 28.
— non fiunt per cribra, ſed arteriolarum extremitates, *ibid.* p. 18.
— diverſas plerique fieri putant à pororum & glandularum conformatione, configuratione & diverſitate, tum partium ſecernendarum proportionatâ & ſpecificâ figurâ &c. Ep. XV. p. 4. Ep. XVI. p. 4.
Secretoriorum Vaſorum ſtructura mechanica nondum ſatis cognita eſt, Ep. XVI. p. 11.
Secundinæ humanæ delineationes, Th. V. tab. I. fig. 1. 2.
— — vaſa ſanguinea, Ep. IX p. 9.
Secundinæ poſſunt diu remanere absque matris diſcrimine, Adv. Dec. II. p. 35.
— relictæ vi extrahi non debent, *ibid.* vid. Placenta uterina.
Semen absque glandulis ſecernitur, Ep. XV. p. 11.
— *Abundans* nimium morbos producit, Ep. XII. p. 24. & 25.
— *Ipſum craſſum* debet interiora Uteri intrare in foecundo conceptu, nec ſaltem ſpiritus foecundantes, Th. VI. N. 21. Th. VIII. N. 30. Adv. Dec. I. p. 3. Dec. III. p. 16. ſq.
— *Prolificum* unde elaboretur? de Valv. p. 3.
— quomodo deferatur ad Paraſtatas? Th. IV. N. 8. n. 3.
— — præparetur? Ep. XV. p. 8. Adv. Dec. III. p. 7.
— *Receptum* à muliere ubinam hoſpitetur juxta Harvæum, Adv. Dec. I. p. 2.

p. 2. & 3.
— — viam quamnam ſumat poſt conceptionem? *ibid.* p. 3.
— — viſum in muliere, mox poſt coitum occiſa: & hoſpitabatur in utero & tubis Fallopianis, Th. VI. N. 21. Adv. Dec. I. p. 3. tab. 2. fig. 3.
— *Rudimentum* accipit primo in Teſtibus, in Paraſtatis tandem &c. perficitur, ita ut non à ſanguine, ſed ſolo Teſtium apparatu conficiatur, Ep. XII. p. 25. Adv. Dec. III. p. 7. Th. X. N. 99.
— ſi recto tramite in Uteri os non proſiliat, raro mulier impraegnatur, Th. VIII. N. 30. vid. etiam Sterilitas.
Seminalis aura non tantum ad conceptionem eſt neceſſaria, ſed etiam ſubſtantia ſeminis ipſa, Th. VI. N. 21. Th. VIII. N. 30. Adv. Dec. I. p. 3. Dec. III. p. 16. & ſeq.
Seminales Veſiculae, vid Veſiculae.
Senſuum externorum organa, Reſp. Rav. p. 3.
Sepulcri, ex oſſibus &c. confecti, delineatio, Th VIII. tab. 1. fig. 1.
Sepulcra, ex oſſibus aliiſque confecta, Th. VIII. N. 57. & Th. IX. N. 26.
Seroſa Vaſa, vid. Vaſa Lymphatica.
Serpens Africanus caeruleus, Th. Anim. I. N. 31.
— — cinereus, *ibid.* N. 63.
— — exiguus bipes, *ibid.* N. 59.
— — — nitens lineis albis & nigris, *ibid.* N. 11.
— — linea nigra latiſſima, *ibid.* N. 34.
— — rarus, Th. IV. N. 54. & Th. V. N. 15.
— *Americanus* bicolor, Th. Anim. I. N. 9. 21. & 50.
— — ex genere eorum, qui male habentur pro bicipitibus, *ibid.* N. 22.
— — exiguus, *ibid.* N. 47.
— — maculis nigris, *ibid.* N. 26.
— *Indiae Occidentalis*, *ibid.* N. 40.
— — *Orientalis*, *ibid.* N. 12. Th. IX. N. 29.
— — — tricolor, Th. Anim. I. N. 39.
— — ſubcaeruleus, *ibid.* N. 61.
Setacei utilitas in Cephalaea, Obſ. An. 40.
Setarum faſciculus è dorſo porci Americani, Th. X. N. 1. lit. F.
Sexus ſequior in Embryonibus difficulter cognoſcitur, Th. VI. N. 46. n. 5. N. 51.
Sperma Ceti quid? Th. X. N. 73.
Spermatica Vaſa integumentum ſuum, Tunicam Vaginalem dictum, ab exteriore Peritonaei ſuperficie mutuantur, Th. VII. N. 51. lit. C.
— — per Teſticulos repentia, Th. IV. N. 8. n. 2.
— — ſub Peritonaeo decurrunt, Cat. Rar. p. 131.
Spermaticae Arteriae in viris non ita, uti in canibus, in circinnos, pampinos vitis imitantes, contorquentur, Th. IV. N. 65. n. 3.
— *Venae* in cadavere virginis, Aſcite extinctae, vehementer dilatatae, Obſ. An. 19.
— — in puerperis capaciores ſunt, Cat. Rar. p. 118.
— — unde prodeant? Th. V. Loc. Arc. V. n. 4. & Arc. VIII.
— — portiones, Cat. Rar. p. 117. Th. I. Loc. Arc. III. lit. M. & N.
Sphaenoidis oſſis ſinus membranulâ vaſculoſâ & tenuiſſimâ obducuntur, Ep. IX. p. 10.
Sphoeroidei duo ex membrana carnoſa formati & delineati, Reſp. Rav. tab. 2. fig. 1.
Spina Bifida unde? Ep. XII. p. 23.
— — in foetu, tumore lumborum laborante, Obſ. An. 34. ſimile malum in puella lethale, Obſ. An. 35.
— *Dorſi*, in circulum recurvata, Obſ. An. 67.
— — incurvatur ſemper in gibboſis, Obſ. An. 67.
— — mobilis, Th. VI. N. 12. n. 1.
— — Rhombi piſcis, Cat. Rar. p. 157.
Spinae Dorſi corpora vertebrarum gaudent quoque ligamentis internis breviſſimis, Th. IV. N. 63. n. 3.
— — — — quomodo differant à corporibus vertebrarum oſſis ſacri, Th. V. N. 69.
— — foetus humani portiones, Th. IV. N. 63. Th. VIII. N. 88.
— — portio animalis Indici, Th. VI. N. 96.

— — — delineata, Th. V. tab. 3. fig. 2.
— — — ignoti quadrupedis, Th. VI. N. 12. n. 1.
— — portiones, Th. IX. N. 72. Th. X. N. 114.
— — ſeptem Vertebræ coalitæ, & in orbem recurvatæ, Obſ. An. 67. earum delineatio, *ibid.* fig. 54.
Spinalis Medulla, vid. Medulla Spinalis.
Spiritus Balſamicus Bidloi, Reſp. ad ejus Vind. p. 30.
Spiritus Animales in quo loco generentur, & cujus ſint naturæ? Th. IX. N. 53.
Splenicæ Arteriæ, vid. Arteriæ Splenicæ.
Splenicarum glandularum elotionis quisnam inventor ſit? Obſ. An. 100.
Spongiæ marinæ ramoſæ ramuli, Th. Anim. I. N. 30.
Spongioides ramoſiſſima, oculata, Th. Anim. I. N. 88. cur ita dicta? *ibid.*
— — — delineata, *ibid.* tab. 5. fig. 1.
Sqamma Scolymocephali, vid. Scolymocephali ſquammæ.
Stæchus citrina, Th. Anim. I. N. 2. n. 4.
— — Hiſpanica, Th. VIII. N. 47. n. 1.
Staphyloma ex pupilla propullulans, Th. II. Aſ. I. N. 8. n. 1.
Steatomata aliquando ex Hydatidibus gignuntur, de Valv. c. 4. Obſ. 25.
Stella marina, Th. Anim. I. N. 60.
Sterilitas ex Tubarum Fallopianarum clauſura, Obſ. An. 83.
— fieri poteſt ex morbis Teſtium, Ep. Ettm. p. 11.
— oriri poteſt ex nimia orificii Uteri anguſtia, Th. VI. N. 85. & n. 1.
— — — ſi meatus urinarius in poſtica Penis parte aperturam habeat, Cat. Rar. p. 145.
— — — ſi recto tramite in os Uteri ſemen non proſiliat, Th. VIII. N. 30.
Sterilitatis cauſæ, Ep. Ettm. p. 4. & ſeq.
Sterni Cavitas in homine non invenitur, Th. Max. N. 18. Adv. Dec. II. p. 19.
— *Ligamenta*, & *fibræ* ſtriatæ, quibus jungitur cartilaginibus coſtarum, Cat. Rar. p. 177.
de *Sterno*, Adv. Dec. II. p. 19.
Sterna diverſa vel cum cartilaginibus coſtarum, vel iis abſciſſis, Cat. Rar. p. 177. Th. X. N. 102. N. 118. Th. Max. N. 82. & 149. Adv. Dec. II. tab. 2.
Stigmatum veſtigia ſuperſtitia in corio humano, Th. IV. Loc. lit. B.
Stomachus, vid. Ventriculus.
Strophiolum ex membranula cum innumeris arteriolis, Th. I. ab init. n. 1.
Stupidorum & mente captorum Cerebri ventriculi, nimia humorum quantitate repleti, inventi ſunt, Ep. XII. p. 24.
Subſtantiæ oſſeo-ſpongioſæ fruſtum magnum, unde ſit deſumptum? Th. X. N. 127. & cum quonam conveniat? *ibid.*
Subſtantiæ heterogeneæ variæ, à muliere in lucem editæ, delineantur, Th. II. tab. 4. fig. 1. & ſeqq.
— polypoſæ, vid. Polypoſæ ſubſtantiæ.
Succini globulus, diu in naribus hærens, Topho obductus, Obſ. An. 44. & fig. 40.
Suctio infantum voluptatem nutricibus præbet, Th. I. tab. 4 fig. 4.
Suctores in Utero imaginarii ſunt, Obſ. An. 28. 29. 58. & 88. Th. III. N. 7. n. 2. Th. VI. N. 25. n. 1. & ſeqq. Adv. Dec. II. p. 32. 38.
Sudor non erumpit è glandulis cutaneis, ſed vaſis extremis, Th. X. N. 130. Adv. Dec. I. p. 12. Dec. III. p. 15.
— quam acris ſit in quibusdam? Obſ. An. 37.
Suilli bini, vid. Gemelli.
Superfœtationis hiſtoriæ, Obſ. An. 14. Th. VI. N. 120.
Surditatem inducit oſſiculorum auditus confuſio, Th. VIII. N. 6. n. 1.
Suturæ Cranii, vid. Cranii ſuturæ.

T.

T*Abe* extincti Anatome, de Valv. c. 4. Obſ. 19.

Tamariſci Gallici ramuli, Th. Anim. I. N. 6.
Tanacetum Africanum, Th. Anim. I. N. 6. N. 14. Th. VIII. N. 57. n. 1.
— — ejus flores, *ibid.* N. 6. & N. 29.
Tatu-Apara, ſeu Armodillæ foetus, *ibid.* N. 81.
Tenaculum quale inſtrumentum, ejusque delineationes, Ep. XIII. tab. 16. fig. 2. & 3.
Tendines, vid. Muſculorum tendines.
Terebinthinæ oleum fervens in Cerebri præparatione non valet, quia Canales disrumpit &c. Ep. XII. p. 15.
Terror immanis mulieri magis nocet, quam viro, uti exemplo inaudito conſtat, Adv. Dec. III. p. 13. & ſeq.
Teſtarum Rajæ diverſæ ſpecies, Th. Anim I. N. 83. & ſeqq.
Teſtes Involucra duo communia habent, Ep. XIII. p. 26. quod negatur à Ravio, Reſp. ipſius, p. 15.
— *Muliebres* ovula continent, Ep. Ettm. p. 4.
— — vera ſunt Ovaria, *ibid.* p. 12.
— *Oſcula* hiantia in medio habent, quæ à Ruyſchio *Portæ* vocantur, per quas ſemen ad Paraſtatas defertur, Th. IV. N. 8. n. 3.
— *Ovini* magnam habent cum humanis convenientiam, Th. VI. N. 114.
— *Tunicam Vaginalem* non ab interiori Peritonæi ſuperficie, ſed exteriori mutuantur, Th. VII. N. 51. lit. C.
Teſtium Dilucidatio, Reſp. Rav. p. 15.
— *Extirpatio* quid ſecum ferat? Th. IX. N. 51.
— *Morbi* inter ſterilitatis cauſas numerandi, Ep. Ettm. p. 11.
— *Subſtantia* non eſt glanduloſa, ſed vaſis ſanguineis & ſeminalibus, quæ forſan ſunt continuationes arteriolarum extremitatum, conſtant, Th. II. Aſ. V. N. 16. Th. III. N. 41. n. 1. Th. IV. N. 8. n. 1. & 2. & N. 59. Th. VIII. N. 17. not. & N. 34. & 76. Th. X. N. 99. 100.
— *Tunica Vaginalis*, Cat. Rar. p. 124.
— *Tunicæ Vaginalis* vaſa, Th. III. ab init. lit R. R.
— *Tunicæ*, ſeu involucra, Ep. I. p. 5.
— *Vas* ejaculatorium, Th. IV. N. 65. n. 4.
— *Vaſa* ejaculatoria, antequam ſeſe inſerunt in veſiculas, veſicularum naturam induunt, Th. X. N. 163.
— *Vaſa*, eos conſtituentia, quam tenuia ſint, ſeminali materia expreſſâ, Th. X. N. 99. & 100.
— *Vaſorum* diſſolutio artificioſa, Th. II. Aſ. V. N. 16. Th. IV. N. 8. n. 2. & tab. 1. fig. 2. Th. VIII. N. 17. not. Th. IX. N. 88. Th. X. N. 99. & 100.
— — ſeminis rudimentum conficientium, reptatus, Th. IX. N. 85. & tenuitas, *ibid.* N. 88.
— — tenuitas reptatusque vermicularis, Th. IX. N. 43.
Teſticulus foetus immaturi, Th. III. N. 49. & 50.
— *Gliris*, Th. Anim. I. N 31.
— *Humanus* delineatus, Th. IX. tab. 3. fig. 3.
— — diſſolutus & delineatus, Th. IV. tab. 1. fig. 4.
— — in cartilaginem mutatus, prodigioſæ magnitudinis, extirpatus, Th. IX. N. 51. not.
— — maximus, Th. Max. N. 28.
— *Siniſter*, in proceſſu Peritonæi hærens, delineatus, Reſp. Rav. tab. 2. fig. 2.
Teſticuli Contuſi magnitudo, Th. IX. N. 51.
— *Extirpati* pondus & diameter, Th. IX. N. 51.
— *Mutati* in cartilaginem, lamella prodigioſæ magnitudinis, Th. IX. N. 51.
— *Ovini* diſſoluti portio, Th. VI. N. 114. Th. VIII. N. 17.
Teſticuli Hermaphroditi ovini quid ſint? Th. VIII. N. 53.
— *Humani* diſſecti & evoluti varii, Cat. Rar. p. 123. & 168 Th. II. Aſ. V. N. 16. Th. IV. N. 8. 12. 59. 65. 66. & 69. Th. V. N. 42. & 90. Th. VI. N. 95. & 107. Th. IX. N. 43. & 85. Th. X. 99. & 100. Th. Max. N. 111. & 199.
Teſtudinis Corpus Reticulare, Gula, Lingua, Ovarium, Ovum, vid. ſub hisce titulis.
Thlaſpi fruticoſum Leucoii folio, Th. Anim.

Anim. I. N. 2. n. 4.
— Halimi folio, *ibid.* N. 13.
— roſa Hierochontina. *ibid.* N. 20.
Thorax ex corio humano, Th. IV. Loc. B.
— oſſeus pueri quinque fere menſium, Th. VII. N. 52.
Thoracis Cavitas ſub ſterno in ſtatu naturali nulla datur, Adv. Dec. II. p. 19.
— *Cavitates*, Th. VII. N. 57.
— *Coſta* penultima ut & ultima, Th. I. Aſ. II. N. 10.
— *Ductus*, vid. Ductus thoracici.
— *Foetuum* humanorum portiones, Th. VI. N. 27. not. Th. VIII. N. 27. Th. IX. N. 91.
— *Infantilis* portiones, Th. V. Loc. Arc. V. Th. VI. N. 110. Th. VII. N. 57. Th. VIII. N. 11. Th. Max. N. 58.
— *Membranæ* internæ ſunt tres, nempe Pleura, Membrana Celluloſa, & Perioſtium coſtarum, Th. VIII. N. 4. n. 1.
— *Portiones* quædam, Th. IX. N. 14. n. 3. Th. Max. N. 19. lit. B. C.
— *Pueri* portiones, Th. VII. N. 38. Th. VIII. N. 4. Th. IX. N. 14. & 97.
— *Vertebræ* quædam è foetu humano, Th. VI. N. 119.
— *Vulnus*, vid Vulnus thoracis.
Thymus glandula, *Ductu* ſingulari præditus in bove, Adv. Dec. II. p. 17. 18.
— — ex *Glandulis* minoribus non conſtat, Adv. Dec. II. p. 18.
— — ex homine, Th. IV. N. 21.
— — ex infante, Th. V. N. 36.
— — ex puero, Th. III. N. 27. Th. X. N. 36.
— — *Vaſa* copioſa intus & extus habet, Ep. II. p. 16. Th. V. N. 36.
de *Thymo* Glandulâ, Adv. Dec. II. p. 17.
Thyroideæ Glandulæ, arteriæ Aſperæ adſitæ, ſunt in poſteriori & ſupremo latere, Th. I. Aſ. II. N. 2. n. 8.
Tibia, vid. Os Tibiæ.
Tithymali Cypariſſiæ ramus, Th. X. N. 37.
Tomieio, avicula Capitis bonæ ſpei, Th. Anim. I. N. 41. quomodo alimentum quærat? *ibid.*
Tonſilla utraque hominis, Th. Aſ. VI. N. 14.
Tonſillæ Aperturis præditæ ſunt notabilibus, fauces ſpectantibus, Th. II. Aſ. VI. N. 14. quæ in tumefactione evidentius in conſpectum veniunt, *ibid.*
— *Subſtantiam* habent celluloſam, *ibid.*
Tophus oſſeus in Oſſe tibiæ, Th. X. N. 177.
Tranſpiratio naturalis fit per poros, Adv. Dec. III. p. 15.
Trichiaſis qualis affectus? Reſp. Rav. p. 5.
Trichomanes, Th. Anim. I. N. 14.
Trochanteres ſpuriæ ſunt Apophyſes, Cat. Rar. p. 117. & 164. Adv. Dec. III. p. 31.
Trunci amputati carnea coopertio quomodo inſtituenda? Ep. XIV. p. 15. vid. Artuum amputandorum &c.
Tubæ Fallopianæ Clauſæ ſterilitatem inducunt, Obſ. An. 83. Adv. Dec. I. p. 6. 7. Reſp. ad Bidl. p. 26.
— — — ſunt ſæpe in mulieribus, Obſ. An. 83.
— — — unde fiant, & à quo clauſura cauſetur? Obſ. An. 83.
— — *Coalitæ* cum Ovario, Obſ. An. 83.
— — cum Teſtibus, Ep. Ettm. p. 5.
— — *Conſtitutionem* quamnam habeant tempore graviditatis? Th. VIII. N. 7 n. 2.
— — *Extenſæ* ſummopere, Obſ. An. 83.
— — *Humores* in ſtatu præternaturali poſſunt accipere ex Utero, qui poſtmodum ex Tubis in Pelvim propelluntur, Obſ. An. 43. 84. & 85.
— — quo *Munere* fungantur in conceptione? Adv. Dec. I. p. 6.
— — *Situm* ſuum quando mutent? Th. IX. N. 15. n. 1.
— — unde *conſtringantur*? Adv. Dec. I. p. 6.
— — *Valvulis* nullis gaudent, Obſ. An. 43.

Tubarum Fallopianarum fimbriæ coaleſcere poſſunt cum Ovariis ipſis, Adv. Dec. I. p. 7.
Tubercula, in morbis ex ipſa cute protuberantia, quid ſint? Adv. Dec. I. p. 10.
Tubulariæ ramuli, Th Anim. I. N. 30.
Tubuli contorti, Th. Anim. I. N. 91.
Tumor Capitis, vid. Capitis tumor.
— in infima Oſſis ſacri parte repertus, Obſ. An. 35.
— *Lumborum*, vid. Lumborum tumor.
— *Inteſtinorum* flatulentus, Cat. Rar. p. 141.
— *Piloſus*, Th. III. N. 63. n. 1.
— — in Omento repertus, Obſ. An. 18.
— — in Omento repertus, quamnam magnitudinem & naturam habeat? Th. III. N. 63. n. 3.
— *Oſſivorus*, ſive ſpongioſus, inſignis magnitudinis, Obſ. An. 81. Cat. Rar. p. 155.
— *Parvus* à latere Carpi dextri cum dolore intolerabili, inſolitus & mortis cauſa, Th. IX. N. 50.
— *Prodigioſæ magnitudinis* circa os uteri internum enatus, Th. VIII. N. 102. ejus rei hiſtoria, *ibid.* not. & quid ſit? *ibid.*
— *Scirrhoſus* ventriculi lethalis, Obſ. An. 39.
— *Ventris* oblongus poſt partum, ex Omenti coarctatione, Obſ. An. 63.
Tumores, in *manu* exiſtentes, quanam conſtitutione ſint? Ep. XIV. p. 17. eorumque delineatio, *ibid.* tab. 18. fig. 1.
— in *manu*, *pede* &c. radices Cyclaminis æmulantes, cartilaginea ſubſtantia præditi &c. extirpatione membri ablati, Ep. XIV. p. 9. & ſeqq. in *manu* qualitate peculiari, Ep. XII. p. 8.
— *Nonnulli* pelliculis continentur, quæ in principio tenues, poſtea, tumore increſcente, inſtar craſſioris lentique corii inſpiſſantur, ita Hydatides, Gangliones, Atheromata, Meliceride &c. Adv. Dec. I. p. 8.
— *Omnes* non ſunt in glandulis fundati, Adv. Dec. I. p. 13.
— *Spongioſi*, cum ſcalpello aperti, mortem poſt ſe trahunt, Obſ. An. 81.
— — unde noſcendi? Obſ. An. 81.
— *Pendentes* à capitibus foetuum, quandoque ipſo capite majores, magnam convenientiam habent cum Hydrope capitis, Obſ. An. 52. hi tumores diverſa gaudent conſtitutione, *ibid.*
Tumulus ex Conchyliis Indicis purificatis, Th. VII. N. 1.
Tunicæ, quamvis ſibi in vicem arcte cohæreant, ſeparatæ tamen merito peculiares ponuntur, Ep. XIII. p. 13. 14.
Turdus Indicus verſicolor, Th. Anim. I. N. 14.
Tuſſi ejectus trunculus ramoſus polypi, Th. IV. N. 93.
— rejectæ portiones Tunicæ aſperæ arteriæ intimæ, Th. II. Aſ. V. N. 4.
Tympani membrana, vid. Auditus Organum.

V.

V*Accæ* rigidæ Anatome, de Valv. c. 4. Obſ. 20.
Vacillatio dentium, vid. Dentium vacillatio.
Vagina, vid. Uteri vagina.
Vaginæ, è corio infantis præparatæ, Th. II. Loc. Arc. V. n. 2. Th. III. Loc. I. N. 5. n. 1.
Valerianoidis campanulæ, Th. Anim. I. N. 21.
Valgi adulti incurabiles ſunt, ſed pueri ſanari poſſunt, Adv. Dec. II. p. 16.
— quidnam ſint? *ibid.* p. 15. 16.
— unde fiant? *ibid.* p. 16.
Valvulæ Cordis, vid. Cordis valvulæ.
— *Differunt* plurimum inter ſe ratione ſtructuræ & formæ, de Valv. c. 2. p. 10.
— *Semilunares*, vid. Cordis valvulæ ſemilunares.
— *Venarum*, ubi ramos emittunt, non ſervant Lunæ creſcentis formam, verum in longitudinem magis ſunt exporrectæ, quod nemo hactenus obſervavit, de Valv. c. 2. p. 10.
Valvularum in Ductu thoracico exiſtentia, de Valv. p. 5.
Vaporis, roriſve formâ noſtri corporis partes irrorantur & nutriuntur, vid. Nutritio.
Varices Scroti, vid. Scroti Varices.
— *Venoſæ*, Adv. Dec. II. p. 21.
Varicoſa Hernia, vid. Hernia Varicoſa.
Variolæ in foetu Aethyopiſſæ, quantumvis puerpera tempore graviditatis nullis va-

variolis fuerit infeſtata, Th. VII. N. 23. not.
Variolarum veſtigium, in naſi ala reſiduum, Th. V. N. 92.
Vaſa Chylo-Seroſa ſunt arteriæ & venæ, tale liquidum continentes, ut in membranis aliisque partibus, exſanguibus vulgo dictis, & ideo albicantibus, Ep. V. p. 18. Ep. XII. p. 22. 24. Ep. XIII. p. 31. fig. 17. Ep. XVI. p. 9. 10. Th. VI. N. 125. n. 3. Adv. Dec. II. p. 7. 20.
— *Ejaculatoria*, vid. Teſtium vas ejaculatorium.
— *Intercoſtalia*, vid. Arteriæ Intercoſtales.
— *Lactea*, vid. Lactea vaſa.
— *Lymphatica*, vid. Lymphatica vaſa.
— *Membranacea*, vid. Membrana.
— *Sanguinea*, vid. Arteriæ & Venæ.
— — differunt pro diverſitate munerum, Adv. Dec. III. p. 7.
— — in omnibus fere corporis partibus reperiuntur, ſed peculiari reptatu prædita, Ep. V. p. 18. Ep. IX. p. 8. Ep. XIII. p. 32. Ep. XV. p. 4. Adv. Dec. I. p. 14. Dec. II. p. 6. 7. 19.
— — omnes corporis partes non habent, Ep. XIII. p. 10. Th. III. N. 34. n. 1.
— — quomodo in Hydatides poſſint mutari? Th. VI. N. 104.
— — tunicam Celluloſam habent, Th. VI. N. 11. n. 1.
— *Spermatica* Peritonæi, vid. Peritonæum.
— *Succifera* in corporibus vegetabilibus differunt, Adv. Dec. III. p. 12.
Vaſorum & *Canalium* plantarum diſſolutio artificioſa quomodo inſtituenda? Adv. Dec. III p. 9.
— *Sanguineorum* artificioſa repletio neceſſaria admodum eſt in Anatome, Adv. Dec. III p. 24. 32. vid. Injectiones.
— — circumvolutiones ubi dentur? Th. III. N. 41. n. 1.
— — cognitio cur neceſſaria? Reſp. ad Bidl. p. 14.
— — extrema Anatomicis fuere incognita, Ep. XV. p. 3.
— — — differunt ratione reptatus, ſubſtantiæ &c. Th. I. Aſ. II. N. 7. n. 2. Th. II. Aſ. IV. N. 2. n. 3. Th. VI. N. 73. Th. IX. N. 53. Th. X. N. 94.
— — — ipſos ramulos, è quibus prodeunt, craſſitie longe ſuperant, Th. VII. N. 40. n. 4.
— — — mutantur in viſceribus in vaſcula alterius naturæ, absque ullo intermedio corpore, ſcilicet glandulis, Th. VI. N. 73. Th. X. N. 99.
— — — non potuerunt Anatomici oſtendere, Th. IX. in Præf.
— — — ſunt ſubtiliſſima, quæ tamen Ruyſchii injectionibus ſunt detecta, Adv. Dec. I. p. 17.
— — extremorum inveſtigatio utilis eſt, Th. III. N. 69. n. 4.
— — — uſus ſolus non eſt ſanguinem vehere & revehere &c. Ep. XV. p. 4. Th. VI. N. 73. Adv. Dec. I. p. 17. Dec. III. p. 7.
— — mirabiles reptatus quomodo optime viſui exponantur? Th. IV. Loc. Arc. II. N. 1. n. 1.
— — œconomia & functio nondum ſatis nobis conſtat, Th. II. Aſ. III. N. 1.
Vena Azygos delineata, Ep. VI. p. 7. & 10.
— *Bronchialis* dubia, *ibid.* vid. Arteria Bronchialis.
— *Portæ*, vid. Hepatis Vena portæ.
Venæ Cavæ ſacculus membranoſus dextræ auriculæ Cordis, cum auricula communem cavitatem efficiens, arteriis innumerabilibus donatus, Ep. X. p. 7.
— — truncus adſcendens & deſcendens, *ibid.* p. 8.
— — trunci deſcendentis eſt tantum brevis portio inter cor & Diaphragma in homine, in vitulis & ovibus vero longior, Th. IV. N. 26. n. 2.
— *Jugularis* trunci diviſio, Th. VII. N. 28. n. 2.
— — valvula, Cat. Rar. p. 158.
— — valvulæ in caballo obſervatæ, in parte ſuperiori, Th. V. N. 35. not.
Venæ Jugulares equinæ, Cat. Rar. p. 118. Th. V. N. 35. Th. IX. N. 67.
— — humanæ, Cat. Rar. p. 158. Th. VII. N. 69.

— *Meſeraicæ*, vid. Meſeraicæ Venæ.
— *Replentur* ut plurimum quoque in arteriarum repletione &c. omnes tamen non poſſunt repleri venæ, quia injectio absque ullo impetu fit, Th. VI. N. 73. in fin.
— *Spermaticæ*, vid. Spermaticæ Venæ.
Venarum inflatarum portiones, Cat. Rar. p. 158. Th. VII. N. 69.
— *Officium* non conſiſtit ſolum in ſanguine revehendo, Adv. Dec. II. p. 18.
— — quodnam? Ep. XV. p. 4.
— *Valvulæ* veluti nodi in conſpectum veniunt, ſi Venæ artificioſe repleantur, Cat. Rar. p. 146.
Venereæ luis dolores unde veniant? Th. X N. 182.
Ventriculus Embryonis, Cat. Rar. p. 118.
— *Fœtuum* humanorum, Cat. Rar. p. 161. Th. V. N. 106. Th. IX. N. 62. lit. A. Th. Max. N. 124.
— — recenter natorum, Cat. Rar. p. 180. Th. V. N. 8. Th. X. N. 143. & 144.
— *Giganteæ* fœminæ maximus, Th. IX. N. 22.
— *Humanus* juxta naturalem formam delineatus, Th. II. tab. 5. fig. 1.
— — portiones ejus multæ, Cat. Rar. p. 152. 153. 162. Th. II. Aſ. III. N. 4. Th. V. N. 92. Th. VII. N. 19. Th. IX. N. 62. litt. D. & P. Th. X. N. 141. 142. 179. Th. Max. N. 131. & 185.
— — valde contractus & delineatus è corpore adulti, Obſ. An. 68. fig. 56.
— *Infantilis*, Th. Max. N. 137.
— — inverſus, Th. III. N. 39.
— *Inverſus*, Th. Max. N. 119.
— *Lacerti* ſquammoſi, Th. VI. N. 17.
— *Leporis*, Cat. Rar. p. 15.
— *Ovinus*, Th. IV. N. 98. Th. IX. N. 17.
— — in quatuor partes poteſt dividi, Th. IV. N. 98. not.
— — particulæ ipſius, Cat. Rar. p. 170. Th. VII. N. 67.
— *Puerorum* diverſæ ætatis, Cat. Rar. p. 141. 171. Th. I. Aſ. I. N. 7. Th. II. Aſ. III. N. 4. Th. VI. N. 36. & N. 106. Th. VIII. N. 39. Th. IX. N. 25. Th. Max. N. 81.
— *Vitulinus*, Th. Max. N. 37. & 171.
Ventriculi Arterioſi ramuli conſtitutionem quamnam habeant? Th. VI. N. 106.
— *Circumvolutiones*, Th. Max. N. 119.
— *Coarctatio* ab inedia, Obſ. An. 68.
— *Dolor* auctus fundatus eſt in papillis nervoſis, Adv. Dec. III. p. 33.
— — à Scirrho lethali, Obſ. An. 39.
— *Exulceratio* ab arſenico aſſumpto, Th. VIII. N. 70.
— *Glandulæ* ita dictæ, quales ſint? Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 2. Th. VI. N. 33. n. 1. Th. X. N. 142. diverſimode comparent, Th. IV. N. 92. n. 2.
— *Humor* ſeroſus non ex Glandulis ita dictis provenit, ſed ex arteriarum extremitatibus, Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 2. Th. VI. N. 33. n. 1.
— *Irrigatio* in ſtatu ſano fit per arteriolarum ultimas extremitates, per quas continuo humore convenienti irrigatur, Th. VI. N. 33. n. 1.
— *Nexus* cum liene contingit ope membranæ, vaſis ſanguineis ditatæ, quæ vaſa brevia dicuntur, Th. VIII. N. 33. n. 1.
— *Numerus* quadruplex in ovibus ſtatuitur, quia in quatuor partes dividi poteſt, Th. IV. N. 98. not. Th. IX. N. 17.
— *Os* apertum foetus humani, Th IX. N. 62. lit. F.
— *Papillæ* diverſæ ſunt, quædam pyramidales, multæ rotundulæ, quædam exiguæ, oblongæ, Adv. Dec. III. p. 34.
— — in interiori ejus ſuperficie in ove optime demonſtrantur, & quomodo? Adv. Dec. III. p. 33. 34.
— *Pars* cum annexis delineata, *ibid.* tab. 2. fig. 7.
— *Partes* ſunt quatuor, Th. IX. N. 17.
— *Plicæ* interiores, Th. II. Aſ. III. N. 4.
— *Pori* viſibiles in interiori ſuperficie,

iique innumeri, Th. II. Aſ. III. N. 4. tab. 5. fig. 2. Th. X. N. 141.
— *Portionum* quarundam delineationes, Th. II. tab. 5. fig. 1. & ſeqq.
— *Pylorus* repræſentat circulum, Cat. Rar. p. 152.
— *Relaxatio* cauſa appetitus canini, Obſ. An. 74.
— *Rugæ* diviſæ, Th. X. N. 142.
— *Scirrhus* lethalis, vid. Venticuli dolor.
— *Situs* ab auctoribus in figuris ſuis non bene eſt obſervatus, Th. VIII. N. 39.
— *Structura* papilloſa quomodo præparanda? Adv. Dec. III. p. 24.
— *Superficies* interior, præter plicas, habet etiam intercapedines celluloſas minutiſſimas, quadrangulares, quarum uſus ignotus, Th. II. Aſ. III. N. 4.
— *Tunica Carnea* plures habet arterias quam ulla alia tunica, Th. III. N. 14. n. 2.
— — *Nervea* multa vaſa ſanguinea accipit à vaſis coronariis, Th. VIII. N. 33. n. 1.
— — *Villo-papilloſa*, Adv. Dec. II. p. 26. Dec. III. p. 33. 34.
— — — plurimis vaſculis ſanguineis ſcatet, Th. V. Aſ. I. N. 7. n. 1. Th. VI. N. 33. n. 1. Th. VII. N. 40.
— *Tunicæ Villoſæ* ſtructura, Th. IX. N. 62. lit. D.
— *Vaſa ſanguinea* copioſiſſima ſunt, Th. II. Aſ. III. N. 14. n. 2.
— *Vaſorum* reptatus, Th. VI. N. 106.
Ventriculi equini ſæpe vermes continent, de Valv. c. 4. Obſ. 3.
Ventris Dolores in puerpera non ſemper dependent à lochiis aut ſecundinis male ſecedentibus, Adv. Dec. II. p. 24.
— — — — orti ex Veſica urinaria inflammata, hincque Gangrænâ affecta &c. *ibid.* p. 24. & 25.
— — oriuntur poſt purgationes vehementes deraſo papillarum tegumento, *ibid.* p. 26.
— *Tumor* oblongus poſt partum ex Omenti coarctatione, Obſ. An. 63.
Vermis, ſive *Lumbricus* latus, & aliquot ulnas longus, Th. VIII. N. 77.
Vermis parvi exuviæ, in cavo oſſis humeri inventæ, & delineatæ, Adv. Dec. III. tab. 1. fig. 2.
— *Guinenſis* conſiderabilis longitudo & gracilitas, Th. III. N. 14.
— *Lati* & articulati ex homine portio, Th. IV. N. 85. alius ſpeciei aliæ portiones, *ibid.* N. 86. & Th. X. N. 158.
Vermes, aut eorum *Ovula*, per quas vias in interiora corporis ſeſe inſinuent, haud proclive eſt determinare, Obſ. An. 64.
— *Cutaneæ* quid ſint? Adv. Dec. I. p. 12.
— è piſce, *Bley* vulgo dictæ, Obſ. An. 64. fig. lit. C.
— ex *Ovulis*, in nobis generatis, ſimul cum reliquis corporis noſtri partibus prodire, unde vermes morbum noſtri corporis congenitum eſſe, non male ſtatuit Dr. Nicolaus Andry, Adv. Dec. I. p. 19.
— in *Arteria Meſenterica* equina, de Valv. c. 4. Obſ. 16.
— in *Arteriæ Magnæ Aneuriſmate* equino reperti, Obſ. An. 64. fig. lit. D. faſciculus eorum in hac Arteria Magna, Adv. Dec. III. p. 19.
— in *Cerebro*, Obſ. An. 64.
— in *Ductu Cyſtico* ovillo, Obſ. An. 64. fig. lit. E.
— in *Hepatis ſubſtantia* aſelli majoris, Obſ. An. 64. fig. lit. A.
— — — — muris, de Valv. c. 4. Obſ. 9. Th. II. Aſ. V. N. 5. n. 1.
— in *omnibus partibus* noſtri corporis generari poſſunt, de Valv. c. 4. n. 16.
— in *Pedibus* homines, in Guinea degentes, infeſtant, Th. III. N. 14.
— in *Poris Bilariis*, de Valv. c. 4. Obſ. 18. Obſ. An. 64. & fig. lit. E.
— in *Pulmonis Bronchiis* reperti, Th. VIII. N. 95.
— *in Renibus* caninis, de Valv. c. 4. Obſ. An 64. Th. VI. N. 113. Th. VII. N. 113.
— — — humanis, Obſ. An. 64.
— in *Ventriculo* equino curti & craſſi, de Valv. c. 4. Obſ. 3.
— *intra homines* quomodo gignantur

explicatu difficile eſt, Obſ. An. 64. Adv. Dec. I. p. 17.
— — — ſemper ex ovulis deglutitis oriri probabile non eſt, Obſ. An. 64. Adv. Dec. I. p. 18. 19. 20.
— paſſim *inter Viſcera* latentes, Obſ. An. 64.
— per *Urinas* excreti, Obſ. An. 64. fig. B. Th. I. Arc. IV. Th. Max. N. 141.
— ſupra *Omentum* in cane, de Valv. c. 4. Obſ. 16.
— *Vivi deglutiti* in ventriculo permanere non poſſunt, Adv. Dec. I. p. 19.
Vermium exiguorum phænomenum, Th. Max. N. 114.
— *ſpecies* diverſæ dantur, Adv. Dec. I. p. 18.
Vertebra Coſtis coalita, de Valv. c. 4. Obſ. 8.
— una ex infante, Th. I. Aſ. III. N. 20.
Vertebræ Bifidæ, Th. VIII. N. 1. n. 2.
— *Cavitates* habent, à nemine deſcriptas, in interſtitiis corporum vertebrarum ſitas, humore limpido & lubrico plenas, Th. IV. N. 63. n. 2.
— *Colli* nonnullæ, Th. Max. N. 147.
— — omnes, & aliquot è ſuperioribus thoracis bifidæ repertæ, nullaque ſpinali medulla præditæ &c. Th. VIII. N. 1. n. 2.
— — unitæ, de Valv. c. 4. Obſ. 8.
— *Dorſi* coalitæ, & in circulum recurvatæ, in homine gibboſo, Obſ. An. 67. Cat. Rar. p. 172.
— *Ligamentis* tam internis, quam externis præditæ ſunt, Th. IV. N. 63. n. 3.
— *Lumborum* in tumore lumbari, qua ratione bifurcatæ fiant? Obſ. An. 34.
— — per Symphyſin coalitæ, de Valv. c. 4. Obſ. 8.
— *Vaſa* ſanguinea etiam habent, Th. IV. N. 63. n. 1.
Vertebrarum Corporum in nihilum redactio, Obſ. An. 67.
— *partes*, *Proceſſusque ſpinoſi* conſtitutio in ætate tenella, Cat. Rar. p. 107.
Veſica Fellea, vid. Hepatis Veſica fellea.
— *Urinaria contrahi* & *extendi* poteſt mirum in modum, Th. IV. N. 23. n. 2.
— — *Craſſior ſe ipſa* quando reddatur? Adv. Dec. I. p. 8.
— — *Equina*, Cat. Rar. p. 182.
— — ex *arenulis* calculoſis tota ferme conſtituta, Th. III. ab init.
— — *Fibras* motrices habet innumeras, Adv. Dec. III. p. 35.
— — *Glandulas* in ſuperficie interiore nullas habet, Ep. V. p. 20.
— — *Gliris*, Th. III. N. 59.
— — *Hominis*, calculo laborantis, Th. VI. N. 29.
— — *Humana* delineata, Th. II. tab. 2. fig. 1.
— — — tribus Ureteribus inſtructa, Cat. Rar. p. 148. Th. VIII. N. 32.
— — *Inverſa* delineata è bove, Th. IV. tab. 2. fig. 1.
— — *Leporis*, Cat. Rar. p. 183.
— — *Mulieris*, utero gerentis, delineata, Th. II. tab. 2. fig. 2.
— — *Ovilla*, Cat. Rar. p. 147. 182.
— — — quaſi in duas partes diviſa, Obſ. An. 8. cauſa hujus duplicitatis, *ibid.*
— — — ubi meatus Urinarius in totum deficit, Th. VIII. N. 30.
— — *Prolabitur* ſimul, utero prolabente, Th. VIII. N. 102. not.
— — *Prolapſa* tota in ſcrotum, Obſ. An. 98.
— — *Purulenta*, corrupta & materia calculoſa obſita, in gravida mortua, Th. II. Aſ. II. N. 6.
— — *Sequitur* non ſemper Vaginæ extenſionem, Cat. Rar. p. 119.
— — *Vaccina* Th. IV. N. 70. Th. VIII. N. 56.
— — *Vitulina*, geminam mentiens, Cat. Rar. p. 118.
— — *Vituli*, recens nati, cum Uracho pervio, *ibid.* p. 159.
Veſicæ Urinariæ Calculus, vid. Calculus Veſicæ Urinariæ.
— — *Conſtitutio*, Adv. Dec. III. p. 35.
— — *Craſſities* à Calculo, Obſ. An. 89.

89. Th. II. Aſ. III. N. 5. n. 2. Th. V. N. 104. not. Adv. Dec. I. p. 8.
— — — à ſcabie Veſicæ, Obſ. An. 78.
— — *Excreſcentiæ* præternaturales à Calculi attritione, Th. II. Aſ. III. N. 5. n. 2.
— — *Extenſio* & *Contractio* quando fiat? Th. IV. N. 23. n. 2.
— — *Fibræ* omnes, calculoſa ſubſtantia ſtipatæ, Th. II. Aſ. II. N. 6.
— — *Foramen Cœcum* cur ita vocetur? Th. IV. N. 30.
— — *Gangræna*, vid. Gangræna.
— — *Hernia*, Th. VIII. N. 102. not. Adv. Dec. II. p. 23.
— — *Membrana* interior inflammata, hinc Gangrænâ affecta, excreta, & absque vitæ discrimine extracta, Adv. Dec. II. p. 24. 25.
— — *Membranæ* interioris pars delineata, *ibid.* tab. 2.
— — *Obſtructio* in ove, Cat. Rar. p. 145.
— — *Scabies* cum dolore vehementi, mingendi deſiderio frequentiori &c. Obſ. An. 78.
— — *Tubera* lapidefacta, Th. IV. tab. 2. fig. 1.
— — *Tunica* interior lapidea facta, Th. IV. N. 51. N. 70. n. 1. & tab. 2. fig. 1.
— — *Tunicæ*, materiâ purulentâ diſtentæ, Obſ. An. 89.
— — *Vaſa ſanguinea*, quibus ea ſcatet, copioſa ſunt, Cat. Rar. p. 156. Th. X. N. 126. & 128.
— — *Vaſorum ſanguineorum* reptatus non convenit cum reptatu aliarum partium, Th. X. N. 176.
— — *Vulnus* feliciter curatum, ſuccedente tumore hernioſo, Obſ. An. 75.
— — — non ſemper lethale eſt, ut plerique putant, *ibid.*
Veſicæ Urinariæ humanæ variæ, Cat. Rar. p. 153. & 184. Th. II. Aſ. III. N. 5. n. 2. Aſ. III. N. 16. Th. IV. N. 30. Th. VI. N. 83. Th. VIII. N. 7. n. 5. & Th. X. N. 128.
Veſiculæ Pulmonales, vid. Pulmonis Veſiculæ.
— *Seminales* equinæ in quonam ab humanis differant? Cat. Rar. p. 182.
— — humanæ, Cat. Rar. p. 152. 180. Th. X. N. 163.
— — — ſemine adhuc turgidæ, Th. X. N. 101.
— — in caballo felleas humanas geminas mentiuntur, Th. V. Loc. Arc. II.
— — intus cellulas, velut apum favos, efformant, Cat. Rar. p. 180.
Veſpertilio Indicus naſo peculiari, Th. Anim. I. N. 5.
Vexillum è cute humana, Th. Max. N. 193.
— ex Inteſtino Jejuno hominis, *ibid.* N. 145.
Viæ incognitæ in noſtro corpore dantur, Obſ. An. 66. Adv. Dec. II. p. 12.
Vipera exigua Ceylanica, Th. Max. N. 56.
Viſcera Hydropicorum quomodo conſtituta ſint? Obſ. An. 86.
Viſcerum Officium non dependet à pororum glandularum diverſitate, ſed vaſorum extremorum differentia ratione reptatus, &c. Th. X. N. 94.
— *Profuſio* à cutis circa foetus umbilicum defectu, Obſ. An. 72.
— *Subſtantia* non eſt glanduloſa, ſed vaſculoſa, Ep. XV. p. 4. Th. IX. in Præf.
Vitulus capite toto privatus, Adv. Dec. I. p. 21.
Vituli caput monſtroſum, de Valv. c. 4. Obſ. 4.
Ulcus malignum, profundens humorem acrem, &c. mortis cauſa, Obſ. An. 6.
— *Nomodes* ſerpens labii inferioris, feliciter ſanatum, Adv. Dec. II. p. 14.
— *Uteri*, vid. Uteri Ulcus.
Umbilicalis funis admodum *ſpongioſus* exiſtit, Th. I. Aſ. III. N. 7. n. 1.
— — æque *ſpiſſus* aut ſpiſſior ſæpe obſervatur, quam ipſe Embryo, Th. IV. N. 40. n. 1. Th. VI. N. 47 tab. 2. fig. 2. Adv. Dec II. p. 29.
— — *Conſtat* duabus arteriis & una vena, Th. I. Aſ. III. N. 7. n. 2.
— — *Degener* in Hydatides, Obſ. An. 14.
— — *Embryonis*, Hydatidibus obſeſſus, Cat. Rar. p. 183.

— — *Fœtus vaccini* differt ab eo in homine, Th. IX. N. 2.
— — *in dorſo* in quibusdam animalibus geritur, Th. X. N. 1. lit. F. not.
— — *Mutationibus* pluribus in ſtatu morboſo obnoxius eſt, quam auctores annotarunt, Th. VI. N. 90.
— — *Nodos* aliquando habere videtur. Cat. Rar. p. 136. Th. IX. N. 20. & 12. quid illi ſint? Th. IX. N. 20. lit. I.
Umbilicalis funis Contorſio mira, fuit cauſa mortis in foetu, Obſ. An. 11.
— — — unde oriatur? *ibid.*
— — *Fœtus vitulini* portio, Th. IX. N. 20. lit. II.
— — *Hippopotami* portio, Th. II. Aſ. VI. N. 6.
— — *Humani* portiones, Cat. Rar. p. 138. Th. I. Aſ. III. N. 70. n. 1. Th. VI. N. 89. Th. X. N. 59. Th. Max. N. 151.
— — *Hydatides*, Obſ. An. 14.
— — portio cum nodo prodigioſo, Th. IX. N. 20.
— — *Poſitus* quisnam eſſe debeat? Th. VIII. N. 15.
— — *Tumor* durus inauditus, ſublatus, Th. IX. N. 3.
— *Hernia*, vid. Hernia Umbilicalis.
— *Vena*, vid. Hepatis Vena Umbilicalis.
Umbilicales arteriæ, fœtu in lucem edito, ſæpe in tenuem degenerant membranam, ac ſi nunquam arteriæ extitiſſent, Obſ. An. 82.
Umbilicus quid ſit proprie? Obſ. An. 71.
Umbilici veſtigium in dorſo in porcis Americanis, Th. X. N. 1. lit. F.
Ungues juxta Malpighium ſunt extrema Nervorum, Adv. Dec. II. p. 46.
— juxta Ruyſchium ortum ducunt ex papillis cutaneis nerveis, Th. III. N. 13. n. 4. 5. Th. VIII. N. 97. n. 2.
— poſt mortem non creſcunt, Th. IX. N. 8. n. 4. Adv. Dec. II. p. 46.
Ungniculi cur facilius ſeparari poſſint à corporibus papillaribus, quam ab Epidermide? Th. III. N. 13. n. 4.
Vomitus inſoliti hiſtoria, Th. IX. N. 48. Adv. Dec. I. p. 17. ſqq.
— materiæ nigricantis in Scirrho Ventriculi, Obſ. An. 39.
Urachus in *fœtu humano* apertus eſt ad longitudinem digiti transverſi, non autem ulterius, Th. V. N. 57. n. 2. Th. VIII. N. 56. not.
— in *quadrupedibus* ſolis naturaliter eſt apertus, ſed an tali modo apertus, ut admittat urinam in membranam Alantoidem, ulterius inquirendum, Obſ. An. 8. Cat. Rar. p. 118. Th. VIII. N. 56. not.
— non ita *pervius* eſt, ut flatus aut liquor ex Veſicæ cavitate adigi poſſit in peculiarem ita dictam Alantoidem, Th. V. N. 57. n. 2.
— *Oſculum* coecum habet in fundo Veſicæ, Th. IV. N. 30. Th. VI. N. 83. n. 2. quid illud ſit? Th. IV. N. 30.
Ureteres, vid. Renum Ureteres.
Urethra, vid. Penis Urethra.
Urina, *animalcula* aut vermiculos continens, excreta, Th. I. Arc. IV.
— *Evacuatur* forte etiam per alias, quam adhuc notas vias, Obſ. An. 94. Adv. Dec. II. p. 12.
— *Purulenta* in ſcabie Veſicæ, &c. Obſ. An. 79.
— *Secernitur* juxta Bilſium glandulis lumbaribus per peculiares quosdam ductus, quos *Moſch* nominat, de Valv. c. 1. p. 3.
Urinæ incontinentia à partu difficili, Obſ. An. 22.
— — producitur à Vaginæ nimia extenſione, *ibid.*
— *Regurgitatio* è Veſica ad renes præternaturalis in ove, Obſ. An. 99.
— *Remora* quare fiat? Cat. Rar. p. 147.
— *Suppreſſio*, vid. Iſchuria.
Urinaria Membrana in brutis reperitur, Th. V. N. 57. n. 2.
— — in ſubjecto humano non datur, Th. IV. N. 30. Th. V. N. 41. & N. 57 n. 2. & tab. 1. fig. 1.
— ſpuria in homine, Th. V. N. 41. & tab. 1. fig. 1. Th. IX. N. 21. Th. X. N. 155.

Urtica marina rariſſima, Th. Anim. I. N. 89. an Velella ſit? *ibid.*
Uſtio memorabilis fungi palati, Obſ. An. 48.
Uſus partium verus nobis ignotus eſt, ſi vera earum conſtitutio lateat, Th. II. Aſ. III. N. 4.
Uterus Cochleæ marinæ gravidæ, cochleis exiguis refertiſſimus, Cat Rar. p. 126.
— *Gallinæ* cum ovario, Cat. Rar. p. 137.
— — effoetæ cum oviductu, *ibid.*
— *Gravidæ* delineatus, Th. VI. tab. 4. 5. Adv. Dec. I. tab. 1. fig. 2.
— — duobus gaudet diverſæ naturæ objectis, fœtu ſcilicet, & Placenta, quæ velociter alternatim in ſtatu naturali in lucem prodeunt, Adv. Dec. III. p. 35.
— *Humanus*, ſemine virili ſaturatus, & delineatus, Adv. Dec. I. tab. 2. fig. 3.
— — ſcirrhoſus factus, Th. X. N. 106.
— — tertio ligamento terete gaudens, Obſ. An. 88.
— *Inverſus* cito indureſcit, Adv. Dec. II. p. 38.
— — illico à partu propendens delineatus, Obſ. An. 10. fig. 12.
— — qua ratione reſtituendus? Adv. Dec. II. p. 37.
— — vaccinus quo medio reſtituatur? *ibid.* p. 38.
— *Invertitur* non raro poſt partum, Th. VIII. N. 102. not.
— *Leporinus* bifidus, Cat. Rar. p. 182.
— *Mulieris*, à paucis diebus gravidæ, Th. VI. N. 32. ejus delineatio, *ibid.* tab. 4. fig. 1.
— — formam & magnitudinem quamnam habeat? Th. X. N. 175. lit. A.
— — formam quamnam habeat tempore graviditatis? Th. VIII. N. 7. n. 1.
— — in adulterio à marito deprehenſæ, & occiſæ, Th. VI. N. 21. ejusdem delineatio, *ibid.* tab 5. fig. 1.
— — in quartum fere menſem gravidæ cum foetu, Th. VIII. Aſ. I N. 7.
— — menſtruatæ, Th. IV. Loc. Arc. I. not.
— — mox poſt coitum occiſæ, delineatus, Adv. Dec. I. tab. 2. fig. 3.
— — mutatus in aliud quid, Th. IX. N. 51.
— — ore interno anguſtiſſimo præditus, Th. VI. N. 85.
— — quæ paulo ante conceperat, Th. VI. N. 5.
— — tribus ligamentis teretibus præditus, Th. IV. Loc. Arc. I. n. 3.
— — tumoribus obſitus, Th. VI. N. 30.
— *Ovinus*, Cat. Rar. p. 140.
— *Ovis* gravidæ, ex quo per abſceſſum, circa uteri regionem obortum & ſponte apertum, varia cum pure officula fuere expulſa, id quod etiam in mulieribus nonnunquam contingit, Th. IX. N. 1. n. 1.
— — imprægnatæ interior, Th. II. Aſ. IV. N. 19
— *Prolapſus* ſine vitæ diſpendio haud extirpatur, Obſ. An. 30. Th. VIII. N. 102. not. vid. Uteri prolapſi &c.
— *Puerperæ*, Th. IX. N. 14.
— — delineatus, Obſ. An. 43. fig. 39.
— — octo dierum cum annexis, Cat. Rar. p. 155.
— *Quantus* ſit poſt quatuordecim dies à puerperio, Th. IX. N. 15. n. 1.
— *Scirrhoſus* & deformis, qui, in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat, Obſ. An. 7.
— *Semine virili* cum Tubis Fallopianis impletur foecundo conceptu, Adv. Dec. I. p. 3.
— *Totus* verusque, & non inverſus, è corpore propendet, Obſ. An. 7. & 9. vid. Uteri prolapſi &c.
— *Vaccinus*, ex quo corpus piloſum quoddam præternaturale expulſum, Th. VI. N. 25. tab. 5. fig. 6.
Uteri Acetabula, ſive *Cotyledones*, in vaccis quomodo ſeſe habeant? Th. V. N. 21. & Loc. Arc. III. n. 1.
— *Cancer* quale malum & quomodo cognoſcatur? Adv. Dec I. p. 33.
— *Capacitas* in gravidis & puerperis major eſt, imo in puerperæ quatuordecim

decim dierum valde adhuc magnus eſt Uterus, Obſ. An. 43. Th. VI. N. 32. Th. IX. N. 15. n. 1. 3.
— — naturalis exigua eſt, vixque minutiorem amygdalem comprehendit, Adv. Dec. III. p. 16.
— — ſanguinolenta illico à partu cernitur, Adv. Dec. I. p. 9.
— *Cavitatibus*, quæ in vaccis tempore graviditatis in Uteri protuberantiis inveniuntur, profundi inſinuuntur rami vaſorum, Placentam conſtituentium, ut Venæ ſuccum nutritium abſorbeant, ſecus ac in mulieribus, Th. VI. N. 71. 72. & 74. n. 3.
— *Cervix* variis lacunis & ſulcis prædita eſt, Th. IV. N. 89.
— *Cervicis* cavitas à Græffio male delineata eſt, Th. VI. N. 87. n. 1.
— — interni cavitas, Th. VI. N. 87. n. 1. & N. 91.
— — — conſtitutio, Th. IV. N. 89.
— *Conſtitutio* quænam poſt coitum prolificum ſit? Th. VI. N. 5. 21. 32. & n. 1. & ſqq. Adv. Dec. I. p. 3. item quænam ipſius ſit conſtitutio poſt infantis nativitatem? Adv. Dec. II. p. 31.
— *Cornua* fruſtra in mulieribus quæruntur, Th. IX. N. 1. n. 2.
— — in ove ſunt Uteri bifurcationes, Cat. Rar. p. 140. Th. IX. N. 1. n. 2.
— *Excretiones ſanguineæ* cum hæſerint, quare hanc vel illam formam adipiſcantur? Th. VI. N. 6.
— *Extirpatio* quando & quomodo facienda? Obſ. An. 30.
— *Fabrica*, Adv. Dec. III. p. 35.
— *Fibræ* orbiculares, à Ruyſchio nuper detectæ, in fundo Uteri poſitæ, eo loco ſcilicet, ubi Placenta Utero ſeſe adplicat, Adv. Dec. II. p. 34. Dec. III. p. 34. 35.
— *Glandulæ* pro foetus nutrimento nullæ dantur, Th. II. Aſ. IV. N. 19. Th. V. N. 41.
— *Hernia*, vid. Hernia Uteri.
— *Hydatides*, Adv. Dec. I. p. 5.
— *Inflammatio* & *induratio* poſt partum ſubinde ab obſtetricum temeritate oritur? Obſ. An. 61.
— *Inverſio* vera à quibus cauſis oriatur? Obſ. An. 10. 26. Adv. Dec. II. p. 35. 37. 38.
— — — eſt affectus periculoſus, Obſ. An. 10.
— — — lethalis reddita à manu imperita, *ibid.* 26.
— — — ſubitam reſtitutionem expoſcit, Obſ. An. 10.
— *Inverſi* puerperæ fundus delineatus, Adv. Dec. III. tab. 3. fig. 1.
— *Lateralis* portionis prolapſus in partu, Obſ. An. 24.
— *Ligamentum* teres, Th. VII. N. 55.
— *Ligamenta* tempore geſtationis longius à fundo diſtant, Th. IX. N. 15. n. 1.
— — teretia quomodo ſita? Cat. Rar. p. 119.
— — — tria reperta, Obſ. An. 88.
— *Membrana* interna tota vaſculoſa eſt, Th. V. Arc. III.
— *Morboſa conſtitutio* organica cauſa eſt infoecunditatis, Th. VI. N. 85.
— *Motus localis* nunc ſurſum nunc deorſum, nunc ad Diaphragma, fauces &c. extra puerperium imaginarius eſt, Obſ. An. 93.
— — — verus quisnam ſit? *ibid.* 93.
— — notabilis & neceſſarius in partu, *ibid.* 93. Adv. Dec. III. p. 35.
— *Orificium* hians, & Pelvis humoribus repleta, in puerperæ cadavere, Obſ. An. 43.
— — in ambitu gaudet plurimis lacunis minutiſſimis, Th. IV. N. 53. not.
— — internum delineatum, Th. VI. tab. 4. fig. 3.
— — internum, nato recenter infante, in initio nullum reperitur, niſi ſucceſſu temporis, Adv. Dec. II. p. 31. 41.
— — — patulum adeo in puerperis remanet per quatuordecim dies & ultra, Obſ. An. 43. Th. IX. N. 15. n. 3.
— — — prolapſum in partu, Obſ. An. 25.
— — — quam craſſum ſit? Th. VI. N. 87. n. 2.

— — — ſtructuram quamnam habeat? Ep. Ettm. p. 7.
— — naturaliter conſtitutum, Th. IV. N. 53. & 89.
— — nimis anguſtum poteſt eſſe cauſa ſterilitatis, Th. VI. N. 85. & n. 1.
— *Orificio* in partu prolabente, quid vel foetu vivente vel denato ſit faciendum? Obſ. An. 25.
— *Ovaria*, vid. Ovaria.
— *Papillæ* nerveæ, Th. IV. N. 9. n. 5.
— *Partium* omnium recenſio, Cat. Rar. p. 126. 152. 155. 184. & ſeq. & 185.
— *Placenta*, vid. Placenta.
— *Polypus* carnoſus, Obſ. An. 6.
— *Procidentia*, Th. VIII. N. 102. not. exemplum tale refertur, *ibid.*
— — cur maximam Veſicæ partem ſecum trahat? *ibid.* n. 1.
— — delineata, *ibid.* tab. 2. fig. 1. & 3.
— — extra partum quomodo fiat? Obſ. An. 10. in quo caſu uterus non ſemper poteſt reſtitui, ſi extra partum diu è corpore prociderit, Obſ. An. 9.
— — quid ſit? *ibid.* 7.
— — ſcirrhoſa, &c. *ibid.* 7.
— *Prolapſi* delineatio, Obſ. An. 1. fig. 1. Obſ. 9. fig. 11. & ſeqq. Th. VI. tab. 4. fig. 2.
— — extirpationem cum vitæ diſpendio ſuſcipi exemplo probatur, Th. VIII. N. 102. not.
— *Prolapſus* absque inverſione conjunctum habet Veſicæ Urinariæ prolapſum, Th. VIII. N. 102. not.
— — à fluore albo immani ortus, Obſ. An. 6.
— — cum prolapſu Veſicæ, calculis oppletæ, in octogenaria, *ibid.* 1.
— — cum toto foetu, non tamen extra Vaginam, ſed per Peritonæum dilatatum, Adv. Dec. II. p 23.
— — non eſt ſaltem Vaginæ propendentia, ſed Uterus verus ſubinde è corpore prolabitur, Obſ. An. 7.
— — non impedit, quo minus mulier poſſit fieri gravida, etiamſi Uterus ipſe ex parte propendeat, *ibid.* 22.
— — non ſemper cum inverſione contingit, *ibid.* 7. & 9.
— — vaginam reddit capaciorem, Th. X. N. 170. lit. R.
— — variis nominibus indigitatur, Obſ. An. 7.
— — verus datur, *ibid.* 7. & 9. Th. VI. N. 63. n. 2. & tab. 4. fig. 2.
— — verus negatur à multis, Obſ. An. 7.
— — — quanam ſit conſtitutione? Th. VI. N. 63. n. 2.
— — — reſtitui non ſemper debet, nec poteſt, Obſ. An. 9.
— — — reſtitutus. *ibid.*
— *Protuberantiæ* ex vaccis gravidis, Th. VI. N. 71. 72. 74.
— *Ramorum*, per Vaginam & Uterum disſeminatorum, ortus, Th. X. N. 170. litt. O. O.
— *Retractio* in ſiniſtrum latus, Obſ. An. 88. Cat. Rar. p. 151.
— — unde cognoſcatur? Obſ. An. 88.
— *Rugæ*, aliis *Valvulæ*, ſed potius *Juga*, ſive *Stamina* lata, Th. VI. N. 87. n. 2. Adv. Dec. I. p. 5.
— *Sanguineæ excretiones* cum hæſerint, quare hanc vel illam formam adipiſcantur? Th. VI. N. 6.
— *Sarcomata*, Obſ. An. 58. Th. III. N. 7. n. 2. Th. VI. N. 25. n. 3.
— *Scirrhus*, Obſ. An. 7. Th. VI. N. 30. Th. X. 106.
— *Structura* & fabrica in homine, Ep. Ettm. p. 7.
— *Subſtantia* fibroſa & craſſa eſt, conſtans fibris motricibus diverſæ conſtitutionis & uſus, Adv. Dec. III. p. 35.
— *Superficies* interior corrupta, & plurimis tuberculis obſita, Th. IX. N. 51. not.
— — — in millena corpuſcula rotunda, glandulas mentientia, mutata, Th. VIII tab. 2. fig. 1.
— *Tubæ Fallopianæ*, vid. Tubæ Fallopianæ.
— *Tumor* carnoſus prodigioſæ magnitudinis, figuræ cucurbitinæ, circa os uteri internum enatus, Th VIII. N. 102. not.
— *Tunica* exterior è vitulo, Th. II. Loc. Arc. I. N. 2.

— — in-

— — interior in mulieribus, ubi Placenta ſeſe utero adplicat, protuberat etiam nonnihil, Th. V. Loc. Arc. III. n. 1.
— — intima & extima vaccæ, Th. V. Loc. Arc. III. n. 1.
— — — ovis gravidæ delineata, Th. II. tab. 6. fig. 6.
— — — vaſis Vermicularibus, à Ruyſchio ita dictis, in Utero ovino plena, foetus nutrimento dicata, Th. II. Aſ. IV. N. 19. & tab. 6. fig. 6. Th. V. N. 41. Th. VII. N. 16. n. 2.
— *Tunicæ* interioris portio ovis gravidæ, Th. VIII. N. 16.
— — — portio, quæ in globulos degeneravit, è bove, Th. VI. N. 112.
— *Vagina* arcte cohæret cum Inteſtino recto, maximamque ideo cum hoc communicationem habet, Obſ. An. 59. Cat. Rar. p. 119. Th. VIII. N. 7. n. 3.
— — firmiter etiam connectitur cum Veſicae collo, Obſ. An. 22. Cat. Rar. p. 119. Th. VIII. N. 7. n. 5.
— — inflammata aut aliter affecta, patiuntur etiam Veſicæ urinariæ collum & Inteſtinum rectum, Th. VIII. N. 7. n. 3.
— — longior eſt in gravidis. Cat. Rar. p. 118. Th. VIII. N. 7. n. 6.
— — ovis, Th. VI. N. 80.
— — papillis nerveis ſcatet, Th. IV. N. 9. n. 5.
— — praeternaturali membrana clauſa, tempore partus pone Hymenem, Obſ. An. 22. item in menſium obſtructione, *ibid.* 32.
— *Vaginæ* & Inteſtini recti perforatio & Gangraena feliciter curata, Obſ. An. 59.
— — nimia extenſio ſæpe producit incontinentiam urinæ, Obſ. An. 22.
— — prolapſus in partu frequenter obſervatur, Obſ. An. 25.
— — triplex vel quadruplex anguſtatio, ceu ora, obſervata, Th. VI. N. 80.
— *Vaſa* cum vaſis Placentæ immediate non uniuntur, Th. Max. N. 151.
— — *Sanguinea* copioſiſſima, Th. VI. N. 1. n. 6. & N. 5.
— — — in gravidis ampliora ſunt, Cat. Rar. p. 119.
— — *Vermicularia* uterina, Th. VII. N. 16 n. 1. & 2.
— *Vaſorum* inventio recentior, Th. III. N. 41. n. 1.
— *Veſiculæ* an Hydatides an glandulæ ſint? Ep. Ettm. p. 9.
— — quid ſint? *ibid.* p. 8.
— *Ulcus* malignum lethale, Obſ. An. 12.
— — — medicamenta reſpuit, quia locus eſt nimis humidus & incommodus, Obſ. An. 12.
— — — vehementes dolores excitat, Obſ. An. 12.
Uteri humani varii cum annexis, Cat. Rar. p. 126. 151. 174. Th IV. Loc. Arc. I Th. IV. N. 53. Th. VI. N. 86. 87. Th. X. N. 107. 109. Th. Max. N. 24. & 75.
Vulnus Abdominis, vid. Abdominis vulnus.
— *Orbitæ* oculi lethale, Obſ. An. 53.
— *Thoracis* penetrans, cum egreſſa Pulmonis portiuncula, ſanatum, *ibid.* 52.
— Veſicæ, vid. Veſicæ Vulnus.
Vulnera thoracis, anteriori parti inflicta, ſanguinem copioſum reddere poſſunt, Ep. II. p. 18.
Vulva, vid. Uteri vagina.
Uvula Corpora glanduloſa habet, Th. X. N. 37. quæ corpuſcula Mucum producunt, *ibid.*
— *Fibras* habet longitudinales concentratas, Th. II. Aſ. V. N. 6.
Uvulæ extirpatio, Reſp. Rav. p. 8.

X.

X*Eranthemi* floſculi, Th. X. N. 138.

Z.

Z*Eylanica* avicula, vid. Avicula.

FINIS.

APPENDIX
NECESSARIA,
INDICIS
LOCUPLETISSIMI,
OPERUM
ANATOMICO-MEDICO-CHIRURGICORUM
FREDERICI RUYSCHII,

M. D. Anatomes & Botanices Profeſſoris, Academiæ Cæſareæ Curioſorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ Membri,

In qua Notantur res, quæ in opuſculo Anatomico, de Fabrica Glandularum in corpore humano,

AB

HERMANNO BOERHAAVE

ET

FREDERICO RUYSCHIO

conſcripto, tractantur.

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO WAESBERGIOS.
MDCCXLIII.

APPENDIX
Neceſſaria
INDICIS LOCUPLETISSIMI
OPERUM RUYSCHIANORUM.

A.

ACini, qui ſint? Opuſc. an. p. 76.
Aër aſper quare partes, quæ hujus irritamentis obnoxiæ ſunt, non lædat? p. 20.
Anaſarca, vid. Hydrops Anaſarca.
Anatomes *Comparativæ* utilitas. p. 30. 31. 32. 68. 71.
Anatome Comparativa à *Malpighio* quomodo inſtituta? p. 30. 31.
— *Malpighii* modus à *Ruyſchio* improbatur. p. 68. 71.
Anatomici eſt *Demonſtrare*. p. 48. 49. 52. 55. 60. 61.
Ani Condylomata ſedem habere in lacunis, *Boerhaavius* putat. p. 19.
Antrum Highmorianum inveſtitur *membranâ* tenuiſſimâ & vaſculoſâ. p. 58.
— in ea paratur *humor* quidam mucoſus ſingularis, in cava naſi exiens. p. 58.
— hujus liquoris exitus obſtructus mortis cauſa eſſe poteſt. p. 58.
Arteria Aſpera ſecundum *Malpighium glandulis ſimpliciſſimis* prædita eſt. p. 5.
— eas non agnoſcit *Ruyſchius*. p. 52. 61.
Arteriæ aſperæ *humor unctuoſus* non ex glandulis illis ſeparatur ſecundum *Ruyſchium*. p. 10.
— humor hic primo tenuis eſt, ſed hærens ſpiſſeſcit. p. 52.
—— diverſus eſt à muco narium, aliisque humoribus. p. 10. 54.
—— non eſt copioſus naturaliter, ſed in morboſis aliquando. p. 52. 54.
—— quemnam uſum habeat? p. 10. 52.
Arteriarum extrema, vid. Vaſa extrema.
Aſcites, vid. Hydrops Aſcites.
Aſpera Arteria, vid. Arteria aſpera.
Atheroma in *glandulis* ſedem habere *Boerhaavius* putat. p. 15. 16.
— *Membranas* unde acquirat? p. 60. 61.
— præter *pultem* etiam alia continere *Ruyſchius* expertus fuit. p. 59.
Attritus perpetuus quare partes non offendat? p. 20.
Aures pone, ubi nexæ capiti firmantur, *Boerhaavius* ſtatuit *Glandulas ſimpliciſſimas*, in quibus peculiaris naſcitur *humor*. p. 8.
— quemnam *uſum* habeat hic humor. p. 20.
Aures obvelans *membrana* ſecundum *Boerhaavium* folliculis cavis, *humorem* iterum diverſum fundentibus, ſcatet. p. 8.
— *Ruyſchius* verò aſſerit, hos humores non ex glandulis, ſed extremis arteriis venire. 55.
Aurium Cerumen ſecundum *Boerhaavium* undè? p. 8.

B.

BAlſamicus mucus partes tam internas quam externas defendit, ne ab attritu perpetuo lædantur. p. 20.
Bilis exſudans per poros veſiculæ bilariæ vicinas partes tingit. p. 55.
Bronchia glandulis ſimpliciſſimis gaudere *Boerhaavius* ſentit. p. 5.
— *Humore balſamico* & peculiari deliniuntur, & quare? p. 10.

C.

CAdavera *Ruyſchius* arte ſua quaſi in vitam reſuſcitat. p. 73. 74.
Capilli *capitis* inunguntur tenui oleo, quod *Boerhaavius* venire putat ex meatibus exiguis, vid. Sudor capitis.
— *aridi* & *fiſſi* unde? p. 7.
Capitis *Capilli*, vid. Capilli capitis.

— *Furfures* unde naſcantur? p. 7.
—— non ſunt abraſi cuticulæ fines. p. 8.
— *Nidor Olidus* unde? p, 8.
— *Sudor* pinguis, vid. Sudor capitis.
Celluloſa membrana *Ruyſchii* diſtribuitur per multas corporis partes. p. 53.
——— ubique ferè invenitur. p. 59.
—— *Cellulas* habet, in quibus *pinguedo* continetur. 60. hæc aliquando ex iis in morbis acutis exit. p. 60.
Celluloſæ membranæ *Emiſſaria* ſunt pori. p. 18. 55. 56. 60.
——— *Glandulæ* dici nequeunt. p. 60.
—— *Cellulæ* poſſunt per morbos valde *excreſcere*. p. 60.
Cerebrum aut *Cerebellum* nullas habet *Glandulas* p. 52.
Cerebri Cortex Malpighio glanduloſus habetur. p. 26. 27.
—— *Ruyſchio* vaſculoſus eſt. p. 66. 76.
— *Membranæ* nullis gaudent *glandulis*. p. 51.
— *Piæ Matris* tubercula præter naturalia malè dicuntur glandulæ. p. 51. 52.
— *Plexus Choroideus* glandulis nullis præditus eſt. p. 52.
— *Teſtes*, *Nates* &c. non ſunt glandulæ, ſed prominentes cerebri tumores. p. 51.
Cerumen, Aurium. Vid. Aurium Cerumen.
Chyli iter per vaſa lactea &c. flatu detectum. p. 65.
Chylo-ſeroſa vaſa quænam ſint? p. 73.
Condylomata Ani & Vaginæ ſedem habent in cryptis ſecundum *Boerhaavium*. p. 19.
Cor nullas habet *glandulas*. p. 52.
— *Boerhaavianæ*, (quæ nunc *lacunæ*, nunc *folliculi*, *loculi*, *cotylæ*, *ſinus*, *pyxides* &c. ab Auctore ita vocantur) optimè dicuntur *cavitates illæ parvæ Emiſſario prædita*, p. 49. 53. 61. 76. 77.
—— quomodo juxta *Ruyſchium* definiantur? p. 76.
—— in quibus partibus reperiantur, à *Boerhaavio* pulcherrimè indicatur. p. 19. & ſeq.
Cryptæ multis in locis inveniuntur, ſed eas non ubique, aut per totum corporis ambitum admittit *Ruyſchius*. p. 52. 53. 57. 61. 67. 77.
— ubique non ſunt neceſſariæ. p. 52. 53. 57.
— multæ ſunt tumorum ſubjecta, ſed non omnes. p. 60. 77.
Cryptarum fabrica & figura juxta *Malpighium* & *Boerhaavium*. p. 20. 21.
——— intima, fatente *Ruyſchio*, adhuc non eſt detecta, quamvis probabile, eam forte ubique non eſſe eandem. p. 67.
——— cum *glandulis* non convenit, & quare? p. 49. 53. 60. 61. 76. 77. quænam ſit differentia inter cryptas & glandulas? p. 77.
Officium eſt diverſos continere *humores*, &c. p. 76. 77. iſtos humores in ipſis cryptis mutari, *Boerhaavius* docet. p. 37. ſed *Ruyſchius* hanc mutationem vaſis ipſis extremis arterioſis adſcribit. p. 77.
——— differt ab eo ciſternarum otioſarum, in quibus pluvia non fit, &c. p. 52. 53.
— *Humores* preſſione mediantibus digitis effundi poſſunt, ſed eſt violenta mutatio, à naturali recedens. p. 52. 53. 54.
——— non ubique æquè copioſi ſunt. p. 54.
— *Vaſcula ſanguinea* copioſa ſunt, quorum progreſſum in ultimas & minimas cryptas *Ruyſchius* docet. p. 50. 52. 53. non tamen horum diverſitatem ita clarè detegere poteſt adhuc, quamvis probabile ſit, ea diverſa eſſe. p. 76. 77.
Cutis juxta *Malpighium* & *Boerhaavium glandulis ſimpliciſſimis* & *ſimplicibus gaudet*. p. 8. 23. 24. 25.
— *Glandulæ* quando viſibiles putentur. p. 23. 24.
——— negantur à *Ruyſchio*. p. 23. 33. 55. 64.
— *Glandulas* tamen dari, *Boerhaavius* conatur probare ex injectione ceracea. p. 24. item ex morbis. *ibid.*
——— eas putatitias *Ruyſchius* docet, exiſtere *Papillas nerveas cutaneas*. p. 24. 53. 58. 59. 60. 63. 77.
——— Papillæ hæ forte *opercula* habent. p. 63.
— *Pororum* à *Ruyſchio* inventorum tertium genus videntur *Boerhaavio lacunæ*. 8. 23.

D.

DEjectiones materiæ lentæ copioſæ ex inteſtinis unde? p. 11.
Demonſtrare eſt anatomici officium. p. 48. 49. 52. 55. 60. 61.
Diapedeſis arte facta. p. 68.
Diaphragma non habet membranas cavas cum emiſſario. p. 52.
Diſſolutio vaſorum artificioſa, vid. Vaſorum diſſolutio artificioſa.

E.

EXodonteſis in dente elephantis examinata, quomodo ſe habeat? p. 61.
Extravaſatio materiæ ceraceæ ſub ſpecie roris, an fiat per poros, an diapedeſin &c. p. 68.

F.

FAcies ſecundum *Boerhaavium* diverſa *glandularum ſimpliciſſimarum* genera gerit. p. 8. 9. imo *ſimplices* etiam habet *glandulas*. p. 25. has & illas glandulas *Ruyſchius* negat. p. 56. 58. 59. 64. 74.
Faciei *coloris* mutatio fœda unde? p. 9. 14. 15.
— *Nitor & vultus reſplendens* dependet ab oleo exſudante p. 8. 9. quod ex tunica celluloſa per poros emittentes fundi, *Ruyſchius* aſſerit. p. 56.
— *Lacunas cutaneas multas* ſtatuit *Boerhaavius*, & quare? p. 14. 19. eas non facile poſſe demonſtrari *Ruyſchius* putat. p. 58.
— *Tumores* formidoloſi varii jam ulceroſi, jam leproſi *Boerhaavio* habentur glandulæ ſubcutaneæ degeneratæ. p. 14. 15. 16. quod *Ruyſchius* negat, & probat, hos morbos partim hærere in papillis nervoſis, partim in vaſculis degeneratis. p. 58. 59.
— *Vermes cutanei* perperam à vulgo ita dicuntur. p. 9.
— *Vermes* hoſce putatitios *Boerhaavius* cenſet hærere in glandulis cutaneis. p. 9. ſed eos *Ruyſchius* putat ad tumores atheromati congeneres eſſe referendos, &c. p. 56.
Faucibus *glandulas Malpighianas* adſcribit *Boerhaavius*. p. 5.
Faucium *humor glutinoſus* juxta *Ruyſchium* unde proveniat? p. 54.
Fiſtulæ unde? p. 41.
Frontales ſinus internè membranâ vaſculoſâ teguntur. p. 58. in qua conficitur humor mucoſus. 58.

G.

GLandula, vox eſt derivata à glande. p. 48.
— hinc malè glandula vocatur, quæ non habet ſimilitudinem cum glande. p. 48. 77.
— *Pinealis* & *pituitaria* non habent membranam cavam cum emiſſario. p. 77.
Glandulæ quomodo genuinè *definiantur*? p. 76.
— *differunt* inter ſe. p. 76. differunt etiam *à cryptis Boerhaavianis*. p. 77.
— veræ obduci debent *unâ membranâ*, ſi jure vocari poſſent glandulæ. p. 53.
— cavam non ſemper habent membranam cum emiſſario. p. 52. 53. 78.
— *Salivales* ſunt glandulæ conglomeratæ, an viſcerum ſubſtantiam conſtituant? vid. Viſcera. an *ſecernant* humores à ſanguine arterioſo? p. 21. vid. Secretiones.
— ratione vaſorum non ſunt partes otioſæ, ut ciſternæ. p. 48. 49. 50.
de Glandularum *fabrica*, *partibus*, *virtute*, ipſis imo *ſignis* inter ſummos in Europa viros lis vix compoſita exiſtit, & ambigua hactenus pendet. p. 2.
contra Glandulas *Ruyſchii* doctrina ſcrupulos movit, eosque inſignes. p. 1. & ſeq.
Glandulæ *conglobatæ* non negantur à *Ruyſchio*. p. 26. 64.
——— deprehenduntur in diverſis partibus p. 26. 76 & ſeq. hæ ſunt ſimplices & veræ glandulæ. p. 64.
Glandularum *conglobatarum* vera *fabrica à Ruyſchio* eſt detecta. p. 64. 65. 78. 79. 80. 81.
— vera & accuratiſſima *delineatio*. p. 8. 1.
——— *Subſtantia* maximè è vaſis ſanguineis peculiaribus conſtat intra membranam contentis. p. 64. 65. 78. 79.
——————— à veteribus *Parenchyma* appellatum eſt. p. 64.
——— *Uſus*. p 65. 79.

Glandulæ *conglomeratæ* ſunt glandulæ ſalivales, pancreas, &c. p. 27.
—— juxta Malpighium conſtant glandulis minimis innumeris. p. 27. quod *Ruyſchius* negat. p. 49.
Glandulis *minimis & innumerabilibus* viſcera conſtare, *Malpighius* putavit. p. 26. & ſeq. quod *Ruyſchius* negat. p. 29. 39. & ſeq. vide Viſcera.
Glandulæ *ſimplices Malpighii* quomodo ſint conſtitutæ, quam *fabricam* & *uſum* habeant, & quibus in locis inveniantur? &c. p. 25.
Glandularum harum ſimplicium icon. p. 25.
—— exiſtentia negatur à *Ruyſchio*. p. 63. 64. ſed veræ & ſimplices glandulæ ipſi ſunt conglobatæ. p. 64.
Glandulæ *ſimpliciſſimæ* à *Malpighio* definiuntur, quod ſint membranæ cavæ cum emiſſario, &c. p. 3. 4. quæ definitio *Ruyſchio* inſufficiens eſt. p. 46. 47. 48. 51. 60. 77. quia glandulæ nullæ componuntur ex ſola membrana cava cum emiſſario, ſed præcipuè ex vaſis. p. 49.
—— malè glandulæ audiunt, quia dicuntur eſſe folliculi, aut loculi cavi, qui certe non habent ſimilitudinem cum glande. 48. 64. 77. ſi eſſent glandulæ quare tunc cellulæ membranæ celluloſæ non dicerentur glandulæ? &c. p. 60. 77.
—— varia nomina *à Boerhaavio* acceperunt. p. 57. 68. 69.
—— meliùs vocantur *cryptæ*. p. 49. vid. *Cryptæ Boerhaavianæ*.
—— reperiri dicuntur per omnem totius corporis ambitum. p. 4. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. & ſeq. negantur à *Ruyſchio*. p. 51. 52.
—— in omni parte, ubi exiſtere creduntur, non poſſunt ita demonſtrari, ut oculis ſubjiciantur, ut *Boerhaavius* ipſe fatetur. p. 48. 49.
—— ſi non poſſint demonſtrari, eas malè glandulas appellari, *Ruyſchius* cenſet. p. 48. 49.
—— ubique in omni ſecretione non ſunt neceſſariæ. p 5. 6. 43. 52. 53. 57. 58.
Glandularum *ſimpliciſſimarum Malpighianarum exiſtentiam Boerhaavius* probat *α*. ex glandularum nulla arte mutatarum aſpectu. p. 4. 5. *β*. ex tactu & preſſione. p. 5. 13. *γ*. ex morbis dictas glandulas occupantibus. p. 13. 14. 15. & ſeq. *δ*. ex *Ruyſchii* ipſius inventis. p. 22. 23.
—— *exiſtentiam* non poſſe demonſtrari ſimplici aſpectu, & tactu *Ruyſchius* aſſerit. p. 50. 51. 52. 53. 54. neque ex morbis aut tumoribus, quos potiùs vaſis extremis adſcribit. p. 57. 58. 59. 60. Fatetur idem, ſe nonnullis in locis glandulas poſuiſſe quidem, ſed poſtea meliùs edoctum res aliter inveniſſe. p. 63. 69. 70. 75. porrò oſtendit, earum exiſtentiam non probari poſſe ex membranulis vaſis extremis ſanguineis annexis. p. 55. aut ex humorum craſſitie. 57. 58.
—— *Fabricæ* & *ſtructuræ* abſconditæ Auctor à *Boerhaavio Malpighius* habetur. p. 4. 5. Refutatur à *Ruyſchio*. p. 48. 49. 51. 56. 62.
—— Fabricam *Boerhaavius* dicit *Malpighium* ſtatuiſſe conſtare, præter *involucrum membranoſum* &c. etiam ex *vaſis ſanguineis*, quorum extrema eſſent attenuata in fiſtuloſam lanuginem &c. tum ex *nervis* & *fabrica muſculoſa*. p. 21. 22. adeòque inter *Ruyſchium* & *Malpighium* non adeò magnus diſſenſus *Boerhaavio* eſſe videtur. p. 23.
—— non ſcire potuiſſe *Malpighium*, quia *vaſa ſanguinea*, quæ ſunt partes principales glandularum, ipſi ignota erant, *Ruyſchius* oſtendit. p. 47. 49. 50. 51. 60. 62. *Diſcrepantia* inter *ipſum* & *Malpighium* quænam? p. 62. 77.
—— diverſas *figuras* tradit *Boerhaavius*. p. 20. 21. eas non poſſe demonſtrari, *Ruyſchius* putat. p. 62.
—— *Liquidum* cenſetur longè diverſum ab eo, quod aliis locis naſcitur. p. 5. 6.
—— *Liquidi* cujusque ſpeciei ſingularis deſcriptio accurata hactenus deſideratur. p. 7.
—— *Officium* Malpighio fuit, ut *ciſternarum* otioſarum. p. 48. 52. 53. p. 55. ſed *Ruyſchius* demonſtrat glandularum vera.

verarum officium eſſe, ut agant, & non otioſæ ſint. p. 48. 49. 53.

H.

HEpatis *acini*, vid. Hepatis ſubſtantia.
— *Emiſſaria* quænam ſint juxta Malpighium? 31. 32. 33.
— *Emiſſarium* malè comparari cum emiſſariis cryptarum, *Ruyſchius* judicat. p. 72.
— *Glandulæ*, vid. Hepatis ſubſtantia glandulofa.
— totius in *Hydatides* mutatio *ſecundum Ruyſchium* quomodo contingat? p. 41. *Ruyſchius* refutatur à *Boerhaavio*. p. 41. 42. *Ruyſchius* verò ſe defendit. p. 76.
— *Subſtantia* ex *acinis glanduloſis* juxta *Malpighium* conſtat, ut putat α. in cochleis, lacertis, anguillis, erucis, &c: p. 30. β. in hominibus, porcis, &c. p. 31. 32. γ. in morbis quibusdam hepatis ſc. tuberculis, hydatidibus, &c. p. 38. 39. 40. δ. in prima origine hepatis pulli. p. 42. Sententiam *Malpighii* porrò defendit contra *Ruyſchium Boerhaavius* variis argumentis p. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. & ſeq.
— *Subſtantiam* ex acinis parvis in homine conſtare, *Ruyſchius* ipſe docet. p. 69. 71. 75.
— *Acini* quomodo definiendi? p. 76.
—— clariùs in porcino hepate, ſed luculentiſſimè poſt vaſorum repletionem conſpiciuntur. p. 70. 71. & ſeq.
—— non ſunt anguloſi, ut *Malpighius* putat, ſed rotundi. p. 75. 76.
—— non ſunt *glandulæ* aut *cryptæ*, ſed vaſorum extrema pulpoſa in formam rotundam unita. p. 52. 69. 70. 71. 72. 75. 76.
— glandulæ eſſe nequeunt, ut experimento probatur. p. 70.
— *Humani ſubſtantia* malè comparatur à *Malpighio* cum hepatum ſubſtantia aliorum animalium. p. 69. 71.
—— meliùs conſpici poteſt poſt vaſorum repletionem, quam poſt morbos, &c. p. 71. 75. 76.
— *Tubercula*, *aliosve tumores* oriri non ex glandulis, ſed vaſorum extremorum degeneratione, *Ruyſchius* docet. p. 40. 76.
— *Vaſa extrema* conficiunt humores ex *chylo-ſeroſitate* ſanguinis. p. 70. confecti humores quale iter obſervent? p. 33. 36.
—— differunt ab aliarum partium vaſis p. 72.
— Vaſorum *artificioſa diſſolutio*. p. 36. 75.
— *Vena portarum* malè *arteria* dicitur. p. 72.
Humoris cujusque ſpeciei ſingularis deſcriptio accurata deſideratur hactenùs. p. 7.
— varietas dependet à vaſis agentibus. p. 75.
Humores nunc *craſſiores*, nunc *liquidiores*, nunc *parciores*, nunc *auctiores* exeunt p. 5. 6. 37. 74.
— in lacunis collecti mutantur morâ, ſtagnatione, & calore ambiente. p. 37. ſed in arteriis fabrificantibus adhuc hærentes, liquidiores ſunt. p. 53. 54. Egreſſi autem ex iis ſenſim lenteſcunt. p. 54.
— ſpiſſiores ſunt in mortuo, & *differunt* maximè ab iis in corpore vivente. p. 54.
— craſſiores non deſignant *glandularum* præſentiam. p. 57. 58.
— diverſi abſque glandulis in ſolis vaſis fieri poſſunt, &c. p. 3. 7. 43. 57.
— ſubtiliores ſunt & tenuiores in apertos meatus, per quos liberè exhalant, depoſiti. p. 5. 6. 37.
Humorum ſecretio, vid. Secretio humorum.
Hydatides quæ ſint? p. 18.
— oriri ex glanduloſis veſiculis putat *Boerhaavius*. p. 18. 39. 41. 42. *Ruyſchius* verò ex degeneratione vaſorum &c. p. 41.
Hydrops *anaſarca*, quomode fiat? p. 19.
— *Aſcites*, in quo nulla aqua continebatur in cavo abdominis, ſed ſacco. p. 60.

I.

INflammatio artificioſa quomodo contingat? p. 73.

In-

Inflatio & exſiccatio partium nobile eſt *Ruyſchii* artificium. p. 35.
Inguina ex mente *Boerhaavii* lacunis prædita ſunt, quæ humorem oleoſum exſudant. p. 11. 20.
— Glandulas conglobatas habent. p. 26.
Injectionis *ceraceæ*, *Ruyſchio* inſtitutæ, cujus ſint utilitatis? p. 28. 29. 47. 48. 49. 50. 62. 63. 66. 74. 76.
——— cujus abuſus & noxæ *Boerhaavio* videantur, p. 33. 34. 35. 37. 38. *Boerhaavius* à *Ruyſchio* refutatur. p. 72. 73. 74. 76. 80.
——— in omni præparatione & demonſtratione non conveniunt. p. 35. 74.
——— quomodo juxta *Boerhaavii* mentem peragantur? p. 24. 33. 34. 36.
Injiciendi ars *Malpighio* incognita fuit. p. 47. 49. 50. 51. 66. 68. 70.
——— pulcherrima, & in ea princeps *Ruyſchius* habetur à *Boerhaavio*. p. 32.
— artem invidi & ignari carpunt. p. 50. 66. 67. 74. 75.
Inteſtini recti *cryptæ*, earumque *uſus*. p. 11. 57.
Inteſtina craſſa multas *cryptas* habent. p. 53. 57.
Inteſtinorum *glandulæ ſimpliciſſimæ ſive cryptæ*, in eorum cavo apparentes. p. 5. 11.
——— quæ in tenuibus ſunt inteſtinis, veluti digeſtæ, & in craſſis ſolitariæ apparent. p. 11.
— *Humor* duplex à *Boerhaavio* ſtatuitur, qui duplici itinere in cavum inteſtinorum dimittitur. p. 36. 37.
——— mucoſus, unde & quomodo differat ab aliis? p. 11.
——— hnmoris hujus *uſus*. p. 20.
— *Pori* magni à *Ruyſchio* detecti *Boerhaavio* videntur loculi mucoſi. p. 22.
— *Vaſorum* duplex apparatus exiſtit. p. 36. 37.
in *Inteſtinis tenuibus Ruyſchius* quidpiam invenit, quod eminet ultra inteſtini cava, inſtar penicillorum pulpoſorum; aliud adhuc quid in proceſſu vermiformi. p. 57.
——— quomodo omnia fiant, *Ruyſchius* fatetur, adhuc incertum eſſe. p. 75.

L.

Labiis *glandulæ* ſimpliciſſimæ, & ſimplices à *Boerhaavio* adſcribuntur. p. 9. 25.
——— à *Ruyſchio* negantur. p. 64.
Lacunæ *Boerhaavianæ*, Vid. Cryptæ *Boerhaavianæ*.
Lardi *Grandines* in porcis unde? p. 19.
Larynx balſamo illinitur, & quare? p. 10. 20.
— folliculos habet ſecundum *Boerhaavium* p. 5. 10. 20.
Lienis *ſubſtantiam Malpighius* ex *glandulis* minimis conſtare putat. p. 26. 27.
——— nullas habere glandulas aut membranas cavas cum emiſſario *Ruyſchius* oſtendit. p. 52. 69.
— *Subſtantia* conſtat acinulis, qui ſunt vaſorum extrema ita formata. p. 69.
— *Extrema vaſa* differunt ab iis, quæ habet Hepar. p. 69.
— Vaſornm extremorum artificioſa disſolutio. p. 75.
Ligamenta oſſium loculis donari mucoſis, *Boerhaavius* ſtatuit. p. 20.
Linguæ glandulæ ſimpliciſſimæ à *Boerhaavio* adſcrlbuntur. p. 4.
— humoris lubrici indoles & uſus. p. 10.
Liquoris *Ruyſchii* uſus. p. 66.

M.

Mammæ non habent glandulas. p. 57.
Manuum palmæ mucoſo madent humore, & quare? p. 20.
Meliceridis natura ſubtiliter à *Boerhaavio* explicatur. p. 15. 16.
Membranarum præternaturalis craſſities unde? p. 19. 59. 60.
Membranis vaſa juſto ordine inter ſe connectuntur. p. 55.
Menſtrua naturaliter excernuntur per arterias dilatatas p. 53.
— præternaturaliter aliquando evacuantur per Epidermidem in capite, oculis, ore, &c. p. 53.
Mentulagra unde? p. 12.
Meſenterium *glandulas conglobatas* habet. p. 26. 64. 65.
Meſenterii glandulæ peculiari vaſorum *ſtructura* præditæ ſunt. p. 65. 78. 79. 80. 81. non habent Emiſſarium. p. 78.
— Glan-

— Glandularum vera ſtructura hactenus à nemine, niſi à *Ruyſchio*, eſt detecta. p. 78.
——— *Delineatio* pulcherrima. p. 81.
——— *Uſus*. p. 65. 79.
Morbi *acuti* docent, pinguedinem per vaſa cellulis ſuis exire poſſe. p. 60.
Morborum *cauſæ* & *ſedes* potiſſimum quærendæ in vaſis extremis. p. 60. 61. 77.
Mortuorum corpora quaſi in vitam reſuſcitat *Ruyſchius* ſua arte. 73. 74.
Mucus balſamicus partes tam internas quam externas oblinit ubique in corpore, ubi perpetuus obſervatur attritus. p. 20.
Muſculi *celluloſâ membranâ* ſunt inſtructi. p. 53.
— ſecundum opinionem *Boerhaavii folliculis* axungiam fundentibus, in tendinibus ſitis, ſcatent. p. 20. ſed *Ruyſchius* nullos agnoſcit. p. 52. 67.
— *Vaſis ſanguineis* copioſiſſimis præditi ſunt. p. 67.

N.

NAres *membranâ mucoſâ* teguntur, quæ peculiari ſtructurâ, feliciſſimè à *Ruyſchio* detectâ, gaudet. p. 56. 57.
Narium *mucus*, ſecundum *Boerhaavium*, unde? p. 9.
——— *Ruyſchio* videtur confici poſſe abſque glandulis, ſolo vaſorum apparatu. p. 56. 57.
——— tam *copioſus* unde? p. 57.
——— *differt* ab aliis humoribus. p. 9. 10.
——— quem *uſum* habeat? p. 10.
Naſi *tuberculum* quoddam ſingulare ſublatum. p. 15.
in naſo externo *folliculos glanduloſos*, & quidem *copioſos*, *Boerhaavius* reperiri putat. p. 9. 19. 20. Vid. Faciei lacun. cut.
Nates *lacunas ſinusque*, humorem unctuoſum exſudantes, habere, *Boerhaavius* ſtatuit, & quare? p. 10. 11. 20.
Nervi optici *tumor* cauſa cæcitatis fuit. p. 77.

O.

OCulorum *glandula* magna innominata eſt vera glandula compoſita, non ſimpliciſſima. p. 53.
— *Humor*, quo liniuntur, eſt aquoſus. p. 54.
— *Hydrophthalmici ductus Meyboomii* agunt ſine glandulâ mediâ, tantum actione vaſculorum. p. 53. 54.
— *Palpebræ*, Vid. palpebræ.
— *Tunica Ruyſchiana* nullâ aliâ arte, quam Ruyſchii, poteſt demonſtrari. p. 50.
——— felici induſtria nunc etiam à Cl. *Albino* præparatur. p. 50.
Oeſophagi *glandulæ ſimpliciſſimæ* à *Boerhaavio* ſtatuuntur. 5. 10.
——— negantur à *Ruyſchio*. p. 61.
— *Humorem* glutinoſum ex arteriis effundi, & abſque receptaculo ſecerni *Ruyſchius* aſſerit. p. 52.
— *Humor* manifeſtò poteſt demonſtrari. p. 10.
——— naturaliter non eſt copioſus. p. 52.
——— quomodo ab aliis differat humoribus? p. 10. 54.
——— quem uſum habeat? p. 20. 52.
Os ipſum *balſamico* illinitur *liquore*, & quare? p. 20.
Oſſium *ligamenta* loculis donantur mucoſis. 20.

P.

PAlatum *glandulis* ſimpliciſſimis atque ſimplicibus præditum eſſe, *Boerhaavius* cenſet. p. 4. 25. quæ è *Ruyſchio* exploduntur. p. 64.
Palati *humoris mucoſi* indoles. p. 10.
——— uſus. p. 10.
Palpebrarum *grandines*, *Boerhaavius* putat, manifeſtò *glandularum* indolem demonſtrare. p. 14.
— *Glandulas* non agnoſcit *Ruyſchius*, ſed membranulas cavas admittit p. 58.
— *Papillæ* falsò habentur glandulæ. p. 53.
Pancreas eſt *glandula conglomerata*. p. 27.
Pancreatis *ſuccus* quomodo ſecernatur? p. 43.
Papillæ nerveæ in cute aliisque partibus falsò habentur *glandulæ*. p. 53. 58. 59.
——— fortè *opercula* habent. p. 63.
Pectoris *ſteatoma* magnum. p. 59.

Pedum plantæ *mucoſo humore* madent, & quare? p. 20.
Penis *glandis* glandulæ odoriferæ *Tyſonis* rectiùs papillæ nervoſæ à *Ruyſchio* dicuntur. p. 12.
— *Glandularum Cowperianarum* ſuccus, unde? p. 43.
— *Præputium*, Vid. Præputium penis.
——— *Proſtatarum* ſuccus, unde & quomodo ſecernatur? p. 42. 43.
— *Urethræ cryptæ ſinuoſæ* à *Margagnio* depictæ, atque glandulæ *Cowperi* & *Ferranei* ſunt fortè præcipui fontes humoris olentis, qui ſub *preputio* aggregatur. p. 12.
——— humoris uſus. p. 13.
——— humor ranceſcens quænam vitia creet? p. 12.
——— ſubſtantia ſpongioſa eſt, malè folliculi in eâ ponuntur. p. 74.
Pericardium nullas habet *glandulas*. p. 52.
Peritonæum non habet *glandulas*. p. 51.
Pinguedo *noſtra* differt à ſebo ovillo, ſed *equorum* pinguedini ſimilis. p. 55.
——— quomodo *ſecernatur*? p. 18.
——— *ſecreta* & *collecta* iterum exire poteſt per emiſſaria. p. 18. 60.
Pleura nullis donatur *glandulis*. p. 51.
Pori *Cutanei*, Vid. Cutus pori.
Præparatorum anatomicorum *utilitas*. p. 73.
Præputium *humore* albo, olente, oblinitur. p. 11. 12. hujus humoris *fons*. p. 11. 12. & *uſus*. p. 20.
— lacunis donari, *Boerhaavius* ſtatuit. p. 11. quas *Ruyſchius* non agnoſcit. p. 52.
Pudendraga unde? p. 12.
Pudendum muliebre inungitur ſimili *humore*, quo penis virilis glans, vel præputium. p. 12.

R.

Renes ſecundum *Malpighium* glandulis conſtant. p. 26. 27.
— nullis glandulis conſtare, *Ruyſchius* aſſerit. p. 37. 75.
in Renibus invenit *Ruyſchius* corpuſcula quædam, glandulas mentientia. p. 37. ſed an glandulæ ſint, incertum. p. 75. 77.

S.

Sana corpota melius oſtendunt *fabricam partium*, quam morboſa. p. 75.
Secretiones humorum non abſolvuntur per mechaniſmum glandularum, &c. p. 28.
——— omnes in glandulis fieri, *Malpighius* dixit. p. 43. non tamen ipſum voluiſſe, ſecretiones fieri ope glandularum, ſed in vaſis extremis, &c. *Boerhaavius* probare conatur. p. 21. 43.
——— multas fieri abſque interveniente glandulâ aut folliculo cavo membranoſo, ſed in ſolis arteriarum extremis, *Ruyſchius* oſtendit. p. 37. 43. 53. 57. 75. & dicit, clarè ſe nunquam legiſſe in *Malpighii operibus*, quod dicat, *arterias minimas humores infundere in illas cavitates*, &c. p. 62.
——— in viſceribus ſecundum *Ruyſchium* peraguntur ſimpliciore apparatu, quam *Malpighius* voluit. p. 29. 30.
Secretiones *diverſorum humorum* ab eodem ſanguine dependent à diverſo arteriarum extremarum apparatu, ut optimè docet *Ruyſchius*. p. 29. 47. Vid. Vaſa extrema.
Seminis *ſecretio*, quomodo fiat? p. 43.
Serifera vaſa *Boerhaavii* quænam ſint? p. 34.
——— *Ruyſchio* dicuntur chylo-ſeroſa, Vid. Vaſa chylo-ſeroſa.
Steatoma in cellulis ſedem habet, p. 18. 19. 59. 60.
— pulcherrimè à *Boerhaavio* explicatur. p. 18. 19.
— in pectore magnum à *Ruyſchio* obſervatum p. 59. item aliud, in quo pura pinguedo. ibid.
Sudor *pinguis & oleoſus* capitis, faciei, &c. ejuſque *uſus & diverſitas* pulcherrimè à *Boerhaavio* deſcribitur. p. 7. 8. 9.
——— ſecundum *Boerhaavium* emanat ex folliculis cavis aut cryptis cutaneis. p. 7. 8. *Ruyſchius* eum derivat ex tunicâ celluloſâ, & poris emittentibus cutaneis. p. 55. 56.
Sudoris fontes *Ruyſchio* ſunt arteriarum ſubcutenearum extrema p. 53. 54.

T.

Talpa quid ſit? & quo in loco reperiatur, & ſedem habeat, ingenioſiſſimè à *Boerhaavio* indicatur. p. 13. ſed quæ *Ruyſchius* de ea vidit, non valdè congruere teſtatur. p. 58.

Teſtes *Malpighius* putat conſtare ex glandulis aggregatis. p. 26. quam ſententiam *Ruyſchius* rejicit. p. 57. 65.

Tonſillis *glandulas* ſimpliciſſimas *Boerhaavius* adſcribit. p. 4. ex quibus humorem effundi putat mucoſum. p. 10.

Tonſillatum *humoris uſus* & *indoles*. p. 10.

Tranſpirationis inſenſibilis *materia* ex toto corporo aufertur. p. 54. 55.

——— eſt liquidem tenuiſſimum, &c. p. 5. 6. 54.

——— copioſè evacuatur, & ultra 5. ℔. intra 24. horas emanat per inviſibiles meatus. p. 6. 54.

——— evacuatur ab ultimis arteriolarum fiſtulis abſque glandulis. p. 6. 54.

Tumoris mirabile *genus*, in locis ſubcutaneis inventum, cujus nomen adhuc incognitum; obſervatum à *Boerhaavio*, qui hiſtoriam hujus & curationem accuratè deſcribit. p. 16. 17. 18.

——— refertur ad tumores glanduloſos. p. 18. ſed *Ruyſchius* putat, hunc morbum non docere naturalem partis fabricam. p. 60.

Tumores *præternaturales* non docent glandularum præſentiam. p. 58. 77.

——— multi fiunt in cryptis. p. 60. 61. 77. multi etiam in vaſis extremis. p. 61. 77.

Tumorum variorum *cauſa* multò magis ſedet in vaſis agentibus, quam in folliculis patientibus & otioſis. p. 61.

V.

Vaginæ interiora *humore lubrico* illiniuntur. p. 12. ejus *indoles*. ibid. & *uſus*. p. 20.

— *Condylomata* ſedem in lacunis habere, *Boerhaavius*, opinatur. p. 19.

Vaſa *extrema* pulcherrimè detexit *Ruyſchius*, & in iis deſcribendis longè excelluit *Malpighio*. p. 29. 47. 66.

——— oſtendit *Ruyſchius* non ubique eadem exiſtere, ſed diverſiſſima eſſe, diverſoque gaudere reptatu, apparatu, & fabrica, prout aliud quid & diverſum efficere debent; fabrefacta igitur ita ſunt, ut mandata & ſibi à creatione impoſita peculiaria officia ſtabili obſequio exſequerentur, &c. p. 22. 28. 29. 47. 48. 69. 70.

—— quomodo ita diverſa formentur in variis locis, homo non poteſt aſſequi, ſed quidem facta obſervare. p. 48.

—— vim habent inexplicabilem, illis à Deo in creatione inditam. p. 48.

—— ſunt partes agentes & efficientes. p. 48. 52. 53. 55.

—— opus ſuum abſolvere poſſunt abſque glandulis aut folliculis intervenientibus. p. 5. 6. 43. 53. 57. Vid. Glandulæ.

—— ſunt potiſſimum morboſum ſedes. p. 60. 61. 77.

— quomodo mutentur poſt mortem? p. 4. 49.

— ordine juſto tenentur, & inter ſe connectuntur membranis. p. 55.

— *Serifera*, & *chylo ſeroſa*, Vid. Serifera, & chylo-ſeroſa vaſa.

Vaſorum *repletio artificioſa*. Vid. Injectiones ceræ.

— extremorum & repletorum *artificioſa diſſolutio*, quomodo contingat? p. 35. 75.

— diſſolutio artificioſa eſt nobiliſſimum *Ruyſchii* inventum. p. 36. 65.

Ventriculi *glandulæ* ſimpliciſſimæ in ejus cavo occurrunt, &c. p. 5. 11.

— *Humor* duplex habendus eſſe videtur, & quare? p. 37.

— *unctuoſus* convenit cum eo, qui ex Oeſophago profluit, humore. p. 11.

——— cujus ſit uſus? p. 20.

— *Vaſorum* duplex apparatus eſſe videtur. p. 37.

Vermes *faciei cutanei*, Vid. Faciei vermes.

Veſica urinaria abundanti *muco* inungitur, & quare? p. 20.

Viſcera corporis humani *glandulis minimie* conſtare *Malpighius* ſtatuit. p. 26. 65. quarum *fabrica* & *uſus* pulcherrimè à *Boerhaavio* in genere deſcribuntur. p. 26. 27. 30. 31. 32.

Viſcerum *glandulæ Malpighianæ* rejiciuntur.

ciuntur à *Ruyſchio*; qui docet viſcerum ſubſtantiam ex minimis conſtare vaſculis ſanguineis, nullo glanduloſo apparatu indigere. p. 28. 29, 30. 65. 66. & ſeq.

— *Arteriarum* mutationem mirificam, & diſtributionem, unicuique viſceri planè ſingularem, optimè detexit *Ruyſchius*. p 28. 29. 60. 67. 69. 70. Vid. Vaſa extrema.

in Viſceribus veſiculas glanduloſas lymphaticas peculiares, quarem uſus nondum ſatis eſt explicatus, *Boerhaavius* ponit. p. 18. 37. 39. *Ruyſchius* fatetur, hæc corpuſcula in renibus ſe inveniſſe, ſed quid de illis dicendum ſit, incertum. p. 75.

Ureteres abundanti *muco* inunguntur, & quare? p. 20.

Urethrà *muliebris* inungitur *linimento*, virili quam ſimillimo. p. 12.

Urethræ *muliebris linimentum* differt ab humore vaginæ, interiora lubricante. p. 12.

—— quemnam *uſum* habeat? p. 13. 20.

Urethra *virilis*, Vid Urethra penis.

Uvulas *glandulas ſimpliciſſimas* habere, *mucum* fundentes, *Boerhaavius* putat. p. 10.

Uvularum *mucus* proximè convenit cum muco narium. p. 10.

—— cujus ſit uſus? p. 10.

F I N I S.

NA 13
3 Vols

SPECIAL 94-B
12267
-1
v.3

THE GETTY CENTER
LIBRARY